حافظ شرحی
ابراهیم افندینک
کتبجی

یکی دیر بو حافظ شرحی
دیر بر خمسه سنی

الملیه

تکمیل نسخه تاریخی اتمام نسخه باز — اغای جامه سوی محمد علی بکم
الهامی بم دافر خلق دیدی غرّه باز — خلف بجا قله دوکدی بنی صاغ الی بکم

نیجه نسخه اولور قرنیه تصرف اهله
ایله عبرتله نظر بو سوزی فکرات هجه له

سلیم اوج مصطفی اوج احمد اوجده — برین آل ایت حساب بیل بدئی قاجده
تمام اولدی جو نسخه غیب الهام — دیدی تکمیل نسخه تاریخنده

سنه ۱۲۱۳
۱۲۱۵

اوچنجی شاه سلیم اولدی بو دمده سرور اوجلردن
کاناسی اوجلرین قطبی کذلک جدی اوجلردن

تاریخ ابتدا ازجمه
سلیم اوج مصطفی اوج احمد اوجدر
برینالب حساب تاریخی قاجدر

٧٤٠
٦٨٧
١٠٦
١٤٨٣
١١٨٤
٠٠٠١
١١٨٢

١٤٠
٢٢٩
٠٥٣
٤٢٢

ترجمهٔ دیوان حضرت حافظ شیرازی لفریدی

[illegible] کتبه الفقیر [illegible] اشقودره وی شیخی مصطفی پاشا [illegible] غفر الله له
[illegible] شیخ الحرم حضرت نبوی علیه السلام [illegible]
والی [illegible] وخلفای حضرت مولانا [illegible]
وعبد وزراء عفی عنه
[illegible] صفر ١٣٠٩

٩٨

فریدی درد منده

الا ای سرور عشاق کوکل قابو کره سائلها — فریدی درد منده همت ایت کوزی یاشین سیلها

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

الا یا ایها الساقی ادر کاسا وناولها — که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها

بە ای ساقی قدح دوندر بزی قیل انی نائلها — که عشق آسان کوروندی اوّل ولی دوشدی مشکلها

ببوی نافه کاخر صبا زان طره بگشاید — زتاب جعد مشکینش چه خون افتاد در دلها

کوبك کیلە کم آخر صبا اول زلفدن آچه — قورجق کیکلولر لقندن نه قانلر دوشدی دلها

بمی سجاده رنکین کن کرت پیر مغان کوید — که سالك بیخبر نبود زراه ورسم منزلها

اکر پیر مغان ایدرسه سجاده رنکین ایت — خبرسز اولمیه سالك که راه ورسم منزلها

مرا در منزل جانان چه امن و عیش چون هر دم — جرس فریاد میدارد که بر بندید محملها

بکا جانان ابلنده نه صفا و ذوق جون هر دم — طوبرق فریاد وافغان ایلدکه بغلیك محملها

شب تاریك و بیم موج و کردابی چنین هائل — کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها

قرانکو کیجه طالعه خوف لو کرداب بویله قورقنجلو — بزم قانزه بیلورلر حالمز طشره سلیم ایلها

همه کارم زخود کامی بیدنامی کشید آخر — نهان کی ماند آن رازی کزو سازند محفلها

ایشم هپ اوز مرادمدن جکر بدنامه ملقه آخر — نیجه کزلو قاله اول سر که اندن نظم محفلها

حضوری کر همی خواهی از و غافل مشو حافظ — متی ما تلق من تهوی دع الدنیا واهملها

اکر راحت دیلك حافظ همین اوله بری اندن — نه دم محبوبه واصل سك قوه دنیا واهلها

نسخه: اول اکاه دوندر ای ساقی قدح قیل بزی نائلها
اول اکاه ساقیا دوندر قدح قیل بزی نائلها

مشکلها — قانلر — بندید — آه سلیم — من تهوی — قافلها

2

زنخدان

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

ای فروغ ماه حسن از روی رخشان شما — آب روی خوبی از چاه زنخدان شما

ای که خوبلق آیی شوقی نور دور انکدن سزك — خوبلغین یوزی صوبی اینکك قیوسندن سزك

کی دهد دست این غرض یارب که همدستان شوند — خاطر مجموع ما زلف پریشان شما

بو مراد قنده ال ویره یا رب که بر لکده اولالر — خاطر مجموعه‌مز کیسوی پریشان سزك

عزم دیدار تو دارد جان بر لب آمده — باز کردد یا برآید چیست فرمان شما

کورمکه یوزك قصد ایلر جان لبه کلدی — عود ایتسون می یا چیقسون می ندر فرمان سزك

دور دار از خاك و خون دامن چو بر ما بکذری — کاندرین ره کشته بسیارند قربان شما

خاکدن و قاندن طوت براق اتکن جونکه بزه اوغرارسك — کم بو یولده جوق جه ایلر اولمشلر در قربان سزك

دل خرابی میکند دلدار را آگاه کنید — زینهار ای دوستان جان من و جان شما

دل خراب اولیور دلداری آگاه ایلین — صاقینك ای دوستلر بنم جانم و جانکز سزك

کس بدور نرکست طرفی نبست از عافیت — به که نفروشند مستوری بمستان شما

صوفیلقدن بغلمدی دور کوزکده کیمسه فیض — صوفیلق بکدر که کیمسه سنکه صتماسون سزك

بخت خواب آلود ما بیدار خواهد شد مکر — زانکه زد بر دیده آب روی رخشان شما

بخت خواب آلودم اسبتری بیدار اوله مکر — اول سببدنکه اوردی کوزه صو روی نوران سزك

با صبا همراه بفرست از رخت کلدسته — بو که بویی بشنویم از خاك بستان شما

بر طوتم کل یانکدن ویر صبایه کوندر — اوله کم بر ریح دویالم خاك باغکدن سزك

عمرتان باد و مراد ای ساقیان بزم جم — کرچه جام ما نشد پرمی بدوران شما

هر بکر کاسه اولسون بزم جم ساقیلری — کرچه کم بزم اولمدی جاممز دوران سزك

نسخه: خوبلق صوبی اینکك قیوسندن سزك
غرض غرض غرض غرض
مفرد
نسخه: صاقینك ای دوستلر بنم جانم و جانکز سزك
مکر — کل — ابنس — کرچه صح — هر بکن کاسه

میکند حافظ دعائی بشنو امینی بکو — روزئی ما باد لعل سکر افشان شما
حافظ ایلر بر دعا ایشت برامین سویله — قسمت اولسون بزه لعل سکر افشان سزک
ای صبا با ساکنان شهر یزد از ما بکو — کای سر حق ناشناسان کوی چوکان شما
سویله یزدن ای صبا شهر یزد ساکنلرینه — کم اوحق بلمزلرین باشی طوب و چوکان سزک
کرچه دوریم از بساط قرب همت دور نیست — بنده شاه شمائیم و ثناخوان شما
کرچه دوریز قلب وصلندن دکل همت ایراق — سز شهین بز بنده سیوز هم دعاکو ناسزک
ای شهنشاه بلند اختر خدارا همتی — تا ببوسم همچو کردون خاک ایوان شما
ای بوجه بختلو شهنشاه حقیچون بر همت — تا اوپم کوکلر کبی طبراغنی کوشکین سزک

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

ساقی بنور باده برافروز جام ما — مطرب بکوکه کار جهان شد بکام ما
یار لت بنسانی شوق شراب ایله جامز — سازنده ایرله کار جهان کاولدی کامز
ما در پیاله عکس رخ یار دیده ایم — ای بیخبر ز لذت شرب مدام ما
رخسار یارین عکسنی بز جامده کوردک — ای بیخبر که ذوقا بجمد مدامز
چندان بود کرشمه و ناز سهی قدان — کاید بجلوه سرو صنوبر خرام ما
اول دکلو اوله جلوه و ناز سرو قدلره — کم جلوه یه کله سهی عرعر خرامز
هرکز نمیرد آنکه دلش زنده شد بعشق — ثبت است بر جریده عالم دوام ما
اولمز مدام اوکس که اوله زنده عشق ایله دلی — عالم جریده سنده مقید دوامز
ترسم که صرفه نبرد روز بازخواست — نان حلال شیخ ز آب حرام ما
قورقمکه روز محشرده فضل ایلمیه — شیخک حلالجه نانی صود نکم حرامز
ابلك

ای باد اکر بکلشن احباب بکذری — زنهار عرضه ده بر جانان پیام ما
ای یل اکر که کلشن احبابه وارهسن — عرض ایله دقیله حبیبه پیامز
کو نام ما ز یاد بعمدا چه می بری — خود آید آنکه یاد نیاید ز نام ما
دی آدیمزی قصد ایله خاطردن نه کیدررسن — اولدم کلور که کلمیه هیچ یاده نامز
مستی بچشم شاهد دلبند ما خوشست — زان رو سپرده اند بمستی زمام ما
مستلك کوزلری کوزینه کوکل باغمزنه خوشدر — اندن خواله قلنلکه بیشم الجامز
حافظ ز دیده دانه اشکی همی فشان — باشد که مرغ وصل کند قصد دام ما
حافظ همیشه ساچ کوزیکك یاشنی دانه سین — اولا که ایده مرغ وصال آرزو دامز
دریای اخضر فلک و کشتی هلال — هستند غرق نعمت حاجی قوام ما
کوکلك بنفشه دکیزی هم آیك سفینه سی — اولدی غریق نعمت حاجی قوامز

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

صوفی بیا که آینه صافیست جام را — تا بنکری صفای می لعل فام را
صوفی بکل که آینه صافی جامدر — تا کوره سین صفای می لعل فامده
عنقا شکار کس نشود دام باز چین — کاینجا همیشه باد بدست است دام را
عنقا شکار کمسنك اولماز طوتغی دوز — کم یل الینده در او راده جمله دامده
در عیش نقد کوش که چون آبخور نماند — آدم بهشت روضه دار السلام را
چالشکه نقد ذوقه چو قالمادی صو نصیب ویرن — آدم براقدی کلشن دار السلامده
در بزم دور یک دو قدح درکش و برو — یعنی طمع مدار وصال دوام را
جلك بر ایکی پیاله جهان مجلسنده کیت — یعنی امید طوتمه که وصلت مدامده

وبخیدی

ای دل شباب رفت و نچیدی گلی ز عیش | پیرانه سر بکن هنری ننگ و نام را

کنجلک روان عمر کلیبی دیر مدک کوکل | پیرانه بر هنر ایله کور عار و ناموسه

رازی درون پرده ز رندان مست پرس | کین حال نیست زاهد عالی مقام را

اول مست و رندن صور ابحر و پرده سرینی | کم بوقی بو حال صوفی عالی مقامده

ما را بر آستان تو بس حق خدمتست | ای خواجه باز بین بترحم غلام را

باکاسنک اشیکی که حق خدمتم چوقی | رحم ایله قیل نظر قولوکه ای افندی

حافظ مرید جام میست ای صبا برو | وز بنده بندگی برسان شیخ جام را

حافظ دیلرکه جام شراب ای صبا بوری | قولدن دعا اولشدیر کور شیخ جامه

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

ساقیا برخیز و درده جام را | خاک بر سر کن غم ایام را

قالق ای ساقی ده می صون جام جم | غملوکونلر باشنه صاچ خاکی هم

ساغر می بر کفم نه تا ز بر | بر کشم این دلق ازرق فام را

جام می صون دستمه تا سینه دن | بو چوبید زنکلو عبای قالدیریم

گرچه بدنامیست نزد عاقلان | ما نمی خواهیم ننگ و نام را

گرچه عند العاقلان بدنام لق | استمایوز عار و ناموس بز دده دم

باده درده چند ازین باد غرور | خاک بر سر نفس نافرجام را

باده ویر نیجه بو مغرورلق یلی | خیری یوق نفسین باشینه طپراقلیم

دود آه سینهٔ نالان من | سوخت این افسردگان خام را

بانیقدن کوکسومک آهی توتنی | یاقدی بو دوشمشلری بالجمله خم

طراق ساچ

کنجلک روان و برکل ذوق و بر مدک کوکل
مدک
وبخیدی

ابحر و پرده سرینی

ساچ

برکشم

نسخه سودی
جام می صون وجه تا اوسنوددن
بو چوبید زنکلو عبای کیده ردم

بوق

یاقدی بو دوشمشلری کم جیلک دخم

کوکسونک

محرم راز دل

بینم عام را

محرم راز دل شیدای من | کس نمی بینم ز خاص و عام را

کندو شیدا کوکلمک سرین بیلور | بر کمسنه عام و خاصدن کوره مم

با دلارامی مرا خاطر خوشست | کز دلم یکباره برد آرام را

بر دلارام ایله بکا خاطر صفا | کم دلیمدن بردن آلدی آرامی

ننگرد دیگر بسرو اندر چمن | هر که دید آن سرو سیم اندام را

بر دخی باقمز چمنده سرو یه | هر کم اول کوردی سیم اندام عرعری

صبر کن حافظ بسختی روز و شب | عاقبت روزی بیابی کام را

روز و شب صبر ایت بحافظ شدته | عاقبت بر کون بولورسن مرام

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

دل میرود ز دستم صاحب دلان خدا را | دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا

دل کیده یور الیمدن حق ایچون ای دل اهلی | حیفا که کزلو سرم اسیر اوله آشکارا

کشتی شکستگانیم ای باد شرطه برخیز | باشد که باز بینیم آن یار آشنا را

زورق قاوونی ینسز برز اس روزکار موافق | اوله که بینه کورم اول آشنای یارا

ده روزه مهر گردون افسانه است و افسون | نیکی بجای یاران فرصت شمار یارا

دنیا وفاسی اون کون افسانه در و افسون | یاران ایلک ایله صی فرصت انی یارا

در حلقهٔ گل و مل خوش خواند دوش بلبل | هات الصبوح هبوا یا ایها السکارا

دون کیجه خوش اوقودی کل مجلسنده بلبل | حاضر لین کتورک می صبحی ای سکارا

آیینهٔ سکندر جام میست بنگر | تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا

اسکندرک آیینه سیدر جام میه نظر قیل | تا کم سکا ایده عرض احوال ملک دارا

خاطر طر

ننگرد دیکر

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

دل میرود ز دستم صاحب دلان خدا را

کیده یور

کشتی شکستگانیم ای باد شرطه برخیز موافق

زورق صیمشلر بز اس روزکار موافق

اونوزکیسنزبز

باشدکه

وفاسی

هات الصبوح حیی ایا ایها السکارا

ای عاشقان دربلک باده صبوحی ویرا

شیخ راز دل

بعضیسی له فقیر

ای صاحب کرامت شکرانهٔ سلامت | روزی تفقدی کن درویش بی نوا را
ای صاحب کرامت شکرانهٔ سلامت | صورمقلق ایله برکون درویشه کم فقادا
اسایش دوکیتی تفسیر این دو حرفست | با دوستان تلطف با دوشمنان مدارا
ایلوکی دو جهانك تفسیر بو ایکی شیٔ | دوستلره تلطفیله دوشمانلره مدارا
درکوی نیك نامی مارا کذر ندادند | کر تو نمی پسندی تغییر کن قضا را
ایلك ادی برنده یول بیزه ویرمدیلر | کر سن بکنمزسك تبدیل قیل قضادا
آن اب تلخ صوفی که ام الخبائثش خواند | اشهی لنا واحلی من قبلة العذارا
اول اجی صو که صوفی بدلر اناسی اوقور | استکلو طتلو بیزه بوس ایمکدن عذارا
هنکام تنك دستی در عیش کوش و مستی | کین کیمیای هستی قارون کند کدارا
ال طارلغی زمانده عیش وصفایه سعی ایت | بو کیمیای وارلق قارونی ایدر فقادا
سرکش مشو که چون شمع از غیرتت بسوزد | دلبر که در کف او موم است سنك خارا
موم کبی اولمه سرکش غیرت سنی یقر کم | بر دلبر اول که الینده موم در فتی حجارا
خوبان پارسی کوی بخشندکان عمرند | ساقی بده بشارت پیران پارسا را
فارس دین کوزللر صحبت ویریجیلردر | شیخان فارسی یه ویر ساقیا بشارا
حافظ بخود نپوشید این خرقهٔ می الود | ای شیخ پاك دامن معذور دار ما را
حافظ اوزیله کیمز بو خرقه کم می آلود | ای شیخ پاك دامن معذور طوت بزیرا

فقارا

نسخه: ابکی جهانك حضوری تفسیر بو ایکی شیٔ | احبابه خوش تکلم دوشمنلره مدارا

احبابه ایلك اینمك اعدالره مدارا

نسخه

نسخه: این تلخ وش که صوفی ام الخبائثش خواند | کاول اجی شکله صوفی بدلر اناسی اوقور

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

دونوعهد شبابست دیکر بستانرا | می رسد مزدهٔ کل بلبل خوش الحانرا
بشقه شنلك اوله کلزاده شبابت انی | ایرشور بلبل خوش صوته کلك بشرانی

الحانرا

ای صبا کی بجوانان

5

ای صبا کر بجوانان چمن باز رسی | خدمت ما برسان سرو وکل وریحانرا
کر ایرسك بصبا بنیه چمن کنجلکینه | سرو وکل سنبله ارزو مزی ایرکور جانی
کر چنین جلوه کند مغبچهٔ باده فروش | خاك روب در میخانه کنم مژکانرا
بو یله کر باده فروش تازه ایدرسه شیوه | سوپرکه خاك در میکده ایدم مژکانی
ای که بر مه کشی از عنبر سارا چوکان | مضطرب حال مکردان من سرکردانرا
ای که مه اوزره چکن زلف عبیردن چوکان | ابلمه حال مشوش بن سرکردانی
ترسم این قوم که بر دُردکشان میخندند | در سر کار خرابات کنند ایمانرا
قورقرم اول طائفه کم دردچکینه کولرلر | ایده لر میکده نك اشی باشنده ایمانی
یار مردان خدا باش که در کشتی نوح | هست خاکی که بآبی نخرد طوفانرا
حق ارنلر سوره اول کم کبی نوح ایچره | وار که جان المیسر قطره صویه طوفانی
هر کرا خوابکه اخر بدو مشتی خاکست | کو چه حاجت که بر افلاك کشد ایوانرا
هر کیمه اویخو یری صوك اوچ طبر اقدر | دی نه حاجتکه جکر کوکه دکین ایوانی
برو از خانهٔ کردون بدر و نان مطلب | کین سیه کاسه در اخر بکشد مهمانرا
بودی وار خانهٔ کوکدن دیلمه نعمت و نان | بو سیاه کاسه که صوکی اولدیجی مهمانی
ماه کنعانی من مسند مصر آن تو شد | کاه انست که بدرود کنی زندانرا
ای بنم مه یوسفم اولدی مقر سانکه مصر | دم او دمدر کم ایده سین ترك وداع زندانی
در سر زلف ندانم که چه سودا داری | باز بر هم زدهٔ گیسوی مشك افشانرا
بلمزم کم سر زلفکده نه سودا طوتنك | بینه بر برزنه اورك کاکل عود افشانی
حافظا می خور و رندی کن وخوش باش ولی | دام تزویر مکن چون دیکران قرانرا

نسخه: خاك جاروب در میکده ایدم مژکان

مضطرب

نسخه: ابلمه حال مشوش که بو بن سرکردانی

نسخه: میکده سمتنده عمل ابلیه لر ایمانی

جکر

دو کینی رخم سیاه

بی وایچ رندلك ایت خوش کوکل اول خواجه ولی — اتیمه اغیار کبی سن دام وطوباق قرانی

مفاعیلن مفاعیلن — مفاعیلن مفاعیلن

اگر آن ترك شیرازی بدست آرد دل ما را — بخال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را

اکر کوکلم اله الیسه او شیراز لو دل آرایی — ویریردم هندو خالینه سمرقند و بخارایی

بده ساقی می باقی که در جنت نخواهی یافت — کنار آب رکن آباد و گلگشت مصلا را

ویرای ساقی میی باقی که اوجماقده بولامزسك — کنار آب رکن آبادی گلگشت مصلایی

فغان کین لولیان شوخ و شیرین کار شهر آشوب — چنان بردند صبر از دل که ترکان خوان یغما را

مدد کیم بویله نازك شوخ و شیرین کار شهر آشوب — که بویله دلربالردن الوبدر صبر و یغمایی

ز عشق ناتمام ما جمال یار مستغنیست — برنك و بوی و خال و خط چه حاجت روی زیبا را

کمالسز عشقمزدن دلبرك جمالی یاره استغنا — نه حاجت رنك و قوقو خال و خطه قد رعنایی

حدیث از مطرب و می گو و راز دهر کمتر جو — که کس نگشود و نگشاید بحکمت این معما را

دی سوز سازنده و میدن جهان اسرارین از اسنه — که کیمسه اچمدی اچمز علمله بو معمایی

من از آن حسن روز افزون که یوسف داشت دانستم — که عشق از پرده عصمت برون آرد زلیخا را

بن اول حسنی بلوردم کون کون آرتدی یوسفکم — کوردی طشره عصمت پرده سندن عشق زلیخایی

بدم گفتی و خرسندم عفاك الله نکو گفتی — جواب تلخ میزیبد لب لعل شکرخا را

کوتم دیدك بکندم حق بغشلاسین ایو دیدك — جواب اجی یاراشدر منه لب لعل شکرخایی

نصیحت گوش کن جانا که از جان دوستتر دارند — جوانان سعادتمند پند پیر دانا را

نصیحت ایشت ای جانم که طوترلر کوکلو جاندن — سعادتلو کیلر پند و نصیحت شیخ دانایی

غزل گفتی و در سفتی بیا و خوش بخوان حافظ — که بر نظم تو افشاند فلك عقد ثریا را

> ساقی بولامزسك
> خوان یغما — شهر آشوب
> مدد کیم بویله نازك کار و خوش دردانه شهر آشوب
> نسخه: بابو ورنك خال و خطه حاجت روی زیبا را — روی رعنایی
> نه اتلق صورتك خال و خطه حاجت وجه رعنایی
> یوسف دشت ادانستم
> که عشق از پرده عصمت برون آرد زلیخا را
> کفتی
> کوتم دیدك بکندم صفلاسون الله ایو دیدك — مینزید
> یراشور اجی سوزلر لب لعل شکرخایی

عزلدو ... [illegible]

غزل دیدك و انجو دلدك اوقو خوش نغمه کل حافظ — که نظمکه اوزره صحبتونا فلك باغلر ثریایی

مفاعلن فعلاتن — مفاعلن فعلن

صبا بلطف بگو آن غزال رعنا را — که سر بکوه و بیابان تو داده‌ای ما را

کوزلجه سویله صبا اول غزال رعنایه — که سن بشیمزی ویردك طغه و صحرایه

شکرفروش که عمرش دراز باد چرا — تفقدی نکند طوطی شکرخا را

شکر صتانك اوزون اوله عمری یکم اجون — اوایلمز صوروشی طوطی شکرخایه

چو با حبیب نشینی و باده پیمایی — بیاد دار محبان باده پیما را

چو یار ایله اوتوررسك و باده ایچرسك — تذکر ایله سنی اولجوجی احبابه

غرور حسنت اجازت مگر نداد ای گل — که پرسشی نکنی عندلیب شیدا را

مگر که ویرمدی ای گل غرور حسنك اذن — که اتمدك صوروشی عندلیب شیدایه

بحسن و خلق توان کرد صید اهل نظر — به بند و دام نگیرند مرغ دانا را

کوزلجه خو ایله نظر اهلی صید اولنه ممکن — طوتلمه بو قید آغ و فا قیله مرغ دانایه

ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست — سهی قدان سیه چشم ماه سیما را

ندن سبب ایلهم بوی آشنالق یوق — کوزی قرا و بوی اوزون ماه سیمایه

جز این قدر نتوان گفت در جمال تو عیب — که رنگ حسن و وفا نیست روی زیبا را

بو دکلجه غیر عیب یمه حسنکه اولماز — نشان حسن و وفا یوق که وجه زیبایه

بشکر صحبت اصحاب و آشنایی بخت — بیاد دار غریبان دشت و صحرا را

سناده وسعتی و یارانك الفتی شکری — تذکر ایت غریبان بیابان و صحرایه

در آسمان نه عجب گر ز گفته حافظ — سماع زهره برقص آورد مسیحا را

> سن — ویردك
> بیا بیاد — سك — اولجرسك
> ندادی
> را
> نسخه: حسن و وفا — بو دکلو دن دکر عیب دیمه حسنکه اولماز
> دیکر: کورسیم حسن و وفا یوق او وجه زیبایه
> الفتی — الفنی

عجب دکل غزل خواجه‌نك سماده اکر — سماعی زهره کوز رسنه صفابی غسایه

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما — چیست یاران طریقت بعد ازین تدبیر ما
کلدی مسجددن خرابات یا که بو شب پیر بز — نوله بوندن صکره ای اهل طریق تدبیر بز
ما مریدان روی سوی کعبه چون آریم چون — روی سوی خانهٔ خمار دارد پیر ما
بز شاکردلر نیجه یوز کعبه یکا کوره لم — چونکه طوتدی جانب میخانه یه یوز پیر بز
در خرابات مغان ما نیز هم منزل شویم — کین چنین رفتست در روز ازل تقدیر ما
بز خرابات مغانده هم قونشو اولالم — چونکه کیتمشدر بو وش روز ازل تقدیر بز
عقل اگر داند که دل در بند زلفش چون خوشست — عاقلان دیوانه کردند از پی زنجیر ما
عقل اگر بلیدی دل زلفی باغنده نیجه خوش — اوصلولر زنجیر عز چون اوله لر مجنون عز
مرغ دل را صید جمعیت بدام افتاده بود — زلف بگشادی ز دست ما برفت نخجیر ما
دل قوشی صید بنه جمعیت آغنه دوشمش ایدی — زلفك آجدك دستمزدن کندی بیزم اوکمز
روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد — زان سبب جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما
خوب یوزك کشف ایدی لطفندن بر آیت بزلره — اول سبیدن لطف و خوبلقدن غیری یوق تعبیر عز
با دل سنگینت آیا هیچ در گیرد شبی — آه آتشناك و سوز سینهٔ شبگیر ما
طاش نیجه کوکلوکه صبر دمی ای عجب هیچ بر کیجه — اودلو اهیله یانقلو سینهٔ شبگیر عز
باد بر زلف تو آمد شد جهان بر من سیاه — نیست از سودای زلفت بیش ازین توفیر ما
کلدی زلفك اوزره یل اولدی بکا دنیا سیاه — یوق هوای کاکلکدن بوندن آرتق اضمن
تیر آه ما ز گردون بگذرد حافظ خموش — رحم کن بر جان خود پرهیز کن از تیر ما

آهمز اوقی کچر

آهمز اوقی کچر حافظ فلکدن ابت سکوت — قیل حذر اوز جانکه رحم ایت که آهدن تیرمزن

متفاعلن فعولن متفاعلن فعولن

بملازمان سلطان که رساند این دعا را — که بشکر پادشاهی ز نظر مران گدا را
ندمای شاهه کیم کوتوره سه بو دعایی — که ثنای شاهلغیچون قومه بقمقدن گدایی
ز رقیب دیو سیرت بخدای خود پناهم — مگر آن شهاب ثاقب مددی کند خدا را
خویی دیو بدعدودن اکیلادم اوز حفیظه — مگر اول نجوم ثاقب نازل مدد ایده حق ادایی
(آیتی ستاره)
دل عالمی بسوزی چو عذار برفروزی — دل و جان فدای رویت بنما عذار ما را
دل عالمی یقرسك خوب یاناغی پرلدرسك — دل و جان فدا یوزیکه بره کوستر اول یوز آیی
(ایلدیرر سین)
چه قیامتست جانا که بعاشقان نمودی — رخ همچو ماه تابان قد سرو دلربا را
نیجه بوبد دای کوزل سن که محبه کوستردی سین — نیغی قرچه بر لق (تابان) بوبی سرو دلربایی
مژه سیاهت ار کرد بخون ما اشارت — ز فریب او بیندیش و غلط مکن نگارا
قره کربکك اشارت قانیمزه کر ایدرسه — دوشون انك الدامندن غلط ایتمه دلربایی
ز فریب چشم جادو دل دردمند خون شد — نظری کن ای عزیزم که چه گونه کشت ما را
کوزی جادو الدامندن دل دردمند قان اولدی — نیجه اولدوزه نظر ایت بعزیزکه بزکدایی
(حیله سنده)
بخدا که جرعه‌ده تو بعاشق سحرخیز — که دعای صبحگاهی اثری کند شما را
سحر بجه قالقان عاشقلره جرعه ویر بجو حقیقون — که سحر زمانی سیزه اثر ایدر دعایی
دل دردمند حافظ که ز هجر نیست بر خون — چه شود اگر زمانی برسد بوصل ما را
طولی قان سنك اودکدن دل دردمند حافظ
نوله کر وصاله یردم کودك ایر بزاشنایی

کمسه داد آلمز جهانده ظالم اولانلردن ده — پادشاهك حق فی لا ز مدد ایمان اللهدن
پادشاهك حقی قلالدن تکبر ایلمه — سلطنت شکرانه اولسون
سائلی محروم ایدوب سورمه بکم درگاهدن
ندمای پادشاهه کوره ابر که بو دعایی — کم ابر و که بو دعایی
نسخه: کند شهادا کوجك یلدز
نسخه: کوی جذبو بو عدودن اکیلادم اوز حفیه
نسخه: تو ازین چه سود داری که نمی‌کنی مدارا
نه ازین چه سود اصی طوتك که مدارا ایلمزسین
که نه بوندن
قد سرو
ای بوز آبی
خواجه‌نك که دنلوکوکلی طولی قانسنك اوقو اغدن

بز مریدلر ابن نیجه کعبه یکا یوز ایدالم
خوشست
مرغ: ز دست ما بشد نخجیر ما — برفت — اصل نسخه ما بشد
نسخه: اول اجلیون یوق لطف و خوبلقدن دیکر تعبیر عز — خوبی نیست در تفسیر ما
ای عجب
سینهٔ
زلفك
ارتق سودیعز — سونچ دوکون

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

صلاح کار کجا و من خراب کجا | ببین تفاوت ره کز کجاست تا بکجا

خیر عمل نرده دروبن خراب نره | بولین تفاوتنی کورکه قنده دن تا نره

چه نسبتست برندی صلاح و تقوی را | سماع وعظ کجا نغمهٔ رباب کجا

مناسبت نه که سنلیکه اتقی و صلاح | اشتمه قنده نصیحت صدای ساز نره

دلم ز صومعه بگرفت و خرقهٔ سالوس | کجاست دیر مغان و شراب ناب کجا

کوکل اوصاندی ریالو عبادتدن | نه یرده میکده دخی شراب صافی نره

بشد که یاد خوشش باد روزگار وصال | خود آن کرشمه کجا رفت و آن عتاب کجا

کیدوب وصال دمی اولسون خیر انک ذکری | او ناز خوش نره کیتدی و اول عتاب نره

ز روی دوست دل دشمنان چه دریابد | چراغ مرده کجا شمع آفتاب کجا

عدولرین کوکلی دوست یاردن نه دویر | صونک چراغه نره کونشین شعاعی نره

چو کحل بینش ما خاک آستان شماست | کجا رویم بفرما ازین جناب کجا

سزک چو خاک اشیکی کوزمزک کحلی | بیور نره کیده وز بو جنابدن نره

مبین بسیب زنخدان که چاه در راهست | کجا همی روی ای دل بدین شتاب کجا

جکه المسینه قویغمه که وار قویی یولده | کوکل کیدرسن نره به دک مدام بو اوجه نره

قرار و صبر ز حافظ طمع مدار ای دوست | قرار چیست صبوری کدام خواب کجا

قرار و صبری امید طوتمه خواجه دن ای دوست | قرار ندر و صبورلق قنغی و اویقو نره

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

ما برفتیم و تو دانی و دل غمخوار ما | بخت بد تا بکجا میبرد آبشخوار ما

سماع وعظ

نه یاکه منزل بادهٔ شراب صافی نره

عبادتدن

خوش نره

نه دویه دوی کوزلدن عدولرین کوکلی دوست

قویغمه سیب زنخدانه کم قویی یولده

قرار

میبرد آبشخوار ما

کز یولدا

8

سن بیلورسک دخی غم بیجی کوکل کیندک بز | کوکلی بخت تا نره دک ایلته بزم قسمتمز

از نثار مژه چون زلف تو در زنجیرم | قدمی گر ز تو سلامی برساند بر ما

بخشش کبی کیدن اودم کاکلک اسیازوفاب | برابق کم سلام ابر کوره بزه سنددن نسیم

بدعا آمده ام هم بدعا دست برآر | که وفا با تو قرین باد و خدا یاور ما

کلمشم دعوتنه بن سنده دعایه ال طوت | کم وفا ساکه یقین اوله معین یا که عزیز

بسرت گر همه عالم بسرم تیغ زنند | نتوان برد هوای تو بیرون از سر ما

باشکچون قمو خلق کرسنمه اورسه قلیج | باشمزدن دکل امکان طیشه ایلته سوکز

فلک آواره بهر سو کندم میدانی | رشک می آیدش از صحبت جان پرور ما

اندی آواره بیلورسین بنی هر یانکه فلک | اکه کونی کلیور راحت جان سوزلریمز

گر همه خلق جهان بر من و تو حیف کنند | بکشد از همه انصاف ستم داور ما

کر ایدرلرسه سکا یا که جهان خلقی ظلم | جمله دن ظلم و تعدینی جکر حاکممز

روز باشد که بیاید بسلامت بازم | ای خوش آن روز که آید بسلامی بر ما

بر کون اوله که کله ینه سلامت بکا | ای اوکون خوش که سلام ایله کله بزه یار عزیز

هر که گوید سفر دور ندارد حافظ | گو درازی سفر من بنگر داور ما

کیمکه دیر انیسه که حافظ ایراجق یول طوتمز | باق جیقرمز بشیمزدن یول ایراقلغی دی کز

فاعلاتن فاعلاتن

فاعلاتن فاعلات

لطف باشد گر نپوشی از گدایان روی را | تا بکام دل ببیند دیدهٔ ما روی را

لطف اولور کر اورتمز یسک کم فقیرلردن یوزک | استدیکنجه کوکل تا کوره کوزمز یوزک

ظرف نسخه

زلفک اسا مزه ایلتنه سن بخشندن اودم الیوق قان

برابق کم کوره ابر بزه سلام سنددن نسیم

12

بن دعایه کلوکم سنده دعایه الطوت

سوزلریمز اسنظلم

کر قمو خلق جهان سکا کر ظلم ایدرلر

ای اوکون خوش که سلامت کله سوز بیکز

از سرما

فاعلاتن

فقیرلردن یوزک

نیم

همچو هاروتیم دائم در بلای عشق را — کاشکی هرگز ندیدی دیدهٔ ماروت را

دائما هاروت کبیوز عشق بلاسنده — کشکه هرگز کورمیدی کوزم بنم بوزك

کی شدی هاروت در چاه زنخدانت اسیر — گر نگفتی شمهٔ از حسن تو ماروت را

قنده اولوردی اسیر هاروت چکاك قویو — دیمیدیکر براز ماروته حسنکدن سنك

بوی گل برخاست گویا ای پری اندر چمن — بلبلان مستند گویا بدهٔ ماروت را

ای پری گویا چمنده اولدی پیدا عطر گل — عندلیبلر گویا مستانهٔ ساحر کوزك

میکند جور و جفاها بس ز هجران ای صنم — لطف فرما تا که بیند حافظ ماروت را

افتراقکدن جگر جور و جفالر ای صنم — تا بوده لطف وکرم کوره بزم حافظ بوزك

حزین

نسخه: خوبلغکدن دیمسه گر ذره ماروته سوزك

نسخه: فالقدی باغده ای پری گل عطری گویا دیمه — دیرمدی مستانه بلبللرکه اول ساحر کوزك

گل

فرما تا که

بوزك

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

تا جمالت عاشقان را زد بوصل خود صلا — جان و دل افتاده اند از زلف و خالت در بلا

تا جمالك عاشقانه اوردی اوز وصالك صلا — زلف و خالکدن دوشوبدرلر دل و جان در بلا

آنچه جان عاشقان از دست هجرت می کشند — کس ندیده در جهان جز کشتگان کربلا

اول نه کم هجرك الندن عاشقان جانی چکر — کورمامش عالمده کس عطشان غیری کربلا

ترك من گر میکند رندی و مستی جان من — ترك مستوری و زهد و طاعت گر د باید اولا

گر بنم یارم ایدرسه مستی و مخمورلق کوکل — زهد ایله تقوا کرك ترك اتمك اولسه که اولا

وقت عیش و موسم شادی و هنگام شراب — پنج روزه ایام فرصت تو غنیمت دان هلا

وقت عشرتدر هم سرور ایامی هم دوران می — سن غنیمت بل بش اون کون فرصت ایامین هلا

حافظا گر پای بوس شاه دستت میدهد — یافتی در هر دو عالم رتبت عز و علا

شاه ایاغن اوپمك وبرسه دستکه حافظا اگر — ایکی عالمده بولورسن رتبهٔ عز و علا

جما

زلفوخا

مبتلا

کفتم ای سلطان

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

گفتم ای سلطان خوبان رحم کن بر این غریب — گفت در دنبال دل ره گم کند مسکین غریب

مرحمت قیل بو غریبه دیدم ای شاه حبیب — دیدی دل ازدیغچه یول ضایع ایدر مسکین غریب

گفتمش مگذر زمانی گفت معذورم بدار — خانه پرورد چه تاب آرد غم چندین غریب

دیدم اکا کچمه بر دم دیدی طوت معذور بنی — نیجه چکسون اوده بسلی قسوه بو نیجه غریب

خفته در سنجاب شاهی نازنینی را چه غم — گر ز خار و خاره سازد بستر و بالین غریب

اول اولی کوز کنده یاتن نازنینه قیغو نه — خار و خاشاکدن دوشك یصدیق اگر اسه غریب

ای که در زنجیر زلفت جان چندین آشناست — خوش فتاد آن خال مشکین بر رخ رنگین غریب

ای گوزل زنجیر زلفکده بوده جان آشنا — خوش رخ رنگینکده دوشمش او مشکین بك عجیب

می نماید عکس می در رنگ روی مهوشت — همچو برگ ارغوان بر صفحهٔ نسرین غریب

ای کبی رنگین یوزکده کورینور عکس شراب — ارغوان یپراغی وش آق کاغد اوسنده عجب

بس غریب افتاده است آن مور خط گرد رخت — گرچه نبود در نگارستان خط مشکین غریب

چوق عجب دوشمش او مور خط رخك اطرافنه — نقش مشکین گرچه کم اولماز نگارستانده عجب

گفتم ای شاه غریبان طرهٔ شبرنگ تو — در سحرگاهی حذر کن چون بنالد این غریب

دیدم ای شاه فقیران کیجه رنگ زلفك سنك — ایت حذر وقت سحرده گر اکیلر بو غریب

گفت حافظ آشنایان در مقام حیرتند — دور نبود گر نشیند خسته و غمگین غریب

آشنالر وادی حیرتده در حافظ دیدی — گر اوتورسه خسته و غمگین بعید اولماز غریب

غم

اوده بسلی نیجه تاب آورد غم بو نیجه غریب

خفته

نسخه: خار و خاشاکدن اگر یصدیق دوشکی — اسنه غریب

نسخه: مسکین و غریب

عجیب صح

عجیب

خط رخك

عجیب

نسخه: ایت حذر وقت سحر گر اکیلرسه بو غریب

گر اکیلرسه

وغمکین

دیدی

فاعلاتن مفاعلن فعلن

میدمد صبح و کله بست سحاب — الصبوح الصبوح یا اصحاب

طلوع اولوب بغلدی پرده سحاب — ای عزیزلر سحر شرابی شراب

سحر شرابی شراب

مبجلد زاله بر رخ لاله المدام المدام با احباب
می وزد از چمن نسیم بهشت پس بنوشید دائما می ناب

چمن

تخت زمرد زدست گل بچمن راح چون لعل آتشین دریاب
در چنین موسم عجب باشد که ببندند میکده بشتاب

بو بله دمده تعجب اولیس
کم قپانه عجاله خانه شراب

در میخانه بسته اند دیگر افتح یا مفتح الابواب
لب لعل ترا حقوق نمک هست بر دل ریش سینهای کباب

ریش ریش

حافظا غم مخور که شاهد بخت عاقبت بر کشند ز چهره نقاب

لاله نك طاملبور بناغنه چه ای حبیبلر شراب عشق شراب
کلستاند بهشت یلی اسودی امدی ایجلك همیشه صافی شراب
زمردی تخت چمن کل اوردی اودیکر لوکنور لعلجه شراب
بو بله موسمده اولسه که عجب تیزه درك کم قپانه خانه شراب
بینه بغلندی میکده بابی ای قبولر آچیجی سن آچ باب
قرمزی دوداغیکه طوز حقی وار برالوکوکسلر انجره کباب
حافظا غم ییمه که دلبر بخت چهره کسندن جکر صو کیجه نقاب

فاعلاتن فاعلاتن

فاعلاتن فاعلات

صبح دولت میدمد کو جام همچون آفتاب
صبح دولت آچلیور قانی کون کبی شراب

طك بلی اشمکده قانی کون کبی جام شراب
بو بندن ارتق فنده اولور فرصتکه ور جام شراب
کوزل

خانه بی تشویش و ساقی یار و مطرب بذله کو
دل الی غمسز و دوست ساقی و مطرب نکته دان
بسته خواه
از پی تفریح طبع و زیور حسن و طرب

ارم
رقم
انجون

طبعی اچمق خوبلغك شنلکی تزیین انجون

شنلبکنی

شاهد و مطرب بدست افشان و مستان پای کوب
دلبر و خواننده الجیر یار ایق مستان خافر

طبعی اچمق خوبلغی شنلکی زین ایتمکه
غمز مستان رقص ایدر
دلبر و سازنده الصادر صورت و خواب
غمزه دلبر ده مست خوشلر کیجه
غمزه

خلوت خاصست جای امن و نزهتگاه انس
خلوت خاص بزم امنیت کوزل دوستلق یری
خط تو بادرسته نماید اندر زیر پوست
بتمدك خطك كور بتور بخت جلدك سنك

فرصتی زین به کجا باشد بده جام شراب
فنده اولور بوندن کوزل فرصت که ور جام شراب
ابو
موسم عیشست و دور ساغر و عهد شباب
عشرت ایامی و گنجلك موسمی دوری شراب
دوری ایام
خوش بود ترکیب زرین جام با لعل مذاب
خوش اوله آلتون ایله بو غرق لعل ازیلك جام شراب
غمزه ساقی چو چشم می پرستان مست خواب
باده نوشلر کبی ساقی غمزه سیده مست خواب
هر که این صحبت بیابد با داوصد فتح باب

١٥

کم بولورسه بو بله مجلس اول بولور بوز فتح باب
چون خیال سبزه نو رسته اندر زیر آب
تازه بتمش سبزه شکلی کبی صو الننده تاب
صانك
از خیال لطف می

15

طبعی بن نقاشی الطامبی فکر ایتمدن
نسخه

بتمدك خطك كور بتور جلدك النده سنك
تازه بتمش سبزه شکلی کبی صو ایجنده تاب

از خیال لطف می مشاطهٔ چالاك طبع
در ضمیر برگ گل خوش میکند پنهان گلاب
صانکه

لطف می فکر اغدن زینت کر زیرك طبع
غنچه نیك یبراغی ایجره خوش پنهان ایلر گلاب

باشدان مه مشتری درهای حافظ را بجان
مین سد هر دم بگوش زهره کلبانك رباب

اولدی اول مه مشتری جانیله حافظ شعرینه
زهره نك هر دم قولاغینه ایرر صیت رباب

مفاعلن فعلاتن

مفاعلن فعلات

ز باغ وصل تو یابد ریاض رضوان آب
ز تاب هجر تو دارد شرار دوزخ تاب

بولور وصال باغکدن بهشت کلشنی آب
طوتر فراق آتشکدن طموغ فعلجی تاب

بحسن عارض و قدتو برده اند پناه
بهشت و طوبی و طوبا لهم وحسن مآب

طوبا و طو

ایلندیلر رخ و قدك کوزللکینه نظر
جنان و طوبی نه خوش هم اولا ده خوش مآب

چو چشم من همه شب جویبار باغ بهشت
خیال نرگس مست تو بیند اندر خواب

کوزك
کوزلك

بنم کوزم کبی هر شب بیکار باغ نعیم
جنان
ارم
خیال سرخوش کوزلك کوردکسنك در خواب

دیده مستك

بهار شرح جمال تو داده در هر فصل
بهشت ذکر جمیل تو کرده در هر باب

سنك جمالکی هر دم بهار ویرر تفصیل
جنانده ذکر جمیلك سنك ایدر هر باب
ارمده

ارمده

دیدی ارمله و طوبی اولاده خوش مآب

بسوخت این دل و جانم بکام دل نرسید
بکام اگر برسیدی نریختی خوناب

یانوب بو جان و یورك ایرمدی مراده کوکل
اگر ایرمدی مراده دوکر مدی خوناب

لب و دهان تو دارای بسا حقوق نمک
که هست بر جگر ریش و سینهای کباب

سنك دهان و لبوکه بهی توز حقی چوق
که وار برالو جکرده و سینه لرده کباب

احوال

بهی حقوقی نمك چوق دوداغ و اغزکله

گمان مبر که بدور تو عاشقان مستند
خبر ندارد ز احوال زاهدان خراب

احوال

ایلتمه شبهه که دورکده عاشقانن خوش | که بوقمی اکرهك احوال صوفیانده خراب

مرا بدو دولت شد یقین که جوهر لعل | بدید میشود از افتاب عالم تاب

عیان اولوب بکا دورلبکده آل یاقوت | بدید وظاهر اولور کوندن اولکه عالمتاب

نقاب بازکشا تا کی این حجاب کنی | ازین نقاب چه بربستهٔ بغیر حجاب

حجابی اچ نیجه دك بو حجابی ایلرسك | بو پرده دن نوله حاصل که ای بغیر حجاب

بدید روی ترا کل فتاد در اتش | شنید بوی ترا وز شرم کشت کلاب

سنك جمالکی کوردی کل اتشه دوشدی | سنك قوقوکی اشندی حجابدن اولدی کلاب

مهل که عمر به بیهوده بگذرد حافظ | بکوش و حاصل عمر عزیز را دریاب

قوما که عمر یکی بیهوده مکچسون ای خواجه | چالش و قیمت عمر عزیزی بیل دریاب

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

بجان خواجه و حق قدیم و عهد درست | انیس همدم صبحم دعای دولت تست

بحق جان خواجه آند صانی و حق ازلی | سحر دمنده رفیقم سعادتك دیلکی

سر شك من که ز طوفان نوح دست برد | ز لوح سینه نیارست نقش مهر تو شست

بنم که کوزیشی طوفان نوحدن الاوشدن | سوك یزوسنی لوح کوکسدن آله مدی

بکن معاملهٔ وین دل شکسته بخر | شکسته کی که او آرد ز صد هزار درست

بلشلك ایت وصاتون ال بو خسته کوکلمی | که صد هزار درستدن کوزلدر انك صنغی

ملامتم بخرابی مکن که مرشد عشق | حوالتم بخرابات کرد روز نخست

خرابلغیله بنی اتمه ذم که مرشد عشق | احاله اتدی ازل کونی میکده یه بنی

بصدق کوش که خورشید زاید از نفست | که از دروغ سیه روی کشت صبح نخست

صد اقتیله چالشکم

اوزکدن

صد اقتیله چالشکم اوزکدن اریته کونشی | که کذبدن قره یوزلی اولوب صباحك اولکی

دلا طمع مبر از لطف بی نهایت دوست | چو لاف عشق زدی سر بباز چابك و چست

کوکل نهایتی یوق لطف یاردن اومه کسمه | چو لاف عشق اوردك اوینان شویله تیز جه بشی

شدم ز دست تو شیدای کوه و دشت و هنوز | نمی کنی بترحم نطاق سلسله سست

الکدن اولمشم اوه و داغ دلوسی هنوز | بولنمدك اجمقله که زنجیرین بغشی

زبان مور باصف دراز کشت از ان | که خواجه خاتم جم یاوه کرد و باز بجست

لسان مورانوکچون و زبره اولدی طویل | که خواجه جم یوزیکین ضایع اتدی هم ارادی

مرنج حافظ و از دلبران حفاظ مجوی | کناه باغ چه باشد چو این درخت نرست

کوجنمه خواجه و خوبلردن اسمه دوستلق | بتر میه بو اغاج چون نه اوله باغ کنهی

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

رواق منظر چشم من اشیانهٔ تست | کرم نما و فرود ا که خانه خانهٔ تست

بنم کوزم نظری چاردانی مقام سنك | اشاغه کل کرم ایله خانه خانه سنك

بلطف خال و خط از عارفان ربودی دل | لطیفهای عجب زیر دام و دانهٔ تست

نوازش خط و بکله دل عارفانی قپاك | آغیله دانه کلك التی عجب لطفلو سنك

دلت بوصل کل ای بلبل سحر خوش باد | که در چمن همه کلبانك عاشقانهٔ تست

وصال کل ایله کوکلك سحر قوشی اوله خوش | که نغمه که قمو خلقدر چمنده تننه سنك

علاج ضعف دل ما بلب حوالت کن | که آن مفرح یاقوت در خزانهٔ تست

ضعیفجه کوکلم علاجین حواله ایت لبکه | که اول فرحلو جواهر خزینه لبجره سنك

مفاعلن

وصال

ولیك جان ایشیك خاكدر آدیجه سنك

مفصرم

بن مفصرم از دولت ملازمتت | ولی خلاصهٔ جان خاك آستانهٔ تست

نسله

قبوکی بکلمدن عاجزم ضعیف نسله | ولیك آدیجه جان ایشکك ترابی سنك

نسیم

من آن نسیم که دهم نقد دل بهر شوخی | درخزانه بمهر تو و نشانهٔ تست

بن اول و برود کلم نقد دلکه هر کوزله | دفینه بابی نشانکله مهرکیله سنك

تو خود چه لعبتی ای شه سوار شیرین کار | که توسنی چو فلك رام تازیانهٔ تست

نسخه: سن ای ننه دان چابك شهسوار خوش کار سین / مطبعه قابجوکه بر کوکجه اطمینه سنك رام

نه سن وجود چابك سین بر شهسوار اینسی خوش | که آسمانجه براط قابجوکه سطیع سنك

من که بلغزد

چه جای من که بلغزد سپهر شعبده باز | ازین حیل که در انبانهٔ بهانهٔ تست

نه قدر اوله بکا کم حقه باز فلك سور حب | بو حیله دنکه بهانك طغرجغنده سنك

نه قدر اوله بکا سورحی که حقه باز فلك / لغز جغنده بو دکدن کو واردر بهانه سنك

سرود مجلست اکنون فلك برقص آرد | که شعر حافظ شیرین سخن ترانهٔ تست

غزل

صدای مجلسك الآن کوکی ویرد رقصه | که طنلو سوزلو شعر خواجه نك ترانه سنك

که حافظك کوزل اشعاری هم ترانه سنك

غزل

حافظك

فاعلاتن مفاعلن فعلات

دل سراپردهٔ محبت اوست | دیده آیینه دار طلعت اوست

عشقنك اوج حجابیدر دل انك | بر توی اینه دار دركوزانك

من که سر ننهم بدو کون | گردنم زیر بار منت اوست

بنکه باش اکرم ایکی کونه | بویونم التندر بار منتنك

تو و طوبی و ما و قامت یار | فکر هر کس بقدر همت اوست

سانکه طوبی و بزه قامت یار | قصدی مقداری فکری هر کسنك

من که باشم در آن حرم که صبا | پرده دار حریم حرمت اوست

بن کیم اولم

بن کیم اولم که اول حرم ده صبا | پرده طوتر حریم عزتنك

کرمن آلوده

عصمت اوست

کر من آلوده دامنم چه زیان | همه عالم کواه عصمت اوست

بن انك بلبس اسیم اکانه ضرر ست | جمله خلق شاهد بکه پاکلغنك

دور مجنون کذشت و نوبت ماست | هر کسی پنج روز نوبت اوست

کچدی قیسین دمی بزم نوبت | بش کون اوله زمانی هر کسنك

ملکت عاشقی و کنج طرب | هر چه دارم زیمن دولت اوست

کشور عشق بو چاغ روشنلك | هر نه وارم خوش ایلکندن آنك

کر من و دل فدا شدیم چه باك | غرض اندر میان سلامت اوست

کر اولورسق فدا نه غم دل و من | مقصد اوزناده ایلو کیدر آنك

بی خیالش مباد منظر چشم | زانکه این کوشه خاص خلوت اوست

اولمسون کوز نظرکهی آنسز | زیرا مخصوص بر بو کوشه انك

هر کلی نو که شد چمن آرای | اثر رنك و بوی صحبت اوست

هر بکی کل که اولور چمن بزه کی | رنك و قوقی نشان حکمی آنك

ظاهر

فقر ظاهر مبین که حافظ را | سینه کنجینهٔ محبت اوست

حافظك بقمه فقر ظاهرنه | سینه سی عشق خزینه سیدر انك

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

سر ارادت ما و آستان حضرت دوست | که هر چه بر سر ما میرود ارادت اوست

نسخه: که هر نه باشمزه اوزده دوانه امر اودر

مراد من بشی یار حضرتی اشیکیله در | که هر نه باشمزه اوزده اشیسه استك اودر

نظیر دوست ندیدم اگرچه از مه و مهر | نهادم آینه‌ها در مقابل رخ دوست

کوزل یوزینه

اکرچه کورمدم امثال یاری مه کوندن | قودم کوزل یوزینه قارشو آینه چوق قدر

بکا یاره مقابل قودم دل اینه در

صبا ز حال دل تنك ما چه شرح دهد　　که چون شکنج ورقهای غنچه تو بر توست

نه شرح ویره بنم احوال اطارکو کلدیل　　که غنچه بپراغی وش بوکلم اوست اوسته

نه من سبوکش این دیر رند سوزم و بس　　بسا سرا که درین کارخانه خاک سبوست

بورند یقان اوه بن جام چکن دکل انجق　　بوکارخانه ده چوق باش که دستی طپراغیدر

مکر تو شانه زدی زلف عنبر افشانرا　　که باد غالیه سا گشت و خاک عنبر بوست

مکر که سن طراقلاودک عطر صجان زلفه　　که عنبر بین یل اولوب خاک بکجه قوقولیدر

نثار روی تو هر برك کل که در چمنست　　فدای قد تو هر سروبن که بر لب جوست

چمنده هر کلك اوراقی بوزیکه مبذول　　بوبیوکه سروی فدا کوکی صوکنارنده در

زبان ناطقه در وصف شوق او لالست　　چه جای کلك بریده زبان بیهوده کوست

لسان سویلین ابکم سوییسی وصفنده　　نه قدر خامه کسیك دیل کلامی بیهوده در

رخ تو در دلم آمد مراد خواهم یافت　　چرا که حال نکو در قفای فال نکوست

دخلك که کوکلمه کلدی مرام بولم دیلرم　　نیچونکه فال کوزل اکسه سنده حال خوش در ابودر

نه این زمان دل حافظ در آتش طلبست　　که داغدار ازل همچو لاله خود روست

بو دم دکل دل حافظ طلب اودنده یناد　　که داغ طوتراز لی لاله وش بنك اوزه در بدر

فاعلاتن　　فعلاتن　　فعلاتن　　فعلن

آن سیه چرده که شیرینی عالم با اوست　　چشم میگون لب خندان دل خرم با اوست

اول سیاه اکلو که خوشلوغ جهان آنکله　　عین خونابی کوکلی لب دل شن آنکله

گرچه شیرین دهنان پادشاهانند ولی　　او سلیمان زمانست که خاتم با اوست

گرچه کم شاه جهان اغزی لذیذلر اما　　اول سلیمان زمانده که مهر آنکله

حالاتکی

خال مشکین که بران عارض گندم گونست　　سر آن دانه که شد رهزن آدم با اوست

خال مشکین که دخی اوزره او بعدای رنکدر　　رهزن آدم اولان دانه سری کم اوایله

دلبرم عزم سفر کرد خدارا یاران　　چه کنم با دل مجروح که مرهم با اوست

سودیکم قصد سفر ایتدی یاران جفجون　　نیلیم یاره لو کوکلومه که مرهم اوایله

روی خوبست و کمال هنر و دامن پاك　　لاجرم همت پاکان دو عالم با اوست

خوب جمال معرفتی کامل و دامن پاکدر　　دو جهان پاکلرینك همتی شکسز اوایله

با که این نکته توان گفت که آن سنگین دل　　کشت ما را و دم عیسی مریم با اوست

کیمه ممکن دیمه بو رمزی که اول بغری چجر　　بزی اولدردی و حالکم دم عیسا اوایله

حافظ از معتقدانست گرامی دارش　　زانکه بخشایش بس روح مکرم با اوست

عاشقاندن خواجه حافظ طوتی آنی حرمتلو　　زیرا چوق روح ارنلو کرمبدر اوایله

مفعول　　فاعلات　　مفاعیل　　فاعلات

دادم امید عاطفتی از جناب دوست　　کردم جنایتی و امیدم بعفو اوست

شفقت جناب یاردن امید بنکه طوترم　　عصیانی ایلدم وانك عفو یدر اومم

دانم که بگذرد ز سر جرم من که او　　گرچه پریوشست ولیکن فرشته خوست

جرمم او چندن اول بیلورم کم کچر بنم　　گرچه پری کبیك ملك خو بیلو دلبرم

چندان گریستیم که هر کس که بر گذشت　　در اشك ما چو دید روان گفت کین چه جوست

اولدکلو آغلادقکه قمو اوغریان اکا　　کوردی چو جاری یاشی دیدی بو نه جای بنم

سرها چو گوی در سر کوی تو باختیم　　واقف نشد کسی که چه گویست و این چه گوست

سمتك او چنده طوب چه نه باشلر که اوینادق　　کس واقف اولدیکه نه طوپ بو نه یریکم

بلنده

بی کفت وکوی زلف تو دلها همی کشند
با زلف دلکشی تو کرا روی کفت وکوست

زلفك مدام جکر کوکلی کفت وکوسزین
دلکش خطکله دیمه قومه کیمه وار بکم

هیچست این دهان ونبینم ازو نشان
مویست آن میان وندانم که آن چه موست

بو قدر اوغمکه کورمزم اندن نشان اثر
قیلدر او بیلن لیك نه قیلدر کاو بلمدم

عمریست تا ز زلف تو بویی شنیده ام
زان بوی در مشام دل من هنوز بوست

بر نیجه دمکه بر قوقی زلفکدن المشم
حالا دماغ دلده قوقر اول قوقی بنم

دارم عجب ز نقش خیالت که چون نرفت
از دیده ام که دمبدمش کار شستشوست

طك طوترم که نقش خیالك نه کتمدی
کوزمدن آرتوب بومه هر دمده ایشیکم

حافظ بدست حال پریشان تو ولی
بر بوی زلف دوست پریشانیت نکوست

حافظ سنك داغنطلی حالك کوتی ولی
یادین امید زلفی ایله خوشدر اول بکم

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

آن شب قدری که کویند اهل خلوت امشبست
یارب این تأثیر دولت از کدامین کوکبست

اول شب قدر که در اهل طریق بو کیجه در
فنغی کوکبدن عجب بو دولتك تأثیری در

٧ اندر آن موکب که بر پشت صبا بندند زین
با سلیمان چون برانم من که مورم مرکبست

شول سواران ایجره کم اوردش ابر یل صرتنه
نیجه اطسوردم جم ایله بینتم قارنجه در مرکبم

٧ تا بکیسوی تو دست ناسزایان کم رسد
هر دلی از حلقهٔ در ذکر یارب یاربست

تا سنك زلفوکه دست ناسزایان ایرمیه
هر کوکل بر حلقه‌دن یا حق دیو اکفده در

٣ کشتهٔ چاه زنخدان توام کز هر طرف
صد هزارش کردن جان زیر طوق غبغبست

بن هلاك بری هلاکیم که هر بریاکه دن
صد هزار جان بوینی غبغب جنبری الننده در

شهسوار من که

14

برافندم وار بنم ماینه دار بدر انك بدر

٤ شهسوار من که مه آیینه دار روی اوست
تاج خورشید بلندش خاك نعل مرکبست

شهسوار بنکه یوزی اینه داریدر هلال
بوجه شمسین تاجی انك اطی نعلی خاکدر

٥ عکس خوی بر عارضش بین کافتاب کرم رو
در هوای این عرق تا هست هر روزش تبست

کوردی او ذره عرقده عکسنی کم تیز رو کونش
بوده زادر وسنده هر کون تا که وار او زده تبده در

٦ من نخواهم کرد ترك لعل یار و جام می
زاهدان معذور داریدم که اینم مذهبست

بن لب یاری و جام می دکلدن ترك ایدر
صوفیلر طوتك بنی معذور دکیم یولم بودر

٨ آب حیوانش ز منقار بلاغت میچکد
زاغ کلك من بنامیزد چه عالی مشربست

اصطلاح بو رسنده انك آب حیوان دامیلور
بارك الله قرغهٔ خامم نه عالی طبعدر

٩ آنکه ناوك بر دل من زیر چشمی میزند
قوت جان حافظش در خندهٔ زیر لبست

اولکه بغریمه کوز الندن اور در غمزه اوقین
دو داق الندن کولوشی حافظك جانبخشدر

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

مطلب طاعت و پیمان و صلاح از من مست
که به پیمانه کشی شهره شدم روز الست

استمه عهد و صلاح قوللغی بن سرخوشدن
مشهور اولدم که قدح کشلکله اوکرکوندن

من همان دم که وضو ساختم از چشمهٔ عشق
چار تکبیر زدم یکسره بر هرچه هست

بن او ساعتکه وضو چشمهٔ عشقدن آلدم
جمله وار اولنه درت تکبیری اوردم بردن

می بده تا دهمت آگهی از سر قضا
که بروی که شدم عاشق و از بوی که مست

باده ویر سر قضادن سکه ویرمکه خبر
عاشق اولدم کیمه کیمك بوینه مستم بن

کمر کوه کمست از کمر مور اینجا
ناامید از در رحمت مشو ای باده پرست

مور بلندن بو رده طاغ بلکی اکسکدر
اولمه اومسز می ایچن مرحمتی بابندن

شهسوار نسخهٔ ثانی
آطنك نعلی ترابی بوجه خورشیدو تاجدر
الحی نعلی خاکدر
تبست
عرق کون
یولم
نسخهٔ ثانی
اسنیم بن ترك ایدرم جام می و یاری دوداغندن
طبعدر
حیوان دامیلور
زیب
لوشی جانبخشدر
نسخه
هر نه وار اوردم اکا درت تکبیر بودن وضو
جنازه غازی کبی بر کره درت
می بده
ویر بکا کی که ویرم سر قضادن یاد الاکاه
کیمه عاشق و کیمك عطرندن مست اولدم بن
نسخه
اولمه
داغ بلکی اکسك اوله بونده میان موردن
اولمه رحمت قپوسندن امیدسز می ایچن

هر دم کوزمدن آنی بومه آریه ایشیم طوتمکه
نکوست بدست
امید خط یار اله خوش کملك بکم
فاعلاتن فاعلات
فاعلاتن فاعلات
صرتنه
سوردم
کاط سوردم نیجه جم ایله بینتم قارنجه در مرکبم
نسخهٔ صحیح بر حلقه‌دن

بجز ان نرکس مستانه که چشمش مرساد … زیر این طارم فیروزه کسی خوش ننشست

دکمسون کوز اکه کاول نرکس مستدن غیری … کمسه اوتوردمدی بو کوك طامین النده ایمن (دورمن)

نسخه: دوکمدی زین جهان بغچه سی کل بوندن بشن

جان فدای دهنت باد که در باغ نظر … چمن آرای جهان خوشتر ازین غنچه نبست

اوله جان اغزیکه قربان که نظر باغنده … بونده بوندن ابو کل بغلمدی ادای چمن (زین)

حافظ از دولت عشق تو سلیمانی شد … یعنی از وصل تواش نیست بجز باد بدست

اولدی جم خواجه سنك دولت عشقکدن کم … یعنی وصلکدن انك الده یوق اخر یلدن

نسخه: اولدی حافظ اکسنك دولت عشقکدن جم
یعنی یوق اخر یلدن الده انك وصلکدن

فاعلاتن — فاعلاتن … فاعلاتن — فاعلاتن

زاهد ظاهر پرست از حال ما آکاه نیست … هرچه گوید در حق ما جای هیچ اکراه نیست (حق)

حالمزدن صوفی (زاهد) ظاهر پرست اکاه دکل … حقمزده هرنه دیرسه هیچ کاور کوچ یر دکل

نسخه: هرنه دیرسه حقمزده هیچ کوجندی یر دکل

در طریقت هرچه پیش سالك آید خیر اوست … بر صراط مستقیم ای دل کسی گمراه نیست

سالکه اوکنه نه کم کلسه طریقنده او خیر … دوغری یولده ای کوکل هیچ براحد (کمسی) کمراه دکل

نسخه: تا نه لعب کوستره یوز سورمه بیدق استرز
رندلره سطرنج برنده اوله امکان شاه دکل

تا چه بازی رخ نماید بیدقی خواهیم راند … عرصهٔ شطرنج رندان را مجال شاه نیست

نه اویون یوز کوستره تا یا به سورمك استرز … عاشقانه (رندلره) شطرنج برنده کیشیه (شاه) تا به آورد دکل

کوستره تا

چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش … زین معما هیچ دانا در جهان آگاه نیست

اشبو ساده قبهٔ بالاندکم نقشی چوق … بو لغزدن عالمان عالمده هیچ آگاه دکل

نسخه: بوندن استغنانه قدرن صاحبی شاهد عجب

این چه استغناست یارب وین چه قادر حکمت است … کین همه زخم نهان هست و مجال آه نیست

بونه استغنادر آیا حکمنه قدرتده نه … بو قدر دکزلو زخم وار هم مجال آه دکل

کم بودکلو وار زخم مخفی مجال آه دکل

صاحب دیوان ما گویی نمی داند حساب … کاندرین طغرا نشان حسبة لله نیست

کم بو احکامده علامت حسبة لله دکل

نسخه: صانکه بلمز صاحب دیوانمز روز حساب

هرکه خواهد کو بیا

هرکه خواهد گو بیا و هرچه خواهد گو بگو … کبر و ناز و حاجب و دربان درین درگاه نیست

هرکیم استرسه کله کل هم هرنه استرسه سویله دی … کبر و ناز و پرده جی بوابلو بو درکاه دکل (هر)

هرچه هست از قامت ناساز بی اندام ماست … ورنه تشریف تو بر بالای کس کوتاه نیست (هر)

هرنه وار اویغونسز اندامسز بو بوموزده (بزم) … یوخسه هرکس بوینه لطفك سنك کوتاه دکل (هر)

بر در میخانه رفتن کار یکرنگان بود … خودفروشان را بکوی میفروشان راه نیست

اوله بر یوزلو ایشی کیتمك در میخانه یه … می صاتانلر یاکه کندوزین صاتانه یول (راه) دکل

بندهٔ پیر خراباتم که لطفش دائم است … ورنه لطف شیخ و زاهد گاه هست و گاه نیست

قولیم پیر خراباتك که لطفی هر زمان … یوخسه شیخ و زاهدین احسانی گه وار گاه دکل

حافظ ار در صدر ننشیند ز عالی همتست … عاشق دردی کش در بند مال و جاه نیست

صدره اوتورمزسه عالی همتندندر خواجه … دردمند عاشق هوای مال و منصبده دکل

عشق چکن عاشقده قید مال و منصب جاه دکل

مفعول فاعلات … مفاعیل فاعلات

ای پیك نامه بر که رسید از دیار دوست … آورد حرز جان ز خط مشکبار دوست

اول ایر کوردن ناظر که یتیشدی یاردن … جان صیغنی کتوردی چچك سکلو یاردن

نسخه: جان ملجاء کتوردی عبیر زلف یاردن

خوش میدهد نشان جمال و جلال دوست … تا در طلب شود دل امیدوار دوست

یاردن ویردی جمال و جلالین کوزل خبر (دوستك) … تا کم دیلکده دل اوله امیدلو یاردن (جلالین)

دل دادمش به مژده و خجلت همی برم … زین نقد کم عیار که کردم نثار دوست

کوکلو مژده ویردم الکاهم اوتانورم … که اندم نثار باده بو وار کم عیاردن (بو)

شکر خدا که از مدد بخت کارساز … بر حسب آرزوست همه کار و بار دوست

حقه شکر که ایش دوزیجی بختن مددن … هب آرزو ایچه ایشی کوجی امر باردن

سپهر

سپهر و دور قمر را چه اختیار — در گردشند بر حسب اختیار دوست

دوران ماهه سین سمایه نه استه‌یکش — دونمکده اقتضایه کوره امر یاردن

گر باد فتنه هر دو جهان را بهم زند — ما و چراغ چشم و ره انتظار دوست

ایکی جهانی فتنه یلی اوردسه بر بیره — بیز و چراغ کوزله ره طرف یاردن

کحل الجواهری بمن آر ای نسیم صبح — زان خاک نیکبخت که شد رهگذار دوست

ای صبح دم کتور بکا توتیا جواهرین — خوش بختلو یارکچیدی اولان اول ترابدن

ماییم و آستانهٔ یار و سر نیاز — تا خواب خوش کرا بود اندر کنار دوست

بیز و یار اشیکی و بالوار منك باشی — تا خوش بیجه اویقو کیمه اوله یار جوار‌دن

دشمن بقصد حافظ اگر دم زند چه باک — منت خدای را که نیم شرمسار دوست

دوشمان نفس اوردسه نه غم قصد حافظه — حقه شکر که بن دکلم شرم یاردن

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

مرحبا ای پیک مشتاقان بده پیغام دوست — تا کنم جان از سر رغبت فدای نام دوست

مرحبا ای عاشقانك پیکی ویر پیغام یار — تا سوکمدن ایدم بن جان فدای نام یار

واله و شیداست دائم همچو بلبل در قفص — طوطی طبعم ز عشق شکر و بادام دوست

عندلیب آسا قفسده مست و شیدر همین — مرغ طبعم عشق قندچشم یاردن طوطی وار

زلف او دامست و خالش دانهٔ آن دام من — بر امید دانهٔ افتاده‌ام در دام دوست

آغدر انك زلفی خالی دانه در اول اغه بن — دانه سی امیدیله دوشمشم در دام یار

سر ز مستی بر نگیرد تا بصبح روز حشر — هر که چون من در ازل یک جرعه خورد از جام دوست

باشی مستلکدن صباح حشردك قالدرمز اول — بن کبی هر کیم ازل بر جرعه نوش از جام یار

برشمع کوزلدن بوز کوزلر برده یاردن

نسخه: یار قوجغنده کیمه اوله اویقو واردن

نیاز

بیز و آستانه کوزلم هم نیاز او جمله

حافظ

حافظه

مرحبا

مرغ

بن نکیرد / جرعه خورد / روز

16

من نگفتم شمهٔ از شرح شوق خود از آنک — درد سر باشد نمودن بیش ازین ابرام دوست

انو کیجون دیمدم او ذشوق شرحدن براز — که اوله بو بندن اوز باشی اغری کوستن ابرام یار

میل من سوی وصال و قصد او سوی فراق — ترك كام خود گرفتم تا برآید کام دوست

مائلم وصلته یکا بن سمت فرقت قصدی انك — کندو کامم ترکنی طوتدم که اوله سون کام یار

گر دهد دستم کشم در دیده همچون توتیا — خاک راهی که آن مشرف گشت از اقدام دوست

الوير ديسه کر بكا توتیا کبی کوزه جکم — بر یولین خاکی مکرم اولدی اول از اقدام یار

حافظ اندر درد او میسوز بی درمان بساز — زانکه درمانی ندارد درد بی آرام دوست

یان انك عشقنده حافظ چاره سز لکله اوبول دوزل — زیرا کم طوتمز علاج اول درد بی آرام یار

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

صبا اگر گذری افتدت بکشور دوست — بیار نفحهٔ از گیسوی معنبر دوست

اکر دوشرسه صبا سمت یاره کچمه سکا — عطرلو کاکل یاردن کتور که قوقی بکا

بجان او که بشکرانه جان برافشانم — اگر بسوی من آری پیامی از بر دوست

نثار ایدم جانی شکرانه جانی ایچون انك — اگر که یار طرفندن خبر ویرسه بکا

وگر چنانکه در آن حضرتت نباشد بار — برای دیده بیاور غباری از در دوست

وگر که شویله سکا یار باشنده اولمیه اذن — کتور یا دین قپوسنده کوزم ایچون توتیا

بمن گدای تمنای وصل او هیهات — مگر بخواب ببینم خیال منظر دوست

امید وصل انك بن فقیره امر محال — مکر که دوشده کوردم یارك یوزی خیالنی

دل صنوبریم همچو بید لرزانست — ز حسرت قد بالای چون صنوبر دوست

صنوبری یوره کم تتره کن سکوت کبیجه — فراق یوجه بوینده یارك که سرو ادا

بوندن اوز باشی اغری کوستن ابرام دوست

دستم کشم / آواز اقدام یار

بر طریق خاکی که او لدی خوش آواز اقدام یار

درد بی

بشکرانه نثار

نثار ایدم جانی شکرانه جان که جانی ایچون

نسخه

امید جه کر سکا اولمز حضور یاره کذار

کوزم ایچون دریاردن کتور کتورنیا بکا

نسخه: قپوسنده

خیالنی ها

ز حسرت

همچی

اسا

ادا

فراقی بودکلو جه هم تتره کن سکوت کبیجه

اکرچه دوست بچیزی نمیخرد ما را   بعالمی نفروشیم موی از سر دوست

اکرچه دوست بزی برنسنه یه صاتون المز   بنی قیلینی یادین صاغر جهانه هلا

چه باشد از شود از بند غم دلش ازاد   چو هست حافظ مسکین غلام و چاکر دوست

نولود اولورسه اکر کوکلی قید غمدن ازاد   چو درد مند خواجه یادین قولی و کوله سی اولا

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلات

بیا که قصر امل سخت سست بنیادست   بیار باده که بنیاد عمر بر بادست

بکل که قصر امید بك ضعیفجه بنیاددر   کتور پیاله که عمرك اصلی بر باددر

غلام همت آنم که زیر چرخ کبود   ز هر چه رنك تعلق پذیرد آزادست

او کمسه سعیی قولویم که کوك کوکك آلتنده   قبول رنك تعلق ایدندن ازاد در

چه کویمت که بمیخانه دوش مست و خراب   سروش عالم غیبم چه مژدها دادست

دیمیم نه سکا که خرابات ده دون کیجه سرخوش   نه مژده لر بکا عالم غیب که وبرمشدر

که ای بلند نظر شاهباز سدره نشین   نشیمن تو نه این کنج محنت آبادست

که عالی همت و سدره نشین اولان شهباز   دکل سکا او توراق بو بوجق غم آباددر

ترا ز کنکرهٔ عرش میزنند صفیر   ندانمت که درین دامکه چه افتادست

سکا اوردلر اولان عرشین شرافه سندن کم   بو آغ برنده که بلمم سکا نه واقع در
افتاددر
دوشمشدر

نصیحتی کنمت یاد کیر و در عمل آر   که این حدیث ز پیر طریقتم یادست

ایدم سکا بر اوکوت ازبرال وایشه کتور   که بو کلام طریقت پیرندن ازبره در

مجو درستی عهد از جهان سست نهاد   که این عجوزه عروس هزار دامادست

جوروك تملی جهاندن صحیح وفا دیلمه   که بیك کوباکو کلینی بو قوجه قاری در

بنیادست

نسخه
سروش غیب نه مژده بکا کرم داددر

نسخه
بو کهنه کوشه سکا بر دکل غم آباددر

نسخه مصراع اولی   نهاد
سرو بکف حضیب فلك ذره در صفین
بولکدن آزمه فلك ایه سینه وارمه
کر بو کلام بکا پیر طریقدن باددر
نسخه   جرهان

کر بو عجوزه کلینه هزار داماددر
نسخه

غم جهان مخور و پند من مبر از یاد   که این لطیفه خوشم ز رهروی یادست

جهان غمین یمه خاطردن اوکودیمی قومه   که بو لطیفهٔ خوش بولداشمدن ازبره در

رضا بداده بده وز جبین کره بکشای   که بر من و تو در اختیار نکشادست

رضا ویر لشنه و برآجه دو کومی آلنکدن   که سن بن اوزره در اختیار آچقسز در

نشان عهد و وفا نیست در تبسم کل   بنال بلبل شیدا که جای فریادست

نشان عهد و وفا بوقدر آچلمه سنده کلك   ایکیله بلبل شیدا که آه و زاد یریدر

حسد چه می بری ای سست نظم بر حافظ   قبول خاطر و لطف سخن خدا دادست

بره ضعیفجه نظم حافظه کوبونه جکك   لطیف کلام و کوکل خطلو سوز خدادادر

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

تا سر زلف تو در دست نسیم افتادست   دل سودا زده از غصه دو نیم افتادست

تا سنك زلفك اوجی یل الینه دوشمشدر   کوبندن سودالی دل ایکی بلوك دوشمشدر

چشم جادوی تو خود عین سواد سحرست   این قدر هست که این نسخه سقیم افتادست

چشم جادوك سنك ای عین سحر نسویدی   بو قدر وار که بو نسویده سهو دوشمشدر

در خم زلف تو آن خال سیه دانی چیست   نقطهٔ دوده که در حلقهٔ جیم افتادست

زلف بو کلمده ندر اول قره بك بیلدکمی   بر سیاه نقطه که جیم خلقه سنه دوشمشدر

زلف مشکین تو در کلشن فردوس عذار   چیست طاوس که در باغ نعیم افتادست

باغ رخسارده نه مشك زلفك   مرغ طاوس که جنان بغچه سنه دوشمشدر

دل من از هوس بوی تو ای مونس جان   خاك راهیست که در پای نسیم افتادست

ای جان اکلنجه سی عطرك هوسندن کوکلم   بر یولین خاکی که یل آیغینه دوشمشدر

جرهان غمین یمه نصحیم ایلتمه خطردن
کر بو لطیفه خوش بر رفیقدن الیاددر
نسخه
کر سن اوزره دیلك بادی وفایه نو باددر
نسخه
بی وفایه دل ویرن اولور پشیمان عاقبت
حسرت و فرقتله ایدر آه و فغان عاقبت
مشکل انجق عاشق اولمق بیوفایه دوغریسی
زحمت انجق راضی اولمق هر جفایه دوغریسی
ایکیله بلبل شیدا المحزفر باددر
بلبل

سحر   بو نسویده

ازس

همچو گرد این تن خاک نتواند برخاست | از سر کوی تو زان روی عظیم افتادست
توزکبی بو تن خاک قالقه دکلدر امکان | طرفنکدن انوکجونکه منی دوشمشدر
سایهٔ قد تو بر قالبم ای عیسیٔ دم | عکس روحیست که در عظم رمیم افتادست
سایهٔ سرو قدک جسمه ای نطقی مسیح | عکس جاندرکه جورک کوکلره دوشمشدر
آنکه جز کعبه مقامش نبد از یاد لبت | بر در میکده دیدم که مقیم افتادست
کعبه دن غیری یری اولمیان اکرچه لبک (بنود) | باب میخانه یه کوردم که مقیم دوشمشدر
حافظ گم شده را با غمت ای جان عزیز | اتحادیست که در عهد قدیم افتادست
کوکلی یتمش خواجه نک جان عزیز عشقکله | اویله واربرلکی کم عهد ازلده دوشمشدر

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

گل در بر و می بر کف و معشوقه بکامست | سلطان جهانم بچنین روز غلامست
گل اوکمده و می الده و یار دخی مرامدر | سلطان جهان بکه بو کونده غلامدر
گو شمع میارید درین جمع که امشب | در مجلس ما ماه رخ یار تمامست
وارسون یله کتورمک بو کیجه شمعه بو جمعه | دوستک یوزی مهتابی بزم بزمه تمامدر
در مذهب ما باده حلالست ولیکن | بی روی تو ای سرو گل اندام حرامست
عشق باده سی خوشدر بو لیمزده بزم اما | ای سرو گل اندام که یوزک ساز او حرامدر
در مجلس ما عطر میامیز که جان را | هر دم ز سر زلف تو خوشبوی مشامست
مجلسده بزم قارمه قوقو جانغزه کم | هر دم سر زلفکدن او عنبر بو مشامدر
گوشم همه بر قول نی و نغمهٔ چنگست | چشمم همه بر لعل لب و گردش جامست
هر دم قولغم صوت نی و نغمه ساز ددر | کوزمده قو لعل لبه دوری جامدر

ازجاشنی قند

از

ازجاشنی قند مگو هیچ و ز شکر | زان رو که مرا با لب شیرین تو کامست
هیچ اکمه کسنی قند و شکر لذتنی سن | اندنکه او شیرین دوداغک بکه مرامدر
تا گنج غمت در دل ویرانه مقیمست | همواره مرا کنج خرابات مقامست
تا کنز غمک کم دل ویرانه ده ثابت | هر دم بکا اول کوشهٔ میخانه مقامدر
از ننگ چه گویی که مرا نام ز ننگست | وز نام چه پرسی که مرا ننگ ز نامست
عاردن نه اکادرسین بکه کم عیبی آدم عار | اسمم نه صوردک بکه که ناموس بکا نامدر
میخواره و سرگشته و رندیم و نظرباز | وانکس که چو ما نیست درین شهر کدامست
محبوبی سودر سرخوش و حیران آبیغز | اول کس بو راده بزجه دکل قنغیدامدر
با محتسبم عیب مگویید که او نیز | پیوسته چو ما در طلب شرب مدامست
عیبم دیمیک محتسبه کم او کنی هم | استکده میی دخی بزجه مدامدر
حافظ منشین بی می و معشوق زمانی | کایام گل و یاسمن و عید صیامست
میسن و کلی زلسن خواجه او تورمه بر ان (سن) | گل یاسمن ایامیکه هم عید صیامدر

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات (ن)

باغ مرا چه حاجت سرو و صنوبرست | شمشاد خانه پرور من از که کمترست
عرعر له سروه باغمزک حاجتی نه در | کیمدن اوکدیه بسلی قدان بو بنم کیجه در
ای نازنین پسر تو چه مذهب گرفته‌ای | کت خون ما حلال‌تر از شیر مادرست
ای نازنین اوغل نه طریقی سنکه طوتمشک | قانم سکاکه انه سد ندن حلالجه‌در
چون نقش غم ز دور ببینی شراب خواه | تشخیص کرده‌ایم مداوا مقررست
غم حالنی چو کور رک ایراقدن دیله شراب | بز اکلد قکه اکه علاج بو صحیحه در

عشق باده سنی اسنه کورک جونکه نقش غم (نسخه)

صحیحه در

نسخه دولت بواوده در و فرح هم بو بابده در

کوی یاره وارمسم اولور صفا حاصل دخی از
کم حضور قلبیم اولمزسه تمام اولمز نماز

از استان پیر مغان سر چرا کشیم | دولت در این سراست و گشایش در این درست

باشی استان پیر مغاندن نیچون چکم | دولت بواوده در واچقلق بو بابده در

در راه ما شکسته دلی میخرند و بس | بازار خود فروشی ازان راه دیگرست

انجق طریقمزده الورلر قیرق کوکل | کندین صتان بزاری او یولدن دیگرجه در

دی وعده داد وصلم و در سر شراب داشت | امروز تا چه گوید و بازش چه در سرست

دون می باشنده ویردی بکا وعده وصلنی | بوکون عجب نه در که بشنده نه فکره در

مکررست

یك قصه بیش نیست غم عشق وین عجب | کز هر کسی که می شنوم نا مکررست

وین عجب | مکررست | شنوم | مك

بر قصه عشق غمی دکل ادنق بو در عجب | کیمدن که اشیدیرم او مکرر دکلجه در

بازا که در فراق تو چشمم امیدوار | چون گوش روزه دار بر الله اکبرست

کل کیم کوکم امیدلو کوزم فرقتکده یار | صائم قولاغی کبی موذن صداجه در

شیراز و آب رکنی وان باد خوش نسیم | عیبش مکن که خال رخ هفت کشورست

شیراز و آب رکنله اول خوش نفسلو یلك | عیبینی انجه یوز صوبی اقلیم سبعه در

نسخه عیب انجه آب روی اقالیم سبعه در

فرقست از آب خضر که ظلمات جای اوست | تا آب ما که منبعش الله اکبرست

فرقی وار خضر صویندن که قاره کوزری | بزم صوین که مخرجی اول ناملو داغده در

ما آب روی فقر و قناعت نمی بریم | با پادشه بگوی که روزی مقدرست

بز آب روی فقر و قناعت ایلمیز | سویلك که شاهه قسمت اولان حق قدرجه در

حافظ چه طرفه شاخ نباتیست کلك تو | کش میوه دلپذیرتر از شهد و شکرست

حافظ نه خوش نبات دالیدر قالمك سنك | کاول میوه دلپذیری شکردن لذیذجه در

کلکك اسنك بخوابنه خوش دال قندجه در
کلك قلم

روضهٔ خلد برین

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

برین خلوت

روضهٔ خلد برین خلوت درویشانست | مایهٔ محتشمی خدمت درویشانست

باغ فردوس علا خلوت درویشاندر | سلطنت مایه سی هم خدمت درویشاندر

گنج عزلت که طلسمات عجایب دارد | فتح آن در نظر رحمت درویشانست

کنز عزلتکه عجایب طلسملی طوتر | اول قپو فتحی نظر رحمت درویشاندر

آنکه پیشش بنهد تاج تکبر خورشید | کبریاست او که در حشمت درویشانست

کوکل

اول انکم تاج کبر قور کونش اوکنده انك | بر اولولقدر اوکم شوکت درویشاندر

رفت | منظر

قصر فردوس که رضوانش بدربانی رفت | منظری از چمن نزهت درویشانست

کوشك اوجماقکه قپوجیلغنه واردی ملك | قلب شدکور بلا منظر درویشاندر

صورت

نسخه اولنه شوقندن النون اولور او قره کوکل
کیمیا احمدر اوکم صحبت درویشاندر

آنچه زر میشود از پرتو آن قلب سیاه | کیمیاییست که در صحبت درویشانست

اول انکم النون اولور اول قره دل شوقندن | محض کیمیادر اوکم صحبت درویشاندر

اذاذل
عسکر ظلمت اما

از کران تا بکران لشکر ظلمست ولی | از ازل تا بابد فرصت درویشانست

نسخه بر اوجدن اوجه

عالم اوجدن اوجه دك اهل ظلمدر اما | اولندن صوکه دك فرصت درویشاندر

بر یوزی عشق دولت

دولتی را که نباشد غم از آسیب زوال | بی تکلف بشنو دولت درویشانست

قلب عاصی اند قاسی کیمیای [illegible]
بونه خلوتدر انی خالص النون ابدی

بر سعادتکه زوال زحمتی اولمیه اکا | دکله تکلیفسز انی دولت درویشاندر

خسروان قبلهٔ حاجات و دعااند ولی | سببش بندگی حضرت درویشانست

اهل حاجات و دعا قبله سی شاهلر اما | باعثی قوللغی حضرت درویشاندر

ای توانگر مفروش این همه نخوت که ترا | سر و زر در کنف همت درویشانست

ای غنی صاحبه بو دك بدبد بزر که سنك | مال و باشك کرم همت درویشاندر

کنج قارون که فرو میرود از قهر هنوز   خوانده باشی که هم از غیرت درویشانست
مال قارونکه کیدر آشغه حالا قهر ایله   اوله سین هب اوقونمش غیرت درویشاندر
روی مقصود یکه شاهان بدعا می طلبند   مظهرش آینهٔ طلعت درویشانست
بر مرام یوزیکه شهلر دیلرلر دعا ایله   مطلعی آینهٔ چهرهٔ درویشاندر
من غلام نظر اصف عهدم که اورا   صورت خواجه کی وسیرت درویشانست
بن بوان اصفنک بنده سیم کیم انک   شکلی اصف وکبار سیرتی درویشاندر
حافظ از آب حیات ابدی میطلبی   منبعش خاک در خلوت درویشانست
حافظ استرسک ابد ابحیاندن سن   مخرجی خاک در خلوت درویشاندر
حافظ اینجا بادب باش که سلطانی ملک   همه از بندهٔ حضرت درویشانست
اولدیله بوراده خواجه جهان سلطنتی   جملهٔ قوللغی حضرت درویشاندر

مفعول مفاعیلن   مفعول مفاعیلن

در دیر مغان امد یارم قدحی در دست   مست او می ومیخواران از نرکس مستش مست
ما رای مغانه یارم کلدی قدحی در دست   می مستی او می خودلر سانه کوزندن مست
در نعل سمند او شکل مه نو پیدا   در قد بلند او بالای صنوبر پست
انک اطی نعلنده ظاهر یکی ای شکلی   انک بوجه قدنده هم قامت عرعر پست
اخر بچه کویم هست از خود خبرم چون نیست   وز بهر چه کویم نیست با او نظرم چون هست
اخر نیجه وار دییم چون بوقی خبرم اوزدن   هم بوقی نظرم نیجون دییم اکه کم چون هست
شمع دل دمسازان بنشست چو او برخاست   وافغان ز دل یاران برخاست چو او بنشست
یاران کوکلی شمعی صوندی چون او یار قالقدی   یاران کوکلنده آه قالقدی چون او توردی دوست

کر غالیه خوشبو

او بیوست

کر غالیه خوشبو شد در کیسوی او پیچید   ور وسمه کمانکش کشت در ابروی او پیوست
کر نافه کوزل قوقسه زلفینه صرلدی انک   کر اولسه کمانکش راستیو قاشینه انک بیوست
بازای که باز اید عمر شدهٔ حافظ   هرچند که ناید باز تیری که رفت از شست
کل سن کیرو کلسون کم کچمش خواجه عمری بس   شسدن چقان اوق کلمز هر نیجه کروای دوست

فاعلاتن فعلاتن   فعلاتن فعلاتن

خواب آن نرکس فتان تو بی چیزی نیست   تاب آن زلف پریشان تو بی چیزی نیست
اول سنک فتنه کوزک خوابی دکل حکمتسز   اول پریشان صچکک تابی دکل حکمتسز
از لبت شیر روان بود که من میکفتم   کاین شکر کرد نمکدان تو بی چیزی نیست
سداقرایدی لبکدن که وبن سویلردم   طوز لغک طرفنه بو قند دکل حکمتسز
چشمهٔ ابحیاتست دهان تو اما   بر لبش چاه زنخدان تو بی چیزی نیست
چشمهٔ آبحیاندر سنک اغزک اما   دوداغک اوزره چکک قویسی دکل حکمتسز
جان درازی تو بادا که یقین میدانم   در کمان ناوک مژکان تو بی چیزی نیست
عمر اوزونلغی سنک اوله که تکسز بیلورم   کر بکک اوقی سنک بابن دکل حکمتسز
مبتلایی بغم ومحنت واندوه فراق   ای دل این ناله وافغان تو بی چیزی نیست
مبتلاسین غم ومحنت کدر وفرقته سن   ای کوکل بو ایکلک اهک که دکل حکمتسز
دوش باد از سر کویش بکلستان بکذشت   ای کل این چاک کریبان تو بی چیزی نیست
اوغرادی کلشنه یل سمنک اوجند دوندن شب   بو یقه برتغه سنک کلدن دکل حکمتسز
درد عشق ارچه دل از خلق نهان میدارد   حافظ این دیدهٔ کریان تو بی چیزی نیست
کرچه عشق دردنی دل الحقی طوتر عالمدن   خواجه بو اغلغان یعشکدن دکل حکمتسز

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

برو بکار خود ای واعظ این چه فریادست — مرا فتاد دل از ره ترا چه افتادست

بودی بو واعظ اوزاینکه بونه فریاددر — دوتکسه دل بکا یولدن سکا نه دوشمشدر

میان او که خدا آفریده است از هیچ — دقیقه ایست که هیچ آفریده نکشادست

انك بلینی که حق وارایدی بدر یوقدن — هیچ آچمامش آنی مخلوق که بر دقیقه ایمشدر

گدای کوی تو از هشت خلد مستغنیست — اسیر بند تو از هر دو عالم آزادست

کویك فقیری غنا اولسه کز ادمدن دوست — اسیر بندك اولان دو جهاندن آزاددر

اگرچه مستی عشقم خراب کرد ولی — اساس هستی من زان خراب آبادست

گراندی سکر محبت بنی خراب اما — وجودمك تملی اول خرابدن آباددر

دلا منال ز بیداد و جور یار که یار — ترا نصیب همین کرده است و این دادست

جفا و جور کوزلدن دل ایکلمه کم یار — سکا نصیب بونی ایمش و محض دلشاددر

بکام تا نرساند مرا لبش چون نای — نصیحت همه عالم بگوش من بادست

لبی مرامه بنی نای چه تا که ایرکورمز — قولاغمه قمو عالم نصیحتی بللدر

برو فسانه مخوان و فسون مدم حافظ — کزین فسانه و افسون مرا بسی یادست

بوی مثل او قمه ای خواجه اوفورمه سحر — که بویله سحر و مثالدن بکا بیلیم چوقدر

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

لعل سیراب بخون تشنه لب یار منست — وز پی دیدن او دادن جان کار منست

صویه طوق قانه صوسز لعل لب یاردر — کورمکیچون انی جان ویرمه بنم کاردر

شرم از آن چشم سیه بادش و مژگان دراز — هر که دل بردن او دید در انکار منست

ایلسون شرم اوسیه چشم واوزون کرپکدن — اول کانك دل آلیشین کوردی منکردر

ساربان رخت بدروازه مبر که آن سر کوی — شاه راهیست که سر منزل دلدار منست

باب شهره دوه جیبوکم ایلتمه که اوسمت — براولو یولکه اوجی منزل دلداردر

بنده طالع خویشم که درین قحط وفا — عشق آن لولی سرمست خریدار منست

کندو بختم قولیوم کم بووفا قحطنده — باکه اول لولی مستك سوسی مائلدر

طبله عطر گل و درج عبیر افشانش — فیض یک شمه ز بوی خوش عطار منست

گل بغچه طبله سی هم حقه عنبر افشان — یادیمك عطر خوشندن برازادغه قوقدر

باغبان همچو نسیم ز در باغ مران — که آب گلزار تو از اشک چو گلنار منست

بغچوان سورمه بنی باغ قپوسندن یلچه — زیرا گلنارجه کوزم یاشی باغك بوزیدر

شربت قند و گلاب از لب یارم فرمود — نرگس او که طبیب دل بیمار منست

گل صولو شربت قند دیدی لب یار مدن — چشمی انك که طبیب دل بیماردر

آنکه در طور غزل نکته بحافظ آموخت — یار شیرین سخن نادره گفتار منست

اولکه او کرتدی دمو نظر غزلده خواجه یه — سویلیان نادر و لذتلو سخن یاردر

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

روزگاریست که سودای بتان دین منست — غم این کار نشاط دل غمگین منست

نیجه دمدر که کوزل سومه بنم یولمدر — بو ایشین قیغوسی غملو دلیمك شادلغیدر

دیدن لعل ترا دیده جان بین باید — وین کجا مرتبه چشم جهان بین منست

جان کورن دیده کرك کورمکه لعلین لیکن — قنده بو قنده جهان بین کوزمك پایه سیدر

نسخه

الشکه واردیدی واعظ که بونه فریاددر

نسخه

الوب مخلوق اکا مخلوقی واقف بو را ایجاددر

کویك

شراب عشق بنی اندی خراب اگرچه ولی

نسخه

بنم قولاغمه نصیح قمو جهان باددر

سحر نیم

بکا فقی باددر

نسخه

ایلسون شرم اوسیه

نسخه

انکه اولقاع کوزو کرپك اوطولدن شرم

کم انك دل الیشین کوردی بکا منکردر

عشق اول لولی مستانه خریداردر

نسخه

خوش بو بنده براز بو فیض بکا دمدر

نسخه

کم باغك صوبی رشحه سی نکه چو کلنار مدر

نسخه

رمزی او کرتدی او کم طرز غزلده خواجه یه

شادلغدر صح

نسخه

رتبه سیدر بو قنده جهان

نسخه: مه یوزکدن کوزیمك یاشیله صاف اولکیدر.

یارما باش بر زیب فلك
یارما باش بر زیب فلك

یارما باش بر زیب فلك و زینت دهر — از مه روی تو و اشك چو پروین منست
باکه یار اول فلکین فرّی جهان شنلکی هم — مه یوزکدن و بنم اولکری یاشیم ندر

نامرا عشق تو تعلیم سخن کفتن داد — خلق را ورد زبان مدحت و تحسین منست
سوزدیمك تعلیمنی باکه که ناویردی عشق — عالمین ورد دلی مدحت و تحسینمدر

دولت فقر خدایا بمن ارزانی دار — کین کرامت سبب حشمت و تمکین منست
یا الهی بکه طوت دولت فقری شایان — کم بو اکرام سبب شوکت و اعزازمدر

واعظ شحنه شناس این عظمت کو مفروش — زانکه منزلکه سلطان دل مسکین منست
صنمه بو کبری بکا شحنه بلان واعظه دی — کم بو مسکین کوکلم خانه شاهنشهدر

یارب این کعبه مقصود تماشاکه کیست — که مغیلان طریقش کل نسرین منست
بو مراد کعبه سی یارب کیمه سیران کهدر — کم بو لینك دیکنی باکه کل نسرین‌مدر

رسم عاشق کشی و شیوهٔ شهرآشوبی — کار آن شوخ سیه چردهٔ شیرین منست
طوز فتنه شهره عاشقی اولدرمه ادا — اول بنم شوخ سیه چردهٔ شیرینمدر

از که دریا کری آموخت خیال تو مکر — رهنمایش شده این اشك چو پروین منست
کیمدن اوکرندی خیالك کیجیلیکی مکر — اولکی اسا بو یشم اکه دلیل اولمشدر

حافظ از حشمت پرویز دکر قصه مخوان — که لبش جرعه کش خسرو شیرین منست
او قومه فقره خواجه شوکت پرویزدن غیری — کم لبی جرعه کشی خسرو شیرینمدر

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

منم که کوشهٔ میخانه خانقاه منست — دعای پیر مغان ورد صبحگاه منست
بنم که کوشهٔ میخانه تکیه کاهمدر — سحرده پیر مغانه دعاده وردمدر

کرم ترانهٔ چنك

باك

22

کرم ترانهٔ چنك صبوح نیست چه باك — نوای من بسحرکاه عذرخواه منست
اکرکه سازصبوحم صداسی یوقسه نه غم — بکا سحرده عذرخواه صداسی سازمدر

زپادشاه وکدا فارغم بحمد الله — کدای خاك در دوست پادشاه منست
شکرخدایه که شاه وکدادن فارغ — که یار قپوسی ترابی کداسی شاهمدر

غرض زمسجد و میخانه ام وصال شماست — جز این خیال ندارم خدا کواه منست
وصالکز غرضم مسجدیله میکده دن — بونك دیکر فکرم یوق خدا کواهمدر

مرا کدای تو بودن زسلطنت بهتر — که ذل جور و جفای تو عزّ و جاه منست
بکا سنك فقرك اولمه سلطنتدن یك — که ذلّ جور و جفاك باکه عزّ و جاهمدر

ازان زمان که برین آستان نهادم روی — فراز مسند خورشید تکیه کاه منست
اول لحظه دن بری کم بو ایشیکه یوز قویدم — کونش دوراجنی پیر اوستی تکیه کاهمدر

مکر بتیغ اجل خیمه برکنم ورنی — رمیدن از در دولت نه رسم و راه منست
مکر بسیف اجل قالدیرم تنم یوقسه — یولم توردم در دولتدن اورکمه داکلدر

کناه اکرچه نبود اختیار ما حافظ — تو در طریق ادب کوش و کو کناه منست
سوم کناه خواجه اولمز کر اختیارم یوغیسه — ادب یولینه چالشدی بنم کناهمدر

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

شکفته شد کل حمرا و کشت بلبل مست — صلای سرخوشی ای صوفیان باده پرست
اچلمش اولدی قزل کل و اولدی بلبل مست — صلا که سرخوشلکه ای صوفیان عشق پرست

نه غم غم

ذل جور

لحظه

رسم

خیمه چادر ایمکدر

نسخه: مکر اجل قلیجیله کوچ ایلیم یوقسه
مکر که سیف اجل له کوچ ایلیم یوقسه

یوغیسه

سرخوش

نسخه بنای توبه که محکم چو خاره بنمودی
کوز انی شیشه جامدن نه خوش اولدی شکست

اساس توبه که در محکمی چو سنگ نمود | ببین که جام زجاجی چه طرفه اش بشکست
بنای توبه که بر کلکدن طاشکبی کور بنود | کل ایت نظر که شیشه جامدن اول نه خوش نجه شکست
بیار باده که در بارگاه استغنا | چه پاسبان و چه سلطان چه هوشیار چه مست
کتور خمر که جناب غنای جانانده | نه پادشاه ونه بکجی نه ایق ونه مست

کتور شراب که حضور غنای جاناننده
شرابکه

ازین رباطهٔ دو در چون ضرورتست رحیل | رواق طاق مقرنس سر بلند چه پست
بو ایکی قاپولی خاندن ضروری کوچ اتمك | اوتوراجق کمر اوکی نه یوجه اوله نه پست

رحیل طاق
کمر نشنده کل ذوقه بر نوجه بست
معیشت

مقام عیش میسر نمی شود بی رنج | بلی بحکم بلا بسته اند عهد الست
صفا ییری قولای اولمز الدوز حمتسز | بلی قضای بلا بغلدیلر عهد الست

نسخه صفا محلی اولمز قولای بیزحمتسز

به هست و نیست مرنجان ضمیر و خوش میباش | که نیستیست سرانجام هر کمال که هست
وار یله یوقلغه انجنمه اول کوزلجه کوکل | که هر کمالک صوکی یوقلق و یوقلغه دخی هست

نسخه کو جنمه وار لغ و یوقلغه اول کوزلجه کوکل

شکوه آصفی و اسب باد و منطق طیر | بباد رفت و ازو خواجه هیچ طرف نبست
بلاط و قوش دیلی بلمك و آصف اولولغی | کیدوب یله خواجه اندن که هیچ نسنه نبست

نسخه کیدوب یله خواجه اندن کسنه هیچ نبست
و منطق

ببال و پر مرو از ره که تیر پرتابی | هوا گرفت زمانی ولی بخاک نشست
قنادو پرله یولدن که جقمه منزل اوق | اغار هوایه برآز دم صوکی ترابه نشست
زبان کلك تو حافظ چه شکر آن گوید | که گفته سخنش می برند دست بدست
لسان خامك انك نیجه شکرینی ایده خواجه | دینن سوزینی کابلدیلر الدن الینه دست بدست

کابلدیلر

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

زلف آشفته و خوی کرده و خندان لب و مست | پیرهن چاك و غزلخوان و صراحی در دست
زلفی داغنق و درابنجش و کولر لب دخی مست | کوملکی چاك و غزل سویلیه رك جامده بدست

نرگسش عربده جوی و لبش افسوس کنان | نیم شب دوش ببالین من آمد بنشست
کوزی غوغاجی لبی نازو لطایف دیدرك | دون کیجه نصفی کلوب یصدیغم اوجنه نشست
سر فرا گوش من آورد بآواز حزین | گفت کای عاشق بیچاره من خوابت هست
قولغیمه کتوروب باشنی و بو اینجه سسله | دیدی که ای عاشق بیچاره سکا اویقو وه هست
عارفی را که چنین باده شبگیر دهند | کافر عشق بود گر نبود باده پرست
بویله شبگیر میی بر اهل دله کرو یره لر | عشقده منکر اوله اول اولمزسه باده پرست
برو ای زاهد که بر دردکشان خرده مگیر | که جز این تحفه ندادند بما روز الست
یوری ای صوفی که طعن ایتمه محب جکنه | کم بو تحفکش دیکرین ویرمدیلر بکا الست

صوفیکه صح
الست جکنه
نسخه ویرمدیلر بکه بو کشکینن اخری الست

آنچه او ریخت به پیمانه ما نوشیده ایم | اگر از خمر بهشتست و اگر باده مست
اول نه کم دوکدی او پیمانه مزه نوش ایتدك | گر ادم خمر بدر اودخی اگر باده مست

نوشیده ایم
نسخه انی کم کاسه مزه دوکدی او بز نوش ایتدك
خمر بدر

خنده جام می و زلف گره گیر نگار | ای بسا توبه که چون توبه حافظ بشکست
جام باده کولوشی زلف کوزلك دوگوملو کوکی | ای نیجه توبه حافظ کبی کم توبه شکست

نسخه ای نیجه کسه خواجه توبه سین و حتی توبه شکست

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

زلفش هزار دل بیکی تار مو ببست | راه هزار چاره گر از چار سو ببست
بر قیل تلینه زلفی هزار کوکلی بغلدی | دورت یاکه دن هزار دوا یولی بغلدی
تا عاشقان ببوی نسیمش دهند جان | بگشود نافهٔ و در آرزو ببست
تا هر کسی دواسی امید یله جان ویره | مشکین صحبینی چوزدی در کامی بغلدی

نسخه سروری
نسخه تا عاشقان صباحی قوقوسینه ویره جان
بر نافه اجدی ارزو قپوسینی بغلدی
نسخه عطر صباحی مرام بابی بغلدی
جوزدی زلفی

شیدا از آن شدم که نگارم چو ماه نو | ابرو نمود و جلوه گری کرد و رو ببست
اولدم ازان دلو که یارم یکی آی کبی | کوستردی قاشی و جلوه ایدوب یوزی بغلدی

ساقی بچند رنگ می اندر پیاله ریخت — این نقشها نگر که چه خوش در کدو ببست
جام ایچره دوکدی ساقی خمر نیجه رنکله — کورسن نه خوش قیافده که بو نقشی بغلدی
یارب چه نغمه کرد صراحی که خون خم — با نغمهای قلقلش اندر کلو ببست
آیا نه جرم ایدی صراحی که خون کوب — قلقل صدالریله بوغازی ایچی بغلدی
مطرب چه پرده ساخت که در حلقهٔ سماع — بر اهل وجد و حال درهای هو ببست
مطرب نه نغمه دوزدی سماع حلقه سنده کم — ارباب عشق و حاله درهوی بغلدی
داناکه زد تفرج این چرخ حقه باز — هنکامه باز چید و در کفت وکو ببست
عالمکه اندی سیر فلك حقه بازی — جمعنی دوردی باب سوز و صداوی بغلدی
کفتم که حسن چهرهٔ تو را صفت کنم — اوردی خود نمود و در کفت وکو ببست
دیدم اکاکه طلعهٔ حسنوکی وصف ایدم — اول خود بلود تدی یوزنو درکفتی بغلدی
حافظ هرآنکه عشق نورزید وصل خواست — احرام طواف کعبهٔ دل بی وضو ببست
حافظ هر اولکه عشق و وصالنی الم دیلر — بی پاك طواف بیت دله احرامی بغلدی

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

خدا چو صورت ابروی دلکشا تو بست — کشای کار من اندر کرشمهای تو بست
کوکل کشادنی چونکه قشنك قلیغنه بند — بنم ایشیم فرجینی سنك بقیشکه بند
مرا و سرو چمن را بخاك راه نشاند — زمانه تا قصب نرکسین قبای تو بست
بنی و سرو چمنزاری دکدی خاك رهه — فلك که قصبی کمر نوب نرکسیکه بند
زکار ما و دل غنچه صد کره بکشود — نسیم کل چو دل اندر پی هوای تو بست
هزار دوکم ایشیمز دو قلب کلدی آچوب — کلك بلی ایچی چونکم هوا و عشقکه بند

نسخه: سوردی
نسخه: کوستردی خود نمود اول سوز و صداوبابی بغلدی
نسخه: بی باك طواف بیت دله احرامی بغلدی
نسخه: کشاد کار کرشمه نی نوی چشمکه بند
نرکسی
قبای نرکسی دیدکلری خفتانی بحجم و کورجی بکزاده لری وکبار زاده لری کیوب اوکی اچوق اولمغله فستان اوجقورلغی کبی اوره سنك محل اکا اوجقور کچروب واوجقوردن اوچلری قلبدن وابیك ویا خود التون تل اولمغین اوکلرینه صالی ویررلر واوجقورلغی بوراده بوزهدر قصطان کبی
نسخه: کلك ایچی قوقوم چونکه هوای عشقکه بند

راضی کرد صحیح

مرا ببند تو دوران چرخ راضی کرد — ولی چه سود که سر رشته در رضای تو بست
بنی سنك بغیکه راضی ایتدی دور فلك — ولی نه فائده کم ایبلك اوجی امریکه بند
چو نافه بر دل مسکین من کره مفکن — چو عهد با سر زلف کره کشای تو بست
دوکم براقمه کوکلجه بنم غریب کوکله — چون عهد دوکم آچیجی سنك صچاك ایله بند
تو خود حیات دکر بودی ای نسیم وصال — خطا نکر که دل امید در وفای تو بست
بهی نسیم وصال سن ایمش سین آخر جان — خطا بی کور که کوکل اوموسنی عهدیکه بند
ز دست جور تو کفتم ز شهر خواهم رفت — بخنده کفت که حافظ برو که پای تو بست
دیدم جفاکدن الندکیدیسرم بوندن — کولمله کبت دیدی حافظ کم اوردی پایکه بند

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

درین زمانه رفیقی که خالی از خلل است — صراحی می صاف و سفینهٔ غزل است
بو دورده ایجنده ضررسز دنهی رفیق کیمسه در — صراحی بادهٔ صافی غزل سفینه سیدر
جریده رو که کذرکاه عافیت تنکست — پیاله کیر که عمر عزیز بی بدل است
مجرد اولو یکم صحت اوغراغی بر طار — پیاله طوتکه عزیز عمرك بی مقابلدر
نه من ز بی عملی در جهان ملولم و بس — ملالت علما هم ز علم بی عمل است
جهانده حزین نه بنم بی عملکه بونده — که عالمان کدردی علم بی عملدندر
بچشم عقل درین رهکذار پر آشوب — جهان و کار جهان بی ثبات و بی محل است
عقل کوزینه بوچوق فتنه لو یول اوغراقده — جهان و کار جهان بی ثبات عبس بردر
دلم امید فراوان بوصل روی تو داشت — ولی اجل بره عمر ره زن امل است
بوزك وصالنه کوکلم چوق اوم طوتردی ولی — عمری بولندن املك ره زنی اجل دمدر

نسخه: چو عهدی دوکم آچیجی صچاکله ایله بند
نسخه: کوکل خطاسنی کورکم امیدی عهدیکه بند
دیدی
عمری
عمر
نسخه: جهان و کار جهان بی قرار و ثبت بر بردر

بکیر طرّۀ مه چهرۀ لیك قصه مخوان — که سعد ونحس ز تأثیر زهره وزحل است
طوت آنجه بوزلو صچینی ولی اوقومه مثل — که سعد ونحس اثری زهره وزحلدندر
بهیچ دور نخواهند یافت هشیارش — چنین که حافظ ما مست بادۀ ازل است
برآنده بولمیسلر هیچ آیق اول شخصی — بوکونه کم خواجه مزه‌ی الستی سرخوشدر

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

ما را ز خیال تو چه پروای شراب است — خم گو سر خود گیر که خمخانه خراب است
فکروکی ایدوندن بزه نه قید شرابدر — دی کوپه بشك قیدینی کور خانه خرابدر
گر خمر بهشت است بریزید که بی دوست — هر شربت عذبم که دهی عین عذاب است
اوجمق میی کر ایسه دوکین یارسزانی سز — هر طتلو شرابکم ویره سین عین عذابدر
افسوس که شد دلبر و در دیدۀ گریان — تحریر خیال خط او نقش بر آب است
حیفا کوزه لم کندی وکریان کوزمده — آنك خط افکاری یازو نقش بر آبدر
بیدار شو ای دیده که ایمن نتوان بود — زین سیل دمادم که منزل خواب است
ای کوز اویان اولکه امین اولمق اولمز — بو سیل اولومدن که مدام منزل خوابدر
معشوقه عیان میگذرد بر تو ولیکن — اغیار همی بیند از آن بسته نقاب است
معشوقه یانکدن کچیور بللو ولکن — اغیاری کوروب انوکیچون بغلو نقابدر
گل بر رخ رنگین تو تا لطف عرق دید — در آتش رشك از غم دل غرق گلاب است
تا رنکلو یناغکده کوروب خوی نجه دری گل — نار کوینده دل غمله غرق گلابدر
در کنج دماغم مطلب جای نصیحت — کین حجره پر از زمزمۀ چنگ و رباب است
ککزم بوجغنده دیلمه نصیحه محل سن — زیرا بو محل طولو سس ساز و ربابدر

نسخه فکرك دخی ایدوندن بزه نه قید شرابدر
فکروکی
خوش کلامیدر که مؤمن مسجدی معمور ایدر
بن بنجه فاسق کی اول میخانه‌یی معمور ایدر
نسخه حیفا کوزلکندی وکریانجه کوزمده
نسخه ظاهرجه اوکلدن کجیور معشوقه امّا
غرق کلابدر
ای بکا نصح ایلین تحصیل مال وجاه ایچون
بنده بر بوق قوینی اوز باشمه الله ایچون
بنم بوجغنده

راه توجه را هست که

محیط عین

راه توجه را هست که از غایت تعظیم — دریای محیط فلکش عین سراب است
عشقك یولی نه یولکه بغایت اولولقدن — دریای محیط فلکی عین سرابدر
سبز است در و دشت بیا تا نگذاریم — دست از سر آبی که جهان جمله سراب است
طاغ واووه کل اولدی یشیل قومیه لم تا — ال بر صودن که جهان جمله سرابدر
در بزم دل از روی تو صد شمع برافروخت — وین طرفه که بر روی تو صد گونه حجاب است
مجلسده کوکل یقدی یوزکدن نیجه یوز موم — بو عجبه که یوزکده سنك بوزجه حجابدر
بی روی دل آرای تو ای شمع دل افروز — دل رقص کنان بر سر آتش چو کباب است
ای دل او یاران شمعه دل الکلنجی یوزکسز — فرقت آتشنده دونه‌رك دل چو کبابدر
حافظ چه شد ار عاشق و رند است و نظرباز — بس طور عجب لازم ایام شباب است
کر عاشق میخواد ونظربازایسه حافظ — چوق طور عجب لازمی ایام شبابدر
الزامی

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

کنون که بر کف گل جام بادۀ صاف است — بصد هزار زبان بلبلش در اوصاف است
کلك النده که شمعی می قدح صافدر — لسان یوز بیکله بلبل اکه وصّافدر
بخواه دفتر اشعار و راه صحرا گیر — چه وقت مدرسه و بحث کشف کشاف است
بیان طریقنی طوت استه مجمع اشعار — نه آن مدرسه نه بحث کشف کشافدر
ببر ز خلق و ز عنقا قیاس کار بگیر — که صیت گوشه نشینان ز قاف تا قاف است
کسیل قمودن ابنی طوت قیاس عنقادن — که اوقی کوشه نشینك نافا فدن قافدر
فقیه مدرسه دی مست بود فتوی داد — که می حرام ولی به ز مال اوقاف است
فقیه مدرسه دون مست ایکن ویروب فتوا — که می حرام ولی یك مالدنکه اوقافدر

کبابت
کبابت کبا
بی
نسخه اوداوزرینه کوکل رقص ایدیجی صانکه کبابدر
ونظرباز
نسخه کرخواجه نودرند ونظرباز سهم عاشق
نسخه کلك النده که شمعی صراحی صافدر
ولی به

بدین دو وصاف ترا حکم نیست خوش درکش | که هر چه ساقی ما کرد عین الطافست

کزیده خمره سکا بو قدحکم کوزل هضم ایت | که هر نه ساقیمز ایتدی او عین الطافدر

حدیث مدعیان و خیال همکاران | همان حکایت زردوز و بوریا بافست

کلام مدعی شرکت خیال شعر سیله | همان حصیر طوقویله قماشجی لافدر

خموش حافظ و این نکتهای چون زر سرخ | نگاه دار که قلاب شهر صرافست

صوص ای خواجه بو رموزاتی صاقله که در احمر | طوت انی صقلو شهر قلبزی انی صرافدر

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

اگر بلطف بخوانی مزید الطافست | وگر بقهر برانی درون ما صافست

اگر که ایلوکله اوقتک زیاده الطافدر | وگر که قهر ایله سورک درونمز صافدر

بنامه وصف تو کردن نه حد امکانست | چراکه وصف تو بیرون ز حد اوصافست

قلمله وصفکی ایتمک نه حد امکاندر | نیچونکه حد وصفدن بیرون سنک اوصافدر

بچشم عشق توان دید روی شاهد ما | که نور صورت خوبان ز قاف تا قافست

جمال یاری نه امکان که عشق کوزیله کورم | که خوبلرک یوزی نوری قافدن قافدر

ز مصحف رخ دلدار آیتی برخوان | که آن بیان مقامات کشف کشافست

یاغ مصحف یاردن سن اوقی بر آیت | که اول محل علنا جای کشف کشافدر

چو سرو سرکشی ای یار سنگدل با ما | چه چشمهاست که بر روی تو ز اطرافست

بزمله سرو بجه سرکشلک ای دلی طاش یار | بو زیکه نیجه چشملر که ناظر اطرافدر

ترا که مایهٔ خلدست و منزل همنابست | ازین منال کزینم روان در اعرافست

سکا که مایهٔ جنت و منزلی بو نعمت | که بو کوز بره منالدن مکان بکا اعرافدر

عدو که منطق حافظ

خموش

ذر سرخ صحیح

ذر احمر

بلطف

نسخه: او قودسک ایلکله کر زیاده الطافدر

چشمها

مایه

همنا ء

اعراف

26

عدو که منطق حافظ طمع کند در شعر | همان حدیث همای و طریق خطافست

خصمکه خواجه کلامین شعرده ایلر امید | همان هما و بی ستو طریقی بسر لافدر

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

خلوت گزیده را بتماشا چه حاجتست | چون کوی دوست هست بصحرا چه حاجتست

عزلت نشینه سیر و تماشا نه اقتضا | چون وار کوزل محله سی صحرا نه اقتضا

جانا بحاجتی که ترا هست با خدا | کاخر دمی بپرس که ما را چه حاجتست

ای یار سنک خدا ایله بر حاجتک که وار | صور انی بر نفسده که ایت صوری باکا نه اقتضا

ارباب حاجتیم و زبان سؤال نیست | در حضرت کریم تمنا چه حاجتست

بز حاجت اهلیوز دلیکه یوق لسان بزه | چو مرد کشی قنده تمنا نه اقتضا

محتاج قصه نیست گرت قصد خون ماست | چون رخت از آن تست بیغما چه حاجتست

حاجت دکل حکایه بزم جانه قصد سکا | چون مال سنک اولنجه که یغما نه اقتضا

جام جهان نماست ضمیر منیر دوست | اظهار احتیاج خود آنجا چه حاجتست

مرآت گیتی بین کوزه للک قلب انوری | بیلدرمه او زمرادکی انکا نه اقتضا

آن شد که بار منت ملاح بردمی | گوهر چو دست داد بدریا چه حاجتست

اول کندی بکم کیمی منت ملاحی چکرم | چو گوهر چو ویردی ال بکا دریا نه اقتضا

ای عاشق گدا چو لب روح بخش یار | میداندت وظیفه تقاضا چه حاجتست

یارین چو بخش جان دودانی ای محب فقیر | بیلور وظیفه کی که تقاضا نه اقتضا

ای پادشاه حسن خدا را بسوختیم | آخر سؤال کن که گدا را چه حاجتست

ای خوبلقین شهنشهی یاندیق خدا ایچون | کل صور مواله سنکه گدا کا نه اقتضا

بو بابده قرائنجیجه ما یخطاب ایدوب دیمشکم

سنک برآیده واردیغک ...

هست حاجتست

چون کوی یار وار اکه صحرا نه اقتضا

ضمیر منیر اظهار

نسخه: کاول کندی بار منت ملاحی چکرم

واجب اولدی شاهه کم کوره خدانک خدمتین

اولکوره کدا خدمتی

ای مدعی برو که مرا با تو کار نیست　　احباب حاضرند با عدا چه حاجتست

وار کیت عدو که بو کیم سنکله یوق ایشم وکوچ　　حاضرلر اصدقا بکا اعدا نه اقتضا

حافظ تو ختم کن که هنر خود عیان شود　　با مدعی نزاع و محاکا چه حاجتست

سوز ختم ایت که خواجه عیان اولور صنعتك　　دوشمنله ادعاده غوغا نه اقتضا

فاعلاتن　فاعلاتن　فاعلاتن　فعلات

صحن بوستان ذوق بخش و صحبت یاران خوشست　　وقت کل خوش باد کز وی وقت میخواران خوشست

صحن کلزار ذوق بغشلر صحبت یاران خوش　　وقتی خوش اولسون کلك کیم وقت میخواران خوش

از صبا هر دم مشام جان ما خوش میشود　　آری آری طیب انفاس هوا داران خوشست

جان دماغیمز اولور دائم صبادن عطرناك　　کرچکی کیم خوش هوا دارانك انفاسیده خوش

ناکشوده کل نقاب آهنك رحلت ساز کرد　　ناله کن بلبل که فریاد دلفکاران خوشست

آجمدن کل پرده اندی کوچ یراغی قصد ایدی　　ایت فغان بلبل که دل مجروحلرین داد ایده خوش

مرغ شبخوان را بشارت باد کاندر راه عشق　　دوست را با ناله شبهای بیداران خوشست

مژده اولسون عشق یولنده کیجه اوقویان　　کیجه لر بیدار اولان فریاد ایدر دوستانه خوش

از زبان سوسن آزاده ام آمد بکوش　　کاندرین دیر کهن سبکباران خوشست

لاله آزاده نك کلدی دیلندن سمعمه　　کیم تعلق سز ایشی بو کهنه منزلده خوش

نیست در بازار عالم خوشدلی ور زانکه هست　　شیوه رندی و خوش باشی عیاران خوشست

درنك عالمده یوق خوش دل مکر کیم اوله وار　　رندلك ایشی و عیار لقده خوش اولمقده خوش

حافظا ترك جهان کفتن طریق خوشدلیست　　تا نپنداری که احوال جهانداران خوشست

حافظا دنیایی ترك اتدم دیمك خوشدل یولی　　اینمه ظن تا سنکه مالدار جهان حالنده خوش

فاعلاتن　فعلاتن　فعلاتن　فعلات

یاربان شمع دلفروز زکاشانه کیست　　جان ما سوخت بپرسید که جانانه کیست

خانه‌سندن مجب اول دل یقیجی شمعه کیمك　　جانمز یقدی صورك کم کیمه یاربانه کیمك

حالیا خانه بر انداز دل و دین منست　　تا هم آغوش که می باشد و همخانه کیست

کوکلمك دین واوین شمدی خراب ایدن بنم　　خانه سنده کیمك ایا و قوجاغنده کیمك

باده لعل لبش کز لب من دور مباد　　راح روح که و پیمان ده و پیمانه کیست

اولمسون لعل لبی خمری لبمدن آیرو　　سوز ویروب کیم سوزنه جان اوله روحینه کیمك

میدهد هر کسش افسونی و معلوم نشد　　که دل نازك او مائل افسانه کیست

هر کس الكا اوقور اسما و عیان اولمدی هیچ　　کم انك خوش کوکلی میلی مثالینه کیمك

یاربان شاه وش و ماه رخ و زهره جبین　　در یکتای که و کوهر یکدانه کیست

یاربان اول قمر جبین بوزلی قمرشاه کیمجه　　مثلی یوق انجو کیمك جوهر بردانه کیمك

دولت صحبت آن شمع سعادت پرتو　　باز پرسید خدارا که به پروانه کیست

اول سعادتشری موصله نشینلك شانی　　صور موا یلك حقیجون کیمه و پروانه کیمك

کفتم آه از دل دیوانه حافظ بی تو　　زیر لب خنده زنان کفت که دیوانه کیست

دیدم اه کم خواجه نك سنسز بن اواره ولی　　دوداقالتی کوله رك دیدی بو دیوانه کیمك

مفاعلن　فعلاتن　مفاعلن　فعلات

اکرچه عرض هنر پیش یار بی ادبیست　　زبان خموش ولیکن دهان پر از عربیست

اکرچه عرض هنر یارا و کنده بی ادبی　　لسانمز سکوت اما اغزمز طولو عربی

بو العجبیست

بری نهفته رخ و دیو در کرشمه حسن / بسوخت عقل ز حیرت که این چه بو العجبیست

نسخه بری بکانی خفی شیوه حسن دیوده / خفی و عجب

ملك بکا خفی قالمش و دیوده ناز حسن / که یاندی او صطکالقدن بونه غریب و عجب

سبب مپرس که چرخ از چه سفله پرور شد / که کام بخشی او را بهانه بی سببیست

فلك ندن که دنی بسلر اولدی صورمه سبب / کانك مراد ویرشینه بهانه بی سببی

باشرار

درین چمن گل بی خار کسی نچید آری / چراغ مصطفوی با شرار ابی لهبی

لهبی

بو باغده دیرمدی برکس اونی دیکنسز گل / چراغ احمده نسبت جفای بو لهبی

مسطبه بالسین کذلك / طاق کمر دیمکدر

ببنیم جو بخرم طاق خانقاه و رباط / مرا که مصطبه ایوان و پای خم طنبیست

بکا که میکده چادر و کوب دیبیدر ابی / دیبیدر ابی

بیرم شعیره مدارس و تکیه کاه المسم / بکا که میکده ایوان و کوب دیبیدر ابی

جمال دختر رز نور چشم ماست مگر / که در نقاب زجاجی و پرده عنبیست

عنب اوزم / نوده

مگر که آصمه قزی خوبلغی گوزم ببکی / که صرحه اور نوده درکاه و پرده عنبی

دوای درد خود اکنون از آن مفرح جوی / که در صراحی چینی و شیشه حلبیست

اوشنلودن

دوای درد یکی شمدی او شنلودن استه / که چینی بلبله ده دور صرحه حلبی

هزار عقل و ادب داشتم من ای خواجه / کنون که مست و خرابم صلای بی ادبیست

که شمدی مست و خرابم ادبنله بی ادبی

هزار عقل و ادب بن طوتردم ای خواجه / که شمدی مست و خرابم صلا مکه بی ادبی

بیا و می که چو حافظ مدام استظهار / بگریه سحری و نیاز نیم شبیست

گتور میی که مدام ادخه لندیغم خواجه وش / سحر بکا سنه یلوارمسینه نصف شبی

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

نسخه الك یاز باغنده ذوق مصاحبدن اوزگه نه

خوشتر ز عیش و صحبت باغ و بهار چیست / ساقی کجاست گو سبب انتظار چیست

اوزگه

باغ بهارده ذوق مصاحبدن اوزگه نه / ساقی دی قنده هم سبب انتظارده نه

محمد فرغون نادل

هر وقت خوش که دست دهد مغتنم شمار / کس را وقوف نیست که انجام کار چیست

هر خوش وقتکه ال ویره آنی غنیمه صای / بر شخصه یوق بلشکه هر ایشده نتیجه نه

پیوند عمر بسته بمویست هوش دار / غمخوار خویش باش غم روزگار چیست

اول اوز غمك یبیجی غم دوری یبیه نه

عمر اتصالی بر قیل ایله بغلو عقل اویار / کندو غمیکی اول یبیجی وقته غصه نه

معنی آب زندگی و روضه ارم / جز طرف جویبار و می خوشگوار چیست

معنای باغ او جمعله هم حیات صوینی / خصمی گوزل میله بیکار سمتی بنقه نه

هر دو از یك قبیله اند

مستور و مست هر دو از یك قبیله اند / ما دل بعشوه که دهیم اختیار چیست

ایکسی ایکسی

صالحله طالح ایکیسی چون بر قبیله دن / بز دل کیمك بکاویره لم سمت خوشجه نه

راز درون پرده چه داند فلك خموش / ای مدعی نزاع تو با پرده دار چیست

بر سر که پرده ایچره نه انکلر فلك سکوت / غوغك سنك بصوفی اجهل فلك نه

عفو و

سهو و خطای بنده گرش نیست اعتبار / معنی عفو و رحمت آمرزگار چیست

قولك خطا و غفلتی گر معتبر دگل / معنای عفو و رحمت رحمان رحیمده نه

زاهد شراب کوثر و حافظ پیاله خواست / تا در میانه خواسته کردگار چیست

زاهد شراب کوثر و جام استدی خواجه / حقین مرادی نا بولرك اورته سنده نه

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

سالیست

ماهم این هفته شد از شهر و بچشمم سالیست / حال هجران تو چه دانی چه مشکل حالیست

هجری

کندی بوندن مهم عینیمه بو هفته سالدر / حال هجری نه بیلك سنکه نه مشکل حالدر

نسخه شعله سندن رخنك گوز ببکی یوزنده

مردم دیده ز لطف رخ او در رخ او / عکس خود دید و گمان برد که مشکین خالیست

خوشلغندن رخنك گوز ببکی حدنده یوزنده / گوردی اوز مثلنی و سن دیکه مشکین خالدر

میچکد شیر هنوز از لب همچون شکرش | گرچه در شیوه گری هر مژه اش قتالیست

سد لبندن طمر آنك شکر اسا الآن | جلوه لکده مژه سی گرچه انك قتالدر

ای که انگشت نمایی بکرم در همه شهر | وه که در کار غریبان عجبت اهمالیست

ای اوکم لطفله بر عقله مشیر هر بیرده | واه سکا که امر غریبلرده عجب اهمالدر

بعد ازینم نبود شائبهٔ جوهر فرد | که برین نکته دهان تو خوش استدلالیست

بعد ازین جوهر فرد وار دنه اولمز بکا شك | کم بو رمز اوزره دهانك کوزل استدلالدر

مژده دادند که بر ما گذری خواهی کرد | نیت خیر مگردان که مبارك فالیست

ویردیلر مژده که سن اوغرایسین بیزه | نیت خیری چویرمه که مبارك فالدر

کوه اندوه فراقت بچه حیلت بکشد | حافظ خسته که از ناله چون نالیست

فرقتك غصه سی طاغینی نه حیله چکر | انکله مکدن که ضعیف خواجه نی صان نالدر

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

اگرچه باده فرح بخش و باد گلبیز است | ببانگ چنگ مخور می که محتسب تیز است

اگرچه می ویریجی شاذ و گل الیجی صبا | صدای سازله ایچمه شرابکه باوز اغا

صراحیی و حریفی گرت بچنگ افتد | بعقل نوش که ایام فتنه انگیز است

اگرکه الیکه دوشه باده بر صراحی سنك | اصولجه ایچ که فلك قوپریجید غوغا

در آستین مرقع پیاله پنهان کن | که همچو چشم صراحی زمانه خونریز است

بکندم خرقه نك ایله قدحه جایی خفی | دهان بلبله آساکه قان دوکیجی سما

ز رنگ باده بشوییم خرقه‌ها در اشك | که موسم ورع و روزگار پرهیز است

عبالری بو یالم کوز یشنده می رنکدن | که موسمی صوفیلق هم زمان اهل نقا

ای که بر عقله مشیر لطفله هر بیرده
مشیر

نسخهٔ سودی
که دهان تو بر آن نکته خوش استدلالیست

کذری

بیزه

حیلت

ناله یازوقلمنك ایچنده کی اینجه نالره دیرلر

چنك اودر سازدور شاهین قاپنانی
یعنی پنجه سی بونده مراد اودر

سپهر برشده پرویزنیست

سپهر برشده پرویزنیست خون افشان | که ریزه اش سر کسری و تاج پرویز است

بو غدار ولی اولان افلاك که صاچیجی قاندر | اوفق دوکندیسی پرویزه تاجی سر کسرا

مجوی عیش خوش از دور واژگون سپهر | که صاف این سر خم جمله دردی آمیز است

صفای خوش دیلمه ترسینه دونان چرخدن | که هب بو کوپ باشی مخلوط صافی درد و بلا

عراق و فارس گرفتی بشعر خوش حافظ | بیا که نوبت بغداد و وقت تبریز است

کوزل غزلله خواجه طوتدك اصفهان و شیراز | که دور تبریز و بغداد زمانیدر کلها

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

بنال بلبل اگر با منت سر یاریست | که ما دو عاشق زاریم و کار ما زاریست

ایکیله بلبل اگر وار سه بنله عشق یاری | که ایکی عاشق زاریز و ایشیمز زاری

در آن زمین که نسیمی وزد ز طرهٔ دوست | چه جای دم زدن نافه‌های تاتاریست

او یرده کم کوزه‌لك کاکلندن اسه صبا | نه یرد راولکه نفس اوره مسك تاتاری

بیار باده که رنگین کنیم جامهٔ زرق | که مست جام غروریم و نام هشیاریست

کتور شرابکه دیبا خرقه سینی رنکلیه لم | که مست جام غروریز ادیمز اوصیاری

خیال زلف تو پختن نه کار خامانست | که زیر سلسله رفتن طریق عیاریست

خیال زلفکی چیلر بشورمك ایشی دکل | که کاکل التنه کیتمك عقللولر کاری

لطیفه ایست نهانی که عشق از آن خیزد | که نام آن نه لب لعل و خط زنگاریست

خفیجه جلوه در اندن که عشق اولور پیدا | دکلدر ادی لب لعل و خط زنکاری

جمال شخص نه چشم است و زلف و عارض و خال | هزار نکته درین کار و بار دلداریست

دکل کوزللکی شخصك بکانغ و کوز خط و بك | بو ایشده کوجده هزار ایشو دل الده باری

دوکندیسی کسری و تاج پرویزنا

که قاردیشی بو کوپدیباشی جمله صافی بلا

تبریز و بغداد

بم بم

نسخه
اسماعیل

هشیاریست

خرقه

خامانست

بیت
دلبرده مراد اولور اندام دکلدر
کیفیت اولور میل غرض جام دکلدر

و عارض و خال صح

بکانغ نقطه یوق

خط و خال

قلندران حقیقت بنیم جو نخرند — قبای اطلس آنکس که از هنر عاریست

یا دیجه ادبه بو الذرلر اهل حقانی — کشینك اطلاسی تونین که هنردن اول عاری

باستان تو مشکل توان رسید آری — عروج بر فلك سروری بدشواریست

سنك ایشیکه مشکل اولور بلی ایرمك — سپهر شهلکه چقماغین اوله کوچ کاری

سحر کرشمهٔ وصلش بخواب میدیدم — زهی مراتب خوابی که به ز بیداری

سحرده شیوهٔ وصلنی کوردشم دوشده — نه خوش اولوبومه که قدری اویاغدن آری

جفای دوست بغایت رسید و میترسم — که انتهای جفا ابتدای بیزاریست

ایرشدی غایته دوستك جفاسی قورقارم — که جور بلر صو کیدرا ابتدای بیزاری

دلش بناله میازار و ختم کن حافظ — که رستگاری جاوید در کم آزاریست

قفا نله خاطرینی انجیمه خواجه ختم ایله — ابدی فلاحلق ایشی اکسك اینمك آزاری

فاعلاتن — فعلاتن — فعلاتن — فعلات

عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه سرشت — که گناه دگران بر تو نخواهند نوشت

ایتمه ای خلقتی پاك صوفی عیب مستانی — اوستوکه یازمییسلر که دکر عصیانی

من اگر نیکم وگر بد تو برو خود را باش — هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت

کر فنا کر ایو ایسه سن یوری وار او زنکله اول — هر کس اکدیکنی صوك دمده بچر کم آنی

ناامیدم مکن از سابقهٔ لطف ازل — تو چه دانی که پس پرده که خوبست و که زشت

ناامید ایتمه بنی رحم ازل سابقه دن — سن نه بیلك که پس پرده که خوب یا بد آنی

همه کس طالب یارند چه هشیار و چه مست — همه جا خانهٔ عشقست چه مسجد چه کنشت

هر شخص طالب یاردر ندر ایق نده مست — هر محل عشق اوی نه مسجد نه بوتخانی

قلندران — هنر — وصلنی — نوشت — مستانی — یازمییس — اوداقلر کم آنی

نسخه: اتمه نا امید بنی کم رحم ازلدن سبقت / خوب یا بد نه بیلك نکه پس پرده آنی

نه من از خلوت تقوا

نه من از خلوت تقوی بدر افتادم و بس — پدرم نیز بهشت ابد از دست بهشت

اتقادن یالکز بن دکلم اینجه دوشوك — قودی الدن پدرم دائمی ابد گلشنی

سر تسلیم من و خشت در میکده‌ها — مدعی گر نکند فهم سخن گو سر و خشت

کرپیچ و باب خراباتده سر تسلیم — کر خصم فهم کلام ایتمیه دی خشت و نی

باغ فردوس لطیفست ولیکن زنهار — تو غنیمت شمر این سایهٔ بید و لب کشت

باغ اوجماق کوزل اما حذر ایت البته — تا سکوت النی اکن اوجنی صی رخصت انی

بر عمل تکیه مکن زانکه در آن روز ازل — تو چه دانی قلم صنع بنامت چه نوشت

دایین ایتمه عمله اول ازلی کونده زیرا — سن نه بیلك آدیکه یازدی نه حق کلکی انی

حافظا روز اجل گر بکف آری جامی — یکسر از کوی خرابات برندت به بهشت

بر قدح وقت اجل کر کتوررك حافظ الله — ایلته لر او جمعه میخانه دن داینده سنی

گر نهادت همه اینست زهی نیك نهاد — ور سرشتت همه اینست زهی خوب سرشت

جمله طبعك بو ایسه خوش نه کوزل طبع سلیم — جمله خلقك بو ایسه خوش نه کوزل خلق و انی

مفاعلن — فعلاتن — مفاعلن — فعلات

کنون که میدمد از بوستان نسیم بهشت — من و شراب فرح بخش و یار حور سرشت

که شمدی باغ جمندن ادرم صباسی اسر — فرح ویرن میله بن و طبیع خوش دلبر

گدا چرا نزند لاف سلطنت امروز — که خیمه سایهٔ ابرست و بزمگه لب کشت

فقیر بو کونده نه ایچون لاف سلطنت اورمز — که جادر اکه بولت کولکه سی اکین اوجی یر

چمن حکایت اردیبهشت میگوید — نه عارفست که نسیه خرید و نقد بهشت

چمن بهار آیینك اوردنه سبین حکایت ایدر — ظریف دکل او که آلوب ویراسی نقدی قویر

خشت کرپیج ایدنی بر اولسون — البته — می سکوت النی نا رخصت اکین جم اوجنی — قلم — بر عمل

نسخه: ادیکه سن نه بیلك بردی نه حق خامه سنی

نسخه: وطبع حور دلبر — اورمز — خرید — خرید

بمی عمارت دل کن که این جهان خراب — بر آن سرست که از خاک ما بسازد خشت
میله ایله بو ویران جهانده دل معمور — که خاکمزدن اوکرپیج دوزلسینی دیلر
وفا مجوی ز دشمان که پرتوی ندهد — که شمع صومعه افروزی از چراغ کنیشت
عدوّدن استمه دوستلق که شعشعه و پرتو — که موم زاویه قندیل کلسه دن نور آردر
مکن بنامه سیاهی ملامت من مست — که آکهست که تقدیر سرش چه نوشت
ملامت ایتمه قرا دفترلیله بن مستی — کیم اکلدیکه انك باشنه قدر نه یزد
قدم دریغ مدار از جنازهٔ حافظ — که کرچه غرق کناهست میرود به بهشت
جنازه سندن آیق حافظین دریغ طوتمه — غریق جرم وکناه کرچه کم جنانه کیدر

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

برو ای زاهد و دعوت مکنم سوی بهشت — که خدا در ازل از اهل بهشتم نه سرشت
دعوت ایتمه بنی اوجمق بکه ای صوفی بوری — حق برا تمادی بنی اهل جناندن که ازلی
یك جو از خرمن هستی نتواند برداشت — هر که در کوی فنا در ره حق دانه نکشت
بر شعیر قالدیرمز خرمن وارلقدن هیچ — کیمکه دنیاده خدا یولنه تخم اکمدی
تو و تسبیح و مصلا و ره زهد و ورع — من و میخانه و ناقوس و ره دیر و کنشت
ذکر و سجاده ایله زهد و صلاح یولی سنك — باکه حور او کنیس جاکی و میخانه یولی
منعم از می مکن ای صوفی صافی که حکیم — در ازل طینت ما را بمی ناب سرشت
ایتمه منیدن بنی ای صوفی صاف منع که حق — صافی میله یوغوردی بالخمر حق ازلی
صوفی صافی بهشتی نبود هر که چو من — خرقه در میکدها در کرو باده بهشت
اولمدی عدنه سزا صوفی صاف بنجه اوکم — خرقه سین میکده لرده قومدی رهن بمی

شرح طیق ذکر حال اراده محل قبیله سنده اولمغله
ارزو استك مراد اولنور
پرتوی
نسخه سودی
ملامت ایتمه کناهکار لغیله بن مستی
نسخه
دعوت ایتمه بنی اوجمقه بکه ای صوفی
حق بو یوغوردی بنی اهل ازل دن که ازلی
دعوت
نسخه
وار لقخرمنی قالدیرمیه بر دانه شعیر
کیم فنا اوده خدا یولنه تخم صاجمدی
جاکی
نسخه
سانك تسبیح و مصلا و ره زهد و صلاح
باکه حور او کنیس سازی دخی میکده یولی
باده دن ایتمه بنی صافی صوفی منع کرحق
صافی میله یوغوردی ازلی ماهیتمزی
نسخه
بنیت
وقت ان شیرین قلندر خوش که در اطوار سیر
ذکر و تسبیح ملك در حلقهٔ زنار داشت
نسخه
صافی صوفی ارمی بن کبی اولمز هر کیم
خرقه سین رهن شراب میکده لرده قومدی

راحت از عیش بهشت و لب خور شر نبود — هر او دامن دلدار خود از دست بهشت
لذت الخر لب حوردن وادم ذوقندن — کیمکه کندو کوزه لی دامنك الدن اوقودی
حافظا لطف حق ار با تو عنایت دارد — باش فارغ ز غم دوزخ و ایمن ز بهشت
کر سنکله طوته حق لطفی خواجه عون و کرم — فارغ اول نار جحیمدن وامین عن ادمی

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

ای نسیم سحر آرامکه یار کجاست — منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست
دوستك ای باد صباح طوردیغی کون نره ده — عاشق اولدرجی او مه او صلو مکانی نره ده
شب تارست و ره وادی ایمن در پیش — اتش طور کجا موعد دیدار کجاست
شب قرانلق و ره وادی ایمن اوکده — قنده طور آتشی دیدار کوزیکن یر نره ده
هر که آمد بجهان نقش خرابی دارد — در خرابات بپرسید که هشیار کجاست
کلدی هر کیم بو فنایه طوتر اول نقش فنا — فانی دنیاده صورك کیم آیق انسان نره ده
انکست اهل بشارت که اشارت داند — نکتها هست بسی محرم اسرار کجاست
اییق مزده او کس در که بیله نکتهٔ عشق — رمز عشق وار فقی چوق محرم اسرار نره ده
هر سر موی مرا با تو هزاران کارست — ما کجاییم و ملامت کر بیکار کجاست
وار سنکله بنم اینی هر قیلمك او جی بنم — بز نره یوز و یشی بوق سنله سوکیجی نره ده
عقل دیوانه شد آن سلسلهٔ مشکین کو — دل ز ما کوشه کرفت ابروی دلدار کجاست
قنده اول مسکلو زلف او لدی عقل دیوانه — طوتدی بزدن کوشه دل ابروی جانان نره ده
باده و مطرب و می جمله مهیاست ولی — عیش بی یار مهیا نشود یار کجاست
ساز و سوز جام و شراب جملهٔ آماده ولی — یار سز اولمز بکمال ذوق و صفا یار نره ده

نسخه
اکه اولمزلب حوردن وصفا اوجقدن
اولمز
کجاست
این
نسخه سحبه ترجه
شراب ایچن میکده لرده که هشیار نره ده
صورسك میکده لرده که ایقلر نره ده
دمن
نسخه
قنده بو زبز و ملامتجی مرایی نره ده
بن نره نره بوز
بیکار اینسز و کوجسز
یعنی سنکله علاقه سی اولمیان
زنجیر زلف
بکمال صحیح
نانی مهیا اولدیغی تقدیرجه
مجلس اسبابی قو حاضر و اماده ولی
یار سز اولمز بکیجی ذوق و صفا یار نره ده

نسخه
کوزیلیندن چمن دهرده حافظ بیمه غم
عقل و فکر یله بیوردیکنی بو فکل نره ده

حافظ از باد خزان در چمن دهر مرنج … فکر معقول بفرما کل بیخار کجاست

بارغ عالمده خواجه باد خزندن بیمه غم … عاقلانه فکر ایت کم کل بیخار نره ده

مفاعلن فعلاتن … مفاعلن فعلات

خمی که ابروی شوخ تو در کمان انداخت … بقصد خون من زار ناتوان انداخت

کمانه اطدی

سنك که بو کلومی خوش شوخ قشنك کمانه اطدی … که بن ضعیف و نحیف قانی قصدینه اطدی

شراب خورده و خوی کرده کی شدی بچمن … که آب روی تو آتش در ارغوان انداخت

فنجان شراب ایچوبن در ایدوب بغه وارد ك … سنك یوزك صوبی آتش که ارغوانه اطدی

بیك کرشمه که نرکس بخود فروشی کرد … فریب چشم تو صد فتنه در جهان انداخت

کرد

یکانه نازله نرکس که اندی اوز صاتشنی … کوزك اداسی سنك یوز فتنه جهانه اطدی

ز شرم آنکه بروی تو نسبتش کردند … سمن بدست صبا خاك در دهان انداخت

او خجالتدنکه یوزوکه اوبی شلق ایلدیلر … نرابی اغزنه آق کل صبا الیله اطدی

ببزمگاه چمن دوش مست بگذشتم … چو از دهان توام غنچه در کمان انداخت

بزمکاهٔ چمنه دون کیجه اوغرادم سرخوش … بنی سنك اغزکدن کمانه غنچه اطدی

بنفشه طرهٔ مفتول خود گره میزد … صبا حکایت زلف تو در میان انداخت

بنفشه بوکلمی اوز زلفنه اوردی دوکم … صبا روایت زلفك سنك میانه اطدی

من از ورع می و مطرب ندیدمی هرگز … هوای مغبچگانم باین و آن انداخت

نسخه
بنی اودم اوشانی عشقی خمر و سازه اطدی

صلاحدن می و ساز بن همیشه کوز مزدم … بنی او مغبچه لر عشقی بو که اکه اطدی

کنون باب می لعل خرقه می شویم … نصیبهٔ ازل از خود نمی توان انداخت

قزلجه آب میله هنوز بودم خرقه
ازل نصیبنی اوزدن که کوجله اطدی

قزلجه باده صوییله لباس یودم شمدی … ازل یا بنی اوزندن نه قابله اطدی

بنود نقش دو عالم

بنود نقش دو عالم که رنك الفت بود … زمانه طرح محبت نه این زمان انداخت

نسخه
بو غبیدی شکل دو عالم که رنك عشق وار ایدی

دو کیتی شکلی یوغیکن وار ایدی دوستلق ادا … زمانه عشق غلبین صانعه کم بو آنه اطدی

خراب خط غدار توام تعالی الله … چه کلك بود که این نقش دلستان انداخت

سنك یوزك خطینك بن خرابیم عجبا … نه خامه ایدیکه بو دل الیجی شکله اطدی

مگر کشایش حافظ درین خرابی بود … که بخشش ازلش در می مغان انداخته

مکر

خواجانك ابدی بو سنلکده انکشافی مکر … که لطف حق ازلی می مغانه اطدی

جهان بکام من اکنون شود که دور زمان … مرا ببندگی خواجهٔ جهان انداخت

نسخه
اولور جهان دیلکجه که شمدی دور فلك

بنم مرادجه اولور شمدی دنیه دور فلك … زمانه آصفنك قوللغنی باکه اطدی

مفاعلن فعلاتن … مفاعلن فعلات

بکوی میکده هر سالکی که ره دانست … دری دیگر زدن اندیشهٔ تبه دانست

نسخه
دیکر قپی اوردمانغی فنا فکر بیلدی

بهر مرید که خراباتی یاکه یول بیلدی … دکر قپو قاقیمانغی کونی فکر بیلدی

بر آستانهٔ میخانه هر که یافت رهی … ز فیض جام می اسرار خانقه دانست

اشیك میکده یه هر کشیکه یول بولدی … رموز تکیهٔ می طاسیه جامدن بیلدی

جوشمه

زمانه افسر رندی نداد جز بکسی … که سرفرازی عالم درین کله دانست

نسخه
کلاه مستلکی کوکلر ویرمدی دیکر شخصه

کلاه مستی فلك ویرمدی دیکر شخصه … که عالمین اولو لیغین بو تقیه ده بیلدی

نسخه
عالم اولولغینی

ورای طاعت دیوانگان ز ما مطلب … که شیخ مذهب ما عاقلی گنه دانست

نسخه
الطاعت اسنمه بزدن دیوانه لکدن اوته
که بولیمز پیری اوصلولغی کنه بیلدی
بولیمز

اراده شیدالغین غیری اتقابزدن … که بولیمز پیری عاقللغی کنه بیلدی

هر آنکه راز دو عالم ز خط ساقی خواند … رموز جام جم از نقش خاك ره دانست

نسخه
هر اولکه سر رمز دو کیتی او قور خطر بارده
بول ایزی خاکدن او رمز جام جم بیلدی

اوقودی زلف کوزلدن دو کیتی سرین اوکس … که رمز جام جمی نقش خاك یول بیلدی

دلم ز نرگس ساقی امان نخواست بجان | چرا که شیوهٔ آن ترک دل سیه دانست
جانیله چشم کوزلدن امان دل استمدی | نیچونکه دل قرا یارین اداسنی بیلدی
ز جور کوکب طالع سحرگهان چشم | چنان گریست که ناهید دید و مه دانست
جفای انجم بختدن کوزم او آن سحر | اودکلو اغلدیکم زهره کوردی ماه بیلدی
خوش آن نظر که لب جام و روی ساقی را | هلال یکشبه و ماه چارده دانست
نه خوش نظر او که ساغر لبن و ساقی یوزین | بر گیجه لك آیله بدر قمر بیلدی
حدیث حافظ و ساغر که میزند پنهان | چه جای محتسب و شحنه پادشه دانست
کلام حافظی هم کزلو جامدن اوردیغنی | مناسبت نه صوباشی نه ملا شاه بیلدی
بلند مرتبه شاهی که نه رواق سپهر | نمونهٔ ز خم طاق بارگه دانست
مراتبی یوجه بر شاه که نه فلك کمرین | او طاغنك کمری بوکلو مندن آز بیلدی

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

سینه ام ز آتش دل در غم جانانه بسوخت | آتشی بود درین خانه که کاشانه بسوخت
نار دلدن کوکسم غصهٔ جانانده یانوب | بر آتش ایدی بو منزلده که قونخانه یانوب
تنم از واسطهٔ دوری دلبر بگداخت | جانم از آتش مهر رخ جانانه بسوخت
بعد دلبر سببندن اریدی جسم و تنم | نار عشق رخ یاردن دل و جانمده یانوب
هر که زنجیر سر زلف پری روی دید | دل سودازده اش بر من دیوانه بسوخت
کیمکه زنجیر سر زلف ملك یوزلو کوروب | دردمند کوکلی آنك بن دلوجه جانه یانوب
سوز دل بین که ز بس آتش اشکم دل شمع | دوش بر من ز سر مهر چو پروانه بسوخت
کوکلمك کوربانغین اشکم اودندن موم اوجی | عشق یکادن بکا پروانه جه دون کیجه یانوب

آشنایان نه غریبست

نسخه: بوردکله چشم کوزل مدد دل استدی / نیچونکه یار سیه دل اداسنی بیلدی
ترك دلسیه: کوز بکی
نسخه: سحر زمانی کوزم جور نجم بختدن / بوردکله
نسخه: خوش اول کوز که قدح اغزینی و ساقی یوزین / هلال اغره و اون دورت کیجه لك ای بیلدی
اوردیغنی: مصح
نسخه: کلام خواجه‌ی مخفی قدحدن اوردیغنی / نه محتسب نه ضابط و نه شاه بیلدی
مهر
ز بس
نسخه: کوردکوکل یانغی جوق اشکم اودندن موم اوجی / دهم ایچون باکه دون کیجه چو پروانه یانوب

خویش برفتم

آشنایان نه غریبست که دلسوز منند | چون من از خویش برفتم دل بیگانه بسوخت
آشنالر دکل اغرب که نیچون یفه دل | چونکه بن کندم اوزمدن دل بیگانه یانوب
خرقهٔ زهد مرا آب خرابات ببرد | خانهٔ عقل مرا آتش خمخانه بسوخت
زهدیمك خرقه سین ایلندی خرابات صوی | عقلمك خانه سنی میکده نك اودی یاقوب
نار ی
چون پیاله دلم از توبه که کردم بشکست | همچو باده جگرم بی می و میخانه بسوخت
صان قدح صندی کوکل کاندیکم استغفاردن | باده وش هم جگرم بیمی و میخانه یانوب
ماجرا کم کن و باز آکه مرا مردم چشم | خرقه از سر بدر آورد و بشکرانه بسوخت
ماجرایی ازا ایدوب کل برو کوزم ببکی | نوبی باشدن چقاروب و آتشه شکرانه یاقوب
ترك افسانه بگو حافظ و می نوش دمی | که نخفتیم شب و شمع بافسانه بسوخت
سویله ای خواجه مثل ترکنی بر دم می ایچ | کیم کیجه اویومدق مومده مثل ایله یانوب

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

عارف از پرتو می راز نهانی دانست | گوهر هر کس ازین لعل توانی دانست
بیلدی اسرار خفی شوق شرابدن ظرفا | قدر کس بیلمه کوهر وار بو شرابدن سکا
قدر مجموعهٔ گل مرغ سحر داند و بس | که نه هر که ورقی خواند معانی دانست
قدر گل مجموعه سین مرغ سحر آنجه بیلور | هر کیم اول اوقودی بر بپراق او بیلمز معنا
عرضه کردم دو جهان بر دل کار افتاده | بجز از عشق تو باقی همه فانی دانست
کوردکولی کوکله ایکی عالمی عرض ایتدم بن | عشقکی باقی بیلوب سائرینی جمله فنا
سنگ و گل را کند از یمن نظر لعل و عقیق | هر که قدر نفس باد یمانی دانست
خوش نظردن جموری وطاشی ایدر لعل و عقیق | کیمکه بیلدی نفس بادیمن قدرنی ها

نسخه: زهدیمك خرقه سنی میکده نك الدی صوبی
نسخه: باده سز میکده سز هم جگرم میچه یانوب
نسخه: کل برو کوز بکی جوری براق کلیکا / باشندن اطرفه ده هم آتشه شکرانه یاقوب
نسخه: فقره ترکین بخواجه سویله و می ایچ بر دم / کم کیجه اویومدق فقره ایله مومده یانوب
هر جس ظرفا
نسخه: هر کیسن قدرنی وار بیلمه بو میدن سکا / بیلمه کوهر وار
فصل گل قدرنی اول مرغ سحر آنجه بیلور / هر کیم ایلکاوقدی بر صفحه او بیلمز معنا
جهان کار
عالمی عرض ایتدم بن
بیلدی باقی سوکیی سائرینی جمله فنا
نظر

آن شد اکنون که ز ابنای عوام اندیشم — محتسب نیز درین عیش نهانی دانست
شمدی اول کندیکه ابنای عوامدن دوشونم — محتسب داخی بیلور عیش نهانیده صفا
ای که از دفتر عقل آیت عشق آموزی — ترسم این نکته بتحقیق ندانی دانست
ای که عشق آیتنی دفتر اوصددن اوقورسن — قورقرم کم بو اینجی بیلمیه سین تحقیقا
می بیاور که ننازد بگل باغ جهان — هر که غارتگری باد خزانی دانست
می کتور باغ جهان کولی ایله فخر اتمز — کیمکه یغما جیلغین بیلدی خزانک یلها
دلبر آسایش ما مصلحت وقت ندید — ورنه از جانب ما دل نگرانی دانست
کوردیکی وقت ایشنه راحتمز اول کیم یار — بزیکا دن کوکلک میلنی بیلدی بوخسا
حافظ این گوهر منظوم که از طبع انگیخت — اثر تربیت آصف ثانی دانست
خواجه بو جوهر منظومکه دلدن قوبردی — بیلدی ایکنجی وزیر تربیه سی نشئه سی ها

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

حسنت باتفاق ملاحت جهان گرفت — آری باتفاق جهان میتوان گرفت
حسنک صفاسی برلکله طوتدی اولاد — اوت جهانی برلکله طوتمق هب اولا
افشای راز خلوتیان خواست کرد شمع — شکر خدا که سر دلش در زبان گرفت
موم استدیکه خلوتیلر سرین ایده فاش — طوتدی درون سرینی دیلین حقه جوق ثنا
میخواست گل که دم زند از رنگ و بوی دوست — از غیرتش صبا نفس اندر دهان گرفت
استدیکی گل که رنگ و بوی یاردن اوره دم — اغزینه طوتدی غیرتندن صولوغنی صبا
زین آتش نهفته که در سینهٔ منست — خورشید شعله‌ایست که در آسمان گرفت
بونار مخفیدنکه بنم سینه م ایچره در — کون بر علوددر که اولشدی او تا سما

آسوده بر کنار چو پرگار

آسوده بر کنار چو پرگار میشدم — دوران چو نقطه عاقبتم در میان گرفت
بر کل کبی کنارده اولوردم حضورده — طوتدی صوکنده نقطه کبی اورتهده سما
آن روز شوق ساغر می خرمنم بسوخت — کآتش ز عکس عارض ساقی در آن گرفت
اول کون هوای جام شراب یاقدی خرمنم — ساقی رخینک عکسی اودی کاولشوق اکا
خواهم شدن بکوی مغان آستین فشان — زین فتنه‌ها که دامن آخر زمان گرفت
میخانه یا که کیدیسرم سیلکرک یکیم — بو فتنه دنکه طوتدی اتک صوک زمانه ها
می خور که هر که آخر کار جهان بدید — از غم سبک برآمد و رطل گران گرفت
ایچ می که کیمکه کوردی جهانک صوک ایشنی — نیز جقدی غصه دن و بیوک جامی طوتدی ها
بر برگ گل بخون شقایق نوشته‌اند — کان کس که پخته شد می چون ارغوان گرفت
بر برک کل بخون شقایق نوشته اند — کاول کسکه پخته اولدی طوتر آل آل شرابی
می ده بجام زر که صبوح صباحیان — چون پادشه بتیغ زرافشان جهان گرفت
وبر زر قدحله می که سحور ایجلادن شراب — زر سرعه تیغله عالمی صاندی طوتدی بادشا
حافظ چو آب لطف ز نظم تو میچکد — حاسد چگونه نکته تواند بر آن گرفت
نظمکدن ای خواجه چو طمر آب خوشینک — حاسد نه کونه او سننه قادرکه ذم طوتا
حافظ بجام می ده و از غم کران گرفت — فرصت نگر که فتنه چو در عالم اوفتاد
فورصتی باقکه دوشدی فتن چونکه عالمه — غمدن کناری طوتدی اوروب جام می خواجا

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

ساقی بیا که یار ز رخ پرده برگرفت — کار چراغ خلوتیان باز درگرفت
ساقی بکل که پرده یی یار یوزدن اوستورتوب — یینه چراغ خلوتیلر ایشنی شوق طوتوب

خورده سال پیل بیمش
یعنی جوق یشامش دیمکدر

آن شمع سر گرفته دگر چهره بر فروخت | وین پیر سال خورده جوانی ز سر گرفت
اول باش سونک چراغمه‌ینه روشن اندی یوز | باشندن بو پیر خورده سال کنجلکی طوتوب
آن عشوه کرد عشق که تقوی زده برفت | وان لطف کرد دوست که دشمن حذر گرفت
اول طور اندی عشقکه صلاح کتدی زاهدن | اول لطف اندی یار که رقیب احتراز طوتوب
زنهار از این عبارت شیرین و دلفریب | گوئی که پسته تو سخن در شکر گرفت
بو خوش دل الدایجی سوزکدن امان سنک | سوز قسد بغین کانه که سن قنده طوندیروب
بار غمی خاطر ما خسته کرده بود | عیسی دمی خدا بفرستاد و بر گرفت
بر غم یوکی که ایتمشیدی خسته طبعمزی | کوندردی تکری عیسی نفسی انی فالدیروب
هر سرو قد که بر مه و خور حسن میفروخت | چون تو در آمدی پی کاری دگر گرفت
هر سرو بوی که آیه کونه صاتر ایدی حسن | کلدک چو سن ظهور اولر اخرا ایشی طوتوب
زین قصه هفت گنبد افلاک پر صداست | کوته نظر ببین که سخن مختصر گرفت
بو فقره‌دن طولو یدی کوک قبه‌سی صدا | کور کم نظر که عشق سوزینی مختصر طوتوب
حافظ تو این دعا ز که آموختی که یار | تعویذ کرد شعر ترا و بزر گرفت
کیمدن سن او قودک خواجه کم بو دعانی یار | شعرینی اندی نسخه سنک زر ایله طوتوب

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

بلبلی برگ گلی خوش رنگ در منقار داشت | و اندر آن برگ و نوا خوش ناله‌ها و زار داشت
رنکی خوش کل یبراغنی بلبل دهانده طوتار | نعمت وصلنده هم اول خوش فغان و آه طوتار
گفتمش در عین وصل این ناله و فریاد چیست | گفت ما را جلوه معشوق در این کار داشت
دیدم اکا عین وصلنده ندر بو آه و زار | دیدیکم اطوار جانان بنی بو حالده طوتار

خوبلق صاتر
افلاک
نظر نظر
یار
نظمی بکی اندی نسخه دعای زر ایله بلیوب
شعر بکی اندی نسخه سنک زر ایله قابلیوب
و نوا
طوتار
نعمت کمالی
هر مجلسده برک و نوا ساز دخی قونغده احضار
مراد و کندلک برک
اولنان طعام مراد اولنور
گفتمش

نسخه
وان جلوه کرد یار که مفتی ز ره گرفت
اول نازی اندی یار که جقوب مفتی راهدن
نسخه
اول لطف اندی یار که جقوب مفتی راهدن

بو دلفریبه طتلو سوزکدن امان سنک
گویا کلام قسد نبی سن قنده
دلفریبه

بار اگر ننشست

جای اعتراض صح

ننشست

بار اگر ننشست با ما نیست جای اعتراض | پادشاه کامران بود از گدایان عار داشت
یار بزمله گر اوتورمزسه دگل کوجندی بر | پادشاه کامراندر گدالردن کره طوتار
گر نجی کبر و نیاز و ناز ما با حسن دوست | خرم آن کز نازنینان بخت برخوردار داشت
حسن یاره ایلمز ناز و نیاز عرض اثر | قوتلو اول کم بخت خوشلردن اول حصه طوتار
خیز تا بر کلک آن نقاش جان افشان کنیم | کین همه نقش عجب در گردش پرگار داشت
ایدن لم اول خامه نقاشه فالق نا جان فدا | کیم بودک نقش غریبه دور پرکلده طوتار
گر مرید راه عشقی فکر بدنامی مکن | شیخ صنعان خرقه رهن خانه خمار داشت
راه عشقه طالب ایسک ایتمه بدناملق فکر | پیر صنعان میکده خمرینه رهن خرقه طوتار
وقت آن شیرین قلندر خوش که در اطوار سیر | ذکر و تسبیح ملک در حلقه زنار داشت
وقتی خوش احوال سیرنده او شیرین درویشین | ذکر و تسبیح سروشی شهر کفارده طوتار
چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت | شیوه جنات تجری تحتها الانهار داشت
اول ملک خو کوشکک بخت طمنده کوزی انک | کم ادم ذو فین طوتر النده ابر مقلی آقار

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

دیدی که یار جز سر جور و ستم نداشت | بشکست عهد و ز غم ما هیچ غم نداشت
کوردکمی یار جفا هوسین بشنعه طوتغدی | عهدی صیدی و قیغو منم غصه طوتغدی
یارب مگیرش ار چه دل چون کبوترم | افکند و کشت و عزت صید حرم نداشت
طوتغه الهی دوستی اگر دلی کوکرجینم | اولدردی بیقدی عزتی حرم مرغنه اتمدی
بر من جفا ز بخت من آمد و گرنه یار | حاشا که رسم لطف و طریق کرم نداشت
اوز طالعمدن اوزدیغه غم کلدی بو خسته یار | حاشا که رسم لطفی کرم یولی طوتغدی

نسخه
بار او تورمزسه دکل بزمله محل اعتراض
پادشاه کامراندر

نسخه
قوتلو اول کیسکم کوزللردن نصیبلو بخت طوتار
حصه طوتار

نسخه
فالق او نقاش کلکنه تا ایدلم ایثار جان
جانی نثار

خمرینه
نسخه
خوش او شیرین پیر صنعان وقتی حال سیرده
ذکر و تسبیح فرشته دوز نارده طوتار

پیر صنعان بیو دیدیکی کمالی اکسابق
شیخ عبد الرزاق صنعانیدر که مدینه
قیصریه کفاد النده ایکن سیاحتی جالنده
وار ویر بر فیزه دوجار و گرفتار
اولغله قیز اندن طلب و نشئه سی
بولنمغدن میکده بر خرقه سین
رهن ایدوب بو کنودیکه فقرا دکه
محلنده تفصیلاً و عیان و بیان در

طوتر
هوسین
کوکرجینم
قوشنه اتمدی

با این همه هر آنکه نخواری کشید ازو | هر جا که رفت هیچ کسش محترم نداشت
بونلر له اولکه جکمدی خورلق اویاردن | هر قنده کتدی کیمسه اکا حرمت ایتمدی
ساقی بیار باده و با محتسب بکو | انکار ما مکن که چنین جام جم نداشت
ساقی کتور پیاله وردی مدعی یه کیم | انکار دن ایتمه جم بو کبی جامی طوتمدی
هر راهرو که ره بحریم درش نبرد | مسکین برید وادی و ره در حرم نداشت
هر یولجی یول ایلتمدی حولوقپوسنه | مسکین بلنکی کسدی حرم یولی طوتمدی
حافظ ببر تو گوی فصاحت که مدعی | هیچش هنر نبود و خبر نیز هم نداشت
سن آل ایلت فصاحه طوبن خواجه خصمنه کم | عرفانی یوق هنر خبرین داخی طوتمدی

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

بی مهر رخت روز مرا نور نماندست | وز عمر مرا جز شب دیجور نماندست
خورشید رخکسز کونمه قالمدی نورلق | قاراکیجه دن غیری بکا قالمدی صاغلق
هنگام وداع تو ز بس گریه که کردم | دور از رخ تو چشم مرا نور نماندست
بن ابر ولغک وفتکه جوق اغلق اندم | قالمادی بکا غکدن ایراق کوزیمه نورلق
می رفت خیال تو ز چشم من و میگفت | هیهات ازین گوشه که معمور نماندست
کیدردی خیالک نظرمدن دخی دیردی | حیفا بو کبی گوشه یه کم قالمدی صاغلق
وصل تو اجل را ز سرم دور همی داشت | از دولت هجر تو کنون دور نماندست
طوتردی وصالک اجلی ایرو بنیمدن | قالمادی بودم دولت هجرکدن ایراقلق
نزدیک شد آن دم که رقیب تو بگوید | دور از درت آن خسته مهجور نماندست
اولدم یقین اولدیکه رقیبک دیه جانا | قاپوکدن ایراق قالمدی اول خسته و بانق

من بعد چه سود

جکمدی — هر قنده کتدی کیمسه اکا خور شیخ طوتمدی — جامی — یولی — جز — غیری — تو ز — دیردی — بوکبی — تو همی — کنون — مهجور — نسخه اولعمی — نسخه ایراقلق

من بعد چه سود ار قدمی رنجه کند دوست | کز جان رمقی در تن رنجور نماندست
شمدن کیرو دوست قدم اتسه نه حاصل | کم قالمدی جاندن بو ضعیف تنده ازاجق
در هجر تو گر چشم مرا آب نماند | گو خون جگر ریز که معذور نماندست
قالمزسه فراقکده اگر کوزیمک ابی | دوک خون جگر قالمدی دیکه عذرلق
صبر است مرا چاره هجران تو لیکن | چون صبر توان کرد که مقدور نماندست
صبر ایتمه سنک هجریکه درمان بکا اما | صبر ایتمه نیجه ممکن اوله قالمدی کوجلق
حافظ ز غم از گریه نپرداخت بخنده | ماتم زده را داعیه سور نماندست
غمدن و بکادن کولومه اویمدی حافظ | یاسلو کشیه قالمیه تنلیکه هوسلق

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

ذکر به مردم چشم نشسته در خونست | ببین که در طلبت حال مردمان چونست
اوتوردی قانه بکادن کوزم بیاکی سنک | ارامده سنی کور نیجه حال کوز بیکم
بیاد لعل تو و چشم مست میگونت | ز جام غم می لعلی که میخورم خونست
سنک لبوکی و مستانه کوزک الکحله | که جام غمده اول آل قان که عمدن ایجادم
ز مشرق سر کوی آفتاب طلعت تو | اگر طلوع کند طالعم همایونست
سنک کوینک طوغسه سنک یمنکدن اوجی | اگر طلوع ایدرسه کوزلجه دربختم
حکایت لب شیرین کلام فرهاد است | شکنج طره لیلی مقام مجنونست
شیرین لبینی حکایه مصاحب فرهاد | مقام قیس لیلا صچندن کم بو کلم
دلم بجو که قدت همچو سرو دلجویست | سخن بگو که کلامت لطیف و موزونست
اداکه کوکلمی قدک چو سروی دلجو در | تکلم ایت که سوزک خوش نظاملو در

دی بنده قصورلق — صبر ایتمه — نپرداخت — نسخه ماتم زده یه قالمیه دوکنه هوسلق — نشسته — لومه — نشسته — چشم — مردمان — نسخه حالی — سنی او املی خلقین که کورنیجه حالی — نسخه چشم مست میکونت — نسخه چشم — لبوکی ذکر له می شکلی چشم مستکنی نسخه — کوزنک الکحله — نسخه آل قان کوردن ایچدیکم — نسخه طلوع ایدر ایسه کز قوتلو دربختم — شیرین دوداغی الکفی کلام فرهاد در نسخه — فرهاد — همچو سرو دلجویست — و منظم دوستم نسخه

زود رباده بجان راحتی رسان ساقی | که رنج خاطرم از جور دور کردونست
بساقی جانه صفا دور باده دن ایر کور | که جور دور فلکدن اللو دکو کلم
از آن زمان که ز چنکم برفت رود عزیز | کنار دامن من همچو رود جیحونست
از آن وقتکه الیمدن عزیز اوغل کندی | انکلرم اوجی جیحون جایی کبیجه بسنم
چه کونه شاد شود اندرون غمکینم | باختیار که از اختیار بیرونست
نه دورلو شادمان اولور کدرلو کوکلم انجی | که اسنه بندن اوته طره اسنه بینلمیم
زبیخودی طلب یار میکند حافظ | چو مفلسی که طلبکار کنج قارونست
بیخودلغندن ایدر یار طلب خواجه حافظ | که کنز قارون آرایجی فقیر کبی صانکم لبن

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

مردم دیدهٔ ما جز برخت ناظر نیست | دل سرکشتهٔ ما غیر ترا ذاکر نیست
باکفک ناظری کوز مردمی غیریه دکل | سرسری دلده سنی اکیجید غیره دکل
اشکم احرام طواف حرمت میبندد | کرچه از خون دل ریش دمی طاهر نیست
خانه کی ایده طواف کوز یشم احرام بغلر | کرچه خون دل مجروحدن آری لحظه دکل
عاشق مفلس اکر قلب دلش کرد نثار | مکنش عیب که بر نقد روان قادر نیست
عاشق مفلس اکر قلب کوکلک انسه نثار | اینمه عیب کانی کرانجه به کوجلوجه دکل (قادر جه)
عاقبت دست بدان سرو بلندش برسد | هرکه را در طلبت همت او قاصر نیست
عاقبت دستی ایر اول بوجه قدیکه سنک | کیمکه سعیلی انک اسنکده سنی قبضه دکل
از روان بخشی عیسی نزنم پیش تو دم | زانکه در روح فزایی چو لبت ماهر نیست
اوزمزم بخشی روح عیسیدن اوکلکه نفس | جان فزا القده لبک کبی باوزذیره دکل

صفا
او دورونکه المدن
از
نسخه: ندرلو خرم اولور کدرلو کوکلم انجی
کرچه قانده دل مجروح آری برلحظه دکل
طواف
نسخه: انی عیب اینمه که قادر کجرانجه به دکل
را

من که در آتش

من که در آتش سودای تو آهی نزنم | کی توان کفت که بر داغ دلم صابر نیست
بنکه عشقک آتشنده سنک اوددم فریاد | بنجه اوله داغ دله دیه صبور بالکه دکل
بستهٔ دام و قفس باد چو مرغ وحشی | طایر سدره اکر در طلبت طایر نیست
مرغ وحشی کبی بغلو قفص آغنده اوله | مرغ سدره سنی استکده اکر اوجه دکل
روز اول که سر زلف تو دیدم کفتم | که پریشانی این سلسله را آخر نیست
کوریجک دوز ازل زلفک اوجین دیدم کم | کم بو زنجیر پریشانلک اوجی صوکجه دکل
سر پیوند تو تنها نه دل حافظ راست | کیست آنکس که سر پیوند تو در خاطر نیست
یالکز عشقکه بغلو خواجه نک کوکلی دکل | کیمدر اول کسکه وصالک هوسی آنده دکل

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

راهیست راه عشق که هیچش کناره نیست | آنجا جز آنکه جان بسپارند چاره نیست
عشق یولی بر طریقکه اکا هیچ کناره یوق | اویله محلکه جان ویریلور غیری چاره یوق
ما را بمنع عقل مترسان و می بیار | کان شحنه در ولایت ما هیچ کاره نیست
قورقتمه منع اوصله بیزی کتور شراب | کم حکمی اول بلوکباشنک شهر عزه ده یوق
هرگه که دل بعشق دهی خوش دمی بود | در کار خیر حاجت هیچ استخاره نیست
هر دمکه عشقه دل ویره سین خوش اوله دم اوله | خیر ایشده استخاره یه هیچ احتیاجه یوق
از چشم خود بپرس که ما را که میکشد | جانا گناه طالع و جرم ستاره نیست
کندی کوزیکه صور که بزی کیمدر اولدرن | بختک کناهی یوق بکوزل صوجی نجمه یوق
او را بچشم پاک توان دید چون هلال | هر دیده جای جلوهٔ آن ماه پاره نیست
کورمک کوزلجه کوزله اولور آنی ای کبی | هر کوز ده براو پاره مهک شیوه سینه یوق

نیست نسخه بنجه اوله داغ دله ایله صبر نا که دکل
نسخه سودری بنجه اوله کوکلم که صبور داغه دکل
بنجه دیه ک
سدره
جبریل امین که سدرة المنتهی مقامیدر سنی اشکله اوله
اوجر دکل ایسه دام قفسه بغلنمش
کیست آنکه انی نقد پرنده در (?)
پیوند
هوسی
جز آنکه
شهر عزه ده
بود
ویره سین
میکشد
زلجه کوزله

فر

فرصت شمر طریقهٔ رندی که این نشان | چون راه گنج بر همه کس آشکاره نیست

رخصت طریق رندلکی صی بو نشانه کیم | راه دفینه کیبی عیانلق قو بر یوق

نسخه صانکم دفینه یولی عیانلق قو بر یوق

نگرفت در تو گریهٔ حافظ بهیچ روی | حیران آن دلم که کم از سنگ خاره نیست

حافظ بکاسی طوقندی بر یوزله هیچ سنی | اول کوکله حیرتده حجردن نقیصه یوق

نسخه حیرانم اول کوکله که طاشدن نقیصه یوق

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

ساقیا آمدن عید مبارک بادت | وان مواعید که کردی مرواد از یادت

ساقیا کلمسی بیرامک اوله خوشنجه سکا | خاطرکدن او وعیدکه اندیکیدک کتمیه ها

برسان بندگی دختر رز کو بدرآی | که دم همت ما کرد ز غم آزادت

دختر رزه وزم جیوغی اولوب مراد اوزره

قوللغی ایر کورمه ای ساقی ویر خارجه چیق | اندی همت دمیمز غمدن آزاد اوزکیبها

نسخه قوللغی ایر کوروب اوزم قیزنه چیق طشره دی کم بزم همتمز غمدن آزاد ایلدی ها

در شگفتم که درین مدت ایام فراق | برگرفتی ز حریفان دل و دل میدادت

بو فراقی کونلری وقتنده تعجب کاندم | کوکلوکی آلدک او کسدنکه کوکل ویردی سکا

شکر ایزد که ازین باد خزان رخنه نیافت | بوستان سمن و سرو و گل و شمشادت

بولمدی رخنه شکر حقه که بو کم بلدن | سرو و ریحان و گل و عرعر باغکده شها

چشم بد دور کزان تفرقه خوش باز آورد | طالع نامور و دولت مادر زادت

اوله بد کوزدن ایراق خوش کتوردی ینه سنی | ناملو بختک و انادن طوغنلک حرمت ابا

نسخه نامور آنه دن طوغمه کوزل بختک اوله دولت ابا

شادی مجلسیان در قدم مقدم تست | جای غم باد هر آن دل که نخواهد شادت

اهل بزمک فرحی خوش ایاغک بصدیغی | هر کوکل که استمیه عیشکی غم جایی اولا

حافظ از دست مده صحبت این کشتی نوح | ورنه طوفان حوادث ببرد بنیادت

ویرمه الدن خواجه بو نوح کمیسی صحبتنی | یوخسه بنیادکی ایلتر بو ظهورات بلا

ظهورات

فصل شنیدم سخنی خوش

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

شنیده‌ام سخنی خوش که پیر کنعان گفت | فراق یار نه آن میکند که بتوان گفت

ایشتمشم سوزی خوش که دیدی شیخ کنعان | فراق دوست انی ایتمز کاوله دیمک امکان

حدیث هول قیامت که گفت واعظ شهر | کنایتیست که از روزگار هجران گفت

حدیث هول

دیدیکی خوف قیامت که واعظ بلده | که برکنایه دیدی روزگار هجراندن

نشان یار سفر کرده از که پرسم باز | که هرچه گفت برید صبا پریشان گفت

نشان یاری که ایتمش سفر صوردم کیمدن | که هر نه سویلدی پیکی صبا دیدی پریشان

نسخه که هرنه دیدی صبا پیکی سویلدی پریشان

غم کهن بمی سالخورده دفع کنید | که تخم خوشدلی اینست و پیر دهقان گفت

غموم کهنه‌یی دفع ایلکز عتیق می ایله | که خوش دله بو سبب دیدی کوبلو جه قوجه

قوجه بی

فغان که آن مه نامهربان دشمن دوست | بترک صحبت یاران خود چه آسان گفت

حیفکه اول مه نامهربان سو بچی عدو | که کندو دوستی سوزینی قومغ دیدی نه آسان

قومقله کندو جیبی سوزین دیدی نه آسان

من و مقام رضا بعد ازین و شکر رقیب | که دل بدرد تو خو کرد و ترک درمان گفت

بنمله جای رضا بعد ازین عدو به ثنا | که دل آلشدی او دکله و ترک دیدی درمان

که دل سوکله خدی اندی فوت دیدی درمان

گره بباد مزن گرچه بر مراد وزد | که این سخن بمثل باد با سلیمان گفت

بر مراد

طبانغو ایلمه باده مرادیجه گرچه اسه | که سویلدی بو سوزی بل مثالجه باد سلیمان

مهلتی که سپهرت دهد ز راه مرو | ترا که گفت که این زال ترک دستان گفت

سپهرت

سکا که چرخ ویره رخصت طریقدن چقمه | که کیم دیدی سکا بو زن دیدی فوت دستان

ویره

دستان حیله و مکر یغماسنه در

نسخه سکا که کوک ویره بر فرصت چقمه سن یولدن

مزن ز چون و چرا دم که بندهٔ مقبل | قبول کرد بجان هر سخن که سلطان گفت

دم اورمه چون و چرادن بندهٔ مقبول | قبول ایدر جانیله هر سوزیکه دی سلطان

ایدر

که کفت حافظ از اندیشهٔ تو آمد باز   من این نکفته‌ام آنکس که کفت بهتان کفت
کیم اولکه دیدی هواکده که خواجه واز کلدی   بن انی دیمدم اولکم دیدی دیدی بهتان

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

صبحدم مرغ چمن باکل نوخاسته کفت   نازکم کن که درین باغ بسی چون تو شکفت
وقت طك تازه آچلمش کله بلبل دیدی   نازی ترك ایت که بو باغده نیجه غنجه آچلدی
کل بخندید که از راست نرنجیم ولی   هیچ عاشق سخن سخت بمعشوق نکفت
کلدی کل دوغری دیدن انجنمه وز اماکم   بك سوزی سوده کنه عاشق هیچ سویلمدی
تا ابد بوی محبت بمشامش نرسد   هرکه خاك در میخانه برخساره نرفت
حشره دك ایرمز آنك عشق قوقوسی ککزینه   کیمکه سوپورمدی رخسارله در میکده نی
کر طمع داری ازان جام مرصع می لعل   ای بسا در که بنوك مژه ات باید سفت
استیك وارسه اوجوهرلو قدحدن می لعل   ای نیجه در مژه ك اوجیله کرك دلمه کشی
در کلستان ارم دوش چو از لطف هوا   زلف سنبل زنسیم سحری می آشفت
دون کیجه لطف هوادن چون ارم باغنده   صبحی یلدن پریشان سنبلی زلف اولوردی
کفتم ای مسند جم جام جهان بینت کو   کفت افسوس که آن دولت بیدار بخفت
شاه کل تختی دیدم قنده جهان بین قدحك   دیدی اول خوش اویانق بختلو حیفکم اویدی
سخن عشق نه آنست که آید بزبان   ساقیا می ده و کوتاه کن این کفت و شنفت
عشق کلامی دکل اول اینسنه که اوله دیله کله   ویر شراب ساقی براقه ایشیدوب بودیمه بی
اشك حافظ خرد و صبر بدریا انداخت   چه کند سوز غم عشق نه یارست نهفت
حافظك کوز یشی صبر یله عقل الدی به   نیده یوق کزلمکه نار غم عشقه کوچی

فصل دلو دیم ز

نسخه: چین بچه تازه آچلمش کله بلبل دیدی / نازی ترك ایت بو اوده نیجه کم چوق آچلدی
نسخه: کلدی کل کرچکه انجمن زاماکم
کمکه میخانه درین بوزیله سوپورمدی / درین
نسخه: ای چوق انجور اوجیله کرك دله دری
سحری
نسخه: ...
نسخه: دیدم ای غنجه بری جام جهان بین نره ده / دیدی اول بختی اوچ غنجه یازقکم اویدی
ایشیدوب بودیمه یی قیصه یا دیر می دی / قیصه براقی / ایشیدو / یمه
نسخه: نایله نار غم عشقی خفی ایده مدی

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

دل و دینم شد و دلبر بملامت برخاسته   کفت با ما منشین کز تو سلامت برخاسته
دین و دل کندی و یار باکه ازاده فالقدی   بزله اوتورمه که کندن دیدی راحت فالقدی
که شنیدی که درین بزم دمی خوش بنشست   که نه در آخر صحبت بندامت برخاسته
بو مجلسده کیم اشندك که اوتوردی خوش دم   مجلسك صوکی دکلمی که ندامه قالقدی
شمع اکر زان رخ خندان بزبان لافی زد   پیش عشاق تو شبها بغرامت برخاسته
اولی کوکلر یوزندن اکر اورد یسه دم دیل ایله   نیجه شب فرشوقك عشاقدن اوکنده فالقدی
در چمن باد بهاری زکنار کل و سرو   بهوا داری آن عارض و قامت برخاسته
کلستانده کل و سروی یکادن باد بهار   اول بویی سروی یکانی هوسیله فالقدی
مست بکذشتی و از خلوتیان ملکوت   بتماشای تو آشوب و قیامت برخاسته
سنکه مستانه ملکلر بقه سن کچدك   سن کورنمکله قیامت ایله فتنه فالقدی
پیش رفتار تو پا بر نکرفت از خجلت   سرو سرکش که بناز قد و قامت برخاسته
شرمدن اطمدی ایق بو دیشکك اوکنده   سرو سرکشکه بوی و شکلله نازه فالقدی
حافظ این خرقه بینداز مکر جان ببری   کاتش از خرقهٔ سالوس و کرامت برخاسته
بو لباسی خواجه اط اوله که جان قورتره سین   خرقهٔ زهد و کرامتدن اتش که فالقدی

مفعول   فاعلات   مفاعیل   فاعلات

روی تو کس ندید و هزارت رقیب هست   در غنچهٔ هنوز و صدت عندلیب هست
یوزك کمسنه کورمدی بیك دشمنکده وار   حالاکه غنچه سین دخی یوز بلبلکده وار
کر آمدم بکوی تو چندان غریب نیست   چون من درین دیار فراوان غریب هست

و دل
نسخه: نیجه شب عاشقك اوکنده قیامه فالقدی
نسخه: سنکه مستانه چکدك ملکوت سمنده / ملکلر
بو دیشکك
جان قورتره سین
آمدم

کلدسته کر مجله که اول دلك عجب دکل | بو شهر انجنده بن کبی اوکسز جه جوق جه وار
هر چند دورم از تو که دور از تو کس مباد | لیکن امید وصل تو ام عن قریب هست
سندن ندکلو ایرو ایسم کیجسه اولمسون | لاکن وصالك اومی بکا عن قریب وار
در عشق خانقاه و خرابات فرق نیست | هر جا که هست پرتو روی حبیب هست
عشق تکیه سنده مسجد و میخانه فرقی یوق | هر یرکه وار در آنده یوزی شوقی دوستك وار
انجا که کار صومعه را جلوه میدهند | ناقوس دیر و راهب و نام صلیب هست
اول یرکه طور معبده بشبوه ویره لر | کلیسه چاکی و راهبی هم نام جدی وار
عاشق که شد که یار بحالش نظر نکرد | ای خواجه درد نیست وکرنه طبیب هست
عاشق کیم اولدی حالنه یار که اتمدی نظر | یوقدر مرض و یو خسته طبیب یو خمی خواجه وار
فریاد حافظ این همه اخر بهرزه نیست | هم قصهٔ غریب و حدیثی عجیب هست
آخر بو حافظك دکل اهی عبث قمو | بر فقرهٔ غریبه و عجبه سوزنده وار

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن

بدام زلف تو دل مبتلای خویشتنست | بکش بغمزه که او در سزای خویشتنست
دو زلفك زلفکه دل کندو زیله اوغرامدر | کوزکله اولدر آنی سن که کندو لایقدر
کرت ز دست بر آید مراد خاطر ما | بدست باش که خیری بجای خویشتنست
اکر کلوبسه الکدن مرام خاطر بز | تیز اولکه کندو یرنده یو کانجه ایلکدر
بجانت ای بت شیرین من که همچو شمع | شبان تیره مرادم فنای خویشتنست
بشکیجون ای بت شیرین من که شمعه کبی | قرا کو شبده اوزم فانی اتمك استکدر
چو رای عشق زدی با تو کفتم ای بلبل | مکن که ان کل خود روی رای خویشتنست

چو فکر عشق

چو فکر عشقی سن اوردك دیدم سکا بلبل | قو انی مه کا اول کل خود بنمه کندو رایله در
بمسك چین و چکل نیست بوی کل محتاج | که نافهاش ز بند قبای خویشتنست
کلك دکل بوی محتاج چکل و چین عطره | که خوش کو بکلری اوز نوبی ایلکندندر
مرو بخانهٔ ارباب بی مروت دهر | که کنج عافیتت در سرای خویشتنست
جهانك اهل مروتسز اوینه کتمه | که راحتك بو جهنی کندو منزلکده در
بسوخت حافظ و در شرط عشق و جانبازی | هنوز که بر سر عهد و وفای خویشتنست
طونشدی خواجه و عشق شرطلرنده جان اویناد | هنوز کا ذل اوز نك عهد و قولی اوستنه در

فاعلاتن مفاعلن فعلن

حال دل با تو کفتنم هوست | خبر دل شنفتنم هوست
سکا حال دلی دیمك هوسم | دل پیامینی دکلمك هوسم
طمع خام بین که قصهٔ فاش | از رقیبان نهفتنم هوست
خام طمع کور که فاش اولان عشقی | دوشمنا ندن خفیلمك هوسم
شب قدری چنین عزیز و شریف | با تو تا روز خفتنم هوست
بو بله بر قدری عالی اولو کیجه | سن ایله یا غه صبحه دك هوسم
واه که دردانهٔ چنین نازك | در شب تار سفتنم هوست
واه که بر بو یله خوشبجه انجوی | قاره کو کیجه دلمه جك هوسم
ای صبا امشبم مدد فرمای | که سحر که شکفتنم هوست
باکه بو شب بیور صبا امداد | کیم سحر که کشاده لك هوسم
از برای شرف بنوك مژه | خاك راه تو رفتنم هوست

نسخه کانك کو بکلری اوز نوبی دو کمکندندر
بی
بسوخت حافظ و جانبازی
خویشتنست
جان اویناد
بیاندی
نهفتنم
نسخه کور که خام طمع فاش اولان عشقی
دوشمنا ندن کوزلمك هوسم
هوست
قی
راهب
کر
مرض
عا
نسخه یوقدر مرض و یوخسته طبیب وار یوخ خواجه وار
نسخه تیز اول الحل خیر در که اوز که ایلکدر

کربلك اوجیله رفعتم ایچون — خاك راهك سوبورنجك هوسم

همچو حافظ برغم مدعیان — شعر رندانه کفتنم هوسست

حافظ اساعدولره کورلك — نظم رندانه سویلمك هوسم

مفعول فاعلات — مفاعیل فاعلات

ای هدهد صبا بسبا میفرستمت — بنکر که از کجا بکجا میفرستمت

ای یل قوشی سنی بسبا کوندریسرم — قندن که کورسنی بکا کوندریسرم

حیفست طایری چو تو در خاکدان غم — زینجا باشیان وفا میفرستمت

غم چوپلکنده سنجلین قوشی یازقدر — بوندن سنی بخانه وفا کوندریسرم

در راه عشق مرحلهٔ قرب وبعد نیست — می بینمت عیان ودعا میفرستمت

بو قدر طریق عشقده منزل یقین ایراق — کورم سنی عیان ودعا کوندریسرم

صبح وشام — هر صبح وشام قافلهٔ از دعاء خیر — در صحبت شمال وصبا میفرستمت

برکاربان دعای خیردن سحر وطك — همره صبا اولودوشله سکا کوندریسرم

ای غایب از نظر که شدی همنشین دل — میکویمت دعا وثنا میفرستمت

ای کوزمدن خفی ودله همنشین اولان — دیرم سکا دعا وثنا کوندریسرم

جیش غمك خراب نسخه — تا لشکر غمت نکند ملك دل خراب — جان عزیز خود بنوا میفرستمت

نوا زین — تا ملك کوکلی ایتمیه غم عسکری خراب — اوزجان عزیزم اکه نوا کوندریسرم

قول وغزل — تا مطربان ز شوق منت آکهی دهند — قول وغزل بساز ونوا میفرستمت

شوقمدن اکاه ایتمکه تا مطربان سکا — دوزدی غزل وقول ونوا کوندریسرم

صبر — ساقی بیا که هاتف غیبم بمژده کفت — با درد صبر کن که دوا میفرستمت

گل ساقی باکه

گل ساقی باکه هاتف غیب دیدی مژده کم — صبر ایت که درده سکا که دوا کوندریسرم

در روی خود تفرج صنع خدا بکن — کآینهٔ خدای نما میفرستمت

کندو یوزکده صنع حقی ایله سن سیر — حق کوستر در آینه سکا کوندریسرم

سرود — حافظ سرود مجلس ما ذکر خیر تست — تعجیل کن که اسب وقبا میفرستمت

خیر یله — خیر یله اکمه خواجه سنی بزم سنی — نیز اول لباس واط که سکا کوندریسرم

مفعول فاعلات — مفاعیل فاعلات

ای غایب از نظر بخدا میسپارمت — جانم بسوخت وبدل دوست دارمت

ای دیده دن نهان سنی حقا صمرلدم — یقدك جانمی دل اله سنی بارده طوترم

تا دامن کفن بکشم زیر پای خاك — باور مکن که دست ز دامن بدارمت

بن الجکم — تا جکمیم کفن اتکین تحت پای خاك — اینانغو ایتمه کم اتککدن الیم جکم

نسخه صبحدم — محراب ابروان بنما تا سحرکهی — دست دعا برآرم ودر کردن آرمت

محراب قشلرك بکه کوسترکه جك سحر — الرقالدیرم دعایه وبوینوکه صادلم

کر بایدم شدن سوی هاروت بابلی — صدکونه جادوئی بکنم تا بیارمت

کر باکه سمت بابل هاروت کر کلو اوله — یوز درلو سحر ایدم سنی تا الده ایلیم

بادم ده از کرم بر خود تا بسوز دل — در پای دمبدم کهر از دیده بارمت

لطفکدن اذنی ویر بکا تا سوز دل ایله — کوزدن اباغکه همه آن انجو یاغدیرم

صد جوی آب بسته ام از دیده در کنار — بر بوی تخم مهر که در دل بکارمت

ومرادم صبح بابوق — کوزدن یاندمه بغلمشم یوز صو ایرمغی — شول امیله که عشق تخمین کوکلوکه اکم

خشبو بیت مکرر در — میکریم ومرادیم ازین اشك سیلباد — تخم محبتست که در دل بکارمت

بن اغلرم بو سیل بوکی یا شدم مرام بکا — کوکلوکه تا که تخم محبت سنك اکم

خونم بریخت وزغم هجرم خلاص داد — منت پذیر غمزهٔ خنجر گذارمت
دوکدی قانم و ویردی غم هجردن خلاص — خنجر کجرجی غمزه‌کك ای شادمانیم
خواهم که پیش میرمت ای بی وفا طبیب — بیمار باز پرس که در انتظارمت
اوکگده اولمق استرم ای بی وفا حکیم — صور خسته‌کی که انجه سنی کوزلمکده‌یم
حافظ شراب وشاهد ورندی نه وضع تست — فی الجمله میکنی و فرو میگذارمت
حافظ مي ایچه یار و مکر ساکه شان دکل — ایلرسك ازوجوقده سنی ترك ایدیسرم

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

یارب سببی ساز که یارم بسلامت — باز آید و برهاندم از چنگ ملامت
حق بر سبب ایت کم کوزه‌لم صاغ وسلامت — کیرو کله قورتاره بنی از دست ملامت
خاك ره آن یار سفر کرده بیارید — تا چشم جهان بین کنمش جای اقامت
اول بوله کیدن یار یولینك خاکی کتورك — کایدم کوزیجی کوزم انکا جای اقامت
فریاد که از شش جهتم راه ببستند — ان خال وخط وزلف ورخ وعارض وقامت
حیفا که یولم بغلدیلر التی طرفدن — اول خال وخط وزلف ورخ وعارض وقامت
امروز که در دست توام مرحمتی کن — فردا که شوم خاك چه سود اشك ندامت
بو کون بکا رحم ایله که دستکده‌یم بن — یارین که اولم خاك نه سود اشك ندامت
ای انکه بتقریر وبیان دم زنی از عشق — ما با تو نداریم سخن خیر وسلامت
ای اولکه سویلدن دم اودان سوز وبیانله — یوق سنله سوزیمز بوری وار خیر وسلامت
درویش مکن ناله زشمشیر احبا — کین طائفه از کشته ستانند غرامت
دوستلر قلیجندن بده ده ایلمه فریاد — بو زمره که اولنلردن آلور رسم دیت

در خرقه زن آتش

انتظامت — طبیب
شراب
نسخه: مي ایچه نازه سکا شان دکل خواجه
فوتی ایلرم
زنی از عشق — ابیم
مفرد: تصوفی ترك قیل وقاله دلر
همان وجد وسماع وحاله دلر
بحسب اللغت مضمون مصراع ثانی
بزسکا کلام طوغری وار وسلامت

در خرقه زن آتش که خم ابروی ساقی — بر میشکند گوشهٔ محراب امامت
اود خرقه‌یه اور مغبچه‌نك کاکریجه قاشی — ویران ایدیسر گوشهٔ محراب امامت
حاشا که من از جور وجفای تو بنالم — بیداد لطیفان همه لطفست وکرامت
حاشا که سنك جور وجفاکدن ایکلایم — صاحب کرمك ظلمده هب لطف وعنایت
کوته نکند بحث سر زلف تو حافظ — پیوسته شد این سلسله تا روز قیامت
حافظ سر زلفك سوزینی مختصر ایتمز — بو زنجیر اوله اولشه تا روز قیامت

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

زان یار دلنوازم شکریست با شکایت — گر نکته‌دان عشقی خوش بشنو این حکایت
اول اوخشیان کوکل یاردن شکرانه وار شکایت — گر نکته‌دان عشقسك خوش دکله بو حکایت
بی مزد بود ومنت هر خدمتی که کردم — یارب مباد کس را مخدوم بی عنایت
هر خدمتی که اندم بی اجر وامتنانسز — حق اولمسون کیمسنك مخدوم بی ارادت
رندان تشنه لب را آبی نمی‌دهد کس — گویی ولی شناسان رفتند ازین ولایت
صو ویرمدی صوسز رندلره کیمسه برایچم صو — صانکه بلیر بو یردن اکلر ولی و همت
در زلف چون کمندش ای دل مپیچ کانجا — سرها بریده بینی بی جرم وبی جنایت
دولشمه اول قرقمه زلفینه دل که آنده — باشلر کسلمش کورسك بی جرم وبی جنایت
چشمت بغمزه ما را خون خورد ومیپسندی — جانا روا نباشد خونریز را حمایت
غمزه کله ایچدی کوزك قانم پسند ایدرسین — اولماز لایق ای جان قان دوکنه حمایت
در این شب سیاهم گم گشت راه مقصود — از گوشه‌ای برون آی ای کوکب هدایت
وصلت یولم کم اولدی اشبو قرا کیجه ده — چیق طشره بر بوجقدن ای انجم هدایت

ایکلایم
کوته نسخه
سوزینی
نسخه: دل تشنه صالحینه بر صو کمسنه ویرمز — بی محبت
سرسك وبی جنایت
غمزه کله
در این شب

ازهر طرف که رفتم جز وحشتم نیفزود | زنهار ازین بیابان وین راه بی نهایت
هر بر یکاکه کتدم اوردکمدن ادغدغه غیر | بوراه و بوقیراکدن زنهار که بی نهایت
این راه را نهایت صورت نمی توان بست | کش صد هزار منزل بیشست در بدایت
بو یولک صوکینه صورت یوق بغلمغلق امکان | زیرا که اولک قوناغی یوز بیك قوناقدن زیاده
ای آفتاب خوبان میجوشد اندرونم | یکساعتم بکنجان در سایهٔ حمایت
ای خوبلر آفتابی قیناریرم درونم | بردم بنی صقند ر سایهٔ حمایت
هر چند بردی آبم روی از درت نتابم | جور از حبیب خوشتر کز مدعی رعایت
عرضیم نه دك ایلتسك بوزدوغنم قبوکدن | خوشدر جفا حبیبدن که خصمدن رعایت
عشقت رسد بفریاد گر خود بسان حافظ | قرآن زبر بخوانی در چارده روایت
عشقك فغانه ایره حافظ کبی اکر سن | اون درت وجهله قرآن ازبر اوقنك قرآت

مفاعیلن مفاعیلن | مفاعیلن مفاعیلن

مدام مست میدارد نسیم جعد گیسویت | خرابم میکند هر دم فریب چشم جادویت
سنك بوکلم صججك عطری بنی دائم طوتر مستان | همین جادو کوزك الداغه سی ایلر بنی ویران
پس از چندین شکیبائی شبی یارب توان دیدن | که شمع دیده افروزیم در محراب ابرویت
عجب بو نجه صبردن صوکرا کوردم ممکنمی بر کیجه | سنك محراب قاشکده که ایده وز کوز موممین نوران
سواد لوح بینش را عزیز از بهر آن دارم | که جانرا نسخه باشد ز نقش خال هندویت
کوردم لوحی قراسین طوترم مرتبلو انوکچون | که اولسون هند و خالك نقشنه جان نسخه سی
نوگر خواهی که جاوید آن جهان یکسر بیارائی | صبا را گو که بر دارد زمانی برقع از رویت
جهانی کر دیلرسك ایده سین بردن ابدی زین | صبایه سویله قالدرسین یوزکدن اوراتوی

ولی رسم فنا خواهی

وگر رسم فنا خواهی که از عالم براندازی | بیفشان تا فرو ریزد هزاران جان ز هر مویت
دیلرسك دانی قالدره فنا رسمینی دنیادن | دوکلسین آشفته سلك هر قیلکدن نیجه بوز بیك جان
من و باد صبا مسکین دو سرگردان و بیحاصل | من از افسون چشمت مست و او از بوی گیسویت
سحر بادیله بن مسکین ایکی بیحاصل و سرسم | کوزك سحریله بن مست وصچك عطرندن او حیران
زهی همت که حافظ راست کز دنیی و از عقبی | نیاید هیچ در چشمش بجز خاك سر کویت
نه خوشدر همت حافظ که دنیادن و عقبادن | کوزینه کلمز اصلا غیر خاك سر کویك ای جان

مفعول مفاعیل | مفاعیل فعولن

المنة لله که در میکده باز است | زان رو که مرا بر در او روی نیاز است
حقك اوله منت که در میکده بازدر | اول وجهدن اول بابده بکا روی نیازدر
خمها همه در جوش و خروشند ز مستی | وان می که در انجاست حقیقت نه مجاز است
کوبلر قموسی خوش غلغله جوش و خروشلر | اول می که اوده می حق صنعه مجازدر
از وی همه مستی و غرورست و تکبر | وز ما همه بیچارگی و عجز و نیاز است
اندن قموی مستلك و غرور و غلو و بیوکلك | بزدن قموی بیچاره لك و عجز و نیازدر
رازی که بر خلق نگفتیم و نگوییم | با دوست بگوییم که او محرم راز است
بر رازی که خلقه دیمدك هم دیمیوزبز | دوسته دیه لم کم او حبیب محرم رازدر
شرح شکن زلف خم اندر خم جانان | کوته نتوان کرد که این قصه دراز است
اگر نیجه و بوکر نیجه بو کم زلف برین شرح | ممکن دکل انمك قصه بو قفره درازدر
بار دل مجنون و خم طرهٔ لیلی | رخسارهٔ محمود و کف پای ایاز است
دل قیغوسی قیسك صچ لیلا بو کمبله | محمود دخی ده هم طبان پای ایازدر

بجش بجش
نسخه مجید دهمت حافظکه دنیادن و عقبادن
نیازست
نسخه منت که خدایه درمیخانه که بازدر اولبابده بکا انوکچون وجه نیازدر
وخروشلر
نسخه عشاق قموسی خوش غلغله جوش و خروشلر
بیچاره
نسیم که
نسخه بن سرکه برآنی دیمدك خلقه دیمیوز اولدوستنه دیرزهم دیرلم محرم رازدر
نسخه قیغوی دل قیس و صچ بوکلم لیلا محمودبکانغم طبان پای ایازدر

نسخه هر جانبه که واردم اوردکمدن ادغدغه غیر بوراهدن امان هم بولوره بی نهایت
صورت نمی
نسخه یوق بغلمق بو یولن صوکینه صورت امکان کم انك الك قوناغی یوز بیك قوناقدن زیادت
خوشتر چندی
خصمدن

لم

بردوخته ام دیده چو باز از همه عالم   تا دیدهٔ من بر رخ زیبای تو باز است

دیکدم کوزومی جمله جهاندن طوغان اسا   تاکم رخ زیباکه کوزم آچق و باز در

در کعبهٔ کوی تو هر آنکس که در آید   از قبلهٔ ابروی تو در عین نماز است

هر اول کشیکم کعبهٔ کویوه کیرو بدر   محراب قشکدن اوکسه عین نماز در

ای مجلسیان سوز دل حافظ مسکین   از شمع بپرسید که در سوز و گداز است

ای یار بنم دردلو خواجه بغری یانیغین   صوررکه شمعدن سحر سوز و کداز در

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

حاصل کارگه کون و مکان این همه نیست   باده پیش آر که اسباب جهان این همه نیست

کارخانهٔ جهان حاصلی هیچ نسنه دکل   می کتور او که که اموال جهان نسنه دکل

از دل و جان شرف صحبت جانان غرضست   همه آنست وگرنه دل و جان این همه نیست

جان و دلدن غرض اول یار ایله صحبت شرفی   یوقسه بالجمله اودر جان و جنان نسنه دکل

دولت آنست که بی خون دل آید بکنار   ورنه با سعی و عمل باغ جنان این همه نیست

دولت اولدرکه کله یانکه بی زحمت دل   یوقسه با سعی و عمل باغ جنان نسنه دکل

منت سدره و طوبی ز پی سایه مکش   که چه خوش بنگری ای سرو روان این همه نیست

جکمه سن سایه ایچون سدره و طوبی منتن   خوشجه بقسک که جونای سرو روان نسنه دکل

پنج روزی که درین مرحله مهلت داری   خوش بیاسای زمانی که زمان این همه نیست

بش کون امهال که طوترسین بو محلده ای جان   خوش بکر و دیکی سن که ان و زمان نسنه دکل

بر لب بحر فنا منتظریم ای ساقی   فرصتی دان که ز لب تا بدهان این همه نیست

ساقیا منتظریز بحر فنا اوجنده   بیلکه لبدن فمه دک رخصت ان نسنه دکل

نو هر انکس

نسخه موصدن صوررکه اول یانمه ادیمکده نه بازدر

اودرجان

وطوبی منتن

مرحله

بحر

ار نقدن سکی اندیرنه

از تهتک مکن اندیشه و چون گل خوش باش   زانکه تمکین جهان گذران این همه نیست

خوشجه اول کل کبی فکر ایتمه تهتکه عرضندن   کم جهان قدرتی کچمکده همان نسنه دکل

زاهد ایمن مشو از بازی غیرت زنهار   که ره از صومعه تا دیر مغان این همه نیست

زاهدا اولمه امین مکر غیوردن زنهار   تکیه دن میکدیه دک یولکه دوان نسنه دکل

دردمندی من سوخته زار و نزار   ظاهرا حاجت تقریر و بیان این همه نیست

بن ضعیف و ایکلو سوخته نک دردلو لکین   ظاهری حاجت تقریر و بیان نسنه دکل

نام حافظ رقم نیک پذیرفت ولی   پیش رندان رقم سود و زیان این همه نیست

ایلک آدین خواجه نک نامی قبول اندی ولی   نزد عشاقده نه سود اصی زیان نسنه دکل

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلات

چه لطف بود که ناگاه رشحهٔ قلمت   حقوق خدمت ما عرضه کرد بر کرمت

نه لطف ایدی قلمک نشوی ناکهان که بکا   که ایندی خدمتمز حقنی افاده سکا

بنوک خامه رقم کردهٔ سلام مرا   که کارخانهٔ دوران مبادبی رقمت

قلم اوجیله سلام باکه تحریر اینمش سین   خطکسز اولمیه تا کارخانهٔ دنیا

نگویم از من بی دل بسهو کردی یاد   که در حساب خرد سهو نیست بر قلمت

دیمم که سهو ایله بن بی کوکلدن اندک یاد   که خامک اوزره سهو یوقدر حساب عقلده تا

مرا ذلیل مگردان بشکر این توفیق   که داشت دولت سرمد عزیز و محترمت

بنی خور اتمه بو توفیق تشکری ایچون   که طوتدی دولت جاویدسنی عزیز و علا

بیا که با سر زلفت قرار خواهم بست   که گر سرم برود برندارم از قدمت

بکل که زلفک اوجیله سوز ایلمک قصدم   که کر بشم کیده پایکدن اینمیم بالا

نسخه قلم اوجیله سلامم که تحریر اینمش سین

نسخه قلم اوجیله که تحریر سلامم اینمش سین

نسخه که کارخانهٔ عالم بازکسز اولمیه تا

نسخه بعین کوکل سنی سهو کر دیمم کر باد اندک

عقلده تا

نسخه حساب اوصلی سهو خامک اوزره یوقدر ابدا

بو توفیقدن شکرا ایله اغز خورجه بنی بسنم

شود
اکاه

ز حال ما دلت اگه شود ولی وقتی   که لاله بر دمد از خاک کشتگان غمت
بر آندن کو کلمک اولور حالمزدن اکاه لیک   غمک اولولری قبرندن اوده به لالا

صبا ز زلف تو با هر گلی حدیثی راند   رقیب کی ره غماز داد در حرمت
صبا بهر گله زلفکدن ابرکور ربر سوز   قچان قو وبجبه یول وبردی سمنکه اعدا

روان تشنهٔ ما را بجرعهٔ دریاب   چو میدهند زلال خضر ز جام جمت
صو سز جه جانمزی بر قدحله قاندرسن   جو وبره لر قدح جمدن اب حضری سکا

دلم مقیم در تست حرمتش میداد   بحکم آن که خدا داشتست بی الست
دلم قابوکده مقیمدر طوتدن انی حرمتلو   او حکمیله که کدر سز طوتوب سنی مولا

مکن که کرد بر آید ز شه ده عدمت   کمین کهست و تو خوش تیز میروی هشدار
عدم توزدن اولو بولدن که ابلمه فالقا   بو سی بری دخی سن خوش دورشده سین اوصلدن

که جان حافظ دلخستهٔ زنده شد بدمت   همیشه وقت تو ای عیسی صبا خوش باد
دمکله خسته خواجه روحی صاغ اولوب زیرا   همیشه وقتک اوله خوش مسیحی وش بصا

مفعول   مفاعیل   مفاعیل   فعولن

ای شاهد قدسی که کشد بند نقابت   وی مرغ بهشتی که دهد دانه و آبت
ای قدسی کوزلکم جکیور باغ نقابک   وای مرغ ادم کم وبره بور دانه و آبک

خوابم بشد از دیده درین فکر جکرسوز   کاغوش که شد منزل و مأوای که خوابت
بو فکر جکرسوزده کیدوب اویخو کوزمدن   کیمک قوجغی اولدی یره و منزل خوابک

رفتی ز کنار من دلخسته بنا کاه   تا جای که شد منزل آسایش و خوابت
کتدک ز من دلخسته بانندن اکسز   کیمک بری ناراحتک اولدی و خوابک

منزل

هر ناله و فریاد

شنو
قو وبجبه نیجه یول وبردی سمنکه اعدا

شنو
انوک ایجون که کدر سز طوتوب سنی مولا
کوکل قبوکده

45

جنابک

هر ناله و فریاد که کردم نشنیدی   پیداست نگارا که بلندست جنابت
اندم نقدر ناله و فغان بوق اشیدمشنک   ظاهر که بغایت کوزه لم عالی جنابک

درویش نمی پرسی و ترسم که نباشد   اندیشهٔ آمرزش و پروای ثوابت
صورمزسین ایا درویشی سن قورقرم اورکه   یوقسا که عفو فکری و تدبیر ثوابک

ای قصر دلفروز که منزلگه انسی   یارب مکناد آفت ایام خرابت
ای سکین الفت و کوکل شادی اولدیغن کوشک   آفات جهان ایتمیه یارب خرابک

دور است سراب درین بادیه هشدار   تا غول بیابان نفریبد بسرابت
بو جولده ایراقدر صو باشی عقلکی جمع ایت   وحشی کشینی تا الدامیه سیلله جنابک

تیری که زدی بر دلم از غمزه خطا رفت   تا باز چه اندیشه کند رای صوابت
بر او فکه دله غمزه دن اوزدک خطا کرفت   آیا نه فکر ایده بنه رای صوابک

تا در ره پیری بچه آیین روی ای دل   باری بغلط صرف شد ایام شبابت
ایا ده پیرلکده نه بولجه کیدرسن ای دل   صرف اولدی غلط بیره هله وقت شبابک

راه دل عشاق زدان چشم خماری   پیداست ازین شیوه که مستست شرابت
اول چشم خمار راه دل عاشقی اوردی   بو شیوه دن اظهر که قتیل مست شرابک

حافظ نه غلامیست که از خواجه کریزد   لطفی کن و باز آکه خرابم ز عتابت
حافظ دکل اول قول که قچه او ز اغاسندن   لطف ایله کیرو کل که خراب اندی عتابک

مفعول   مفاعیل   مفاعیل   فعولن

آن ترک پری چهره که دوش از بر ما رفت   آیا چه خطا دید که از راه خطا رفت
اول یار ملک رو که بنمدن کیجه کتدی   کایا نه خطا کوردی خطا یولنه کتدی

شنو
بر او فکه کیدوب بهوله کوزدن دله اوردک

شنو
ای دل قوجه لق وقتی نه رسم او زره کیدرسنا

شرابک

خطا سمتنه کتدی

از

تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین | کس واقف ما نیست که از دیده چها رفت

اول چشم جهان بین کیده لی نا نظردن | بر کس دکل اکلر کوزیمزدن که نه کندی

بر شمع نرفت از گذر آتش دل دوش | آن دود که از سوز جگر بر سر ما رفت

دلدن کجان اودکه دی دون کیجه موم اوزره | یورك یانیشندن او دخان کم بشه کندی

دور از رخ او دمبدم از چشمهٔ چشمم | سیلاب سرشك آمد و طوفان بلا رفت

یوزندن انك ابر مدام کوز بیکارمدن | سیلاب بیتم کلدی طوفان کیدیه کندی

از پای فتادیم چو آمد غم هجران | در درد بماندیم چو از دست دوا رفت

چون کلدی فراق غصه بز دوشدك ایاقدن | درد ده قالوبز چون الیمزدن دوا کندی

دل گفت وصالش بدعا باز توان یافت | عمریست که عمرم همه در کار دعا رفت

دل دیدی دعا ایله اولور وصلنی بولمق | عمرم نیجه دمدر که دعا ایشنه کندی

احرام چه بندیم چو آن قبله نه آنجاست | در سعی چه کوشیم چو از مروه صفا رفت

اول قبله دکل چون اوراده نه دوکم احرام | نه سعی ایده یم سعیه صفا مروه ده کندی

دی گفت طبیب از سر حسرت چو مرا دید | هیهات که رنج تو ز قانون شفا رفت

دون کوردی بنی دیدی طبیب حسرت ایله بکادن | حیفا مرضك کچدی شفا یولنی کندی

ای دوست بپرسیدن حافظ قدمی نه | زان پیش که گویند که از دار فنا رفت

حافظ خواجه یی صورمغه قو دوستم ایاقسن | اندن اوکه کم دار فنادن دینه کندی

مفاعلن فعلاتن | مفاعلن فعلن

جز آستان توام در جهان پناهی نیست | سر مرا بجز این در حواله گاهی نیست

صیغینه جق ایشیکدن بکا دکر یر یوق | بنم بشیمه بو بابدن دکر دوشم یر یوق

عدو چو تیغ

(حاشیه: کیده — کیدی بلا معناسنه — دوشدك ایاقدن — نسخه: درد قالدی بزه چونکه بر فره کندی — نسخه: اول قبله دکل انده نیچون دوکم احرام — نسخه: اندن اوکه کم اول ابو دادن سوینه کندی)

46

عدو چو تیغ کشد ما سپر بیندازیم | که تیغ ما بجز از ناله و آهی نیست

عدو قلیج چکه چونکه نزاعی بزاطارز | که تیغمز بزم آه و فغاندن آخر یوق

چرا ز کوی خرابات روی برتابم | کزین بهم بجهان روی و راهی نیست

نیچون محلهٔ میخانه دن یوزم چویرم | که بوندن اوزکه جهانده اوزیمه بر یر یوق

زمانه گر فکند آتشم بخرمن عمر | بگو بسوز که بر من ببرگ کاهی نیست

زمانه خرمن عمریمه گر براغه آتش | دی یاق اکا که یانیمده صمان چوپی بر یوق

غلام نرگس جماش آن سهی قدم | که از شراب غرورش بکس نگاهی نیست

اودوغری سرو بویلك کوز قماشنی قولویم | غرور باده دن آنك که شخصه نظر یوق

چنین که از همه سو دام راه میبینم | بجز حمایت زلفش مرا پناهی نیست

بو کونه کیم کورییرم هر یکادن اغلو یولم | صبحی حمایه سنك غیری صیغنم یر یوق

عنان کشیده رو ای پادشاه کشور حسن | که نیست بر سر راهی که دادخواهی نیست

کونلك اقلیمنك شاهی کیت یواش دوکرك | که بر یول اوسنی بولنماز که شکوا ایدر یوق

مباش در پی آزار و هرچه خواهی کن | که در شریعت ما غیر ازین گناهی نیست

کل اولمه قید آزار ده و هر نه استك ایت | طریقمزده که بوندن گناه آخر یوق

عقاب جور کشیدست بال در همه شهر | کمان گوشه نشینی و تیر آهی نیست

تعدی قرتلی یایمش قناد قمو شهره | وجودی یایجه ولی آهی اوقجه بر ادیوق

خزینهٔ دل حافظ بزلف و خال مده | که کارهای چنین حد هر سیاهی نیست

دفینهٔ دل خواجه یی ویرمه زلف و بکه | که بویله اشلره هر بر سیاهه مقدر یوق

مفعول فاعلات | مفاعیل فاعلات

(حاشیه: نسخه: اکر که خرمن عمریمه اود براغه فلك / دی اکه یاقه تنیمده صمان چوپی بر یوق — قدم — نظر — که بو بخلك — نسخه: که یولمزده بونك غیری بر قبیحش یوق — کمان — ونیر آهی — ولی — نسخه: کوکل خزینه سنی ویرمه خواجه زلفه وبکه)

ساقی بیار باده که ماه صیام رفت — درده قدح که موسم ناموس و نام رفت

کندی بساقی باده کتور کم مه صیام — کندی پیاله ویر که بکا وقت عار و نام

وقت عزیز رفت بیا تا قضا کنیم — عمری که بی حضور صراحی و جام رفت

کندی عزیز وقت کل ایده لم کل قضا انی — بر دمکه کندی اولیه رف ساغر ایله جام

در تاب توبه چند توان سوخت همچو عود — می ده که عمر بر سر سودای خام رفت

یا غوق شعاع توبه ده عود کبی نیجه اولور — بر اولمدق هوا ایله عمر کندی ویر که جام

مستم کن آنچنانکه ندانم ز بیخودی — در عرصهٔ خیال که آمد کدام رفت

مست ایت اوداک بنی که بیخودلقله بلمیم — میدان فکره کیم که کلوب کندی هم کدام

بر بوی آنکه جرعهٔ جامت بما رسد — در مصطبه دعای تو هر صبح و شام رفت

اول اومید ایله که جرعهٔ جامک ایره بزه — میخانه ایچره دعوت اولدر که صبح و شام

دل را که مرده بود حیاتی بجان رسید — تا بویی از نسیم تواش در مشام رفت

دل مرده ایدی ایردی انک جانینه حیات — بر قوقی کیده تا که قوقکدن انک بکام

زاهد غروری داشت سلامت نبرد راه — رند از ره نیاز بدار السلام رفت

زاهد غروری طوندی سلامت یول ایلتمدی — کندی نیاز رهندن اومست خانهٔ سلام (یولندن)

نقد دلی که بود مرا صرف باده شد — قلب سیاه بود از آن در حرام رفت

دل نقدیکم وار ایدی بنم اولدی صرف می — عاصی کوکل دی انوکیچون کندی در حرام

دیگر مکن نصیحت حافظ که ره نیافت — کم گشته‌ای که بادهٔ شیرین بکام رفت

پند ایتمه حافظه که دیکر بولمدی طریق — اولمش بنک که عشق لذیذ کندی در مشام

مفاعیلن مفا عیلن فعولن

غمش تا در دلم ماوا گرفتست — سرم چون زلف او سودا گرفتست

دلمده تا غمی منزل طوتوبدر — بشم زلفی کبی سودا طوتوبدر

لب چون آتشش آب حیاتست — ز آبش آتشی در ما گرفتست

اوداسا دوداغی آب حیاتدر — صوبندن بزه بر آتش طوتوبدر

همای همتم عمریست کز جان — هوای آن قد و بالا گرفتست

نیجه دمدر که سعیم قوشی جاندن — او بالا بوی هواسینی طوتوبدر

شدم عاشق ببالای بلندش — که کار عاشقان بالا گرفتست

انک بالا بوینه عاشق اولدم — که اعلا ایشی عاشقلر طوتوبدر

چو ما در سایهٔ الطاف اوییم — چرا او سایه از ما وا گرفتست

چو بیز سایهٔ لطفنده انک — نیچون بزدن او سایه وا طوتوبدر

نسیم صبح عنبربوست امروز — مگر یارم ره صحرا گرفتست

سحر بادی بوکون عنبر قوقولی — مگر دوستم ره صحرا طوتوبدر

ز دریای دو چشمم گوهر اشک — جهان در لؤلؤی لالا گرفتست

ایکی کوزم یمندن جوهر اشک — طلمع دولهٔ دنیایی طوتوبدر

حدیث حافظ ای سرو سمن‌بر — چو وصف قد تو بالا گرفتست

بهی سرو سمن بر خواجه سوزی — بویک وصفی کبی رفعت طوتوبدر

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

میر من خوش میروی کاندر سراپا میرمت — ترک من خوش میخرامی پیش بالا میرمت

خوش بود در کنار ای بکم باشد بنم جانم فدا — سو دیکم خوش صالنور کل قدیکه جانم فدا

کل

کدام قنغی دیمکدر

رند ازده بولی

نسخه: کندی نیاز بولندن اومست بهشته کم سلام

ازان

نسخه: موجود دل کم ایدی بنم اولدی حرف می / عاصی دل ایدی انوکیچون کندی در حرام

بند ایتمه غیر حافظه کم بولمدی طریق / از غوطه کشنکه عشق لذیذ کندی در مشام / دماغ کلز دیمکدر

غمش تا در دلم ماوا

نسخه: غمی تا کم کوکلده طوتوبدر نسخه

بزه

صان آتش دوداغی آب حیاتدر

همتم

وا ایمعنا دریغ طوتمق

نسخه: جهانی شعله داراینجو طوتوبدر

نسخه: بهانی سینه سرو خواجه سوزی

میخرامی

نسخه: باشده ایاغه دونیک خوش بکم جانم فدا / بر اولدیم

سودیکم

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

کفته بودی کی بمیری پیش من تعجیل چیست

خوش تقاضا میکنی پیش تقاضا میرمت

سویلمشدك قاجن اولورسك اوکمده ابومده — خوش ایدك فاقیش تقاضاك اوکنه جانم فدا

عاشق مهجور ومخمورم بت ساقی کجاست — کو خرامان شو که پیش قد رعنا میرمت

عاشق مهجور ومستم قنده در ساقی صنم — سویله کلم اول صالنان خوش قدیکه جانم فدا

انکه عمری رفت تا بیمارم از هجران او — کو نکاهی کن که پیش چشم شهلا میرمت

کجدی بر دم اولکه هجرندن انك بن خسته یم — ایت نظر دی چشم شهلاك اوکنه جانم فدا

کفتهٔ لعل لبم هم درد بخشد هم دوا — کاه پیش درد وکه پیش مداوا میرمت

سن دیمش سین ال دوداغم درد بغشلر هم دوا — کاهی دردك که مداواك اوکنه جانم فدا

خوش خرامان میروی چشم بد از روی تو دور — دادم اندر سر خیال انکه در پا میرمت

خوش کیدرسین صالنوب یوزکدن ایراق چشم بد — وار باشمده اول خیالکم پایکه جانم فدا

کرچه جای حافظ اندر خلوت وصل تو نیست — ای همه جای تو خوش پیش همه جا میرمت

کرچه وصلك خلوتنده حافظه یوقدر محل — هر یرك خوش هر یرك ای اوکنه جانم فدا

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

مدتی شد کاتش سودای او در جان ماست — زان تمناها که دائم در دل ویران ماست

بر دم اولدی کاتش عشقی مقیم جانمز — اول هولوسلر دنکه دائم دردل ویرانمز

مردم چشمم بخوناب جکر غرقند ازان — چشمهٔ مهر رخش در سینهٔ نالان ماست

مردم دیدم انوکچون بغریمك قانینه غرق — بانغینك کونش بیکاری در بو سینهٔ نالانمز

اب حیوان قطرهٔ زان لعل همچون شکرست — قرص خور عکسی ز روی ان مه تابان ماست

اول شکر کبی لبندن اب حیوان قطره بود — کون طوغی یوزینك عکسی اول مه تابانمز

تا نفخت فیه من روحی شنیدم شد یقین — بر من این معنی که ما ازان وی او ازان ماست

تا کاشندم اکه روحمدن اوفودم اولدی فهم — باکه بو معناکه بز انك او بیزم جانمز

هر دلی را اطلاعی نیست بر اسرار عشق — محرم این سر معنی دار علوی جان ماست

هر دلك اسرار عشقه اطلاعی یوقدر — اشبو علوی معنی دار اسرارده محرم جانمز

چند کوئی ای مذکر شرح دین خاموش باش — دین ما در هر دو عالم صحبت جانان ماست

نیجه بر دیرسك بو اعظ شرح دینی اسیم اول — ایکی عالمده دینیمز صحبت جانانمز

حافظا تا روز اخر شکر این نعمت کزارد — کان صنم از روز اول مونس ومهمان ماست

تا اولنجه ایت بو نعمت شکرین ای خواجه ادا — کاول صنم روز ازلدن مونس ومهمانمز

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

خیال روی تو در هر طریق همره ماست — نسیم موی تو پیوند جان اکه ماست

یوزك خیالی سنك هر طریقده بولداشمز — قیلك قوقوسی اولاشقده جان اکهمز

برغم مدعیانی که منع عشق کنند — جمال چهرهٔ تو حجت موجه ماست

شو صوفی کورلکنه کم ایدرلر عشقده منع — یوزك کوزللکی یوزلشمه اکه حجتمز

ببین که سیب زنخدان تو چه میکوید — هزار یوسف مصری فتاده در چه ماست

بر کور سنك چکك الماسی کم نه لر سویلر — هزار یوسف مصری د و سنك بزم قویومز

اکر بزلف دراز تو دست ما نرسد — کناه بخت پریشان و دست کوته ماست

دشمن

اکرچه دشمن ابرمزابسه اوزون صحبتکه — داغنجه بختمزك صوچ دخی قیصه الیمن

بحاجب درخلوت سرای خاص بکو — فلان زکوشه نشینان خاك درکه ماست

سرای خلوت خاصك قپوجیسینه دیسن — فلانجه کوشه نشین درتراب اشیکمز

بصورت ازنظرما اکرچه محجوبست — همیشه درنظر خاطر مرفه ماست

اکرچه کم کوزیمزدن خفیجه صورتده — همارة قلب صفا منزله اکه دربقمن

اکرسائلی حافظ دری زند بکشای — که سالهاست که مشتاق روی چون مه ماست

قاقرسه کر قپو حافظ دیلنجیلك ایله آج — که مهجه یوزیمزك نیجه ییل که عاشقمز

مهجه

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

هندوی شما

کر زدست زلف مشکینت خطایی رفت رفت — ور زهندوی شما بر ما جفایی رفت رفت

عنبرین زلفك الندن کر خطا کندی کیدر — کر سنك صچدن بزه هم بر جفا کندی کیدر

برق عشق ار خرمن پشمینه پوشی سوخت سوخت — جور شاه کامران ار بر کدایی رفت رفت

نار عشق یاقدیسه جسم خرقه پوشی یاندر — اولو شاه جوری فقیره کر اولاکندی کیدر

کدایی

نسخه: خرقه پوش جسمین اکر عشق نعلی یقدیسه یقر

کر دلی از غمزه دلدار باری برد برد — درمیان جان وجانان ماجرایی رفت رفت

عین یاردن بر یوك ایلندیسه ایلندیر کوکل — جان وجانان اورتهسنده ماجرا کندی کیدر

از سخن چینان ملالتها پدید آید ولی — کر میان همنشینان ناسزایی رفت رفت

سوز دیرانلردن کلور طعنه ظهور ده دل — دوست اراسنده وقوع کر ناسزا کندی کیدر

نسخه: بر کوکل کر غمزه یاردن جکوبسه غم جکر — دوستلر اراسنده کر بسه ناسزا کندی کیدر — اورتاسنده

درطریقت رنجش خاطر نباشد می بیار — هر کدورت را که بینی چون صفایی رفت رفت

خاطر انجنمك طریقتده اولمیه باده کتور — هر کدورتی که کوردك صان صفا کندی کیدر

عشقبازی را تحمل بایدای دل پایدار — کر ملالی بود بود و کر خطایی رفت رفت

عشق او بو بازه

عشق او بو نبازه کوکل لایق تحمل ثابت اول — کر ملیل اولدی کر اولدی جفا کندی کیدر

نسخه: تازه سومکلك کوکل لایق تحمل ثابت اول — کیدر بسه تکبه دن

عیب حافظ کو مکن واعظ که رفت از خانقاه — پای ازادی چه بندی کر بجایی رفت رفت

واعظا حافظ کیدرسه خانقاهدن ایتمه عیب — ایقی بوشی نه بغلاك بر بکا کندی کیدر

نسخه: واعظا عیب ایتمه دی خواجه کیدر خانقاهدن دائم عیب — واعظا حافظ کیدرسه

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

جحسنه بی

هر آن که جانب اهل خدا نگه دارد — خدایش در همه حال از بلا نگه دارد

هر انجحسنه نظر کرد سعادت رفت — بکنج میکده و خانه ارادت رفت

هر اول کوزلجه نظر کم سعادتدر جه روان — بوجانغ میکده یه همده بیت عشقه روان

بجام نیم منی کشف کرد سالك راه — رموز غیب که در عالم شهادت رفت

یادم رطل میله کشف ایدر طریقه کیدن روان — نکات غیبی که عالم مشاهدانده روان

نسخه: بیم رطل میله عشقه سالك ایلر کشف

بیا و معرفت از من شنو که در سخنم — زفیض روح قدس نکته استفادت رفت

بکل عرافنی بندن ایشت که سوزمده — فیوض روح قدسدن مفید رمزه روان

بجوز طالع مولود من بجز رندی — که این معامله با کوکب ولادت رفت

دبلامه رند لکین اخر طوغوش سنادمدن بخندن — که بو خصوص طوغوشم یلدیزله بیله روان

زبامداد بدست دکر بر آمده‌ای — وظیفهٔ می دوشین مکر زیادت رفت

نسخه: باغوده سحر اجیلادن باده یه زیاده دولن

صولو که قالقمشه بکز صباحدن کلیسنك — و بو قسه دون کیجه تعیین می زیاده روان

کلیسنك

مکر بمعجزه کوشد طبیب عیسی دم — چرا که کار من خسته از عیادت رفت

ع عیسی

مکر جلیسه کر امثله ذات عیسادم — سئول حال ایتمی بن خسته دن نیچون که روان

هزار شکر که حافظ زکنج میکده دوش — بکنج خانقهٔ طاعت و عبادت رفت

بوجانغ میکده دن دون هزار شکر که خواجه — غار و فوللق اولان تکیه کوشه سینه روان

فاعلاتن فعلاتن فعلات فعلات

نسخه طانمدق لعل لبت شربتینی اه کنده

شربتی از لب لعلش نچشیدیم و برفت   روی مه پیکر او سیر ندیدیم و برفت

طتمدق شربت لعلین دوداغندن کندی   کورمدك یوزینی طویجه یوزی مه کندی

کوییا از صحبت ما نیك بتنك آمده بود   بار بر بست و بکردش نرسیدیم و برفت

نسخه کلدی محکم غضبه خوش سوزیمزدن کویا

کلدی کویا غضبه خوش سوزیمزدن جانان   ایرمدك توزینه بوك بغلدی اول هم کندی

بس که ما فاتحه و حرز یمانی خواندیم   وز پیش سورهٔ اخلاص دمیدیم و برفت

فاتحه نحه

برنیجه فاتحه و حرز یمانی اوقودق   هم صوکی سورهٔ اخلاصی اوفودك کندی

عشوه میداد که از کوی ارادت نروم   دیدی آخر که چنان عشوه خریدیم و برفت

عشوه ویردی بزه کم سمت ولادن کتمم   شویله کوردکمی که صوك الدامو آلدیق کندی

کفت از خود ببرد هر که وصالم طلبد   ما بامید وی از خویش بریدیم و برفت

کیم دیلر وصلمی دیدیکه اوزندن کسله   وصلی امیله کسلدك اوزیمزدن کندی

شد جهان در چمن حسن و لطافت لیکن   در کلستان وصالش نچمیدیم و برفت

خرام

کلشن حسن و لطافتده خرام اولدی ولی   وصلی باغنده که بز صالنه مادق کندی

همچو حافظ همه شب ناله و زاری کردیم   کای دریغا بوداعش نرسیدیم و برفت

خواجه وش کیجه بوتون ناله و فریاد اندك   کای وداعنه یازیق ایرمدك بز کندی

مفعول   فاعلات   مفاعیل   فاعلات

باد دریغ

دردا که یار در غم و دردم بماند و رفت   ما را چو دود بر سر آتش نشاند و رفت

دردا بجره قودی غمله حیف یار بنی کیدوب   ترتون کبی اوداوزره قویوب هم بزی کیدوب

مخمور بادهٔ طرب انکیز عشق را   جامی نداد و زهر جدایی چشاند و رفت

عشقك ویرن نشادن خمرین خمارنه   جام ویرمدی طاددی فراق زهرینی کیدوب

چون صید او لند

50

نسخه دریای غمده قوی واطبن سوورب کیدوب

چون صید او شدم من مجروح خسته را   در بحر غم بماند و جنیبت براند و رفت

دریای غمده قوی و ارماندیاوکردی بکلدی

چون اولدم آنك آوی ضعیف یاره لوینی   دریای غمده قودی سوروب اطینی کیدوب

کفتم مکر بحیله بقیدش در آورم   از من رمید و توسن بختم رماند و رفت

نسخه رمید اوردکدی اوردکیدوب اطبن کیدوب بندن قچوب وبختم

دیدم کتوردم اغه انی مکر یله مکر   اورکدی زمن و اورکدوب اختراطم کیدوب

خون دلم چو در دل من جای تنك یافت   کلکون ز راه دیده بصحرا دواند و رفت

بغرم قنی بو یرکده یرین چونکه بولدی طار   ال رنك قیراکه دیده یولندن طاشوب کیدوب

نسخه ایرکوردی خدمتن انکیلین هم ادبوب کیدوب

چون بنده را سعادت خدمت نداد دست   بوسید آستانه و خدمت رساند و رفت

چون بن قولونه ویرمدی الخدمت ایلکی   اوپدی اشیکنی کوروب ابرخدمتی کیدوب

کل در حجاب بود که مرغ سحر کهی   آمد بباغ حافظ و فریاد خواند و رفت

اوقودی ورفت نسخه

کل پرده ایجره ایدیکه بلبل صباح دمی   حافظ بغینه کلدی فغان اوقودی کیدوب

مفعول   مفاعیل   مفاعیل   فعولن

کس نیست که افتادهٔ آن زلف دوتا نیست   در ره کذر کیست که دامی ز بلا نیست

افتاده دکل بر کیشی اول زلف دوتا یوق   کیمدر که بلادن انکی یول اوغراغینه یوق

روی تو مکر آینهٔ نور الهست   حقا که چنین است و درین روی ریا نیست

بوزك مکر آینهٔ انوار خدادر   کرچك بوکه بویله بوداده وجه ریا یوق

هیچش

زاهد دهدم توبه ز روی تو زهی روی   هیچش ز خدا شرم ز روی تو حیا نیست

زاهد بکا توبه ویرر عشقکدن عجب یوز   حقدن اکا هیچ شرم و یوز کدنده حیا یوق

ای شمع سحر کریه بحال من و خود کن   کین سوز نهانی نه ترا هست و مرا نیست

ای طلك موی ابت حالمه هم کند و که ناله   بو کزلو یانش سا که دکل و ار و بکا یوق

الله شهیدٌ وکفی بالله شهیداً کین کریه کم از ریزش خون شهدا نیست
دانقدر در الله که شهادتده او کافی کم خون شهیدڭ دو کلمش کم بو یکا یوق
نرکس طلبد شیوهٔ چشم تو زهی چشم مسکین خبرش از سر و در دیده حیا نیست
نرکس کوزیکڭ شیوه سین استر عجب کوز باشد خبر او کسوزه و کوزنده حیا یوق
از بهر خدا زلف میارای که مارا شب نیست که صد عربده با باد صبا نیست
زینتلمه زلفڭ حقیچون زیرا که بنم یوق کیجه که یوز عربده با باد صبا یوق
دی میشد و کفتم صنما عهد بجای آر کفتا غلطی خواجه درین عهد وفا نیست
کیدردی کتو عهد برینه دوندیدم ای دوست دیدی غلطڭ وار خواجه بو دمده وفا یوق
چون چشم تو دل میبرد از کوشه نشینان دنبال تو بودن کنه از جانب ما نیست
کوکل ایلدرچونکه کوزڭ کوشه نشیندن بزدن یکا اولمق سکه تابع که خطا یوق
باذای که بی روی تو ای شمع دلفروز در بزم حریفان اثر نور و صفا نیست
ای روشن دل شمعه کر و کل که یوزکز جمعیت عرفانده عیان نور و صفا یوق
کر پیر مغان مرشد ما شد چه تفاوت در هیچ سری نیست که سری ز خدا نیست
کر پیر مغان مرشد بز اولدیسه نه فرق هیچ اولمیه بر باش که سر حقدن اکا یوق
کفتن بر خورشید که من چشمهٔ نورم دانند بزرکان که سزاوار سها نیست
دیمك کونشه قرشو که بن چشمهٔ نورم بیلوراولولرکانکه سهاکورمه سزا یوق
نیمار غریبان سبب ذکر جمیل است جانا مکر این قاعده در شهر شما نیست
اوکسوزلره شفقت سبب ذکر جمیلدر بو نوره سزڭ بلده ده الا که دلا یوق
عاشق چه کند کر نخورد تیر ملامت با هیچ دلاور سپر تیر قضا نیست

دلفروز

یوز کز

در آسمان بر کوچك یلدز در کوشمه قریب کورنور حدت بصری امتحان ایدرلر هر کوز کورمز

عاشق نه ایده کر عیبه نیر ازاری

فنی صح فنی بکیت دیکلدر

عاشق نه ایده کر عیبه نیر ازاری تقدیر اوقنی دفع ایده جك هیچ قلقی یوق
در صومعه زاهد و در خلوت صوفی جز کوشهٔ ابروی تو محراب دعا نیست
عابدلره مسجدده و خلوتده صوفیه قاشڭ کوشه سی غیریجه محراب دعا یوق
ای چنك فرو برده بخون دل حافظ فکرت مکر از غیرت قرآن خدا نیست
حافظ بوده کی قانه دڭ بنچه صلاده یار فکرکده مکر غیرت قرآن خدا یوق

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

روشن از پرتو رویت نظری نیست که نیست منت خاك درت بر بصری نیست که نیست
بر نظر یوقکه یوزڭ پرتوه سندن شنی یوق بر بصر یوقکه اکا خاك درڭ منتی یوق
ناظر روی تو صاحب نظرانند آری سر کیسوی تو در هیچ سری نیست که نیست
هب نظر اهلی بلی وجهکه در ناظرلر هیچ باش یوقکه سنڭ کاکلڭ آرزوسی یوق
اشك من کر ز غمت سرخ بر آمد چه عجب خجل از کردهٔ خود پرده دری نیست که نیست
کر کوزم یاشی قزاردیسه غمکدن نه عجب یوقکه بر پرده سوکن اوز عملندن غمی یوق
از چشم که برو منت خاك درست زیر صد منت او خاك دری نیست که نیست
کوز بشیم کم منن خاك درڭ وار آنده خاك در یوقکه بشم النده یوز منتی یوق
تا بدامن ننشیند ز نسیمت کردی سیل اشك از نظرم رهکذری نیست که نیست
بر غبار قونمیه یلدن دیو دامانکه تا یوق یول اوغراغیکه کوز یاشیمڭ انده سیلی یوق
تا ز کانرا سفر عشق چرا است حرام که به هر کامی در آن ره خطری نیست که نیست
عارفانه سفر عشق حرامدر که حرام خطوه سنده او یولڭ بر خطرڭ بوقلغی یوق

سر سودا ستر بالتشنه اسرار معناسنه
نسخه لرده سر کیسوی بوی کیسو

سرخ

قزاردیسه

خطری

نادم از شام سر زلف تو هر جا نزند　　با صبا گفت و شنیدم سحری نیست که نیست

اوردمسون شام صبحکدن دمی هر یرده دیو　　بر سحر یوق کاو زلفک یل ایله دیعلکی دکلدی

مصلحت نیست که از پرده برون افتد راز　　ورنه در مجلس رندان خبری نیست که نیست

ایش دکلدر که دوشه پرده‌دن اسرار طشره　　یوقسه سوز یوقکه ظریف مجلسنک اکهی یوق

من ازین طالع شوریده برنجم ورنی　　بهره‌مند از سر کویت دگری نیست که نیست

رنجیده‌یم بو قریشق نجم فلکدن یوخسه　　غیری کس یوقکه محلکده انک حصه‌سی یوق

از حیای لب شیرین تو ای چشمه نوش　　غرق آب و عرق اکنون شکری نیست که نیست

ای عسل چشمه‌سی طتلو دوداغک شرمندن　　بر شکر یوقکه عرقله صویه غرق اولمدیغی

نه من دلشده از دست تو خونین جگرم　　کر غم عشق تو بر خون جگری نیست که نیست

خسته دل بن دکلم قنلو جکر دستکدن　　بر جکر یوقکه سنک عشق غمکدن دمی یوق

شیر در بادیه عشق تو روباه شود　　آه ازین راه که در وی خطری نیست که نیست

اولور ارسلان سنک عشقک اووه‌سنده تلکی　　آه بو یولدنکه بلا یوقکه او یولده بری یوق

از وجود این قدرم نام و نشان هست که هست　　ورنه از ضعف در انجا اثری نیست که نیست

وارلغم وار بو قدر نام و نشان جسمدن　　یوخسه بو قدر بر اثر ضعفدن اندن بری یوق

غیر ازین نکته که حافظ ز تو ناخوشنودست　　در سراپای وجودت هنری نیست که نیست

بو رموز آخر بکم خواجه دکل سندن خوش　　بر هنر یوقکه وجودکده سراپا بری یوق

اکهی یوق

فاعلاتن　فعلاتن　فعلاتن　فعلات

نظر پیر مغان موجب عیش و طربست　　روضه میکده را آب و هوای عجبست

التفات پیر میخانه صفا ذوقه سبب　　میکده بغچه‌سنک آب و هواسی عجب

وطربست

نسخه الفت پیر مغان عشرته ذوقه سبب

سر ارباب کرم در قدم

وبیان جرأت ترک ادبست

سر ارباب کرم در قدم او اولیست　　غیر ازین شرح و بیان جرأت ترک ادبست

اهل جومرد باشی خوش یار آیغنده اولمق　　جرأت اتمک بولرک غیری بسنه ترک ادب

قصه جنت و آوازه بیت المعمور　　شرحی از جلوه خمخانه بنت العنبست

جنتک قصه‌سی هم شهرت بیت المعمور　　بر بیان شیوه میخانه‌دن اول بنت عنب

خاطر عاطر ما باده لعلی طلبد　　ممسک اندر طلب نقره و جذب ذهبست

خاطر عاطر من باده لعلین استر　　جذب ایدر ممسک اولان اقچه و التونی طلب

در ازل بر سر هر کس قلمی رفت خموش　　کعبه و بتکده و جنت و دوزخ سببست

هر کسین باشنه اولدی جاری قلم ایله کوت　　کعبه هم بت اوی اوجماغله هم طامو سبب

گنج بی مار میسر نشود قصه مخوان　　دولت مصطفوی را الهب بولهبست

اولماز آسان اوقومه قصه ایلدانسن کنز　　دولت فخر جهانه نته کم جور لهب

گوهر پاک بود جوهر حشمت لیکن　　بعمل کوش که حشمت نه باصل و نسبست

اصل پاک اولمه اکر جوهر عزت اما　　ایت عمل عزت عقبا دکل اصلیله نسب

دل حافظ بهمین راه بتوفیق خدای　　جاودان سعی کنان روز و شب اندر طلبست

فیض حقله خواجه‌نک کوکلی مدام عشقده بولنه　　تا ابد سعی ایده کوندز و کیجه اتمکده طلب

ذهبست

در ازل

سببست

هر کسین باشنه اولدی قلم جاری خصوص

سبب

نسخه اولمز او قومه قصه ایلدانسن کنز

قسمت اولماز آسان صح

کوکلی

مفاعیلن　مفاعیلن　فعولن

خم زلف تو دام کفر و دینست　　ز کارستان او یک شمه اینست

بوکک زلفک دوزاغ کفر و دیندر　　بو آنک کار زلفندن برآزیندر

جمال معجز حسنست لیکن　　حدیث غمزه‌ات سحر مبینست

کوزللک معجزاتی حسنک اما　　کوزک غمزه ایتمسی سحر مبیندر

کفرو

کفرو

برازجق نسنه در

لبانت معجز عیسیست لیکن | حدیث طره ات حبل المتینست
مسیحی معجزاتی لبلرك لیك | صچیکك فقره سی حبل المتیندر

بدان چشم سیه صد آفرینست | که در عاشق کشی سحر آفرینست
او قاره کوزه تحسین بوله یوز کز | که قتل عاشقده سحر آفریندر

عجب علمیست علم هیئت عشق | که هفتم آسمان هفتم زمینست
غرایب بیله شکلی عشقی بیلك | یدنجی کوك یدنجی قات زمیندر

نپنداری که بدگو رفت و جان برد | حسابش با کرام الکاتبینست
کونیمه اولدی جان قورتردی بدکو | حسابجیسی کراما کاتبیندر

زچشم شوخ او جان چون توان برد | که دائم با کمان اندر کمینست
نیچه باوز کوزندن جان خلاصی | که قاش یا بیله پوسیده هیندر

مشو حافظ زکید زلفش ایمن | که دل برد و کنون در بند دینست
امین اولمه خواجه مکر صچندن | که دل الدی وشمدی قید دیندر

زجام عشق می نوشید حافظ | مدامش رندی و مستی ازینست
شرابی حافظ ایچدی جام عشقدن | بونکچون مست و عیاشلق هیندر

بجان میکش چو حافظ ناز نیزای دل | که ناز نازنینان نازنینست
کوکل چك خواجه وش نازینی جانله | که ناز نازنینلر نازنیندر

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

روزه یکسو شد و عید آمد و دلها برخاست | می زمیخانه بجوش آمد و می باید خواست
بر بکا اولدی اوچ هم کلوب عید قالقدی قلب | کلدی می میکده دن جوشه کرکدر مطلوب

نوبت زهد فروشان

طره
زمینست
الکاتبینست
نسخه: که با قاش یا پوسیده هیندر
کید
که دل الدی شمدی قید دیندر
یکسو شد

نوبت زهد فروشان گران جان بگذشت | وقت شادی و طرب کردن رندان برخاست
نقلت جان صوفیلق صاتجنك وقتی کچوب | مستلرین ذوقی و صفا اتمه سنك وقتی کلوب

چه ملامت برسد آنرا که چو ما باده خورد | این نه عیبست بر عاشق رند و نه خطاست
اکه نه طعن ایرشور بزکبی کم باده ایچر | بو دکل عشق و مستانه خطا هم عیوب

باده نوشی که درو روی و ریایی نبود | بهتر از زهد فروشی که درو روی و ریاست
بر می ایچنکه اکا اولمیه روی و ریا | یك صلاح صاتیجیدن که انده ریا یوزی اوله

ما نه رندان ریاییم و حریفان نفاق | آنکه او عالم سرست برین حال گواست
بز ریا رندلری ارباب نفاقده کلوز | شاهد اولدر بو ایشده اولکه او علام عیوب

فرض ایزد بگزاریم و بکس بد نکنیم | وانچه گویند روا نیست نگوییم رواست
فرض حقی قبله دن کعبه بدالحرز | هم اکا حق دیمزز اکه که ناحق دکلوب

چه شود گر من و تو چند قدح باده خوریم | باده از خون رزانست نه از خون شماست
نوله سن بن کر ایچرسك برایکی کاسه شراب | قانکزدن دکل اول الصمه قانندن او شراب

این نه عیبست کزین کس بخلل خواهد بود | ور بود عیب چه شد مردم بی عیب کجاست
بو دکل عیبکه بوندن اولیسر شخصه ضرر | کر اولورسه نوله کیمسه که اوله مایه عیوب

حافظ از چون و چرا بگذر و می نوش دمی | زانکه حکمش چه مجال سخن چون و چراست
بر دم ایچ باده بیچ چون و چرادن حافظ | حکمی پاشنده چرا چونه نه سوز کوجی اولور

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

دلم ملال گرفت از جهان و هر چه درو ست | درون خاطر من کس نگنجد الا دوست
طوتو جهاندن اوصاندی دل او هر نه انده وار | درونکه کلمه صغمز کمسنه الا یار

دندان
باده
او علام عیوب
نکنیم
دکلوب
شراب
بخلل

اکر ز کلشن وصلش بهار سد بوی   دلم چو غنچه ز شادی نکنجد اندر پوست
اکر بزه ایده بر قوقی وصلی باغندن   فرحله صغمیه کو کلم قبینه کلجه بیاد
نصیحت من دیوانه در طریقهٔ عشق   همان حکایت دیوانه و سنک و سبوست
طریق عشق و محبتده بن دلوبه اوکوت   همان حکایت مجذوبله طاش و دستجه وار
بکو بزاهد خلوت نشین عیب مکن   ازان که کوشهٔ محراب ما خم ابروست
بسو یله زاهد خلوت نشینه کا غه عیب   اوکم بزه خم ابرو بوجانغی محراب وار
میان کعبه و تبخانه هیچ فرقی نیست   بهر طرف که نظر میکنی برابر اوست
یوق اصلا کعبه و تبخانه اورتسنده سیجیم   بهر بکا که نظر ایدر سین اوکنده او یار
قلندری نه بریشست و موی یا ابرو   حساب راه قلندر بدان که موی بموست
صقال و ساجله و قاشله دکل قلندرلك   مظن راه قلندر که قیل بقیل بل یار
کذشتن از سر مو در قلندری سهلست   چو حافظ آنکه ز سر بکذرد قلندر اوست
قولایجه قیل هوسندن کچیم قلندرلك   قلندر اولکه او باشدن کچر سیحا حافظ وار

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلات

حدیث سرو که کوید بپیش قامت دوست   که سر بلندئ سرو سهی ز قامت اوست
یادین بو بینك اوکنده کم اکه سروی سوزین   که قامتندن آنك سر فراز سرو سهین
خیال قامت سروش نگار کنم زان رو   که سرو اکرچه بلندست قامتش خود روست
که قد سروی آتم خیالکه اول بوزدن   که خود بتکدر اکرچه بو سك بویی سروین
صبا ز زلف و خط و خال او حدیثی چند   بمشك کفت از آنست کین چنین خوشبوست
صبا انك بنجه سوز خط و خال و صاچندن   دیدی عبیره آنوکچون که خوشبو بو بخلین

فراز بدر منبرش

فراز بدر منبرش خطیبست لیکن کس   نداند آنکه هلال است یا خم ابروست
منوّر اینك اوسنده وار خط اما کس   هلالی بلمز او یا اکری قشمی کم خطین
هزار جان کرامی فدای آنکه سرش   فتاده در خم چوکان زلف او چون کوست
هزار جان عزیز قربان اکه کم باشی   که دوشمش اکری صچی چوکنینه طوپ بجلین
تو از دهانش طلب کام دل اکر چون نی   چو حافظ از پی چشمش نمرد که عمر بدوست
سن استه کام دل اغزندن استر ایسك اکر   که کتمه غونچه چشمی بیتیه خواجه لین

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلات

سخن شناس نهٔ دلبرا خطا اینجاست   چو بشنوی سخن اهل دل مکو که خطاست
سوز اکلیجی دکل سین کوزل بوراده خطا   چون اهل دل سوزین ایشیده سین دیمه که خطا
سرم بدنیی و عقبی فرو نمی آید   تبارك الله ازین فتنها که در سر ماست
تنزل ایتمه باشم جهان و عقبایه   صد آفرین بشیمزده بو فتنه لردن اولا
در اندرون من خسته دل ندانم کیست   که من خموشم و او در فغان و در غوغاست
بنم ضعیف دلم ایجره که بلمزم کیمدر   که بن صوصوم و او فریاد و ناله لرده اولا
دلم ز پرده برون شد کجایی ای مطرب   بنال هان که ازین پرده کار ما بنواست
صبردن اولدی دلم طشره قنده سین مطرب   کل ایکله اکله که بو نغمه دن ایشیمز اوکا
مرا بکار جهان هرکز التفات نبود   رخ تو در نظر من چنین خوشش آراست
بنم جهان ایشنه الفتم یوغیدی مدام   کوزیمه انی رخك بویله خوش بزرجی اولا
نخفته ام ز خیالی که میپزم شبها   خمار صد شبه دارم شرابخانه کجاست
اویومدم بشو دیرم که فکردن نیجه شب   خماری بوز کیجه لك طوترم می اوی کجا

Margin notes:

نکنجد اندر پوست

طریقة

قیل بقیل اینجه دن اینجه دیمکدر مظن

قلندر

نسخه: کو بوجه قدیکی سرو سهی بوبنده اینن

نسخه: منوّر ای اوز رندم اکرچه وار خط کس

بیتینه

صوصوم

نسخه: که ایسیم بن و او ناله و فغانده اولا

کیم وار

زهانده

ایسیم

نسخه: بکا جهان ایشنه هرکز التفات یوغیدی
کوزیمه انی بو بیله خوش رخك کورندی اولا

چنین که صومعه آلوده شد زخون دلم | گرم بباده بشوئید حد بدست شماست

بودکلو صومعه یی بس اولدی خون بغرمدن | سزک حق الله که کر یودسکز بنی میلا

ازان بدیر مغانم عزیز میدارند | که آتشی که نمیرد همیشه در دل ماست

بنی کینسدن خوشجه طوترلر آنوکیچون | که کوکلم ایچره براود دوارکه سونمز او اصلا

چه ساز بود که بنواخت دوش آن مطرب | که رفت عمر و دماغم هنوز پر ز آواست

نه ساز ایدی که او مطرب که چالدی دون کیجه | که کتدی عمر و دماغم هنوز که پر زصدا

ندای عشق تو دوشم در اندرون دادند | فضای سینه زشوقم هنوز پر ز آواست

صدای عشقکی دون کیجه ویردیلر ایچیمه | که سینه اوه سی شوقدن هنوز طولو در صدا

ازان زمانکه بحافظ رسید صوت ... | زشوق کوه دل او هنوز پر زصداست

اوقتدن بری کم صوت یارا یروب خواجه یه | هنوز که طاغ دلی طولو شوقدن و صدا

آلوده شد

نسخه: بچو سیلر بنی خوشجه طوترلر انوکچون

هنوز پر ز آواست

نسخه: عمی کیدوب طولو لوککزم صدادن ایچ حالا اولوب ذاتی حذف

هنوز پر ز آواست دیمشدر

اینمکله ز آواست

سینم اوه ام طولو صوت و شوقدن حالا

صوت حبیب

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

درد ما را نیست درمان الغیاث | هجر ما را نیست پایان الغیاث

یوق بزم درده بر درمان المدد | یوق بزم هجرانه پایان المدد

دین و دل بردند و قصد جان کنند | الغیاث از جور خوبان الغیاث

دین و دل ایلتدیلر جان قصد ایدر | الامان جور کوزلدن المدد

در بهای بوسهٔ جانی طلب | میکنند این دلستانان الغیاث

براو بوسه قرشولق برجان دیلك | ایله یودلر بو دلالان المدد

خون ما خوردند این کافردلان | ای مسلمانان چه درمان الغیاث

ایچدیلر بی رحم دلر قانمز | ای موحدلر نه درمان المدد

برجان طلب

داد مسکینان بده

داد مسکینان بده ای روز وصل | از شب یلدای هجران الغیاث

ویر فقیرلر حقین ای وصلت کونی | لیلهٔ طول فراقدن المدد

هر زمانی درد دیگر میرسد | زین حریف بی دل و جان الغیاث

این بشو دهر بر زمان بر تازه درد (غیر) | شول دل و جانسز کدردن المدد

همچو حافظ روز و شب بی خویشتن | گشته ام گریان و سوزان الغیاث

حافظ اسا کیجه و کوندز بیخود | اولمشم گریان و سوزان المدد

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

سزد که از همهٔ دلبران ستانی تو باج | که بر سر همه خوبان کشوری چون تاج

گرك که جمله کوزللردن اله سین سن باج | که ایل کوزللرینك هپسنده سین صاحب تاج

دو چشم مست تو آشوب جمله ترکستان | بچین زلف تو ماچین هند داده خراج

قمو ایله دو مستانه کوزلرك فتنه | ویروب او هند بله ماچین که چین صحیکه

بیاض روی تو روشن تر آمد از رخ روز | سواد زلف تو تاریکتر ز ظلمت داج

بوزك بیاضی بیاض افق کلوب رخ کوندن | صچك قراسی قرا کیجه دن کنك دخی داج

ازین مرض بحقیقت شفا کجا یابم | گر از تو درد دل من نمیرسد بعلاج

حقیقتله بو دردن شفا بولم فنده | بنم دل الغریبه سندن گر ایرمز سه علاج

دهان تنك تو داده باب خضر بقا | لب چو قند تو برد از نبات مصر رواج

حیات صو بینه طاداغزك که زندکانی (ویروب) | لبك مصر شکرندن ایلندی قندجه رواج

چرا همی شکنی جان من ز سنگ دلی | دل ضعیف که هست او بنازکی چو زجاج

نیچون مدام قیراسك طاش بغرلغیله جان | ضعیفجه کوکلی که نازکلوکدن اول چو زجاج

کوکلی

تاج

نسخه: هب اول ایله ایکی مستانه کوزلرك فتنه

قمو ایله ایکی مستانه کوزلرك فتنه نسخه بخاری اولنده بوده خفی اما کناره خراج

صحیکه

داج

سنك که دجاج ظلمت معناسنه دخی فراو ایکند

اگر که درد دلم سندن ایرمیه بعلاج کناره نسخه بخاری اولنه جقدر

رواج

عاج

چه گونه بسته بموی میان بکشاده — تن چو فیل و سر و فی بسان کنبد عاج

نه کونه بر قیله بغلو بلیکی اچمش سین — که صغری قبه جه تن قیلجه اقلغیده چو عاج

خط تو خضر و دهان تو آب حیوانست — قد تو سرو و میان تو موی و بر چون عاج

خطك یشیل و دهانك سنك حیات صوی — بویکده سرو میانکده قیل کینکده چو عاج

[صو بیدر]

فتاده در سر حافظ هوای چون تو شهی — کمینه بنده خاك در تو بودی کاج

[شهی]

سر اسانه سودیسی حافظین بشینه دوشوب — قپوك تراینك ادنی قولی اولیدیکه کاج

[کاج کشکه معناسنه]

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

اگر بمذهب تو خون عاشقست مباح — صلاح ما همه آنست کان تراست صلاح

بولکده دوکمه اکر قان عاشقه ایسه مباح — قمو سزا مزاو ددکم او درکه ساکه صلاح

سواد زلف تو بنمود جاعل الظلمات — بیاض روی تو بکشود فالق الاصباح

[نسخه بوزك بیاضی عیان اندی فالق الاصباح / اصباح جمع صباح]

صچك قرانغی ظلمت قیلانی کوستردی — یوزك بیاضی آچوب خالق بیاض صباح

ز دیده ام شده یك چشمه در کنار روان — که آشنا نکند در میان آن ملاح

یمده بر بیکار اقمشدر که کوزمدن — کانك ایچنده ایده مز یوزوش بیله ملاح

لب چو آب حیاتست تراست قوت روح — وجود خاکی ما را از وست لذت راح

سنك حیات صوبی اسالیك که قوت روح — بزم تراب تنه اندن ویرر طاری و فراح

ز چنك زلف کمندت کسی نیافت نجات — نه از کمانچه ابرو و تیر چشم نجاح

صچك کمند او چندن خلاصی بولدی کس — نه یافشکده نجات و اوده نه کوز اوقکده فلاح

صلاح و توبه و تقوی ز ما مجو هرگز — ز رند و عاشق و مجنون کسی نیافت فلاح

همیشه استمه بندن تقی و توبه صلاح — دلی و عاشق و مستدن کس استمزکه نجاح

[استمه دلی و عاشق]

نزاد لعل لبت بوسه

56

نداد لعل لبت بوسه بصد تلبیس — نیافت کام دلم زو بصد هزار الحاح

[دلمده بولمدی کام او بیوزبیك الحاح]

قزل لبك بنجه مکر بیله و یرمدی براوپش — دلیمده بولمدی اندن مرام بر بیك الحاح

پیاله چیست که با یاد تو کشیم مدام — و نحن نشرب شربا کذلك الاقداح

[نسخه و برابسه می عشق ایچرز بو کونه قدح]

ندرکه می سنی اکمقله بز مدام چکرز — و برابسه ایچرز عشق مین بو کونه قدح

[ایچرز]

دعای جان تو ورد زبان حافظ باد — مدام تا که بود متصل مسا و صباح

دعای جانك اوله حافظك دلی ورد — همیشه متصل اولدقجه کیجه ایله صباح

[همیشه متصل اولدقجه تا کیجیله صباح]

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

ببین هلال محرم بخواه ساغر راح — که ماه امن و امانست و سال صلح و صلاح

محرم آیینی کور داسته ساغر می و راح — که امن و راحت آییدر و عام صلح و صلاح

[کورس]

نزاع بر سر دنیا دون گدا نکند — بپادشه بنه‌ای نور دیده کوی فلاح

[نزاع] [فلاح]

نزاعی ایلمز الچق جهان ایچون درویش — بری کوزم نوری قو پادشاهه طوب فراح

عزیز دار زمان وصال را کاندم — مقابل شب قدرست و روز استفتاح

زمان وصلتی حرمتلو طوت که اول ساعت — قدر شبینه مقابل و یوم فتح فلاح

بیا باده که روزش بخیر خواهد بود — هر آنکه جام صبوحی نهد چراغ صباح

شراب کتور که انك کونی خیر ایله کچیس — هر اولکه قودی صبحی بنا چراغ صباح

[فالق الاصباح صباح خلق ایدیجی یعنی / اشعار ایدیجی اذان دعکدر]

کدام طاعت شایسته آید از من مست — که بانك شام نداند ز فالق الاصباح

سزاسی قنغی کله قوللغین که بن سندن — اذان شامی بیله مم او صوندکه صباح

دلا تو غافلی از کار خویش و میترسم — که کس درت نگشاید چو گم کنی مفتاح

[نسخه قپیك کس اچمیه چونکه کم ایلدك مفتاح]

خبردك غلسك ایشکدن کو کلکه قورقارم — قپوکی اچمیه کمسه چو ضایع ایتدك مفتاح

بوی وصل چو حافظ شبی بروز آورد | که بشکفد کل بخت ز جانب فتاح
امید وصل الله حافظچه لیلی کونه کتورد | خدا بکا دن اجیله که ساکه بخت فراغ
زمان شاه شجاعست و دور حکمت و شرع | براحت دل و جان کوش در صباح و رواح
زمان شاه شجیعده وفصل حکم و شرع | چالش که جان و کوکل ذوقنه کیجه و صباح

نسخه زمان شاه شجاعک وفصل حکم و شرع

مفاعیلن مفاعیلن فعولن تم

دل من در هوای روی فرخ | بود آشفته همچون موی فرخ
دلم فرخ یوزی عشقنده اولا | انک زلفی کبی آشفته اولا (بریشان)

آشفته

بجز هندوی زلفش هیچکس نیست | که برخوردار شد از روی فرخ
سیاه زلفندن آخر هیچ کس یوق | که انلش بهره فرخ یوزندن اولا

حسن یوزندن فرخ اولو سیه جرده بر تازه حقنه دیمش اوله

سیاه نیک بختست انکه دائم | بود همراه و همزانوی فرخ
سیه رنک خوشبخته بخته دراولکه دائم | وخینه دیزبدیزه بولداش اوله (یوزینه)
شود چون بید لرزان سرو بستان | اگر بیند قد دلجوی فرخ
سوکوجه اوله دتر سرو بوستان | کوره کر بوی دلجوی فرخ اغا
بده ساقی شراب ارغوانی | بیاد نرکس جادوی فرخ
ویرای ساقی شراب ارغوانی | بعشق چشم جادو فرخ اغا
دوتا شد قامتم همچون کمانی | ز غم پیوسته چون ابروی فرخ
ایکی قات اولدی قدم یا یچه دائم | کدرد ضانکه قاشی فرخ اغا
نسیم مشک تاتاری خجل کرد | شمیم زلف عنبر بوی فرخ

خجل

تاتاری مسك قوقوسین ایتدی خجول | معنبر زلفی معطری فرخ اغا

اکر میل دل هر کس

اکر میل دل هر کس بجاییست | بود میل دل من سوی فرخ
قموزنك کوکلی میلی بر یکاکر | بنم فرخ یکا دل میلم اولا
غلام همت آنم که باشد | چو حافظ چاکر هندوی فرخ
او شخصک قصدی قولویم کم اوله | خواجه وش قول و چاکر فرخ اغا

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

دیدی ای دل که غم عشق دکر بار چه کرد | چون بشد دلبر و با یار وفادار چه کرد

نسخه بن کنده کوزل یار وفادار نه اندی
بن کرز نه

داغی کورد کمی کوکل عشق غمی بر کز نه اندی | کندی چون دلبر اولدی یار وفادار نه اندی
اه ازین نرکس جادو که چه بازی انکیخت | واه ازین مست که با مردم هشیار چه کرد

که قاریز ندکه

اه بو جادو جه کوزنده که قو باردی نه اویون | واه او مست که آیق کوزیبکینه نه اندی

مهری یار

اشك من رنك شفق یافت ز بی مهری یار | طالع بی شفقت بین که درین کار چه کرد

بو خصوصده

کوز یاشم رنك شفق بولدی سوسن یاردن وفاسز | بی رحم بختی کورد کم بو خصوصده نه اندی

سوبین

برق از منزل لیلی بدرخشید سحر | وه که با خرمن مجنون دلفکار چه کرد

بدرخشید لیلی

یار لدی لیلا اوندن سحری برشمشك | جسم مجنون بریشانه دریغا نه اندی

بریشانه

ساقیا جام میم ده که نکارنده غیب | کس نداست که در کرد شش پرکار چه کرد

بس

بر قدح می بکا ویر ساقی که نقاش ازل | بلمدی کمسه که دوران فلکک نه اندی
آنکه پرنقش زد این دائره مینایی | نیست معلوم که در پرده اسرار چه کرد
اولکه بو دائره صرحه یه اوردی زینت | کمسه معلومی (دکل) بیدر داز ده نه اندی
فکر عشق آتش غم در دل حافظ سوخت | یار دیرینه ببینید که با یار چه کرد

نسخه فکر عشق آتش غم یاقدی خواجه کوکلنه

فکر عشق غم آتشی یاندی خواجه کوکلنه | کور دیکر یار قدیمکه حبیبه نه اندی

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

سحر بلبل حکایت با صبا کرد که عشق روی گل با ما جها کرد

سحر بلبل حکایت باده اندی که بیزه گل بوزی عشقی نه اندی

ازان رنك رخم خون در دل انداخت وزین گلشن بخارم مبتلا کرد

او رنکین رخندن اصدی بغریمه قان بنی خاره بو باغدن مبتلا اندی

غلام همت آن نازنینم که کار خیر بی روی ریا کرد

او شخصك همتینك بنده سیم که خیر اعمالی اول حسبیجه اندی

خوش باد آن نسیم صبحگاهی که درد شب نشینان را دوا کرد

خوش اولسون اکه اول باد سحرگاه دوا کم شب نشین دردینه اندی

من از بیگانگان دیگر ننالم که با من هر چه کرد آن آشنا کرد

دخی بن ایکلمم بیکانه لردن که هر نه اندی بکا اول آشنا اندی

گر از سلطان طمع کردم خطا بود ور از دلبر وفا جستم جفا کرد

امید اتسم اگر شاهدن خطادر وفا کر دیلدم یاردن جفا اندی

بهر سو بلبل عاشق در افغان تنعم در میان باد صبا کرد

فغانده هر یکا دیوانه بلبل ارالقده سحر بادی صفا اندی

نقاب گل کشید و زلف سنبل گره بند قبای غنچه وا کرد

نقابی چکدی گل هم زلف سنبل لباسی دوگمه سین حل غنچه اندی

بشارت بر بکوی می فروشان که حافظ توبه از زهد ریا کرد

ایلت میخانه لر سمتینه مژده که حافظ سمعه زهددن توبه اندی

وفا ازخواجکان

وفا ازخواجکان شهر با من کمال دولت و دین بو الوفا کرد

وجوه بلده مزدن باکه دوستلق کمال دین و دولت بو الوفا اندی

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

بلبلی خون جگر خورد و گلی حاصل کرد باد غیرت بصدش خار پریشان دل کرد

خون دل بر قوش ایجوب بر گلی اندی پیدا ریح غیرت بنجه خار ایله دل اندی افنا

طوطئی را بهوای شکری دل خوش بود ناگهش سیل فنا نقش امل باطل کرد

بر شکر عشقی ایله خوش دل ایدی بر طوطی اکسن سیل اجل نقش امکین اندی هبا

قرة العین من آن میوهٔ دل یادش باد که خود آسان بشد و کار مرا مشکل کرد

اول کوکل میوه سی کوز نوری اوله اذکاده کم کیدوب کندی قولای شکل ایشی اندی بکا

ساربان بار من افتاد خدارا مددی که امید کرمم همره این محمل کرد

ایت مدد الله ایچون دوشدی یوکم ای دوه جی کا ایلدی یولجی بنی لطفك امیدی بو یولا

روی خاکی و نم چشم مرا خوار مدار چرخ فیروزه طرب خانه ازین کهگل کرد

طوبجه طوپراقلو یوزم کوز یشمی خوار و ذلیل اندی ذوق خانه بو بالجقدن او فیروزه سما

آه و فریاد که از چشم حسود مه چرخ در لحد ماه کمان ابروی من منزل کرد

آه و افغان که کوکین مه کوزی دشکندن آه قاشی یا ماهمه قبر ایچره بنم ایلدی جا

نزدی شاه رخ و فوت شد امکان حافظ چه کنم بازی ایام مرا غافل کرد

المدك ادکن آوردمکی فوت اولدی خواجه نیلیم گردش ایام بنی اندی بدلا

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

ببا که ترك فلك خوان روزه غارت کرد هلال عید بدور قدح اشارت کرد

اندی

بخارم

ارالقده

به هر سنده فغانده بلبل عاشق

نسخه چکوب گل پرده سین سنبل صحیجه

نسخه جا مدد الله ایچون دوشدی یوکم دوه جی مددی

بدلا

سماط صومعه بکل کولی نثاری یغما اندی — که دور ساغره بیرام هلالی ایما اندی

ثواب روزه و حج قبول انکس برد — که خاک میکدهٔ عشق را زیارت کرد

ثواب صومعه مقبول حج اوکس الدی — که خاک میکدهٔ عشقی کور مه اندی

مقام اصلی ما کوشهٔ خراباتست — خداش خیر دهاد این عمارت کرد

اصل بنم یریمز کوشهٔ خراباتدر — حق اکه ویره خیر کم او بونی انشا اندی

خوشا نماز و نیاز کسی که از سر درد — باب دیده و خون جکر طهارت کرد

اوکس نماز و نیازی بهر نکادن خوش — که آب دستی جکر قان و کوز یشیله اندی

بروی یار نظر کن ز دیده منت دار — که کار دیده همه از سر بصارت کرد

کوزل یوزینه نظر قیل بنا ظرون کوزدن — که کوز هب ایشی کوروب بلمدن یکا اندی

جماش کوز او حیله بغمغه دیرلر

بهای بادهٔ چون لعل چیست جوهر عقل — بیا که سود کسی برد کین تجارت کرد

ندر لعل کبی باده بهاسی جوهر عقل — بکل ایلندی اوکس اضی بواد اندی

فغان که نرکس جماش شیخ شهر امروز — نظر بدرد کشان از سر حقارت کرد

فغان باقش کوز شیخ شهرک آه که بوکون — مرض جنکلره خور بقمدن یکا اندی

مرض عشقدر

نماز در خم ان ابروان محرابی — کسی کند که بخوناب دل طهارت کرد

نماز او قاشلری محرابی اکریلیکنده — برادایدر که وضو قنلو دل اصویله اندی

اگر امام جماعت طلب کند امروز — خبر دهید که صوفی بمی قصارت کرد

بمی

اگر جماعت امامی طلب ایدرسه بوکون — خبر ویرک که صوفی میله طون بو ما اندی

حدیث عشق ز حافظ شنو نه از واعظ — اگرچه صنعت بسیار در عبارت کرد

سوی سوزین خواجهدن دکله دکلمه شیخدن — عبارده او ظرافت اگرچه چوق قجه اندی

فضلا باد روشن می عارف

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

باب روشن می عارفی طهارت کرد — علی الصباح که میخانه را زیارت کرد

وضو او کمسه که طو یجه می صوبیله اندی — که جیبک سحرده خراباتی اول کورعه اندی

که

همین که ساغر زرین خور نهان کردید — هلال عید بدور قدح اشارت کرد

همیشه کم کونش التون قدحه اولدی نهان — که بیرام ایی قدح دورنه ایما اندی

دلم ز حلقهٔ زلفش بجان خرید آشوب — چه سود دید ندانم که این تجارت کرد

سود

نزاعی حلقهٔ زلفندن الدی جان اله دل — نه اصی کوردیکه بلمم بونی اشتراندی

امام خواجه که بودش سر نماز دراز — بخون دختر رز خرقه را قصارت کرد

قیزینک

اوزون نمازه هوسی واردیکه خواجه امام — لباس اصمه قیزینک قانیله بویمه اندی

بیا بمیکده و وضع قرب جاهم بین — اگرچه چشم بما زاهد از حقارت کرد

به کل خرابانه کور قرب اطوار منصبمی — اگرچه صوفی بزه خور کوز یله نقمه اندی

بر بس

نشان عهد محبت ز جان حافظ پرس — اگرچه خانهٔ دل بخت تو عمارت کرد

نسخه: الملوك دل او بنی اگرچه یغما اندی

وفای عشقه نشان صور که روح حافظدن — اگرچه دل اوینی بخت کده یغما اندی

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

چو باد عزم سر کوی یار خواهم کرد — نفس ببوی خوشش مشکبار خواهم کرد

قوقیله — دیلرم

کوزل محله سنه بلجه کتمه قصد ایدرم — کوزل قوقیله دمم مشکبار ایدیم دیلرم

هر آب روی که اندوختم ز دانش و دین — نثار خاک ره آن نکار خواهم کرد

صوییکه

نه یوز صوییکه قزاندم علوم ایله دیندن — نثار او یار یولینک خاکنه ایدیم دیلرم

بهرزه بی می و معشوق عمر میکذرد — بطالتم بس از امروز کار خواهم کرد

امروز کار

بیهوده بی می و یار سز حیاتمز کچیور د — بو کوندن اونه قضا بولکم ایدیم دیلرم

صبا کجاست که این جان خون گرفته چو گل — فدای نکهت گیسوی یار خواهم کرد

صبا نره ده که بو گلجه قان طوتوق جانی — یارک صاچی قوقوسینه فدا ایدیم دیلرم

چو شمع صبحدمم شد ز مهر او روشن — که عمر در سر این کار و بار خواهم کرد

سحر موی کبی اولدی عیان بکا عشقدن — که عمری بو ایش ایچون جمله صرف ایدیم دیلرم

بیاد چشم تو خود را خراب خواهم ساخت — بنای عهد قدیم استوار خواهم کرد

سنک کوزیکی اکسله خراب اوزم دیلرم — بنای عهد قدیمی متین ایدیم دیلرم

نفاق و زرق نبخشد صفای دل حافظ — طریق رندی و عشق اختیار خواهم کرد

صفای دل خواجه ویرمز ایسلقله نفاق — طریق رندی و عشق اختیار خواهم کرد

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

کنون که در چمن آمد گل از عدم بوجود — بنفشه در قدم او نهاد سر بسجود

چمنده شمدی عدمدن که کلدی گل بوجود — بنفشه پاینه انک باشین قودی بسجود

بنوش جام صبوحی بناله دف و چنک — ببوس غبغب ساقی بنغمهٔ نی و عود

صدای ساز و دفیله صبوحی جامنی ایچ — صغاغ ساقی اوپ صوت نایله دخی عود (وبعود)

بدور گل منشین بی شراب و شاهد و چنک — که همچو دور بقا هفتهٔ بود معدود

شراب و ساز و کوزلسز اوتورمه گل وقتی — کم اوله وقتی بقا سنجه هفته‌سی معدود

شد از بروج ریاحین چو آسمان روشن — زمین باختر میمون و طالع مسعود

اولوب چیچک بدندن فلک کبی روشن — نجوم قوتلو ایله یر و طالع مسعود

بباغ تازه کن آیین دین زردشتی — کنون که لاله برافروخت آتش نمرود

ترایله ملت زردشتی

ایدیم دیلرم

نسخه: صرف — کوزک اکسلدخراب ایتمک استرم اوزم

نسخه: کوکل صفاسنی ویرمز خواجه نفاق و ریا — ویرمز مرا

بسجود

غبغب: صغاغ تورکیدر مکه چوقورنه دیرلر — عود دیدکاری بر نوع ساز در

ریاحین وریحان خوش قوقو چیچکدر

زردشتی حضرت ابراهیم ایچون نمرودین آتشی یقانک اسمیدر

باغده

ترایله ملت زردشتی نوده سین باغده — یا الکلدوب که بو دم لاله آتش نمرود

ز دست شاهد نازک عذار عیسی دم — شراب نوش و رها کن حدیث عاد و ثمود

مسیحی دم یکانی خوش نجه دلبر الندن — می ایچ وایله قو مقلق کلام عاد و ثمود

جهان چو خلد برین شد بدور سوسن و گل — ولی چه سود که در وی نه ممکنست خلود

جهان اولوب گل و سوسنله صان ارم باغی — ولی نه اصی که امکان دکلدر آنده خلود

چو گل سوار شود بر هوا سلیمان وار — سحر که مرغ در آید بنغمهٔ داوود

هوایه صانکه سلیمان سوار اولور چون گل — سحر دمی گله بلبل فغانه صان داود

بخواه جام لبالب بیاد آصف دهر — وزیر ملک سلیمان عماد دین محمود

طلو قدح دیله دهرک وزیری عشقنه (یارینه) که — وزیر ایل سلیمان عماد دین محمود

ز عیش کام ابد جوی بدولتش حافظ — که باد تا با بد ظل رأفتش ممدود

صفادن استه ابد کامی دولتنده خواجه — که اوله سایهٔ رحمی قیامه دک ممدود

بیار باده که حافظ مدامش استظهار — بفضل رحمت غفار بود خواهد بود

شراب کتور که مدام ارقه لنمسی خواجه نک — زیاده رحم حقه ایدی استکیده بو خود

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

صوفی نهاد دام و سر حقه باز کرد — بنیاد مکر با فلک حقه باز کرد

آغ قوردی صوفی حقه باشین اچوق ایلدی — مکره فلک سپهره اویونبازلق ایلدی

بازئ چرخ بشکندش بیضه در کلاه — زیرا که عرض شعبده با اهل راز کرد

باشنده آنک بوزطه صیده چرخین اویونی — کم اهل سره عرض اویونبازلق ایلدی

ساقی بیا که شاهد رعنای صوفیان — دیگر بجلوه آمد و آغاز ناز کرد

ملک سلیمان شیرازه عماد الکیدر که تختی انده ایدی

نسخه: دهر بنی اویونی بیضهٔ بوزکنده صیدیده

کل سیره ساقی صوفیلك خوشجه دلبری　　خوش طوره کلدی تازه ده بشلامق ایلدی

این مطرب از کجاست که ساز عراق ساخت　　واهنك بازکشتی ز راه حجاز کرد

نه بو ساز چالیجی که دوزدی عراقی سازن　　بازکشتی نغمه سین که حجاز یولدن ایلدی

ای دل بیا که ما بپناه خدا رویم　　زانچه آستین کوتاه و دست دراز کرد

کل ای کوکل که بز وارالم حق پناهنه　　اندنکه ال اوزون و یکین قصه ایلدی

صنعت مکن که هر که محبت نه راست باخت　　عشقش بروی دل در معنی فراز کرد

ایتمه ریا که عشقی تمیز کیمکه دوزمدی　　دل باکه عشق اچ قپوسین برکجه ایلدی

فردا که پیشگاه حقیقت شود پدید　　شرمنده رهروی که عمل بر مجاز کرد

یارین حضور حقده اولور اشکاره کم　　بر سالك اوله حجکه کایش اکری ایلدی

ای کبك خوش خرام کجا میروی بایست　　غره مشو که کربهٔ عابد نماز کرد

ای مرغ خوش خرام کدیشك فنده دور کیمه　　غره اوله صوفی هره نماز لرکم ایلدی

حافظ مکن ملامت رندان که در ازل　　ما را خدا ز زهد ریا بی نیاز کرد

سرخوشه ایتمه حافظ آزار زیرا کم ازل　　حق بیزی بی نیاز ریا زهددن ایلدی

فاعلاتن　　فعلاتن　　فعلاتن　　فعلن

سالها دل طلب جام جم از ما میکرد　　وانچه خود داشت ز بیگانه تمنا میکرد

بنم داستك جمی جام دل نیجه ییل ایلردی　　کندیده طوتدیغنی غیردن اوم ایلردی

کوهری کز صدف کون و مکان بیرون بود　　طلب از کم شدکان لب دریا میکرد

بر لعلکم صدف کون و مکاندن خارج　　عشق کنارنده غریقدن اودیلك ایلردی

مشکل خویش بر پیر مغان بردم دوش　　کو بتأیید نظر حل معما میکرد

دون کیجه

مشکلمی پیر مغانه

دون کیجه مشکلی پیر مغانه الندم　　کاو نظر حل معماده دقیق ایلردی

دیدمش خرم و خندان قدح باده بدست　　واندران آینه صد کونه تماشا میکرد

کوردم انی که کولج جام ملاده شادان　　بوز قدر سیری او جام ایچره دخی ایلردی

کفتم این جام جهان بین بتو کی داد حکیم　　کفت آن روز که این کنبد مینا میکرد

بو جهان بین دلی حق سکه نه دم ویردی دیدم　　دیدی اول کون نکه بو کوك قبهٔ اول ایلردی

کفت از یار و کز وکشت سر دار بلند　　جرمش آن بود که اسرار هویدا میکرد

دیدی اندنکه او یار اولدی سر افراز بلند　　صوچی اول ایدیکه حق رازی عیان ایلردی

بیدلی در همه احوال خدا با وی بود　　او نمی دیدش و از دور خدا را میکرد

عاشقین یاری قمو حالده ایدی آنکله　　اوایسه کوردمز آنی ظنی ایرا ایلردی

از همه شعبدهٔ عقل که میکرد اینجا　　سامری پیش عصا و ید بیضا میکرد

اول قمو حیله که عقل ایلر ایدی بو یرده　　سامری پیش عصا هم الی آق ایلردی (صنع)

فیض روح القدس ار باز مدد فرماید　　دیگران هم بکنند انچه مسیحا میکرد

روح قدسینك اکر فیضی مدد ایلرسه　　غیر یلر هم ایدر آنی که مسیح ایلردی

کفتمش زلف چو زنجیر بتان از پی چیست　　کفت حافظ کلهٔ از دل شیدا میکرد

خوبلرین زلفی نیچون سلسله اسادیدم　　شکوا ایلر خواجه دیوانه کوکلدن دیدی

فاعلاتن　　فعلاتن　　فعلاتن　　فعلن

دوستان دختر رز توبه ز مستوری کرد　　شد سوی محتسب و کار بدستوری کرد

کین لولکدن ظرفا بنت عنب توبه ایندی　　کتدی ضابطیکه هم رخصتله ایش ایندی

آمد از پرده بمجلس عرقش پاك کنید (صوفیلقدن)　　تا بکوید بحریفان که چرا دوری کرد

کف

بوجهان بعضکه کون کلوکی بعض ایلردی (نسخه)

دیدی اول کونکه بو کوك

ایلردی حصن ملك

(نسخه) حال نیجه کوردم انی دور دوم... انده دوم
اول کون نیجه ... معبود

اولکونین آبرو دکل اولکون... بوسته

حیله عقلدن او کاایلر ایدی هب

چیست

خواجه شکوا دلی دلدن دیدیکم ایلیدی (نسخه)

بونلر شدرکی مغانه در

بوسه نستوری

نسخه مصرع ثانی

تا بکوید بحریفان که چرا دوری کرد

اهل رندان دیگه تا بو ایرالقی نه ایلدی

(نسخه) عشقی کوکل بو زینه در معنی بغلدی

حجکه

کبك کلك

کربه فارسی هره مجری کدی دیکلدر

میکرد

بزمه کلدی بو سوزدن درلرین آیلك آدی — اهل رندی دیه تاکم نه ایچون مکث اندی
جای آنست که در عقد وصالش کیرند — دختر مست چنین کین همه مستوری کرد
اول محلکم طوته لر وصلتنی باغده انك — بو بله رند قیزکه نهانلق بو قدر آن اندی
مژده کابدم ای دل که دیکر مطرب عشق — راه مستانه زد و چاره مخموری کرد
مشتلق ویره کو کلکم بنه سازنده عشق — پس دهٔ رندی اوروب چارهٔ خمار اندی
نه شکفت از گل طبعم ز نسیمش بشکفت — مرغ شبخوان طرب از برگ گل سوری کرد
ورد طبعم کر آچلدیسه نه طك عطرندن — مرغ شبخوان ورقی گل سوریدن ذوق اندی (شب وقت دوش)
نه هفت آب که رنکش بصد آتش نرود — آنچه با خرقهٔ صوفی می انکوری کرد
آب سبعیله دکل رنکی بوزاو دلکتمن — آنی کم خرقهٔ صوفی یه می انکور اندی
حافظ افتادگی از دست مده زانکه حسود — عرض و مال و دل و دین در سر مغروری کرد
ویرمه الدن خواجه دوشکنلکی زیراکه حسود — عرض و مال و دل و دین غرته ده افنا اندی

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

بسر جام جم آنکه نظر توانی کرد — که خاك میکده کحل بصر توانی کرد
اودم نظر سر جام جمه ایدرك قابل — که خاك میکده نی کوزه کحل ایدرك قابل (سورمه)
مباش بی می و مطرب که زیر طاق سپهر — باین ترانه غم از دل بدر توانی کرد
سن اولمه بی می و ساز تحت طاق کردونده — بو مسئله طشره غمی دلدن ایلمك قابل
گل مراد تو آنگه نقاب بکشاید — که خدمتش چو نسیم سحر توانی کرد
آچر نقابنی کامك کلی سنك اولدم — که طك یلی کبی خدمت آکا ایدرسك قابل
بعزم مرحلهٔ عشق پیش نه قدمی — که سودها کنی از این سفر توانی کرد

قو قصدی منزل عشقه

نسخه: کلاناجلدیسه طبعم نه عجب عطرندن — مژده کانی

کل سوری صوری جفادن کل منلا ادرنه کلی کل سوری دیدکلری محل دیمك کبی باخود سوری چو فوردکوی کلی اوله منلا ادرنه کلی و چو... کلی اوله کلی و بالطه کلی تعبیری کبی اوله

انکور اوزم دیمکدر

نسخه: کوکین به کو برسی النده اولمه بی می و ساز

مرحله

قو قصدی منزل عشقه ایاغی سن ایلرو — که اصیلرایده سین کربو یولی ایدرك قابل
بیا که چارهٔ ذوق و حضور و نظم امور — بفیض بخشی اهل نظر توانی کرد
یه کل که چارهٔ ذوق و صفاو ایشو دوزنی — که فیضی ویرمکله اهل دل ایدرسك قابل
جمال یار ندارد نقاب و پرده ولی — غبار ره بنشان تا نظر توانی کرد
نقاب و پرده ده طوتمز جمال دوست اما (حجاب) — بولین توزینی صوله تا نظر ایدرك قابل
تو کز سرای طبیعت نمیروی بیرون — کجا بکوی حقیقت گذر توانی کرد
که سن سرای طبعدن بیانه کتمز سنك — نیجه حقیقی یکا سن کچش ایدرسك قابل
گدائی در میخانه طرفه اکسیریست — گر این عمل بکنی خاك زر توانی کرد
فقیر باب خرابات عجایب اکسیردر — بو ایشی کرسن ایدرسك خاکی زر ایدرسك قابل
دلا ز نور ریاضت گر آگهی یابی — چو شمع خنده زنان ترك سر توانی کرد
کر اکلاویش بوله سنك دل که نور ریاضتدن — موم اساشادا اوله رق باشی ترك ایدرسك قابل
ولی تو تا لب معشوق و جام می خواهی — طمع مدار که کار دگر توانی کرد
مدامه سنکه لب یار و جام می استرسك — امید طوتمه که بر غیری ایش ایدرسك قابل
گر این نصیحت شاهانه بشنوی حافظ — بشاه راه طریقت گذر توانی کرد
بو پادشاهی او کودی بخواجه کر اشیدرسك — طریقك اولو یولندن کچش ایدرسك قابل

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

بعد ازین دست من و دامن آن سرو بلند — که ببالای چمان از بن و بیخم برکند
بعد ازین بر الکله دامن اول سرو بلند — کم قوپردی دیب و کوکدن بنی اول بوی بلند
حاجت مطرب و می نیست تو برقع بکشا — که برقص آورد م آتش رویت چو سپند

نسخه: کو اصیلر بو سفرسه کر ایدرسك قابل — بو سفر صح

ویرمکله

نسخه: او تورن غبار یولی تا نظر ایدرسك قابل

مدامه

نسخه: بعد ازین بر الکم ای دامن اول سرو بلند

آج سن اوزرلك تحمی وسازنده بحاجت بوقدر کم بودك اودی بنی رقصه کتورسك جوسپند

هیچ رویی نشود آینهٔ جهرهٔ بخت مکر آن روی که مالند بر آن سم سمند

هیچ بر یوز اوله من جهرهٔ بخته مرآت الا اول یوز که سوده اوله یوزه کم اق سکمند

کفتم اسرار غمت هرچه بود کو میباش صبر ازین بیش ندارم چه کنم تا کی وچند

سویلدم سن غمك هر نه اوله اولسون دیدی بوندن ارتق طوتهمم صبری نه ایدم تا کی و چند

مکش آن آهوی مشکین مرا ای صیاد شرم از آن چشم سیه دار ومبندش بکمند

اول بنم مسکلوجه جیرانمی اولدرمه اوجی اول قرا کوزدن اوتان بغلمه انی بکمند

من خاکی که ازین در نتوانم برخاست از کجا بوسه زنم بر لب آن قصر بلند

بوقپوده جم فالقمغه کم بو قپودن بن خاکی قندن اوردم اوپوشی اول کوشکین اوجینه که بلند

چون غزلهای تر و دلکش حافظ شنود کر کمال است بود سعی نکو ید بخجند

حافظك چون ایشیده نازك و دلکش غزلین کر کمال اوله اشعاری دیمز دوخجند

باز مستان دل از آن کیسوی مشکین حافظ زانکه دیوانه همان به بود اندر بند

الله اول مسکلو صچندن کرو دل ای حافظ زیرا دیوانه همین اولمسی یکدر که بند

جز بزلف تو ندارد دل حافظ میلی اه ازین دل که بصد بند نمی دارد بند

حافظك کوکلی میل زلفکه آخر طوتمز اه بو دلدنکه نیجه بوز بغله طوتمز بند

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

دست در حلقهٔ آن زلف دوتا نتوان کرد تکیه بر عهد تو و باد صبا نتوان کرد

اول ایکی حلقهٔ زلفه ال ایلتمك اولمز وعد بکه باد صبایه طیان اتمك اولمز

انچه سعیست من اندر طلبت بنمایم این قدر هست که تغییر قضا نتوان کرد

خواص اوقیانلر انته اطارلو وحلادت سپند اوزرلك تحمی که بعضی نسخه ر احون

آینه جهرهٔ اورد نه سجاده

مالند

اق سمند نسخه

تا کی وچند نیجه یه دك دیمکدر

نیجه یه

مسکلوجه

خواجه ایله همعصر اولدی کمالی شاعر ایله

خجند شاعر دیمکدر

بخجند

دل که

اول نه جالشکه اراملکه کسنك کو سترم

اول نه جالشکه ارامکده کسنك کوستردم بو قدر وار که قضا بوزمه سین اتمك اولمز

دامن دوست بصد خون دل افتاد بدست بفسوسی که کند خصم رها نتوان کرد

بوز بودك قانی ایله دوشدی اله دوست اتکی خصمین اندیکی ظلمله صالیم اتمك اولمز

عارضش را بمثل ماه فلك نتوان کفت نسبت یار بهر بی سر و پا نتوان کرد

بکزدشله دیمك اولمز یوزنه ماه فلك هر باش و پاسزی یاره شبه اتمك اولمز

سرو بالای من آنکه که در آید بسماع چه محل جامهٔ جان راکه قبا نتوان کرد

اولزمانکم بنم اول سرو بویم رقصه کله جانه قدرت نه که اول جاك طوتان اتمك اولمز

من چه کویم که ترا نازکی طبع لطیف تا بحدیست که آهسته دعا نتوان کرد

بن نه دییم که سکا طبع لطیف نازکلك تا او حد درکه دعا یاجه جق اتمك اولمز

نظر پاك تواند رخ جانان دیدن که در آیینه نظر جز بصفا نتوان کرد

کورمکه یاری یوزینی آری بقبلسك قادر زیرا مرآته صفاسز نظر اتمك اولمز

غیرتم کشت که محبوب جهانی لیکن روز و شب عربده با خلق خدا نتوان کرد

غیرت اولدردی بنی یار جهان اما خلق حقیله جدال دون وکون اتمك اولمز

مشکل عشق نه در حوصلهٔ دانش ماست حل این نکته بدین فکر خطا نتوان کرد

بوق بنم حوصلهٔ اوقومده مشکل عشق بو خطا فکریله بو رمزی حل اتمك اولمز

بجز ابروی تو محراب دل حافظ نیست طاعت غیر تو در مذهب ما نتوان کرد

بوق خواجه کوکلنك اخر قشیکك محرابی بو بیجزده دیکره طاعتی اتمك اولمز

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

دل از من برد و روی نهان کرد خدا را با که این بازی توان کرد

خصمین اندیکی ظلمله صالیویرملر اولمز

هر سرو پاسزی تشبیه اکه اتمك اولمز نسخه

ناظر و آینه صاف اولمه کرك ای اسحق ناکه طرفین اوله مرآت مصفی الحق

بوق بنم مشکل عشق اوقومغه قابلك نسخه

توان کرد

کوکل بندن آلوب بوزاندی پنهان حقیچون کیمه بولعبی ایتمك امكان
سحر تنها بیم در قصد جان بود خیالش لطفهای بی کران کرد
سحر تنها الغم جان قصدینه اندی خیالی اندی حدسز باکه احسان
چرا چون لاله خونین دل نباشم که با ما نرگس او سرگران کرد
نیچون قنلو دل اولمایم چو لاله بزه که اندی اغر باشلق او چشمان
صبا گر چاره داری وقت وقتیست که درد اشتیاقم قصد جان کرد
صبا گر چاره طوتك وقتدر وقت کم اندی دردشوقم قصد دلجان
بدان سان سوخت چون شمعم که بر من صراحی گریه و بربط فغان کرد
اودك یقدی بنی موجه که باکه صراحی گریه اندی چنکو دافغان
کجا گویم که با این درد جانسوز طبیبم قصد جان ناتوان کرد
بو جان یاقیجی دردم کیمه دییم که قصد اندی ضعیف جانیمه جانان
میان مهربانان کی توان گفت که یار ما چنین گفت و چنان کرد
گوزللر ایچره نیجه دیمك امكان اولور که اندی اویله دیدی بویله جانان
عدو با جان حافظ آن نکردی که تیر چشم آن ابرو کمان کرد
رقیب ایتمزدی حافظ جانه آنی کم اندی اول قتی یا نیر چشمان

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

یاد باد آنکه زما وقت سفر یاد نکرد بوداعی دل غمدیدهٔ ما شاد نکرد
بزدن آکلسون اوکم کندیکی دم ایتمدی یاد برو داعیله کدرناك کوکلم ایتمدی شاد
آن جوان بخت که میزد رقم خیر قبول بندهٔ پیر ندانم زچه آزاد نکرد

اولیکت بخنلو که

شبی نسخه
یالنلق اندی جان قصدینه بر شب

بایوق قصدینه صح

نسخه
نیچون قنلو بورك اولمیم چو لاله

سان مثل مغناسنه اولمغله او دوشی دیمك اولور

چشمان

باد

اول یکت بختلو که اوردی قبول خیره رقم بلمزم کم نه ایچون ایتمدی بر بیر قبول آزاد
کاغذین جامه بخونابه بشویم که فلك رهنمونیم بپای علم داد نکرد
کاغذین طون بو باللم قنلو بشیله که فلك که ایتمدی بنزه عدل سنجی یا کاردشاد
دل بامید صدایی که مگر در تو رسد نالها کرد درین کوه که فرهاد نکرد
ساکه بر سسله کوکل ایرمك امیدی ایله کم ناله لر ایتدیکم ایتمادی بوداغده فرهاد
سایه دان بیك صبا از تو بیاموزد کار زانکه چالاکتر از این حرکت باد نکرد
لاینواول بیك صباسندن ایش اوگرنسون نکم بو کیکدن تیزه دك ایتمدی زیرا کم باد
سایه تا باز گرفتی ز چمن مرغ سحر آشیان در شکن طرهٔ شمشاد نکرد
سن چمندن کرو ناظل طوته لی مرغ سحر بو کلم کاکل شمشیر ده بو وه ایتمدی جاد باد
کلك مشاطهٔ صنعش نکشد نقش مراد هر که اقرار بدین حسن خداداد نکرد
صنع حق ناظمی کام نقشنه حکمن قلمی اعتراف ایتمدی هر کیمکه بو حسنه حق داد
مطربا پرده بگردان و بزن راه عراق که بدین راه بشد یار و ز ما یاد نکرد
دوندرای ساز چالیجی پردهٔ اورد راه عراق کم کیدوب یار دبو یوله ایلمدی بزدن یاد
غزلیات عراقیست سرود حافظ که شنید این ره دلسوز که فریاد نکرد
هب عراقی غزلیاتی خواجه ابر لدیغی که ایشیدوب که ایتمدی بو جان یا قیجی نغمهٔ داد

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

دلبر برفت و دلشدگانرا خبر نکرد یاد حریف شهر و رفیق سفر نکرد
یارکتدی کوکلی کتنشه هم ایتمدی خبر شهر ایچره یاری یولده رفیق ایتمدی اگر
یا بخت من طریق مروت فرو گذاشت یا او بشاه راه طریقت گذر نکرد

افکاغد طونه بو باللم قنلو نسبده که فلك
بع بیلم صح

بین

نسخه
امید بله مگر

کار از این

دك تیزه دك

نسخه
جکمدی صنع خدا ناظمی کام نقشنه کلك

اعتراف

خواجه نك اول دیغی هب غزلیات عراق
عراقی دیدکلری طفل نازه مینعد نك سیانه نك
نورکستانه فهیمی کبی عربی و نکدانی
نسخ بو له شعرلر هوس ابتدای اشعارنده
صورت اولوب ابتدای یار ایتمدی اکر
بو لده رفیق و بلکه ده یار ایتمدی اکر

سفر
راه
گذر

نسخه: با اول طریق جاده بوله ایتمدی کذر

باطالعم اشاغه قودی عشق طریقنی   با اول طریق شاه رهه ایتمدی کذر

من ایستاده تا کنمش جان فدا چو شمع   او خود کذر بما چو نسیم سحر نکرد

بن طوردم شمعه کبی جان فدا ایدم   بادی سحر چه خود او بزه ایتمدی کذر

کفتم مکر بکریه دلش مهربان کنم   در سنک خاره قطرهٔ باران اثر نکرد

دیدم مکر که بغرینی ایدم اغلمقله نرم   اول خاره طاشه اب مطر ایتمدی اثر

دل را اکرچه بال و پر از غم شکسته شد   سودای خام عاشقی از سر بدر نکرد

کرچه اولدی کوکله قول و قنادی قیغودن شکست   خام عشقی باشدن ایتمدی عاشق اوادن طیشر

هر کس که دید روی تو بوسید چشم من   کاری که کرد دیدهٔ ما بی نظر نکرد

هر کم بو زیکی کوردی سنك او بکدی کوزومی   کرد دیده   بر ایشکه اتدی کوز عزا ایتمادی بی بصر

کلك زبان بریدهٔ حافظ در انجمن   با کس نکفت راز تو تا ترك سر نکرد

مجلسده دیل کسیك قلمی خواجه حافظك   تا ایتمینجه شخصه دیمز سری ترك سر

مفعول   فاعلات   مفاعیل   فاعلات

روی بر رهش نهادم و بر من کذر نکرد   صد لطف چشم داشتم و یك نظر نکرد

بوز یولنه قودم و بکا ایتمدی کذر   یوز لطفی طوتدم اوم بریجك ایتمدی نظر

یارب توان جوان دلاور نکاه دار   کز تیر آه کوشه نشینان حذر نکرد

یا حق سن اول جوان بهادری صقلوط   کم تیر آه دردمنددن ایتمدی حذر

سیل سرشك ما ز دلش کین بدر نبرد   در سنك خاره قطرهٔ باران اثر نکرد

کوکلندن ایتمدی بشیمك سیلی طشره کین   طشره   قاده طاشی ابجره ماء مطر ایتمدی اثر

میخواستم که میرمش اندر قدم چو شمع   او خود بما کذر چو نسیم سحر نکرد

استردم ایغنه

65

استردم ایغنده اولم شمعه وش فنا   بادی سحر چه خود او بزه ایتمدی کذر

جانا کدام سنك دلی کفا بتست   که او بپیش زخم تیر تو خود را سپر نکرد

قنغی او طاش بور کلو عقلسز که ای کوزل   کا اول زخم اوقیکه قارشو اوزین ایتمدی سپر

ماهی و مرغ دوش ز افغان من نخفت   وان شوخ دیده بین که سر از خواب بر نکرد

دون کیجه قوش بالقده فغانمدن اویمدی   کور خوابدن ایتمدی او کوزی شوخکه بوجه سر

حافظ حدیث نغز تو از بس که دلکش آست   نشنید کس که از سر رغبت زبر نکرد

خوشنجه سوزك بخواجه سنك چوق کوکل چکن   کس دو بدیکه خط بکادن ایتمدی زبر

فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلات

واعظان کین جلوه در محراب و منبر میکنند   چون بخلوت میروند آن کار دیگر میکنند

منبر و محرابده بو طوردی کا ایدلر شیخلر   چونکه تنهایه کیدلر اول ایشین غیر ایدرلر

نسخه: اما ایدرلر توبه بیجون توبه خود از راق ایدر

مشکلی دارم ز دانشمند مجلس باز پرس   توبه فرمایان چرا خود توبه کمتر میکنند

طونادم بر شبهه بزمك عالماندن سئول   بو بورانلر توبه بیجون توبه خود از راق ایدر

کوییا باور نمی دارند روز داوری   کین همه قلب و دغل در کار داور میکنند

کوییا طونمزلر اینان روز محشردن بولر   کم ایدرلر امر حقده بونجه قلب و حیله لر

یارب این نو دولتانرا با خر خود نشان   کین همه ناز از غلام ترك و استر میکنند

نسخه: حق بو نو دیشانی نصب ایت او زحماری اوسنه

اوزخری ایله بو نو دیشانلری نصب ایت خدا   کم بو جمله اق غلامیله فاطردن فخر ایدر

بر در میخانهٔ عشق ای ملك تسبیح کوی   کاندر انجا طینت ادم مخمر میکنند

ای ملك میخانهٔ عشقین دردنده ورد اوقی   کا اول محلده بالجخ انسانی مخمور ایدرلر   بالجخ

حسن بی نهایتی انك عاشق اولدیرجکاودك
عشقله كنم عدمدن غیری خلق ایدر ایدر

حسن بی پایان او چندانکه عاشق میکشند   زمرهٔ دیگر بعشق از غیب سر بر میکنند
کاولدك انك حسن بی نهایتی عاشق اولدرر   عشقله کنم عدمدن غیری باش بوجه ایدر

بندهٔ پیر خراباتم که درویشان او   گنج را از بی نیازی خاك بر سر میکنند
قولویم پیر خراباتك که کانك بو خصولری   بی نیازلقدن خزینه باشنه طبراق ایدر

ای گدای خانقاه برجه که در دیر مغان   میدهند آبی و دلها را توانگر میکنند
برصوکه صح
تکیه بو خصولی نیز اول سحر اکه بیت پیرده   ویره لر بر صو که آنده دللری معمور ایدر

هوسنا
خانهٔ خالی کن دلا تا منزل جانان شود   کین هوسناکان دل و جان جای دیگر میکنند
قلب اوین بوش ایت صنمدن تا اوله یار منزلی   بو هوسناکلر ایدر جان و دلی غیری یر

صبحدم از عرش می آید خروشی عقل گفت   قدسیان گویی که شعر حافظ از بر میکنند
بر صدا عرشدن کلور وقت سحر عقلم دیدی   قدسیلر گویا که حافظ شعرینی ازبر ایدر

فصل دالی که جنك وعود

66

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

دانی که جنك و عود چه تقریر میکنند   پنهان خورید باده که تکفیر میکنند
بیلور میسك که نه ایلیه لر ساز و جنگ دیرش   گزلو ایچك شرابکه سزی ایده لر دو کنش

ناموس عشق و رونق عشاق میبرند   عیب جوان و سرزنش پیر میکنند
ناموس عشقی شنلك عشاقی ایلنه لر   تعییب گنج و پیره ایدرلر باشه قاقنش

گویند رمز عشق مگویید و مشنوید   مشکل حکایتیست که تقریر میکنند
دیرلر که رمز عشقی دیمك دکلمك دخی   مشکل حکایه در که ایدرلر بو سویله یش

ما از برون در شده مغرور صد فریب   تا خود درون پرده چه تدبیر میکنند
بوز دکله بن غیرا اولور بر طشره قابودن   تا پرده مزده نه ایلیه لر داخی ایله یش

تشویش وقت پیر مغان میدهند باز   این سالکان نگر که چه با پیر میکنند
تشویش ویریرلر ان مغان پیرخنه ینه   بو طالبانی گور که نه ایدر شیخه ایله یش

صد آبروی نیم نظر میتوان خرید   خوبان درین معامله تقصیر میکنند
یوز یوز صوی بادم نظره ممکن آله لر   بو ایشده دلربالر ایدرلر قصور ایدیش

قومی بجد و جهد نهادند وصل دوست   قومی دیگر حواله بتقدیر میکنند
برقوم وصال یاری چالش سعیه قودیلر   برقوم اخر ایلدیلر نا الستنه آصیش
قو یدیلر

فی الجمله اعتماد مکن بر ثبات دهر   کین کارخانه ایست که تغییر میکنند
آز دقده اتمه دور سنه دهرك اعتماد   بو در که کارخانه ایدرلر بوده نو و دوز نش

دانی که جنك وعود
پنهان

نسخه
منکلجه بر حکایه ایدرلر که سویلنش

نسخه
بوز دکلو غیر اولور بر طشره قابودن
تا پرده ایچره بیزه نه ایدر داخی ایله نش

نسخه
بر زمره وصل یاری چالش سعیه قودیلر

بوزنش دوزنش

جز قلب تیره هیچ نشد حاصل هنوز — باطل درین خیال که اکسیر میکنند

بوز قلبدن آخر اولمدی هیچ حاصلی هنوز — باطل بو اعتقادده که کیمیا ایدرلر ایش

می خور که شیخ و حافظ و مفتی و محتسب — چون نیك بنگری همه تزویر میکنند

می ایچکه شیخ و حافظ و مفتی و ضابطان — چون خوش کوریسك قموم ایدرلر ایش

چون خوش کوررسك ایلیه لو جمله‌سی ایش بقرسك تزویر میکنند

عم

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

آنانکه خاك را بنظر کیمیا کنند — آیا بود که گوشهٔ چشمی بما کنند

انلر که خاکی بقمغله کیمیا ایدر — آیا اولورمی بر گوز اوجی بزیکا ایدر

بما کنند

دردم نهفته به ز طبیبان مدعی — باشد که از خزانهٔ غیبش دوا کنند

بنك گزلمك طبیب عدودن مرضمی — غایب خزینه‌سندن اوله کم دوا ایدر

چون حسن عاقبت نه برندی و زاهدیست — آن به که کار خود بعنایت رها کنند

چون زهد و صوفیلقله دکل خیر عاقبت — اول یك که فیض حقه ایشین اوزرها ایدر

نسخه: اول یك که اوز ایشنی حقه اول رها ایدر

معشوقه چون نقاب ز رخ بر نمی کشد — هر کس حکایتی بتصور چرا کنند

فالدرمز اوزنوسینی یوزندن حجبه چون — هر کس نیچون که عقلی ایله برادا ایدر

نسخه: چونکم یوزندن اوزتوبی محبوبه چکمیدر

حالی درون پرده بسی فتنه میرود — تا آنگهی که پرده برافتد چها کنند

برحالکه پرده ایچره کیدر نیچه فتنه‌لر — اولدمکه پرده یوجه دوشه نیچه ایلا ایدر

حالا نقاب ایچنده نیچه فتنه‌لر کیدر — اولدمکه پرده فالدیره‌لر نیچه ایدلر

گر سنگ ازین حدیث بنالد عجب مدار — صاحب دلان حکایت دل خوش ادا کنند

ایکلرسه طاش بو سوز عشقدن عجب لمه — صاحب دلان کوکل سوزن خوش ادا ایدر

اهل کوکل
ارباب دل

نسخه: گر طاش بو سوزدن ایکلرسه ایلمه عجب

بی معرفت مباش که

معا

بی معرفت مباش که در من یزید عشق — اهل نظر معامله با آشنا کنند

بازار عشق ایچنده عرافتسز اولمه کیم — دوستلوغی آشنا ایله اهل آشنا ایدر

عرافتسز اولمه کیم صح

می خور که صد گناه ز اغیار در حجاب — بهتر ز طاعتی که بروی ریا کنند

اغیاردن ایچ نهان می کیم یوز گناه و جرم — بر زهددن گوزل که ریا صورتیله ایدر

پیراهنی که آید ازو بوی یوسفم — ترسم برادران غیورش قبا کنند

ازو بوی یوسفمك

اول بر قمیص که یوسفمك قوقسی کلور — قورقیمکه دادرانی غیوری قبا ایدر

نسخه: قورقرم حسود دادرانی کیم فنا ایدر

بگذر بکوی میکده تا زمرهٔ حضور — اوقات خود ز بهر تو صرف دعا کنند

میخانه یا که اوغرا که حاضر جماعتی — سن چون زمان اوزلرینی صرف دعا ایدر

اوز دملرینی صرف و نیچون دعا ایدر

پنهان ز حاسدان بخودم خوان که منعمان — خیر نهان بسی ز برای خدا کنند

گزلو عدودن اوقوبنی یانوکه کریم — خوف گزلو ایلك الله ایچون اغنیا ایدر

حافظ دوام وصل میسر نمی شود — شاهان کم التفات بحال گدا کنند

اولماز مدام میسر حافظ وصال دوست — شاهان حال یوخسوله از التفات ایدر

بحال

نسخه: هر دم میسر اولمیه حافظ وصال یار — حال فقیره الفت از یادشا ایدر

عم

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

شاهدان گر دلبری زینسان کنند — زاهدان را رخنه در ایمان کنند

بویله خوبلق گرچه خوبان ایده‌لر — صوفیلر ایمانه نقصان ایده‌لر

نسخه: بویله خوبلغی خوبان ایده‌لر

هر کجا آن شاخ نرگس بشکفد — گلرخانش دیده نرگسدان کنند

آنجله هر قنده اول نرگس دالی — رخلری گل عینی گلدان ایده‌لر

بار ماچون سازد اغاز سماع — قدسیان از عرش دست افشان کنند
یار عزچون بسته به اغاز ایده — الصالیس عرشدن ملکلر ایده لر
رو نماید آفتاب دولتت — کر چو صبحت آینه رخشان کنند
کوستر ر یوز سکه دولت کونشی — کر سحر جه برلق ایندن ایده لر
عاشقان از ابر سر خود حکم نیست — هرچه فرمان تو باشد آن کنند
عاشقانک حکمی اوز باشینه یوق — هرنه فرمانک اولوران ایده لر
مردم چشم بخود اغشته شد — در کجا این ظلم بر انسان کنند
اولدی کستغرق قنه کوز بوبکم — قنده انسانه بوظلمی ایده لر
ای جوان سرو قد کویی بزن — پیش از ان کز قامتت چوکان کنند
او ده کودای سرو بوی بر طوپ بکت — اندن اول چوکن بویکدن که ایده لر
بینش چشم کمترست از قطره ئی — ان حکایتها که از طوفان کنند
قطره دن کمتر کوزم فاتندر اول — سو بله شلر کم طوفاندن ایده لر
عید رخسار تو کو تا عاشقان — در وفایت جان خود قربان کنند
عید رخسارک قنی تا عاشقان — دوستلق شکده اوزجانی نیچ ایده لر
خوش برآی از غصه ای دل کاهل راز — عیش خوش در بوته هجران کنند
غصه دن خوشلق کتور دل که اهل — بوته فرقتده خوش ذوق ایده لر
سر مکش حافظ ز اه نیم شب — تا چو صبحت آینه رخشان کنند
جکمه باش حافظ فغاندن نصف لیل — تا سحر جه اینه کی نور ایده لر

نسخه: الصالیش قدسیلر عرشدن ایده لر
طلچه ایندک کور درخشان ایده لر
قنده بوظلمی بر انسان ایده لر
برطوب اودای سروی بو بلو نوجوان / اندن اول چوکن بویکدن ایده لر
نسخه: چشم / چشیمک اوکنده نقصان قطره دن / اول حکایت کم طوفاندن ایده لر
نسخه: اوزجانی مهرکده قربان ایده لر
نسخه: اصل کل وصلت لیکن کاهل راز / عیشها دربوته هجران کنند / اصل کل وصلت ولی ارباب سر / بوته هجرانده عشرتلر ایدر
نسخه: خوش ان خوش جان ایده لر / بونه فرقتده خوشان ایده لر / ابدکی تا طلچه نوران ایده لر

فصل گفتم کی دهان ولبت

عم

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

گفتم کی ام دهان ولبت کامران کنند — گفتا بچشم هرچه تو گویی چنان کنند
آغزک کوفمک دیدم نی شاد ایجان ایده — دیدی نه دیرسک ازالجلین کوزله ایده لر
گفتم خراج مصر طلب میکند لبت — گفتا درین معامله کمتر زیان کنند
دیدم خراج مصری طلب ایده نور لبک — آز ورق زیان بوکارده دی انلر ایده لر
گفتم بنقطه دهنت خود که برده راه — گفت این حکایتیست که با نکته دان کنند
کیم سویلدم ایلندی فمک نقطه سینه یول — بو بر حکایه در که دیدی نکته دانه ایده
گفتم صنم پرست مشو با صمد نشین — گفتا بکوی عشق هم این و هم آن کنند
حقیقله اول واوله دیدم صورتی سود — دیدی که سمت عشقده بونی اکی ایده لر
گفتم هوای میکده غم میبرد ز دل — گفتا خوش آن کسان که دلی شادمان کنند
قلبدن هوای میکده غم قالدرر دیدم — خوش اول کمسنه لر که کوکل شادمان ایده
گفتم شراب و خرقه نه آیین مذهبست — گفت این عمل بمذهب پیر مغان کنند
خرقه و باده مذهب و آیین دکل دیدم — دیدی بو ایشی پیر مغان یولنجه ایده
گفتم ز لعل نوش لبان پیر را چه سود — گفتا ببوسه شکرینش جوان کنند
خوب لبلر قندن اکا نه در پیره سویلدم — دیدی که شکرین بوسه له نوجوان ایده
گفتم که خواجه کی بسر حجله میرود — گفت آن زمان که مشتری و مه قران کنند
کر دک اوینه خواجه نه دم سویلدم کیدر — اول دم دیدی که مشتری وای اقتران ایده

نسخه: دیدی بوانلری نفضی که انلر کیم ایده لر / بنقطه
نفک
نسخه: دیدم که کیم ایندی فمک نقطه سینه یول / دیدی بو نقطه رمزی بیلور ادم ایده لر
نسخه: دیدی اوخوش کسان که کوکل خرم ایده لر
دیدی شکر لو بوسه له کنجلک دم ایده لر
بوسه
دیدی او دم که مشتری اقتران ایدر
بونده خواجه دن مراد وزیر در که قوام الدین در

کفتم دعای دولت تو ورد حافظست   کفت این دعا ملایك هفت آسمانی کنند

دیدم دعای دولتك اوراد حافظك   دیدی بو دعوتی یدی کوك قدسیانی ایدر

عم

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلن

غلام نرگس مست تو تاجدارانند   خراب باده لعل تو هوشیارانند

سنك سوزونتولو چشمك غلامیدر شهلر   سنك شروب دوداغك خرابیدر عاقللر

کذار کن چو صبا بر بنفشه زار و ببین   که از تطاول زلفت چه سوکوارانند

بنفشه لیکه صباجه کذار ایله ده کور   که زلفکك الندن نه دکلو یاسلولر

ز راه صبا و مرا آب دیده شد غماز   وگرنه عاشق و معشوق رازدارانند

سکا صبا و بکا کوزیمی اولوب قوجی   و بوخسه عاشق و معشوق طوینجیلر سرلر

نه من بر آن گل عارض غزل سرایم و بس   که عندلیب تو از هر طرف هزارانند

غزل او کل یناغه اوزره اوقودن آنجه دکل   که سانکه هر بکادن واد هزار بلبللر

ز دیر زلف دوتا چون گذر کنی بنگر   که از یمین و یسارت چه بیقرارانند

کذار ایدنجه ایکی قاتلو زلفك التندن   که صاغ و صولکه سن بونه دك قرارسزلر

نصیب ماست بهشت ای خداشناس برو   که مستحق کرامت کناهکارانند

بزم نصیبمز اوجماق خدا بلیجی یوری   که عفو و لطفه سزاوار در کنهکارلر

تو دستگیر شو ای خضر پی خجسته که من   پیاده میروم و همرهان سوارانند

سن اول الیم طوتیجی ایزی خوش خضر کم بن   دوا نه یم بیا اطلو بنمکه بولداشلر

عاقللر

نسخه بلا سادغرامق ابن سن بنفشه لیکه ده کور

قوجی

نسخه کساکه صاغ و صولکدن نه دك قرارسزلر

الندن

شناس برو

نصیب

نسخه و دوانه یم بیابان اطلو جمله بولداشلر

خلاص حافظ ازان

69

نسخه که بغلولر سنك اینکه جمله آزادلر
رستکارانند

خلاص حافظ ازان زلف تابدار مباد   که بستگان کمند تو رستگارانند

خلاص او زلف منوردن اولمسون حافظ   سنك کمندیکه بغلو که درهب ازادلر

جمله

عم

مفاعیلن   مفاعیلن   مفاعیلن   مفاعیلن

سمن بویان غبار غم چو بنشینند بنشانند   پری رویان قرار از دل چو بستیزند بستانند

اونودلر چون سمن بولر غمی توزین اوتورد دیرلر   عنادینه الودلر صبری دلدن چون بری رولر

بفتراك جفا دلها چو بربندند بربندند   ز زلف عنبرین جانها چو بفشانند بفشانند

جفا تركین چو بغلرلر انکله کوکلی بغلرلر   چو عنبر زلفی سیلکرلر انکله جانی سیلکرلر

بعمری یکنفس باما چو بنشینند برخیزند   نهال شوق در خاطر چو برخیزند بنشانند

بر مله بر نفس بر دم اونوروب چونکه قالقارلر   چو قالقادلر محبت دالنی کوکله دیکرلر

ز چشمم لعل رمانی چو می خندند میبارند   ز رویم راز پنهانی چو می بینند میخوانند

کولرلر چونکه کوزمدن قزل نار دانه یاغدرلر   اوقورلر کزلو اسرارلر یوزمدن چونکه کوررلر

سرشك گوشه گیران را چو دریابند دریابند   رخ از مهر سحرخیزان نگردانند اگر دانند

بو چق طوتانلرین یاشین چون اکلرلر سه اکلرلر   یوز عشقندن چو بر مزلر سحر قالقان بیلورلرکو

دوای درد عاشق را کسی کو سهل پندارد   ز فکر آنان که در تدبیر درمانند درمانند

قنی اول کسکه درد عاشقه درمان صنور آسان   تفکر صاحبی رأیندن درمانده عاجزلر

چو منصور از مراد آنان که بردارند بر دارند   که با این درد اگر دربند درمانند درمانند

او عاشقلر که منصور کبی بر دار حصه دارلر در   اکر بو درده کم درمان ایدم قیدنده عاجزلر

نسخه چو بنشینند بنشانند
چو بستیزند بستانند
جمع بستیزند عنادا ایجی بری رولر
الودلر صبری کوکلدن

نسخه کولرلر چونکه کوزمدن الوبنار دانه یاغدرلر
اوقورلر چونکه کوررلر
بوزمدن کزلو اسرارلر

نسخه سحر قالقان بو سندن اکرا کلرلر و جور مزلر

نسخه تفکر صاحبی درمانی تدبیرنده عاجزلر

دران حضرتی چو مشتاقان نیاز آرند ناز آرند
برین درگاه حافظ را چو میخوانند میرانند

چو عاشقلر او حضرته نیاز ایله ایدرلر ناز
بو درگاهه اوقورلر حافظی همده اخراج اولادرلر

نسخه: خلاصیز اولور آغندن جهانک عاقللر

م

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

شراب بی غش و ساقی خوش دو دام رهند
که زیرکان جهان از کمندشان نرهند

بولین ایکی طوزاغی صاف می و خوش دلبر
که انلرک طوزاغندن نجاتسز عاقللر

من ار چه عاشقم و رند و مست و نامه سیاه
هزار شکر که یاران شهر بی گنهند

اگرچه مجرم و عاشق و مست و مخمورم
که بلده دوستلری عزیزبک شکر گناهسزلر

قدم منه بخرابات جز بشرط ادب
که ساکنان درش محرمان پادشهند

ایتمه قومه خرابانه بغیر شرط ادب
که قاپوسنده دورانلر شهانه سرداشلر

جفا نه شیوهٔ درویشیست و راه روی
بیار باده که این سالکان نه مرد رهند

جفا بی جکمه دکلدر رسم درویشلك
کتور که باده دکل مرد ره بو سالکلر

مکن که کوکبهٔ دلبری شکسته شود
چو بندگان بگریزند و چاکران بجهند

جفا بی اتمه که خوبلق شعاعی اوله شکست
چو بندکان قچالر هم داغیله چاکرلر

مبین حقیر گدایان عشق را کین قوم
شهان بی کمر و خسروان بی کلهند

فقیر عشقه حقارتله بقمه کم بو قوم
قوشاقسزجه شهاندر و تاجسز شهلر

بهوش باش که هنگام باد استغنا
هزار خرمن طاعت به نیم جو ننهند

که او صلو اوله ایسجك باد ناز و استغنا
برم شعیره هزار بیچ نیازی قومزلر

نسخه: ایکی بولین طوزاغی صافی می و خوش دلبر

نسخه صحیح: شریعت و طریقت

نسخه: ادب اداسنك اخو خرابانه قومه پا

باده که این

نسخه: جفادکل فقرا طوری هم طریقه سلوك

نسخه: داغیلورلر کوله لر چون و بندکان قچالر

یا رب جه ایسه بیلك هیچ نیازی صایمزلر

غلام همت دردی کشان

غلام همت دردی کشان یکرنگم
نه آن گروه که ازرق لباس و دل سیهند

همیشه درد کشانلر دعاسنك قولویم
او زمره نك دکلم نوبی خرقه دل قرالر

جناب عشق بلندست همتی حافظ
که عاشقان ره بی همتان بخود ندهند

جناب عشق بوجه در همت ایله سن حافظ
که کندویه ویرمز یول همتسز عاشقلر

ازرق لباس و دل سیهند صح

نسخه: دنکسنك قولویم بر طورده عشقه جکنك
دکل او زمره دیا طونلو دل قرالنلر

م

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

چه مستیست ندانم که رو بما آورد
که بود ساقی و این باده از کجا آورد

نه مستلك بو که بلمم کتوردی یوز بیزه
کیم ایدی ساقی و قنده ن بو خمری کتوردی

چه راه میزند این مطرب مقام شناس
که در میان غزل قول آشنا آورد

نه پرده در که چلار بو مقام بیلور مطرب
کلام دوستی غزل اورته سنده کتوردی

صبا بخوش خبری هدهد سلیمانست
که مژدهٔ طرب از گلشن سبا آورد

پیام خوش ایله صبا هدهد سلیمان در
صفای باغ سبادن که مژده کتوردی

تو نیز باده بچنگ آر و راه صحرا گیر
که مرغ نغمه سرا ساز خوش نوا آورد

کتور اله دخی سن می و راه صحرا طوت
که قوش اوقور نغمان خوش صدایی کتوردی

رسیدن گل و نسرین بخیر و خوبی باد
بنفشه شاد و کش آمد سمن صفا آورد

ابن شمه‌م گل و نسرین خیر ایله خوش اولسون
بنفشه شاد و خوش آمد کتوردی گل شادی

دلا چو غنچه شکایت ز کار بسته مکن
که باد صبح نسیم گره گشا آورد

دل اتمه بغلو ایشکدن شکایه غنچه کبی
سحر یلی دوکم اچر صبایی کتوردی

نسخه: نه مستلك بو که بلمم کتوردی بیزه یوزی
کیم ایدی ساقی و قنده ن کتوردی بو نبیذی

غزل

غزل اچنده کتوردی که دوستانه سوزی

کتوردی باغ سبادن که ذوق مژده سوزی

اوردر که قوش نغمه خوش کتوردی آوازی
صدایی کتوردی

ابن شمه‌م گل و نسرین اوله خیر ایله خوش
بنفشه شادی و کلدی خوش بو ذوقی
کتوردی

ابن شمه‌م گل و نسرین اوله خیر ایله خوش
بنفشه شاد و خوش آمد و کلدی خوش بو بوزی

کتوردی دوکم اچان سکلو طلك یلی بو بوزی

کنوردی یانی بوجه ایت کلای یاردواکه بوزی

علاج ضعف دل ما کرشمهٔ ساقیست | بر آر سر که طبیب آمد و دوا آورد
کوزل نکاهی آرتوق کوکلمز دواسیدر | بوجه ایت بشی که طبیب کلدی انی کنوردی
مرید پیر مغانم ز من مرنج ای شیخ | چرا که وعده تو کردی و او بجا آورد
مرید پیر مغانم کوجنمه بندن شیخ | نیچونکه وعده سن اتدك یرینه او کنوردی
بنازم آن مژهٔ شوخ عافیت کش را | که موج می‌زندش آب نوش و ...
بنك چشمی آن تُرك لشکری نازم | که حمله بر من درویش یکقبا آورد
او عسکری کوزه للك طار کوزینه قربانم | که بن یالنجه عبا بوغنه حمله کنوردی
فلك غلامی حافظ کنون بطوع کند | که التجا بدر دولت شما آورد
کوکل له شمدی ابد رکوك که حافظه قوللق | سزك اولو قپو کبزه صیغنمه کنوردی

نیچونکه وعده سن اندك ایجا کنوردی او سوزی

کنوردی بر عبا کیدی نیچه او کنوردی

یتمه رکلا شمدی ابد رکوك که حافظه قوللق | صیغین کنوردی سزك اولو قپو کبزه کاوزی

غیره

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

حسب حالی ننوشتی و شد ایامی چند | محرمی کو که فرستم بتو پیغامی چند
یزمدك واقع حال اولدی که ایام برقاچ | قانی محرم که خبر کونده ره ایدم برقاچ
ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید | هم مگر پیش نهد لطف شما گامی چند
بز او عالی یره ایرشمکه قادر دکلوز | لطفکز اوکنجه مکر قویه ایق برقاچ
چون می از خم بسبو رفت و کل انداخت نقاب | فرصت عیش نکهدار و بزن جامی چند
برده کل اطدی شراب دستیه واردی | فرصتی ذوقی کوزت همده قدح برقاچ
قند آمیخته با کل نه علاج دل ماست | بوسهٔ چند بر آمیز بدشنامی چند
کوکلمز کلبه شکر ایله دکلدر محظوظ | وبرینجه بوسه سوکونشکله قریشق برقاچ

بسبو رفت خم
واردی چونکم
سوکونشله

زاهد از حلقهٔ رندان

71

بزم رندانی کج ای صوفی سلامت بوله

زاهد از حلقهٔ رندان بسلامت بگذرد | تا خرابت نکند صحبت بدنامی چند
کچ سلامت بز اهد حلقه‌سی رنددن | تا سنی اتمیه ویران کونوادلو برقاچ
عیب می جمله بگفتی هنرش نیز بگو | نفی حکمت مکن از بهر دل عامی چند
سویلدك عیبنی هب هم هنرین سویله | نفی حکم ایلمه جاهل کوکلیچون برقاچ
ای گدایان خرابات خدا یار شماست | چشم انعام مدارید ز انعامی چند
ای فقیران خرابات سزه حق یاردمجی | طوتمیك لطفی امید سز جهلادن برقاچ
پیر میخانه چه خوش گفت بدردی کش خویش | که مگو حال دل سوخته با خامی چند
پیر میخانه نه خوش سویلدی اوز دردی چکنه | حال دل یاتغنی سویلمه خامه برقاچ
حافظ از شوق رخ مهر فروزت بسوخت | کامکارا نظری کن سوی ناکامی چند
کوبه ضیالی رخکك شوقی ایله یاندی خوجه | سمت ناکامه نظر ایت که کریما برقاچ

براهد حلقه‌سی
سویله میك

غیره

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

دمی با غم بسر بردن جهان یکسر نمی ارزد | بمی بفروش دلق ما کزین بهتر نمی ارزد
ایلمك بر دمی غمله جهانی سربسر دکمز | میه صات خرقه مز بیزم که بوندن یکره دکمز
دیار یار مردم را مقید میکند ورنه | چه جای فارس کین محنت جهان یکسر نمی ارزد
مقید خلقی ایلر بو کوزللر شهر یدر یوخسه | نه بر کم فارسی بو غم جهانی سربسر دکمز
بکوی میفروشانش بجامی بر نمی گیرند | زهی سجادهٔ تقوی که یك ساغر نمی ارزد
قبول اتمزلر انی چادسوی میده بر جامه | نه خوش سجادهٔ تقوی که بر صحاغه اردکمز

یکره که دکمز
دیار یار خلقی مقید ایدر یوخسه کین
برصحاغه اردکمز نمی

صح رقیبم سرزنشها

بنی تعریض ایدوب اعدا که بو بابدن یوزك دوندر

رقیبم سرزنشها کرد کز این باب رخ برتاب　　چه افتاد این سر ما را که خاک در نمی‌ارزد

بکا طعن ایدوب اعدا که بو بابدن یوزك دوندر　　نه دوشدی بزم بو باشمزه خاك دره دکمز

بشوی این دلق دلتنگی که در بازار یکرنگی　　مرقعهای گوناگون می احمر نمی‌ارزد

نسخه کوکل طارلیغی طونی بو بو بر رنکلك بازارنده

بو بر رنکلك بازارنده کوکل طارلیغی خرقه‌یی　　قزلجه باده‌یه کیم درلو درلو خرقه‌لر دکمز

این طوفان

بس آسان می‌نمود اول غم دریا به بوی سود　　غلط گفتم که این طوفان به صد گوهر نمی‌ارزد

کوهر

چوق آسان اوك کورندی بحر غمی سودای ایلکله　　که یکلش سویلدم طوفاندر بو یوز گوهر دکمز

دلکشست　جست

شکوه تاج سلطانی که بیم جان درو درج است　　کلاه دلکش است اما به ترک سر نمی‌ارزد

جان در کار

سعادت تاج سلطانی که اندن خوف جان وار در　　کوکل چکیجی اوسکوفدر ولیکن ترك سره دکمز

ترا آن به که روی خود ز مشتاقان بپوشانی　　که شادی جهانگیری غم لشکر نمی‌ارزد

سکا اولی بك که اوز یوزوکی مشتاقلاندن اورتسن　　جهانگیرلك سروری کم غم عسکر نفره دکمز

چو حافظ در قناعت کوش و از دنیای دون بگذر　　که یك جو منت دونان دو صد من زر نمی‌ارزد

قناعتده اول الجوق فانیدن کچ حافظ اساسن　　که بر الچاغه ادبه منتی یوز اوقه زره دکمز

عم

مفاعیلن　مفاعیلن　مفاعیلن　مفاعیلن

اختیار اتمز

دلم جز مهر مهرویان طریقی بر نمی‌گیرد　　ز هر در میدهم پندش ولیکن در نمی‌گیرد

نسخه کوکل مهرولر

دلم مهرولر عشقندن دیکر یول اختیار اتمز　　اکا هر قابودن نصح ایلدم اما بر طوتمز

نسخه اکا هر بابدن اندم نصح و پند اما بر طوتمز

خدا را ای نصیحتگو حدیث از خط ساقی گو　　که نقشی در خیال ما ازین خوشتر نمی‌گیرد

که بنم فکریمزده خوشترك اندن نقش طوتمز

خدا حقیچون ای ناصح سوز رخسار ساقیدن　　که اندن خوشترك نقشی بزم اندیشه‌مز طوتمز

ناصح دی

صراحی میکشم پنهان

صراحی میکشم پنهان و مردم دفتر انگارند　　عجب گر آتش این زرق در دفتر نمی‌گیرد

سوختن

طاشیرم بلبله کزلو صنور عالم که دفتردر　　عجبدر بو ریا اودی اگر کم دفتری طوتمز

من این دلق ملمع را بخواهم سوختن روزی　　که پیر میفروشانش به جامی بر نمی‌گیرد

تنك می

ملون بو بیالو خرقه‌یی یاقسم گرك بر گون　　کیم آنی میفروشان شیخی بر جام باده‌یه طوتمز

نصیحت گوی رندان را که با حکم خدا جنگست　　دلش بس تنگ می‌بینم مگر ساغر نمی‌گیرد

جنکیله

جامی اول طوتمز

نصیحت سویلین مستانه کم حق حکمی جنکیله　　فنی طار کوکلنی کوردم مگر کم باده اول آلمز

ازان رو هست یاران را صفاها با می لعلت　　که غیر از راستی نقشی درین جوهر نمی‌گیرد

طوتمز

اویوزدن باك او بو نجیلك صفاسی وار قزل میدن　　که رنك استقامتدن نقوش آخر قبول اتمز

میان اغلمقده کولرم موم‌جه بو بزم انجره

میان گریه میخندم که چون شمع اندرین مجلس　　زبان آتشینم هست لیکن در نمی‌گیرد

میان اغلمقده کولرم بو بر ده کم موم جه　　لسان آتشینم وار فاما بر اثر طوتمز

بی　کوز درسك

سرو چشمی بدین خوبی تو گویی چشم ازو بردار　　برو کین وعظ بی معنی مرا در سر نمی‌گیرد

احتیاج

بو دلبرلکده باش و کوز و سن طوت بوجه کوز　　بوری وار بو اصل بند بنم باشیمه بر طوتمز

نسخه بزم سوز احتیاجلقده

سخن در احتیاج ما و استغنای معشوقست　　چه سود افسونگری ای دل چو در دلبر نمی‌گیرد

بو کوجیلك

بزم محتاجلقده سوز و استغناده معشوقده　　سحر بازلق نه اصی دل کوز لده چون اثر طوتمز

چه خوش صید دلم کردی بنازم چشم مستت را　　که کس مرغان وحشی را ازین بهتر نمی‌گیرد

نه خوش صید ایلدك کوکلم او مست کوزوکه قربان　　که وحشی قوشلری بر کمسه بوندن خوشترك طوتمز

خدا را رحم ای منعم که درویش سر کویت　　دری دیگر نمیداند رهی دیگر نمی‌گیرد

کرم حق ایچون رحم ایت که درویش محلکدر　　قبوکدن غیری باب بیلمز بولکدن غیری یول طوتمز

بن اولدم بیر مغاندن کوردم انعام لطف مردانه
ویا عادتلو بن بر باده یه انلر قبول اتمز

من از پیر مغان دیدم کرامتهای مردانه — که این ریایی را بجامی بر نمی کیرد
نیجه مردانه بن پیر مغاندن کوردم انعام مکرم — ریالو مذهبی بر باده یه انلر قبول اتمز طوتمز

ور نمی

من آن آیینه را روزی بدست آرم سکندر وار — اکر میکیرد این آتش زمانی ور نمی کیرد
بن اول مرآتی اسکندر جه دسته کتوردم بر کون — اکر بو او دینی بردم طوتر یا بو خسته کم طوتمز

سکندر جه او مرآتی کتوردم دسته بن بر کون

نمی

بدین شعر تر شیرین ز شاهنشه عجب دارم — که سر تا پای حافظ را چرا در زر نمی کیرد
نازک
بو شعر نازك و خوشله تعجب طوترم شاهدن — نیجون نکم ناسرا یا حافظی آلتونه غرق اتمز طوتمز

عم

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

بهار

نسخه
بنم وار بونم کم هر بیری کل سایبان سنبل
بکا غبنك خطی اللك باز که خون ارغوان طوتر

بتی دارم که کرد کل ز سنبل سایبان دارد — بهار عارضش خطی بخون ارغوان دارد
بنم بر صورتم وار هر بیری کل سایبان سنبل — بناغی نو بهار خطی قان ارغوان طوتر

ابد صاغلق

غبار خط بپوشانید خورشید رخش یا رب — حیات جاودانش ده که حسن جاودان دارد
بناغی شمسی اورتدی خطینك نوری ای تکری — ابد صاغلق اکا ویر کم کوزللك جاودان طوتر

نسخه
کرکمز ابلته نا اهلی کوریرم جانکم کوزندن
بنم انتمش بهر کنددن اولاند کمان طوتر

ز چشمش جان نشاید برد کز هر سو که می بینم — کمین از کوشه کرد ست و تیر اندر کمان دارد
کوزندن جان ایلتمك ناسزا هر یاکه دن کوردم — بو سیر ایلمش هر کوشه سندن اوق کمان طوتر

خدا را داد من بستان از او ای شحنه مجلس — که می با دیکران خورده ست و با من سرکران دارد
بنم ای صاحب مجلس او جوم الحق بجون اندن — که غیر بیلر له می ایچمش بکا ارس کران طوتر

چو عاشق می شدم کفتم که بردم کوهر مقصود — ندانستم که این دریا چه موج خونفشان دارد
چو عاشق

چو عاشق اولیجق دیدکه الدم جوهر کامی — بو دریا بیلمدکم بن نه طالغه قانه صچان طوتر

73

نسخه
که بد اندیش کوزندن حق سنی اندر امان طوتر

ز خوف هجرم ایمن کن اکر امید آن داری — که از چشم بد اندیشان خدایت در امان دارد
اول اتمی طوترسك
بنی خوف فراقدن ایت ایمن اول اتمی طوترسك — بد اندیشلر کوزندن کر سنی کم حق امان طوتر

روان دارد

ز سرو قد دلجویت مکن محروم چشمم را — بدین سرچشمه اش بنشان که خوش آبی روان دارد
او سرو قد دلجو یکدن اتمه چشممی محروم — انی دیك بو بیکار بکنه کم اب روان طوتر

اکر ترکیه بغلرسك ارجابك صبحدن بنی جیجون

بفتراك ار همی بندی خدا را زود صیدم کن — که آفتهاست در تأخیر و طالب را زیان دارد
اکر ترکیه بغلرسك بنی آو ایله هو جو تیز — که تأخیرنده آفت وار و طالبده زیان طوتر

بلبل

چو در رویت بخندد کل مشو در دامش ای بلبل — که بر کل اعتمادی نیست در حسن جهان دارد
بوزوکه جونکه کل کوله الغنده اولمه انك بلبل — که کلده اعتمادی یوقدر کوزللکده جهان طوتر

بر خاك

بیفشان جرعه بر خاك و حال اهل شوکت بین — که از جمشید و کیخسرو فراوان داستان دارد
داستان طوتر
تزابه بر بیودم می صاچ و حال شوکت اهلین کور — که کیخسرو و جمشید دن نیجه داستان طوتر

چو دام طره افشاند ز کرد خاطر عشاق — بغماز صبا کوید که راز ما نهان دارد
چو دام زلفنی سیلکه غبار طبع عشاقدن — صبا غماز ینه سو یلیکه سر عز نهان طوتر

صاحبی سلطان
بر استان

چه افتادست در این ره که هر سلطان معنی را — بدین درکاه می بینم که سر بر استان دارد
دارد
نه دوشمش کم بو یولده نیجه ادراك صاحبی سلطان — بو عشق بزمنده کوردم کم باشین بر استان طوتر

چه عذر بخت خود کویم ان عیار شهر آشوب — بتلخی کشت حافظ را و شکر در دهان دارد
نه دییم بخمك عذرین که اول عیار شهر آشوب — اجیله حافظی اولدردی شکر در دهان طوتر

عم

مفاعیلن فعلاتن مفاعلن فعلن

دلی که غیب نمایست و جام جم دارد | ز خاتمی که دمی گم شود چه غم دارد

کوکلکه غیب نمادر و جام جم طوتر | که اولسه بر نفس اکسك مهرنه غم طوتر

بخط و خال گدایان مده خزینهٔ دل | بدست شاه وشی ده که محترم دارد

خط و بکی فقرایه نقود دل ویرمه | البته شاه وشك و یرکه محترم طوتر

نه هر درخت تحمل کند جفای خزان | غلام همت سروم که این قدم دارد

خزان غمینه تحمل بهر اغاج اتمز | قولم او همت سروه که بو قدم طوتر

دلم که لاف تجرد زدی کنون صد شغل | ببوی زلف تو با باد صبحدم دارد

کوکلکه لاف سلام اوردی شمدی یوز شغلی | صاچك ایسیله سحرده نسیملاه طوتر

رسید موسم آن کز طرب چو نرگس مست | نهد بپای قدح هر که شش درم دارد

اودم ایرشدی که ذوقدن چو نرگس خوش | قدح اباغنه قودالتی اقچه کم طوتر

مراد دل ز که جویم که نیست دلداری | که جلوهٔ نظر و شیوهٔ کرم دارد

کوکل مرادینی کیمدن طوتم که دلدار یوق | که اهل همت و احسان دهی کرم طوتر

ز راز بهای می اکنون چو گل دریغ مدار | که عقل کل بصدت عیب متهم دارد

گل اساشمدی صقنمه بهای میدن زر | که عقل کل سنی یوز عیبله متهم طوتر

ز سر غیب کس آگاه نیست قصه مخوان | کدام محرم دل ره درین حرم دارد

یوقدر اکهی کسنین اسرار غیبه قصه اوقومه | کیم اهل دلکه بو حرمده علم طوتر

ز جیب خرقهٔ حافظ چه طرف بتوان بست | که ما صمد طلبیدیم و او صنم دارد

نه اصی بغله بر حافظ عباسی ... | که بز خدا دیلر بز اول هپ صنم طوتر

نمادر — کوکلکه کوستریجی غیب جام جم طوتر

سلام لافین اوروب دلکه شمدی یوز اشغال

آگاه

نسخه: قصه اوقومه

بتوان

فصل هر انکه جانب اهل وفا نگه دارد

عم

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

هر آنکه جانب اهل وفا نگه دارد | خداش در همه حال از بلا نگه دارد

هر اولکه اهل وفا سمتنی نکاه طوته | هر اندن انی کدردن خدا نکاه طوته

گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان | نگاه دار سر رشته تا نگه دارد

اگر که وارسه هواکه عهدی کسمیه دلبر | ایبین اوجوقنی نکاه طوت او ناکاه طوته

حدیث دوست نگویم مگر بحضرت دوست | که آشنا سخن آشنا نگه دارد

دیم پیام حبیبی جناب یاره مگر | که آشنا سوزینی آشنا نکاه طوته

چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت | ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد

چو سویلدم اکا کوکلم که طوت کوزلنه دیدی | نه وار الندن قولك کم خدا نکاه طوته

سر و زر و دل و جانم فدای آن محبوب | که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد

او دلبره دل و جانم و باشم و مالده فدا | که حق صحبتی دوستان وفا نکاه طوته

صبا در آن سر زلف ار دل مرا بینی | ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد

او زلف اوجنده کورورسك صبا اگر کوکلم | کرم یوزبله یرنی خوشدی کم نکاه طوته

دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای | فرشته‌ات بدو دست دعا نگه دارد

کوکل اوکونه صفا ایت که گر ایغون سورجه | ملك سنی ایکی ال له دعا نکاه طوته

مبادران و بلان خواجه دانکه دارید | که همچو جان گرامی شما نگه دارد

بهادران و موالی خوجه‌ای خوشجه طوتك | که اول سزی عزیز جان کبی نکاه طوته

سمتنی

پیمان

چو سویلدم اکا کوکلم که لطفله نکاه دیدی — نه وار الندن قولك کم خدا نکاه طوته

فدای آن محبوب — وفا نکه

نسخه: که حق الفتی جسب وفا نکاه طوته

ملك سنی ایکی ال له سنی نکاه طوته — ملك دعاسی ایله زو

و موالی

غبار راه گذارت کجاست تا حافظ | بیادگار نسیم صبا نگه دارد
کجیت یولك توزی قنده که تا نکاه حافظ | که یادکاری بادی صبا نکاه طوته

عم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

شاهد آن نیست که موئی و میانی دارد | بندهٔ طلعت آن باش که آنی دارد
اول دکلدر که کوزل کاکل وکیسو طوتر | انجق اول دلبره قول اولکه بو ر آنی طوتر
شیوهٔ حور و پری گرچه لطیفست ولی | خوبی آنست و لطافت که فلانی دارد
جلوه سی حور و پرینك فرضا خوش لکن | دلربالق و لطافت او که فلانی طوتر
چشمهٔ چشم مرا ای گل خندان دریاب | که بامید تو خوش آب روانی دارد
کوزیمك ابر مغنی ای کل خندان اکله | کم سنك ایچون اکله آب روان خوش طوتر
خم ابروی تو در صنعت تیر اندازی | بستد از دست هر آنکس که کمانی دارد
اولقدر صنعتی اوق آتمده اکری قاشك | هر کیسك الدی الندن که کمان آن طوتر
دل نشان شد سخنم تا تو قبولش کردی | آری آری سخن عشق نشانی دارد
سن قبول ایلیه لی اولدی کیر کوکله سوزم | حق بو کم صحبت عشق دکلنوبن نشان طوتر
در ره عشق نشد کس بیقین محرم راز | هر کسی بر حسب فهم گمانی دارد
عشق طریقنده یقین اولمدی کس محرم سر | جمله عالم اوزینك فهمی قدر ظن طوتر
با خرابات نشینان ز کرامات ملاف | هر سخن وقتی و هر نکته مکانی دارد
اورمه میخانه جلیسنه کرامتدن اوف | هر کلام بر دم و هر نکته بر بر کان طوتر

سرای

مرغ زیرک نشود در چمنش نغمه سرای | هر بهاری که ز دنبال خزانی دارد
نغمه ایلر چمننده اوله مز چالاك قوش | هر بر ایام بهارین که خزان صوکی طوتر
کوی خوبی که برد از تو که خورشید اینجا | نه سواریست که در دست عنانی دارد
طوب خوبلوغی کیم ایلدی بیله سندن کم کوده | او بیله اطلو دکل اولکم بو اد الدن طوتر
مدعی گو لغز و نکته بحافظ مفروش | کلك ما نیز زبانی و بیانی دارد
حافظه صانعه دموزهم لغزای مدعی | خامه مز هم بزم خوش دل و اعیان طوتر

عم

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

از دیده خون دل همه بر روی ما رود | بر روی ما ز دیده نبینی چها رود
کوزدن بوزیمزا اوزره همین خون دل کیدر | کوزدن بوزیمزا اوزره نلر کورمك کیدر
ما در درون سینه هوایی نهفته ایم | بر باد اگر رود دل ما زان هوا رود
بز سینه مز ایچنده هوا کزلمش ایدوز | گر باده کوکلمز کیده اول ریحدن کیدر
بر خاك راه یار نهادیم روی خویش | بر روی ما رواست اگر آشنا رود
اوز بوزیمز تراب ره یاره قویمش | لایق بوزیمزا اوستنه کر آشنا کیدر
سیلیست آب دیده و بر هر که بگذرد | گرچه دلش ز سنگ بود هم ز جا رود
کوز یاشی سلجه کیدر قنده او غراسه | طاشدن اولورسه کوکلی یرندن همان کیدر
ما را بآب دیده شب و روز ماجراست | زان رهگذر که بر سر کویش چرا رود
کوز یاشمزله روز و لیال ماجرا بزه | اندن ایچون که یار کوینه اول نیچون کیدر

اول یار عشق پرورم کلسه اکر کیمه طونن کیدر

چاك

خاوری

خورشید خاوری کند از رشک جامه چاک | گر ماه مهرپرور من در قبا رود

قفتان کوینندن ایلیه چاك شمس خاوری | اول عشق پرور آیم اکر خرقه یه کیدر

حافظ بکوی میکده دائم بصدق دل | چون صوفیان صومعه دار از صفا رود

حافظ درون صدق ایله میخانه سمتنه | اهل اعتکاف صوفی کبی ذوقدن کیدر

چاك — از سر صفا رود — نسخه: میخانه یه باکه خواجه همین صدق اول ایله / صوفیجه اعتکاف صفا ذوقدن کیدر

غم

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

چو دست در سر زلفش زنم بتاب رود | ور آشتی طلبم با سر عتاب رود

چو ال اورم سر زلفنه اضطرابه کیدر | دخی بارشمه دیلرسم طارلمه یه کیدر

چو ماه نو ره نظارگان بیچاره | زند بگوشه ابرو و در نقاب رود

یکیجه آی کبی درتلو بقانلرین یولنی | اورر قشینك اوجیله دخی نقابه کیدر

شب شراب خرابم کند به بیداری | وگر بروز حکایت کنم بخواب رود

وارد — نسخه: اویو محفله ایدر خمر شب بیتاب / وگر حکایه ایدم کوندز ایله خوابه کیدر

بزم شبی بنی بیتاب ایدر اویانقله | وگر که کوندز ایدرسم حکایه خوابه کیدر

طریق عشق پرآشوب و فتنه است ای دل | بیفتد آنکه درین راه با شتاب رود

طریق عشق طولو غوغا و فتنه در ای دل | دوشر بو یولده او کمسه که اولججاله کیدر

نسخه: دوشر بو یولده او کسه که ایدوب شتابه کیدر / دوشر بو یولده او کسه تیز و شتابه کیدر — طریقی

حباب را چو فتد باد نخوت اندر سر | کلاه داریش اندر سر شراب رود

قباد جغك دوشه جو نکم بشنه باد غرور | کلاه شوکتی انك شرابه وجینه کیدر (انجینه)

دلا چو پیر شدی حسن و نازکی مفروش | که این معامله در عالم شباب رود

چو اختیار کوکل اولدك قومه حسن و لطیف | که بو معامله کنجلك دورلرنه کیدر

نسخه: قومه حسن و نظافت کوکل چو پیر اولدك / که بو معامله کنجلك دمنده شبابه کیدر — اولدك قومه

سواد نامه موی سیاه

کم اولمیه انکی کر بوز بو نوزسه نامه یه کیدر

طی — کم — نشود

سواد نامه موی سیاه چون طی شد | بیاض کم نشود گر صد انتخاب رود

قرالغی قره قیلك کتابی اولدی چو تام | بیاضی اولمیه کم کر چکلسه یوزه کیدر

گدائی در جانان بسلطنت مفروش | کسی ز سایه این در بآفتاب رود

براد بو سایه یه با بکه آفتابه کیدر

قوصاقمه شاهلغه دوستك قپوسی قلغنی | بوکولکه لو قپودن کیمکه آفتابه کیدر

قران

مراد عهد شکن خواندی و همی ترسم | که با تو روز قیامت همین خطاب رود

همان — نسخه: بو سوزله اوله کجزاده سکا خطابه کیدر / قیامه کونی کاولا بو سکا خطابه کیدر

وفاقیران بکه دیرسك و قورقرم که | بو سور قیامه کونننده اولا که سکا کیدر

حجاب راه توئی حافظ از میان برخیز | خوشا کسی که درین راه بی حجاب رود

طریقه پرده اوزك حافظا اورته دن قالق | نه خوش کمسنه بو یولده که پرده سز کیدر

حجاب — بو یولده اوده حجابه کیدر — نسخه: زهی خوش اولدی که بو یولده که پرده سز

غم

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

وفقی

مسلمانان مرا وقتی دلی بود | که با وی گفتمی گر مشکلی بود

کسیلر باکه بردم بر دل ایدی | که دیردم اکه کر بر مشکل ایدی

دلی همدرد و یاری مصلحت بین | که استظهار هر اهل دلی بود

صیغنا جقی هر اهل دل ایدی

کوکل کم یار و دردشی کوریجی | که هر بر اهل دل صیغینه ایدی

که من آشفته را در هر بلائی | رفیقی کاردانی قابلی بود

که بن دیوانه یه هر بر بلاده | ایش اکلر عاقل ایفداشی ایدی

نسخه: ایش اکلر یا ایقداش عاقل ایدی / رفیق ایش بلیجی قابل ایدی

بکرداب چو می افتادم از چشم | بتدبیرش امید ساحلی بود

چو بر کرداب چشمیمدن دوشیدم | کنار امید انك رأیله ایدی

انك رأیله امید ساحل ایدی

نه دامن طمع تنجي حوي منزلي ايدي بود

زمن ضایع شد اندر کوی جانان … چه دامن گیر یا رب منزلی بود

اولوب بندن یتك جانان ایلنده … بیا رب نه اتك طوتر یرایدی

سرشکم در طلب درها چکانید … ولی از وصل او بی‌حاصلی بود

وصالندن ولی بی‌حاصل ایدی

کوزم یاشی طلبده داملدیر دَم … ولی وصلندن انك محروم ایدی / اولدی

هنر بی عیب حرمان نیست لیکن … زمن محرومتر کی سائلی بود

عیب سز یوق هنر محرومیدر اما … قچان بندن دیلنجی محروم ایدی / نیجه

برین مست پریشان رحمت آرید … که روزی کاردانی کاملی بود

بوخیران مسته اجیمق کتورك … که برکون ایش بیلور بر کاملی ایدی

عیبسز معرفت محروم دکل لیك
نیجه بندن امیدسز سائل ایدی

مرا تا عشق تعلیم سخن کرد … حدیثم نکتهٔ هر محفلی بود

بکا تا عشق سخن تعلیم ایدلدن / سوزدن … سوزم هر مجلسین برشنلکی ایدی

مکو دیگر که حافظ نکته دانست … که ما دیدم محکم جاهلی بود

دیمه بر داغی حافظ نکته داندر … که بز کوردك منین بر جاهلی ایدی

داغی
جاهلی

غم

مفعول … مفاعلن … فعولن

یارم چو قدح بدست گیرد … بازار بتان شکست گیرد

یارم چو قدح النده طوته … بازار بتان قرلمه طوته

در بحر فتادم ام چو ماهی … تا یار مرا بشست گیرد

دریایه فتاده یم بالقجه … تا یار بنی اغیله طوته

تاکم
تا کم بنی یار اغیله طوته نسخه

هر کس که بد بد چشم او

هر کس که بدید چشم او گفت … کو محتسبی که مست گیرد

هر کس که کوزین کورنجه دیدی … صوباشی قنی که مستی طوته

در پاش فتاده ام بزاری … تا یار مرا بدست گیرد

پابینه نیازله دوشدم انك … تا یار که بنی الیله طوته

خرم دل انکه همچو حافظ … جامی زمی الست گیرد

حافظ جه اوکمسه کوکلی سرود … بر جام الستی باده طوته

مبدء ازلی بباله طوتر نسخه

غم

مستفعلن … فعولن … مستفعلن … فعولن

در دهر هوا که جز برق اندر طلب نباشد … کر خرمنی بسوزد جندان عجب نباشد

نسخه
هر عشق اسنه بنده شمشکدن اوزکه اولماز … کر خرمنی یقرسه اول دل انعجب اولماز

مرغی که با غم دل شد الفتش حاصل … بر شاخسار عمرش برك طرب نباشد

عمری بوداغی اوزره اوراق ذوق اولماز

بر قوش که دل غمیله الفت که اولدی حاصل … عمری بوداغی اوزره ذوق برانك اولماز

در کارخانهٔ عشق از کفر ناگزیرست … اتش کرا بسوزد کر بولهب نباشد

لازم

کارخانهٔ از لده کفرك وجودی لابد / لازم … طامو کیمی یقردی کم بولهب کر اولماز

در کیش جان فروشان فضل و ادب نباید … اینجا نسب نگنجد وانجا حسب نباشد

نباید

جان نصانجی بولنده فضل و کمال اگر کمز … صوی صوب بور اده صغزانده حسب اولماز / در

بر برکه انده کوش ذوانی صابعه سنده نسخه
بر برکه انده کوش ذوانی صابعه سنده نسخه

در محفلی که خورشید اندر شمار ذرست … خود را بزرك دیدن شرط ادب نباشد

بر برکه انده کونش صابعه اوله ذرات … کندو بی اولو کورمك عقلك شرطی اولماز

کندوبی کورمك اولو شرط ادب اولماز
اوللا ننشانی

اجرا اولماز

جنت میندن اکا هیچ باعث اخر اولماز

می خور که عمر سرمد گر در جهان توان یافت — جز بادهٔ بهشتی هیچش سبب نباشد

ایچ می که اوزون عمری دنیاده بولماق اولسه — کوی بهشت میندن غیری سبب اکا اولماز

حافظ وصال جانان با چون تو تنگ دستی — روزی شود که با آن پیوند شب نباشد

سنجیلین فقیره یارین وصلی حافظ — برکون اولور که اکا شب اتصالی اولماز

نسخه: کر عمری طولی بولمق بونده اولورمی ایچکم / بولمق اولسه

نسخه: حافظ وصال جانان سن کبی دستی طاره / برکون اولورکا نکله شب اتصال ور اولمز

غم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

ساقی ار باده ازین دست بجام اندازد — عارفان را همه در شرب مدام اندازد

خمری دلبر بو کبی جامه اگر کم اول اتار — جمله عرفانی مدام ایچمکه باده اتار

ور چنین زیر خم زلف نهد دانهٔ خال — ای بسا مرغ خرد را که بدام اندازد

اگری زلف التنده گر دانهٔ خال بویله قویه — نیجه عقللرین قوشنی کم طوزاغه بار اتار

ای خوشا حالت آن مست که در پای حریف — سر و دستار نداند که کدام اندازد

خوش شد اول حالت مستکم ایاغه اول شخص — قنغیسین بلمیه کم باشی وصرقمیزی اتار

زاهد خام طمع بر سر انکار بماند — پخته گردد چو نظر بر می خام اندازد

خام طمعلو صوفی قالدی سر انکارده اما — پشمش اولور نظرین چون شیره خامه اتار

روز در کسب هنر کوش که می خوردن روز — دل چون آینه در زنگ ظلام اندازد

کوندزین کسب هنر ایتکه می ایچمک کوندز — کوکلی اینه کبی پاس ظلامه اتار

آن زمان وقت می صبح فروغست که شب — گرد خرگاه افق پردهٔ شام اندازد

بادهٔ صبح فروغ وقتی اودمکم کیجه — چادرین اوجی یکا پردهٔ اخشام اتار

ساقی گر بویله الندن میکم جان اتار / عارفانی قمو می ایچمکه همواره اتار

خال / ور چنین

نیجه عقللین قوشنی دام وطوزاغه اتار

وصرقمی / قمی نه اتار

طمعلو

کوکلی اینه کبی کم ظلم پاسه اتار / ظلمت ایسی وبسه کوکلی صاف اینه اتار

بادهٔ صبحی اودم شعشعه ویرد کم کیجه / پردهٔ شبلکی کوک اجادر یاکایه اتر

باده با محتسب شهر ننوشی

باده با محتسب شهر ننوشی زنهار — بخورد باده ات و سنگ بجام اندازد

ضابط شهر یله سن ایچمه صقین کم باده — هم سنکله می ایچر هم جامیکه طاش اتار

حافظا سر ز کله گوشهٔ خورشید برآر — بختت ار قرعه بدان ماه تمام اندازد

ای خواجه کله کلاه گوشه‌سی کوندن جیقار — بختک اول بدر تمام اوزره اگر قرعه اتار

هم سنکله می ایچر جامیکه هم طاش اتار

غم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

مژده ای دل که دگر باد صبا باز آمد — هدهد خوش خبر از طرف سبا باز آمد

مژده ای دلکه ینه باد صبا گر گلدی — خوش خبر مرغ ینه سمت سبادن گلدی

برکش ای مرغ سحر نغمهٔ داودی باز — که سلیمان گل از طرف هوا باز آمد

ای سحر قوشی ینه نغمهٔ داودی چاك — ینه گل پادشهی سمت هوادن گلدی

لاله بوی می نوشین بشنید از دم صبح — داغ دل بود بامید دوا باز آمد

لاله شیرین مین اشندی سحردن قوقسین — کوکلی داغلو ایدی درمان امیدیله گلدی

عارفی کو که کند فهم زبان سوسن — تا بپرسد که چرا رفت و چرا باز آمد

قانی بر عارف دل فهم ایده سوسن دیلین — تا نیچون کندی که صوردهم کرو نیچون گلدی

چشم من در پی آن قافله بس اشک کشید — تا بگوش دلم آواز درا باز آمد

چوق صو چکدی کوزم اول قافله‌نک آردنجه — کوکلمك سمعنه تا چاکی صداسی گلدی

مردمی کرد و کرم بخت خداداد بمن — کان بت سنگدل از بهر خدا باز آمد

باکه حق ویرکسی بخت ایتدی کرم هم ارلك — کاول صنم قلبی حجر کبر و خدا اچون گلدی

نسخه: مژده ای دلکه کرو باد صبا گلدی ینه / باز آمد

مژده ای دلکه ینه ایلندن بکا گلدی ینه

خوش خبر قوش ینه ایلندن گلدی ینه

نسخه: گل سلیمانی بکا عشق بکا دن گلدی

نسخه: داغلو دل ایدی دوا اومی ایله گلدی ینه

تا نیچون کندی نیچون صور گرو ینه گلدی

نسخه: کوکلمك سمعنه تا صوت درا گلدی ینه / درا جاك دیکدر / آردنجه

نکری ایچون گلدی ینه

حافظ دردبخش

نسخه قادری اینجینش قیوسین هم صدیق عهدی حافظ
کورکه لطفین قیومزدن بارشاکلدی بیت

کرچه حافظ دردبخش زد وپیمان شکست | لطف او بین که بصلح از در ما باز آمد
اینجنش یا بی قادری وصدیق عهد خواجه | کورکه انك لطفنی صلحه قیومزدن کلدی

کرچه ما عهد شکستیم وکنه حافظ کردیم
کرچه بز عهدی صیدیق جرمیله حافظ اندی
نسخه مصراع اول

عم

مفعول مفاعلن فعولن

گل بی رخ یار خوش نباشد | بی باده بهار خوش نباشد
دلبر یوزسز گل خوش اولماز | میسزده بهار خوش اولماز
طرف چمن و هوای بستان | بی لاله عذار خوش نباشد
سمت چمن و هوای گلشن | لاله یناقسزین خوش اولماز
با یار شکرلب گل اندام | بی بوس وکنار خوش نباشد
سکر دوداقلو گل تنلو | اوپمز قوجاقسز خوش اولماز
رقصیدن سرو وحالت گل | بی صوت هزار خوش نباشد
گل حالتی ورقص سرو خرام | بیك قوش اوازه سز خوش اولماز
هر نقش که دست عقل بندد | جز نقش نگار خوش نباشد
هر نقش که دست عقلی بغلر | دلبر نقوشی غیری خوش اولماز
باغ وگل ومل خوشست لیکن | بی صحبت یار خوش نباشد
باغ وگل ومی گوزلدر اما | مجلسده بلا یار خوش اولماز
جان نقد محقرست حافظ | از بهر نثار خوش نباشد
جان حاضری حقیرجه حافظ | جانانه نچون ویرم خوش اولماز

بهار خوش
جمله کناره بخرسز اولنه
گل بی رخ یار کوزلجه اولماز
میسزده بهار کوزلجه اولماز
اطراف چمن هوای گلشن
بی لاله یناق کوزلجه اولماز
سکر شفه لو وجود گلدنك
بی بوس وکنار کوزلجه اولماز
گل حالتی هم خرام سروی
بی صوت هزار کوزلجه اولماز
اوصدستی بهر نقشکه بغلر
یار شکلی دیکر کوزلجه اولماز
گلزار ونبید وگل خوش اما
یارسزده بزم کوزلجه اولماز
حافظ ده نقود جان در احقر
اینارا اچون اول کوزلجه اولمز

[illegible]

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

دوش آگهی ز یار سفر کرده داد باد | من نیز دل بباد دهم هرچه باد باد
بل عزم ایدن گوزلدن بن ویردی دون خبر | بند اخی باده دل ویریرم هر نه اولورسه اولا
کارم بدان رسید که همراز خود کنم | هر شام برق لامع و هر بامداد باد
ابریشیم کار بن شنده بیله ایدم سرداغ اوزره | هر شب اینشلو اهی وهر ابرنه باد وا
در چین طره تو دل بی حفاظ من | هرگز نگفت مسکن مألوف یاد باد
بو کلجه زلفك بحره بنم بی غیور کوکلی | اسکی یرم دیمزکه مدام خاطرمده اولا
امروز قدر پند عزیزان شناختم | یارب روان ناصح ما از تو شاد باد
اوستادلرین اوکوت قدرین بلمنم بوکون | سندن خدا اوکوت ویرنك روحی شاد اولا
دل خون شدم بیاد تو هرگه که در چمن | بند قبای غنچه گل میگشاد باد
بغرم قان اولدی باغده سنی انکدم مدام | گل غنچه نك قباسی بغی که اچلور اولا
طرف کلاه شاهیت آمد بخاطرم | انجاکه تاج بر سر نرگس نهاد باد
شاهانه تاجیك که اوجی کلدی ذهنمه | اول برده بیله قوچیچك باشنه که تا
از دست رفته بود وجود ضعیف من | صبحم ببوی زلف تو که جان باد داد
الدن بنم ضعیفجه وجودم ایدی گیدیك | وقتی سحر ببوی چیچك ویردی جان بکا
حافظ نهاد نیك تو کامت بر آورد | جانها فدای مردم نیك نهاد باد
خوش طبعك ای خواجه ویرسن کامنی | طبعی کوزل اولنلره جانلر فدا اولا

نسخه هرشام
ابریشیم ایرشدی اکاکه ایدیم سرداغ اوزرینه
هر شب علولو اوصباح روزکار بکا
دل بی
نسخه بوکوت الکدم
نسخه اوستاد اوکوتی قدرینی
نسخه نك اچلور
کل غنچه نك لباس بغی که اچلور اولا
نسخه اول برکو قوبدی باشنه نرکسین کرتا
صبحم
طك وقتی عطر زلفکله ویردی جان بکا
نسخه ویرر بخواجه خوش طبعك مقصد انك

مخمس

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

خسروا گوی فلک در خم چوگان تو باد — ساحت کون و مکان عرصهٔ میدان تو باد

طوب کوی اکری چوگانکده اوله ای اولو جان — عرصهٔ صحرالراوله دائرهٔ کون و مکان

همه آفاق گرفت و همه کشاد اطراف — صیت خلق تو که پیوسته نگهبان تو باد

طوتدی آفاقی قواجدی دخی هر طرفی — صوت طبعک که سنک یکجک اوله سا که همان

زلف خاتون ظفر شیفتهٔ پرچم تست — دیدهٔ فتح ابد عاشق جولان تو باد

فیض خاتون زلفی پرچم طوغوکه مطیع — جلوه گر اوله ابد عین فتوح سا که بجان

ای که انشاء عطارد صفت شوکت تست — عقل کل چاکر طغراکش دیوان تو باد

شوکتک شکلنی ای نجم عطارد که یزان — عقل کل عنوانکه طغراجکن قول اوله جان

طیرهٔ جلوهٔ طوبی قد چون سرو توشد — غیرت خلد برین ساخت ایوان تو باد

اولدی سرو بچه بوینک شیوهٔ طوبی یه کیدر — قصر یکک طرفی اوله غبطهٔ اول بوجه جنان

نه بتنها حیوانات و نبات و جماد — هرچه در عالم امرست بفرمان تو باد

یالکز میوه و حیوان و جماد اننده دکل — کائنات نه که وار اوله مطیع امریکه جان

حافظ خسته باخلاص ثناخوان تو شد — لطف عام تو شفابخش ثناخوان تو باد

اولدی خسته خواجه مدحک اوقیان خالص صله — بخش جان لطف عمومک اوله کم مدحکی خوان

طیره بولنقلق
چون اولوب سرو بوبک شیوهٔ طوبایه ترک

مخمس

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

ساقی حدیث سرو گل و لاله میرود

80

ساقی حدیث سرو گل و لاله میرود — وین بحث با ثلاثهٔ غساله میرود

ای ساقی سرو گل و لاله سوزی سویلنوب کیدر — اوج کره بو غوشه بو فصل بو دوبوب کیدر

می خور که نوعروس چمن حد حسن یافت — کار این زمان ز صنعت دلاله میرود

می ایچکه نو چمن کلینی بولدی حسن تام — بو دم ایشی شاطه لکیندن کچوب کیدر

شکرشکن شوند همه طوطیان هند — زین قند پارسی که به بنگاله میرود

هب طوطیان هندی شکرپاره لر ویر — بو قند فارسی که مقرر شها کیدر

طی مکان ببین و زمان در سلوک شعر — کین طفل یکشبه ره یکساله میرود

دورمک مکانی وانی سلوکی شعرده کور — بر کیجه لک اوشاق سنه لک یولی بکا کیدر

آن چشم جادوانهٔ عابدفریب بین — کش کاروان سحر ز دنباله میرود

اول جادو صوفی الدایجی کوزلرینی کور — کیم سحر کاروانک اول اردینه کیدر

خوی کرده میخرامد و بر عارض سمن — از شرم روی او عرق ژاله میرود

رخسار یاسمندن تر اولمش صالینور — یوزی حجالتندن انک حجی عراق کیدر

از ره مرو بعشوهٔ دنیا که این عجوز — مکاره می نشیند و محتاله میرود

یولدن جهان صفاسی ایچون چقمه بو عجوز — مکاره لک له اوتوره حیله کار کیدر

چون سامری مباش که زر دید و از خری — موسی بهشت و از پی گوساله میرود

سامر چه اولمه کم کوروب التونی و خرلنوب — موسایی ترک ایدوب بوزاغی اردینه کیدر

باد بهار می وزد از گلستان شاه — وز ژاله باده در قدح لاله میرود

گلزار شاهدن اسه بو نوبهار یلی — شبنم شرابدن قدح لاله یه کیدر

می

و لاله و مشاطه
کلین یازیجی عورتی
دیدک

نسخه
یکشبه بر کیجه لک دیمکدر
یکساله بر سنه لک اوجوب کیدر
قندن دنکم جوب
نسخه بو فاردم
بو شعر یکشبه سنه لک یولی اوجوب کیدر

نسخه
کوز اول صوفی الدایجی سحرباز کوزی
سحر بن کروهی اردنه کم اول دوشوب کیدر

صالنیور

نسخه
اق کل یناغی اوزره در اولمش صلنیور
یوزی حجالتندن عراقجی اولوب کیدر

نسخه
لکله
مکاره اوتورور و مکر ایلیوب کیدر
سامرجه زر کوروب وانکلکدن اولمه کم
موسایی ترک بوزاغی یینه دوشوب کیدر

قدح لاله

نسخه
چیدندن لاله کاسه سینه می اولوب کیدر
غرب

ارزوی بزم شاه غیاثدن خواجه دلی
اولمه سکوت که ناله دن ایلداولوب کیدر

حافظ ز شوق مجلس سلطان غیاث دین   خامش مشو که کار تو از ناله میرود
ای خواجه شوق بزم شه غیث دیندن   اولمه سنك ایشیك که سکوت ناله ایله کیدر

دین دن

غم

مفتعلن   فاعلن   مفتعلن مفاعلن   فاع فعلن

بی سر زلفم که کر ز دست بر آید   دست بکاری زنم که غصه سر آید
اول هوس اوستنده یم که کرکلهالدن   برایشه بن ال اوره یم که غم کله نجه

نسخه
برایشه بن ال اورم که قیغو بر نجه

ینه بر نسخه ده

منظر دل نیست جای صحبت اضداد   دیو چو بیرون رود فرشته در آید
صحبت اغیاره دل دکل نظر جایی   چونکه کیده طشره دیو ملك کلور ایچه
صحبت حکام ظلمت شب یلداست   نور ز خورشید خواه بو که بر آید
حاکمله او تورش قرا کیجه یوسی   ایسته فدهتده ضیا کله بو کم ایچه
بر در ارباب بی مروت دنیا   چند نشینی که خواجه کی بدر آید
اهل مروتسز بن قپوسنه وارمه   نیجه دکین او توراك نجان که کله خواجه
ترك کدایی مکن که گنج ببابی   از نظر رهروی که در نظر آید
فقری قومق ایلمه که بوله سین کنزی   سالکین الکو کلنی کلنجه کم اوکچه

کنزی

صالح و طالح متاع خویش نمودند   تا که قبول افتد و که در نظر آید
اوز عملین کوستر بر که فاسق و صالح   کیم دوشه مقبول عجب که ظاهر اولنجه
بلبل عاشق تو عمر خواه که آخر   باغ شود سبز و شاخ کل ببر آید
بلبل شوریده شوخ اسنکسن که صاغلغی آخر   کل بودا غی اوله بر ایشیل چمن بانجه

غفلت حافظ

غفلت حافظ درین سراچه عجب نیست   هر که بمیخانه رفت بی خبر آید
حافظ بو سرایده دکل عجب خواجه غافل   میکده یه کیم کیدر کلور خبرسز جه

کیم

غم

مفاعیلن   مفاعیلن   فعولن

جمالت آفتاب هر نظر باد   ز خوبی روی خوبت خوبتر باد
قمو یافتلرده حسنك کون اولسون   بو زرك خوبلوغی خوبلقده خوب اولسون

بوزك خوبلوغی کون کوندن خوب اولسون

همای زلف شاهین شهپرت را   دل شاهان عالم زیر پر باد
سنك شاهین یلکلو زلف همانك (مرغ زلفك)   قنادالتنده شاهان کوکلی اولسون (پری آلتنده خلق شاهی دلی اولسون)
کسی کو بستهٔ زلفت نباشد   چو زلفت درهم و زیر و زبر باد
اوکس کم اولمیه بغلو صچو کسه   صچك و بن التی اوست تشویشده اولسون

نسخه
جکر قانینه مستغرق همه اولسون

دلی کو عاشق رویت نباشد   همیشه غرق در خون جکر باد
کوکل کم اولمیه وجهیکه عاشق   جکر قانینه هردم باطمش اولسون

بتات چون غمزه ات ناوك فشاند   دل مجروح من پیشش سپر باد
سنك غمزك بهی یاد چون صچر اوق   یرالو کوکلومه اوك قالقان اولسون

نسخه
دل مجروحم اوکینه قالقان اولسون

چو لعل شکرینت بوسه بخشند   مذاق جان من ز و پر شکر باد
لبك سکر جه بخشش ایلر چو بوسه   بنم جانم خطی اندن قندلو اولسون

نسخه
شکر طولو جانم خطی اندن اولسون

مرا از تست هر دم تازه عشقی   ترا هر ساعتی حسنی دیگر باد
بکا سندن مدام عشق تازه تازه   سکا خوبلق بهر دم غیری اولسون
آخر

بجان مشتاق دوی تست حافظ   ترا بر حال مشتاقان نظر باد
سنك وجهیکه جاندن خواجه عاشق   سکا الطاف عشاق حالنه اولسون

نسخه: غیر یله حالنه رحمت سکا اولسون

عم

مفعول   مفاعلن   فعولن

حسن تو همیشه فزون باد   رویت همه سال لاله کون باد
حسنك همه ان زیاده اولسون   یوزك قمو یل جولاله اولسون

نسخه: بو یلده یوزك جولاله اولسون

اندر سر من خیال عشقت   هر روز که هست فزون باد
عشقك که خیال باشم ایجره   وار در همه ان زیاده اولسون

نسخه: عشقك که بشم ایجنده خیلی

قد همه دلبران شمس عالم   در خدمت قامت جو نون باد
(بیش که)
خورشید جهان کوزل بوبی هب   اوکنده قدك که نو نجه اولسون

نسخه: کم قدك اوکنده نو نجه اولسون

هر سرو که در جمن برايد   پیش الف قدت نکون باد
هر سرو جمنده که اوله بیدا   بس سرو قدك اوکنده اولسون

نسخه: هر عرعر بیو کاك اوکنده دون اولسون

جشمی که نه فتنهٔ تو باشد   از کوهر اشك بحر خون باد
بر کوز که دکل سکا او مفتون   قان بحری کوهر یشندن اولسون

نسخه: قان بحری کهر یاشکدن اولسون

جشم تو ز بهر دلربایی   در کردن سحر ذوفنون باد
دل قاپمغیجون سنك که جشمك   سحر ایلمده کمالده اولسون

نسخه: انکله سحر فن اهلی اولسون

هر جا که دلیست در غم تو   بی صبر و قرار و بی سکون باد
هر قنده که دل غمکده وار در   بی صبر و قرار سکونسز اولسون

هر دلکه زهجر تو نوزد

82

هر دل که ز هجر تو نسوزد   از خلقهٔ وصل تو برون باد
هر دلکه سنك غموکه یانمز   درکاه وصالدن دور اولسون

نسخه: ابروجه وصال یکادن اولسون

لعل تو که هست جان حافظ   دور از لب هر خسیس دون باد
درجانی سنك لبك خواجه یه   دور دون خسیس لبندن اولسون

نسخه: حافظ خواجه یه که جان لبکدر
اندن ایراق خسیس دون اولسون

عم

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلات

تنت بناز طبیبان نیازمند باد   وجود نازکت ازردهٔ کزند مباد
طبیب علاجنه محتاج وجودك اولمیه   ضرورت ایجنکی جسم پاکك اولمیه

نسخه: ظهور دردله درنکه هیچ اوزك اولمیه

سلامت همه افاق در سلامت تست   بهیچ عارضه شخص تو دردمند مباد
جمیع عالمه خوش لق آسایشکده سنك   هیچ اوزك عارضه درتله مریض اولمیه

جمال صورت و معنی ز یمن صحت تست   که ظاهرت دژم و باطنت نژند مباد
سنك شریف صحتکدن درون و طشره کوزل   که ظاهرك غمیله هم ایجك غم اولمیه

نسخه: ایچ یکی ایج و طیشك شریف تنکدندر

درین جمن جو درآید خزان بیغمایی   رهش بسرو سهی قامت بلند مباد
بو باغه جونکه خزان یغماجیلغیله کله   بولی او دوغری بوجه سرو قدیکه اولمیه

نسخه: اوکنجه سیه ... اولمیه

دران مقام که حسن تو جلوه اغازد   مجال طعنهٔ بدبین و بدپسند مباد
او مجلس ایجره که حسنك توجه ایتسه   بکفه بدبقی بدخصمه ذم کوجی اولمیه

نسخه: مجال ذم کوتی بینی بد پسندیده اولمیه

هر انکه روی جو ماهت بجشم بد بیند   بجز بر اتش غم جان او سپند مباد
هر اولکه بدکوز یله ای کبی یوزوکه بقه   غم اودینه جانینك غیر یوزلك اولمیه

نسخه: غم اوده جانینك اخر یوزلك اولمیه

نسخه بجه یوز لی کودر

نسخه دوای قند و گلاب نمینك اولمیه

شفا ز گفتهٔ شکرفشان حافظ جو — که حاجتت بعلاج گلاب و قند مباد

شکر صحان خواجه نك سوزلرندن شفا استه — که حاجتك گلاب و قند علاجنه اولمیه

علاجنه اولمیه

عم

مفعول مفاعلن فعولن

انکس که بدست جام دارد — سلطانی جم مدام دارد

اول کمسه که جامی الده طوتر — جم سلطنتن همیشه طوتر

نسخه اول کسکه قدح الده طوتر

ابی که خضر حیات ازو یافت — در میکده جو که جام دارد

بر صو که حیات اوندن بولدی — میخانه ده استه جام که طوتر

نسخه میخانه ده استه که کاسه طوتر

سر رشتهٔ جان بجام بگذار — کین رشته ازو نظام دارد

جان رشته سنك اوجنی قو جامه — بو ایبکه نظام ازو که طوتر

نسخه جان ایبلکنك اوجنی قو جامه ازن که بو ایب ورنجه طوتر

ما و می و زهد و تقوی — تا یار سر کدام دارد

بز خمر ایله بوز تقید صوفی — تا قنغی بکا بی یار که طوتر

بز می ایله بوز تقوی و زاهد

بیرون ز لب تو ساقیا نیست — در دور کسی که کام دارد

یوق طره لبکدن ای گوزلکم — دنیاده مراد کسنیکه طوتر

نرگس همه شیوهای مستی — از چشم خوشت بوام دارد

مستانه اداسی جمله هب — خوش گوزیکدن اودنجه طوتر

ذکر رخ و زلف تو دلم را — وردیست که صبح و شام دارد

دلمرا

زلفکله رخك اکنسی کوکلك (کوکله) — اورادکه شام و ایرته طوتر (سحر و شام طوتر)

بر سینهٔ ریش دردمندان

بر سینهٔ ریش دردمندان — لعلت نمکی تمام دارد

دردلو کوکسی یاراسی اوزره — لعلك که طوزی تمامجه طوتر

نسخه بر گوزکه لبك تمامجه طوتر

در چاه زنخ چو حافظ ای جان — حسن تو دو صد غلام دارد

حافظجه چنبك جاهنده (چهنده) جانا — حسنك ایکیوزجه بنده طوتر

عم

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات فعلن

کسی که حسن خط دوست در نظر دارد — محققست که او حاصل بصر دارد

محققست

کشی که حسن و خطی یاریکم نظرده طوتر — بلا گمان گوز روشنلکه اول نتیجه طوتر

چو خامه بر خط فرمان او سر طاعت — نهاده ام مگر او که بتیغ بر دارد

قلم کبی انك امری خطینه باشمزی — قور فکه سیفله اول اوله باشی بوجه طوتر

کسی بوصل تو چون شمع یافت پروانه — که زیر تیغ تو هر دم سری دیگر دارد

کشی که وصلکه بولدی چو شمعه خط شریف — مدامکه سیفکك التنده بر شقه باشنجه طوتر

بپای بوس تو دست کسی رسید که او — چو آستانه برین در همیشه سر دارد

ایاغك اوپمکه بر کسك الی ایرشدی که اول — اشیکجه بو قپو اوزره همیشه باشنجه طوتر

نسخه اشیکجه بو قپو اوزره بنی همیجه طوتر

ز در رقیب تو روزی بسینه ام تیری — ز بس که تیر غمت سینه بی سپر دارد

سنك رقیبك اوق اوردی گوگوسیمه بر گون — که سینه می غمك اوقی حقیر زیاده طوتر

زیاده خورجه طوتر نسخه

ز زهد خشك ملولم بیار باده ناب — که بوی باده دماغم مدام تر دارد

دماغم

قروجه زهده کوسوبم کتور میی خالص — امید که باده دماغم همیشه تر طوتر (باشی)

باشیجه طوتر نسخه

زباده هیچت اگر نیست این نه بس که ترا | دمی ز وسوسهٔ عقل بیخبر دارد
بو غیسه میدن اکر هیچ سکا بو یتمزمی | سنی که شغل عقلادن خبرسز ایجه طوتر

عقلدن

کسی که از در تقوی قدم برون ننهاد | بعزم میکده اکنون سر سفر دارد
کشیکه قومدی پای طشره باب تقوادن | که شمدی میکده عزمیله سر سفر طوتر

نسخه: هوای داغکی چوردکده لاله و شیجه طوتر

کید شیجه

دل شکستهٔ حافظ بخاک خواهد برد | چو لاله داغ هوایی که بر جگر دارد
دیلر که حافظک ایلته صینق دلین خاکه | هوای داغکه جگرده اولاله وش طوتر

غم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

آنکه از سنبل او غالیه تابی دارد | باز با دلشدگان ناز و عتابی دارد
اولکه زلفندن انک مسک حسدلک طوتر | عاشقانه بنه نازیله سوکشمک طوتر

نسخه: بینه دل اولمشنه نازیله سوکشمک طوتر

از سر کشتهٔ خود میگذرد همچون باد | چه توان کرد که عمرست و شتابی دارد

چه توان

کندو اولمشلری سمتندن اوپل کبی کچر | نه ایتمک اولور که عمردر دخی یوملک طوتر
آب حیوان اگر اینست که دارد لب دوست | روشنست این که خضر بهره سرابی دارد
آب حیوان کر او در کم لب جانان طوتر | ظاهر ابو که خضر پایی صو صنق طوتر
ماه خورشید نمایش ز پس پردهٔ زلف | آفتابیست که در پیش سحابی دارد
کون کورنشلو قمر زلفنک ارد ندنکم | بر کونشدر که او کنده اوبولوطلق طوتر
چشم من کرد بهر گوشه روان سیل سرشک | تا سهی سرو ترا تازه بآبی دارد
کوز یشین هر کوشه یه ایلدی جاری چشمم | تا سنک سرو بویک صویله تراغک طوتر

چشمم

نسخه: سرو بویک صویله تا که تراکمک طوتر

غمزهٔ شوخ تو

84

غمزهٔ شوخ تو خونم بخطا میریزد | فرصتش باد که خوش فکر صوابی دارد
سهو یله غمزهٔ شوخک که دوکر قانم | فرصت اولسون اکا خوش دوغری فکرلک طوتر
چشم مخمور تو دارد ز دلم قصد جگر | ترک مستست مگر میل کبابی دارد
قصدی دلدن جگرم چشم خمارک طوتر | کویا مستانه تنادکم کباب استک طوتر
جان بیمار مرا نیست ز تو روی سؤال | ای خوش آن خسته که از دوست جوابی دارد

سندن

وجهی یوق درصو دو شمخسته جه جانم سندن | ای کوزل خسته که اول یاراکه سویلک طوتر

نسخه: چشم مستک که بهر یاکه و یرانلک طوتر

کی کند سوی دل خستهٔ حافظ نظری | چشم مستت که بهر گوشه خرابی دارد
حافظک خسته دلی یا که فجان ایله نظر | چشم مستک که کنک هر کوشه ویرانه طوتر

غم

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

دوش از جناب آصف پیک بشارت آمد | کز حضرت سلیمان عشرت اشارت آمد
آصف قوام دیندن دون بیکی مژده کلدی | کم عیشه شه شجاعدن امر و اشاره کلدی
خاک وجود ما را از آب دیده گل کن | ویران سرای دل را گاه عمارت آمد

نسخه: بیزم بدن تراب کوز یاشیمزدن ایت کل

خاکی وجود بیزی کوز یاشیمزدن ایت طین | ویران کوکل او بینه وقتی عماره کلدی
عیبم بپوش زنهار ای خرقهٔ می‌آلود | کان پاک پاکدامن بهر زیارت آمد

چون

ای خرقه می بولاشق البته عیبمی اورت | کاول ذات پاک دامن چون کورمکیجه کلدی
این شرح بی‌نهایت کز حسن یار گفتند | حرفیست از هزاران کاندر عبارت آمد
بو وصف بی‌نهایه کم حسن یاره دیندی | کم بنجه بیک حروفدن بر حرفی سوزه کلدی

امروز جای هر کس پیدا شود ز خوبان — کان ماه مجلس افروز اندر صدارت آمد

بو کون بری قمونك خوبلردن اوله بللو — که اول ماه روشنی بزم صدره نشینه کلدی

بر تخت جم که تاجش معراج آفتاب — همت نکر که موری با این حقارت آمد

کون رفعتده تاجی شاهین که تختی اوزره — کور همتنی که بر مور بو خور لغیله کلدی

از چشم شوخش ای دل ایمان خود نکه دار — کان جادوی کمانکش از بهر غارت آمد

لطف شوخ کوزندن آنك ایمانی صقلو ای دل — که اول جادوی کمانکش دل یاغماسنه کلدی

آلوده تو حافظ فیضی ز شاه درخواه — کان عنصر سماحت بهر طهارت آمد

لطف استه خواجه شاهدن آلوده فقرسین — که اول برمکی صفا تدر تطهیر فقره کلدی

دریاست مجلس شاه دریاب وقت دریاب — هان ای زبان کشیده گاه تجارت آمد

خوش اکله مجلس شاه دریا درانی اکله — ای دل چکن ارا اول تیز وقتی تجاره کلدی

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

برید باد صبا دوشم آگهی آورد — که روز محنت و غم رو بکوتهی آورد

کتوردی دون بکا بیکی سحر یلی مژده — المله غم کونی اکسلمکه که بو زطوندی

بمطربان صبوحی دهیم جامهٔ چاك — بدین نوید که باد سحر گهی آورد

سحر چالیجیلره بنه لباس چاك ویره لم — بو مژده چون که سحرگاه نسیمی کتوردی

بیا بیا که تو حور بهشت را رضوان — بدین جهان ز برای دل رهی آورد

بکل که حور جنانسك بکل سنی رضوان — بو عالمه قولنك کوکلیچون او کتوردی

همی دوم بشیراز

همی دوم بشیراز با عنایت دوست — زهی رفیق که بختم بهمرهی آورد

یعنی یادیله شهر شیرازه بن کیده لم — نه خوش رفیق که سنادم رفیقلغه ویردی

چه نالها که رسید از دلم بخرگه ماه — چو یاد عارض آن ماه خرگهی آورد

دلمدن ایردی نه چوق ناله خانهٔ ماهه — او خانه ماهی بنا غیبی چو فکره کتوردی

بجز خاطر ما کوش کین کلاه نمد — بسا شکست که بر افسر شهی آورد

چالشکه باشیغه کوکلومزی بو کچه کلاه — قتی صینقلغی شه تاجی اوزره کتوردی

رساند رایت منصور بر فلك حافظ — چو التجا بجناب شهنشهی آورد

لوای نصرتی حافظ سمایه ایر کوردی — صغنمه چونکه شهنشا جنابه کتوردی

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

آنکه رخسار ترا رنك کل و نسرین داد — صبر و آرام تواند بمن مسکین داد

اولکه رخساره که ویردی کل و نسرین رنکین — ویره بن یوخسله ده صبر ایله آرام ممکن

وانکه گیسوی ترا رسم تطاول آموخت — هم تواند کرمش داد من غمگین داد

اولکه کیسوکه ظلم عادتنی اوکرتدی — هم انك اجرینی بن غمکینه ویرمك ممکن

من همان روز ز فرهاد طمع ببریدم — که عنان دل شیدا بلب شیرین داد

بن همان اولکون امید کسدیم فرهاددن — کم دلی کوکلی عنان ویردی که بالب شیرین

گنج زرگر نبود کنج قناعت باقیست — آنکه آن داد بشاهان بگدایان این داد

کنز زر اولمیه کر کنز قناعت موجود — اولکه ویردی انی شاها ناویر دفقره این

کابین مهر دیمکدر که اکا نکاح دیرلر

خوش عروسیست جهان از ره صورت لیکن — هر که پیوست بدو عمر خودش کابین دارد

خوش کلیند دبو جهان صوری طریقدن اما — کیمکه عقد اولدی اکا ویردی اوز عمرین کابین

بعد ازین دست من و دامن سرو و لب جوی — خاصه اکنون که صبا مژدهٔ فروردین داد

بعد ازین سرودی هم لب جای دستمله — مژده سین ویردی نسیم خاصه که شمدی بازین

در کف غصهٔ دوران دل حافظ خون شد — از فراق رخت ای خواجه قوام الدین داد

اولدی حافظ دلی قان دست غم دوراندن — اه یوزک فرقتی ای خواجه قوام الدین

نسخه خوش کلیند دبو جهان جهره بولندی اما

نسخه خاصه کم ویردی صبا مژده بو آن ایلك بازین

صولك

نسخه جای لبی سرو دیبی الده بنم بونده

فروردین ایلك یازا بی دیکدر

یعنی ایلك بهارا بی

خواجه بغری قان اولوب دست غم دوراندن

غم

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

اگر روم ز پیش فتنها برانگیزد — ور از طلب بنشینم بکینه برخیزد

بشیمه فتنه قوپارر کیدرسم اردنجه — ارامدن کر اوتورسم که کوسوبه قالقر

وگر برهگذری یکدم از هوا داری — چو گرد در پیش افتم چو باد بگریزد

وگر سومدن اوتورسم کجیدی یولدن برآز — غبار کبی او که دوشسم چو روزکار قاچر

وگر کنم طمع نیم بوسه صد افسوس — ز حقهٔ دهنش چون شکر فرو ریزد

امید ایدرسم اگر نیم بوسه یوز سخره — که حقهٔ دهندن دوکیله چون شکر

فراز و شیب بیابان عشق دام بلاست — کجاست شیردلی کز بلا نپرهیزد

قراکی عشقین اینشی یوقشی دام بلا — قنی که قجمیه ارسلان یورکلوجه براد

من آن فریب که در نرگس تو می‌بینم — بس آب روی که با خاک ره برآمیزد

او آلادیشی که بن کوریرم سنک کوزنده — که خاک راهه قتی یوز صوینی فار ...

چو گرد

چو روزکار قاچر

سخره مسخره لغو دیمك

کوز ه

چو کوبلنی که چرا پاکی ...

88

چو کو عشق که چرا پاکسان برآمیزی — چنان کند که سرشکم بخون بیامیزد

اکا دیسم چه نیچون خلقه سن قاریشورسک — او دلدار ایدر که کوزم یاشنی قانه قاتشسر

تو عمر خواه و صبوری که چرخ شعبده باز — هزار بازی ازین طرفه‌تر برانگیزد

عمر له صبری دیله سنکه حیله کار افلاک — هزار اویون قوپارر بوندن اوزکه اعجبتر

بر آستانهٔ تسلیم سر بنه حافظ — که گر ستیزه کنی روزگار بستیزد

قو آستانهٔ تسلیمه باشی ای حافظ — عنادی سن که ایدرسک فلک عناد ایلر

غم

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

جان بی جمال جانان میل جهان ندارد — آنکس که این ندارد حقا که آن ندارد

دلبر جمالسز جان دنیایه میلی طوتمز — اولکس که بونی طوتمز حق بوکه آنی طوتمز

با هیچ کس نشانی زان دلستان ندیدم — یا من خبر ندارم یا او نشان ندارد

هیچ کورمدم بریله اول دلربا نشانک — یا طوتمزم خبر بن یا اول نشانی طوتمز

سر منزل قناعت نتوان ز دست دادن — ای ساربان فروکش کین ره کران ندارد

الدن قناعت اوجنی ویرمک دکلدر امکان — ای باش قاطرجی ایکن جک بو یولک صوکی طوتمز

هر شبنمی درین ره صد بحر آتشین است — دردا که این معما شرح و بیان ندارد

بو عشق یولنده هر چه بو زبحر آتشیندر — یازقکه بو معما شرح و بیانی طوتمز

ذوقی چنان ندارد بی دوست زندگانی — بی دوست زندگانی ذوقی چنان ندارد

طوتمز او دکلو عشرت دیرلک جهانده یارسز — عشرت نده دلربا سز دیرلک او دکلو طوتمز

دلبر جمالسز

نسخه ای ساربان قونقلان

نسخه بو عشق یولنده هر چه بوز دکلو او دلو دریا

دلربا

ای دل طریق رندی از محتسب بیاموز   مست است و در حق او کس این گمان ندارد

رندلك یولونی اوكرن حاكمدن ای كوكل سن   مستدر كه انك حقنده كمسه بو ظنی طوتمز

گر خود رقیب شمعست اسرار ازو بپوشان   کان شوخ سر بریده بند زبان ندارد

گر دشمنك شمعدر اسرارڭ صقله اندن   كه اول بی حیا كسیك باشن بغلو دلینی طوتمز

ای آنکه خواندی استاد گر بنگری بتحقیق   صنعتگریست لیکن شعر روان ندارد

اكاكه درسڭ استاد بقسڭ حقیقتله   صنعتده ماهر اما شعر سلیسی طوتمز

چون خمیده قامت میخواندت بعشرت   بشنو که بند پیران هیچت زیان ندارد

قدی بوكلو سازلر اوقور سنی صفایه   شیخلر اوكودن اندن سكا زیانی طوتمز

احوال گنج قارون کایام داد بر باد   با غنچه باز گوئید تا زر نهان ندارد

احوال كنج قارون ویردی كوكه یله   تا غنچه یه دیین كم التون كومكی طوتمز

کس در جهان ندارد یك بنده همچو حافظ   زیرا که چون تو شاهی کس در جهان ندارد

حافظ کبی جهانده بر قول كمسنه طوتمز   دنیاده كمسنه زیرا كم سنجه شاهی طوتمز

شمعدر

سلیسی   سلیسی

دنیاده زیرا كمسنه سن كبی شاهی طوتمز

عـم

مفتعلن   فاعلن   مفتعلن   فاع

روشنی طلعت تو ماه ندارد   پیش تو گل رونق گیاه ندارد

ماه سنڭ وجهڭ آیدنلغی طوتمز   اویجه یانكده كلڭ شنلكی طوتمز

گوشهٔ ابروی تست منزل جانم   خوشتر ازین گوشه پادشاه ندارد

قشلر یكك بوجهند جانمه منزل   بو كوشه دن خوشترك شاه دخی طوتمز

بوجهی

ناجه كند بارخ تو

ناجه کند بارخ تو دود دل من   اینه دانی که تاب اه ندارد

كوكلمڭ اهی نه ایدر تا یناغیكه   كه اینه نی سن بیلك بو كوجی طوتمز

نه من شیر را کشتم تطاول زلفت   کیست که او داغ این سیاه ندارد

ساده دكل بن جكر ظلم صچیكی   كم او بو غم لشكرین داغنی طوتمز

دیده ام ان چشم دلسیه که تو داری   جانب هیچ اشنا نگاه ندارد

كوردوم او دل قاره كوز سنكه طوتارسڭ   بیلدیكی سمتینه هیچ باقشی طوتمز

شیخی كه

رطل گرانم ده ای مرید خرابات   شادی شیخی که خانقاه ندارد

میكده نڭ قولنی ویر باكه طولی جام   بر صوفی عشقینه كم تكیه یی طوتمز

خون خور و خاموش نشین که آن دل نازك   طاقت فریاد دادخواه ندارد

قان ایچو بو صوق نور سكوت ایله كه اول دل نازك   حق دیلیان آهینه طاقتی طوتمز

دریده

شوخی نرگس نگر که پیش تو بشکفت   چشم دریده ادب نگاه ندارد

كوركه او شوخ نركس اچلدی او كلده   كوزی بیریلك كم ادب شرطنی طوتمز

نسخه: كوركه اچلدی او شوخ نركس او كلده

كو برو و آستین بخون جگر شوی   هر که درین آستان راه ندارد

وار بوری یك بیقه قوی خون جگر له   هر كیم او بو ایشیكه یولی طوتمز

نسخه: بو ایشیكه هر كیشی كم یولی طوتمز

حافظ اگر سجده تو کرد مکن عیب   کافر عشق ای صنم گناه ندارد

خواجه سكا سجده كر اندی عیب اتمه   كر لبی عشق ای صنم بو صوچی طوتمز

عـ

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

نسخه درسله دعونمزدن فرهی میکده ایدی

سالها دفتر ما در گرو صهبا بود | رونق میکده از درس و دعای ما بود

نیجه ییل دفتریمز رهن قرمزیده ایدی | میکده شنلکی هم درس و دعامزدن ایدی

نیکی پیر مغان بین که چو ما بدمستان | هر چه کردیم بچشم کرمش زیبا بود

ایلکی پیر مغانی کور که بز اسابدمست | هر نه اندکسه کرم کوزنده زیباده ایدی

دفتر دانش ما جمله بشوئید بمی | که فلک دیدم و در کین دل دانا بود

علممز دفترینی جمله یوبون باده ایله | چرخی کوردم که دل عالمه کینده ایدی

دل چو پرگار بهر سو دورانی میکرد | و اندران دایره سرگشته پا برجا بود

پرکل اسکه بهر سمتی دولانوردی کوکل | بینه ثابت قدم اول ایرده تحیرده ایدی

مطرب از درد محبت عملی می پرداخت | که حکیمان جهان را مژه خون پالا بود

بر عمل دوزدی محبت المندن مطرب | کیم حکیمان جهانک کرپکی قان سوزکی ایدی

میشکفتم ز طرب زانکه چو گل بر لب جوی | بر سرم سایه آن سرو سهی بالا بود

شاد دن کلچه لب جوده اچلدم اندن | اول بوی سرو سهی سایه سی باشمده ایدی

از بتان آن طلب ار حسن شناسی ای دل | این کسی گفت که در علم نظر بینا بود

آره ان حسنی بلوریسک بو کوکلدن | کیم بونی علم نظرده کورن اردی ایدی

پیر گلرنگ من اندر حق ازرق پوشان | رخصت خبث نداد ارنه حکایتها بود

کوک کیسلر حقنده کل بویه لو بخم آه | ویرمدی بد لکه رخصت یوغسه سوز چوقیدی

قلب اندوده حافظ بر او خرج نشد | که معامل بهمه عیب نهان دانا بود

حافظک اولمدی بالدزلی اکا قلبی صرف | کیم خفی عیبی قموی بلیجی عامل ایدی

سالها — دفتریمز — هرچه — نسخه بزجه بدمسته مغان پیرنک ایلکی کور — دل — عالمین کوکلی کوردم که فلک کینده ایدی — جهانرا — نسخه هم اوردانده قدم ثابت و حیرتده ایدی — نسخه کیم جهان حاکمنه قان سوزه کی موژه ایدی — برلب جوی — نسخه کلجه اندن اچلم کم لب جو حوذوقدن — سهی — نسخه بونی بو اردید کیم علم نظر بینده ایدی — پیر — حق ازرق — نداد ارنه — نسخه ویرمدی فرجه بد بو قسه مثال چوقیدی — اوخرج — نسخه اکر اندن صرف اولمدی خواجه قلب — عیب اخفایی قموی کیم بیلیجی ایدی — عامل عاما

دوش در حلقه ما

عم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

دوش در حلقه ما قصه گیسوی تو بود | تا دل شب سخن از سلسله موی تو بود

کاکلک فقره سی دون کیجه بزم بزمده ایدی | سوز کیجه نصفنه دک زنجیر زلفکدن ایدی

دل که از ناوک مژگان تو در خون می گشت | باز مشتاق کمانخانه ابروی تو بود

دل که مژکانک اوقندن بله قانده بولنوردی | قاشلک یای اوینه ینه که مشتاق ایدی

هم عفا الله صبا کز تو پیامی آورد | ورنه در کس نرسیدیم که از کوی تو بود

حق صبادن ایده عفو که کتوردی خبرک | یوخسه کیم ایرمز ایدی شخصه که عشقکدن ایدی

عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت | فتنه انگیز جهان غمزه جادوی تو بود

هیچ خبر طوتمز ایدی عشق المندن عالم | خلقه فتنه قوپاران غمزه اول جادوکدن ایدی

من سرگشته هم از اهل سلامت بودم | دام راهم شکن طره هندوی تو بود

بن بشی چیرکه ایدم اهل نجاتدن انجق | قاره زلفک بوکمی یولمک تخی اولدی

بگشا بند قبا تا بگشاید دل من | که گشادی که مرا بود ز پهلوی تو بود

آچ لباسک باغینی تا که آچلسون قلبم | کیم فتوحاتکه بکا اولدی یانکدن اولدی

بوفای تو که بر تربت حافظ بگذر | کز جهان می شد و در آرزوی تو بود

دوستلغک حقنه اوغرا خواجه نک قبرینه کیم | کم جهاندن بو ذوقکده شوقی ایله کتدی ایدی

نصفنه دک زنجیر زلفکدن — بینه کاول ... ایدی — نسخه خلقه فتنه قوپاران ... غمزه اول جادوکدن ایدی — طره — نسخه بولمک دامی سیاه کاکلک بوکلمی دی — نسخه اجلسون — اولدی اوبانکدن ایدی — حافظ بکذر — اوغرا

عم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

باد باد انکه سر کوی توام منزل بود — دیده را روشنی از خاک درت حاصل بود
یاد اوله اولکه بکا سمتک اوجی منزل ایدی — خاک پایکدن ایا دیده مه نور حاصل ایدی

راست چون سوسن وکل از اثر صحبت پاک — بر زبان بود مرا آنچه ترا در دل بود
خوش کلامک اثریدن کل سوسنجه صحیح — باکه دل ده ایدی اول شی که سکا در دل ایدی

دل چو از پیر خرد نقل معانی میکرد — عشق میکفت بشرح آنچه بر او مشکل بود
عقل شیخدن ایدر نقل معانی چونکه دل — شرح ایدوب سویلر ایدی عشق اکا کم مشکل ایدی

در دلم بود که بی دوست نباشم هرکز — چه توان کرد که سعی من ودل باطل بود
خاطرمده ایدی یارسز که مدام اولمیه یم — نه اغه ممکن که بنم سعی وکوکل باطل ایدی

دوش بر یاد حریفان بخرابات شدم — خم می دیدم خون در دل وپا در کل بود
واردم انکما غه کیجه میکده یه سنانی — می کوپی کوردم ایچی قان ایغی درکل ایدی [above: جاموز]

بس بکشتم که بپرسم سبب درد فراق — مفتی عقل درین مسئله لا یعقل بود
جوق طولاندم که صوردم درد فراق حکمتنی — بو سؤالده عقل مفتیسی لا یعقل ایدی

راستی خاتم فیروزهٔ بو اسحاقی — خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود
مهر فیروزه م دوغریکه بو اسحاق شاهین — خوش غایتده ولی دولتی مستعجل ایدی

اه ازین جور تظلم که درین دامکهست — واه ازان ناز و تنعم که دران محفل بود
اه بو جور دیله سنجد نکه بو طوزاق کهده — واه او ذوقیله صفادنکه او در منزل ایدی

دیدی آن قهقههٔ کبک خرامان حافظ — که ز سرپنجهٔ شاهین قضا غافل بود
کوردک ای خواجه او کلکلیک خرامان کولوشین — پنجه سندن اجل شاهیننک اول غافل ایدی

غزل نا ز میخانه و می نام ونشان

عم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

نا ز میخانه و می نام ونشان خواهد بود — سر ما خاک ره پیر مغان خواهد بود
نا می ومیکده دن نام ونشان وار اولیسر [above: اولسه کرک] — باشمز بیر شیخ مغان یولنه خاک اولسه کرک

بر سر تربت ما چون کذری همت خواه — که زیارتکه رندان جهان خواهد بود
قبریمز باشنه چون اوغرایه سن استه مدد — کم زیارتکه مستان جهان اولسه کرک

حلقهٔ پیر مغان ز ازل در کوشست — بر همانیم که بودیم وهمان خواهد بود
تا ازل شیخ مغان حلقه سی کوشمده قولم — شمدی اوحالده ایوز صکره اوحال اولسه کرک

بر و ای زاهد خودبین که ز چشم من وتو — راز این پرده نهانست ونهان خواهد بود
کیت بخودبین صوفی وار سنله بنم کوزدن — اشبو سر اوردتو ده پنهان وپنهان اولسه کرک

ترک عاشق کش من مست برون رفت امروز — تا دکر خون که از دیده روان خواهد بود
عاشق اولدرجی یادم کندی بوکون مست طشاری [above: طشره] — تا کیمک کوزی ینه قان افغان اولسه کرک

بر زمینی که نشان کف پای تو بود [above: توزلک] — سجده کاه همه صاحب نظران خواهد بود
بر زمین که اندن اثر اوله ایاغک طبنی [above: توزی] — جمله ارباب نظر سجده کهی اولسه کرک

چشمم آن شب که ز شوق تو نهد سر بلحد — تا دم صبح قیامت نکران خواهد بود
کوزم اول کیجه که قور قبره باشنی شوقکدن — تا سحر وقت قیامت بقغان اولسه کرک

بخت حافظ کر ازین کونه مدد خواهد کرد — زلف معشوق بدست دکران خواهد بود
حافظک بختی اکر ایلر سه بو یله مدد — غیری دستنده صچی سودیکنک اولسه کرک

مفاعلن فعلاتن عم مفاعلن فعلات

اوقالمدیغی کبی هم بو وشلدن قالمیسر نسخه
ماند

دسید مژده که ایام غم نخواهد ماند   چنان نماند وچنین نیز هم نخواهد ماند
ایرشدی مژده که ایام غصه قالمیسر   آنوکجه قالمدی داخی بوکجه قالمیسر
من ارچه در نظر دوست خاکسار شدم   رقیب نیز چنین محترم نخواهد ماند
اکرچه دوست نظرنده بن اولدم ایسه حقیر   عدو دخی بوکبی محترمده (اعتبارده) قالمیسر
چو پرده دار بشمشیر میزند همه را   کسی مقیم حریم حرم نخواهد ماند
قموی پرده جی اوردقلیچ ایله چونکم   مقیم حریم حرمده کمسنه قالمیسر
غنیمتی شمر ای شمع وصل پروانه   که این معامله تا صبحدم نخواهد ماند
غنیمه صی سکا پروانه وصلنی ای موم   که بو معامله تا کم صباحه قالمیسر
سروش عالم غیبم بشارتی خوش داد   که کس همیشه گرفتار غم نخواهد ماند
بکا فرشتهٔ غیب ویردی بر کوزل مژده   همیشه کم کشی غملو جهانده قالمیسر
چه جای شکر و شکایت ز نقش نیک و بد است   که بر صحیفهٔ هستی رقم نخواهد ماند
نه شکر و شکوا ایر ید را بو و بد حالدن   چو وارلق جهنده نشانه قالمیسر
سرود مجلس جمشید گفته اند این بود   که جام باده بیاور که جم نخواهد ماند
بو بسته ایدی دیمشلر که بزم جمشیدده   که جام باده کتور جم جهانده قالمیسر
توانگرا دل درویش خود بدست آورد   که مخزن زر و گنج درم نخواهد ماند
اوزنك فقیر یکنك الکو کلنی بهی زنکین   که انجه مخزنی التون خزینه قالمیسر
برین رواق زبرجد نوشته اند بزر   که جز نکوئی اهل کرم نخواهد ماند
بو زمردی فلك اوزره یازلمش التونله   کرملو ایلکی قاله که بشقه قالمیسر

ترجمهٔ آخر مصراع ثانی
ایرشدی مژده که غم کونی قالمق اولمیسر
اوکبی قالمدی هم بویله قالمق اولمیسر نسخه
اوقالدیغی کبی هم بو قالمق اولمیسر
عدو دخی بوکبی خوشنجه قالمق اولمیسر
درو حریم حرمده کم قالمق اولمیسر
بزر بو شوق صباحه دکین ذیرا قالمق اولمیسر
مدام کشی غمه طوتوق که قالمق اولمیسر
اثر صحیفهٔ وارلقده قالمق اولمیسر
که جام باده کتور جمده قالمق اولمیسر
کرانجه کنجی و زر جابجا قالمق اولمیسر
کرملو ایلکنك غیری قالمق اولمیسر
همیشه کس غمه طوتوق که قالمق اولمیسر
نشان جور و جفا شکلی قالمق اولمیسر

نسخه فقیر یکنك کوکلین الکوسن بهی زنکین
اندبزر

سحرده مژده خوش

سحر کرشمهٔ وصلش بشارتی خوش داد   که کس همیشه گرفتار غم نخواهد ماند
وصالی ویردی اشارت سحرده مژده خوش   کمسنه قهره گرفتار همیشه قالمیسر
ز مهربانی جانان طمع مبر حافظ   که نقش جور و نشان ستم نخواهد ماند
امید کسمه بحافظ وفای دلبردن   که شکل جور و جفا صورتنده قالمیسر

عم

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

هر که شد محرم دل در حرم یار بماند   وانکه این کار ندانست در انکار بماند
اولدیکم محرم دل یار حرمنده قالدی   کیم بونی بلمدی انکارده او کمسه قالدی
اگر از پرده برون شد دل من عیب مکن   شکر ایزد که نه در پردهٔ پندار بماند
پرده دن طشره گر اولدیکو کلم ایلمه عیب   پردهٔ ظنده شکر حقه که دل قالمدی
داشتم دلقی و صد عیب نهان می پوشید   خرقه رهن می و مطرب شد و زنار بماند
بوز قصوری اورتوجی بر اسکیجه خرقه‌م وار ایدی   مطرب و باده یه رهن اولدی زنارم قالدی
صوفیان واستدند از گرو می همه رخت   دلق ما بود که در خانهٔ خمار بماند
الدیلر هپ صوفیلر خرقه رهندن انجق   می فروش خانه ده اسکیجه لباسم قالدی
از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر   یادگاری که درین گنبد دوار بماند
کوردمدم عشق سوزینك خوشترا آوازندن   یادگار دکم بو فلك چرخ ایچنده قالدی
خرقه پوشان دگر مست گذشتند و گذشت   قصهٔ ماست که در هر سر بازار بماند
ما عدا خرقه کیان مست کچوب کندیلر   قصه مز ایچه که هر کوشه بشنده قالدی

نسخه سحر کرشمهٔ حسنش بشارتی خوش داد
که کس بکینی همیشه در غم نخواهد ماند
سحر چه جلوهٔ حسنی کوزلجه نزده ویروب
کمسنه دنیاده غملو همیشه قالمیسر
سحر ترانهٔ چنکم بشارتی خوش داد
نوای ساز بکا ویردی سحرده مژده خوش
نسخه بو کرا اولمحرم دل اوله حرم یارده قالوب
کمکه اول بلمدی بو اینی او انکارده قالوب
شکر
نسخه دل دکل حقه شکر پردهٔ ظن ایچره قالوب
نسخه دلقی
اوردنجی
اولدی ارهان می و سازنده یه زنار چه قالوب
نسخه خرقه اسکیجه مز خانهٔ خمارده قالوب
نسخه کوردمدم عشق سوزینك صوتن و صدلکنده خوش
بو دونن قبه ده بر یادگار خوشسنه قالوب
نسخه خرقه پوشان دیکر مست کچوب کندیلر
خرقه پوشلر دکری مست کچوب
نقره مز هر یکانك کوشه سی انجمن قالوب

کم ازلدن ابده کندی بنم دل عاشق
تا ابد کلمدک کمسه کم بو ابنده قالوب

تا ابد تا ابد

جز دل من کز ازل تا با بد عاشق رفت   جاودان کس نشنیدیم که در کار بماند

کوکلمک اخری کم اولکی صوکه عاشق کندی   کمسه ایشتمدک اول ایشده مدامی قالدی

هرمی لعل کز ان دست بلورین ستدم   اب حسرت شد و در چشم کهربار بماند

هر قرل می که او بللورکبی الدن آلدم   اولدی حسرت صوی چشمم کوزده کهربار قالدی   جه قالوب

بر جمال تو چنین صورت چین حیران شد   که حدیثش همه جا بر در و دیوار بماند

نسخه: جلوه‌سی اولمدی حاصل اکا هیچ کم خسته قالوب

حسنکه صورت چین اولدی او دخی حیران کم   قصه‌سی هر بر در و دیوار و قپوده قالدی   قپولرده قالوب

کشت بیمار که چون چشم تو کردد نرکس   شیوهٔ او نشدش حاصل و بیمار بماند

خسته اولدی کوزک اسکه اوله نرکسلر   جلوه‌سی اولمدی حاصل اکه خسته قالدی

نسخه: کندی کم کیبرو کله قالدی ابد اول طوشلوب

بتماشاکه زلفش دل حافظ روزی   شد که باز آید و جاوید کرفتار بماند

حافظک کوکلی صچک سیری برینه برکون   کندی کم کیرو کله طوشلوب ابد قالدی

عم

فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلات

نسخه: از بنت / بوندن اول بوندن زیاده فکر اکسنده عشاق ایدی

بیش ازینت بیش ازین اندیشهٔ عشاق بود   مهرورزی تو با ما شهرهٔ افاق بود

بوندن ادنی بوندن اول فکر اکسنده عشاق ایدی   عشقه بیزمله جالشمک شهرهٔ افاق ایدی

نسخه: ذکر اوله اول / بحث اولوردی سر عشق هم مجلس عشاق ایدی

یاد باد آن صحبت شبها که با نوشین لبان   بحث سر عشق و ذکر حلقهٔ عشاق بود

اکلا اول الشلو دلبرله کیجه‌لر صحبتی   سویلنوردی سر عشق کم مجلس عشاق ایدی

حسن مهرویان مجلس کرچه دل میبرد و دین   عشق ما بر لطف طبع و خوبی اخلاق بود

بزم مهر و خوبلغی الوردی کرچه دین و دل   عشقمز طبع لطافتله کوزل اخلاق ایدی

سایهٔ معشوق

معشوقی

سایهٔ معشوق اکر افتاد بر عاشق چه شد   ما باو محتاج بودیم او بما مشتاق بود

نه

عاشق او ذره سایهٔ دلبر اکر دوشسه نه اوله   بز اکا محتاج بوزدق اول بزه مشتاق ایدی (ایدک)

جانان

بیش ازان کین سقف سبز و طاق مینا بر کشند   منظر چشم مرا ابروی جانان طاق بود

اندن اول کیم چکد بلر بو طام سبز جام کمر   کوزعک بقدیغی بر ابروی جانان طاق ایدی

از دم صبح ازل تا اخر شام ابد   دوستی و مهر بر یک عهد و یک میثاق بود

تا ازل وقتی صباحندن ابد شامی نه دک   عشقیله دوستلوغمز بر عهد و بر میثاق ایدی

در شب قدر ار صبوحی کرده‌ام عیبم مکن   سرخوش امد یار و جامی بر کنار طاق بود

کر صبوح اندمسه عیب اتمه بکا لیلهٔ قدر   کلدی یار سرخوش قدحله بر کنار طاق ایدی

رشتهٔ تسبیح اکر بکسست معذورم بدار   (عیب ایلمه) دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود

کر قرلدیسه ایپی تسبیحک معذور طوت (عیب ایلمه)   بیلکنده اللرم اول یار کوکش ساق ایدی

نسخه: باکه باب شاهده بر بو وصول اندی بر رموز
رمز اندی بکا

بر در شاهم کدایی نکتهٔ در کار کرد   کفت بر هر خوان بنشستم خداوند رزاق بود

باب شاهده بر فقیر بر خوش نجه رمز اندی بکا   هر سماطه کم او توردم دیدی حق رزاق ایدی

نسخه: حافظیله شعری باغنده ادم دده دورادی
دفتر کلک لرورق زیننده الواق ایدی

شعر حافظ در زمان ادم اندر باغ خلد   دفتر نسرین و کل از زینت اوراق بود

شعر حافظ دوردی آدمدن ادم کلزار نه   اق قزل کل دفترینک زینت بیر اق ایدی

عم

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

عکس روی تو چو در آینهٔ جام افتاد   عارف از خندهٔ می در طمع خام افتاد

بو زیبک عکسی چون آینهٔ جامه دوشدی (دوشوب)   شنلکندن مین عارف طمع خامه دوشدی (دوشوب)

بوقدر نقش وخیال آینهٔ وهمه دوشوب

حسن روی تو بیك جلوه كه در آینه كرد | این همه نقش در آینهٔ اوهام افتاد
وجهكك حسنی كه بر جلوه ایدوب آینه ده | بوقدر نقشلر آینهٔ وهمه دوشدی

چه كند كز پی دوران نرود چون پركار | هر كه در دائرهٔ گردش ایام افتاد
نه ایلیه كیمسه بركلجه فلك ارد نجه | هر كیم اول دائرهٔ دوّر ایامه دوشدی

ان شدای خواجه كه در صومعه بازم بینی | كار من با رخ ساقی ولب جام افتاد
كندی اولكم كوره سك خواجه بنی صومعه ده | یار بنا غبغله اشیم هم لب جامه دوشدی

زیر شمشیر غمش رقص كنان باید رفت | كانكه شد كشتهٔ او نیك سرانجام افتاد
تحت سیف غم یاره كوله رك كیمه كرك | كمسكه اول اولدی انك اولدی مرده صوكی خیره دوشدی

من ز مسجد بخرابات نه خود افتادم | اینم از عهد ازل حاصل فرجام افتاد
دوشمدم اوز جمله میكده یه مسجددن | بو بكا عهد ازلدن كه صوكی حصه دوشدی

غیرت عشق زبان همه خاصان ببرید | كز كجا سر غمش در دهن عام افتاد
جمله خاصلرك دیلنی غیرت عشق كسدی كم | قنده ن دسر غمی قسم عوامه دوشدی

هر دمش با من دلسوخته لطفی دگرست | این گدا بین كه چه شایستهٔ انعام افتاد
بن یانقی كوكله مدام وار كرمی آیرو جه | كورنه انعام سزاوار كه بو فقیره دوشدی

در خم زلف تو آویخت دل از چاه زنخ | آه كز چاه برون آمد و در دام افتاد
دل اسنك چاه ذقندن خم زلفنه طوندی | واه كه جقدی قویودن طره طوزاغنه دوشدی

صوفیان جمله حریفند ونظر باز ولی | زین میان حافظ دلسوخته بدنام افتاد
می بجز نازه سود جمله صوفیلر آشنا | دل یانق خواجه بولردن كوتی نامه دوشدی

نسخه هر كیم اول دائرهٔ گردش ایامه دوشوب
نسخه كندی اولكم خواجه مسجدده بنی بینه كورك
یار بكا غبغله اشیم داخی لب جامه دوشوب
كانكه
نسخه هر كیم اكا اولم اولدی صوكی خیره دوشوب
اوزوملة
ببرید
كور بو بو فقیر كه نه لایق انعامه دوشوب
جقدی كیم قویودن طره ولی دامه دوشوب
نسخه انجلرندن خواجه دلسوخته كوتی نامه دوشوب

فصل نقد صوفی نه همه

غم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

نقد صوفی نه همه صافی بی غش باشد | ای بسا خرقه كه شایستهٔ آتش باشد
هب دكل حال صوفی حیله سز اوله صافی | ای خواجه نیجه لباس وار كه اوده لایق اوله

صوفی ما كه ز ورد سحری مست شدی | شامگاهش نگران باش كه سرخوش باشد
مست اولوردی صوفیمز وقت سحر وردندن | ناظر اول كیم اكه اول وقت سا سرخوش اوله

خوش بود گر محك تجربه آید بمیان | تا سیه روی شود هر كه درو غش باشد
خوش اولوردی محك تجربه كلسه ارایه | تا سیه یوزلو اوله هر كیم اكا حیله اوله

ناز پرورد تنعم نبرد راه بدوست | عاشقی شیوهٔ رندان بلاكش باشد
یول ایلمز كوزوله نازو تنعم پرورد | دردچكن رندلرین ایشیكه عاشقلق

غم دنیای دنی چند خوری باده بخور | حیف باشد دل دانا كه مشوش باشد
نیجه بر فانی جهان قیدنی یرسن می ایچ | حیف اوله كیم دل عارف كی فانی تشویشی اوله

خط ساقی گر ازین گونه زند نقش بر آب | ای بسا رخ كه بخونابه منقش باشد
اورسه گر آب تنه بو یله نقش یار صقلی | ای خواجه نیجه یكاق قانیله نقش اولمش اوله

دلق وسجاده حافظ ببرد باده فروش | گر شرابش ز كف آن ساقی مهوش باشد
نوب وسجاده سین الور خواجه نك باده فروش | گر او مهوش كوزه لك باده الندن اوله

روی
هر
اكه صح
ناز پرورد تنعم
نسخه طور عشاق بلاكشلكه استی رندلك اوله
كوزوله
بو یله نقش اورسه اكر یار صقلی ابنته
واو عاطفه سز
دلق سجاده حافظ ببرد باده فروش
اسكی سجاده سین الور خواجه نك باده فروش
سین
نوب
باده اول ساقی مهپاره الندن كر اوله

غم

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

نفس برآمد وکام از تو بر نمی آید — فغان که بخت من از خواب در نمی آید

جیقوب جانم بوکه سندن حصوله کام کلمز — حیفکه طالعم اویقودن اویانوق اولمز

صبا بچشم من انداخت خاکی از کویش — که آب زندگیم در نظر نمی آید

صباکه آندی کویندن کوزیمه بر طپراق — حیات صویکه بنم اعتبارمه کلمز

قد بلند ترا تا بر نمی کیرم — درخت کام ومرادم ببر نمی آید

بلند قدیکی تا طوتمینجه سینه بن — مراد اغاجی مرادیجه میوه یه کلمز

مقیم زلف تو شد دل که خوش سوادی دید — وزان غریب بلاکش خبر نمی آید

اولوب سجکده مقیم دل که کوردی خوشنجه — بلاچکن او غریبدن که هیچ خبر کلمز

مکر بروی دل آرای یار ما ورنی — بهیچ وجه دکر کار بر نمی آید

مکر که یار دل آرا یوزیله کم یوخسه — دکر بو ذیله ایشی هیچ کشاده لك بولمز

ز شست صدق کشادم هزار تیر دعا — ولی چه سود یکی کارکر نمی آید

هزار صدق دسدن دعا اوقون آجدم — ولی نه فائده کم ایش کوربری اولمز

کمینه شرط وفا ترك سر بود حافظ — برو اکر ز تو کار این قدر نمی آید

فدای سر اوله حافظ کمینه شرط وفا — بوری اکرچه که سندن بودکلو ایش کلمز

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

ز دل بر آمدم وکار بر نمی آید — ز خود بدر شدم ویار در نمی آید

کوکلدن ایرویه کلدم وجوده ایش کلمز — که طشره اولدم اوزمدن او یانیمه کلمز

نسخه: بجان جقوب بوکه سندن حصوله کام کلمز

نسخه: کوزدرلکم صویی اولسه خیالمه کلمز

نسخه: اوددرمند اغریبدن خبر که هیچ نظر کلمز

نسخه: دکر بو زیله ایشی هیچ اجقلیغه کلمز

نسخه: ولی نه اصی که بیری یا ردایشه کلمز

نسخه: وفا شرط طنك اودانلسی ترك سر خواجه بوری اوزکدن اکر ایش بودکلو جه کلمز

نسخه: کوکلدن ایرووده دوشدم ایشیم وجود بولمز

درین خیال بسر شد زمان عمر هنوز — بلای زلف درازش بسر نمی آید

بو فکر یله بشه واردی عمر زمانی هنوز — بلای زلف طویلی نهایته کلمز

بسم حکایت دل هست با نسیم سحر — ولی ببخت من امشب سحر نمی آید

سحر یلینه دلیمك فتنی حکایتی وار — ولیك بختمه ابرنه که بوکیجه کلمز

همیشه آه سحرگاه من خطا نشدی — کنون چه شد که یکی کارگر نمی آید

همیشه آه سحرکاهم اولمزیدی خطا — نه اولدیکم بری شمدی بر ارایشنه کلمز

فدای دوست نکردیم عمر ومال دریغ — که کار عشق ز ما این قدر نمی آید

بدنله مالی یازق یاره اتمدك مصروف — حیفکه عشق ایشی بزدن بودکلوجه کلمز

ز بس که شد دل حافظ رمیده از همه کس — کنون ز حلقهٔ زلفش بدر نمی آید

قمودن اورکنش اولوب جو قجه حافظك دلکیم کوکلی — که شمدی حلقهٔ زلفندن اولطیشه کلمز

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

خوشا دلی که مدام از پی نظر نرود — بهر درش که بخوانند بیخبر نرود

نه خوش کوکل که مدام کوردکلاردینه کتمز — که هر قپوبه اوقونسز و بیخبر کتمز

طمع دران لب شیرین نکردنم اولیت — ولی چه کونه مکس از پی شکر نرود

هوس اوطنلولبه ایلمکیم اولی در — ولی سکك شکر آردنجه نیجه بن کتمز

تو کز مکارم اخلاق عالمی دکری — وفای عهد من از خاطرت مکر نرود

سن اخر عالمك اخلاق خوشلرنده سین — مکر بکا خاطرکدن وفای وعد کتمز

نسخه: اوزنجه زلف بلام نتیجه یه کلمز

ولی ستاره می کوراینه بوکیجه کلمز

دیم دریغ

نسخه: یازقکه مال وبدن یاره ایتمدم مصروف

نسخه: قمودن ارتیجق اولوب دل خواجه اورکنش

نرود

نه خوش کوکل که نظرا اردنه همان کتمز

هوس

نسخه
بکا خیالی کوزمدن که هرکز بن کتمز

سواد دیدهٔ غمدیده‌ام باشک مشوی
که نقش خال توام هرگز از نظر نرود

کدر کوردن کوزعک یومه اشکله قراسین
مدام بکا نظرمدن خیالی کم کتمز

سیاه نامه‌تر از خود کسی نمی‌بینم
چه گونه دود دلم چون قلم بسر نرود

کمسنه کوردم اوزمدن سیاهرق دفتر
نیچونکه اه دلم خامه وش باشنه کتمز

دلا مباش چنین هرزه گرد و هرجایی
که هیچ کار ز پیشت بدین هنر نرود

بو کونه بوش دولنور هر محله اولمه کوکل
که هیچ برایش ایلرو بو هنر ایله کتمز

بتاج هدهدم از ره مبر که باز سفید
ز کبر در پی هر صید مختصر نرود

بنی المه تاجله هدهدکه بولدن اقطوغان
بهر حقیر آوین ار دینه کبردن کتمز
ضعیف

ز من چو باد صبا بوی خود دریغ مدار
چرا که بی سر زلف توام بسر نرود

سحر یلی کبی بندن قوقوکی طوتمه دریغ
نیچونکه زلفک اوجنسز اوزم باشنه کتمز

بپوش دامن عفوی بزلت من مست
که آب روی شریعت بدین قدر نرود

بنم کناه خماریمه اورت عفوانکین
که بو قدر شریعت یوزی صوی کتمز

من گدا هوس سرو قامتی دارم
که دست در کمرش جز بسیم و زر نرود

که بن کدا طوترم ارزو بر بوی سروک
که کوزر دکر یله بلینه ال کتمز
وار مز

بیار باده و اول بدست حافظ ده
بشرط آنکه ز مجلس سخن بدر نرود

شراب کتور و اول خواجه الینه ویر نک
او شرطله که بزمدن کلام طیشه کتمز

عم

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

نسخه
کوکل اسندیکم اولمجان ادیدی اولمدی تمام
بو جیلک هوسده تونتدی وحالکه اولمدی کام

گداخت جان که شود کار دل تمام و نشد
بسوختیم درین آرزوی خام و نشد

اریدی جان که اوله تام دل اسندیکی اولمدی
بو جیلک هوسده نوننشدق و حالکه اولمدی

فغان که در طلب گنج نامهٔ مقصود
شدم خراب جهانی ز غم تمام و نشد

حیفکه کنز مرام دفترینی ارامده
تمام خراب جهان غمدن اولدم اولمدی

دریغ و درد که در جست و جوی نقد حضور
بسی شدم بگدایی بر کرام و نشد

حیف حیفکه دلک استه‌دیکی نقد حضور
کباده فقر یله جوق کتم اولدی و اولمدی

پیام داد که خواهم نشست با رندان
بشد برندی و دردی کشیم نام و نشد

خبر که ویردی مرام اوتورمه رندلر یله
آدم بلاکش و رندلکله اولدی و اولمدی

بلابه گفت شبی میر مجلس تو شوم
شدم برغبت خویشش کمین غلام و نشد

دیدیکه لطفله بزمیکه برکیجه بک اوله
اوزاسته کم ایله ادنی قول اولدم و اولمدی

رواست در بر اگر می‌طپد کبوتر دل
که دید در ره خود پیچ و تاب دام و نشد

سزاکبوتر دل سینه‌ده اگر طلبور
که پیچ و تاب اوزاغین یولده کوردی و اولمدی

در آن هوس که بمستی ببوسم آن لب لعل
چه خون که در دلم افتاد همچو جام و نشد

او آل لبیکه اوپم ارزوسنده سنلکله
نه قان یوراکیمه جام وش که دوشدی و اولمدی

بکوی عشق منه بی دلیل راه قدم
که من بخویش نمودم صد اهتمام و نشد

ایقی قومه قلاغوزسز محلهٔ عشقه
که کند و میله بن اندم چالشدم یوز او اولمدی

هزار حیله برانگیخت حافظ از سر فکر
بدان هوس که شود آن حریف رام و نشد

قوباردی نیجه حیل خواجه فکری اوجندن
او اومدم ایله که اوله رام او دلبر اولمدی

بو بر حکم الهیدر که غیری وجهله اولمز

غم

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

مرا مهر سیه چشمان ز سر بیرون نخواهد شد — قضای آسمانست این و دیگرگون نخواهد شد

بنم باشدن سیاه کوزلولر عشقی طشره به کتمز — قضای آسماندر بو بر غیری لین اولمز

رقیب آزارها فرمود و جای آشتی نگذاشت — مگر آه سحرخیزان سوی گردون نخواهد شد

حضور سزلق بیوردی پادشه بر قومدی دشمان — سحر قالقانلرین آهی مگر سمت فلک کتمز

مرا روز ازل کاری بجز رندی نفرمودند — هر آن قسمت که آنجا رفت از آن افزون نخواهد شد

بکا روز ازلده کستلکدن آخر دیمدیلر ایش — هر اول تقدیر که انده اولدی اندن زیاده کتمز

شراب لعل و جای امن و یار مهربان ساقی — دلا کی به شود کارت اگر اکنون نخواهد شد

امین یر باده لعلین هم حبیب مهربان ساقی — فجان ایشک اوله خوش دل بو دم کر خوش اولمز

خدارا محتسب ما را بفریاد دف و نی بخش — که ساز شرع ازین افسانه بی قانون نخواهد شد

بزی و بر دف و نی آوازنه الله ایچون ضابط — که شرعین نظمی بو بیله فقره دن قانونسز قالمز

مجال من همین باشد که پنهان عشق او ورزم — کنار و بوس و آغوشش چه گویم چون نخواهد شد

بنم انجق مجالم عشقنه انک حالسنم مخفی — نه دیم اوپمه قوچمه هم صارلمق چون بکا اولمز

مشوی ای دیده نقش غم ز لوح سینه حافظ — که زخم تیغ دلدار است و رنگ خون نخواهد شد

یهی کوز یومه غم نقشین خواجه نک سینه لوحندن — که دوستک زخم تیغیدر بو مقوله رنک غان کتمز

غم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

در ازل پرتو حسنت ز تجلی دم زد — عشق پیدا شد و آتش بهمه عالم زد

حسنک شوقی نمایشدن ازل دم اوردی — عشق ظهور اولدی و هب عالمه آتش اوردی

جلوه کرد رخت دید ملک عشق نداشت — عین آتش شد ازین غیرت و بر آدم زد

ایلدی جلوه رخک کوردی ملک طوغمدی عشق — عشق بو غیرتدن اود اولدی و بر آدم اوردی

عقل میخواست کز آن شعله چراغ افروزد — برق غیرت بدرخشید و جهان برهم زد

دیلدی اوصکه او شوقدن او باده قندیلین — شوق غیرت او یانوب عالمی بردن اوردی

مدعی خواست که آید بتماشاگه راز — دست غیب آمد و در سینه نامحرم زد

کلمک ابلیس دیلدیکم کوره اسرار بینی — دست قدرت بر نامحرمه کلدی اوردی

دیگران قرعه قسمت همه بر عیش زدند — دل غمدیده ما بود که هم بر غم زد

غیرلر اوردی نصیب قرعه سنی هب ذوقه — غم کوردن کوکلمز ایدی که هم و غم اوردی

جان علوی هوس چاه زنخدان تو داشت — دست در حلقه آن زلف خم اندر خم زد

جان پاک طوتدی هوس چاه زنخدانه سنک — اول قوردجق صچیکک خلقه سنه ال اوردی

حافظ آن روز طرب نامه عشق تو نوشت — که قلم بر سر اسباب دل خرم زد

حافظ اولکون سویکک نامه ذوقین چزدی — کم سرور دل سببی اوجنه خامه اوردی

غم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

یاد باد آنکه نهانت نظری با ما بود — رقم مهر تو در چهره ما پیدا بود

یاد اوله اولکه بزه کزلو بقیشک وار ایدی — چهره مزده بزم عشقک اثری ظاهر ایدی

نسخه: عشق عیان اولدی بوتون عالمه اود هم اوردی

نمایشدن

ازین عشق

یار لیوب غیرت شوق عالمی برهم اوردی

نسخه: کوکس نامحرمه غیب دستی کلوب هم اوردی

نسخه: غم کوردن کوکلمز ایدیکه غمه هم اوردی

نسخه: جان پاک طوندی چکاک قویوسنه آرزوسنک

ال اوقودم صچیکک خلقه سنه هم اوردی

دل سروری سببی اوجنه کلک کم اوردی

مکر کوکدن بکا کتمز

اوورزم

رنک غان کتمز

در ازل پرتو حسنت ز تجلی

عبسیت کرنك لبده شکر چینز ایدی
چینر

یاد باد آنکه چو چشمت بعتابم می‌کشت — معجز عیسویت در لب شکرخا بود

یاد اوله اولکه کوزك خشمله اولدردی بزی — لبده اعجاز مسیحا شکر چینز ایدی

یاد باد آنکه صبوحی زده در مجلس انس — جز من و یار نبودیم و خدا با ما بود

یاد اوله اول انجلاده میکه بلیشی بزمده — یاردن ارتق بو غیدی هم ده خدا بزله ایدی

یاد باد آنکه مه من چو کله بر بستی — در رکابش مه نو پیك جهان پیما بود

یاد اوله اولکه مهم قوریدی بغلر چو کلاه — اول رکابنده هلال پیکی جهان اولجر ایدی

یاد باد آنکه خرابات نشین بودم و مست — وانکه در مسجدم امروز کمست آنجا بود

یاد اوله اولکه ایدم مست و میخانه نشین — اولکه سجده ده بوکون کمدر اوکم انده ایدی

یاد باد آنکه چو یاقوت قدح خنده زدی — در میان من و لعل تو حکایتها بود

یاد اوله اولکه قدح خنده اوررکن چو لعل — اورته مزده نه قدر سوز سنله دو دلکله وار ایدی

یاد باد آنکه رخت شمع طرب می‌افروخت — وین دل سوخته پروانهٔ ناپروا بود

یاد اوله اولکه رخك شمع سرور یارلدردی — بو دل سوخته که پروانهٔ بی پروا ایدی

یاد باد آنکه دران بزمکه خلق و ادب — آنکه او خندهٔ مستانه زدی صهبا بود

یاد اوله اولکه او حسن و ادبی بزم انجره — اولکه اول مست کولشین اوردی قرابادة ایدی (خنده مست)

یاد باد آنکه باصلاح شما می‌شد راست — نظم هر گوهر ناسفته که حافظ را بود

یاد اوله اولکه سزك تربیه کزله دوز اولوردی — هر دلکسز جه نظم جوهر یکم حافظه ایدی

[حاشیه: بزی — نسخه: از لعل حق یار بد بو غیدی اخر برابر ایدی — ایجیلاده — بغلر چو کلاه — بیکی — اولکه سجده ده او زمان انده بوکون کمدر ایدی — شنلك ایدی — نسخه: یاد اوله اولکه لعلك کبی قدح خنده اوروب جوق کلام سنله دو دلکله ارسنده وار ایدی — افروخت — سرور یارلدردی — نسخه: بو یانق دل اکه پروانهٔ جان کوستریدی — نسخه: اولکه اول مست کولشین اوردی می احمر ایدی — نسخه: هر دلکسز شعری کم خواجه نك جوهر ایدی]

غم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

باشد ای دلکه در میکده‌ها

96

[حاشیه: میکده‌ها — اوله ای دلکه خرابات قپوسن هب آچه — بکه بغلو ایشمز عقده لری هب آچه]

باشد ای دل که در میکده‌ها بگشایند — گره از کار فرو بستهٔ ما بگشایند

اوله ای دل که در میکده‌لر هب آچه — بکه بغلو ایشمزی دو کمکیم هب آچه

اگر از بهر دل زاهد خود بین بستند — دل قوی دار که از بهر خدا بگشایند

خاطر صوفی خود بین ایچون اگر بغلدیلر — کوکلی خوش طوت که خدا غاری قپوی هب آچه

بصفای دل رندان صبوحی زدگان — بس در بسته بمفتاح دعا بگشایند

رندلرك نوش سحر اوردیغی دل ذوقی ایچون — جوق قپو بغلو دعا مفتاحله هب آچه

نامهٔ تعزیت دختر رز بنویسید — تا حریفان همه خون از مژه‌ها بگشایند   [حاشیه: مستان]

یازین اوزم قیزینك ماتمنه نامه سی — تا که مستان مژه سندن قوقان (خوناب) هب آچه

گیسوی چنگ ببرید بمرگ می ناب — تا همه مغبچگان زلف دوتا بگشایند

اول کیسینه (اولسبله) اوصاف کاکل چنکی کسك — کاکل مغبچه لر بوکلومی تا هب آچه

در میخانه ببستند خدایا مپسند — که در خانهٔ تزویر و ریا بگشایند

باب میخانه یی حق بغلدیلر بوره رضا — تا که تزویر و ریا خانه سنك بابی آچه

حافظ این خرقه که داری تو ببینی فردا — که چه زنار ز زیرش بجفا بگشایند

سن بو خرقه که طوترسك خواجه یارن کوره سین — نیجه النده انك کزلو ریا هب آچه

غم

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

خوش است خلوت اگر یار یار من باشد — نه من بسوزم و او شمع انجمن باشد   [حاشیه: باشد]

کوزلدر یالکز اگر یار بنمله یار اوله — دکلکه بن یانیم هم او شمع بزم اوله

من ان نگین سلیمان بهیچ نستانم — که گاه گاه برو دست اهرمن باشد

بن المزم او سلیمانی مهری هیچ شیئه — که گاه گاه اکا دست اجنبی اوست اوله

دوا مدار خدایا که در حریم وصال — رقیب محرم و حرمان نصیب من باشد

کرکلو طوغمه وصال حولو سندن یا الله — که محرمی عدو محرومی بهرم باکه اوله

همای گو مفکن سایهٔ شرف هرگز — دران دیار که طوطی کم از زغن باشد

همایه سویله مدام صالمه سایهٔ عزت — او یره کم طوطی جیلاقدن آزه رق اوله

هوای کوی تو از سر نمی رود ما را — غریب را دل سرگشته با وطن باشد

محلتک ارزوسی کتمز بزم باشیمزدن — از یکجه کوکلی غریبک وطن یکا اوله

بیان شوق چه حاجت که شرح آتش دل — توان شناخت ز سوزی که در سخن باشد

بیانه عشقی نه لازم که شرحی دل اودی — که قابل الکلمه یا انقلودنکه سوزده اوله (یا انیغدنکه)

بسان سوسن اگر ده زبان شود حافظ — چو غنچه پیش تواش مهر بر دهن باشد

اگر که حافظ اولورسه چو سوسن اون دللو (ذنبق) — سنک قتکده چو غنچه مهر اغزده اوله

عم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

من و انکار شراب این چه حکایت باشد — غالبا این قدرم عقل کفایت باشد

بن و انکار شراب بو نه حکایت اوله — غالبا باکه بودک عقل کفایت اوله

من که شبها ره تقوی زده ام با دف (و چنگ) — ناگهان سر بره ارم چه حکایت باشد

بنکه اوردم ره تقوی نیجه شب سازلرله — بوله بردن کتوردم باشه نه حکایت اوله

زده ام با دف

تا بغایت ره میخانه

تا بغایت ره میخانه نمی دانستیم — ورنه مستوری ما تا بچه غایت باشد

راه میخانه یی کنهینه دک بلمزدک — بو خصه بر هیزلکمز تا بنه غایت اوله

زاهد ار راه برندی نبرد معذورست — عشق کاریست که موقوف هدایت باشد

بول ایلتمزسه صوفی رندلکه کر معذور در — کار عشقدر که او موقوف هدایت اوله

بندهٔ پیر مغانم که ز جهلم برهاند — پیر ما هر چه کند عین ولایت باشد

پیر میخانه قولویم که جهلدن قورتردی — پیر عز هر نه ایدر عین کرامت اوله

زاهد عجب و نماز و من مستی و نیاز (تخلیص) — تا ترا خود ز میان با که عنایت باشد

کبر و ذکر ایله صوفی مست و نیاز ایله هم بن — تا کم اراده کیمه سندن عنایت اوله

دوش ازین فکر نخفتم که حکیمی میگفت — حافظ ار مست بود جای شکایت باشد

اویمدم کیجه بو فکر ایله که بر ذات دیردی — مست اولورسه خواجه کر جای شکایت اوله

عم

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

ترسیم که اشک در غم ما پرده در شود — وین راز سر بمهر بعالم سمر شود

قورقمکه غمده کوز یشیمز یرنه پرده مز — هم خلقه بو مهرلو سرم مشهور اوله

گویند سنگ لعل شود در مقام صبر — آری شود ولیک بخون جگر شود

دیرلر که لعل اولور یرینی بکلمکده طاش — اولور بلی ولیک بقان جگر اوله (بخواه)

در تنگنای حیرتم از نخوت رقیب — یا رب مباد آنکه گدا معتبر شود

حیرت صقندیسنده یم کبر خصمدن — یا رب او اولمسون که فقیر معتبر اوله

نسخه: قورقمکه غمده یرنه یشیم بر پرده مز اوله

جکر

بکلمکده طاش

صقندیسنده

این سرکشی که در سر سرو بلند تست	کی با تو دست کوته ما در کمر شود
بو باش چکشکه سرو بویك اوزره وارسنك	بزم نیجه بلیکه قصه ال بتر اوله
از هر کرانه تیر دعا کرده ام روان	باشد کزان میانه یکی کارگر شود
اندم روان بهر بقیه دن دعوت اوقنی	که انلر ایجنده اوله بیری ایشکذار اوله
این قصر سلطنت که تواش ماه منظری	سرها بر آستانهٔ او خاك در شود
بو کوشك سلطنت که اکا ای کوزل کوسن	اول استانه اوزره قپو خاکی سر اوله
از کیمیای مهر تو زر کشت روی من	اری بیمن لطف شما خاك زر شود
زر اولدی کیمیای سوکدن بنم یوزم	کرچك که لطفکز سببی خاك زر اوله
بس نکتهٔ غیر حسن بباید که تا کسی	مقبول طبع مردم صاحب نظر شود
خوبلقدن اوزکه نکته کرك کیشیه که جوق	صاحب نظر کسین دلنه معتبر اوله
خواهم شدن بمیکده کریان و دادخواه	کز دست غم خلاص من انجا مکر شود
شکوایه اغلیو دیلرم کتمه قولتوغه	کم غم الندن انده خلاصم مکر اوله
ای جان حدیث ما بر دلدار باز کوی	لیکن چنان مکن که صبا را خبر شود
دلبر قتنده فقره مزی سویله وار بجان	اما که انمه شویله که باده خبر اوله
روزی اکر غمی رسدت تنکدل مباش	رو شکر کن مبادا که از بد بتر شود
بر کون سکا کر ایره کدر اولمه تنکدل	شکر ایله وار که اولمیه بددن بتر اوله
ای دل صبور باش و مخور غم که عاقبت	این شام صبح کردد و این شب سحر شود
اول ای کوکل صبور و بیمه غم که عاقبت	بو شب صباح اولور بو کیجه هم سحر اوله

بو بوك
وارسنك
اولکه انلر ایجنده بری ایشکذار اوله
هر
ایجندن

نسخه
مقبول طبع شخص که اهل نظر اوله

حق اسنه کیله میکده یه اغلیو کیدم

حافظ چو نافه سر زلفش

حافظ چو نافهٔ سر زلفش بدست تست	دم در کش ارنه باد صبا را خبر شود
چون زلفی او جی نافه سی الده سنك خواجه	سسلنمه یوخسه باد صبایه خبر اوله
حافظ سر از لحد بدر ارد بپای بوس	کر خاك او بپای شما پی سپر شود
باشن چیقارد ایق او پوشه خواجه قبردن	سیزك ایاغه طبراغی کر بی سپر اوله

خبر اوله
باشن چیقاردایق اوپر خواجه قبردن
سیزك ایاغه طبراغی کری سپر اوله

غزل

فاعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلن

روز هجران

روز هجران و شب فرقت یار اخر شد	زدم این فال و کذشت اختر کار اخر شد
روز هجران و شب فرقت یار تمام اولدی	فالی اوردم و کذشت یلدز ایشی تمام اولدی
ان همه ناز و تنعم که خزان می فرمود	عاقبت در قدم باد بهار اخر شد
اول قمو ناز و تنعم که خزان امر ایدردی	عاقبت باد بهار کلمکله تمام اولدی
صبح امید که شد معتکف پردهٔ غیب	کو برون ای که یار شب تار اخر شد
اوم صباحی که اولوب منزوی پردهٔ غیب	دی که کل طشره قره کو شب اسی تمام اولدی
شکر ایزد که باقبال کلاه کوشهٔ کل	نخوت باد دی و شوکت خار اخر شد
حمد لله که کلاه کوشهٔ کل کلمکله	قیش یلی کبری دخی شدت خار تمام اولدی
ان پریشانی شبهای دراز و غم دل	همه در سایهٔ کیسوی نکار اخر شد
اول اوزون کیجه پریشانلغی دل غملولغی	سایهٔ کاکل دلبرده قمو تمام اولدی
کرچه اشفتکی کار من از زلف وی است	حل این عقده هم از روی نکار اخر شد
ایشیمك کرچه پریشانلغی زلفندن انك	یار یوزندن بو دوکم حکیده هم تمام اولدی

روز هجران

نسخه
صبح امید که اولوب پردهٔ غیبه مقیم

نسخه
قیش یلی شدتی هم شوکت خار تمام اولدی

روم — اخر شد

بعد ازین بر در میخانه روم باد ف و چنك — قصهٔ غصه که در دولت یار اخر شد

بعد ازین میکده یه ساز و دفیله کیدرم — قصهٔ غمکه یارك دولتنه تام اولدی

باورم نیست ز بدعهدئ ایام هنوز — قصهٔ هجر که در وصلت یار اخر شد

بوق اینانم فلکین عهد بدنده حالا — یار وصالنده فراق ففره سی کم تام اولدی

ساقیا لطف نمودی قدحت پر می باد — که بتدبیر تو تشویش خمار اخر شد

ساقی اولسون طولو جامك که کرم کوستردك — کم سنك ذایکله زحم خمار تام اولدی

در شمار کرچه نیاورد کسی حافظ را — شکر ان محنت بیحد و شمار اخر شد

کرچه کم حافظی بر کمسه حسابه صایمز — اول الم شکر که بیحد و عدد تام اولدی

Margin:
بعد ازین میکده
نمو اینانم
می شمردم شب هجران نزار روز بروز
شکر لله که غم هجر و شمار اخر شد
کون بکون کیجه هجرانکی بن صایردم
حمد لله که غم و هجر عددی تام اولدی
حمد لله غم و هجران عددی تام اولدی

عم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

کرچه بر واعظ شهر این سخن اسان نشود — تا ریا ورزد و سالوس مسلمان نشود

واعظ شهره بو سوز کرچه کم اسان اولمز — تا ریا به چالشنود صوفی مسلمان اولمز

رندی اموز و کرم کن که نه چندان هنر ست — حیوانی که ننوشد می و انسان نشود

ایت کرم رندلك اوکرن دکل اول دکلو هنر — بر بهایمکه شراب ایچمیه انسان اولمز

اسم اعظم بکند کار خود ای دل خوش باش — که بتلبیس و حیل دیو سلیمان نشود

اسم اعظم ایدر او ز ایشکی ای دل خوش اول — زیرا دیو مکر و حیل ایله سلیمان اولمز

کوهر پاك بباید که شود قابل فیض — ورنه هر سنك و کلی لؤلؤ و مرجان نشود

اصلی پاك کلوق اکالازمکه اوله قابل فیض — یوخسه هر طاش و چمود انجو و مرجان اولمز

Margin:
واعظ شهره بو سوز کرچه کم اسان اولمز
تا که شمعه چالشنود صوفی مسلمان اولمز
هنر بست
ورنه هر سنك

عشق میبورزم

عشق میورزم و امید که این فن شریف — چون هنرهای دکر موجب حرمان نشود

عشقه بن چالشورم کاومیله بو عشق شریف — غیری صنعتکبی اول باعث حرمان اولمز

دوش میکفت که فردا بدهم کام دلت — سببی ساز خدایا که پشیمان نشود

دون کیجه دردیکه یارو ویرم کام دلك ابدیکم — بر سبب اینکه کرم باری پشیمان اولمز

حسن خلقی ز خدا می طلبم خوی ترا — تا دکر خاطر ما از تو پریشان نشود

خوینکی خلق حسن استرم اللهدن بن — تا که سندن دلیمز داخی پریشان اولمز

ذره را تا نبود همت عالی حافظ — طالب چشمهٔ خورشید درخشان نشود

ذره نك همتی تا اولمیه عالی حافظ — بر تواندازکون ادماغنه جویان اولمز

Margin:
بر سبب ایلکه ای نکاری پشیمان اولمز نسخه
اینکه اینکه

عم

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

کفتم غم تو دارم کفتا غمت سر آید — کفتم که ماه من شو کفتا اکر بر آید

دیدم غمك طوتادرم قیغولرك دوکانه دیدی — دیدم بنم مهیم اول اسان کلور سه دیدی

کفتم ز مهربانان رسم وفا بیاموز — کفتا ز ماه رویان این کار کمتر آید

دیدم وفا رسومین اوکرن وفالولردن — مه یوزلولردن اشبو ایش کلمه ازده دیدی

کفتم که بر خیالت راه نظر ببندم — کفتا که شب روست او از راه دیکر آید

دیدم خیالك او زره بن بغلرم ره کوز — کیجه یوردر کلور او اول غیری طریقله دیدی

کفتم که بوی زلفت کمراه عالمم کرد — کفتا اکر بدانی هم اوت رهبر اید

دیدم صچك بوی اندی کمراه عالم اوزم — رهبرهم اول بیلك کر اوله اوزوکه دیدی

Margin:
مه یوزلولردن ازدق کلمه بو بنیشه دیدی
کوز یولی بغلرم بن
دیدمکه عطر زلفك عالم بدی بنی اندی

کفتم خوشا هوایی کز باغ عشق خیزد — کفتا خنک نسیمی کز کوی دلبر آید
دیدم نه خوش هوادر فالقار که باغ عشقدن — اول سمت دلربادن خوش بل اسر که دیدی
کفتم که نوش لعلت ما را بآرزو کشت — کفتا تو بندگی کن کو بنده پرور آید
دیدم هوسله بزی اولدردی نوش لعلك — سن قوللغی اینکه اول قول بروردلك ایده دیدی
کفتم دل رحیمت کی عزم صلح دارد — کفتا بکس مکو این تا وقت آن درآید
دیدم قچان اید عزم صلحه رحیملو کوکلك — بر شخصه اچمه بونی اول دم کلنجه دیدی
کفتم زمان عشرت دیدی که چون سر آمد — کفتا خموش حافظ کین غصه هم سرآید
کوردکمی وقت عشرت نیجه دوکندی دیدم — سن ایسم اول دکا نور حافظ بو غمده دیدی

فاعلاتن فعلاتن عجم فعلاتن فعلن

هر کرا با خط سبزت سر سودا باشد — پای ازین دایره بیرون ننهد تا باشد
هر کیمك عشقی سنك تازه صفالیکه اوله — طشره بو دائره دن قومز ایاغن تا که اوله
من چو از خاك لحد لاله صفت برخیزم — داغ سودای توام سر سویدا باشد
قالقرم لاله شکل خاك قبردن چونکم — داغ عشقك سری بو غمده اویوش قانده اوله
تا کی ای کوهر یکدانه دو امیدواری — کز غمت دیده مردم همه دریا باشد
نیجه یه دك کوره سین ای دریکدانه روا — کم غمکدن قمو خلقك کوزی دریاجه اوله
تو خود ای کوهر یکدانه کجایی آخر — کز خیال تو مرا دیده چو دریا باشد
قنده سین ای دریکدانه که سن آخر کار — دریا مانندی کوزم باشی خیالکله اوله
ظل ممدود خم زلف توام بر سر باد — کاندران سایه قرار دل شیدا باشد

دلربادن خوش

تا وقت آن

نیجه دك ای دریکدانه کوره سك ادین غمك دن

قنده سین ای دریکدانه که آخر کار
کم بکا کوزم نیشینی دریاجه خیالکله اوله

اوزامش زلف خمك ظلی باشم

اوزامش زلف خمك ظلی باشم اوزره اوله — کم قراری دل شیدانك او کولکه ده اوله
از بن هر مژه ام آب روانست بیا — اکرت میل لب جوی و تماشا باشد
کل بنم هر مژه مدن آب روان دیبندن — میل اکرسا که بیکار سعت و تماشاده اوله
چون دل من دمی از پرده برون آی و درای — که دکر بار ملاقات نه پیدا باشد
پرده دن طشره برازکل ایچرو کوکلمجه — بر دخی کره ملاقات که نه امکانده اوله
چشمت از ناز بحافظ نکند میل آری — سرکرانی صفت نرکس شهلا باشد
نازدن اغمز که میل حافظه چشمك کرچك — باش اغرلق صفت نرکس شهلاده اوله

مفاعلن فعلاتن عجم مفاعلن فعلات

چو آفتاب می از مشرق پیاله برآید — ز باغ عارض ساقی هزار لاله برآید
چو شمس باده قدح مشرقندن ایده ظهوری — کوزل بکاغ باغندن هزار لاله ظهوری
نسیم در سر کل بشکند کلاله سنبل — چو از میان چمن بوی آن کلاله برآید
کلك باشنده قیرار صباح سنبلینی صبا — چو باد صبحی قوقسی ایده میان باغده ظهوری
ذکر دخوان نکون فلك طمع مکن ای دل — که بی ملالت و صد غصه یك نواله برآید
بنی اشاغه فلك صفره سندن امیدی دل — که بی الم و هزار غم اوله لقمه ظهوری
شکایت شب هجران نه آن حکایت حالست — که شمه ز بیانش بصد رساله برآید
شب فراقی شکایت دکل او حالی دیمك کم — که ذره آچمه دانی که یوز رساله ظهوری
کرت چو نوح نبی صبر هست بر غم طوفان — بلا بکردد و کام هزار ساله برآید
طوفان غمنه اکر نوح نبیجه وار صبرك — بلا دونر اوله بیك یللیق مرامده ظهوری

از بن هر مژه

ده اوله

و درای

نسخه: پردن بکره ملاقات که نه امکانده اوله

نسخه: سرکرانی رعنا باشد

نرکسین شکلی کوزل باش اغرلقده اوله

فعلاتن

ظهوری

نسخه: چو اول عطر الو زلفدن چمنده ایده ظهوری

نسخه: اتمه اومودل
نسخه: کم یوز غمیله کدر سزجه بر نواله ظهوری

نسخه: شب فراقی شکایت او حالدر که دیمك کم
بر ازجه انی بیاندن که یوز رساله ظهوری

نسخه: صبر طوفان غمنه وار سه نوح نبیجه سکا کر

جالشله کس دکل امکان کبول مراممنه البته

بسعی خود نتوان برد پی بگوهر مقصود | خیال بود که این کار بی حواله برآید
جالشله کس دکل امکان بول ایلته اوزدکه | فکر ایدیکه بو ایشی حواله ایده ظهوری

نسیم لطف تو گر بگذرد بتربت حافظ | ز خاک کالبدش صد هزار ناله برآید
سنك کرم یلك اوغر ایسه قبر حافظه کرکم (فوقك) | که یوز بیك آه بدنی طپراغندن ایده ظهوری

بکذرد در بترت

مفتعلن مفاعلن عم مفتعلن مفاعلن

سرو چمان من چرا میل چمن نمیکند | همدم گل نمیشود یاد سمن نمیکند
سرو خرام من نیچون سیر گلستان ایلمز | همدم گل نه اولیمز ذکر سمن نه ایلمز

همدم ط
نسخه خوش صالنان بنم فدان میل چمن نه ایلمز ط

تا دل هرزه گرد من رفت بچین زلف او | زان سفر دراز خود عزم وطن نمیکند
بوشطو لانسان بنم کوکل اول صچی چینه کیدلی | خود اوزاننی (اولیور) او یولیجون عزم وطنه ایلمز

نسخه اول اوزاجق یولیجون عزم وطنه ایلمز

دل بامید وصل تو همدم جان نمیشود | جان بهوای کوی تو خدمت تن نمیکند
سکا امید وصلله جانه کوکل یار اولیمز | سنکه جانده قصدیله خدمت تنه ایلمز

پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی | گوش کشیده است از آن گوش بمن نمیکند
یای قشنك اوکنده بن چوق ایدرم نیاز ولی | یای قولاغی چو بورملو کوشن اوایجون بکا او طیز

نسخه قولغی چو بورملو قولغی اوجون بکا ایلمز

دی گله ز طره اش کردم از سر فسوس | گفت که این سیاه کج گوش بمن نمیکند
دونکه صچندن ایلدم شکوه او سحر یدی بکا | دیدی بو قاره اکریجه کوش بکا ده که ایلمز

اوبخریدی صچ سحریدی
دیدیکه بو قراجه اکریجه قولغی بکا ایلمز نسخه

چون ز نسیم میشود زلف بنفشه پرشکن | وه که دلم چه یاد از آن عهدشکن نمیکند
زلف بنفشه چون اوله باد صبادن اکری جوق | واه او وفاسز انی یادکم کوکلم نه ایلمز

ساقی سیم ساق من گر همه درد میدهد | کیست که تن چو جام می جمله دهن نمیکند

نسخه زلف بنفشه چون اولور اکریجه جوق اسمدن
دهن نمیکند

بالدی سیم دلبریم

نسخه دلبرم سیم بالدیرم جمله‌یه گر ویرسه درد

ویردسه درد

بالدی سیم دلبرم جمله یه گر ویرسه درد | کیمدر اوکیم قیونك قم مجامجه ایلمز
لخلخه سای شد صبا دامن پاکت از چه رو | خاک بنفشه زار را مشک ختن نمیکند
خوش قوقولو اولوب صبا خوش اتکلرن نیچون (زیاده) | خاک بنفشه زارلغی مشک ختن نه ایلمز

نسخه غنچه ازبجی برا اولوب خوش اتکلرك نیچون

با همه عطر دامنت آیدم از صبا عجب | کز گذر تو خاک را مشک ختن نمیکند
هب قوقودر چو دامنك بیلدن عجب کلور بکا | اوغرادیغك تراغی کم مسک ختن نه ایلمز

دست کش جفا مکن آب رخم که فیض ابر | بی مدد سرشک من در عدن نمیکند
دست جفایه اتمه الت بو زصویمی که فیض ابر | انمسه کوز یاشیم مددانجی کوزلجه ایلمز

دخم
نسخه الیجون البن جکر بوزصویمی که فیض ابر
کوزنجیمین مدد سزن درانجی کوزلجه ایلمز

کشته غمزه تو شد حافظ ناشنیده پند | تیغ سزاست هر که را درد سخن نمیکند
دکلمین اوکوت خواجه غمزه‌ك اولسون (اولمشی) | اول کشیه سزا قلیج درد و الم سوزه ایلمز

سخن
نسخه لایق اول شخصه سیف کم سوزیم درده ایلمز

مفاعلن فعولن عم مفاعلن فعولن

دل ما بدور رویش ز چمن فراغ دارد | که چو سرو پای بندست و چو لاله داغ دارد
دلمز فراغ باغدن یوزی خوبلغنده طوتر | اینجی چو سرو بغلو و چو لاله داغلو طوتر

نسخه بوزی موسکنده باغدن دلمز فراغنی طوتر
کوابایغی بغلو صان سرو و چو لاله داغی طوتر

سر ما فرو نیاید بکمان ابروی کس | که درون گوشه گیران ز جهان فراغ دارد
بزبنك کمان قشیله بشمز اشاغه کلمز | که درون گوشه کیرلرك قموددن فراغنده طوتر (غنی)

ز بنفشه تاب دارم که ز زلف او زند دم | تو سیاه کم بها بین که چه در دماغ دارد
قیرنیم بنفشه‌دن وارکه او دردم اول زلفدن | سن او بختی از قرا کور که نه شی دماغده طوتر

قیرنیم
سن اوکیم بهاسیه کور نه لو دماغده طوتر
بکجا

شب ظلمت و بیابان بکجا توان رسیدن | مگر آنکه شمع رویش برهم چراغ دارد
قرا کوکیجه و طشره نه محله ممکن ایرمك (قراك بر) | مگر اول که یوزی شمعه یولیجه چراغه طوتر (غنی)

نسخه سحری موصلیه کربیله اغلسق براشور
یناورکه اوزعزدن دوجهز فراغنی طوتر

من وشمع صبحگاهی سزد ار بهم بگرییم — که بسوختیم وازما بت ما فراغ دارد
بیله اغلسم براشور سحری موصیله کرین — یناورکه یرد ن اول دلبر عز فراغنده طوتر
بچمن خرام وبنگر بر تخت گل که لاله — بندیم شاه ماند که بکف اباغ دارد
بغه وار صالین دخی کورکه کلک برنده لاله — ندمای شاهه بکزرکه الده جام اباغله طوتر [غنی]
سزدم چو ابر بهمن که درین چمن بگرییم — طرب اشیان بلبل بنگر که زاغ دارد
براراغلسم بو باغده قنشی ابی بولودیکبی [قیش] — نظر ایت که عندلیبک شن اوینی قرغه طوتر [زاغی]
بفروغ چهره زلفت ره دل زند همه شب — چه دلاور ست دزدی که بشب چراغ دارد
قمو شب اودرده دل یوزیک نوریله زلفک — نه باوزیور کلوخرسز که کیجه چراغنه طوتر [غی]
سر درس عشق دارد دل دردمند حافظ — که نه خاطر تماشا نه هوای باغ دارد
طوترار زو درس عشقی دل دردمند حافظ — که نه فکرینه تماشا و نه ارزو باغنه طوتر

قنشی زاغ قرغه دیمکدر
نسخه قمو شب بوزوله بوزه بیله صحبلر اوزاو دل
نسخه که نه خطرینه سیران نه هوای باغ طوتر [غنچه]

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات ع‍م

شراب وعیش نهان چیست کار بی بنیاد — زدیم بر صف رندان وهرچه باداباد
صفا ومی نه اوله کزلوکه کار بی بنیاد — اودم اوزم صفعرفانه هرچه باداباد
گره ز دل بگشا وز سپهر یاد مکن — که فکر هیچ مهندس چنین گره نگشاد
کوکلدن اچ دوکومی سن فلکدن ایلمه یاد — که انجیه حکما عقلی بوبله عقده کشاد [باغی]
ز انقلاب زمانه عجب مدار که چرخ — ازین فسانه هزاران هزار دارد یاد
تغیر زماندن تعجب اتمه که چرخ — بوکونه بیک کره بیک فقره دن طوتراول یاد
قدح بشرط ادب گیر زانکه ترکیبش — زکاسه سر جمشید و بهمنست وقباد

نسخه صفاوثواب کزلوکا ربی بنیاد
ندم اوزم صف عرفانه هرچه باداباد
[illegible]

اصول شرطله طوت

ادب بوله قدح طوتکه بوغن انسنی انک — 102

بهمنیله

اصول شرطله طوت جامی بوغن ولیکنی انک — که رأس کاسه جمشید وبهمنیله قباد
که اگهست که کاوس وکی کجا رفتند — که واقفست که چون رفت تخت جم برباد
کیم اکلدی کی ونمرود که قنده کندیلر — وکم بیلور که نیجه کندی تخت جم برباد
زحسرت لب شیرین هنوز می بینم — که لاله میدمد از خون دیده فرهاد
هنوز شیرین دوداغی حسرتنده کوره بوردم — که لاله اودر برار خون دیده فرهاد
بیا بیا که زمانی زمی خراب شویم — مگر رسیم بگنجی درین خراب اباد
بکل بکل که بران باده دن خراب اولالم — اولاکه بن بولاوز بوفنا جهانده مراد
مگر که لاله بدانست بی وفائی دهر — که تا بزاد و بشد جام می زکف ننهاد
مگر که لاله جهانک وفاسی یوقن بیلدی — اولیجه دوغدلی الدن پیاله می ننهاد
نمی دهند اجازت مرا بسیر سفر — نسیم خاک مصلی واب رکنا باد
دیار اخره کتمک بکا اذن ویرمز — هوای وخاک مصلی واب رکنا باد
رسید در غم عشقش بجانم انچه رسید — که چشم زخم زمانه بجان او مرساد
ایرشدی عشقی غمندن بنم جانیمه ایرن [توشن] — زمانه نک کوزی زخمی جانینه انک مرساد
قدح مگیر چو حافظ مگر بناله چنگ — که بسته اند بابریشم طرب دلشاد
قدح خواجه کبی طوغه صدای سازله مگر — که شادلق تلینه بغلمیشلر دلشاد

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

در ازل هر کو بفیض دولت ارزانی بود — تا ابد جام مرادش همدم جانی بود
هرکیم اول نقد برده دولت فیضنه لایق اوله — تا ابد جام مرادی جانینه فایق اوله

نسخه دوغنوب اولیجه الندن که جام می ننهاد
بجانم انجه
اوکم اوشنی مرساد
مرساد
نسخه که شادلق تلینه بغلدیلر اولدن اد
شادلق یابوق

نسخه: بن اودمکم اسندم اولم شرابدن توبه کار
کرویره میوه بود ال دیدم پشیمانلق اوله

من همان ساعت که از می خواستم شد توبه کار | گفتم این شاخ از دهد باری پشیمانی بود
بن اودمکم اسندم میدن که اولم توبه کار | کر بو دال میوه ویره دیدمکه پشیمانلق اوله
خوش گرفتم کافکنم سجاده چون سوسن بدوش | همچو گل بر خرقه رنگ می مسلمانی بود
طونه بن کم اومزعه سجاده سیو سبحه قویام | رنك می خرقه مده کلجه نه مسلمانلق اوله
بی چراغ جام در خلوت نمی یارم نشست | زانکه کنج اهل دل باید که نورانی بود
قدرتم نه باده یوق اوتورمغه نی شمع و جام | اول سببدن کم کرك دل اهلی کنجی شوق اوله
خلوت ما را فروغ از نور شمع باده باد | وقت گل مستور یی مستان ز نادانی بود
اوله نور شمع میدن شوقلو خلوتکاهمز | دور کلده عاشقان پرهیزی نادانلق اوله

فصل

مجلس انس و بهار و بحث عشق اندر میان | نستدن جام می از جانان گران جانی بود
الك بهار دوستلق یری اور باده دائمی بحث عشق | جام می جانا ندن الماموغ اغر جانلق اوله
همت عالی طلب جام مرصع گو مباش | رند را آب عنب یاقوت رمانی بود
عالی همت استه بالدیزلو قدح دی اولسون | اب انکور عاشقه رمانی یاقوتلق اوله
نیکنامی خواهی ای دل با بدان صحبت مدار | بد پسندی جان من برهان نادانی بود
باده مز لرله اوتورمه ای استرسك ایو اد | بد بکنمك ای بنم جانم که نادانلق اوله
گرچه بی سامان نماید کار ما سهلش مبین | کاندرین کشور گدایی رشك سلطانی بود
کرچه قانونسز کورنور ایشمز کورمه قولای | کم بو اقلیمده کدالق غبطهٔ شاهلق اوله
دی عزیزی گفت حافظ میخورد پنهان شراب | ای عزیز من نه عیب آن به که پنهانی بود
دون بر اولو دیدیکم حافظ شرابی کزلو ایچر | ای عزیزم عیب دکلی اول ایلکه پنهانلق اوله

نسخه: اسندم
نسخه: اومزعه طونکه زینتیجه خویم سجاده بن
کلجه مو رنکی طونمده نه مسلمانلق اوله
نسخه: یوق کوجم اوتورمغه نه باده شمع و باده نه
کاول سببدنکه دل اهلی کونکی شوقلق اوله
نسخه: بد پسندلك جان من برهان نادانلق اوله
نسخه: عیب دکلی ای اولوم اول ایلکه پنهانلق اوله

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

اگر نه باده غم دل ز یاد ما ببرد | نهیب حادثه بنیاد کار ما ببرد
دکلسه باده غم کوکلی فکر یمزدن آلور | حدوث خوف غمدم کاریمز اصولین آلور
وگر نه عقل به مستی فرو کشد لنگر | چه گونه کشتی ازین ورطهٔ بلا ببرد
وگر که لنکری او صالمیدی مستلکده | نه کونه تن کمیسین بو بلای غمدن آلور
فغان که با همه کس غایبانه باخت فلك | کسی نبود که دستی ازین دغا ببرد
حیفکه چرخ اویون اوینادی جمله ایله نهان | کمسنه اولمدی کم ال بو حیله بازدن آلور
دل ضعیفم از آن میکشد بطرف چمن | که جان ز مرگ بیماری صبا ببرد
ضعیفجه کوکلم انوکچون چمن یکا چکنور | ترجیح اسمه صبانك که جان اولمدن آلور
گذار بر ظلماتست خضر راهی کو | مباد کاتش محرومی آب ما ببرد
کچید قرانلوغه اوغر ریولین دلیلی قنی | که بو یز عزصوین اولمایه نادرمان آلور
طبیب عشق منم باده خور که این معجون | فراغت آرد و اندیشهٔ خطا ببرد
بنم طبیب محبت می ایچ که بو معجون | فراغتی کتورور فکری هم خطادن آلور
بسوخت حافظ و کس حال او بیار نگفت | مگر نسیم پیامی خدای را ببرد
افندی یاندی و کس یاره حالینی دیمدی | مکر که بر خبر الله ایچون صبا ایله در

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

مرا به رندی و عشق آن فضول عیب کند | که اعتراض بر اسرار اهل غیب کند
بکا عیب او فضول عشق و سنکیله ایدر | که سر اهل غیوبه معارضه ایدر

نسخه: دکلسه کر غم دل باده فکر عزمدن آلور
ظهور غم خطری آن ایشمزن اصلین آلور
خوف غمدم
لنکری
ال
بیمادی
فراغتغه بولك
نسخه: کراطبه بوز عزصوینه او درمان الور
بو معجون
نسخه: مکر که هوا ایچون اکا صبا خبر الیدر
نسخه: بکا اوصفی عیب عشق و سنکیله ایدر
کراو معارضه ارباب غیبه ایدر

فصل اگر نه باده غم دل

نظر بعیب

گناه

کمال سر محبت ببین نه نقص گناه — که هر که بی هنر افتد نظر بعیب کند

کمال عشق سرینه بق و بقمه نقص گناهه — که هر کم اولدی هنرسز نظر عیوبه ایدر

چنان بزد ره اسلام غمزهٔ ساقی — که اجتناب ز صهبا مگر صهیب کند

اوندن اوردی ره اسلامی غمزهٔ ساقی — که باده دن حذر انجق صهیب اوله ایدر

ز عطر حور بهشت آن زمان بر آید بوی — که خاک میکدهٔ ما عبیر جیب کند

اودم جیقر قوقو جنت حوریسی عطرندن — که خاک میکده مزکم عبیر جیبنه ایدر

کلید گنج سعادت قبول اهل دلست — مبادکس که درین نکته شک و ریب کند

دل اهلی سودیکی مفتاح خزینهٔ دولت — کس اولمیه که بو نکته ده شک و شبهه ایدر

شبان وادی ایمن گهی رسد بمراد — که چند سال بجان خدمت شعیب کند

چوبان وادی ایمن ایرر مرامه بر آن — که جانله نیجه ییل خدمت اول شعیبه ایدر

ز دیده خون بچکاند فسانهٔ حافظ — چو یاد وقت شباب و زمان شیب کند

قان اقیدر دیده دن حافظک حکایه لری — بکنلک آننی پیرلک دمین جون انکه ایدر

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

طائر دولت اگر باز گذاری بکند — یار باز آید و با وصل قراری بکند

مرغ دولت ینه اوغرامق ایدر ایسه اگر — یار کلور کیرو وصال ایله قرار ایلیسه

دیده را دستگه در و گهر گر چه نماند — بخورد خونی و تدبیر نثاری بکند

کوزه گر قالمدیسه ال ایریجی در و گهره — خون یوتوب یینه هم رای نثار ایلیسه

کس نیارد بر او دم زدن از قصهٔ ما — مگرش باد صبا گوش گذاری بکند

حالمزدن اوره دم

حالمزدن اوره دم کمسه دکل قادر اکا — کوشنه بادی صبا ایده فسلدیله مگر

داده ام باز نظر را به تذروی پرواز — باز خواند مگرش نقش شکاری بکند

خوش اوجان باره نظر شاهینی صالدم — اوقیه عوده مگر بقتره صید ایده پس

دوش گفتم بکند لعل لبش چارهٔ من — هاتف غیب ندا داد که آری بکند

دون گیجه لعل لبی باکه ایده چاره دیدم — بر صدا هاتف غیب و یردی بلی که ایلیسه

شهر خالیست ز عشاق بود کز طرفی — مردی از خویش برون آید و کاری بکند

عاشقاندن تهی بلده اوله کم بر یقه دن — کندودن طشره جیقر ادکله هم ایش ایده پس

کو کریمی ز بزم طربش غم زده ئی — جرعهٔ در کشد و دفع خماری بکند

بر کریم قنده که بر غملو صفا بزمندن — بر قدح نوش ایده هم دفع خمار ایلیسه

یا وفا یا خبر وصل تو یا مرگ رقیب — بازی چرخ ازین یکدو سه کاری بکند

یا وفا یا خبر وصلک و فوت رقیب — چرخ اویون بازی بو اوجدن برین ایش ایلیسه

حافظا از در او گر نروی هم روزی — گذری بر سرت از گوشه کناری بکند

ای خواجه گتمیسک یار قپوسندن هر گون — اوغرامق باشیکه وصلی گوشه سندن ایده پس

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

خوش آمد گل وز آن خوشتر نباشد — که در دستت بجز ساغر نباشد

صفا کلدی گل اندن خوشتر اولماز — کیم الکده قدحدن دیگر اولماز

غنیمت دان و می خور در گلستان — که گل تا هفتهٔ دیگر نباشد

غنیمت بیل و می ایچ گلستانده — که تا بر هفته دگل دیگر اولماز

زمان خوش دلی دریاب دریاب　　که دائم دُر صدف گوهر نباشد
گوکل خوشلوغنی وقتن اکله ذوق ایت　　که هر دائم صدفده جوهر اولماز
عجب راهیست راه عشق کانجا　　کسی سر بر کند کاش سر نباشد
عجب یولدر محبت یولی کاندن　　سرافراز بر کس اولودکم سر اولماز
بشوی اوراق اگر همدرس مایی　　که علم عشق در دفتر نباشد
یو اوراقی ایسنک همدرس بزمله　　که عشق علمینه دفترده یر اولماز
ز من بنیوش و دل در شاهدی بند　　که حسنش بستهٔ زیور نباشد
ایشت بندن و بر محبوبه دل ویر　　که بغلو حسنی زیب و زیور اولماز
بیا ای شیخ در خمخانهٔ ما　　شرابی خور که در کوثر نباشد
بزم میخانه یه کل کم بهی شیخ　　که ایچ بر باده کم درکوثر اولماز
ایا بر لعل کرده جام زرین　　ببخشا بر کسی کش زر نباشد
بری ال میله زرین جام بر اخش　　اچی بر شخصه کم انده زر اولماز
شراب بی خمارم بخش یارب　　که با او هیچ دردسر نباشد
بکا بخش ایت خدا بر بی خمار سز　　که هیچ آنوکله دردسر اولماز
بنامیزد بتی سیمین تنم هست　　که در بتخانهٔ آزر نباشد
نظردن صقلو سیمین تن بوتم وار　　که اول بتخانهٔ آزرده اولماز
من از جان بندهٔ سلطان اویسم　　اگر چه یادش از چاکر نباشد
اویس سلطان قولویم بن کوکلدن　　اگر چه الحمد انکا چاکر اولماز

خوش
اوراق
که علم عشق در
شا　شا
خمخانهٔ
اگرچه الحمد

بتاج عالم آرایش

105

بتاج عالم آرایش که خورشید　　چنین زیبندهٔ افسر نباشد
بحق شوف عالم ناجی کم کونش　　بونك کبی براشوق افسر اولماز
کسی گیرد خطا بر نظم حافظ　　که هیچش لطف در گوهر نباشد
خطا کس حافظك نظمنده طوتر　　که ذاتنده انك هیچ جوهر اولماز

مفاعلن　فعلاتن　مفاعلن　فعولن

معاشران ز حریف شبانه یاد آرید　　حقوق بندهٔ مخلص انه یاد آرید
مصاحبان لیالی صفای عشقده اکلك　　خلوص قلبله قوللق حقوقلرینی اکلك
بوقت سرخوشی از آه و نالهٔ عشاق　　بصوت نغمهٔ چنك و چغانه یاد آرید
زمان مستده عاشقلرین فغانلرینی　　صدای سازله آواز داغلده غیله اکلك
چو در میان مراد آورید دست امید　　ز عهد صحبت ما در میانه یاد آرید
امید الینی مرام اورته سنه چون اورده سز　　لطیفه صحبتمزدملرین میانده اکلك
چو عکس باده کند جلوه در رخ ساقی　　ز عاشقان بسرود و ترانه یاد آرید
چو عکس می ایده رخسار دلربا اثر　　ایر یله هم نغماتیله عاشقانی اکلك
نمی خورید زمانی غم وفاداران　　ز بی وفائی دور زمانه یاد آرید
وفالو یار غمنی سز ییمز سکز نیجه دم　　وفاسز اولدیغنی دور اسمانه اکلك
سمند دولت اگر چند سرکشست ولی　　ز همرهان بسر تازیانه یاد آرید
اگر چه دولت آتی چند سرکش اولمه ولی　　که تازیانه سی اوجین ایقد اشکز اکلك
بوجه مرحمت ای ساکنان صدر جلال　　ز روی حافظ و آن آستانه یاد آرید

آه
رخ　رخ
بو عاشقاندن ایر یله و نغمه ایله اکلك
کنز لیلك صبح
زهمر
سکنز دولت الحی سرکنلك
شنحه
کر اوله بر نیجه کز رفیقکزه اکلك
کر فاجی اوجنی سولر
جلال

نسخه: کرچهره خواجه‌دن اول اشبکله بیله اکلک

جلال بوجاغنه رحمت بوزبله ساکن اولدن | که وجه خواجه‌دن اول استانه بیله اکلك

فاعلاتن فعلاتن | فعلاتن فعلن

مزده ای دل که مسیحا نفسی می‌آید | که ز انفاس خوشش بوی کسی می‌آید

مشتلق ای کوکلم بر دم عیسا کلبور | خوش دمندن کیم آنك عطر دلدادا کلبور

از غم هجر مکن ناله و فریاد که دوش | زده‌ام فالی و فریادرسی می‌آید

اغمه فریاد و فغان هجر الندن دون شب | فالی اوردم ابره داده حضرسا کلبور (فریاده)

زآتش وادی ایمن نه منم خرم و بس | موسی اینجا بامید قبسی می‌آید

وادی ایمن اودندن نه منم شاد انجق | انده موسا دخی ادزوی اتشله کلبور

هیچ کس نیست که در کوی تواش کاری نیست | هر کس اینجا بطریق هوسی می‌آید

هیچ کسنی یوقکه محلکده سنك یوق ایشی | بر یول ادزوایده رك هر کشی اکا کلبور

کس ندانست که منزلگه معشوق کجاست | این قدر هست که بانك جرسی می‌آید

کیمسه‌لر بلمدیکم قنده در اول یاردو دانی | شول قدر وار که چاکی صیت وصد الوبره بور

جرعه ده که بمیخانهٔ ارباب کرم | هر حریفی ز پی ملتمسی می‌آید

بر قدح ویر بکا کم اهل کرم قولنوغنه | اومدیغندن اوتوری اهل صفا هب کلبور

دوست را گر سر پرسیدن بیمار غمست | کو بران خوش که هنوزش نفسی می‌آید

ادزوغم خسته سنی صورمغه وار باره اکر | دی اکا خوش جه بوری کم نفسی وار کلبور

خبر بلبل این باغ بپرسید که من | ناله‌ای می‌شنوم کز قفسی می‌آید

بو جهان بلبلنك صور خبرین سز کیم بن | اه و فریاد اشیدیرم که قفصدن کلبور

نسخه: چاکی صداسی شول قدر وار که هویدا کلبور

نسخه: اومدیغندن اوتوری ذوق اوی جمله کلبور

غمست — دوسته کو صورمغه خسته سنی وار هوس / وار هنوز خوش بری دی بر نفس اکا کلبور سنی

نسخه: اشیدیرم که قفصدن ابکیله‌و اکلبور

جها جهان جهان جهان

یار دارد سر صید دل

یار دارد سر صید دل حافظ یاران | شاهبازی بشکار مگسی می‌آید

دوست طوتدر ز دل حافظی صیدن یاران | برسنك اولمغه براولو شاهین کلبور

مفاعلن فعلاتن | مفاعلن فعلات

رسید مژده که آمد بهار و سبزه دمید | وظیفه گر برسد مصرفش گلست و نبید

ایرشدی مژده که کلدی بهار و چمن بتدی | وظیفه کر ایره مصرف قدح کل و میدی

صفیر مرغ برآمد بط شراب کجاست | فغان فتاد به بلبل نقاب گل که کشید

قوشین صداسی چیقوب مل کلندری قنده | فغانه دوشدی قوشه کیم نقاب کل چکدی

من این مرقع رنگین چو گل بخواهم سوخت | که پیر باده فروشش بجرعهٔ نخرید

بو رنکلو خرقه‌می کلجه یاقیسرم ناره | که پیر می فروش انی بر آزمیه المادی

ز روی ساقی مهوش گلی بچین امروز | که گرد عارض بستان خط بنفشه دمید

قمر جه ساقی یوزندن کلی بوکون دیوشیر | که باغ بناغی کناری بنفشه خط اجدی (بتدی)

بکوی عشق منه بی دلیل راه قدم | که گم شد آنکه درین ره برهبری نرسید

دلیل راه سز ایق قویمه عشق محله‌سنه | بو یولده رهبره کیم ایرمدی او کم اولدی

ز میوهای بهشتی چه ذوق دریابد | هر آنکه سیب زنخدان شاهدی نگزید

جنان فواکهه سندن نه ذوق بولور روا (کلور) | او کیمکه سیب زنخدان یاد ایصرمادی

چنان کرشمهٔ ساقی دلم ز دست ببرد | که با کسی دگرم نیست برگ گفت و شنید

اودکلو نازکوزل الدی کوکلومی الدن | که کوج دیکر کسه دیعه ایشتمه‌ء قالمادی

مجاب ره عشق ای رفیق بسیارست | ز پیش آهوی این دشت شیر نر برمید

بهای رفیق ره عشقین عجایبی جوقدر | بو اوره نك آهوسندن آرادسلان اورکدی

نسخه: خواجه کوکلین او اچون یار طوتار زود وشیلو / برسنك اولمغه بردوغن دا اعلا کلبور / یاران

مصر

نسخه: وظیفه کر ایره مصرف اکه کل و میدی

نسخه: جیقوب اواز طیوری که شراب و ساز قنده / فغانه بلبله دوشدی که بر ده کل چکدی

خرقه‌نی کلجه

نسخه: بورنکلو خرقه‌نی کلجه مرادم یقمق / که پیر و فروش انی که جرعه‌یه المادی / المدی

نسخه: کنار باغی یکانی بنفشه خط بندی / دیوشیر

نسخه: دلیل رهبر ایق / نه ذوق بولور ... اوکه یادمکه الماسی ابصرمادی

بیرد

کوج

نسخه: کوجم دیکر کسه دعه ایشتمه قالمادی / بواوره اهوم اوکندن ارسلان اورکدی

طریق طلب

مکن زغصه شکایت که در طریق طلب | براحتی نرسید انکه زحمتی نکشید
غمندن اغمه شکایت که راه استکده | اوکس ایرشمدی ذوقه که چکمدی دردی
خدا را مددی ای دلیل راه حرم | که نیست بادیهٔ عشق را کرانه پدید
خدا ایچون مددایت ای حرم یولنه دلیل | که بللو عشق اوواسنک دکلدر حدی
شراب نوش کن و جام زر بحافظ بخش | که پادشه ز کرم جرم صوفیان بخشید
نوش ایله می و بغشله خواجه به التون جام | که پادشاه کرمندن صوفی صوچین بغشلدی
کلی بچید ز بستان حسن او حافظ | مکر نسیم مروت درین چمن نوزید
حسن باغندن انك خواجه دیرمدی بر کل | مکرکه باد کرم بو چمنده اسمادی
بهار میگذرد دادگسترا دریاب | که رفت موسم حافظ هنوز می نچشید
عدالت ایلین اکله بهاری کچمکده | هنوز که طتمدی حافظ میه وقت کچدی
باده خواجه وقت

مفعول فاعلات | مفاعیل فاعلات

کر می فروش حاجت رندان روا کند | ایزد کنه ببخشد و دفع بلا کند
رندلر مرامین ایده اکر میفروش ادا | جرمین خدا بغشلیه دفع ایلیه بلا
اینده
ساقی بجام عدل بده باده تا کدا | غیرت نیاورد که جهان پر بلا کند
ساقی کدایه ویر قدحی عدل الله شراب | طاقت کتورمیه ایده کم عالمی فنا
مطرب بساز عود که کس بی اجل نمرد | وانکو نه این ترانه سراید خطا کند
ساز نده سازی دوزکه اجل سز کس اولمیه | بو نغمه اولکه ایرلمیه ایلیه خطا
کر رنج پیشت اید و کر راحت ای حکیم | نسبت مکن بغیر که اینها خدا کند
راحت اوکو که کلسه و زحمت اکر کشی | غیریه نسبت اغمه که ایلر بونی خدا

درکارخانه

نسخه کوزشت غصه صدور غیبان وبدید

نسخه نوش ایت شراب وکرم ایت خواجه به التون جام

نسخه کوزللکی چمندن کوردی خواجه کل / مکر بو باغده کرم روزکاری اسمادی

نسخه ستلر مرامین ایلیه کرمیفروش ادا

نسخه حقاقی جامله باده ویرساقی تاکدا / غیرت کتورمیه که ایده خلقی بربلا

ترانه

نسخه اوالیدی بونوا دکلکه ایده ایرلین خطا

درکارخانه‌ای که ره عقل و فضل نیست | وهم ضعیف رای فضولی چرا کند
بر کارخانه کاندن طریق علم و عقله یوق | نیچون ضعیف عقل ایده فکر فضول اکا
حقا کزین غمان برسد مژدهٔ امان | کر سالکی بعهد امانت وفا کند
حقا که بو غمومدن ایره مژدهٔ خلاص | ایلرسه عهد عشقه بر عاشق اکر وفا
ما را که درد عشق و بلای خمار هست | یا لعل دوست یا می صافی دوا کند
وار در بزمکه درد هوا جود مخموری | یا یار دوداغی یا می صافی ایدر دوا
جان رفت در سر می و حافظ بعشق سوخت | عیسی دمی کجاست که احیای ما کند
جان کندی می ایچون و خواجه یاندی عشقله | عیسی نفس قنی که بزی زنده ایلیا

فاعلاتن فعلاتن | فعلاتن فعلات

نقدها را بود آیا که عیاری کیرند | تا همه صومعه داران پی کاری کیرند
اوله می اشلری آیا که محکه چکه لر | تا قمو کوشه نشینلر بر ایش آردین طوتلر
مصلحت دید من آنست که یاران همه کار | بکذرند و خم طرهٔ یاری کیرند
خوش بنم کوردیکم اولکم قمو کاری دوستلر | ترك ایدوب بر کوزه لك بو کلم زلفین طوته لر
خوش کرفتند حریفان سر زلف ساقی | کر فلك شان بکذارد که قراری کیرند
ساقی نك زلفی اوچین طوتدیلر اربابی خوش | کر فلك انلری قورایسه که دائم طوته لر
کوکل
زاغ چون شرم ندارد که نهد پا بر کل | بلبلان را سزد ار دامن خاری کیرند
چون حجاب طوغیه کم قرغه ایق قویه کله | بلبلانه براشور خار انکین کر طوته لر
دامن
قوت بازوی پرهیز بخوبان مفروش | که درین خیل حصاری بسواری کیرند
صاعقه خوبانه صوفیلق قولینك قوتنی | بو عسکر ده براطلو که ممالك الله لر

مژده

کیرند

کرفلك

بادت این بچهٔ ترکان چه دلیرند بخون | که بتیر مژه هر لحظه شکاری گیرند

خوی بو ترك بورولری نیجه بهادر خانه | کم مدام کرپکی او قیله شکاری طوته لر

رقص بر شعر و نالهٔ نی خوش باشد | خاصه رقصی که در و دست نکاری گیرند

صوتنی هم غزل خوش ایله رقص ایمه کوزل | باخصوص رقصکم انده کوزل الین طوته لر

حافظ ابنای زمان اغم مسکینان نیست | زین میان گر بتوان به که کناری گیرند

مسکینان قیغوسی یوق این زمانده حافظ | کاورته سندن بولرین ممکن ایسه طشره طوته لر

مفعول فاعلات | مفاعیل فاعلات

دیدم بخواب خوش که بدستم پیاله بود | تعبیر رفت و کار بدولت حواله بود

کوردم کونلجه دوشده که جام الده واردی | تعبیر اولدی دولته هم ایش دوشنش اولوب

چل سال رنج و غصه کشیدیم و عاقبت | تدبیر ان بدست شراب دو ساله بود

قرق ییل الم و قیغولری چکدك عاقبت | انك علاجی می که دو ساله الندن اولوب

ان نافهٔ مراد که میخواستم زبخت | در چین زلف ان بت مشکین کلاله بود

اول نافهٔ مرامکه بنم بختدن استه‌کم | اول مسك کلاله یارصچینك بوکلونده

از دست برده بود خمار غمم سحر | دولت مساعد امد و می در پیاله بود

الدن ایلمشیدی بنی طتك خمار غمی | دولت مساعد اولدی و می جامده بولنوب

خون میخورم ولیك نه جای شکایتست | روزی ما زخوان کرم این نواله بود

قان ایچرم ولیك دکل اشتکا یری | قسمت بزه کرم سماطندن بولقمه اولوب

بر استان میکده خون میخورم مدام | روز نخست چونکه همینم حواله بود

میخانه اشیکنده مدام اقان ایچرم | چونکم ازل کوننده بکا بو حواله اولوب

نالان و دادخواه

نالان و دادخواه بمیخانه میروم | کانجا گشاد کار من از اه و ناله بود

ایکلو و حق دیلك کیدرم میکده یه | کاندن ایشم قوتی اه ایله واهدن اولوب

هر که او نکاشت مهر و زخوبی کلی نچید | در رهگذار باد نکهبان لاله بود

کیم عشقی صاچمدی و کلی خوبی دیرمدی | یل او غراغنده دیده بان اول لاله یه اولوب

بر طرف گلشنم گذر افتاد وقت صبح | ان دم که کار مرغ سحر اه و ناله بود

گلشن بکا سحر دمی کم دوشدی او غراغم | اول دمکه طاك قوشنك ایشی اه و واه اولوب

دیدیم شعر دلکش حافظ بمدح شاه | هر بیت از ان سفینه به از صد رساله بود

شاه مدحنده کوردك ابوخواجه شعرینی | خوش بو رساله دبیتی چونکدن اولوب

ان شاه تند حمله که خورشید شیر گیر | پیشش بروز معرکه کمتر غزاله بود

سر حمله لو او شه که اسد گیر اولدن | کیم جنك کونی اوکنده انك اهو جق اولوب

گل بر جبین گفتهٔ حافظ همی نوشت | شعری که گفته ایش به از صد رساله بود

دائم بازاردی خواجه سوزین کل کتابنه | بر نظمکم دموزی بو زاجزادن ای اولوب

اتش فکند در دل بلبل نسیم باغ | زان داغ سر بمهر که بر جان لاله بود

گلزار نسیمی بلبلك اودقویدی بغرنه | اول داغدنکه باش بو مولو لاله ده اولوب

مفاعلن فعلاتن | مفاعلن فعلات

نه هر که چهره بر افروخت دلبری داند | نه هر که اینه سازد سکندری داند

هر اولکه یوز یالکادر دل الملغی نه بیلور | هر اینه دوزن اردسم شاهلغی نه بیلور

نه هر که طرف کله کج نهاد و تند نشست | کلاهداری و ایین سروری داند

کلاهی اکری قو یوب هر کشی او تورسه غضوب | رسوم شاهلغی هم تاجدارلغی نه بیلور

قلندری

هزار نکتهٔ باریکتر ز موی اینجاست | نه هر که موی تراشد قلندری داند
بو پرده وار نیجه بیك نکته اینجرا قیلدن | طراش قبل ایدن ارباب قلندری نه بیلور
وفا و عهد نکو باشد ار بیاموزی | و کر نه هر که تو بینی ستمکری داند
وفا و عهد ایو اوله سن اوکرنور سنك اکر | و بو قسه هر که کورسن تعدّی اغه بیلور
مدا نقطهٔ بینش ز خال تست مرا | که قدر کوهر یکدانه کوهری داند
ضیای مردم چشمم سنك بکدندر | که قدر دُر یتیمی بیلاده کمسنه بیلور
تو بنده کی چو کدایان بشرط مزد مکن | که دوست خود روش بنده پروری داند
فقیر چه ایلمه اجرت مقابلی قوللق | که بونده پروری رسمین یار اوز کوزلجه بیلور
باب دیدهٔ خود غرقه ام چه چاره کنم | که در محیط نه هر کس شناوری داند
کوزم یشیله غریقه‌م نه درمان ایلیه‌یم | دکل که هر کشی انکین ایجنده یوزمه بیلور
غلام همت آن رند عافیت سوزم | که در کدا صفتی کیمیاکری داند
صفای نفسی بقان درویشدن هم قولیم | که شکلی فقرده کیمیایی خوشجه یاپمه بیلور
بباختم دل دیوانه و ندانستم | که ادمی بچهٔ شیوهٔ پری داند
دلیجه کوکلی الدارایدمکه بیلمادم | که ادم اوغلی اولور جلوهٔ فرشته بیلور
بقد و چهره هر آن کس که شاه خوبان باشد | جهان بگیرد اکر دادگستری داند
هر او کشی که بوی و بوسله او لدی خوبلره شاه | جهانی هب طوته عدلی اکر دوشامه بیلور
ز نظم دلکش حافظ کسی شود اکاه | که لطف طبع و سخن گفتن دری داند
دل آلیجی غزل خواجه دن بیلور بر کیس | که لطف طبعی اولوب سوز فصیحه دیمه بیلور

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

نسخه: هزار که قبل طراش ایدر قلندری نه بیلور

نسخه: خوش اوله عهد و وفا که اوکرنوره اوزك / و بو قسه هر کوراسین تعدّی اغه بیلور

بینش بینش

بی

نستم

جهانی جمله طوته کر عدل و دوشاده بیلور

کوکل الیجک خواجه شعرندن اکاه اولور کیشی

جکد

بحسن خلق و وفا کس بیار ما نرسد | ترا در ین سخن انکار کار ما نرسد
وفا و خوش خوده کمسه بزم یاره ایرمز | بو سوزده ایلمك انکار ابشیمزه دوشمن
بحق صحبت دیرین که هیچ محرم راز | بیار یکجهت حق کذار ما نرسد
قدیمی الفتمز حقی ستره محرم هیچ | کادای حقده کوکل برلکنده یاره ایرمز
اکرچه حسن فروشان بجلوه آمده اند | کسی بحسن و ملاحت بیار ما نرسد
اکرچه شیوه یه خوبلر صاتیجیلر کلدی | کمسنه حسن واداده بزم یاره ایرمز
هزار نقد ببازار کائنات ارند | یکی بسکهٔ صاحب عیار ما نرسد
هزار وجود کتوردلر جهان بزارینه | بر بیسی سکهٔ اهل عیار میزه ایرمز
هزار نقش بر اید ز کلك صنع و یکی | بدلپذیری نقش نکار ما نرسد
چقار نقوش هزار کلك صنعدن و بری | نکارمزجه کوکل خطی نقشنه ایرمز
دلا ز طعن حسودان مرنج و واثق باش | که بد بخاطر امید وار ما نرسد
کوجنمه طعن عدودن خدایه اول ایغلو | که کوکلك بزم امیدلو خاطره ایرمز
دریغ قافلهٔ عمر کاینچنان رفتند | که کرد شان بهوای دیار ما نرسد
حیفکه قافلهٔ عمر او دکلو کندی کیم | انك غباری هوای دیار میزه ایرمز
چنان بزی که اکر خاك ره شوی کس را | غبار خاطری از رهگذار ما نرسد
شو دك دیرل که اولورسك تراب ره شخصه | بزم یولاو غبار غیرزدن غبار دله ایرمز
بسوخت حافظ و ترسم که شرح قصهٔ او | بسمع پادشه کامکار ما نرسد
ینوب کل اولدی خواجه شرح فقره قوردخم | که کامران شهیمزك قولاغنه ایرمز

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

نسخه: سنك بو سوزده دیمك انکار ابشیمزه ایرمز

نسخه: ادای حقده یار برلکه ایرمز

نسخه: نیجه وجود کتوردلر جهان بازارینه / بر بیسی صاحب سکه عیار میزه ایرمز

نسخه: کانك غباری کوی بزم هواسنه ایرمز

نسخه: رهکذار

بزم یول اوغر اغیمزدن غبار ره ایرمز / شو دك یاشك کاوله سن یکسین ابجکلی خاکی

نسخه: طوقندی خواجه و قودمکه شرح فقره او

نفس باد صبا مشک فشان خواهد شد   عالم پیر دگرباره جوان خواهد شد
باد صبحك نفسی عطر فشان اوله دیلر   پیر عالم ینه بر كره جوان اوله دیلر
ارغوان جام عقیقی بسمن خواهد داد   چشم نرگس بشقایق نگران خواهد شد
ارغوان جام عقیقی اق كله ویره‌رك استر   لاله یه دیده نرگس بفغان اوله دیلر
این تطاول كه كشید از غم هجران بلبل   تا سراپرده گل نعره زنان خواهد شد
چكدی بو ظلمی كه هجران المندن بلبل   تا گلك وقتنه دك نعره اوران اوله دیلر
گر ز مجلس بخرابات شدم خرده مگیر   مجلس وعظ درازست و زمان خواهد شد
طعنی قومیكده یه واردم مسجددن   مسجد ایندی اوزون دانی زمان اوله دیلر (دروزمانه)
ای دل ار عشرت امروز بفردا فكنی   مایهٔ نقد بقا را كه ضمان خواهد شد
بو كونك ذوقنی ای دل یارنه گر صالاسك (قویرسین)   نقد ذوق یارنه كیمكه ضمان اوله دیلر (صلات)
ماه شعبان قدح از دست منه كین خورشید   از نظر تا شب عید رمضان خواهد شد
جام شعبان آیی قومه الكدن كه بو جام (كون)   عید صوكك كیجه سین كورنه دك كتمه دیلر
گل عزیزست غنیمت شمریدش صحبت   كه بباغ آمد ازین راه وازان خواهد شد
گل عزیز در صاینك انكله صفایی فرصت   باغه گلدی بورادن گاول یكادن كتمه دیلر
مطربا مجلس انس است غزل خوان و سرود   چند گویی كه چنین رفت و چنان خواهد شد
بزم دوستلرده غزل اوقو وایرله مطرب   بو یله شویله دیه سین نیجه یه دك اوله دیلر
حافظ از بهر تو آمد سوی اقلیم وجود   قدمی نه بوداعش كه روان خواهد شد
سمت اقلیمنه گلدی سنكچون حافظ   قو وداعنه آیق بینه روان اوله دیلر

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

نسخه: ارغوان ویرمه دیلر جام عقیق یاسمنه / یا گلك بزمنه دك آه و فغان ایتمه دیلر
بقا را كه
نسخه: تا كوریجه شب عید رمضان كتمه دیلر
نسخه: بورادن گلدی بغه كاول یكادن كتمه دیلر
نسخه: مطرب ایرله وغزل مجلس یاراننده اوقی فك (اوقی) / بو یله شویله دیه سین نیجه یه دك اوله دیلر
بوداعش

كلك مشكین تو روزی

110

كلك مشكین تو روزی كه ز ما یاد كند   ببرد اجر دو صد بنده كه آزاد كند
عنبر اسا قلمك بر كون اگا د بنی اوله   ایكیوز بنده ازاد ایتمه ثوابنی بوله
قاصد حضرت سلمی كه سلامت بادش   چه شود گر بسلامی دل ما شاد كند
بیك الیلا ایله سلمی كه سلامت اولسون   بر سلاملة نه اوله گر قلبه فرح ویرسه (مز اوله)
یا رب اندر دل آن خسرو شیرین انداز   كه برحمت گذری بر سر فرهاد كند
یا رب اول طتلو شهین صالی یوركنا بجره رحم   عاشقی اوزره گذرایلیه كم رحمتله
حالیا عشوهٔ عشق تو ز بنیادم برد   تا دگر باره حكیمانه چه بنیاد كند
عشقكك طوری بنی الدی اوزمدن شمدی   عاقلانه دخی بر گز ایده جك رایی نه اوله
گوهر پاك تو از مدحت ما مستغنیست   فكر مشاطه چه با حسن خداداد كند
ذات پاكك سنك ای مدحتمزدن اغنا   فكر مشاطه نه ایلر داد خدا خوب كوزله
امتحان كن كه بسی گنج مرادت بدهند   گر خرابی چو مرا لطف تو آباد كند
امتحان اینكه سكا گنج مرام جوقی ویره‌لر   گر بن اسا یقی اباد ایده سنك لطفكله
شاه را به بود از طاعت صد ساله و زهد   قدر یكساعت عمری كه درو داد كند
شاهه یوز یللق اوله طاعت و زهددن بكراك   لحظه مقداری عمر ایچره عدل داد ایلر
ره نبردیم بمقصود خود اندر شیراز   خرم آن روز كه حافظ ره بغداد كند
شهر شیرازده كوكل كامنه یول الیلمدك   شاد اوله خواجه او كون كیم یولی بغداده ایلر

مفعول   فاعلات   مفاعیل   فاعلات

بوی خوش تو هر كه ز باد صبا شنید   از یار آشنا سخن آشنا شنید
هر كیم سنك كوزل قوقوكی یلدن ایشیدوب   بیلدك سوزینی بیلدیجكی دوستدن ایشیدوب

نسخه: بنزی بر كون او معنبر قلمك یاد ایلر / اوله دو صد قول اجرین الله كه ازاد ایلر / ایكیوز
نسخه: بر سلاملة نه اوله گر قلبمزی شاد ایلر (بادش)
نسخه: كم رحمله كوز اول جانب فرهاد ایلر
نسخه: تا دگر كره حكیمانه نه بنیاد ایلر
نسخه: زانكه جوهر كی مستغنی بزم اوكمكدن / یوز یازان فكر بنی نه حسن خداداد ایلر / خوب كوزله
نسخه: گر عطاك بن كبی بر یقوق (دل) اباد ایلر
وزهددن بكراك
نسخه: شهر شیرازده مرام دله یول الیلمدك
هر كیمكه خوش قوقوكی صبا یلدن ایشیدوب

بیلدیكی

نسخه
کیم شه گدا سوزیدی بو قولغی چوقچه ایشیدوب

اینش سزا نبود دل حق گذار من | گر غمگسار خود سخن ناسزا شنید
حق سوز طوتن دلیمه سزا بوددکل ایدی | کیم ناسزا کلامی او اوز یاردن ایشیدوب
ای شاه حسن چشم بحال گدا فکن | کین گوش بس حکایت شاه و گدا شنید
صال حال بو خسته نظر ای شاه دلربا | چوق شه گدا مثالنی بو قولغی ایشیدوب
جامی بیا نك چنك نه امروز میخوریم | پس روز شد که گنبد چرخ این صدا شنید
بوکون دکل که می ایچریز باصدای ساز | چوق ان اولوبکه چرخ فلك بو سسی ایشیدوب
ما باده زیر خرقه نه امروز میکشیم | صد بار پیر میکده این ماجرا شنید
بوکون دکل که می چکریز خرقه التنده | بو ذکره شیخ میکده بو کاری ایشیدوب
سر خدا که عارف سالك بکس نگفت | در حیرتم که باده فروش از کجا شنید
حق رازینی که عارف سالك دیمز کسه | حیرتده یم که باده فروش قاندن ایشیدوب
محرم اگر شدم ز سر کوی او چه شد | از گلشن زمانه که بوی وفا شنید
محروم انك کویندن اگر اولورم نه اوله | کلزار دنیادنکه وفا بوین ایشیدوب
یا رب کجاست محرم رازی که یکزمان | دل شرح آن دهد که چه گفت و چها شنید
ای تکری قنده محرم اسرار که برزمان | شرح ویره کوکل نه کوردوب هر نه‌یی ایشیدوب
ساقی بیا که عشق ندا میکند بلند | کانکس که گفت قصهٔ ما هم ز ما شنید
ساقی بکل که عشق ایدر [illegible] بوجه جا | اولکسکه فقره مز دیدی هب بزدن ایشیدوب
پند حکیم عین صوابست و محض خیر | فرخنده بخت آنکه بسمع رضا شنید
عاقل او کودی خیر محض عین طوغریدر | خوش بختلو اولکشیکه رضا کوشیله ایشیدوب
هر شام ماجرای من و دل شمال گفت | هر صبح گفت و گوی من و او صبا شنید

بوکون دکل می ایچرز ساز سوزیله
زیر
خرقه
میخانه شیخی بو ایشی بو ذکرده ایشیدوب
نسخه
اسرار حقی عارف سالك دیمز کسه
نسخه
سمندن انك اولدیغیسه نوله ایا بو کس
کیم باغ چرخدن کوکو وفا بوین ایشیدوب
نسخه
شرحین ویره دلکه نه کوردی و نه ایشیدوب
نسخه
خوش بخت او کسکه کوش رضا ایله ایشیدوب

هر شام بنمله دل ایشی

هر شام بنمله دل ایشنی سویلدی لدوس | هر صبح صبا بنمله انك جنکینی ایشیدوب
حافظ وظیفهٔ تو دعا گفتنست و بس | در بند آن مباش که نشنید یا شنید
انجق وظیفه خواجه سکا سویلمك دعا | اول قیدده اولمه کیم اشیدوب یا اشتمیوب

خواجه

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

خسته کان را چو طلب باشد و قوت نبود | گر تو افسوس کنی شرط مروت نبود
چونکه عشاقلره استك اوله قدرت اولمز | حیله کر سن ایده سك شرط مروت اولمز
ما جفا از تو ندیدیم و تو خود نپسندی | آنچه در مذهب پیران طریقت نبود
کورمدك سندن اذا سنده روا کورمزسین | انی کم مذهب خوبانده طریقده اولمز
چون طهارت نبود کعبه و بتخانه یکیست | نبود خیر در آن خانه که عصمت نبود
پاك کلك اولمایه چون بتخانه و مسجد بردر | اول محلده خیر اولماز که طهارت اولماز
تا با فسون نکند جادوی چشم تو مدد | نور در سوختن شمع محبت نبود
تا سنك چشم جادوك ایلمیسه امداد | شمع عشق یانغده هیچ نور محبت اولمز
خیره آن دیده که آبش نبرد آتش عشق | تیره آن دل که در او نور مودت نبود
اول کوز اولسون قورشوق عشق اودکه الماز صوین | تیره اول دلکه اکا شوق محبت اولمز
حسن تو گر دستز کشتهٔ خود باخبرم | آن مبادا که مددکاری دولت نبود
انده حسنك بنی خود کار اوزمدن اکاه | اولمیه اولکه مددکاری دولت اولمز
دولت از مرغ همایون طلب و سایهٔ او | زانکه با زاغ و زغن شهپر دولت نبود
استه دولت هما قوشندن انك ظلین هم | زیرا دولت چلکی قرغه و چیلاقده اولمز
گر من از میکده همت طلبم عیب مکن | پیر ما گفت که در صومعه همت نبود

افسوس
اولمز اولمز
نسخه
عاشقانه جود بلك اوله و قدرت اولمز
یکیست
اولمز اول اوده خیر کانده طهارت اولمز
تا که سحر ایله مدد ایلمیسه جادو کوزك
نبرد
نسخه
اول کوز اولسون کماشوق عشق اودی کالمز صوین
اولمز
بوسه او دل اوله کا کاشوق محبت اولمز
بوس
نسخه
دولت استه هما قوشندن انك ظلنی هم
زیرا چلاك دولت اولماز قارغه و چیلاقده
زیرا چیلاغ قرغه شهپر دولت اولماز
قوش چلنك

بیر عزصومعه‌ده دیدیکه همت اولمز

اینجه تعییب بنی همت دیلسم میکده‌دن کیم دیو بدر بیر عزتکیه‌ده همت اولمن

حافظا علم وادب ورزکه در مجلس شاه هرکرا نیست ادب لایق صحبت نبود

علم وفرهنکه چالش خواجه‌که شاه بزمنده هرکیمه بوقدر ادب لایق صحبت اولمز

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

همای اوج سعادت بدام ما افتد اکر ترا کذری برمقام ما افتد

سعادتک بوجه قوشی بزم آغه دوشر اکرکه اوغرامه‌سکه بزم بیره دوشر

حباب وار براندازم ازنشاط کلاه اکر ز روی توعکسی بجام ما افتد

حباب کبی اطارم ناقیه‌مو سونجمدن اکرسنک یوزک عکسی بزم جامه دوشر

شبی که ماه مراد ازافق طلوع کند بود که پرتو نوری ببام ما افتد

ظهور ایده‌که یانکدن مرام ایجی شب اوله‌که پرتو نوری بزم طامه دوشر

ببارکاه توچون باد را نباشد بار کی اتفاق مجال سلام ما افتد

سنک حضوریکه چون باده اولمیه رخصت سلام مجالی بزه اتفاقی نیجه دوشر

چو جان فدای لبت شد خیال میبستم که قطره‌ٔ ز زلالش بکام ما افتد

لبک فداسی چو جان اولدی بغلرم امید که قطره چون زلالندن بزم دماغه دوشر

خیال زلف توکفتا که جان وسیله مساز کزین شکار فراوان بدام ما افتد

وسیله ایلمه جانی صچک خیالی دیدی که جان کبی نیجه اولر بزم طوزاغه دوشر

بنا امید ازین درمرو بزن فالی بود که قرعه‌ٔ دولت بنام ما افتد

امیدسز اولمه روان دل بوقابودن اور فال اوله‌که قرعه‌ٔ دولت آدیمزه دوشر

زخاک کوی توهرکه که دم زند حافظ نسیم کلشن جان درمشام ما افتد

نسخه سعادتک اوج هماسی بزم اغه دوشر
سنک اکرکه کجسک بزم یاکه دوشر
یکه

ناقیه
بزم

نسخه طلوع ایده مرام ایکه برکیجه اوفقدن

نسخه بزم مجال سلام اتفاقه نیجه دوشر

بزمجاک

نسخه بولردن آن نیجق آولرکه بزم آغه دوشر

دم زند حافظ

نه دمکه خاک کوییدن

112

نه دمکه خاک کوییکدن اورور نفس حافظ نسیم کلشن جاندن بزم دماغه دوشر

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند واندران ظلمت شب آب حیاتم دادند

دون کیجه وقت سحر غمدن آزادم ویردیلر اول قرا شبده بکا آب حیاتم ویردیلر

بیخود از شعشعه‌ٔ پرتو ذاتم کردند باده از جام تجلی صفاتم دادند

اندیلر شعشعه‌ٔ پرتو ذاتندن بیهوش باکه می جام تجلی صفاتم ویردیلر

چه مبارک سحری بود وچه فرخنده شبی آن شب قدر که این تازه براتم دادند

نه مبارک سحر ایدی ونه قوتلوجه وقت اول شب قدر که بو تازه براتم ویردیلر

هاتف آن روز بمن مژده‌ٔ این دولت داد که بران جور وجفا صبر وثباتم دادند

هاتف اول کون بکا بو مژده لطفی ویردی کم او جور والمه صبر وثباتم ویردیلر

بعد ازین روی من وآینه‌ٔ وصف جمال که درانجا خبر از جلوه‌ٔ ذاتم دادند

بعد ازین بونم او مرآت جمال‌الدیکادر کم اوبرده خبر شیوه‌ٔ ذاتم ویردیلر

من اکر کامروا کشتم وخوشدل چه عجب مستحق بودم واینها بزکاتم دادند

بن سزا کامه وخوشدل اکر اولدمسه نه طك لایق ایدمکه بولر باکه زکاتم ویردیلر

این همه شهد وشکر کز سخنم میریزد اجر صبریست کزان شاخ نباتم دادند

بو قدر طتلو شکرکم دوکلور سوزمدن صبریمک اجری کم اول دال نباتم ویردیلر

من همان روز بدیدم که ظفر خواهم یافت که بر افسوس عدو صبر وثباتم دادند

بیلدم اول کونکه همان اوست اوله جانم خصمه کیم عدو زحمته صبر وثباتم ویردیلر

همت حافظ وانفاس سحرخیزان بود که ز بند غم ایام نجاتم دادند

نجاتم

اول قرا کیجه بکا آب حیاتم ویردیلر

اول قدر لیلی که بو تازه براتم ویردیلر

سحر ایدی

بیت
جفا به صبر ایدن ایور وفایه
که بیمار اولنه تیمار ایدرلر

بن سزا کا

دوکلور

مقصد حافظ ابدی ابرتجه قالقدن نفسی
عادت

قصد حافظ ابدی هم ابرو بانلر نفسی | بند قیغوی زماندنکه بخانم و بربلوب

حافظان دم که ببند سر زلف تو فتاد | کفت کز بند غم و غصه بخانم دادند

کفت کز

حافظ اول دمکه سنك زلفك اغننه دوشدی | دیدی غم هم دو زاغندن که بخانم و بربلوب

شکر شکر بشکرانه ببفشان حافظ | که نکار خوش شیرین حرکاتم دادند

نسخه: کم شیرین بیا دیه رخوش حرکاتم ویربلوب

ایت نثار ای خواجه شکرانه شکر سن شکرینی | خوش روش و شن نازلو کوزل لبلکه ویرلکم و بربلوب

فاعلاتن فعلاتن | فعلاتن فعلات

کوهر مخزن اسرار همانست که بود | حقه مهر بدان مهر و نشانست که بود

مهر و نشانی

سن عشق مخزنینك کوهری اولکی کبی | درج عشق مهر نشانی دخی اولکی کبی

عاشقان زمره ارباب امانت باشند | لاجرم چشم کهربار همانست که بود

زمره

عاشقان زمره ارباب محبت اوله | شبهه سن دیله کریاندری اولکی کبی

از صبا پرس که ما را همه شب تا دم صبح | بوی زلف تو همان مونس جانست که بود

مونس جانست

صور صبادنکه بزم هر کیجه طلك وقته دك | زلفکك قوقسی جان مونسی اولکی کبی

صبا

طالب لعل و کهر نیست و کرنه خورشید | همچنان در عمل معدن و کانست که بود

کان و معدن عملی اوبله کارلکی کبی اوبله کی اولکی کبی

یوقدر در لعل وکهر طالبی یوقسه که کونش | اوبله کم معدن و کان اشلمی اولکی کبی

رنك خون دل ما را که نهان میکردی | همچنان در لب لعل تو عیانست که بود

بغر عزر رنك قانینی که نهان ایلر دك | ال دود اغکده عیان اوبله که اولدیغی کبی

کشته غمزه خود را بزیارت مکذار | زانکه بیچاره همان دل نکرانست که بود

مرده غمزه کی سن کورکسنه کلها کل | زیرا بیچاره کوکل باقشی اولکی کبی

زلف هندوی تو کفتم که دکر ره نزند | سالها رفت و بدان سیرت و سانست که بود

هندو زلفکدنی

113

هندو زلفك دخی دیدمکه سنك یولك اورمز | کیجدی ییللر خوبی اننك و عادتی اولکی کبی

خافظا باز نما قصه خونابه چشم | که درین چشمه همان آب روانست که بود

که درین چشمه همان آب روانست که بود
کم بو کوزده کلاول اصوافقی اولکی کبی نسخه

کوستر ای خواجه کوزك قصه خونابه سنی | کیم بو کوزده همان اول اصوافقی اولکی کبی

مفاعیلن مفاعیلن | مفاعیلن مفاعیلن

ببار آرد

درخت دوستی بنشان که کام دل ببار آرد | نهال دشمنی برکن که رنج بی شمار آرد

جمله ویره قافیه سنه مناسبدر

اغاج دوستلغی دیك کم مرام دلجه بار کتوره | عداوت شاخنی قوپر که رنج بی شمار کتوره

چو مهمان خراباتی بعزت باش با رندان | که درد سر کشی جانا گرت مستی خمار آرد

مسافر سك خرابانه اول اکرامیله مستانه | که درد سر چکرسین جان بو سکلکدن خمار کتوره

غنیمت

شب صحبت غنیمت دان که بعد از روزکار ما | بسی کردش کند کردون بسی لیل و نهار آرد

صوك
غنیمت بیل

غنیمت بیل شب باراتی سنکم دور عزمدن صوك | نه چوق دور ایلیه کردون نه چوق لیل و نهار کتوره

عماری دار لیلی را که مهد ماه در حکمش | خدایا در دل اندازش که بر مجنون کذار آرد

هزار آرد

طوتان محمل لیلی کانك حکمنده آی مهدی | براق کوکلونه حق انك که قیس او زره کذار کتوره

بهار

بهار عمر خواه ای دل وکرنه این چمن هر سال | چو نسرین صد کل رعنا و چون بلبل هزار آرد

کوکل صاحلق بهارین استه یوقسه بو چمن هر سال | ججکلر دکلو بوز خوش کل و بلبلجه هزار کتوره

لب شیرینکه امر ایله که حالنه قرار ویره

خدارا چون دل ریشم قراری بست با زلفت | بفرما لعل نوشین را که حالش با قرار آرد

خدا ایچون چو بنم بو یاره لو کوکلم قرار حق زلفکده بغلدی | لب نوشینکه امر ایله که حالنه قرار کتوره

زکار افتاده ای دل که صد من بار غم داری | برو یك جرعه می درکش که در حالت بکار آرد

نسخه: اینکده دورتده ای دل بار غم طوتانك کم یوز بتمان

طوترسك باز غم یوز بتمن ای دل اوکبی اشدن انسین | بوری وار بر جنافی بحبك که فی الحال مدد کتوره

درین باغ ار خدا خواهد دکر پیرانه سر حافظ | نشیند بر لب جوی و سروی در کنار آرد

عشقباز لغده بزی کوردکوز اولان احمقلر
بی بصران شخی سنه کوره ترجمه

دیلر بیرلك زمانی خواجه حقدن باغ عالمده   کنار جوه‌ر او تورسون و بر سرود در کنار کتوره

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

درنظر بازئ ما بیخبران حیوانند   من چنینم که نمودم دکر ایشان دانند

تازه سومکده بزی اکلمیان حیوانلر   او یله یم بن کورینوش غیری بیلورلر کانلر

عاقلان نقطهٔ پرکار وجودند ولی   عشق داند که درین دائره سرکردانند

برکل وارلغه ارباب عقول نقطه اما   کم بو برده بیلور ارباب سوی سرسعلر

لاف عشق و کله از یار زهی لاف دروغ   عشق بازان چنین مستحق هجرانند

تازه دن شکوا و عشق لافی عجیب لاف و کذب   بو یله در عشق او یونی مستحق هجرانلر

عهد من با لب شیرین دهنان بست خدای   ما همه بنده و این قوم خداوندانند

طتلو طملر لبنه بغلدی الله عهدم   بز قمو بنده و بو زمره اغاهم بکلر

مکر از چشم سیاه تو بیاموزد کار   ورنه مستوری و مستی همه کس نتوانند

قاره چشمکدا ایش اوکرندی مکر بر کمسه   یوخسه سنلك صوفیلق ایلیه مزهرکسلر

جلوه کاه رخ او دیدهٔ من تنها نیست   ماه و خورشید همین آینه میکردانند

کوزم انك دکل انجق رخینك جلوه کهی   ای و کون دائمی مدام آینه لر دوندرلر

کر شوند آکه از اندیشهٔ ما مغبچکان   بعد ازین خرقهٔ صوفی بکرو نستانند

اولسه لر آکه اکر مغبچه لر فکر عزه   صوفیلق تونی بوندن اوته دهن الماز لر

مفلسانیم و هوای می و مطرب داریم   آه اکر خرقهٔ پشمین بکرو نستانند

مفلسزهم طوترز باده و سازه ارزو   آه بیاغ خرقه مزی رهنه اکر الماز لر

کرنبز هنکه ارواح برد بوی تو باد   عقل و جان کوهر هستی بنثار افشانند

بل اکر ایلنه قوقك ذوق برینه ارواحك   عقل و جان نثر ایله وارلق کوهرین سباحرلر

وصل خورشید بشب پرهٔ اعمی نرسد   که درین آینه صاحب نظران حیرانند

آفتاب وصلتنه کور یرا بسه ابن شمس   کیم بو مرآتده نظر اهلی اولان حیرانلر

زاهد ار رندئ حافظ نکند فهم چه شد   دیو بکریزد از آن قوم که قرآن خوانند

حافظك رندلکین انکرسه نوله زاهد   اول قومدن قجه دیو کا و قویه قرآن انلر

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

دوش دیدم که ملائك در میخانه زدند   کل آدم بسرشتند و بپیمانه زدند

کیجه کوردم که ملکلر دم عشق اوردیلر   قاردیلر طین بشر هم قالبه اوردیلر

ساکنان حرم ستر عفاف ملکوت   با من خاک نشین بادهٔ مستانه زدند

ملك اسرا دعفیفك حرم خدامی   بنکه طپراقده نشین عشق مبنی صوندیلر

آسمان بار امانت نتوانست کشید   قرعهٔ کار بنام من دیوانه زدند

عشق یوکین چکمکه بی طاقت اولوب کوکلر   بن دلی ادینه عشق قرعه سنی صالدیلر

شکر ایزد که میان من و او صلح افتاد   حوریان رقص کنان ساغر شکرانه زدند

دوشدی انوکله بکا صلح ارایه حقه شکر   حوریلر رقص ایدرك باده حمد ایچدیلر

ما بصد خرمن پندار ز ره چون نرویم   چون ره آدم بیدار بیك دانه زدند

نیجه بز صایه لم خرمن ظنله بولدن   اکاه ادم چو بولین دانه ایله اوردیلر

جنگ هفتاد و دو ملت همه را عذر بنه   چون ندیدند حقیقت در افسانه زدند

ایت قبول یمش ایکی ملتك عذرین جمله   حقی چون کورمدیلر باب مثال اوردیلر

آتش آن نیست که بر شعلهٔ او خندد شمع   آتش آنست که در خرمن پروانه زدند

نسخه اول دکل اولدکه کولر شمعه انك شعله سنه

اهل عزلت بوراکین ابدی خان نقطهٔ عشق

نسخهٔ مصراع ثانی

تاسر زلف سخن را بقلم شانه زدند

تا طراقی سوز صحنه خال ایله اوردیلر

نارد کل اولکه کولر شمعه انك شعله سنه — نار اودخرمن پروانه یه کم اوردیلر

نقطهٔ عشق دل کوشه نشینان خوش کرد — همچو ان خال که بر عارض جانانه زدند

اهل عزلت بوراکین نقطهٔ عشق ایلدی قان — اول سیاه بك کبی کیم دوست یوزنه اوردیلر

کس چو حافظ نکشید از رخ اندیشه نقاب — تا سر زلف عروسان سخن شانه زدند

خواجه وش جکمدی کس وجه فکردن برده — سوز عروسی صحینه ناکه طراقی اوردیلر

فاعلاتن فاعلاتن — فاعلاتن فاعلات

یاری اندر کس نمی بینیم یاران را چه شد — دوستی کی اخر امد دوستداران را چه شد

کورمز ز بر کسده یارلق نولدی اول یولداشلره دوستلق — غایته دوستلق نه کلدی نولدی دوست طوتانلره

اب حیوان تیره کون شد حضر فرخ پی کجاست — کل بکشت از رنك خود باد بهاران را چه شد

قنده خوش ایز لو حضر اب حیات بویس دنك اولوب — رنك اوزدن دوندی کل نولدی بهاران یللره

کس نمی کوید که یاری داشت حق دوستی — حق شناسان را چه افتاد و یاران را چه شد

کمسه بر یار وار دیمز کم حق دوستلوغی بیلور — حق شناسانه حال اولدی نه اولدی دوستلره

کوی توفیق کرامت در میان افکنده اند — کس بمیدان در نمی اید سواران را چه شد

طوب توفیق و کرامت اطلو بدر اورته یه — کیمسه لر میدانه کلمز نولدی کم اطلولره

صد هزاران کل شکفت و بانك مرغی بر نخاست — عندلیبان را چه پیش آمد هزاران را چه شد

غنچه کل یوز بیك اجلدی جقمیور بر قوش سسی — بلبل اوکینه نه کلدی نولدی یوز بیك قوشلره

زهره سازی خوش نمی سازد مکر عودش بسوخت — کس ندارد ذوق مستی میکساران را چه شد

زهره دوزمز سازی خوش یاقدی مکر سازینی اول — کمسه طوتمز ذوق مستی نولدی ازدومندلره

شهر یاران بود خاك مهربانان این دیار — مهربانی کی سر آمد شهریاران را چه شد

طونانلره

حیات

نسخه اوزلوندن دوندی کل

توفیق کرامت

درنمی

خوش

بولنهرتاهلق ابدی

مهربانلر

بو شهرشاهلق ابدی هم مستفقانلر طبراغی — مرحمت قندن دوکندی هم نه اولدی شاهلره

لعلی از کان مروت بر نیامد سالهاست — تابش خورشید و سعی باد و باران را چه شد

نیجه ییل کان کرمدن جقمازاولدی بر لعل — شوق کون بغمور نسیمی سعی نولدی بونلره

حافظ اسرار الهی کس نمی داند خموش — از که میپرسی که دور روزگاران را چه شد

حافظ اسرار الهی کمسه بلمز ایسم اول ابت سکوت — صوراسین کیمدنکه نولدی کردش دوراندلره

مستفعلن فعولن — مستفعلن فعولن

راهی بزن که آهی بر سازان توان زد — شعری بخوان که با ان رطل کران توان زد

بو پرده چالکه براه اول شکله اوله اوردق — بر نظم اوقتی کاغز جام انکله اوله اوردق

بر آستان جانان کر سر توان نهادن — کلبانك سربلندی بر آسمان توان زد

ممکن اولور سه قویمق دلبر اشیکنه باشن — عالیجنابلق اونن افلاکه اوله اوردق

اهل نظر دو عالم در یك نظر بیازند — عشقست و داو اول بر نقد جان توان زد

دل اهلی بر نظرده کونینی اوبنادرلر — عشقدرکه نقد جانی اول نطاوده اوله اوردق

در خانقه نکنجد اسرار عشقبازی محبوب دوست — جام می مغانه هم با مغان توان زد

اسرار عشقبازلق کم خانقاهه صیغماز — مغ جامینك شرابن هم مغله اوله اوردق

بر عزم کامرانی فالی بزدن چه دانی — شاید که کوی فرصت در این میان توان زد

مقصوده بنتیله اوردفالی نه بیلورسك — جاین که طوب فرصت بو پرده اوله اوردق

درویش را نباشد نزل سرای سلطان — مائیم و کهنه دلقی کاتش دران توان زد

شه خانه سی طقیمی درویشه لایق اولمز — وار بیزه کهنه خرقه اودکاکه اوله اوردق

عشق و شباب و رندی مجموعهٔ مرادست — چون جمع شد معانی کوی بیان توان زد

کس نمی

محموش

کوکا برنظم اوقتی کانکله اغز جام اوله اوردق

نسخه اوینی دربك نظر اوینادرلر

برلعبله دل اهلی کونینی اوینادرلر

اسرار عشق محبوب کیم خانقاهه صیغماز

دراین

کنجلکه عشق و ستلك اسبابی کامرانلق | جمع اولدی چونکه معنی طوب اندن اوله اورمق

شد رهزن سلامت زلف تو وین عجب نیست | کر راهزن تو باشی صد کاروان توان زد

رهزن سلامت اولدی زلفك عجب دکل بو | سن باغی کر اولورسك یوز کاروانه اوله اورمق

از شرم در حجابم ساقی تلطفی کن | باشد که بوسهٔ چند بران دهان توان زد

لطف ایت حجابدیم بن اوتاغدن بساقی | امکانی اوله بر قاچ بوسه اوا غزه اورمق

بر جوی باد چشمم کر سایه افکند دوست | بر خاك رهکذارش آب روان توان زد

کر کوزم ایرمغنه سایه صلا دوسه جانان | اوغرا غنی طپراغنه اقرصو اوله اورمق

با عقل و فهم و دانش داد سخن توان داد | چون جمله کشت حاصل کوی از میان توان زد

سوز حقی ویرمك امکان علم و عقل فهمله | هب حاصل اولدی چون طوب ورنادن اوله اورمق

قد خمیدهٔ ما سهلت نماید اما | بر چشم دشمنان تیر ازاین کمان توان زد

کرچه که خود کوربنور بوکك بو بومز اما | بو بابدا اوق عدولر چشمینه اوله اورمق

کر دولت وصالش خواهد دری کشودن | سرها بدین تخیل بر آستان توان زد

دولت وصالی اچق استرسه بر قپو کر | باشلر اشیکنه بو فکر ایله اوله اورمق

حافظ بحق قرآن کز زرق و شید باز آی | باشد که کوی دولت با مخلصان توان زد

حافظ ریا و زرقدن دون کل بحق قرآن | دولت طوبی اوله کم اخلاصله اوله اورمق

فعولن فعولن | فعولن فعولن

هرامی دکر باده از دست برد | بمن باز بنمود می دست برد

بنی باده برکز دخی الدی | بکا بینه الصونمه می کوستردی

هزار آفرین بر می سرخ باد | که از روی من رنك زردی ببرد

حجابدیم بن

طوب

نسخه: باشلر بو فکر ایله اول اشیکنه اوله اورمق

بنمود می

نسخه: بکا بینه موذاجه نم کوستردی

هزار آفرین آفرین

فزل بادیه اوله تخمین هزار کم | یوز مدن ضاربلق بو بابی کیدردی

بنازم بدستی انکور چید | مزبراد بابی که در هم فشرد

فدایم کر بورده دیوشردی اوزم | دو کلمه هم برایاقله انی صیقدی

مرا از قضا عشق شد سرنوشت | قضای نوشته نشاید سترد

ازلدن بشیمه یازلمش اولوب عشق | قاذیغی کرکمز قضا کم یازلدی

مزن دم ز حکمت که در وقت مرک | ارسطو دهد جان چو بیچاره کرد

وفات ایده جك دمده طبیدن دم اورمه | ارسطو چو بیچاره کورد جانی ویردی

برو زاهدا خرده بر ما مکیر | که کار خدایی نه کاریست خرد

یوری صوفی طوغه بزه طعن و عیبی | بو کم امر حقدر کوچك ایش دکلدی

چنان زنده کافی مکن در جهان | که چون مرده باشی بکوید مرد

جهان ابحره دیرلك اودك الیمه | چو فوت اوله سك دیبه لر کم اولدی

بشود مست وحدت ز جام الست | هر آن کو چو حافظ می صاف خورد

اولور مست وحدت ازل باده سندن | هر اولکسکه حافظ کبی عشق خمری ایچدی

مفعول مفاعیلن | مفعول مفاعیلن

کی شعر تر انکیزد خاطر که حزین باشد | یك نکته ازین دفتر کفتیم همین باشد

بر دلکه حزین دخو شعار دیه بیجه اولور | بر نکته بو دیواندن دیدك او اینجه اولور

از لعل تو کر یابم انکشتری زنهار | صد ملك سلیمانم در زیر نکین باشد

اغزکدن اکر بولسم بر خاتم جان بخشا | یوز ملك شهنشاهی حکمی مهرنده اولور

غمناك نباید بود از طعن حسود ای دل | شاید که چو وابینی خیر تو درین باشد

فدایم کورد بوشوردی بورده اوزم

نسخه: قاذیغی اولا مزیازلدیکم یازلدی

چو بیچاره کورد جان ارسطو ویردی نسخه

خرده عیب و طعن معناسندر

که بو امر حقدر کوچك ایش دکلدی نسخه

چون اولمش دلك دیبه لر کم اولدی

نسخه: یوز ملك سلیمان حکمی مهرنده اولور

نقشنش

بو نظم تخیلدن

غمانمه کرکمز دل دوشمان حسدندن   جائزکه اوله سنك مظهر ایلك سکه بونده اولور

هر کونکند فهمی زین کلك خیال انکیز   نقشنش بحزم ادخود صود تکرحین باشد

هر کمکه اوفهم اغز بو نظم خیالیدن   نقشنین الدم کرجین صود بجسیدن اولور

جام می وخون دل هر یك بکسی دادند   در دائرهٔ قسمت اوضاع چنین باشد

قان یوغه وی ایجك هر شخصه برین دادند   تقدیر السنیدن احکام ازل بویله اولور

درکار کلاب وکل حکم ازلی این بود   کان شاهد بازاری وین پرده نشین باشد

کل هم صوبی حقنده اشبو ایدی حق بخششی   کم دلبر بازار اول بو همدم پرده اولور

ان نیست که حافظ را رندی بشد از خاطر   کان سابقهٔ پیشین تا روز پسین باشد

اول کتمه دکلدر کم رندلك خواجه فکرندن   کم اول ازلی احکام تا یوم قیامه اولور

مفعول   مفاعیل   مفاعیل   فعولن

ان یار کزو خانهٔ ما جای پری بود   سر تا قدمش چون پری از عیب بری بود

اول دوست که اندن اوعز جای پری ایدی   عیبدن پری وش باشدن ایاغه کبری ایدی

منظور خردمند من ان ماه که او را   با حسن وادب شیوهٔ صاحب نظری بود

اوصلوجه بنم اول یوزی ماه یادکم آنك   با حسن وادب اهل نظر جلوه کری ایدی

دل کفت فروکش کنم این شهر بوبیش   بیچاره ندانست که یارش سفری بود

وصلیله ایدم دل دیدی بو بلده ده ارام   اه بلمدی بیچاره که یاری سفری ایدی

از چنك منش اختر بد مهر بدر کرد   اری چه کنم فتنهٔ دور قمری بود

طشره اندی الیمدن بنم اول طالع بی رحم   اوت که نه ایدم فتنهٔ دور قمری ایدی

تنها نه راز دل من پرده برافتاد   تا بود فلك شیوهٔ او پرده دری بود
پرتی

اسرار دلیمدن یالکز

نسخه باشده قدمه تا کعبه‌یدن اوری ایدی

117

اسرار دلیمدن یالکز دوشمدی پرده   تا کوك اولالی صنعت او پرده دری ایدی

خوش بود لب اب وکل وسبزه ولیکن   افسوس که ان کنج روان رهکذری بود

خوش ایدی چمن کل صو کناری دخی اما   حیفا که او مال دایجه کم یول کجری ایدی

اوقات خوش ان بود که با دوست بسر رفت   باقی همه بیحاصلی وبیخبری بود

خوش ایدی اوا زمانکه محبوب یا دیله برلك   باقی قو بیحاصل هم بیخبری ایدی

خود را بکشد بلبل ازین رشك که کل را   با باد صبا وقت سحر جلوه کری بود

بلبل کوینددن اولدیره او زونی که کولك   صبحی یل ایله وقت سحر شیوه کری ایدی

عذری بنه ای دل که تو درویشی واو را   در مملکت حسن سر تاجوری بود

قو عذری کو کل بو خسلوسك سن کو انك   اقلیم حسنده بشی کم تاجوری ایدی

هر کنج سعادت که خدا داد بحافظ   از یمن دعای شب وورد سحری بود

هر کنج سعادت که خدا حافظه وبردی   ادعیهٔ لیل حرمتی وورد سحری ایدی

مفعول   فاعلات   مفاعیل   فاعلات

بخت از دهان دوست نشانم نمی دهد   دولت خبر ز راز نهانم نمی دهد

بخت ویرمیور دهان حبیبدن اثر بکا   اسرار کزلو دنده او سوز ویرمیور بکا

مردم واشتیاق وور دین پرده راه نیست   یا هست و پرده دار نشانم نمی دهد

بن شوقدن اولوردم دخی یوق بو وصاله یول   یا خود که وار ده پرده جی ویرمز اثر بکا

از بهر بوسهٔ ز لبش جان همی دهم   اینم نمی ستاند وآنم نمی دهد

آنك دودانخی بوسه سیچون ویریرم روان   بونو و الیور وآنی ویرمیور بکا

ابن بغدادی وجول بوفصلو سی ای دوزانك کم

نسخه اوراد سحری دعوت شب جونی ایدی

زلفش کشید باد صبا چرخ سفله بین … کانجا مجال باد وزانم نمی دهد

زلفونی چکدی باد صبا کوردکمی بد فلك … صودیجه بل کوچین اوراده ویرمیور بکا

چندانکه بر کنار چو پرکار میشدم … دوران چو نقطه ره بمیانم نمی دهد

اول دکلو هر بکا یله دم پرکل اسابن … اورتایه یول نقطجه فلك ویرمیور بکا

شکر بصبر دست دهد عاقبت ولی … بد عهدی زمانه زمانم نمی دهد

حمد اولمه صبر یله ویره الصاغلق ولی … چرخین کوتیجه دوری زمان ویرمیور بکا

کفتم دوم بخواب وبینیم جمال دوست … حافظ زاه وناله امانم نمی دهد

قصد ایلدمکه خوابه وارام یار یوزینی کورم … حافظا ایکلتیدن ده امان ویرمیور بکا

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

سحرم دولت بیدار ببالین آمد … کفت برخیز که آن خسرو شیرین آمد

بصد یغیمه سحری دولت بیدار کلدی … سویلدی قالق سکا کاول خسرو شیرین کلدی

قدحی درکش وسرخوش بتماشا بخرام … تا ببینی که نکارت بچه آیین آمد

بر قدح ایچ وتماشایه صالین مستانه … سو دیکك تا کوره سك کم نه سیاقه کلدی

مژدکانی بده ای خلوتی نافه کشا … که ز صحرای ختن آهوی مشکین آمد

ای کوبك مسکی اچان خلوتی سن ویر مژده … عطر ناك آهو که صحرای ختندن کلدی

کریه آبی برخ سوختکان باز آورد … ناله فریاد رس عاشق مسکین آمد

عشقه یانغلره صو یوزه کتوردی کریه … ایکله یش عاشق مسکینه مددرس کلدی

ساقیا باده بده غم مخور از دشمن ودوست … که بکام دل ما آن شد واین آمد

باده ویر ساقی بیجه دوشمن ودوستدن قیغو … کو کلمز قصد یکم اول کندی دخی بو کلدی

مرغ دل باز هوادار کمان ابروست … ای کبوتر نگران باش که شاهین آمد

مرغ دل بینه کمان قشلو هوادار یدی … ای کوکرجین بقا درق اولکه او شاهین کلدی

دسم بد عهدئی ایام چو دید ابر بهار … کریه اش بر سمن وسنبل ونسرین آمد

چون کوردی یاز بلودی قیشن دمی دسمین جبر خین … کریه سی سنبل وکل یاسمنه کلدی

چون صبا کفته حافظ بشنید از بلبل … عنبر افشان بتماشای ریاحین آمد

حافظك چون سوزینی ایشتدی صبا بلبلدن … عنبر افشان قوقوسین کوریجی اول کلدی

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

در نمازم خم ابروی تو بیاد آمد … حالتی رفت که محراب بفریاد آمد

یا قشنك چونکه نمازمده دله یاد کلدی … واردی بر حال که محراب اکه فریاد کلدی

از من اکنون طمع صبر ودل وهوش مدار … کان تحمل که تو دیدی همه بر باد آمد

شمدی بندن دل واوصبری امید سن طوتمه … کم او خوشلو نمی که کوردک قموبر باد کلدی

باده صافی شد ومرغان چمن مست شدند … موسم عاشقی وکار به بنیاد آمد

اولدی می صافی چمن قوشلری مست اولدیلر … کر مدار لق دمی هم محکم فریاده کلدی

بوی بهبود ز اوضاع جهان میشنوم … شادی آورد کل وباد صبا شاد آمد

طویورم رایحه خوشیجه جهان طورندن … شادیلق کل کتوردی بیله ده شاد کلدی

ای عروس هنر از بخت شکایت منمای … حجله حسن بیارای که داماد آمد

ای هنر دختر کوسترمه شکایت بختدن … خانه خوبلغی زینتله که داماد کلدی

دلفریبان نباتی همه زیور بستند … دلبر ماست که با حسن خدا داد آمد

دلپذیر فاکهه لر بغلدیلر هب زینت … یار عزیزم که بو حسنی خداداد کلدی

زیربارند درختان که تعلق دارند — ای خوشا سرو که از بار غم آزاد آمد
هب بوك التنده انجلر که طوترلر صالقی — بار غمدن نه کوزل سرو که آزاد کلدی
مطرب از گفتهٔ حافظ غزلی نغز بخوان — تا بگویم که ز عهد طربم یاد آمد
شعر حافظدن اوقی خوش غزل ای مطرب سن — اغلیم تا که دیم یاد یعه کم شاد کلدی

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

معاشران گره از زلف یار باز کنید — شبی خوشست بدین وصله اش دراز کنید
دکوم زلف کوزلدن یاران اچه ایدك — بو شب کوزل آنی بر یاره سزاوار ایدك
حضور مجلس انست و دوستان جمعند — وان یکاد بخوانید و در فراز کنید
حضورلو مجلس الفت و اهل زار مجموع — وان یکاد اوقویك الفتی زیاده ایدك
میان عاشق و معشوق فرق بسیارست — چو یار ناز نماید شما نیاز کنید
میان عاشق و معشوقده چوق تفاوت وار — چو نازی کوستره دلبر نیازی سزده ایدك
رباب و چنگ ببانگ بلند میگویند — که گوش هوش به پیغام اهل راز کنید
بلند آوازله سقال و سازده سویلرلر — که اوص قولاغنی سر اهل انك سوزینه ویرك
هر آنکسی که درین خانه نیست زنده بعشق — برو نمرده بفتوای من نماز کنید
هر اولکه عشقله دیری دکل بو عالمده — صلاة صاغلغی فتوامله اولکسه ایدك
نخست موعظهٔ پیر مجلس این حرفست — که از مصاحب ناجنس احتراز کنید
او پیر مجلساك اولجه نصیحی بو سوزدر — که سوز مصاحب ناجنسدن تجنب ایدك
بجان دوست که غم پرده بر شما ندرد — گر اعتماد بر الطاف کارساز کنید
بجان یار که سزلرك اوزره پرده یرتمز غم — عطای حقه اگر اعتماد ایلیه سك

وکر طلب کند انعامی

نفات

وگر طلب کند انعامی از شما حافظ — حواله اش بلب یار دلنواز کنید
وکر که سزدن ایدرسه کرم طلب حافظ — حواله انی دل ارزوسی یار لبینه ایدك

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

پیرانه سرم عشق جوانی بسر افتاد — وان راز که در دل بنهفتم بدر افتاد
پیرلکده جوان عشقی بنم باشمه دوشدی — کزلردم اوشی یکی ایچره طیشه دوشدی
از راه نظر مرغ دلم گشت هواگیر — ای دیده نظر کن که بدامم که در افتاد
دل مرغی اولوب راه نظردن پرواز — ای دیده نظر ایت که کیمك آغینه دوشدی
دردا که ازان آهوی مشکین سیه چشم — چون نافه بسی خون دلم بر جگر افتاد
حیفا که او آهوی معطرناك سیه کوزدن — چوق نافه کبی خون دلم جیکره دوشدی
از رهگذر خاك سر کوی شما بود — هر نافه که در دست نسیم سحر افتاد
سیزك کویکز طبراغنك یولجیدندن — هر خوش قوقو که باد سحر دستنه دوشدی
مژگان تو تا تیغ جهانگیر بر آورد — بس کشتهٔ دل زنده که بر یکدیگر افتاد
دنیا طوتیجی تیغی مژك قالدیرالی دوست — چوق عاشق دل زنده که بر بیرینه دوشدی
این باده که پرورد که خمار خرابات — ان بوی بهشتیش چنین بی خبر افتاد
کیم بسلدی بو خمری که خمار خرابات — خوشنجه قوقوسندنکه بوخوش اول سمره دوشدی
گر جان بدهد سنگ سیه لعل نگردد — با طینت اصلی چه کند بدگهر افتاد
گر سنك سیاه لعل اولیمز جاندن ویرسه — نه اتسونکه اصل خلقتی بدگوهره دوشدی
بس تجربه کردیم درین دیر مکافات — با دردکشان هرکه درافتاد برافتاد
چوق تجربه ایتدك بو عمل خانه ده کم بر — هر کیمکه محبت چکنه دوشدیسه دوشدی

هم دردلی عاقبتش راه بکیرد   زین آتش دلسوز که در خشک و تر افتاد
هم بر یوردك انغویسی طوتر یول اکه صوکی   بو دل یقان اود دنکه قورو یاش یره دوشدی

فریاد که باز بوکی ان مرغ سخن سنج   بندار زدش راه بدام خطر افتاد
ای واه که او سوز طربجی زیرك دل مرغم   طن یولنی اوردی و خطرناك اغه دوشدی

حافظ که سر زلف بتان دست کشش بود   بس طرفه حریفیست کش اکنون بسر افتاد
حافظکه کوزل زلفلری اوجی انی یدیجی   بر عجبه حریف شمدیکه باشن اوستنه دوشدی

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

کر من از باغ تو یك میوه بچینم چه شود   پیش پایی بچراغ تو ببینم چه شود
کر باغکدن دیرسم بن کل بر میوه نه اولور   کوردیسم ایاغم اوکین شوقچراغکله نه اولور

یارب اندر کنف سایهٔ ان سرو بلند   کر من سوخته یکدم بنشینم چه شود
یارب اول سرو بلند سایه سنك حفظنده   بن فقیر سوخته اکر لحظه اوتورسه نه اولور

اخر ای خاتم جمشید همایون اثار   کر فتد عکس تو بر لعل نکینم چه شود
ای شهنشه فی اثار مبارك آخر   قلب لعلیمزه عکسی اکر دوشسه نه اولور

عقلم از خانه بدر رفت و کر می اینست   دیدم از پیش که در خانهٔ دینم چه شود
خمر عشق کر بوایسه کتدی برندن عقلم   خانه دینمه اوکوردیجه کوردمکه نه اولور

زاهد شهر چو مهر ملك و شحنه کزید   من اکو مهر نکاری بکزینم چه شود
طوتدی چون شهر اغاسی زاهد هم عشق ملك   بر کوزل عشقین اکر طوتدیمسه بنده نه اولور

صرف شد عمر کرانمایه بمعشوق و می   تا از انم چه بپیش آید از اینم چه شود
دلبر و باده صرف اولدی ایسه عمر عزیز   باکه اندن نه کلور او کوبوندنده نه اولور

خواجه دانست که من

نسخه بغو یاقو غمزه عکسنی اکر کورسه نه اولور

نسخه کوردم اکر کوردیجه کم خانهٔ دینمه نه اولور

خواجه دانست که من عاشقم و هیچ نکفت   حافظ ار نیز بداند که چنینم چه شود
خواجه بیلدیکه بن عاشقم و بکا دیمدی هیچ   بویله اولدیغنی حافظ دخی بیلسه نه اولور

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلن

دلا بسوز که سوز تو کارها بکند   نیاز نیم شبی دفع صد بلا بکند
یان ای کوکل که سنك یانشین چوق ایشلر ایدر   نیاز نصف لیل یوز بلایی دفع ایلر

عتاب یار پری چهره عاشقانه بکش   که یك کرشمه تلافی صد جفا بکند
پری شکل کوزه لك عاشقانه جك قهرین   که بر نکاهی تدارك جفایی یوز ایلر

ز ملك تا ملکوتش حجاب بر کیرند   هر انکه خدمت جام جهان نما بکند
اشاغیدن کوکه دك برده سنی قالدیره لر   هر اول کسك که جهان بین جنانغه خدمت ایدر

طبیب عشق مسیحا دمست و مشفق لیك   چو درد در تو نبیند کرا دوا بکند
مسیح نفسلو وادم طبیب عشق اما   چو سنده درد کورمز اول علاج کیمه ایدر

تو با خدای خود انداز کار دل خوش دار   که رحم اکر نکند مدعی خدا بکند
براق امور دیکی حقه و کوکلوکی خوش طوت   اکر که مدعی اغزسه مرحمت حق ایدر

ز بخت خفته ملولم بود که بیداری   بوقت فاتحهٔ صبح یك دعا بکند
او یوریجه بخته حزینم اولاکه بر بیدار   شفق زمانینك اوکوردی بر دعا ایلر

بسوخت حافظ و بویی ز زلف یار نبرد   مکر دلالت این دولتش صبا بکند
یانوب خواجه وصباح یاردن المدی بر قوقو   مکو بو دولته انی نسیم دلالت ایدر

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلن

نسخه بیلدی عاشقی بنی خواجه هم کو بکا دیمدی هیچ
نسخه

دلا بسوزکه

نسخه که بوز جفایی نه اولورسه تلافی ایدر

جنانغه

نسخه هوا اولکه خاطر عشاقه اول رعایت ایدر
نسخه رحیم و عیسی نفس وار طبیب اما

براق امور دیکی حقه و طوت کوکل خوش سن
اکو عدو رکا رحم ایلمزسه حق ایلر
الله ایدر

نسخه
الملوم او یانمق بختدن اولا بر کوزی اچق
شفق دمنده اوکوردی که بر دعا ایلر
دیع

بیانوب خواجه و زلفی کوزلدن الدی و نسخه
مکو صبا انی ارشاد بو دولته ایدر

صبا بتهنیت پیر می فروش آمد | که موسم طرب وعیش وناز ونوش آمد
مبارکی یه صبا شیخ می فروشه کلوب | که عیش ونوش دمی ذوق وصفا ونازه کلوب

هوا مسیح نفس گشت وخاک نافه گشای | درخت سبز شد ومرغ در خروش آمد
هوا اولوب دم عیسا زابده مسک احجی | اغجار اولدی سنبل رنک وقوش فغانه کلوب

تنور لاله چنان بر فروخت باد بهار | که غنچه غرق عرق گشت وگل بجوش آمد
اودکلو لاله او جانین بهار یلی یاقدی | که غنچه غرق عرق اولدی کل ده جوشه کلوب

بگوش هوش نیوش از من وبعشرت کوش | که این سخن سحر از هاتفم بگوش آمد
قولاغ اوصلیله بندن ایشیت وذوقه چالش | بو سوز سحرده می غیبدن که قولاغمه کلوب

ز مرغ صبح ندانم که سوسن آزاد | چه گوش کرد که باده زبان خموش آمد
سلیجه لاله بی بلم که صبحی قوشندن | نه دویدی انی که اون دیل ایله سکوته کلوب

چه جای صحبت نامحرمست مجلس انس | سر پیاله بپوشان که خرقه پوش آمد
خلاف جنسه نه دوشلق یری کوردشی یری | که جامک اوستنی اورت خرقه پوش سوخته کلوب

ز فکر تفرقه باز آی تا شوی مجموع | بحکم آنکه چو شد اهرمن سروش آمد
کیرو یه کل طغانق فکردن کا اوله سن جمع | که اول سببله که ابلیس کیدوب فرشته کلوب

بگوی بجخن خوش بیار باده ناب | که زاهد از بر ما رفت ومیفروش آمد
کوزلجه سوز سک دیبم کتور وصافی | کیدوب صوفی یانیمزدن کی بادنازه کلوب

ز خانقاه بمیخانه میرود حافظ | مگر ز مستی زهد ریا بهوش آمد
کیدر عبادتدن خواجه خرابانه | مگر که زهد وریا مستلکندن اوصه کلوب

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

ابر آذاری برآمد

ابر آذاری برآمد باد نوروزی وزید | وجه می میخواهم ومطرب که میگوید رسید
ابر بادی خالقدی نوروزی نسیمی اسدی هم | خرج باده استرم مطرب که دیبه ایو دی هم

شاهدان در جلوه ومن شرمسار کیسه‌ام | ای فلک این شرمساری تا بکی خواهم کشید
شیوه ده خوبلر ومن بوش کیسه‌نک مجوبیم | ای فلک نا بجه دک بو شرمی چکمک استرم

قحط جودست آبروی خود نمی باید فروخت | باده وگل از بهای خرقه می باید خرید
وار کرم قیتلیغی اوز یوز صوبی صاتمق نا سزا | خرقه صاتمق قیمتیدن باده الوب کل هم

با لبی وصد هزاران خنده آمد گل بباغ | از کریمی گوییا در گوشه بویی شنید
بر دوداق یوز بیک کولوشله کلستانه کلدی کل | بر کریمدن بر بوجاقده حسن اشتدی بر نسیم

غالبا خواهد گشود از دولتم کاری که دوش | من همی کردم دعا وصبح صادق می دمید
اجیلوسر باکه دولتدن امید ایرشنه که دون | بر دعا ایدم که اجلدی صبح صادق هم

دامنی گر چاک شد در عالم رندی چه باک | جامه در نیک نامی نیز می باید درید
دور رندلکده نه خوف کر یرتلدی اولدیسه چاک | نام عاشقلقده بر جامه کرک یرتقده هم

این لطافت کز لب لعل تو من گفتم که گفت | وین تطاول کز سر زلف تو من دیدم که دید
خوشلق اول لعلین لبکدن کیم دیدم بن کیم دیدی | کیم اوظلمی کوردی زلفکدن که هم بن کوردم

تیر عاشق کش ندانم بر دل حافظ که زد | این قدر دانم که از شعر ترش خون میچکید
سهم عاشق کش کیم اوردی بلم اول بغرینه | بو قدر کوردم که داملر تازه شعرندن که دم

عدل سلطان گر نپرسد حال مظلومان عشق | گوشه گیران را ز آسایش طمع باید برید
عدل شاه صورمزسه عشق مظلوملرنک حالنی | گوشه گیر عشاقه اوم کسمک حضورلقدن اهم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

صوفی ار باده باندازه خورد نوشش باد — ورنه اندیشهٔ این کار فراموشش باد

خمری کر صوفی قرار بجه ایچرسه شوقی اوله — یوخسه انکا بو ایشین فکرینی اونوتمق اوله

وانکه یک جرعه می از دست تواند دادن — دست با شاهد مقصود در آغوشش باد

اولکه قادر ویره بر جرعه شراب دستندن — کوکلنک قصدی مرادینه اوال قوجمق اوله

پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت — آفرین بر نظر پاک خطا پوشش باد

پیر بمز دیدی خدا خامه سنه اولمدی سهو — آفرین اول نظر پاکه خطا پوشلو اوله

شاه ترکان سخن مدعیان می شنوند — شرمی از مظلمهٔ خون سیاوشش باد

دوشمنان صحبتنی دکلیوبن شاه منصور — شیاویشین فنی ظلمندن اونا غفلتی اوله

چشمم از آینه داران خط و خالش گشت — لبم از بوسه ربایان بر و دوشش باد

خط و خالینک اولوب آینه داری چشمم — سینه کردان اوپوشمدن دوداغم خوشلق اوله

گرچه از کبر سخن با من درویش نگفت — جان فدای شکرین پستهٔ خاموشش باد

کرچه بن یوخسله سوز سویلمدی کبرندن — شکرین فستق خاموشنه جان بخشلق اوله

نرگس مست نوازش کن و مردم دارش — خون عاشق بقدح گر بخورد نوشش باد

اوخشیوب خلق طوتجی دیدهٔ سرخوشی انک — قان عاشق کر ایچرسه بقدح صاغلق اوله

بغلامی تو مشهور جهان شد حافظ — حلقهٔ بندگی زلف تو در گوشش باد

قوللوغکله خواجه مشهور جهان اولدی سنک — حلقهٔ زلفک انک قولاغنده قوللق اوله

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

بکوی میکده یارب سحر چه مشغله بود — که جوش شاهد و ساقی و شمع و مشعله بود

سحر چه میکده یاکا عجب نه مشغله وار — کیار و ساقی خروشی و شمع و مشعله وار

حدیث عشق که

حدیث عشق که از حرف و صوت مستغنیست — بناله دف و نی در خروش و ولوله بود

کلام عشق که مغنی صدا و الفاظدن — فغان دف و نایله خروش و غلغله وار

مباحثی که در آن حلقهٔ جنون میرفت — ورای مدرسه و قیل و قال مسئله بود

تکلما که اولوردی او بزم عشقده ایچره — اکا دی مدرسه ده قال و قیل مسئله وار

دل از کرشمهٔ ساقی بشکر بود ولی — ز نامساعدی بختم اندکی گله بود

دل ایدی ناز کوزلدن تشکر ایله ولی — بر آز مساعده سز بختدن اکا گله وار

قیاس کردم و آن چشم شوخ شعبده باز — هزار ساحر چون سامریش در گله بود

اوراغوق ایلدم اول چشم مست حیله وری — هزار ساحر انک سامری چه آغیلنده وار

چو گفتمش بلبم بوسهٔ حوالت کن — بخنده گفت کیت با من این معامله بود

بکالبک بر او پوشه حواله ایت جو دیدم — کولمله دیدی قچان بنله بویله ایش که وار

زاختر نظر سعد در رهست که دوش — میان ماه و رخ یار من مقابله بود

یولمده سعده نظر وار ستاره دن که کیجه — میان یار یکا غیله قمر مقابله وار

دهان یار که درمان درد حافظ داشت — فغان که وقت مروت چه تنگ حوصله بود

دهان یار که طوتر خواجه دردینه چاره — کرم دمی انکا ای واه که طار جنه حوصله وار

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

یک دو جام در سحر که اتفاق افتاده بود — وز لب ساقی شرابم در مذاق افتاده بود

بر ایکی جام اتفاقا ایرته دوشمشدی بکا — هم لب یار دن دماغه باده دوشمشدی بکا

از سر مستی دگر با شاهد عهد شباب — رجعتی میخواستم لیکن طلاق افتاده بود

یینه سرخوشلق اوجندن یار ایله گنجلک دمی — استدم دوندرمه شرط اما که دوشمشدی بکا

نغزاستدم دوندرمه اما شرط بکا دوشمشدی

نقش می‌بستم که گیرم گوشهٔ زان چشم مست طاقت صبر از خم ابروش طاق افتاده بود

بغلدم کاول چشم مستدن بر بوجق طونم فکر طاقتسزدن صبر عه طاقت کوجه دوشمشدی بکا

ای معبر مژده‌ٔ فرما که دوشم آفتاب در شکر خواب صبوحی هم وثاق افتاده بود

ای معبر مشتلق امر ایت که کوکش دوننکیجه جین سحر همدم لذیذ اویخومده دوشمشدی بکا

در مقامات طریقت هر کجا کردیم سیر عافیت را با نظربازی فراق افتاده بود

هر نه یرکه اندک مقامات طریقتده سیر فرق محبوب دوستلره زنان دوستده دوشمشدی بکا

ساقیا جام دمادم ده که در سیر طریق هر که عاشق وش نیامد در نفاق افتاده بود

باده صون ساقی همیشه که طریقت سیرنده کلمدی عاشق گیم خسرانه دوشمشدی بکا

حافظ آن ساعت که این نظم پریشان می‌نوشت طایر فکرش بدام اشتیاق افتاده بود

حافظ اول ساعتکه بو نظم پریشانی یازمده مرغ فکری اشتیاق آغنه دوشمشدی بکا

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

اگر آن طایر قدسی ز درم باز آید عمر بگذشته به پیرانه سرم باز آید

اول ملك چهره بکا گر قبودن ایچره کله اختیارلقده بکا کچمش عمر کیرو کله

دارم امید بدین اشك چو باران که دگر برق دولت که برفت از نظرم باز آید

وار امیدم که بو باران کبی یشم ایله کنه شوق دولتکه کوزمدن کیدوب اول کیرو کله

آنکه تاج سر من خاك كف پایش بود پادشاهی بکنم گر بسرم باز آید

اولکه آنك طبانی طپراغی باشم تاجی الده شاهلق اگر اول باشم تاج کیرو کله

گر نثار قدم یار گرامی نکنم جوهر جان بچه کار دگرم باز آید

گر عزیز یاریک آیاغینه نثار اغزسیم غیری بر ایشیمه جان جوهری کم نیده کله

خواهم اندر عقبش

خواهم اندر عقبش رفت بیاران عزیز شخصم ار باز نیاید خبرم باز آید

استرم کتمکه اردنجه عزیز یارانه کیرو کلمزسه اوزم یا خبرم کیرو کله

مانعش غلغل چنگست و شکر خواب صبوح ورنه گر بشنود آه سحرم باز آید

صوت ساز مانع اکا یا سحری طتلو خواب یوخسه آه سحرم ایشیده کو کیرو کله

کوس نو دولتی از بام سعادت بزنم گر به بینم که مه نو سفرم باز آید

منصب نو طبلین طام سعادتدن اورم کر کودم تازه کیدن ماهی کم کیرو کله

آرزومند رخ شاه چو ماهم حافظ همتی تا بسلامت ز درم باز آید

مهجه شاهین دخی آرزولوسیم ای حافظ ایت دعا تاکه قپومدن ایچرو صاغلغله کله

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

ستاره‌ٔ بدرخشید و ماه مجلس شد دل رمیدهٔ ما را رفیق و مونس شد

بلوردی بر یولدزی اختر و ماه مجلس اولوب بزم حشیین دلیمزه رفیق و مونس اولوب

نگار من که بمکتب نرفت و خط ننوشت بغمزه مسئله آموز صد مدرس شد

یارمکه مکتبه وارمادی یزمدی خطده نظرله یوز مدرسه علم اوقودر اولوب

طرب سرای محبت کنون شود معمور که طاق ابروی یار منش مهندس شد

سرور خانهٔ عشق شمدی اولیسر معمور نکارمك قشی یاسی کم اکه معمار اولوب

کرشمهٔ تو شرابی بعاشقان پیمود که علم بی‌خبر افتاد و عقل بی‌حس شد

ایچردی عاشقه بر و صباحه نازك کم که جهله علمی دوشوب عقلی بی فهم اولوب

لب از ترشح می پاك کن ز بهر خدا که خاطرم بهزاران گنه موسوس شد

خدا ایچون لبکدن ایت می صیزندیسندن پاك هزار جرمله کوکلم که شبهه اهلی اولوب

که خاطرم بنجه بیك جرمله موسوس اولوب

بصدر مصطبه‌ام می‌نشاند اکنون دوست — گدای شهر نگه کن که میر مجلس شد

گجردی شمدی حبیب صدر مسکنانه بنی — فقیر شهره نظر قیل که شاه مجلس اولوب

ببوی او دل بیمار عاشقان چو صبا — فدای عارض نسرین و چشم نرگس شد

قوقوسی ایله ضعیف گوکلی عاشقین چو نسیم (امیدی ایله) — یکانغ بنیه یه نرگسیجه چشمنه قربان اولوب

زراه میکده یاران عنان بگردانید — چرا که حافظ ازین راه رفت و مفلس شد

طریق میکده‌دن یوز بدوستان چویرک — نیچونکه خواجه بو یولدن کیدوب بو مفلس اولوب

خیال آب خضر بست و جام کیخسرو — بجرعه نوشی سلطان ابو الفوارس شد

خیال آب حیات بغلیوب و جام جمی — ابو الفوارس شاهین محابجه سینه کیدوب

چو ذره عزیز وجود است شعر من آری — قبول دولتیان کیمیای این مس شد

وجودز دکبی مقبول بلی بنم نظمم — بو منقره اولولر اعتبار اکسیر اولوب

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

آن کیست کز روی کرم با من وفاداری کند — برجای بدکاری چو من یکدم نکوکاری کند

اول کیمکه احساندن یکا با کاو وفادارلق ایده — برین کبی بد فعله بر دم ایو کارلق ایده

اول بانگ چنگ و نی آرد بدل پیغام وی — وانگه بیک پیمانه می با من وفاداری کند

اوک ساز و نی صوتی ایله اندن کنو قلبه خبر (یاردن) — بر جام میله اندن صونکی با کاو وفادارلق ایده

دلبر که جان فرسود از او کام دلم نگشود از او — نومید نتوان بود از او باشد که دلداری کند

دلبر که جان اندن الیم دل کامی اندن نی فتوح — ممکن سز اولمق نا امید اوله که دلدارلق ایده

گفتم گره نگشوده‌ام زان طره تا من بوده‌ام — گفتا منش فرموده‌ام تا با تو طراری کند

دیدمکه بن بن اولالی عقده صجك چوزامدم — دیدی بن اکا دیمشم تا سکا عیارلق ایده

بیان
نسخه: قوزلیکاغنه قربان و چشم نرگس اولوب

نسخه: خیال آب خضر بغلدی خسروی جام
می محبتیله که شاهین ابو الفوارس اولوب

نسخه: قبول شاهله اکسیر بو منقور مسی اولوب

اول کیمکه احساندن یکا با کاو وفادارلق ایده

نسخه: اول صوت ساز و نی ایله کوکله خبر یاردن ویره

ایدیکم زلفک عقده‌سین بن اولالی اچامدم چوزمدم

پشمینه پوش تندخوار

پشمینه پوش تندخو از عشق نشنیدست بو — از مستیش رمزی بگو تا ترک هشیاری کند

خرقه کیین طبع غضوب عشقدن قوقی ایشتمامش — مستلکدن اکا نکته دی تا ترک ایقلق ایده

چون من گدای بی‌نشان مشکل بود یاری چنان — سلطان کجا عیش نهان با رند بازاری کند

بی‌نشان فقیره بن کبی او بله کوزل مشکل اوله — شه قنده کونلی عشرتی سر خوش بازارلق ایده

زان طره پر پیچ و خم سهل است اگر بینم ستم — از بند و زنجیرش چه غم هر کس که عیاری کند

اول اکری بوکلم زلفدن قوردی اکر کورسم جفا — حبسیله زنجیردن نه غم اول شخصه کاو عیارلق ایده

شد لشکر غم بی‌عدد وز بخت میخواهم مدد — تا فخر دین عبد الصمد باشد که غمخواری کند

اولدی عدد سز جیش غم طالعدن امداد استرم — تا فخر دین عبد الصمد اوله که غمخوارلق ایده

با چشم پر نیرنگ او حافظ مکن آهنگ او — کان طره شبرنگ او بسیار مکاری کند

چوق حیله باز چشمی ایله ایتمه مراد حافظ انی — کانک کیجه رنکلو صجی چوق حیله مکارلق ایده

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

اگر بباده مشکین دلم کشد شاید — که بوی خیر ز زهد و ریا نمی‌آید

چکنسه سکتی خمره کوکل سزا فرضا — که زهد و سمعه‌دن ایو بو کلمیه زیرا

جهانیان همه گر منع من کنند از عشق — من آن کنم که خداوندگار فرماید

ایدرسه خلق جهان هب بنی منع عشقدن — بن ایدرم انی کا اهل امر بکا فرما

طمع ز فیض کرامت مبر که خلق کریم — گنه ببخشد و بر عاشقان ببخشاید

امیدی فیض کرمدن قویمه کا اهل کرم — گنه بغشلیه عشاقه هم کرم بخشا

مقیم حلقه ذکرست دل بدان امید — که حلقه‌ای ز سر زلف یار بگشاید

دل اول امیدیله در حلقه ذکر ده مقیم — کوزل صچینک او چندن که بر دوکم آچا جق

نسخه: صبی باورز خرقه کین بر قوقی عشقدن دوعامش

نسخه: بیچه بلور زنبو حیله اولکبی یار مشکل اوله

نسخه: قصد ایله حافظ انی

نسخه: کاول زلف شب رنکی انک چوق مکر و مکارلق ایده

نسخه: که زهد و سمعه‌ده ایو حه قوقی کلمیه تا

بن اهل او ایدرم کا فی بو بوده بلماه

ترا که حسن خداده هست و حجلهٔ بخت   چه حاجتست که مشاطه ات بیارآید
سکا که حق کرمی حسن و طالع خوش‌داد   سنی دوزغیه مشاطه احتیاج نولا
چمن خوشست و هوا دلکشست و می بیغش   کنون بجز دل خوش هیچ درنمی باید
چمن کوزل و هوا جان جکن و صافی شراب   کر کچوز ایلك دلدن دیکر جه شی حالا
جمیله ایست عروس جهان ولی هش‌دار   که این مخدره در عقد کس نمی پاید
جهان کلینی کوزلدر دولیك اوصلوجه اول   کمسنه عقد بنه کلمز بو ستوده قیزه‌ها
نخواهد این چمن از سرو لاله خالی ماند   یکی همی رود و دیکری همی آید
بو بغچه قالمیس خالی لاله سرو بدن   کید دبری دهی اخر بری کلور حالا
(هنا)
زدل کدائی اخلاق ما مبرس و مبین   که هرچه هست درآینه روی بنماید
کدائی خلقتمز صورمه سن کو کلادن بق   که هرنه اینه ده وار یوزینی کوستره‌ها
بلابه کفتمش ای ماه رخ چه باشد اکر   بیك شکر ز نو دل خستهٔ بیاساید
دیدم نیاز له الکا نولو دیوزی مه کر   الکودیرك براو بوش خسته کوکلمه نولا
بخنده کفت که حافظ خدا را مپسند   که بوسهٔ تو رخ ماه را بیالاید
کولمله دیدی روا کورمه حافظ الله ایچون   که مه یوزینی او بوشك سنك بولاشدیرا

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

از سر کوی تو هر کو بملالت برود   نرود کار وش و اخر بخجالت برود
هر کیم اول سمتك او جندن که ملالتله کیدر   یورمز ایشی انك صوکده خجالتله کیدر
سالك از نور هدایت طلبد راه بدوست   که بجایی نرسد کر بضلالت برود
اسنه سون دوسته یولی شوق هدایتدن عاشق   بر یکا ایرمیه کم کر که ضلالتله کیدر

کر وی آخر عمر ازمی

سود او یوزیراز نه حاجت کم اوللشدیر سکا
ادیوز
کو کمدی فرحدن دکل دیکر جه سکا سنحه

برادیجه کو وبوه سین خسته کوکلوم نه اولا
نسخه

کا اوبوشك یوزی آبی بولاشدیرسکا
کر

کر وی آخر عمر ازمی و معشوق بسکیر   حیف اوقات که یکسر ببطالت برود
صوك عمر ده می و معشوقدن ال بر برهٔ   یازق اول دمل ره کم بردن او بیهوده کیدر
ای دلیل دل کم کشته خدا را مددی   که غریب ار نبرد ره بدلالت برود
دلیتك اولمشه رهبر مدد ایت حق ایچون   کر غریب ایلتمز سه یولکه دلالتله کیدر
حکم مستوری و مستی همه بر خاتم تست   کس ندانست که اخر بچه حالت برود
(ابور)
جمله مهر کده سنك صالح و فاسق حکمی   کم بیلور کم صوکی آنك که نه حال اوزره کیدر
(امری)
کاروانی که بود بدرقه‌اش حفظ خدا   بتجمل بنشیند بجلالت برود
اوله بر قافله کم مشعله سی لطف خدا   خوشلغیله قونر اول هم عظمت ایله کیدر
حافظ از چشمهٔ حکمت بکف آور جامی   بو که از لوح دلت نقش جهالت برود
عین حکمتدن اله خواجه کتور بر صو کم   لوح کوکلکدن اوله نقش جهالت کیدر
(کو کیدر)

مفاعیلن   مفاعیلن   مفاعیلن   مفاعیلن
(جنابق)

صبا وقت سحر بویی ز زلف یار می آورد   دل دیوانهٔ ما را ز نو در کار می آورد
سحر وقتی صبح یاردن صبا بر بو کتوردی   یکیدن عشقه شید اکو کلمز بزم کتوردی
من آن شاخ صنوبر را ز باغ سینه بر کندم   که هر کل کز غمش بشکفت محنت بار می آورد
بن اول سروی بوداغین سینه باغندن قوپاردم   غمندن کاجلودهر کل که غم یوکین کتوردی
(دکم)
ز بیم غارت عشقش دل پرخون رها کردم   ولی میریخت خون در ره بدان هنجار می آورد
قاجوردم قانلو کوکلم عشقنك یغماسی خوفندن   ولی دو کر دی قانی یوله اول ایو یله کتوردی
فروغ ماه می دیدم ز بام قصر او روشن   که روی از شرم آن خورشید در دیوار می آورد
(آورد)
عیانا کوردم انك کوشکی دامندن مهین شو قین   که اول کونش حجابندن دیواره یوز کتوردی
(قین)

اول کونش حجابندن بوزه نه یوز کتوردی
(نسخه)

کیدردم وقت بو وقت طشره مطرب ساقی قولیله

بقول مطرب وساقی برون رفتم که وبیگه — کزان راه گران قاصد خبر شوادمی اورد

کیدردم طشره مطرب ساقی قولیله کوبیکاه — که قاصد اول اغو بولدن خبر کوجین کتوردی

سراسر بخشش جانان طریق لطف واحسان بود — اکر تسبیح میفرمود اکر زنار می اورد

قمو بخشش جانان لطف احسان طریقیدی — اکر تسبیح بیوریلدی وکر زنار کتوردی

عفا الله چین ابرویش اگرچه ناتوانم کرد — بعشوه هم پیامی بر سر بیمار می اورد

خدا عفو ایده یا قاشینی زبون ایلدی بنی گرچه — باشینه خسته نك نازیله هم صحت کتوردی

خوشا آن وقت وساعت کزان زلف گره بندش — بدر می برد دل کاری که خصم افراد می اورد

نه خوش دم اولدی وساعت که انك دوکملو زلفندن — کوکل برایش چقاردی که خصم افراد کتوردی

ز رشك تا دزلف دوست بر باد هوای داد — صبا هر نافهٔ مشکین که از تاتاری اورد

ویروب باد هوایه یاد صبحی تلینه کوبندن — صبا هر نافهٔ مسکین که تاتاردن کتوردی

عجب میداشتم دیشب ز حافظ جام وپیمانه — ولی بحثی نمی کردم که صوفی وار می آورد

عجب دون کیجه حافظدن طوتردم جام وپیمانه — ولیکن اعدم اعراض که صوفیجه ایجوردی

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

هر آنکو خاطر مجموع ویار نازنین دارد — سعادت همدم او گشت ودولت همنشین دارد

هر اولکم خاطر خوشدر ویار نازنین طوتر — سعادت اولدی اکا همدم ودولت همنشین طوتر

حریم عشق را درگه بسی بالاتر از عقلست — کسی آن استان بوسد که جان در آستین دارد

قتی یوکسك عقلدن عشق بریك حولو قابوسی — اوبر اول ایشیکی کیشیکم یکده روحین طوتر

دهان تنك شیرینش مگر مهر سلیمانست — که نقش خاتم لعلش جهان زیر نگین دارد

آنك طتلو وطار اغزی مگر مهر سلیمانیدر — کم لعلین دنك مهری طاشی النده جهانی طوتر

لب لعل وخط مشکین چو آنش هست

126

لب لعل وخط مشکین چو آنش هست واینش هست — بنازم دلبر خود را که حسنش آن واین دارد

لب لعلیله مشکین خط چو اوله وارد روبوا دردر — اولم اوز دوستمه قربان که حسنی آن واین طوتر

چو بر روی زمین باشی توانایی غنیمت دان — که دوران ناتوانیها بسی زیر زمین دارد

اولسنك چونکه براوزده کمسن بیل وارلغك نعمت — فلك زیرا نیجه قدرتسزی زیر زمین طوتر

بخواری منگر ای منعم ضعیفان ونحیفان را — که صدر مجلس عزت فقیر ره نشین دارد

به ذکین بقمه خورلقله فقیران وضعیفانه — که عزت بزمنك صدرین فقیر یول نشینی طوتر

بلاگردان جان ودین دعای مستمندانست — که بند خیر از آن خرمن که ننك خوشه چین دارد

بلاسی دوندرر بو خصول دعاسی جان ودینلردن — او خرماندن خیر بند کیمکه عاری خوشه چین طوتر

صبا از عشق من رمزی بگو با خسرو خوبان — که صد جمشید وکیخسرو غلام کمترین دارد

شه خوبانه سویله ای صبا بر نکته عشقمدن — که یوز جمشید کیخسرو وجه عبد کمترین طوتر

وگر گوید نمی خواهم چو حافظ عاشق مفلس — بگوییدش که سلطانی گدایی همنشین دارد

اکر کم استمم دیرسه خواجه آسا فقیر عاشق — اکا سویلك که بو خسولی شهنشه همنشین طوتر

اوخرماندن خیر بند ایده کم عاری خوشه چین طوتر

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

دیرست که دلدار پیامی نفرستاد — ننوشت کلامی وسلامی نفرستاد

چوقدن بکه دلبر که پیام اتمدی ارسال — هم یزمدی بر لفظ وسلام اتمدی ارسال

صد نامه فرستادم وآن شاه سواران — پیکی ندوانید وپیامی نفرستاد

کوندردم اکا یوز بنی اول شاه سواران — یلدرمدی بو بیك وپیام اتمدی ارسال

بربیك

سوی من وحشی صفت عقل رمیده — آهو روشی کبك خرامی نفرستاد

بن عقلی قچیق شکلی وحوش جانبنه اول — بر آهو رویش کبك خرام اتمدی ارسال

بن وحشی شکل عقلی قاجیق جانبنه اول سنخ

مرغ دل

دانست که خواهد شدنم مرغ دل از دست   وزان خط چون سلسله دامی نفرستاد

بیلدیکه بنم مرغ دلم کیدیسر الدن   زنجیر جه صچندن بکه دام اعدی ارسال

فریاد که ان ساقی شکر لب سرمست   دانست که مخمودم و جامی نفرستاد

فریاد که او سرخوش دوداغی طتلوجه ساقی   بیلدی بنی مخمود که و جام اعدی ارسال

چندانکه زدم لاف کرامات و مقامات   هیچم خبر از هیچ مقامی نفرستاد

اوردم او قدر لاف کرامات و مقامات   هیچ بر یقه دن باکه پیام اعدی ارسال

حافظ بادب باش که واخواست نباشد   کر شاه پیامی بغلامی نفرستاد

حافظ اکه صورتله جواب او لمزادیب اول   کر عبدنه سلطان که پیام اعدی ارسال

مفعول   فاعلات   مفاعیل   فاعلات

ای پستهٔ تو خنده زده بر حدیث قند   مشتاقم از برای خدا یک شکر بخند

ای یار فمك که قند سوزنه اوردی خنده لر کولدلر   مشتاقم ایله بر حقیچون طتلو خنده لر کولدلر

جایی که یاد من بشکر خنده دم زند   ای پسته کیستی تو خدا را بخود مخند

بر یر که طتلو کولمکله اورسه یار صدا   فستق حقیچون اوردیشیکه کولمه سن نه لر

طوبی ز قامت تو نیارد دم زند   زین قصه بکذرم که سخن می‌شود بلند

طوبی بو یکدن اورمغه قادر دکل نفس   بزلر بو فقره دن که لم سوز اولور اوزر

کو طیره می‌نماید و کو طعنه می‌زنی   ما نیستیم معتقد مرد خود پسند

اور سك اکو که طعنه و کر کوستر ز غضب   خود بین کشی بزدکلوز سود یکم سود

ز اشفتگی حال من اگاه کی شود   انرا که دل نکشت کرفتار این کمند

اکاه قچان اولور که بنم شفته حالیمه   اول کسکه بو کمنده دلی اولمدی دوشر

خواهی که برنخیزدت از دیده

خواهی که برنخیزدت از دیده رود خون   دل در وفای صحبت رود کسان مبند

استرمیسین که قان جانی کوزکدن اقمیه   بر شخصك اوغلی عشقنه دل اولمه باغلو

باز ار ذوق کرم شد ان شمع رخ کجاست   تا جان و دل در آتش رویش کنم سپند

باز ادعشق طوتشدیغی اول یکانکی شمع   تا یوزی اتشنه ایدم جان و دل یوزد

حافظ چو ترك غمزهٔ خوبان نمی‌کنی   دانی کجاست جای تو خوارزم یا خجند

خوبان کوزین چو اغنه سین ترك حافظا   بیلور میسك که قنده یرك بوایکی شهر

مستفعلن   فعولن   مستفعلن   فعولن

دست از طلب ندارم تا کام من برآید   یا تن رسد بجانان یا جان ز تن برآید

تابن مراده ایربجه طوتمم الیم طلبدن کامم   یا تن ایردجیبیه یا جان جیقر بدندن

هردم چو بی وفایان نتوان کرفت یاری   ماییم خاك کویش تا جان ز تن برآید

هردم حقیقسز چه بر یاری طوتق اولماز   کویی ترابیوز بز حقیقنجه جان بدندن

جان بر لبست و حسرت در دل که از دهانش   نکرفت هیچ کامی جان از بدن برآید

جان لبده دلده حسرت کانك دهانی ایچون   هیچ طوتمدق براد ز و جان جیقا بور بدندن

از حسرت دهانش اید بتنك جانم   خود کام تنکدستان کی زان دهن برآید

طار لیغه کلدی جانم اغزی فراقلغندن   قنده بولور طادالتواوز کامنی دهندن

بکشای تربت من بعد از وفات و بنکر   کز آتش درونم دود از کفن برآید

اولدکده بن مزادم اچ صکره هم نظر قیل   کم بغریم اتشندن جیقار توتون کفندن

برخیز تا جمن را از قامت و قیامت   هم سرو در برآید هم نادون برآید

قالق یوری واو بغه دك کم بوی و قامتکدن   هم سروی ذوقه کلسون هم ویره میوه شوقدن

وار بغ

نسخه: ایکی کرکه اوغلی صحبت عشقنده دل باغلو

نسخه: تا جان و دل یکانکی اوینه ایدیم یوزر یوزر لك دیکلر

نسخه: دلبر کوزی چو غمزه ترك ایلمز اسیك حافظ بیلور میسك که قنده یرك بوایکی شهر

نسخه: اولور عشقه طوتق و دست چوق وفاز یکم بوصان ترابیوز که تا جان جیقه بدندن

کمسن بجقم اوزیلسن نه کوله لر

نسخه: بر شخص تو برابانه دکلوز سود یکم سود

بر گوزل غمز ترکی ...

بر بوی ان که در باغ یابد کلی چو رویت ... اید نسیم و هردم کرد چمن بر آید

اول اوم ایله کم باغده بوله یوزیکجه بر کل ... هر دم کلور طولانور دیل طرف باغ و کلشن

بنمای رو که خلقی واله شوند و حیران ... بکشای لب که فریاد از مرد و زن بر آید

کوستر یوزك كه عالم حیران و بیهوش اوله ... اچ دودا غك كه فریاد كلسون اوديله زند

هر یك شکست زلفت پنجاه شست دارد ... چون این دیل شکسته با آن شکن بر آید

هر بو کلوی صچبکك یوز دکلو اولته طوتر ... بنجه خسته دل اول قور ملا جیقو اقرار

کویند ذکر خیرش در خیل عشق بازان ... هرجا که نام حافظ در انجمن بر آید

خیر یله یاد ایدرلر عشاق ارا لغنده ... هر یر که حافظ آدی در بکده جیقه دوشی

فاعلاتن فاعلاتن ... فاعلاتن فاعلات

نسبت رویت اکر با ماه و پروین کرده اند ... صورتی نادیده اطلاقی تخمین کرده اند

بکزه دیش روییك اکرچه ماه و پروین اندیلر ... مطلقا کورلمدك بر صورتی تخمین اندیلر

شمهٔ از داستان عشق شورانکیز ماست ... ان حکایتها که از فرهاد و شیرین کرده اند

فتنه انکیز عشقمیزك خفره سندن جزئیدر ... اول حکایتلر که فرهاد ایله شیرین اندیلر

ساقیا می ده که با حکم ازل تدبیر نیست ... قابل تغییر نبود انچه تعیین کرده اند

باده ویر ساقی که ازل حکمینه تدبیر یوقدر ... قابل تغییر دکل اول شیکه تعیین اندیلر

هیچ مژکان دراز و غمزه جادو نکرد ... آنچه ان خال سیاه و زلف مشکین کرده اند

هیچ اوزون کرپك دخی جادوی غمزه اتمدی ... انی کم اول قاره بك هم زلف مشکین اندیلر

در سفالین کاسه رندان بخواری منکرید ... کین حریفان خدمت جام جهان بین کرده اند

بقمه یك خور لقله صقسی جابنه عاشقلرك ... کم بو اشخاص خدمت قدح جهان بین اندیلر

بقمه صقسی جامنه عاشقلرك خود بين ايله ... ازخم بیکانه چون

ازخم بیکانه چون داند اندر کشید ... دختر رز را که نقد عقل کابین کرده اند

بنجه بر بیکانه او صدن سینه به چکه بیلور ... باغ قیزین کم نقد عقلی اکا کابین اندیلر

خاکیان بی بهره اند از جرعهٔ کاس الکرام ... این تطاول بین که با عشاق مسکین کرده اند

جام جومرد جرعه سندن عاشقان بی حصه لر ... بو جفایی کور که اول عشاق مسکین اندیلر

شهپر زاغ و زغن زیبای صید و قید نیست ... این کرامت همره شهباز و شاهین کرده اند

چیلاق و قوزغون قنادی صید و قیده خوش دکل ... بو کرم بخشین سزا شهباز و شاهین اندیلر

نکهت جان بخش دارد خاك کوی دلبران ... عارفان اینجا مشام عقل مشکین کرده اند

خاك سمت دلربالر ردیع جان بخشا طوتر ... بونده عاشقلر دماغ عقلی مشکین اندیلر

شعر حافظ را که یکسر وصف احسان شماست ... هر کجا بشنیده اند از صدق تحسین کرده اند

حافظك شعرینی جمله لطفکز وصفی سزك ... قنده کم ایشتدیلر کوجکله تحسین اندیلر

فاعلاتن فاعلاتن ... فاعلاتن فاعلات

صورت خوبت نگارا خوش بآیین بسته اند ... کوییا نقش لبت از جان شیرین بسته اند

دلبرا خوب صورتنك بر خوشجه شکل بغلمش ... کوییا شکل لبکده طتلو جاندن بغلمش

خط سبز و عارضت بس خوب و دلکش یافتم ... سایبان از کرد عنبر کرد نسرین بسته اند

خط سبز و عارضك بولدم لطیفه و خوب دخی ... کولکه لك عنبر توزندن طرفاق کل بغلمش

از برای مقدم خیل خیال مردمان ... ز اشك خونین در دیار دیده آذین بسته اند

کلسیجون نشه خیالك مردم چشمم عسکری ... قانلو یاشدن شهر کوزده زیب و زینت بغلمش

کار زلف تست مشك افشان اما عاقلان ... مصلحت را تهمتی بر نافهٔ چین بسته اند

زلفکك کاری سنك صاجمه اما شمدیلك ... بر خصوصیچون نافهٔ چین اوزره تهمت بغلمش

یارب آن دوست و در پیرامنش بند کلاه … یا بکرد ماه تابان عقد پروین بسته اند

جوره یانده عجب بند کلاهی اول یوزك … یوخسه مهتابه چوره سین اولکر باغمی بغلمش

جمله وصف عشق می بود وحسن روی او … بیش ازین انها که بر فرهاد وشیرین بسته اند

وجهنك هپ خوبلغی هم عشقمك وصفی ایش … بوندن اوك اول نسنه کم فرهاد وشیرین بغلمش

حافظا محض حقیقت کوی یعنی سر عشق … غیر ازین دیکر خیالاتی بتخمین بسته اند

ای خواجه محض حقیقت سویله یعنی اسرار عشق … نیجه تخمین له خیالات بوندن اوزکه بغلمش

فاعلاتن فعلاتن فعلن فعلات

بوی مشك از ختن باد صبا می آید … این چه بادست کزو بوی شما می آید

بوی مسکین سحری بل ختندن کلیور … بو نه یلدر که سزك قوقیکز اندن کلیور

نکهت مشك ختن میدمد از جیب نسیم … کاروانی مکر از ملك خطا می آید

سمت یلدن ختنی مسك قوقیسی اسمکده … کویا قافله کم ملك خطادن کلیور

بر ندادم دل از و تا نرود جان ز تنم … کوش کن کز سخنم بوی وفا می آید

اندن الم دلی تا کتمیجك جان تندن … دکله دوستلق قوقیسی کم بو سوزمدن کلیور

پیش تیر غمش ای سپر از سینه ساز … دیده بر بند که پیکان ز هوا می آید

ایتمه دل تیر غمی اوکنه قلقان بر تندن … بغله بك کوزیکی دمرن کم هوادن کلیور

عشق ابروی تو پیوسته مرا می برهد … پادشاهست که یادش زکدا می آید

قاشلرك عشقی بنی هردم آن صورمقده … شاهد در خاطرنك کم فقرادن کلیور

پس که از اشك منت پای فرو رفت بکل … مردم چشم مرا از تو حیا می آید

چو قلغندن یاشمك باندی آیاغك چوره … احتجاب مردم چشمیمه کم سندن کلیور

حافظا از باده پرهیز

حافظا از باده مپرهیز که کل باز بباغ … از پی عیش بصد برگ و نوای آید

اگمه سندن خواجه پرهیز کم کلشنه کل … یوز قدر میوه و بیر اقله صفا جوره کلیور

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

روز وصل دوستداران یاد باد … یاد باد آن روزگاران یاد باد

دوستانك وصلی کونلر یاد اوله … یاد اوله اولکونه دملر یاد اوله

کامم از تلخی غم چون زهر کشت … بانك نوش باده خواران یاد باد

ای غمدن نجون زهر اولدی طماق … صوت نوشانوش رندلر یاد اوله

کرچه یاران فارغست از یاد من … از من ایشانرا هزاران یاد باد

کرچه دوستلر اکمدن فارغ بنی … نیجه بیك کز بندن انلر یاد اوله

مبتلا کشتم درین بند بلا … کوششن آن حق کذاران یاد باد

بو بلك بندینه اولدم مبتلا … سعیی حق حقانی دوستلر یاد اوله

کرچه صد رود ست در چشمم مدام … زنده رود باغکاران یاد باد

کرچه یوز ایرماق کوزم یاشی بنم … زنده رودی بنجوانلر یاد اوله

نیك درتدبیر غم درمانده ام … چارهٔ آن غمکساران یاد باد

عاجزم تدبیر غمده خوشیجه بن … چارهٔ اول غمکسارلر یاد اوله

راز حافظ بعد ازین ناکفته ماند … ای دریغ آن رازداران یاد باد

بعد ازین اسرار حافظ قالدی کر … ای یازیق اول سر طوتانلر یاد اوله

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

مطرب عشق عجب ساز و نوایی دارد
نقش هر نغمه که زد راه بجایی دارد

عشق چالان عجب ساز و مقامات طوتر
چالدی بر نغمه که هر پرده سی بر بر طوتر

عالم از ناله عشاق مبادا خالی
که خوش آهنگ و فرح بخش و صفایی دارد

اولمسون خالی جهان ناله عشاقلردن
زیرا آهنك و فرح بخش و صفالر طوتر

پیر دردی کش ما گرچه ندارد زر و زور
خوش عطا بخش خطا پوش خدایی دارد

شیخ محمود دبیر عز کرچه زر و زور طوتمز
خوش کرم بخش خطا پوشی افندی طوتر

محتشم دار دلم کین مکس قند پرست
تا هوادار تو شد فر همایی دارد

خوش نجه طوت کوکلمی کم عاشق قند بو سنك
تا سکا اولدی عاشق که هما شوق طوتر

از عدالت نبود دور اگرش پرسد حال
پادشاهی که بهمسایه گدایی دارد

اولمیه حالنی کر صوره عدالتدن دور
بر شهنشه که جوار نده فقیر قوکشی طوتر

اشك خونین بنمودم بطبیبان گفتند
درد عشقست و جگر سوز دوایی دارد

قانلو کوز یاشمی کوستردم اطبایه ددی
درد عشقدر که جگر سوز صبر خوش طوتر

ستم از غمزه میاموز که در مذهب عشق
هر عمل اجری و هر کرده دوایی دارد

ظلمی اوکرنمه کوزکدن که محبت یولنده
هر عمل اجری و هر ایشده جزایی طوتر

نغز گفت آن بت ترسابچه باده فروش
شادی روی کسی خور که صفایی دارد

می فروش اول بت ترسابچه خوش سوز دیدی
بر کسنه یوزی عشقینه مایج ذوق طوتر

دل من معتکف زلف تو شد نیکو داد
بلبل عشق تو شد برگ و نوایی دارد

معتکف اولدی سنك زلفکه کوکلم خوش ایمدی
اولدی عشقك قوشی خوشحال ایله قدرت طوتر

خسروا حافظ درگاه نشین فاتحه خواند
وز زبان تو تمنای دعایی دارد

اوقودی فاتحه درکاهده نشین خواجه شها
بر دعا دركه سنك دیلدن و احساندن طوتر

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

نیست در شهر نگاری که دل ما ببرد
بختم ار یار شود رختم ازینجا ببرد

بر کوزل یوقدر که شیرازده دلیمزی ایلده
طالعم یار اوله کر رختمی بوندن ایلده

کو حریفی کش سرمست که پیش کرمش
عاشق سوخته دل نام تمنا ببرد

قنده بر باده پرست یار که کرمکاه لقندم
عاشق دل یانمه لسنکی آدینی ایلده

باغبانا ز خزان بیخبرت می بینم
آه ازان روز که بادت گل رعنا ببرد

بغچوان بن سنی کوردم که خزاندن غافل
آه او کوندنکه کوزل غنچه کلك یل ایلده

رهزن دهر نخفتست مشو ایمن ازو
اگر امروز نبردست که فردا ببرد

یوك کسن دهر اویانق اوله صقین اندن ایمین
کر بوکون الدیسه محرکی یارین ایلده

در خیال این همه لعبت بهوس می بازم
بو که صاحب نظری نام تماشا ببرد

کند و فکرمده نه بودك اندم اویونلر اشکله
بر نظر اهلی اوله کوردمك آدینی کم ایلده

علم و فضلی که بچل سال دلم جمع آورد
ترسم آن نرگس مستانه بیغما ببرد

علم و فضلی که کنوردم درقده قرق ییلده
قورقرم یغمایه اول کوزلری مستانه ایلده

سحر با معجزه پهلو نزند ایمن باش
سامری کیست که دست از ید بیضا ببرد

سن امین اولکه سحر معجزه یه یاقلشمز
سامری کیمکه ید بیضادن الاوست ایلده

بانگ گاوی چه صدا باز دهد عشوه مخر
بر صغیر صوتی نه سس ویره صفا الله صقین

راه عشق ار چه کمینگاه کمانداران است
هر که دانسته رود صرفه ز اعدا ببرد

عشق یولی کرچه یوسی کاهی کماندارانده
کیمکه عاقلجه کیدر خصمدن اوستلك ایلده

عشق یولی کرچه کماندارنك کمینگه یوسی ایسه
کیمکه عاقلجه کیدر خصمدن اوستلك ایلده

جام مینائی می سدّ رهِ تنگدلیست | منه از دست که سیل غمت از جا ببرد

سدّ راه دی سبز جامی کوکل طارلغنه | قومه الدن که غم سیلی یرکدن ایلده

حافظا ور جان طلبد غمزهٔ مستانهٔ یار | خانه از غیر بپرداز و بهل تا ببرد

جان دیلرسه بخواجه غمزهٔ مستانهٔ یار | غیریدن دل اوینی بوشله کرنا اول ایلده

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

جهان برابروی عید از هلال وسمه کشید | هلال عید در ابروی یار باید دید

هلالدن ابروی عیده وسمه کولا چکدی | که کورمک قشنی یاری کرکلو و عیدی

شکسته گشت چو پشت هلال قامت من | کمان ابروی یارم چو وسمه باز کشید

بنم بویم مه نو وارقه سی کبی صندی | جیبمک قشنی یاسی چو و راستی چکدی

مپوش روی و شود خط از تفرج خلق | که خواند خط تو بر روی ان یکاد و دمید

یوز اورتمه اولمه حجاب تفرج خلقدن | که کلدی یوزیکه خطک وان یکاد اوقودی

مگر نسیم تنت صبح در چمن بگذشت | که گل ببوی تو بر تن چو صبح جامه درید

مکر سنک بلی اوغرادی چمن سحر باغنه | سحر جه جامه قوقله کل تنه چکدی

نبود چنگ و رباب و گل و نبید که بود | گل وجود من آغشتهٔ گلاب و نبید

یوغیدی ساز ایله قلغو و کل ایله باده | گلاب و میله وجودم چموری اصلاندی

بیا که با تو بگویم غم و ملالت دل | چرا که بی تو ندارم مجال گفت و شنید

بکل که سا کو کل حزن و قیغوسین دییم | اینچمه دیمه سنسزکم کوچی قالمادی

بهای وصل تو گر جان بود خریدارم | که جنس خوب مبصر بهر چه دید خرید

اکر که جان ایسه وصلک بهاسی بن الورم | که شکل خوبی مبصر نه کوردیسه الدی

ذکور دوی ایر مبصر که شکل خوب الدی نسخه

مریز آب سرشکم که

131

مریز آب سرشکم که بی تو دور از تو | چو باد می شد و در خاک راه می غلطید

یشیمی دوکه که سنسز ایراق اولاسندن | که خاک راهه کیدوب یل کبی یووالندی

چو ماه روی تو در شام زلف می دیدم | شبم بروی تو روشن چو روز میگردید

چو کوردم ای یوزیکی زلفک شبنده | یوزکله کون کبی روشن بنم کیجهم اولدی

بلب رسید مرا جان و بر نیامد کام | بسر رسید امید و طلب بسر نرسید

ایرشدی جان دوداغیمه حصوله کلمدی کام | طلب ایرشمدی باشه و اوم بشه ایردی

ز شوق روی تو حافظ نوشت حرفی چند | بخوان ز نظمش و در گوش کن چو مروارید

نیجه حروف خواجه یازدی یوزک سوسندن | اوقی نظمله و طاق قولغه چو زمرودی

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

حافظ خلوت نشین دوش بمیخانه شد | از سر پیمان برفت با سر پیمانه شد

خواجهٔ مسجد مکین میکده یه دوندی کتدی | عهد زهددن کچوب می هوسنه کیدوب

شاهد عهد شباب آمده بودش بخواب | باز به پیرانه سر عاشق و دیوانه شد

خوبلغی کنجلک دمین دوشده کلوبدی کا | پیرلکی دمده بنه عاشق و شیدا اولوب

مغبچهٔ می گذشت راهزن دین و دل | در پی آن آشنا از همه بیگانه شد

کچدی چو بر مغبچه دین و کوکل رهزنی | جمله دن اول یار ایچون وحشی کله اولوب

آتش رخسار گل خرمن بلبل بسوخت | چهرهٔ خندان شمع آفت پروانه شد

یاندی اودی کلک یاقدی تن بلبلی | شوقلو مومین چهره سی افت پروانه اولوب

گریهٔ شام و سحر شکر که ضایع نگشت | قطرهٔ باران ما گوهر یکدانه شد

شام و سحر اغلمق اولمدی ضایع شکر | قطرهٔ کوز یاشمز گوهر یکدانه اولوب

صوفی مجنون که دی جام و قدح می‌شکست   دوش بیك جرعه می عاقل و فرزانه شد

دونکه قیردی دلی صوفی قدح ایله جام   جرعهٔ می ایله دون عارف و دانا اولوب

نرکس ساقی بخواند آیت افسونکری   حلقهٔ اوراد ما مجلس افسانه شد

اوقودی ساقی کوزی آیت سحارلغی   مجلس اورادمز اسکن فقره اولوب

منزل حافظ کنون بزمکه پادشاست   دل بر دلدار رفت جان بر جانانه شد

شمدی یری حافظك مجلس شاهانه‌در   یار یانینه کیدی دل جانله جانانه اولوب

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

هرکزم نقش تو از لوح دل و جان نرود   هرکز از یاد من آن سرو خرامان نرود

لوح دلده همی شکلك و جانمدن کتمز   هردم اول سرو خرامان خاطرمدن کتمز

از دماغ من سرکشته خیال رخ تو   بجفای فلك و غصهٔ دوران نرود

بن ازیك باشده دماغمدن رخكك شکلی   جور کردون ایله قیغوی جهاندن کتمز

در ازل بست دلم با سر زلفت پیوند   تا ابد سر نکشد و از سر پیمان نرود

بغلدی زلفکله عهدی ازلده کوکلم   تا ابد چکمیه باش عهدی و اماندن کتمز

هر که جز یاد غمت درد دل مسکین منست   برود از دل من و ز دل من آن نرود

غم یوکك غیری نه کیم بن فقرا کوکلندر   کیده کوکلمدن او قیغوك یوکی دلدن کتمز

آنچنان مهر تو در جان و دلم جای گرفت   که اگر سر برود مهر تو از جان نرود

جان و کوکلمده سنك مهرك او دکلو بر طوتدی   کیم اکر باشی کیده اول جان و کوکلدن کتمز

کر رود از پی خوبان دل من معذورست   درد دارد چه کند کز پی درمان نرود

خوبلر ارد بجه بنم دل کیده کر معذوردر   دردی وار نه ایده که درمان هوسندن کتمز

هر که خواهد که چو حافظ

هر که خواهد که چو حافظ نشود سرکردان   دل بخوبان ندهد و ز پی ایشان نرود

خواجه وش کیمکه دیلر اولمیه حیران و دلی   خوبلره ویرمیه دل هم اولر اردن کتمز

مفعول   مفاعلن   فعولن

عشق تو نهال حیرت آمد   وصل تو کمال حیرت آمد

عشقك که کلوب نهال حیرت   وصالك ده کلوب کمال حیرت

بس غرقهٔ بحر وصل کاخر   هم با سر حال حیرت آمد

جوق بحر وصاله طالمش کس   صوك حالی کلوب بسمت حیرت

نه وصل بماند و نه واصل   انجا که خیال حیرت آمد

انده نه وصال قالور نه واصل   اول یرکه کلوب خیال حیرت

از هر طرفی که کوش کردم   آواز سؤال حیرت آمد

اندم که اشتمه هر یکادن   بر سس که کلوب سؤال حیرت

یك دل بنما که در ره او   بر چهره نه خال حیرت

کوستر که آنك یولنده بر دل   یوقدر که یوزنده خال حیرت

شد منهزم از کمال عزت   آنرا که جلال حیرت آمد

بست اولدی کمال عزتندن   اکا که کلوب جلال حیرت

سر تا قدم وجود حافظ   در عشق نهال حیرت آمد

باشدن آیغه وجود حافظ   عشق ایچره کلوب نهال حیرت

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

فتنه بر غمزه ده دل ناکه بر یاقمشدی

دوش می آمد و رخساره برافروخته بود | تا کجا باز دل غمزده سوخته بود
یار دون کیجه رخساره سنی یاقمشدی | ناکه بر غمزه ده دل فتنه یه یاقمشدی

رسم عاشق کشی و شیوهٔ شهرآشوبی | جامهٔ بود که بر قامت او دوخته بود
قتل عشاق توره سی عادت شهرآشوبلق | بر لباس ایمش انک دیکیلی بویجه ایدی

جان عشاق سپند رخ خود میدانست | آتش چهره بدین کار برافروخته بود
جان عشاقی بیلوب اوز رخنه بوزرلک | چهره سی آتشنی بو ایش ایچون یاقمشدی

کفر زلفش ره دین میزد و آن سنگین دل | در رهش مشعله از چهره برافروخته بود
کفر زلفی ره دین اورور او سنکین دلده | چهره سندن یولنه شعله اویاندرمش ایدی

دل بسی خون بکف آورد ولی دیده بریخت | الله الله که تلف کرد و که اندوخته بود
چوق کتوردی الله قانی یورکم اما کوز دوکدی | کم تلف اندی عجب کم دخی کسب اتمشدی

یار مفروش بدنیا که بسی سود نکرد | انکه یوسف بزر ناسره بفروخته بود
یاری دنیایه فروخت اتمه که چوق فایده سود | اولکسی یوسفی قلب اقچه یه کم صاتمشدی

گرچه میگفت که زارت بکشم میدیدم | که نهانش نظری با من دلسوخته بود
کرچه دردی سنی خور اولدیریرم بن کوریردم | کم خفیجه نظری بن دلی یاقمشله ایدی

گفت و خوش گفت برو خرقه بسوزان حافظ | یارب این قلب شناسی ز که آموخته بود
دیدی هم خوش دیدی وار خرقه‌نی یاندر حافظ | بیلمه بو قلبی عجب کم کشیدن اوکرندی

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

قتل این خسته بشمشیر تو تقدیر نبود | ورنه از غمزهٔ جادوی تو تقصیر نبود
بو ضعیف قتلی قلیجکله دکلدی تقدیر | یوخسه کم غمزهٔ جادوکده بوغیدی تقصیر

دکلدی

یارب آینهٔ حسن توجه

نسخه: جوق کتوردی یورکم قان الکوز دوکدی ولی / نه عجب اندی تلف ... قازانشدی اما

نسخه: صان اوکسی یوسفی قلب اقچه یه صاتمشدی

نسخه: کرچه خور اولدیریرم دردی سنی کوریردم

ای عجب

نسخه: بو ندی بوقلبی عجب کیم کشیدن اوکرندی / خوش دیدی

[illegible]

حسنک آینه سی ایا کجوهر طوتر نسخه

133

یارب آینهٔ حسن توجه جوهر دارد | که در او آه مرا قوت تأثیر نبود
خوب بلغک آینه سی ایا که نه جوهر طوتر | بو قدر اوانده بنم آهیمه که قوت تأثیر

من دیوانه چو زلف تو رها میکردم | هیچ لایقترم از حلقهٔ زنجیر نبود
بن دلی چونکه سنک زلفکی ترک ایلردیم | هیچ دکل حلقهٔ زنجیردن اوزکه بکا یر

ترک

نازنینتر ز قدت در چمن ناز نرست | خوشتر از نقش تو در عالم تصویر نبود
بتمدی ناز چمنده که بویکدن نازک | خوشتر اولمادی بوزکدن نده جهانده تصویر

تا مگر همچو صبا باد بزلف تو رسم | حاصلم دوش بجز نالهٔ شبگیر نبود
تا اوله باد صبا کبی ایرم زلفوکه | حاصلم دون دکل ایدی که دیکر آه شبگیر

نسخه: تا مگر باد صبا کبی ایرم زلفکه ید / دون کیجه اولدی کسبم دیکر آه شبگیر

سر ز حیرت بدر میکده‌ها میکردم | چون شناسای تو در صومعه یک پیر نبود
باب میخانه ده باش قالدردم حیرتدن | چونکه مسجدده سنی بوغدی الکلر بر پیر

نسخه: ایدم میکده ده ... انمادن

آن کشیدم ز تو ای آتش هجران که چو شمع | جز فنای خودم از دست تو تدبیر نبود
موجه ای هجر اودی کم چکدم انی بن سندن | غیری یوق فانی اولمق اوزم الکدن تدبیر

نسخه: ... دیکر اوزمی الکدن تدبیر

آیتی بود عذاب انده حافظ بی تو | که بر هیچ کسش حاجت تفسیر نبود
خواجه قیغوسی عذابدن ایدی برشیئی سنسز | هیچ کیمسنه یه دکل ایدی که حاجت تفسیر

نسخه: سنسز ایدی خواجه قیغوسی عذاب ایدی / هیچ بر شخصه دکل ایدی که حاجت تفسیر

مفعول مفاعلن فعولن

دل شوق لبت مدام دارد | یارب ز لبت چه کام دارد
دل شوق لبک مدام طوتر | آیا که شفکده نه کام طوتر

اغزکدن ایا نه کام طوتر

جان شربت مهر و باده شوق | در ساغر دل تمام دارد
جان شربت عشق و باده شوق | کوکل قدحنده تمام طوتر

سودای زلف یار دائم در دام بلا مقام دارد

زلفی

دائم کوزلك هوای زلفی در دام بلا مقام طوتر

تا صید کند دلی بشوخی بر کل ز بنفشه دام دارد

صید انمکه شوخلغیله بر دل خطدن رخ اوزره دام طوتر

رسدم

اخر رسدم که باز برسم کان دلبر ما چه نام دارد

ادیقمی بکا که صور رسم آخر کاول دلبر عزنه نام طوتر

نشنید

با یار کجا نشنیدان که او اندیشهٔ خاص و عام دارد

یار یله اوکس اوتوره قنده کاول طعنهٔ خاص و عام طوتر

خرم دل ان کسی صحبت با یار علی الدوام دارد

مسرور اوکشی دلی که صحبت یار یله علی الدوام طوتر

نسخه
عزت سببیله کم نام طوتر

حافظ چه دمی خوشست مجلس کاسباب طرب تمام دارد

حافظ نه زمان صفالو مجلس که اسباب سرور تمام طوتر

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

من و صلاح و سلامت کس این کمان نبرد که کس برند خرابات ظن ان نبرد

نسخه
بنماز هد و صلاح کمسه بو کمان ایلمز ویرمز
کمسه میکده نشینه ظن ان ایلمز ویرمز

صلاح و زهدی بنمله بو ظنی کس ایلمز او ظنی میکده نشینه زیرا کس ایلمز

من این مرقع دیرینه بهر آن دارم که زیر خرقه کشم می کس این کمان نبرد

نسخه
که زیر خرقه چکم می براد بو ظنی ایلمز ویرمز

بو اسکی خرقه یی بن اول سبب ایچون طوترم که زیر خرقه چکم می بو ظنی کس ایلمز

مباش غره بعلم و عمل فقیه مدام که هیچ کس ز قضای خدا جان نبرد

نسخه
که کمسه او خدادن خلاص جان ایلمز درمز

بصوفی اولمه عمل علمه دائما مغرور که جان قضای خدادن که هیچ کس ایلمز

خلاص
مشو فریفتهٔ رنك

134

کل اولمه رنك و قوقی عزم جك ال اله جامی

مشو فریفتهٔ رنك و بو قدح در کش که زرنك غم زلت جز می مغان نبرد

نسخه
غم ایلین اخردلدن می مغانه ایلمز

اولمه رنك قوقو غره سی پیاله جك دلکدن اخر خمر مغان که غم ایلمز

اگرچه دیده بود پاسبان نوای دل بهوش باش که نقد تو پاسبان نبرد

نسخه
که غفلك ال بانه و ارکه پاسبان ایلمز
بیلا باده بلا ادیکد هوا

اگرچه چشمك اولو بد رسنك کوکل بکجی اول اوصله حاضر بکجی ناسنك که بکجی ایلمز

بسعی کوش اگر مزد بایدت ای دل کسی که کار نکرد اجور ایکان نبرد

نسخه
جار که اتمز عمل اجرت اربکان ایلمز
اجر ارایکان ایلمز

چالشمق ایت بکا ای دل کر کسه کراجرت که بر کشی عمل اتمزسه اجر مفت المنز

مفت

سخن بنزد سخندان ادا مکن حافظ که تحفه کس در و کوهر بحر و کان نبرد

نسخه
سرکس کوهر کان در بحره ارمغان ایلمز

باننده اهل کلاممك سوز اغمه حافظ ادا که انجو بحره کوهر کانه تحفه کس ان ایلمز

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

دی پیر میفروش که ذکرش بخیر باد کفتا شراب نوش و غم دل ببر ز یاد

دون اختیار میکده کم ذکری خیر باد دیدی یی ایچ و دل غمنی هم ابلت زیاد

نسخه
دیدیکه سوزم ایله قبول هر چه باد باد

کفتم بباد میدهدم باده نام و ننك کفتا قبول کن سخن و هر چه باد باد

دیدمکه بیله باده ویر دعار و ناموسم سوز ایله سن قبول د دی واد هر چه باد باد

نسخه
دیدیکه سوزن کوه
جو فیض و خسرو ما ملك الدن کر اوکیده
دی اولمه غملو بو اشن انجو بام سوغ و شاد

سود و زیان و مایه جو خواهد شدن ز دست کو بهر این معامله غمکین مباش و شاد

جو نکم زیان و فائده الیدن کیدر و مال دی سنکه اولمه بو ایشچون غملو همده شاد

بادت بدست باشد اگر دل نهی بهیچ در معرضی که تخت سلیمان رود بباد

نسخه
اولور الکده یل قویه سین بو غه کوکوکل
اول محلده که کیدر اول تخت هم بباد

اولور الکده یل قویه سین کوکلی هیچه کر بر یرده کم او تخت سلیمان کیدر بباد

بی خار کل نباشد و بی نیش نوش هم تدبیر چیست وضع جهان اینچنین فتاد

نسخه
کل خار سز عسل ده دیکنسز هم اولمز
تدبیره چاره وضع جهان بویله فتاد

کل خار سز و بال ده دیکنسزده اولمز تدبیر ندر که وضع جهان بویله فتاد

ودمادم

برکن زیاده جام ودمادم بکوش هوش   بشنواز وحکایت جمشید وکیقباد
طولدرهمان قدح بجید دن جان قولاغله   اندن ایشت حکایهٔ جمشید وکیقباد
حافظ کرت زبند حکیمانه ملالست   کوته کنیم قصه که عمرت دراز باد
کرخواجه وادسه نصیح حکیمدن شکاالم   قصر ایدهلم که فقرهٔ یی عمرك زیاده باد

مفعول   فاعلاتن   مفاعیل   فاعلات

انراکه جام صافی صهباش میدهند   میدانکه درحریم حرم جاش میدهند
الکاکه صافی آل میله کاسه ویره لر   بیلکم حریم قدسده یراکه ویره لر
صوفی مباش منکر رندان که سر عشق   روز ازل بمردم قلاش میدهند
رندانه منکر اولمه بصوفی که سر عشق   روز ازلده مردم عیاشه ویره لر
ساقی بیاد بادهٔ کلرنك مشکبوی   کاد باب عقل زحمت او باش میدهند
کلرنك ومسك قوقولی شراب صاقیا کتور   کاد باب عشقه اهل عقل غصه ویره لر
از لذت حیات ندارد تمتعی   امروز هر که وعدهٔ فرداش میدهند
طوتمز صفای دیرلکو صاغلقده اول کشی   کم ایرته وعده سینی بوکون اکه ویره لر
مطرب بساز پردهٔ عشاق بی نوا   کانراکه بی نواست نواهاش میدهند

حافظ بترك جنت فردوس میکند   کر درحریم وصل تو ماواش میدهند
حافظ براقمه جنت فردوسی ایلیه   کر یرا کاحریم وصالکده ویره لر

مفعول   فاعلات   مفاعیل   فاعلات

کادم نبود چرخ بسامان نمی رسد   خون شد دلم ز درد وبد رمان نمی رسد

ایشم صلاحه دور فلکدن

حریم
ویردیلر
منکر
نسخه
حافظ اوجنی ایده ترك خواجه حافظ بکا نه اکر

135

ایشم صلاحه دور فلکدن ایرشمیه   بغرم قان اولدی درد له درمان ایرشمیه
باانکه خاك کوی شدم همچو سك هنوز   اب دخم همی رود ونان همی رسد
اولدم انکله خاك کویی شمدی کلب کبی   عمر ضم کید دهیشه بکانان ایرشمیه
بی بادهٔ نمی کنم از هیچ استخوان   ناصد هزار زخم بد ندان نمی رسد
هیچ بر بولك سکر بولهم بو کمیکدن   نادشلویه زخم هزاران ایرشمیه
سیرم زجان خود بدل دوستان ولی   بیچاره را چه چاره چو فرمان نمی رسد
دوست خاطر یله کند وجانمدن طویم ولی   اصی نه دردمنده چو فرمان ایرشمیه
یعقوب را دو دیده زحسرت سفید کشت   اوازهٔ زمصر بکنعان نمی رسد
یعقوبك اولدی ایکی کوزی اق فراقدن   کنعانه مصر قاهره دن اون ایرشمیه
از ارزوت کشته کران باد غم دلم   اوخ کارزو بمن ارزان نمی رسد
ارزو کدن اولدی کوکلم اغو غم حمولی   حیفا که باکه ارزو لراسان ایرشمیه
ناصد هزار خار نمی روید از زمین   از کلبنی کلی بکلستان نمی رسد
تا بتمینجه روی زمینده هزاره تکن   بر کل اوجاغ کلدن او کلزاره ایرمیه
از دست برد جود زمان اهل فضل را   این غصه بس که دست سوی جانی نمی رسد
چرخك جفاسی چوقلغی اهل فضائله   بو غم یتر جان ایلنه دستی ایرمیه
از خشمت اهل جهل بکیوان رسیده اند   جزاه اهل فضل بکیوان نمی رسد
جهل اهلی ایردی نازخله اختشامدن   علم اهلنك فغانی دیکر اکه ایرمیه
حافظ صبور باش که در راه عاشقی   هر کس که جان نداد بجانان نمی رسد
جوق صبر ایدیجی اول خواجه کم کومدار لق   بو لنده کیمکه ویرمدی جان باده ایرمیه

هر کمکه جانی ویرمدی جانان ایرشمیه نسخه

حمولکه
نسخه
بر غنچه باغه کل اوجاغندن ایرشمیه
فضل دا
نسخه
بوغم یتر که جان ایکه دستنا ایرشمیه
نسخه
علم اهلی آهی دیکو کیوان ایرشمیه
[illegible]

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

زهی خجسته زمانی که یار باز آید — بکام غمزدگان غمگسار باز آید

عجب نه قوتلو زمانکم نکار کیرو به کله — کدرلولرد یلیجه نکار کیرو به کله

به پیش شاه خیالش کشیدم ابلق چشم — بدان امید که آن شه سوار باز آید

شه خیالی او کینه کوز آلتی جکدم — او قصد له که او شاه سوار کیرو به کله

در انتظار خدنکش همی برد دل صید — خیال آنکه بعزم شکار باز آید

اوین دلی سکر دیار اوقین کوز نمکده — او فکر له که شکار قصدنه کیرو به کله

مقیم بر سر راهش نشسته ام چون کرد — بدان هوس که بدین رهگذار باز آید

بولی اوجنده توز اسا مقیم اوتورمشم — او قصد له که بو یول اوغر اغینه بینه کله

اگر نه در خم چوگان او رود سر من — زسر چه گویم و سر خود چه کار باز آید

اکر که ویرمیه چوکانی اکرینه باشم — نه سویلیم بن او باشدن که اوزغیری اشه کله

دلی که با سر زلفین او قراری داد — گمان مبر که در آن دل قرار باز آید

کوکل که بغلدی عهد ایکی زلفی او حیله — ظن ایتمه که او کوکل بردخی قراره کله

سرشک من نزند موج در کنار چو بحر — اگر میان ویم در کنار باز آید

کوزم یاشی اورامز موج یاغده دریا — اکر که موی میانی بنم قوجاغنه کله

چه جورها که کشیدند بلبلان از دی — ببوی آنکه دگر نوبهار باز آید

نه کونه جوری شاد ایدن جکوبدر قوشلر — که اول امیدله کیم نوبهار دخی له کله

ز نقش بند قضا هست امید آن حافظ — که همچو سرو بدستم نگار باز آید

امید اول خواجه نقاش نقش عالمدن — که سرو بو بو نکار دخی الیمه کله

برسر بازار جانان حافظا

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلات

بر سر بازار جانان منادی می زنند — بشنوید ای ساکنان کوی جانان بشنوید

جان او بو بخیلر بازارنده منادیلر اوردر — ایشیدک ای سمت جانان ساکنانی ایشیدک

دختر رز چند روزی شد که از ما گم شدست — رفت تا گیرد سر خود هان هان حاضر شوید

بو نیجه کوندر اولدیکم بزدن شراب اولدی نهان — کندی تا اوزباشی قیدینه بیلک حاضر اولک

جامه دارد ز لعل و نیم تاجی از حباب — عقل و دانش می برد تا این ازوی نغنوید

لعلدن جامه حبابدن هم یارم افسر طوتر — عقل و علمی ایله دیا اندن امین اویومیک

هر که آن تلخم دهد حلوا بها جانش دهم — ور بود پوشیده و پنهان بدوزخ در شوید

کیم ویره اول مرمجی جان حلوا بها ویرم اکا — طامو ده کزلو و صقلو کر اوله کیرک آلک

دختری شب گرد و تیز و تلخ و گلرنگ است و مست — گر بیابیدش بسوی خانه حافظ برید

برقیز او اجی و سکین مست و کلرنک شب گزن — گر بولاسز خانه حافظ یکانی ایلدک

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

بنفشه دوش بگل گفت و خوش نشانی داد — که تاب من بجهان طره فلانی داد

ددی بنفشه کله دون و خوش نشان ویردی — جهانده زلف فلانکی باکه بوکم ویردی

دلم خزانه اسرار بود و دست قضا — درش ببست و کلیدش بدلستانی داد

دلم دفینه اسرار ایدی و دست قضا — درینی بغلدی بر خوبه مفتاحین ویردی

شکسته وار بدرگاهت آمدم که طبیب — بمومیائی لطف توام نشانی داد

ضعیفجه یا نکه کلدم سنک طبیب زیرا — سنک کرم مومیاسین بکا خبر ویردی

کوردی الاکه یادله وخفقه جانانه وبردی
یار بـه

کذشت بر من مسکین وبا رقیبان کفت   دریغ عاشق مقتول من چه جانی داد

بن اوکسوز اوستنه اوغرادی هم رقیبه دیدی   حیف که عاشقم اولمش نه کوزنه جانم وبردی

تنش درست ودلش شاد باد وخاطر خوش   که دست دادش ویاری ناتوانی داد

وجودی صاغ کوکلی شاد وطبعی خوش اولسون   انک که ال ویره یوخسوله یاردیلق ویردی

برو معالجه خود کن ای نصیحت کوی   شراب وشاهد وشیرین کرا زیانی داد

یودی معالجه کندوکه ایت بهی ناصح   شراب وطتلی ومحبوب کیمه زیان ویردی

خزینه دل حافظ زکوهر اسرار   بیمن عشق تو سرمایه جهانی داد

دفینه دل حافظ جواهر اسراردن   مبارک عشقکله مایه جهان ویردی
ابوجه

مفعول   فاعلات   مفاعیل   فاعلات

عشقت

عشقت نه سرسریست که از دل بدر شود   مهرت نه عارضیست که جای دگر شود

عشقک دکل قولاینه باشندن طیشه اوله   عارض دکل سوک که دخی بشقه یرده اوله

عشق تو در درونم ومهر تو در دلم   با شیر اندرون شد وباجان بدر شود

عشقک درونمه وبنم کوکلمه سوک   کندی سودیله ایچه وروح ایله طیشه اوله

دردیست درد عشق که اندر علاج او   هرچند سعی بیش نمایی بتر شود

بتر

عشق دردی بر مرضکه علاجی اغده اکا   سعی ندک زیاده ایده سین اول زیاده اوله

اول یکی منم که درین شهر هر شبی   فریاد من زعشق بافلاک بر شود

اول بری بنمکه بو شهر ایچره هر کیجه   عشقدن بنم اونمکه برابر کوکه اوله

کرزانکه من سرشک فشانم بزنده رود   کشت عراق جمله بیکباره تر شود

کر شویله زنده روده که کوز یاشی صچم   بر کزدن اصفهان اکنی یاش همه اوله

دی درمیان زلف

137

... مناسب اولمغله
... وزنیله غزل ...
... اخرنه ترجمه
جمله نحو پر اولنوب اعتبار اولنمه

دی درمیان زلف بدیدم رخ نکار   بر هیئتی که ابر محیط قمر شود

کوردم بناغ زلف اورته سنده دون   بر صورت اوزده کم بولوت ای محیط اوله

کفتم که ابتدا کنم از بوسه کفت نی   بکذار تا که ماه زعقرب بدر شود

دیدمکه بدا ایدم مه او بوسه دن دیدیکه لا   عقرب بولندن آی قوکه تا طشره ده اوله

حافظ بیاد لعلش اگر باده میخوری   مکذار هان که مدعیان را خبر شود

یادین لبن اکشله اکر می ایچک خواجه   قوما قو غفلتی که خبر دشمنه اوله

عاشق سر از لحد بدر آرد بپای بوس   کر خاک او بپای شما بی سپر شود

عاشق بشنین قبردن چیقاره پای بوسه   کر خاکپایک اکا کم پرده سزده اوله

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلاتن

اگر خدای کسی را بهر گناه بگیرد   زمین بناله برآید زمانه آه بگیرد

بهر کناهله بادی اکر که شخصی طوته   فغانه بشلیه یر کم زمانه عهده طوته

برابرست که وکوه پیش حضرت مولی   کهی بکوه ببخشد کهی بکاه بگیرد

حضور حضرتده حقده صمان وداغ برابر   کهی بغشلیه داغی وکه صمانله طوته

گنه بروی زمین میکنی نمی دانی   که ماه بر فلک از شومی گناه بگیرد

کناهی روی زمینده ایدک وبلمزمک   که صوچ کوتولکی آی کوک اوزده بوله طوته
ماهی فلکده

شبی زشرم گنه من چنان بگریم زار   که سجده گاه من از آن شب گیاه بگیرد
کوندز

جهاب جر بدن اوله بن اغلایم کیجه   که سجده کاهمی اول شب قموجمنی طوته
ای واه

تو پاک دامنی آری ولی شود پیدا   گناههای تو فردا که دادخواه بگیرد

اوت که پاک اتکسین ولی اولور که نمایان   کناهلرک که جزاده حق استیون کی طوته

اوت که پاک اتکسین اولور ولیک عیان   حق استیه سنی یاد یدکه جرملا طوته

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات
عشقک دکل قولاینه که باشندن طیشه اوله
عارض دکل سوک که دیکر یاکده اوله
عشقک سنک ایچمده بنم دلده هم سوک
کندی درونه سد له طیشه جانله اوله
عشق دردی بر مرضکه علاجی اغده اکا
نه دکلو سعی کوستره سین زائده اوله
اول بری بنم که بو شهر ایچره هر کیجه
عشقدن بنم اونم که برابر کوکه اوله
کر شویله زنده روده کوز یاشم صچم
بر کزدن اصفهان اکنی یاش همه اوله
کوردم بکانغ یاری زلف ایچره دون کیجه
بر صورت اوزده ابر ومحیط صاف مهه اوله
دیدمکه بدا ایدم مه او بوسه دن دیدیکه لا . یوق
عقرب بولندن آی قوکه تا طشره ده اوله
یادین لبن اکشله خواجه که ایچک شراب
قو غفلتی که قومه خبر دشمنه اوله
عاشق چیقاره اوکه پای بلنم قبردن
کرخاکی پرده سزجه سزک ایغه اوله
عم
الوکه بادی بر بنی بهر کناه طوته
فغانه بشلیه یرهم زمانده اه طوته
حضور حضرتده حقده صمان وداغله برابر
کهی بغشلیه داغی وکه صمانله طوته
کرایسی وبلی جرمونه فلکده مه طوته
جهاب صوچدن اودلک اغلیهیم حرنده رشب
که سجده کاهمی چایر چمند اول کجه طوته

که وداع بکریم بدان مثابه که باد — بهر طرف که رود آب دیده راه بگیرد

وداع دمنده اورتبه بکا ایده مکه اوجانان — نه سمته کم کیده کوزم یشی یولین قرطونه

چو شاه قصد هلاک کسی کند حافظ — کراست زهره و یارا که پیش شاه بگیرد

کشی هلاکنی قصد ایلیه چو شاه بحافظ — کیمک اودی کوجی وار شاه اوکینی که طوته

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

سر سودای تو اندر سر ما میگردد — بین که اندر سر شوریده جها میگردد

سر عشقک بشمز ایجره بزم دوراید بود — بق که شوریده بشیمزده نلر دوراید بود

هر که دل در خم چوکان سر زلف تو بست — لاجرم کوی صفت بر سر و پا میگردد

کیمکه جو کنجه کوکل بغلدی زلفک اوجنه — شبهه سز طوب کبی اول بی قدم و سر طولنور

گرچه بیداد و جفا میکند آن دلبر ما — دل بی او دل امید بوفا میگردد

گرچه اول دلبر عزجو دو جفایی ایلر — هردم امید وفا ایله دل اودین طولنور

از جفای فلک و غصهٔ دوران صد بار — بر تنم پیرهن صبر قبا میگردد

جونکه کوکدن و غم دور زمانه بوز کز — بو تنم اوزره صبر کوملکی صد چاک اولیور

در ضعیفی و نزاری تن بیچارهٔ من — چون هلالیست که انگشت نما میگردد

زار لقده وار لقده بنم دردتلو تنم — بر هلال کبی که پر مقله اشارت اولنور

بلبل طبع من از فرقت گلزار رخش — دیرگاهست که بی برگ و نوا میگردد

مرغ طبعم رخ گلزار فراقندن انک — جوق زمان که از قسز و براقسز طولنور

چند گویم مرو ای ذی نفس و هوا — کین هوائیست که در عین خطا میگردد

نیجه برکته دیم نفس و هوا اردنه دل — بر هوا کم بو هوا عین خطاده طولنور

بهوادارت ای سرو قد

نه همیله که کیدر اول کوزم یشی ره طونه

کم جو کنجه زلفک کز اوجنه بغلدی دل

تنده پیراهن صبر یعنی که بوزجاک ایده بود

ضعف وار لقده بنم دردتلو جسم و بدنم
صانکه بر مقله کبی آیه اشارت ایده بود

اشفته

بهوادارت ای سرو قد لاله عذار — بس که دل اشفته و سرگشته چو ما میگردد

سروبویلو یکانکی لاله سنک عشقکله — جوق کشی بز کبی سرسم و حیران دولنور

دل حافظ چو صبا بر سر کوی مقیم — دردمندست و بامید دوا میگردد

حافظک کوکلی صبا کبی مقیم سمتکده — دردمند درد دواوی ایله دوراید بود

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

میزنم هر نفس از درد فراقت فریاد — آه اگر ناله و آهم نرساند بتو باد

هر نفس دست فراقکدن او دردم فریاد — آه اگر کورمیه ایر ناله و ذادم سکه باد

چه کنم گر نکنم ناله و فریاد و فغان — کز فراق تو چنانم که بد اندیش تو باد

نیلیم آه و فغان ناله اگر ایلر سیم — شویله یم بنکه فراقکدن عدوک اولیجه باد

روز و شب غصه و غم میخورم و چون نخورم — چون ز دیدار تو دورم بچه باشم دلشاد

بن بیرم قیغو و غم روز و لیالنه ییم — چون جمالکدن ایراغم نیجه اولم دلشاد

تا تو از چشم من سوخته دل دور شدی — ای بسا چشمهٔ خونین که دل از دیده گشاد

سن ایراق اولالی بن خسته دلک کوزندن — چوق قان ایرمانی کوکل اندی کوزندن کشاد

از بن هر مژه صد قطره خون بیش چکد — چون بدادم دلم از دست فراقت فریاد

یوزدن ارتق اقر دیبن مژه مدن قان — چونکه دلم درد فراقکدن ایده یور فریاد

حافظ دلشده مستغرق یادت شب و روز — تو ازین بندهٔ دلخسته بکلی آزاد

ذکر که روز و لیال غرق اولوب عاشق حافظ — سن ایسه کوکلی جیتک کلی بوقولدن آزاد

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

ای بوبی سروی دکی لاله سنک عشقکله

صبا کبی
دولنیور

آه اگر آه و فغانم سکا ایر کورمیه باد

روز و شب بیرم الم قیغو نیجه باشم عدیم

ای نیجه قان بیکاری کوزدن ایدوب دل که کشاد

یوز ارتق قان اقر هر مژه مین دبندن

سن سه کلی بو بیتک کوکلی قولکدن آزاد

مرا بوصل تو گر زانکه دست رس باشد | وگر ز طالع خویشتنم چه ملتمس باشد

ال ایرمه وصلکه کر شویله کم اولورسکا | زیاده بخت اوزمدن نه اوم بکا اولا

بر آستان تو غوغای عاشقان چه عجب | که هر کجا شکرستان بود مگس باشد

عجب دگل ایشیککده نزاع عاشقلر | نه سمتده کم شکرستان اولورسنک اولا

چه حاجتست بشمشیر قتل عاشق را | که نیم جان مرا یک کرشمه بس باشد

قلیجله عاشقی قتله نه حاجت اوله سکا | ضعیفجه جانمه بر ناز تیر سکا اوله

اگر بمهر دو جهان یکنفس زنم با دوست | مرا ز هر دو جهان حاصل آن نفس باشد

اگر که بردم اودم دو جهانده یار ایله | او بر نفس بکا حاصل ایکی جهانده اولا

ازین هوس که مرا دست بخت کوتاهست | کم بسرو بلند تو دست رس باشد

بو یا که دنکیم بختمک الحقصه در | الم قچان که بوجه سرو یکا ایرو اولا

ره خلاص کجا باشد ان غریق دلرا | که سیل محنت عشقش ز پیش و پس باشد

خلاص یولی نیجه اولور او غرق غریقنک کم | که عشق محنتک سیلی اوک و آردجه اولا

هزار بار شوم آشنا و دیگر بار | مرا نبیند و پرسد که این چه کس باشد

کوزل لبینک کز اولودم بیلش دیگر کره | کوره نیجه داخی دیگر که دیر بو کیم اولا

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

هوس باد بهارم بسر صحرا برد | باد بوی تو بیاورد و قرار از ما برد

سمت صحرایه بنی بازیلی ازدوم آلدی | عطر کبی ریح کتوردی دو مغی بزدن آلدی

هر کجا بود دلی چشم تو برد از راهش | نه دل خسته و بیمار مرا تنها برد

قنده بر دل که کوزنک الیه آتی یولدن | یالکز خسته ضعیف کوکلی دوشورمادی

آمد و کرم برد آب رخم اشک چو سیم | زد بزر داد کسی کامد وانی کالا برد

بچه یانش کلاه یونم

الا بومه وصلکه شویله اگر که اولورسکا
نا اسنه کم دخی اوز طالعمدن اولا بکا
کوهر یکان کولاک اولورسنکا اولا
ضعیفجه جانمه بر ناز تیرکه اولا سکا
قچان الم که بوجه سرو یکا ایرشو اولا
یل کتوردی قوقکی بنی الدی
یالکز صانه که خسته ضعیف کوکلی الدی

139

سبحه یاش کلاه یونم صویون ایلندی گوری | و بردی سیمی زده هرکم بو قماشی الدی

دل سنگین ترا اشک من آورد براه | سنک را سیل تواند بلب دریا برد

طاشیجه کوکلی کوزم یاشی کتوردی یوله | سمت بحره سیل ایلتمک اوله ممکن طاشی

دوش ذوق طرب سلسله شوق تو بست | پای خیل خردم لشکر غم از جا برد

بغلادی شوقک ابیجی سلکمک ذوقنی | اوصن چریسی ایاغینی بردی الوبن غم چریسی

راه ما ابروی آن ترک کمان ابرو زد | رخت ما سنبل آن سرو سهی بالا برد

اول قاشی یا کوزلک نجمزم اوردی یولمز | صبر عزو دختنی اول زلف بوی سرو آلدی

جام می داد لب بت دم زدوان بخش نزد | آب می داد لب بخش و دوان افزا برد

جان ویرجلک نفسین اوردی لبکلی جام | بخش جان روح فزا لب میین آبن آلدی

بحث بلبل بر حافظ مکن از خوش سخنی | پیش طوطی نتوان نام هزار آوا برد

بلبلک اغنه بحث حافظه خوش سوزلکی | بلک آواز آدین ایلتمک اولیماز بر طوطی

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

سحر چون خسرو خاور علم بر کوهساران زد | بدست مرحمت یارم در امیدواران زد

سحر قوتی طوغلیسی شاهی علم چون طغفلوه اوردی | ترحم دستنی یارم امیدلک بابنه اوردی

چو پیش صبح روشن شد که حال مهر گردون چیست | برآمد خنده خوش بر غرور کامکاران زد

ندر حال وفاسی چرخک اولدی ظاهر اوکنده | کلوب اهل جهان مغرور خوش قهقهه اوردی

نگارم دوش در مجلس بعزم رقص چون برخاست | گره بگشود از گیسو و بر دلهای یاران زد

بزم ده دون کیجه یارم چو قصد رقصله قالقدی | صچندی دو کجی چوزدی و یاران کوکلنه اوردی

کیمکه سیم و بردی زده اوست بو قماشی الدی
اوله ممکن که کتاره سیل طاشی ایلتدی
دوکدی شوقم ابیجی دونکیجه صفا و قوم
اوصن چریسی تملین برده الم چریسی الدی
صبر عز اول بوجه بو کاکلی سروی الدی
اوردی جانه بخشی دمین دون دوادلفکلو جام
جان فزا بخشلیک روح اب بوزینی الدی
بلبل ایله خوش سوز لکنی سوز خواجه
کم طوطی اوکنه بلبک اوازی ایلندی
امیدوار بابنه اوردی
چیست دکدی
غرور کامرانانه کلوب خوش قهقهه اوردی
مکاران
برخاست

من از رنگ صلاح آن دم بخون دل بشستم دست | که چشم باده پیمایش صلا بر هوشیاران زد

بن اول دم خون بغرمله صلاح رنکندن یودم | محاولجی چشم جانانکم صلا عقل اهلنه اوردی

کدام آهن دلش آموخت این آیین عیاری | که اول چون برون آمد ره شب زنده داران زد

بو رسم مکری قنغی بغری آهن اکا اوکرتدی | اول احیای شب ایدن یوللی طشره چقیجق اوردی

خیال شهسواری پخت و شد ناگه دل مسکین | خداوندا نگه دارش که بر قلب سواران زد

بشوردی شهسوار عشقین وکتدی فوری دل مسکین | خدایا مصون طوت کاطلولر اوردوتاسنه اوردی

تعالی الله زهی ذاتی که تا بر رنگ هستی یافت | صفای جوهر پاکش دم از پرهیزکاران زد

دراب ورنگ رخسارش چه جان دادیم و خون خوردیم | چو نقشش دست داد اول رقم بر جانسپاران زد

یکانکی اب ورنکنده نه جان ویردک نه قان یوتدق | چو ویردی حسنی ال اذل جفا ویرن جانه اوردی

منش با خرقهٔ پشمین کجا اندر کمند آرم | زره مویی که مژگانش ره خنجرگزاران زد

نیجه یوک خرقه ایله بن کمنده کتوردم انی | کانک خیل زرهی مژکانی نیجه سیفلو اوردانه اوردی

نظر بر قرعهٔ توفیق و یمن دولت شاهست | بده کام دل حافظ که فال بختیاران زد

دعا مز قرعهٔ توفیق و شاهین یمن و اقبالی | مرادین خواجه نک ویرنکه فال بختیاره اوردی

شهنشاه مظفرفر شجاع ملک و دین منصور | که جود بیدریغش خنده بر ابر بهاران زد

شه غالب شجیع دین و دولت خصمنه منصور | کیم آنک جود مبذولی کولوشی ابر بهاره اوردی

از آن ساعت که جام می بدست او مشرف شد | زمانه ساغر شادی بیاد میگساران زد

اودم دنکه مشرف اولدی الیله جام می آنک | قدح پیمانه سین دوران مبالجی عشقنه اوردی

ز شمشیر زرافشانش ظفر آن روز بدرخشید | که چون خورشید انجم سوز تنها بر هزاران زد

زرافشان قلجندن نصرت

ش

مشوبیت سوردی شهسوار خنده بوقدر فوری دل مسکین

چیسنی ویردی کال اوکوجوردی صولجانه ویزه اوردی

بو صطر بوش

صحیفه تمام کلمز

نیجه بولک خرقه ایله بن کتوردم انی دام ایچره

کو فتیل مژکانی زرهی نیجه سیفلو اوردانه اوردی

دعا مز قرعهٔ توفیق و شاه اقبالی ذو قونلو

خواجه نک دل مرادین ویرکه فال خوش بختلغه اوردی

کم بخشایش مبذولی کولوشی بازار ابره اوردی

زرافشان قلیجندن نصرت اول کونی ظاهر باهم | که یلدز یا قنجی کون کوشی یالک بیک اطلوبه اوردی

دوام عمر و ملک او بخواه از لطف حق ای دل | که چرخ این سکهٔ دولت بدور روزگاران زد

دوام عمر و ملکین استه الطاف خدادن دل | بو دولت سکه سین دوران که ایام مدتنجه اوردی

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

بیا که رایت منصور پادشاه رسید | نوید فتح و بشارت بمهر و ماه رسید

بکل لوای ظفر خسروی یزه ایردی | صدای مژدهٔ نصرت ایله کونه ایردی

جمال بخت ز روی ظفر نقاب انداخت | کمال عدل بفریاد دادخواه رسید

که بخت کوزللکی نصرت یوزندن آجدی نقاب | کمال الحمدلله مظلوملر آهنه ایردی

سپهر دور خوش اکنون زند که ماه آمد | جهان بکام دل اکنون شود که شاه رسید

دم اوردی خوش دو نوبا اولدکه شمدی ای طوغدی | کوکل مرادنه عالم ایردکه شاه ایردی

ز قاطعان طریق این زمان شوند ایمن | قوافل دل و دانش که مرد راه رسید

بو دمده یول کسیجیلردن ایمن اولورلر | اوقودیزاد دلی کاربانی مرد ره ایردی

عزیز مصر برغم برادران غیور | ز قعر چاه برآمد بر اوج ماه رسید

عزیز مصری حسود دادرانی کورکنه | چیقردی قویی دیبندن ای اوستنه ایردی

کجاست صوفی دجال شکل ملحدکیش | بگو بسوز که مهدی دین پناه رسید

رفاضی دینلو دجال شکل صوفی قنده | دی یان یاقیل اکا مهدی دین پناه ایردی

صبا بگو که چها بر سرم درین غم عشق | ز آتش دل سوزان و دود آه رسید

بو عشق غمنده صبا سویله کیم بشمه نلر | کوکل یقیجی اتشدن دخان آه ایردی

فلک دونوسی کوزل اولدی شمدی ای طوغدی

اولدکه شمدی جهان کام دل شاه ایردی

که کاربان دل افضله مرد ره ایردی

عزیز مصری حسود دادرانی کورکنه

زشوق روی تو شاها بدین اسیر فراق   همان رسید کز آتش بروی کاه رسید

شها بو ذوقک سوسنده اسیر فرقتکله   اوزرینه اوردیکه اوددن صمان یکه اوردی

مرو بخواب که حافظ ببارگاه قبول   ز ورد نیم شب و درس صبحگاه رسید

بحافظا اویقویه وارمه که بارگاه قبوله   که وردی دون یاروسی درس صبحگاه ایردی

مفتعلن مفاعلن   مفتعلن مفاعلن

داد گرا ترا فلک جرعه کش پیاله باد   دشمن دل سیاه تو غرقه بخون چو لاله باد

خسروعادلا جامک باده کشی فلک اوله   قلب قرا عدولرک لاله کبی قانه غرق اوله

ذروهٔ کاخ رفعتت راست ز فرط ارتفاع   راه روان وهم را راه هزار ساله باد

دایهٔ قصر رفعتک طوغریسی بوجه دن   بول کیدیجی ذهنلره یوز سنه لك طریق اوله

زلف سیاه بر جهت چشم و چراغ عالمست   جان ز نسیم دولتش در شکن کلاله باد

زلف سیاه بر جهتك نور بصر در عالمه   روح ریاح سلطنت برچم بوکلمنده اوله

ای مه چرخ معدلت چشم و چراغ عالمی   بادهٔ صاف داعت در قدح و پیاله باد

ای مه چرخ معدلت نور بصرسك عالمه   هر دم اوان شراب ناب جام و پیالك ایچره اوله

چون بنوای مدحتت زهره شود ترانه ساز   حاسدت از سماع آن همدم آه و ناله باد

صوت مدایحکله چون زهره ترانه ساز اوله   انی ایشتمکدن حسود همدمی آه و ناله اوله

نه طبق سپهر وان قرصهٔ سیم و زر که هست   از لب خوان خشمت سهل ترین نواله باد

نه فلکین چنانکه هم سیم و زر اولیجو درکه کم وار   یك اراجق اولو لغك صفره سنك پاینده اوله

دختر فکر بکر من محرم مدحت تو شد   مهر چنین عروس را هم بکفت حواله باد

باکره فکریمك قزی محرم مدحتك اوله   بو بخلیس کلین قزین مهری احاله الیکه اوله

حافظ تو درین غزل بحث

حافظ تو درین غزل بحث بنده کی باد   لطف عبید پرورت شاهد این قباله باد

قوللوغی بحثنی سکا ویردی خواجه بو شعرده   قول اولنکاران لطایفک اثر بونده کواه اوله

مفاعلن فعلاتن   مفاعلن فعلن

سپیده دم که صبا بوی لطف جان گیرد   چمن ز لطف هوا نکته بر جنان گیرد

سحر آچیلکه صبا لطف ریح عطر جان طوتر   چمنده لطف هوادن بهشته دمن ایلر

هزار نکهت گل در چمن تتق بندد   افق ز رنك شفق رنك گلستان گیرد

هزار گل قوقیسی پرده بغلیه باغده   کوکین قزل الغی عکسیله باغ لونن طوتر

نوای چنگ بدان سان زند صلای صبوح   که پیر صومعه راه در مغان گیرد

صبوحه انجلین صوت ساز اویه ورده که صلا   که شیخ معبده راه در مغان طوتر

شه سپهر چو زرین سپر کشد بر روی   بتیغ صبح و عمود افق جهان گیرد

چو یوزه شاه فلك زر لوحه جکه قالقانن   جهانی کورز افق سیف صبحله طوتر

بر غم زاغ سیه شاهباز زرین بال   درین مقرنس زنکاری آشیان گیرد

قنادی زر لو طوغان قاره قرغه کورلك   بو لاجوردی چادرده که آشیانی طوتر

ببزمگاه چمن رو که خوش تماشائیست   که لاله کاسهٔ نسرین وار غوان گیرد

چمن بزم کهنه وار که خوش تماشادر   بیاض و قرمزی کاسه که لاله لو طوتر

چه حالتست که گل در چمن نماید رخ   چه اتشست که در مرغ خوان گیرد

نه حالدر که چمنده بکانکی کوستره گل   نه اود در که طیور دده سحر فغان طوتر

چه پرتویست که نور چراغ صبح دهد   چه شعله ایست که در شمع آسمان گیرد

نه پر تو اولکه چراغ صباحه نوری ویرر   نه شعله در او که شمعهٔ آسمان طوتر

مومنده

[Marginal notes, right page:] عدل ایدیجی شها فلك جرعه کش و پیاله اوله / قلب قره عدولرك قانه غرق چو لاله اوله — بو بند فرقتله — بخواجه — دلا — صافیجی هید سنك جام و پیالك ایچره اوله — هید هید هید — نه طبقی کوکین واول چو که زر اوکه کم وزر

[Marginal notes, left page:] قول اولنکاران لطایفك حسن بونده کواه اوله — سحر آغیکه صبا طوتی قوقوسی جانی طوتر / بهشته لطف هوادن دمور چمن طوتر — شفق لونندن افق رنك کلستانی طوتر — شه سپهر — فلك شهی جکه چو یا بو زه زر لوحه قالقانن / صباح تیغیله افق کورزله جهان طوتر — کر لاله کاسهٔ بیضا وار غوان طوتر

نیجون قلیج لسانله روی جهان طوتر
جهانی

خیال شاهی اگر نیست در سر حافظ — چرا بتیغ زبان عرصهٔ جهان گیرد
اگر که خواجه باشنده خیال شاهلق یوق — لسانی سیفله ارض جهان نیجون طوته
صبا نگر که دمادم چو رند شاهد باز — گهی لب گل و گه زلف ضیمران گیرد
صبایی گور که همیشه گوزل سور مسنجه — کلك لبن گه وگه زلف فسلکان طوته
ز اتحاد هیولی و اختلاف صور — خرد ز هر گل تر نقش صد بیان گیرد
قونك اصلی بر اولوب خلاف اشکالدن — نقوش بو زگل تردن عقل عیان طوته
من اندر آنکه دم کیست این مبارك دم — که وقت صبح درین تیره خاکدان گیرد
بن انده یمکه کیمك نفخی بو مبارك دم — که صبح دمده بولاتوق جناغه نور طوته
چرا بصد غم و حسرت سپهر دائره شکل — مرا چو نقطهٔ پرگار در میان گیرد
غم و فراقله نیجون دگرمی گوك شکلی — اوزومی نقطه پرکالجه اورته ده طوته
ضمیر دل بگشایم بکس مرا ان به — که روزگار غیور است ناگهان گیرد
بکا ایك اول که کوکل سترین اچمیم شخصه — حسد جیدر که فلك ناگهان بنی طوته
چو شمع هر که بافشای راز شد مشغول — بسش زبانهٔ مقراض در زبان گیرد
کیم اولدی موم کبی افشای رازه اول مشغول — لسان صندی بحقیقه انك دیلین طوته
کجاست ساقی مهروی من که از سر مهر — بنیم مست خود ساغر گران گیرد
بنم او یوزی قمر ساقی قنده کم شوقدن — یادیجه سر خوش بنه اول اغر قدح طوته
بیا می اورد از یاد دوز پیشش جامی — بشادی رخ آن یار مهربان گیرد
کتوره بر خبر اندن عقیبی بر جامده — او مهربان سویلیه که بر قدح طوته
نوای مجلس ما را اگر کشد مطرب — گهی طریق عراق و گه اصفهان گیرد
جگرسه مطرب اگر نغمه

همیشه گورکه صبا دری سور مسنجه
که بنا گل لبی که زلف فسلکان طوتر
اصولی بر قمونك هم خلاف اسکالدن
هزار نقشی گل تردن او عیان طوتر
سحر دمی که بو بوس کار ه دن انوران طوتر
بنی که نقطه بر کلجه در میان طوتر
حسد جیدر بنی کوك بکه ناگهان طوتر
لسانه صندی انی در عقب لسان طوتر
سانان
بوزی قمر بنم اول ساقی قنده کم شوقدن
قدح گران طوتر
کتوره بر خبر اول یاردن ارده بر جامده
بکا عشقنه او یار مهربان طوتر

جگرسه مطرب اگر نغمه سین بزم بزملك — عراق یولینی که وگاه اصفهان طوتر
سکندری که مقیم حریم او چون خضر — ز فیض خاك درش عمر جاودان گیرد
بر اولو شاه که آنك سایه سنده خضر اسا — قپوسی طبراغی فیضندن عمر اوزون طوته
جمال چهرهٔ تأیید شیخ ابو اسحاق — که ملك در قدمش زیب بوستان گیرد
جمال چهرهٔ توفیقدر ابو اسحاقك — که مملکت قدمنده بهاری شن طوته
گهی که بر فلك سروری عروج کند — نخست پایهٔ خود فرق فرقدان گیرد
اوزمکه ایلیه چیقمق سمای سلطنته — اوزننك اوك ییری فوق سمای هفت طوته
چراغ دیدهٔ محمود شه که دشمن را — ز برق تیغ وی آتش بره زبان گیرد
او شاه محمودك عینی چراغی کم خصمه — قلیج شمشکی اودندن اودن علو طوته
باوج ماه رسد موج خون چو تیغ کشد — بتیر چرخ برد حمله چون کمان گیرد
مه اوسنه ایوه قان موجی چو چکه شمشیر — فلك عطارده حمله ایدر چو یای طوته
عطارد معناسنه
عروس خاوری از شرم رای انوار او — بجای خود بود از راه قیروان گیرد
شمس کلبنی انك فکر خوشی شرمندن — محل آدیقی کرداه مغربی طوته
اباعظیم وفاری که هر که بندهٔ تست — ز دفع فدد کمر بند توامان گیرد
کونش
بهی وقاری عظیم شاه سنك قولك کمیسه — دفیع شاندن او جوزا قوشاغنی طوته
رسد ز چرخ عطارد هزار تهنیت — چو فکرت صفت امر کن فکان گیرد
ایر عطاردی کوکدن سکا هزار تبریك — امور دنیوی شکلین چو فکرونك طوته
مدام در پی طعنست بر حسود و عدوت — سماك رامح از ان روز شب سنان گیرد
همین حسود و عدو وکی مرامی هر دم عکده — سماك ورامح انوکجون سنکو هر آن طوته

بران عراق یولنی گاه اصفهان طوتر
فیض خاك درندن اوربخه جان طوتر
جمال چهرهٔ توفیق ابو اسحاق شیجین
بوزی گوزلکی توفیق ابو اسحاق شن طوتر
که مقدمنده ممالك بهاری شن طوتر
اورمکه چیقمق ایدر اسمان سلطنته
اوزننك الك طوراغی فرق اسمان طوتر
قلیج شمشکی شعلندن اودن لسان طوتر
علودن کنایه در
مه اوسنه بحر وقانی موجی چکسه چو سیف
عطارده کوك ایدر حمله چون کمان طوتر
سزاسی بر اولر مغرب یولی روان طوتر
بند توام
قوشاغ جوزانی اعلی شندن ان طوتر
جو فکرنك صوری امور جهانك طوتر
نك

فلك چو جلوه كنان بنكرد سمند ترا
كمينه پايكهش اوج كهكشان كيرد

سكردر آطكى كور دكده چونكه فلك كمتر
اياغنى التى يرين فوق كهكشان طوته

ملالنى كه كشيدى سعادتى دهدت
كه مشترى نسق كار خود ازان كيرد

مشقتى كه جكرسن كه وير ركا ايلك
اوزايشى نظمنى اندنكه مشترى طوته

از امتحان تو ايام را غرض اينست
كه از صفاى رياضت دلت نشان كيرد

بودر مرام سنى محنت زدا ايتدن دوران
كه ذوق پرهيزيدن كوكلك نشان طوته

وكرنه پايهٔ مصحف از آن بلندترست
كه دو زكار بروحرف امتحان كيرد

وبو خصوصه حرمت مصحف زياده در اندن
كه روزكار اكا داخى محن سوزين طوته

دلير در خرد انكس بود كه در همه حال
نخست بنكرد انكه طريق آن كيرد

او شخص عقلده بهادر اوله كه هر حالده
اوكنده فكر ايده اولدم او ايشنى طوته

مذاق جانش زتلخئ غم شود شيرين
هر انكه شكر شكر تو در دها كيرد

اولور غمك آجيسندن دماغ جانى طتلو
هر اولكه سكر شكرك اغزده ان طوتر

ز عمر برخورد انكس كه در جميع صفات
بخويش بنكرد انكه طريق آن كيرد

عيش بر اولكشى هر حالده زندكانلقدن
كاوزينه اوك بقرا اولدم ايشنى يولين طوته

چو جاى جنك نبيند بجام ار دست
چو وقت كار بود تيغ جان ستان كيرد

چو جنك يرين كورديا يه وجام ال صونر
چو وقت جنك اوله جان الجى قلنچ طوته

ز لطف غيب بسختى دل از اميد متاب
كه مغز نغز مكان اندر استخوان كيرد

چو دم مه حق كرمندن صقندى دل لااميد
كمك الجنده بين خوشتر ك مكان طوتر

شكر كمال حلاوت پس از رياضت يافت
نخست در شكن تنك از آن مكان كيرد

زياده لذتى بولدى

زياده لذتى بولدى شكر صبردن صوكره
اوكنده تقلت منكن كه انده بر طوته

دران مقام كه سيل حوادث از جپ و راست
چنان رسد كه امان از ميان كران كيرد

او يرده كم صاغ وصولدن غم و بلا سيلى
اودك ابر يشه ارادن كه امكان كنار طوته

چه غم رود بهمه حال كوه ثابت را
كه موجهاى چنان قلزم كران كيرد

نه غم اولور او يردان كوه و طاغه هر حالده
بو كونه قلزم درياكه موجلو طوته

اكرچه خصم تو كستاخ ميرود حالى
تو شاد باش كه كستاخيش عنان كيرد

اكر كه شمدى ادبسز كزرسنك خصمك
سن اول سو نجلوكه كستاخلغى يولادر طوته

اكرچه بد حق اين خاندان دولت كفت
جزاش در زن و فرزند و خانمان كيرد

اكرچه بد حقى بو خاندانه كيمه ديرسه
جزاسى اوغلى و اهل و عيالنى طوته

عطيه ايست كه در جان انس و جا كيرد
زمان عمر تو پاينده باد كين دولت

زمان صحتك او لسون ابد كه بو دولت
جناب حقدن عطا جانده انس و جان طوته

سر ملوك سخن حافظست از آن هر دم
بذوالفقار سخن عرصهٔ بيان كيرد

هميشه سوزاری سلطانی خواجه نو كجون
كلام سيفله اول عرصهٔ بيان طوته

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

تنم زرنج فراوان دمى نياسايد
دلم ز اندهِ بيحد همى بفرسايد

وفور امكدن اوليمز تنم امين براو
كوكلده حدسز المدن او زلمده هر آن

بخار حسرت او چون رود ز دل بسرم
ز ديدكان نم باران غم فرود آيد

انك فراقى بو نحى چون جيقر بشه دلدن
اينر كوزمدن اشاغه غم نمى باران

جيقر چو باشمه دلدن فراقى بونحى انك

روحيك منكند همى اوكى مكان طوتر
سازد بكد
ايركه شويله امان اورته دن كران طوتر
كم اكر حرف محن هم آسمان طوتر
خانمان
ملوك
طوتر نسخه
جان الان
بسختى
يافت
تنم زياده امكدن فوقى اوليمز براو

ایکی کوزم دکل امکان که کوره صاری یوزم / صوار یرانوکچون ای دل قانیله همان

دو چشم من رخ من زرد دید نتوانست … ازان بخون دل از آنها همی چیند آید
کوزم بنم یوزی کورمه صری دکل ممکن … یودك قانیله انوکچون صوار دخم هر آن

صری

صری

که کر بچیند بدخواه روی من روزی … بچشم او رخ من زرد رنك ننماید
کورسه یوزی بر کون بنم اکر دوشمان … یوزعی کورمیه صاری لون کوزی دوشمان

کورمیه یوزعك رنكی صاری کوزندان

زمانهٔ بد هر جا که فتنهٔ باشد … جو نو عروس ود چشم من بیار آید
کونی زمانه ده قنوبر ده کم اوله فتنه … یکی کلین کبی انی بزد کو زعه آن

کونی زمانه که اولور بهر محل فتنه / یکی کلین جه بنم کوزعه بزد همه ان

زمانه خود بر بود از من انجه بود ترا … بجز محبت جانان که او همی باید
زمانه قابدی بنم هر نه یعکه واریدی … بغیر عشق کوزل کم اوبنده دربایان

کوزل سوسنك اخر اوبنده در هر آن

جرا بکرید چشم جرا ننالد جان … جکونه کم نشود صبر و غم نیفزاید

جرا بکرید

کوزم نه اغلمیه جان نه ایچون الکلمیه … غم نه ارتمیه صبرم اولمیه نقصان
اکر بنالم و کویند نیست حاجتمند … و کر بنالم کویند ژاژ می خاید
اکر که ایکلسنم دیرلر احتیاجی یوق … عبث دیو دیکادیرلر اکرایدم افغان

ژاژ عبث چیزخاید دیمکدر

فلك چو شادی من دیدان همه بشمرد … کنون که محنت دهیم غم همی نپیماید

دهیم

چو دوستان من از من کرفت بیزاری … جکونه دشمن من بر تنم ببخشاید
چو دوستلرم طوتا یولر بیزارلق بندن … نه کونه مرحمت ایده بنم تنه دوشمان
غمی نباشد از انکه خدای عزوجل … دری ببندد تا دیکری بکشاید
انوکچون اولمیه غم کم خدای عزوجل … که بر قپو قپامز تا که غیری بسین احسان

که بر قپو قپامز تا بر آخر اجمیه آن

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

کفتم که خطا کردی

کفتم که خطا کردی و تدبیر نه این بود … کفتا چه توان کرد که تقدیر چنین بود
دیدم سهو اندك که وافکار بود کلدی … دیدیکه نه ایتمك اوله تقدیری بو ایدی

دیدمکه خطا ایلمشك ایش بود کلدی / دیدیکه نه امکان اوله تقدیری بو ایدی

کفتم که بسی خط خطا بر تو کشیدند … کفتا همه ازان بود که در لوح جبین بود
دیدم جکلوب کاوستوکه جوق خط خطالر … دیدی او ایچونکه الینه اول یازلو ایدی

دیدمکه خطا خط چکلوب اوستوکوا فو / دیدی که الینه اول یازلو ایدی

کفتم که قرین بد است افکند بدین روز … کفتا که مرا بخت بد خویش قرین بود
دیدمکه سنی بد رفیقك قودی بو کونکم … دیدی بکا او زبخت کوتم کم یقینی ایدی

اندنکه دیدی … رفیقك / دیدمکه بو کون قودی سنی کوتی رفیقك / دیدیکه بنم بخت کوتم با که یقین ایدی

کفتم ز من ای ماه چرا مهر بریدی … کفتا که فلك با من بد مهر بکین بود
بندن نه ایچون عشقکی کسدك دیدم ای ماه … دیدی که فلك بن سویسز ایله کین ایدی

دیدیکه بکا دوشلغی بد کوکك کوسولودی

کفتم که بسی جام طرب خوردی از این بیش … کفتا که شفا در قدح باز پسین بود
دیدمکه جوق ایجدك می ذوقی بوندن اوکدی … دیدی که شفا صوك ایجلان جامده ایدی

خوردی از این بیش

بادده ایدی

کفتم که تو بی عمر چرا زود برفتی … کفتا که فلانی چه کنم عمر همین بود

کفتم که نه وقت سفرت بود چنین زود … کفتا که مکو مصلحت وقت در این بود
دیدم سفرك بویله تیزك وقتی دکلدی … دیدیکه بودم ایجره مکر ایشی کودم ایدی

دیدیکه مکر ایش کوده جلد بوزما ایدی

کفتم که ز حافظ بچه من جب شده دور … کفتا که همه وقت مراد اعیه این بود
دیدم نه سبب ایله ایراق خواجه دن اولدك … دیدیکه قمودمده مراد با که بو ایدی

مراد اعیه

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

الا ای طوطی کویای اسرار … مبادا خالیت شکر ز منقاد
بهی اسرار دیا طوطی قلم وار دین … فمکدن او لمسون بوشی قند بهر باد

منقاد قوشی بورننه دینور مراد اغزدر / بهی موغ قلم سویلین اسرار

بهر باد

سخن سربسته گفتی با حریفان — خدارا زین معما پرده بردار
رموزانه دیدک یارانه صحبت — بو سردن پرده قالدیر حق ایچون یار
سرت سبز و دلت خوش باد جاوید — که خوش نقشی نمودی از خط یار
همین اولسون بشک سبز و دلک خوش — خط یاردنکه کوستردک خوش آثار
بروی ما زن از ساغر گلابی — که خواب آلوده‌ایم ای بخت بیدار
قدحدن گل صوینی سپ یوزه بیزم — که خواب آلوده یوز ای بخت بیدار
چه ره بود این که زد در پرده مطرب — که می رقصند با هم مست و هشیار
نه یول دی بو که مطرب پرده ده اوردی — که رقص ایدر قموسنان و هشیار
ازین افیون که ساقی در می افکند — حریفان را نه سر ماند نه دستار
بو افیون نکه باده خمره براقدی — حریفانه نه باش قالور نه دستار
سکندر را نمی بخشند آبی — بزور و زر میسر نیست این کار
سکندر شاهه ویرمزلر حیاتی — دکل اسهل زر و زور ایله بو کار
خرد هر چند نقد کاینانست — چه سنجد پیش عشق کیمیا کار
ندکلو عقل ایسه مقبول عالم — که عشق کیمیا کراوکنده نزر وار
بیا و حال اهل درد بشنو — بلفظ اندک و معنی بسیار
بکل عشق اهلینک حالینی دکله — کلام آز ایله معنای بسیار
بت چینی عدوی دل و دینست — خداوندا دل و دینم نکه دار
عدوی دینمز چینی صنملر — ایا تکری دل و دینم نکه دار
بمستوران مگو اسرار مستی — حدیث جان مپرس از نقش دیوار
دیو اسرار عشقی

بزم ایچره یوزیمزه جاندن گلاب سپ
که نغمه آلوده یوزای بخت بیدار
اویانق بخت دیمکدر

بو نه یول دی که مطرب پرده ده اوردی

بو افیوندن براقدی خمره ساقی
که اهلینه نه باش قالور نه دستار
مستانه

چند

بت چینی که خصم قلب و دیندر

145

دیمه اسرار عشق صوفیانه — که جان حالینی صورمه از نقش دیوار
بیمن رایت منصور شاهی — علم شد حافظ اندر نظم و اشعار
لوای شاه منصور همتیله — نظمده اولدی علم خواجه هم اشعار
نسخه
خداوندی بجای بندگان کرد — خداوندا از آفاتش نکه دار
افندیلک قولک حقنده ایتدی — الهی انی آفاتدن نکه دار
فاعلاتن فعلاتن — فعلاتن فعلات
گر بود عمر بمیخانه رسم بار دگر — بجز از خدمت رندان نکنم کار دگر
عمر اولور کر ایریشم میکده یه بر کره دخی — اتمیم ست ایشینک غیرینی بر کره دخی
خرم آن روز که با دیدهٔ گریان بروم — تا زنم آب در میکده یکبار دگر
وقت
قوتلو اول کونکه وارم دیدهٔ گریا غله — صو سپم تا در میخانه یه بر کره دخی
معرفت نیست درین قوم خدایا سببی — تا برم گوهر خود را بخریدار دگر
یوق بو قوم ایچره بیلور بر سبب ایت یا الله — تا که او ز جوهرم ایلتم دیگر الانه دخی
یار اگر رفت و حق صحبت دیرین نشناخت — حاش لله که روم من ز پی یار دگر
یار کیدوب بلمیه گر الفت دیرینه حقین — غیری یار ار دنه حاشا که کیدم بینه دخی
گر مساعد شودم دائرهٔ چرخ کبود — هم بدست آورمش باز بپرگار دگر
کوک فلک دوری اگر بکا اولور ایسه معین — بردم انی کتوردم برد کله دسته دخی
برخا قله
عافیت می طلبد خاطرم ار بگذارند — غمزهٔ شوخش و آن طرهٔ طرار دگر
زهد و تقوانی دیلر کوکلم اگر قودلر ایسه — زلف غدّاری و اول غمزهٔ فتانه دخی

سوزینی طوتنمز سندک ال آلدی نغمجه
اجل بانده کلچه قالمه غنچه
نیجه اسرار و رمز و نکته وار
عیان انکز سکا دنک اولنجه
اهل دل اولمغیسه سکا مراد جان و کوکل
اج کوزل ایجانک او یار دکله سوزم نشنه دلیل
فخر عالم بیوردوب صنمه بو سوزی بیهوده
لغویات
مؤمن اولمازاو که جانندن ایلرو عشقی دکل
عشقه اوی عشقه یابش عشقله جنون اولمغه نی
عشقی الدقومنا رهبر اولوب کوسترهمی
کیت مجازی بولینه عشق حقیقتله بوردی
کنمسون اکری یول طوت بو لادین کوزلر اراق
تا در میخانه
ایلتم اوز جوهریمی تا صاندنا الانه دخی
اودرکی

مصراع کزلو قالمز عشق اینی البتده جانم سویلنور

راز سربستهٔ ما بین که بدستان گفتند … هر زمان با دف و نای بر سر بازار دکر

کورکه کزلو سریمز قصه و خفره دیرلر … چار شو باشنده مدام نایله دف ایله دخی

هر دم از درد بنالم که فلک هر ساعت … کُنَد قصد دل ریشم با زار دکر

اینکلرم درد و بلادن که فلک هر دم … خسته کوکلومه ایدر قصدی بر آزارله دخی

باز کویم نه درین واقعه حافظ تنهاست … غرقه کشتند درین بادیه بسیار دکر

یا الکز خواجه دکل بینه بو عشق ابحره … غرق اولوبلر بو هواده نیجه بیچاره دخی

فاعلاتن فاعلاتن … فاعلاتن فاعلات

یوسف کم کشته باز آید بکنعان غم مخور … کلبهٔ احزان شود روزی کلستان غم مخور

کم اولدی یوسف کلور کنعانه تکرار غم یمه … بر کون اولور خانهٔ محزونده کلزار غم یمه

ای دل غمدیده حالت به شود دل بد مکن … این سر شوریده باز آید بسامان غم مخور

یك اولور حالك بری غملو کوکل بد ایلمه … بینه بو سر سیم باشنك ایلوکه دوزن غم یمه

کر بهار عمر باشد باز در تخت چمن … چتر کل بر سر کشی ای مرغ خوشخوان غم مخور

کر بهار فصلی اولورسه تخت کلشنده بینه … باشنه کل شمسه جکرسنك بلبل زار غم یمه

هان مشو نومید چون واقف نهٔ از سر غیب … باشد اندر پرده بازیهای پنهان غم مخور

الکلر — چون دکلسك سر حقه الکلو امید سز اولمه … پرده ایچره اولکز لو نیجه ایشلر غم یمه

دور کردون کر دو روزی بر مراد ما نکشت … دائما یکسان نباشد حال دوران غم مخور

کوکلمز جه کر فلك دور اولمدیسه چند روز … اولمز احوال جهان بر دوزی هر بار غم مخور

در بیابان کر بشوق کعبه خواهی زد قدم … سرزنشها کر کند خار مغیلان غم مخور

کعبهٔ عشقندن ایتی صحرایه اور مق کر دلك … کر مغیلان دیکنی اتسه زحملر غم یمه

ای دل از سیل فنا

146

٧

ای دل از سیل فنا بنیاد هستی بر کَنَد … چون ترا نوحست کشتیبان ز طوفان غم مخور

کر قوبارور ای کوکل وار لق اوین سیلی فنا … چون کمیجی نوح سکا طوفاندن وار غم یمه

کرچه منزل بس خطرناکست و مقصد ناپدید … هیچ راهی نیست کانرا نیست پایان غم مخور

کرچه منزل چوق خطرناك داخی مقصد ناپدید … یشه یوقدر کم اکا یوق انتهاء وار غم یمه

حال ما در فرقت جانان و ابرام رقیب … جمله میداند خدای حال کردان غم مخور

حالمز جانان فراقنده و دشمان نسبتی … حالی تحویل ایلین الله بیلور وار غم یمه

حافظا در کنج فقر و خلوت شبهای تار … تا بود وردت دعا و درس قرآن غم مخور

کوشهٔ یوقلقده یالکز قاره کوکیجه … تا دعا وردك اولوب درسك اوله قرآن غم یمه

فاعلاتن فعلاتن … فعلاتن فعلات

روی بنما و وجود خودم از یاد ببر … خرمن سوختکان را همه کو باد ببر

یوز بلورد و وارلغی الدن فکردن ایلت … عاشقان خرمنی باده بیو ویردن ایلت

ما چو دادیم دل و دیده بطوفان بلا … کو بیا سیل غم و خانه ز بنیاد ببرد

چونکه بز دیده و دل بحر بلایه ویردك … سویله کل سیل غمه تن او یمی دیبندن ایلت

دولت پیر مغان باد که باقی سهلست … دیکری کو برو و نام من از یاد ببر

لطف میخانه جی اولسون که قصوری اسان … ما عدایه دی که وار اسمی یادکدن ایلت

زلف چون عنبر خامش که ببوید هیهات … ای دل خام طمع این سخن از یاد ببر

یار صحبتی قو قیله کم عنبر خام کبی محال … خام طمعه دیکو کل بو سوزی خاطردن ایلت

دوش می کفت بمژکان سیاهت بکشم … یا رب از خاطرش اندیشهٔ بیداد ببر

اولدیرم دردی سنی قاره مژه له دون شب … انك ای باری ظلم فکرنی خاطردن ایلت

اکر کوکل سیل فنا کر قوبار دوار لقاوزینی
جون کمیجی نوح سکا طوفاندن وار غم یمه

تا اوله ورد دعا قرآنده درس وار غم یمه
نسخه تا اوله ورد دك دعا قرآنده درس … ایلت

نسخه یوز بلورن اوز نیمی فکر و خیالدن ایلت
عاشقان خرمنن امر ایت بلا هب برده ایلت

سینه کو شعله آتشکده پارس بکش | دیده کو آب رخ دجله بغداد ببر

کوکسه یخسونده پارس اوجغی شعله سینی | کوزه‌ی دجله بغداده بو زصوین ایلت

سعی نابرده درین راه بجایی نرسی | مزد اکر میطلبی طاعت استاد ببر

بو یره ایرمیه سن سعی بو یولده ایمجك | کر دیلك اجری اطاعت خواجه سنی وار ایلت

روز مرکم نفسی وعده دیدار بده | وانکهم تا بلحد فارغ و آزاد ببر

اولدیکم کون کوریم لحظه دیو ویر وعده | قبره دك فارغ و آزاده وصوکره اندن ایلت

حافظ اندیشه کن از نازکی خاطر یار | برو از درکهش این ناله و فریاد ببر

خاطر نازك یاردن بو خواجه فکر ایله | وار بو فریاد و واهی درکهی یاردن ایلت

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

ای صبا نکهتی از خاك ره یار بیار | ببر اندوه دل و مژده دلدار بیار

ای صبا ایجه خاك ره یاری کتور | غصه قلبی کیدر مژده دلداری کتور

نکته روح فزا از دهن یار بکوی | نامه خوش خبر از عالم اسرار بیار

جان فزا نکته‌نی سویله کوزل اغزندن | نامه خوش خبر عالم اسراری کتور

کردی از رهکذر دوست بکوری رقیب | بهر آسایش این دیده خونبار بیار

دوشمنك کوزی کوره یارك کچدیکی یردن توز | خون فشان کوزمك آسایشی ایچون وار کتور

خامی و ساده دلی شیوه جانبازان نیست | خبری از بر آن دلبر عیار بیار

بو قجان اوینامه ایشی چیکتلکله ساده دل | اول [illegible] یاردن اخباری کتور

تا معطر کنم از لطف نسیم تو مشام | شمه‌ای از نفحات نفس یار بیار

تا ایدم لطف نسیمکدن عطرناك دماغ | نفحه یار نفسندن برآز آثاری کتور

بوفای توکه خاك ره آن

صکره تا فارغ و آزاده سینه اندن ایده

147

بوفای تو که خاك ره آن یار عزیز | بی غباری که پدید آید از اغیار بیار

دوستلغك حقنه اول یار عزیزك خاك رهین | غبر پدید ظاهر اولدن بی غم و اکداری کتور

روزکاریست که دل چهره مقصود ندید | ساقیا آن قدح آینه کردار بیار

نیجه دمدر که کوکل کورمدی مقصود یوزینی | ای کوزل اول قدح آینه آثاری کتور

شکر آنرا که تو در عشرتی ای مرغ چمن | به اسیران قفس مژده کلزار بیار

اولدیغك شکرینی ایچون ذوق وده ای بلبل زار | غم اسیرانه سن مژده کلزاری کتور

کام جان تلخ شد از صبر که کردم بی دوست | عشوه‌ای زان لب شیرین شکربار بیار

جان دماغی آجیدی یارسز ایدردمکه صبر | لذت اول طتلو شکربار لب یاری کتور

دلق حافظ بچه ارزد بمیش رنکین کن | وانکهش مست و خراب از سر بازار بیار

میله ایت رنکلو خواجه خرقه سنی نیه برابر | بعد ازین مست و خراب چارشودن کتور

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

ای صبا نکهتی از کوی فلانی بمن آر | زار و بیمار غمم راحت جانی بمن آر

بر قوقی سمت فلاندن بکا ای صبا کتور | درد و غم خسته سیم راحت جان بکا کتور

قلب بی حاصل ما را بزن اکسیر مراد | یعنی از خاك در دوست نشانی بمن آر

بی نصیب قلبمزه اور بزم اکسیر مراد | یعنی خاك در یاردن بر اثر بکا کتور

در کمینکاه نظر با دل خویشم جنکست | ز ابرو و غمزه او تیر و کمانی بمن آر

دلربا سوسمه اوز کوکلم ایله وار جنکم | قاشی کوزی اوق و یاسندن انك بکا کتور

در غریبی و فراق و غم دل پیر شدم | ساغری ز کف تازه جوانی بمن آر

غربت و فرقت و غم بغرسله پیر اولدم | بر جوان تازه الندن بر جام بکا کتور

فرقت و دل غم و اوکسوزلکله پیر اولدم نسخه

اول عزیز یاردن دولتك خاکنی دوستلغك ایچون نسخه
غبار پیدا اولدقده ظهور بی غم و اکداری کتور

اولدیغك شکری ایچون ای بلبل زار نسخه

اولدیغك لب شکربار لب یاری کتور نسخه

منکر انراهم ازین می دوسه ساغر بچشان ... وکر ایشان دبستانند دوا فی بعن اد
بو خمردن ایکی اوچ ساغر ایچیر صوفیلره ... انلر المزسه اکر فودی انی باکه کتو
ساقیا عشرت امروز بفردا مفکن ... یا ز دیوان قضا خط امانی بمن اد
بوکونك ذوقنی یارینه قومه ای ساقی ... لوح تقدیردن اجل امنی سند باکه کتور
دلم از پرده بشد دوش که حافظ می کفت ... ای صبا نکهتی از کوی فلانی بمن ار
پرده دن چقدی کوکلم دوش دیدی حافظ ... بر قوقی کوی فلانده بصبا باکه کتور

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

ای خرم از فروغ رخت لاله زار عمر ... باز ا که ریخت بی کل رویت بهار عمر
کلزار عمرك ای فرحی شعلهٔ رخك ... کل کم دوکلدی یاز عمر کلجه یوز سزك
اندیشه از محیط فنا نیست هر کرا ... بر نقطهٔ دهان تو باشد مدار عمر
یوق قورقو فانی قیلیدن هر کسنه به ... چون مأمن اوله اکر سنك نقطهٔ فمك
از دیده کر سرشك چو باران چکد رواست ... کاندر غمت چو برق بشد روزکار عمر
کوزدن یشم طمرسه چو یغمور دروا اولور ... کندی غمکده باد عمر برق جه کم سنك
بی عمر زنده ام من واین بس عجب مدار ... روز فراق را که نهد در شمار عمر
صاغلق بنم عمرسز انی طوغه جوق عجب ... تعداد عمره کیم قویه کم روز فرقتك
از هر طرف ز خیل حوادث کمین کهیست ... زان رو عنان کسسته دواند سوار عمر
هر یافه دن بلا چیسند بو سی پری ... اندن یلر کسمه بولاد را طلو صاغلغك
این یکدو دم که دولت دیدار ممکنست ... دریاب کار ما که نه پیداست کار عمر
بو بر ایکی نفسکه وصال دولتی قولای ... کور ایشمز که بللو دکل کاری صاغلغك

تا کی می صبوح و شکر خواب

تا کی می صبوح و شکر خواب بامداد ... بیدار کرد هان که کذشت اختیار عمر
تا بنجه دك سحر میچه هم ایر ته طتلو نوم ... اچ کوزیکی اویا نکه کچوب خوشی عمریکك
دی در کذار بود و نظر سوی ما نکرد ... بیچاره دل که هیچ ندید از کذار عمر
دون یار کچردی اغدی بزدن بکا نظر ... در تلو کوکل که کورمدی هیچ عمری کچدیکك
حافظ سخن بکوی که بر صفحهٔ جهان ... این نقش ماند از قلمت یادکار عمر
بو یر یوزنده سویله خواجه نظمله کلام ... قاله بو نقش خامه دن اثار عمریکك

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

عیدست و اخر کل و یاران در انتظار ... ساقی بروی شاه ببین ماه و می بیار
عید شریف کل اخری یارانده بکلیور ... ساقی شهین یوزیله مهی کور و می کتور
دل بر کرفته بودم از ایام کل ولی ... کاری بکرد همت دندان روزه دار
قالدردم ایدی موسم کلدن کوکل ولی ... مستان صوم دار همی اتدی بر نجود
دل در جهان مبند و بمستی سؤال کن ... از فیض جام و قصهٔ جمشید کامکار
بند اتمه کوکلی فانیه بر مسته وار دخی ... جمشید کامران مصلك فیض جامه صور
جز نقد جان بدست ندارم شراب کو ... کان نیز بر کرشمهٔ ساقی کنم نثار
جانده یوق الده نقد قوی شراب ... کیم انی ساقی جلوه سنه هم ایدم نثار
کر فوت شد سحور چه نقصان صبوح هست ... از می شوند روزه کشا طالبان یار
فوت اولدی کر سحور دمی وار در صبوح ... یار عاشقانی روزه اجار باده در اولور
ترسم که روز حشر عنان بر عنان روند ... تسبیح شیخ و خرقهٔ رند شرابخوار
قورقمکه روز حشره کیدر باشی برابری ... تسبیح شیخله خرقهٔ سرخوشکه باده خور

خوش دولتیست خرم وخوش خسروی کریم — یارب زچشم زخم زمانه نکاه دار

بر ذات خوش سخی شهمز قوتلو دولتی — بدآن کوز زندن ای خدا اصقلو طوتدر

می خور بشعر بنده که زیبی دکر دهد — جام مرصع تو بدین در شاهوار

ایچ باده بنده شعریله کم غیری ذوق ویرر — بو انجولرله کاسهٔ شاهانه خوش اولور

زانجا که پرده پوشی خلق کریم تست — بر قلب ما ببخش که نقدیست کم عیار

اولوجهدنکه طبع سخاك ایرده اورتمه — رحم ایت که نقد قلبمزه کم عیاردر

حافظ چو رفت روزه وکل نیز میرود — ناچار می بنوش که از دست رفت کار

چون ماه روزه کتدی خواجه کل ده کیده بور — ایچ باده اختیار کیدوب الدنکه بالضرور

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

صبا زمنزل جانان کذر دریغ مدار — وزو بعاشق بیدل خبر دریغ مدار

صبا محل کوزلدن کچیدی طوتمه دریغ — هم اندن عاشقه زاده پیامی طوتمه دریغ

بشکر آنکه شکفتی بکام دل ای کل — نسیم وصل زمرغ سحر دریغ مدار

شکر اکا که آچلدك مرام دلجه بکل — نسیم وصلکی مرغ سحردن اتمه دریغ

کنون که چشمهٔ قندست لعل نوشینت — سخن بکوی وزطوطی شکر دریغ مدار

کشمدی چشمهٔ قند در لبك الذ لذیذ — تکلم ایت وطوطیده شکر ده طوتمه دریغ

حریف عشق تو بودم چو ماه نو بودی — کنون که ماه تمامی نظر دریغ مدار

محبتك ادی ایدم یکیجه آی جه ایدك — کشمدی ماه تمامسین کوزیك اتمه دریغ

جهان وهرچه درو هست سهل ومختصرست — زاهل معرفت این مختصر دریغ مدار

جهان وهر نه که موجود در آنده از وقولای — بو از جه نسنه یی عرفان ارنه اتمه دریغ

مکارم تو بافاق

بر شاه ذات خوش وسخی قوتلو دولتی
حق زچشم کزکر مه ای طوتحق و هود

ایچ می بو بنده شعریله شفه ذوق ویرر
شاهانه جاملر انجو کهرله که خوش اولور

نقدیست

چون کتدی خواجه ماه صیام کل ده کیده بور

زاده

حریف

سهل

مکارم تو بآفاق می برد شاعر — ازو وظیفهٔ زاد سفر دریغ مدار

عطا ولطفکی اطرافه شاعران ایلتی — سفر وظیفه سم ازیغی اندن اتمه دریغ

چو ذکر خیر طلب میکنی سخن اینست — که در بهای سخن سیم وزر دریغ مدار

اکلمه خیر یله چونکه طلب ایدرسك سوز بو — که سوز بهاسنه آلتون واقچه اتمه دریغ

غبار غم برود حال به شود حافظ — تو آب دیده ازین رهکذر دریغ مدار

کدر توزی کیده حالکده خوش اولور حافظ — سن آب چشمی بو کچدیکی یولدن اتمه دریغ

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

روی بنمای ومرا کو که زجان دل بر کیر — پیش شمع آتش پروانه بجان کو در کیر

باکه کوستر یوزیکی دی دل یوجه جاندن طوت — موم اوکنده روح پروانه یه اود آلسی طوت

در لب تشنهٔ ما بین ومدار آب دریغ — بر سر کشتهٔ خویش آی وز خاکش بر کیر

کور بزم تشنه لبی طوتمه دریغ صو بزدن — کل او زرك اولمشی باشینه ترابدن یوجه طوت

ترك درویشی مکن کر نبود سیم وزرش — در غمش سیم شمار اشك ورخسار زرکیر

درویشی ایلمه رد اولمیه کر سیم وزری — صای غمکده یشینی سیم ویوزینی آلتون طوت

چنك بنواز وبساز ار نبود عود چه باك — آتشم عشق ودلم عود وتنم مجمر کیر

ویر نظام سازه وچال کر یوغیسه خوف — عشقمی آتش ویورك عود وبخوردان تن طوت

در سماع آی وز سر خرقه بینداز وبرقص — ور نه در کوشه رو وخرقهٔ ما در سر کیر

کل سماعه وچیقر آت صوفی باشدن رقص ایت — یوخسه وار بر کوشه ده خرقه مزی باشکه طوت

صوف برکش ز سر وباده صافی در کش — سیم در باز وبزر سیم بری در بر کیر

جك چیقر صوفی باشکدن او صافی جك ایچ — مالی اویناث زریله کوکسی سیمی بینه کم طوت

یوکی ایچ

حاجی انیغی ولزومعلومی اندن اتمه دریغ

ازین

کدر توزی کیده اولور بخواجه حالك خوشی

موم اوکنده روح پروانه اتش اوده طوت

لیغی

کور بزم ایده صو کراتی وجهوطون دریغ

کوزی سیم

عشقم اود ورداغم عود وجوی ندره طوت

دووخرقه

کل سماعه وطوقی ان صوفی باشك نازخضایت

یارم اول ایکا دوست دی ایکی عالم اولدشمان ارقهم اول طالع دی بر یوزی عسکر اولسون

دوست گو یار شو و هر دو جهان دشمن باش | بخت گو پشت شو و روی زمین لشکر گیر

دوستلیقدا اولدی عدو وایکی جهان اولسون هب | طالعه ارقه دی اول یر یوزینی عسکر طوت

میل رفتن مکن ای دوست دمی با ما باش | بر لب جوی طرب جوی و بکف ساغر گیر

بو نفس اول بزایله اغه میل ایتمکه دوست | شنلک استه لب جوده وقدح دستکه طوت

رفته گیر از برم و ز آتش و آب دل و چشم | گونه ام زرد و لبم خشک و کنارم تر گیر

ایت قیاس کندیکی بندن دل اوده گوز ایله نم | صاد و رنگ و لبم قوری و یاشی یانم طوت

قوری یانیم یا نیچه طوت
اصل نسخه بیندن

حافظ آراسته کن بزم و بگو واعظ را | که ببین مجلسم و ترک سر منبر گیر

مجلسی ایله مزین خواجه واعظه دی | گلوب بزمی گور منبر باشین ترک طوت

گل گوز بزمی منبر اوجین ترک طوت

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

دیگر ز شاخ سرو سهی بلبل صبور | گلبانگ زد که چشم بد از روی گل بدور

نوز سرو دالدینه اول بلبل صبور

ینه اول سرو دوغری دالنده بلبل صبور طبور | فریاد ایدر که گل یوزی بد گوزدن اوله دور

ای گل بشکر آنکه توئی پادشاه حسن | با بلبلان عاشق شیدا مکن غرور

ای گل اوشکر ایچون که شاه حسن سین | اتمه دلیجه بلبل عشاقه غرور

از دست غیبت تو شکایت نمی‌کنم | تا نیست غیبتی نبود لذت حضور

ایتمم سنک فراقک الندن شکایتی | تا فرقت اولمیه وصالک یوق سرور

وصال

زاهد اگر بحور و قصور است امیدوار | ما را شرابخانه قصور است و یار حور

ایوان وحور ویغنه صوفی گر امیدلو در | میخانه کوشکدر بزه جانانه دخی حور

کوشکدر شرابخانه بزه دلربا ده حور
داخی حور

می خور ببانگ چنگ و مخور غصه ور کسی | گوید ترا که باده مخور گو هو الغفور

می ایچ صدای سازله غم ییمه گر بری | می ایچمه دیسه سویله حق غفور

کرد یکران بعیش و طرب

کرد یکر ایلره ذوق وصفا ایله سوکلو شاد

یار غمیم اولور بزه سرمایه حبور

گر دیگران بعیش و طرب خرمند و شاد | ما را غم نگار بود مایه سرور

گر غیر یلر سه عشرت و ذوق ایله شادمان | جانانک اوله بزه غمی مایه حبور

حافظ شکایت از غم هجران چه می‌کنی | در هجر وصل باشد و در ظلمتست نور

فرقتدن ایتمه ای خواجه شکوا ایچون ایدرسن | فرقتده وصلت اوله دخی قره کوده نور

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

شب قدر است و طی شد نامه هجر | سلام فیه حتی مطلع الفجر

دورلدی نامه هجران بو شب قدر | سعادت انده در دوغنجه تا فجر

دلا در عاشقی ثابت قدم باش | که در این ره نباشد کار بی اجر

اول ای عاشقلقده ثابت پای ای دل | که ایش اولمز بو عشق یولنده بی اجر

من از رندی نخواهم کرد توبه | ولو آذیتنی بالهجر والحجر

بن ایتمم توبه رندلکدن نخواهم | بنی گر اینجیدک هجر ایله با حجر

والحجر
زجر

دلم رفت و ندیدم روی دلدار | فغان از این تطاول آه ازین زجر

کیدوب جانانه یوزین گورمدی دل | یا زیق بو ظلمدن آه منعدن زجر

بریکی بو ظلمدن آه بو منعدن زجر

برآی صبح روشن دل خدا را | که بس تاریک می‌بینم شب هجر

خدا حقی ایچون ای دل فجر طوغ | قرا کور جوق گورویرم کم شب هجر

برو روشن دل فجر طوغ نکوی انجم
کیجوده قاره کور ویرم شب هجر

وفا خواهی جفا کش باش حافظ | فان الربح والخسران فی التجر

وفا استرسک ای خواجه جفا چک | حقیقت وار بحارتده اضی والضر

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

نصیحتی کنمت بشنو و بهانه مگیر | هر آنچه ناصح مشفق بگویدت بپذیر
ایدم سکا بر اوکوت دکله طوتمه اکا عذر | او پندیکم سکا در یار صادق ایله پذیر
ز وصل روی جوانان تمتعی برگیر | که در کمینگه عمرست مکر عالم پیر
وصال روی کوزللردن ایت صفا حاصل | عمر صغندیغی پرده که مکر عالم پیر
نعیم هر دو جهان پیش عاشقان بجوی | که آن متاع قلیلست و این بهای کثیر
دو عالم عیشی برادیه جه نزد عاشقده | که اول متاع ازاجق بو بهادر اکثر و فیر
معاشری خوش و رودی بساز میخواهم | که درد خویش بگویم بناله بم و زیر
دوزنلو سازیله بن استرم مصاحب خوش | بن اینجه ایری سسیله ایدمکه دردیمی دیر
بر آن سرم که ننوشم می و گنه نکنم | اگر موافق تدبیر من شود تقدیر
اوقصده یم که شراب ایچمیم صوچ اتمیه یم | اگر که رأیمه اویغون اولور ایسه تقدیر
بعزم توبه نهادم قدح ز کف صد بار | ولی کرشمهٔ ساقی نمیکند تقصیر
بقصد توبه الدن قودم قدح یوز کز | ولی که شیوهٔ ساقی هیچ ایلمز تقصیر
می دو ساله و محبوب چارده ساله | همین بست مرا صحبت صغیر و کبیر
ایکی یشر می و اون دورت یاشنده بر دلبر | همیشه باکه یتر صحبت صغیر و کبیر
چو قسمت ازلی بی حضور ما کردند | گر اندکی نه بوفق رضاست خورده مگیر
حضورسز
ازلده قسمتمز چون بزمسز ایلدیلر | او بار دکلسه رضایه ازالیمه تعذیر
چو لاله در قدحم ریز ساقیا می مشک | که نقش خال نگارم نمی رود ز ضمیر
بیاله مه می سکب چولاله دوک ساقی | خیال خال نگارم که کتمیه ز ضمیر
نگفتمت که حذر کن ز زلف او ای دل | که میکشند درین حلقه باد در زنجیر

سکا کوکل دیدم می صفین

کتور قدحه قدح فیضی دخوشابه

سکا کوکل دیدم می صفین صحنده آنک | بو خلقه جکه لر بادی زیرا در زنجیر
بیار ساغر یاقوت فیض ور دخوشابه | حسود کور کرم اصفی ببین و بمیر
وزیر
کتور پیالهٔ یاقوت ور دخوشاب فیض | دی اول هلاک بحسود کورده بخشش و لطف
دل رمیدهٔ ما را که پیش می گیرد | خبر دهید ز مجنون خسته از زنجیر
بزم خشین کوکولومزا و کیمی کیم طوتر | خبر ویرک که بو شاغمش دیوانه از زنجیر
خشین
چه جای گفتهٔ خواجه و شعر سلمانست | که شعر حافظ ما به ز نظم خوب ظهیر
نه اعتبار خواجه سوزینه شعر سلمانه | که نظم حافظمزیک ز شعر خوب ظهیر
حدیث توبه درین بزمگه مگو حافظ | که ساقیان کمان ابرویت زنند بتیر
بو بزمگه ده خواجه توبه آدینی اکمه | که ساقی قشنی یالراور دسکا مژه تیر

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

دلا چندم بریزی خون ز دیده شرم دار آخر | تو نیز ای دیده خوابی کن مراد دل بیار آخر
دو کرسین بنجه بر دل قان کوزمدن شرم دار آخر | دخی سن کوزم اویخوا ایت مرام دل کتور آخر
منم یا رب که جانان را ز ساعد بوسه میچینم | دعای صبحدم دیدی که چون آمد بکار آخر
بنم یا روی جانانده که یا رب دوشودم بوسه | دعای صبحدم کوردکمی ایشه نیجه یرار آخر
مراد دنیی و عقبی بمن بخشید روزی بخش | بگوشم قول چنگ اول بدستم زلف یار آخر
بکا دنیا و عقبی کامنی ویردی ویرن رزق حق | قولاغمه صوت سازی اول الیمه زلف یار آخر
چو باد از خرمن دونان ربودن خوشه تا چند | ز همت توشهٔ بردار و خود تخمی بکار آخر
یل اسانجه دغابعق باشق خرمان دونلرده | همتدن بر آذیق قال در او ذکاک تخمی وار آخر

دعای صبحی کوردکمی نیجه ایشه یرار آخر
کلور آخر
بنجه دایما ... باقی بنجه

بلودم اولبیسرسین نکارخانهٔ چیننک لیک
معنبر خام اوجیله براز زنك سنده اوراخر
بواز رنك
سونکل غمدن کیجه اویومق ملکنده کوکل قچمز

نکارستان چین دام نخواهد شد سراب لیک | بنوك كلك مشك امیز نقشی بی نکار اخر
نکارخانهٔ چینه دنك بلودم اولبیسرسین | ولی کشکین قلم اوجیله سنده اوراخر
دلا در ملك شبخیزی کر از اندوه نکریزی | دم صحبت بشارتها بیارد آن دیار اخر
کیجه اویومق ملکنده غمدن کر کوکل قچمز | کتوردر اول دیاردن مزده لر وقت سحر اخر
بتی چون ماه زانو زد می چون لعل پیش آورد | تو کویی تائبم حافظ ز ساقی شرم دار اخر
چو مه بر تازه دیز چوکدی کتوردی لعل کبی می | دیو دیسین توبه کارم خواجه یادن شرم دار اخر

بیش
بتی
شرم

فاعلاتن مفاعلن فعلن

ساقیا مایهٔ شباب بیار | یك دو ساغر شراب ناب بیار
کنجلکین مایه سین بساقی کتور | برایکی جام شراب صافی کتور
داروی درد عشق یعنی می | یعنی باده کوست درمان شیخ و شاب بیار
درد عشقین دواسی شراب | کاولدر پیر و کنج دواسی کتور
افتابست و ماه باده و جام | درمیان مه افتاب بیار
شمس و ماهدر پیاله ایله شراب | ای ایجنده که افتابی کتور
می کند عقل سرکشی تمام | کرم نشر واز می طناب بیار
عقل ایدر بس تمام سرکشلك | بوینونه باده دن هم ایبی کتور
بزن این آتش مرا آبی | یعنی آن آتش چو آب بیار

جواب

سب بنم بو آتشیمه برصو | یعنی او صو کبیجه ناری کتور
کل اکر رفت کو بشادی رو | بادهٔ ناب چون کلاب بیار
کل اکر کتدیسه دی کیت فرحکا | کل صویی و شی شراب صافی کتور

غلغل بلبل ارغاند

غلغل بلبل ارغاند چه غم | قلقل شیشهٔ شراب بیار
صوت بلبل بتم که قالدیسه | شیشهٔ باده قلقلینی کتور
غم دوران مخور که رفت بباد | نغمهٔ بربط و رباب بیار
بیهوده عصریا غمین که آوادی یله | سازو سوزلر ترغیبنی کتور
وصل او جز بخواب نتوان دید | داروی کوست اصل خواب بیار
کوره مك اولمز دوشین دیکر وصلی | بر علاجکه اول اصول نومی کتور
کرچه مستم سه چار جام دیکر | تا بکلی شوم خراب بیار
سرخوشم کرچه ویر اوچ جهار قدح | تا که کلی اولم خرابی کتور
یك دو رطل کران بحافظ ده | کر کناهست و کر ثواب بیار
حافظه ویر اغر قدح برایکی | کر کناهدر و کر ثوابی کتور

فاعلاتن مفاعلن فعلن

سرو بالا بلند خوش رفتار | دلبر نازنین کل رخسار
ای بوجه بو بلو سرو خوش رفتار | نازنین دلربا و کل رخسار
دل ما برده بعیاری | از برای خدا نکاهش دار
حیله باز لقله کوکلمزی الدك | حق ایچون صقلو طوت انی صودار
تا بدیدیم دو چشم جادویت | دو دل من غاند صبر و قرار

صبر

تا کوردم دو چشم جادو کی | قالمدی کوکلم ایچره صبر و قرار
سنبل زلف اکر برافشانی | نبود مشك را دکر مقدار
سنبلی زلفك اکر سلکك | مسکه بردانی قالمیه مقدار

مسکه

بی وفایی مکن دگر چپشه بوفاکو نزای بت عیاد
ایلمه بی وفالغی هم ایش دوستلغه چالش ای بت مکاد
گاه گاهم ببوسهٔ بنواز تاکه گردی ز عمر برخوردار
گاه گاهی او پوشله اوخشه بنی اوله سین عمردنکه برخوردار
حافظ مستمند که حیرانست بندهٔ تست بی زر و دینار
ایکلو حافظ که ساکه حیراندر ساکه قولدر بلا کیم ودینار

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

منم که دیده بدیدار دوست کردم باز چه شکر گویمت ای کارساز بنده نواز
بنمکه گوزیمی دوستک جمالینه اندم باز نه شکر ایده یم ساکه ای خدای بنده نواز
نیازمند بلا گو رخ از غبار مشوی که کیمیای مراد است خاک کوی نیاز
بلا نیازلو یه سویله یومه یوزک توزندن که کیمیای مراددر تراب سمت نیاز
بیک دو قطره که ایثار کردی ای دیده بسا که بر رخ دولت کنی کرشمه و ناز
بر ایکی دامله که مبذول ایدرسین ای گوزم سعادتک یوزینه چوق ایدرسک کرشمه وناز
طهارت ار نه بخون جگر کند عاشق بقول مفتی عشقش درست نیست نماز
جگر قانیله اگر عاشق ایلمز ابدست صحیح دگل اکه مفتی عشق سوزیله نماز
درین شکاخ طریقت عنان متاب ای دل که مرد راه نیندیشد از نشیب و فراز
طریقتک کوچ آشندن جو دمه دبرکین دل که عشق یولی اری یوقش اینشی قایرماز
من از نسیم سخن چین چه طرف بر بندم چو سرو راست درین باغ نیست محرم راز
نه ایچی بغلرم اول سوز دیرن صبادن بن بو باغده چونکه دگل دوغری سرو محرم راز

درین مقام مجازی

درین مقام مجازی بجز پیاله مگیر درین سراچهٔ بازیچه غیر عشق مباز
بوفانی دنیده طوغه پیاله دن غیری وبو اویونجق اونده که غیر عشقی مباز
اگرچه حسن تو از عشق غیر مستغنیست من آن نیم که ازین عشقبازی آیم باز
اگرکه خوبلغک اغیاردی عشقدن اغنا بن اول کشی دگلم کم کلم بو عشقدن واز
چه گویمت که زسوز درون چه می بینم ز اشک پرس حکایت که من نیم غماز
نه سویلیم سکا سوزندی درونیدن کوریرم بو حالی صورکه یشیمدن دگل اوزم غماز
غرض کرشمهٔ حسنست ورنه حاجت نیست جمال دولت محمود را بزلف ایاز
مرامی خوبلغنک نازی یوخسه حاجت یوق کمال دولت محمودیکا کلی ایاز
غزلسرائی ناهید صرفهٔ نبرد دران مقام که حافظ براورد آواز
قصاید ایدرلرم زهره یکجه سلنغز شو یرده کم خواجه حافظ بلند ایده آواز

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

هزار شکر که دیدم بکام خویشت باز ز روی صدق و صفا گشته با دلم دمساز
هزار شکر سنی اوز دیلکجه کوردم بن دلیمه همدم اولو بسک صفا و صدقیکده
روندگان طریقت ره بلا سپرند رفیق راه نیندیشد از نشیب و فراز
بلا یولینه کیدرلر طریقه سالکلر قایرمز اهل طریقت ایش و یوقشدده
غم حبیب نهان به ز جست وجوی رقیب که نیست سینهٔ ارباب کینه محرم راز
خفیجه یار غمی یک جست وجوی اعدادن کین اهلی قلبی دگلدر که ستر راز ایدن
بدین سپاس که مجلس منورست بدوست گرت چو شمع جفایی رسد بسوز و بساز
بو حمد و شکرله کم دوستله بزم روشن ایردسه گر سکا جوری موم آسا یاقل یان

مباز اوینمه
اگرکه عشق دیکودن کوزللکک فارغ
ز سوز
سکا حرارت دلدن نه سویلیم کوریرم
بو حالی صور که یشیمدن اوزم دگل غماز
ایاز
مرام کوزللکی کلک نازی یوخسه حاجت یوق
دمساز

بنم بوسه دعایی بخر ز اهل دلی   که کید دشمنت از جان و جسم دارد باز
یا بجه بوسه ایله ال دعا دل اهلندن   بلای دشمنی دفع ایده جان و جسمکدن
ملالتی که بروی من امد از غم تو   ز اشک پرس حکایت که من نیم غماز
بنم یوزیمه غمکدن که کلدی بحزن و قلق   اوز و بجه سیل کرک انی که ایدم بیان امکان
فکند زمزمهٔ عشق در عراق و حجاز   نوای بانک غزلهای حافظ شیراز
عراق و مکه یه صالدی محبت آوازین   مقام و صیت غزللر که خواجه شیرازدن

مفاعلن فعلاتن   مفاعلن فعلات

خوشست شبی که درآیی بصد کرشمه و ناز   کنی تو ناز بشوخی و من شوم بنیاز
او کیجه خوشکه کله سین ابدای یوزله ناز   نیاز له بن اولم ایدك و سن ادا ایله ناز
چو غنچه سر درونش کجا نهان ماند   دل مرا که نسیم صباست محرم راز
قیان قالور کو کل اسراری غنچه وش مخفی   بنم درونمه بادی سحر که محرم راز
امید قد تو می داشتم ز بخت بلند   نسیم زلف تو میخواستم ز عمر دراز
طوتار ایدم بو بلك امید بلند طالعدن   نسیم زلفکی استر ایدم ز عمر دراز
چه فتنه بود که مشاطهٔ قضا انگیخت   که کرد نرگس شوخت سیه بسرمهٔ ناز
نه فتنه ایدی قدر ناظمی که ایدوب اظهار   که چشم شوخنی انذی سیه بسرمهٔ ناز
چه خلقها که ز دم بر درد دل از سوز   بنوی شمع وصال تو در شبان دراز
کوکل قبوسنه اوردم نه خلقه لر اودن   امید شمع وصالکله فی اللیال دراز
مرا چه فکر ز جور تو و جفای رقیب   اسیر عشق ندارد غم از بلای دراز
بکا جفای عدودن نه قیغو جورکدن   بلای وافر دن عشق اسیری نم طوغاز

صبا بمقدم گل

صبا بمقدم گل روح روح می بخشد   هزار رحمت حق باد بر چنین غماز
صبا کلك کلبنشیله ویرور صفا روحه   هوا ز رحم حق اولسون شیمه کم غماز
غبار خاطر ما چشم خصم کور کند   تو رخ بخاك نه ای حافظ بسوز و بساز
کور ایده قلبمزین حزنی چشم دشمانی   سن ای خواجه یره قو یوزین بانه عشقله و بساز

مفاعلن فعلاتن   مفاعلن فعلات

براه میکده عشاق راست در تك و تاز   بدان طریق که حجاج را براه حجاز
طریق میکده سعی و جدت عشاقان   اولیلوارش و سیاقده که حج بولنده اولوردن
تنم ز هجر تو چشم از جهان فرو میدوخت   امید دولت وصل تو داد جانم باز
تنم کوزینی جهاندن دیکوبدی هجرکدن   بکا امید وصالك کیینه ویردی جانی
جو هیچ در نزدم بعد ازین ز حضرت دوست   چو کعبه یافتم ایم ز بت پرستی باز
جناب یاردن ازین بعد کردوره کیده مم   دونم چو کعبه بولدم صنم پرستلکدن
شبی چنین بسحر کم ز بخت میخواهم   که با تو شرح سرانجام خود کنم اغاز
سحر دمنده بو کونه شب استرم بختدن   که ایدم بیان سکا باشد لکجنلرم اعلان
ز شوق مجلس ان ماه خرکهی حافظ   گرت چو شمع بسوزند پای دار و بساز
بخواجه اول مه ایوان بزمی شوقندن   یقرلر ایسه سنی موبجه طوت ایاق و داباان

مفاعلن فعلاتن   مفاعلن فعلات

عروس گل دگر آمد ببزم گلشن باز   کجاست بلبل خوشگو برآورد آواز
کلك کلبنی نیه کلدی آجلدی کلشنده   صدای قالدیره خوش سوزلو عندلیب قنده

دلا ز هجر مکن ناله زانکه در عالم — غمست و شادی و خار و گل و نشیب و فراز

هجردن اغمه فغان ای کوکل که دنیاده — بو قش انیش غم و شادی دیکن ایله کلده

دو تا شدم چو کمان از غم نمی گویم — هنوز کم ترك کمان ابروان تیرانداز

کدردن اولدم ایکی قات کمان نجه سویلیم — هنوز اوقاتچی یا قشلو یاری قویدی

ز طره تو پریشانی دلم شد فاش — غریب نیست گر شد ادای بود غماز

نه این زمان من شوریده دل نهادم روی — بر آستان تو کاندر ازل بسوز و بساز

بودم دکل دل شوریده کیم قویش یوزین — کم اول ازلدن شیکدن یا نوبیا قلمقده

یکیست صعب و سهل در طریق حافظ را — که مرغ را چه تفاوت بود نشیب و فراز

بو عشق یولنده قولای کوچ که خواجه یه بردر — نه فرق اوله بو قشه اینش که براوجار قوشده

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

دوا که درد دل خسته توان در آید باز — بیا که در تن مرده روان در آید باز

دروندن کل که ضعیف کوکله کوچ کله بینه — بکل که جان کله اولمش وجودیمه بینه

بیا که فرقت تو چشم من چنان در بست — که فتح باب وصالت مگر گشاید باز

بکل که هجرك او دکلو کوزیمی بغلدیکیم — که فتح باب وصالك مکر کیم آچه بینه

غمی که چون سپه زنگ دل بخون بگرفت — ز خیل شادی روم رخت گشاید باز

غم حبشی کبی غم که طوتیه بغزی بخون — سو بخلو دومی رخك عسکریندن آچه بینه

به پیش آینه دل هر آنچه میدارم — بجز خیال جمالت نمی نماید باز

نه کیم بن اینه دل او کینه طوتسهم — خیال حسنکدن اغیر کوزنکیه بینه

کوبرغزاکرسه

بدان مثل که شب

هجردن اغمه فغان دل جهانده اندن کم

صعب ایله اغشلغندن که اولدی کوکلم فاش

بکل کو اول دکلو طلك قودیجی سکدنده

دروندن کل کو کله کوچ ضعیفجه کوکله بینه

بکل که جان کله اولمش جسمم ابجره بینه

دومی

ستاره

بدان مثل که شب آبستنست دور از تو — ستاره می شمرم که شب چه زاید باز

او تمثیل ایله که بو کلو کیجه وسندن ایراق — نجوم صیمدیم شب که نه دوغوره بینه

بیا که بلبل مطبوع خاطر حافظ — ببوی گلشن وصل تو می سراید باز

بکل که خاطر مرغوب عندلیب خواجه — امید باغ وصالکله ناله لرده بینه

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

ای سرو ناز حسن که خوش میروی بناز — عشاق را بناز تو هر لحظه صد نیاز

ای سرو ناز حسن کیدرك خوش که نازیله — هر لحظه صد نیاز اوله عشاقه نازیکه

فرخنده باد طلعت حسنت که در ازل — ببریده اند بر قد سروت قبای ناز

خوبلق لباسی سکا اوله قوتلو کم ازل — بچمشلر اوله خلعت ناز سرو قدیکه

آنرا که عنبرین سر زلف تو آرزوست — چون عود گو بر آتش سودا بسوز و ساز

اول آدمك که سنك صچیکه آرزوسی وار — دی عود کبی یاقیجی اوده یانه یاقله

از طعنه رقیب نگردد عیار من — چون زر اگر برند مرا در دهان گاز

طعن عدودن اولمیه تغییر عیارمن — آلتون نجه ایتسه لر بنی کر صندی اغزینه

پروانه را ز شمع بود سوز دل ولی — بی شمع عارض تو دلم را بود گداز

پروانه دل یاقیجی اوله شمعه دن ولی — بغرم یانیشی شمع رخکسز بنم اوله

دل کز طواف کعبه کویت وقوف یافت — از شوق آن حریم ندارد سر حجاز

دل کعبه کویك طوافندن کادم بولوب — طوتمز حجازه آرزو که شوقندن اول یکه

هر دم بخون دیده چه حاصل وضو چو نیست — بی طاق ابروی تو نماز مرا جواز

هر دم بخون دیده نه حاصل وضو چو یوق — قاشك کمو سوزین که نمازه جواز یکه

هر دم کوزم قانیله نه حاصل وضو چو یوق

اول شخصه کم عنبر زلفك آرزوسی وار

دی عود جبا نغان آتشه یانه یاقله

اولمز عدودن مندن عیارم مبدل

کر ایتسه لو زر اسابنی صندی اغزینه

رخکسز

دل کعبه کویك که طوافندن ارام بولوب

صوفی که توبه بی تو زمی کرده بود دوش صح

صوفی که توبه بی تو زمی توبه کرده بود دوش | بشکست عهد چون در میخانه دید باز

میدنکه صوفی سنسز ایدوب توبه دون گیجه | عهدی صندی چو کوردی کشاده بابِ میکده

چون باده مست بر سر خم رفت کف زنان | حافظ که دوش از لب ساغر شنید راز

مستانه مجه کوب پاشینه واردی اوزانده ال | حافظ اپشندی سر لب جامدن کدوی کیجه

سرخوش نشر اجه کوب پاشینه واردی ال اوروب

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

برنیامد از تمنای لبت کامم هنوز | بر امید جام لعلت دردی آشامم هنوز

دردی

استمکدن اولمدی حاصل لبک کام هنوز | هم امید جام لعلکله شراب نوشم هنوز

روز اول رفت دینم در سر زلفین او | تا چه خواهد شد درین سودا سر انجامم هنوز

انکی زلفینك هوسیله کیدوب الک کوده دینم
بو هوسده نه اولمیس ایکم سر انجامم هنوز

انلا ایکی زلفی عشقنده دینم کتدی ازل | بو هواده نه اولمق استر تا سر انجام هنوز

ساقیا یک جرعه ده زان آب آتش گون که من | در میان پختگان عشق او خامم هنوز

انك عشقی ایچره پشمش لرده بن خامم هنوز

ساقیا بر جرعه ویر اول او شکل مونکه من | انك عشقی پیشنده پختهده بن خام هنوز

از خطا گفتم شبی زلف ترا مشک ختن | میزند هر لحظه تیغی مو بر اندامم هنوز

بر کیجه سهو اوکدم سنك زلفکه مشک ختن
جسمم اوزره هر بار قیلیچ اورر قیلم هنوز

زلفکه بر شب خطاء سویلدم مشک ختن | جسمم اوزره تیغ اورر هر لحظهده قیلم هنوز

نام من رفتست روزی بر لب جانان بسهو | اهل دل را بوی جان می آید از نامم هنوز

سهو ایله برکون لب جانانه کتمشدی ادم | اهل عشقه عطر جان ویرمکده در نامم هنوز

پرتو روی ترا در خلوتم دید آفتاب | می رود هر دم چو سایه بر در و بامم هنوز

کوردی باغده سنك وجهك شعاعینی آفتاب | سایه وش قاپیده طامده یورر هر دم هنوز

در ازل دادست ما را ساقی لعل لبت | جرعهٔ جامی که من مدهوش آن جامم هنوز

دور الست

بیزه ویرمشدر لب لعلك سقاسی دور الست | فضله برجامیکه مجنون اول جام هنوز

بر قدح فضلی کم بن اول جام حیرانم هنوز

ای که گفتی جان بده

156

ای که دیدک جان ویرنا اوکا ارام اوله دل
جان کدوی ایتکله ویرم بوقدر ارام هنوز

ای که گفتی جان بده تا باشدت آرام دل | جان بغمهایش سپردم نیست آرامم هنوز

ای کوبر جان تا سکا ارام دل اوله دیدک | غملرینه تسلیم ایتدم جان یوق ارامم هنوز

در قلم آورد حافظ قصهٔ لعل لبت | آب حیوان می رود هر دم ز اقلامم هنوز

نکتهٔ لعل لبك حافظ کتوردی خامه یه فقره | عین خامهدن اقار آب حیات هر دم هنوز

مفاعلن فاعلاتن فعلات

حال خونین دلان که گوید باز | وز فلک خون خم که جوید باز

حال قان یغرلونی کیم سویلیه | کیم فلکدن جمك قانن استر

شرمش از چشم می پرستان باد | نرگس مست اگر بروید باز

می پرستلری کوزندن اوتانسون | نرگس مست اگر بیته بیتر

جز فلاطون خم نشین شراب | سر حکمت بما که گوید باز

فیلسوف کوپ نشین مین دیگری

کوپ نشین فیلسوف مین غیری | بیزه کیم سر حکمتی سویلیه

هر که چون لاله کاسه گردان شد | زین جفا رخ بخون بشوید باز

لالهوش هر کیم اولدی دوندیره جام | یوزی بو غمدن قانیله یویه دیگر

بس که در پرده چنگ گفت سخن | ببرش موی تا نموید باز

پرده ده ساز که سویلدی چوق سوز | کس قیلینی که ایکلمیه دیگر

بگشاید دلم چو غنچه اگر | ساغری همچو گل ببوید باز

اچلور غنچه کیبی کوکلم اگر | اوله دوشوجامی قوقلیه دیگر

گرد بیت الحرام خم حافظ | گر نمیرد بسر بپوید باز

خواجه بیت الحرام کوبی طرفین
کریه بینه کوچی باشی ایله یلر

طرف بیت الحرام کوپی خواجه | قاد داولورسه کوبیشله یلر

سمت

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

خیز و در کاسهٔ زر آب طربناك انداز … پیشتر زانکه شود کاسهٔ سر خاك انداز

قالق فرحناك صوبی هم ساغر زرینه‌یه آت … اندن اوکدین که تراب کاسهٔ باشه اوله ان

عاقبت منزل ما وادی خاموشانست … حالیا غلغله در گنبد افلاك انداز

عاقبت منزلمز اهل سکوت گنبدیدر … شمدیلك صیت و صداقبهٔ مینایه آت

چشم آلوده نظر از رخ جانان دورست … بر رخ او نظر از آینهٔ پاك انداز

بوله شق کوز نظری یاریکا غنده دوردر … قلب پاکدن نظر اول یار رخ و رخسارینه آت

بسر سبز تو ای سرو که چون خاك شوم … ناز از سر بنه و سایه برین خاك انداز

تازه باشك ایچون ای سروی اولم چونکم خاك … نازی باشدن قو و بو طبراغه کل کولکه آت

دل ما را که ز مار سر زلف تو بخست … از لب خود بشفاخانهٔ تریاك انداز

کوکلمزکه اولدی سر زلف ایلا نکدن جرح … اوز دواخانهٔ تریاك لبك اوستنه آت

ملك این مزرعه و دانی که ثباتی نکند … آتشی از جگر جام بر املاك انداز

بو اکیم ملکی بیلورسن که دور ملوقی اغز بقاسی … بر آتش جام جگردن که جهان ملکنه آت

غسل در اشك زدم کاهل طریقت گویند … پاك شو اول و پس دیده بر آن پاك انداز

غسلی اوددم یشیمه که اهل طریقت دیرلر … اول پاك اول صوك نظر اول پاکیزه جانانیه آت

یا رب آن زاهد خودبین که بجز عیب ندید … دود آهیش در آینهٔ ادراك انداز

اول خشین صوفی که حق کورمدی عیبدن غیری … دود آهین انك آینه ادراکنه آت

چون گل از نکهت او جامه قبا کن حافظ … وان قبا در ره آن قامت چالاك انداز

کلجه چاك ایله لباس خواجه قوقوسندن انك … اول لباسی او بوبی سرو بلند یولنه آت

فصل دمی دبوده

157

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

دلم ربودهٔ لولی وشیست شورانگیز … دروغ وعده و قتال وضع و رنگ آمیز

کوکل بر ایچو جه‌نك صیدیدر که فتن بیدا … خلاف وعده و فنلو شکل و حیله‌غا

فدای پیرهن چاك ماه رویان باد … هزار جامهٔ تقوی و خرقهٔ پرهیز

قمیص چاکنه دلبرلرك فدا اولسون … هزار خرقهٔ صوفی و جامهٔ تقوا

بشکر آنکه بحسن از ملك بردی گوی … بخواه جام و گلابی بخاك آدم ریز

او شکر ایچون که ایلندك سر و شه سنله فضل … تراب آدمه دوك واو شراب و جام دیلا

فقیر و خسته بدرگاهت آمدم رحمی … که جز ولای توام نیست هیچ دست آویز

ترحم ایت بکه درکاهکه فقیر کلدم … المده یوق دیکر عشقدن ارمغان زیرا

غلام آن کلماتم که آتش انگیزد … نه آب سرد زند در سخن بر آتش تیز

او سوزلرك قولویم که آتش یالکدیره … دکل که سوزجی یا وز اوده صو صوفی اورا

بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت … که در مقام رضا باش و از قضا مگریز

بکل که دونکیجه غیب میکده بکا دیدی … که اول مقام رضاده و حکمدن قچما

مباش غره ببازوی خود که مندرجست … هزار تعبیه در حکم پادشاه انگیز

اوزك قولوینه سن اولمه مغرور که کزلودر … هزار ایشکه خدا امری ایجره ایشی بیدا

بیا له بر کفتم بند تا سحر که حشر … بمی ز دل ببرم هول روز رستاخیز

قدح کفاغه بغله زمان صبح حشر … شرابله دلدن ایدم دفع خوف روز جزا

میان عاشق و معشوق هیچ حائل نیست … تو خود حجاب خودی حافظ از میان برخیز

حبیب و عاشق اراسنده یوقدر حائلك … حجابسك اوزیکه سن قالق ارادن ای خواجا

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

بیا و کشتی ما در شط شراب انداز　　غریو و ولوله در جان شیخ و شاب انداز

بکل بزم کیمیزی خمر بیکارنه آت　　قلوب پیر و جوانه فغان و ولوله آت

مرا بکشتی باده در افکن ای ساقی　　که کفته‌اند نکویی کن و در آب انداز

براق سفینهٔ خمره بنی درهی ساقی　　که ایلک ایله دیمشلر و انی سن صویه آت

زکوی میکده برکشته‌ام ز راه خطا　　مرا دکر ز کرم با ره صواب انداز

محل میکده‌دن دونمشم خطا یکه‌دن　　بنی دخی کرمکدن طریق دوغرویه آت

بیار زان می کلرنک مشکبو جامی　　شرار رشک و حسد در دل کلاب انداز

کتور اول مسک قوقولی رنکی کل می جامی　　حسد ایله کوکنی اودین کلاب یوراکنه آت

اکرچه مست و خرابم تو نیز لطفی کن　　نظر برین دل سرکشتهٔ خراب انداز

اکرچه مست و خرابم دخی سن ایله کرم　　بو کوکلی خسته ضعیف بنده یا کر برنکه آت

بنیم شب اکرت آفتاب می باید　　ز روی دختر کلچهره زد نقاب انداز

کر کسه دونی یارو سنده اکر سکا کونشی　　یکانغ کل اوزومک قیزی برده سین یوزجه آت

مهل که روز وفاتم بخاک بسپارند　　مرا بمیکده بر در خم شراب انداز

وفاتمک کونی قومه که خاکه قویه بنی　　ایلت بنی میکده یه شراب کوبیکه آت

ز جور چرخ چو حافظ بجان رسید دلت　　بسوی دیو محن ناوک شهاب انداز

بخواجه جور فلکدن چونی ایردی جانه دلک　　نجوم اوقینی الم دیولری یکاسنه آت

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

ای صبا کر بکذری

بکل قدح کیمیزه نسخه
جوان و پیر یوراکینه فغان و ولوله آت
ایلت تنیمی خراباته می کوبکیه آت
محن ناوک

158

ای صبا کر بکذری بر ساحل رود ارس　　بوسه زن بر خاک آن وادی و مشکین کن نفس

کر ارس ایرماغی سمتینه کچرسک ای صبا　　بوسه اور ایت دم عطرناک اول ده ایرماغنه

منزل سلمی که بادش هر دم از ما صد سلام　　پر صدای ساربانان بینی و بانک جرس

خانهٔ سلمی که بردن آکا اولسون یوز سلام　　کوره سین طولی صدای جان و سربان صدا

محمل جانان ببوس آنکه بزاری عرضه داد　　کز فراقت سوختیم ای مهربان فریاد رس

محفلی جانانی اوپ اندن نیاز ایله عرض　　کم فراقکدن یاندم ایت مدد ای دلربا

من که قول ناصحان را خوانده‌می قول رباب　　کوشمالی دیدم از هجران که اینم پند بس

بن اوقوردم واعظلر قولینی کم قول عبث　　هجردن کوردم قولق بورمه بو پند بیتر بکا

عشرت شبکیر کن بی ترس کاندر شهر عشق　　شب روانرا آشنایی‌هاست با میر عسس

قورقوسز ایت کیجه ذوقین شهر عشق ایچره زیرا　　شب دوانه آشنالق وار عسس باشی ایلا

عشقبازی کار بازی نیست ای دل سر بباز　　ورنه کوی عشق نتوان زد بچوکان هوس

باش کوکل اوینا دکل عاشقلق اوینه بازلق　　چلمک اولمز عشق طوبی چوکن هوسله بی خسا

دل برغبت می سپارد جان بچشم مست یار　　کرچه هشیاران ندادند اختیار خود بکس

اسکیله دل و یرد سنانه چشم یاره جان　　اوصلولر کوویرمدیلر اختیارین کمسیا .

طوطیان در شکرستان کامرانی میکنند　　وز تحسر دست بر سر میزند مسکین مکس

سکرستانده طوطیلر کامرانقلر ایدر　　ال اوور درد لو سینک باشه تحسردن دیلا

نام حافظ کر بر آید بر زبان کلک دوست　　از جناب حضرت شاهم بس است این ملتمس

کر کلور سه نام حافظ خامهٔ یار اوجنه　　حضرت شاه جانبندن بو مراد بیتر بکا

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

برخاك
بر کوزد سین ساربانلر صونیله هم جانی صدا
صدای صدا
محفلی جانانی اوپ اولدم نیاز ایله عرض
جانه ویرور دل اسکیله چشم مست دلبره
دلا

جانا ترا که گفت که احوال ما مپرس   بیگانه کرد وقصهٔ هیچ آشنا مپرس

کیم دیدی یار که حالمزی ساکه صورمه   ایت وحشتلك وفقرهٔ احبابه صورمه

عقدایت کناهی ایتمدك ایشیده صورمه

زانجا که لطف شامل وخلق کریم تست   جرمی نکرده عفو کن وماجرا مپرس

اول طبع خوش ولطف شمولدن که سنده وار   عفو ایله جرمی ایتمامش ایشیده صورمه

خواهی که روشنت شود احوال سوز عشق   از شمع پرس قصه ز باد صبا مپرس

استرمك اولسه که عیان حال سوز عشق   صور حالی شمعه دن سحری باده صورمه

هیچ آگهی ز عالم درویشیش نبود   آنکس که با تو گفت که درویش را مپرس

احوال فاقه دن یوق آنك هیچ شناگلی   اول کسکه حال فقری دیدی ساکه صورمه

از دلق پوش صومعه نقد طلب مجوی   یعنی ز مفلسان سخن کیمیا مپرس

تکیه کیم عبا لودن ایتمه دیلك نقود وفا   یعنی که کیمیا سوزینی افلاسه صورمه

ما قصهٔ سکندر ودارا نخوانده‌ایم   از ما بجز حکایت مهر ووفا مپرس

بز فقرهٔ سکندر ودارا اوقومدق   بزدن وفا وعشق دیگری فقره صورمه

در دفتر طبیب خرد باب عشق نیست   ای دل بدرد خو کن ونام دوا مپرس

عشق بابی یوق طبیب عقل دفترنده بیل   عشقی خوی ایله نام دوا دلده صورمه

حافظ رسید موسم گل معرفت مگوی   دریاب نقد وقت وز چون وچرا مپرس

حافظ ایرشدی موسم گل دیمه معرفت   جمع ایت نقود عمری نیچون نیچه صورمه

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

دادم از زلف سیاهش گله چندانکه مپرس   که چنان زو شده‌ام بی سر وسامان که مپرس

وار اودك قاره صاچندن که نشکم صورمه   اولمشم بیحضور اندن اودکین کم صورمه

کس بامید وفا ترك

159

کس بامید وفا ترك دل ودین مکناد   که چنانم من ازین کرده پشیمان که مپرس

اغسون دوستلق امیدیله دل وجاندن ترك کس   نادم بنکه بو ایشدن اوقدر کم صورمه

بونده اولدك که پشیمان اولدم کم صورمه

بیکی جرعه که آزار کسش در پی نیست   زحمتی میکشم از مردم نادان که مپرس

بر قدح نوشله اردنجه کس انجمك یوق   جاهل اردن چکرم زحم والم کم صورمه

زاهد از ما بسلامت بگذر کین می لعل   دل ودین میبرد از دست بدانسان که مپرس

کچ سلامت صوفی بزدن که بو لعلین باده   اویله الدن ایلدر دین وکوکل کم صورمه

گوشه گیری وسلامت هوسم بود ولی   شیوهٔ میکند آن نرگس فتان که مپرس

گوشه گیرلك وسلامتلك ایدی آرزوم لیك   ایلر اول دیدهٔ مستان برادا کم صورمه

گفت وگوهاست درین راه که جان بگدازد   هر کسی عربده‌ای این که مبین آنکه مپرس

بر نزاعده قمو کورمه بو اوبی هم صورمه

قیل وقال الله بولنور جان ارید بو عشقده   بر نزاعده قمو خلق کورمه او بوهم صورمه

گفتم از گوی فلك صورت حالی پرسم   گفت آن میکشم اندر خم چوگان که مپرس

شکل حالی صورایم طوب فلکدن دیدم   اکری چوکاندن آنی دیدی چکادم صورمه

زنخدانك کوکی دیدم اکا دیدی

گفتمش زلف بکین که شکستی گفتا   حافظ این قصه درازست بقرآن که مپرس

دیدم اکا کیمه کین زلفکی بوکدك دیدی   بو طویل فقره دیدی مصحف ایچون که صورمه

کیمه دخی صیجی بو کوکه دیدی قرآن ایچون کم صورمه

بو اوزون فقره

فاعلاتن   مفاعلن   فعلن

درد عشقی کشیده‌ام که مپرس   زهر هجری چشیده‌ام که مپرس

چکمشم درد عشقی کم صورمه   بر فراق زهری طاتمشم صورمه

گشته‌ام در جهان وآخر کار   دلبری برگزیده‌ام که مپرس

گزمشم عالمی وآخر کار   بر یاد اندم بگنمه کم صورمه

برکوزلکم بکنمشم صورمه

آنچنان در هوای خاک درش میرود آب دیده ام که مپرس
اول قدر خاک پایین استکده عزم اید داب دیده کم صورمه
من بگوش خود از دهانش دوش سخنانی شنیده ام که مپرس
دون بن اغزندن اوز قولاغمله نیجه سوزلر کاشتدم صورمه
سوی من لب چه میگزی که مگوی لب لعلی گزیده ام که مپرس
بن یکا لب نه ایصرورسن که دیمه بر قزل لب که ایصرمشم صورمه
بی تو در کلبهٔ گدائی خویش رنجهای کشیده ام که مپرس
اوز فقیرخانمده سنسز چکمشم نیجه درد والم صورمه
همچو حافظ غریب در ره عشق بمقامی رسیده ام که مپرس
عشق یولنده غریب خواجه‌لیاسا بر مقامه که ایرشمشم صورمه

اوز قولاغمله دون بنچه اغزندن

خواجه اسا

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

دلا رفیق سفر بخت نیکخواهت بس نسیم روضهٔ شیراز پیک راهت بس
رفیق یول ایو بخت دل دیلک سکا بسدر صبای باغ شیراز رهنما سکا بسدر
دیگر ز منزل جانان سفر مکن درویش که سیر معنوی و کنج خانقاهت بس
دخی فقیر سفر اغه مکان جانانندن که سیر معنی و اوکوشه سی سکا بسدر
هوای مسکن مألوف و عهد یار قدیم ز رهروان سفر کرده عذرخواهت بس
آلشدیغک یرین عشق و اکی دوست وعدی سفر ایدن فقرادن عذر سکا بسدر
بصدر مصطبه بنشین و ساغر می نوش که این قدر ز جهان کسب مال و جاهت بس
بو جانغ میکده یه اوتور و جام لعلین ایچ بو دنیادن بو قدر ایدینش مال و جاه سکا بسدر

رفیق یول ایو بخت اسمک سکا بسدر

اوتور بو جانغ
اوتور که صدر خراباته جام لعلین ایچ

وگر کمین بگشاید غمی

صغنمه پیر مغان بابی جا سکا بسدر
که آل قدح میله صراحیه یار سکا بسدر

وگر کمین بگشاید غمی ز گوشهٔ دل حریم درگه پیر مغان پناهت بس
وگر کوکل بو جانبندن آچرغم پوسی حریم سمت مغان پیر پناه سکا بسدر
زیادتی مطلب کار بر خود آسان کن که شیشهٔ می لعل و بتی چو ماهت بس
زیاده لک طلب اتمه ایشی ایت اوزیکه قولای که صراحیه یار ایله آل می قدح سکا بسدر
فلک بمرد نادان دهد زمام مراد تو اهل فضل و دانش همین گناهت بس
ویرر مرام کمینی جاهل آدمه گردون سن اهل فضل و علمسین بو صوچ سکا بسدر
بهیچ ورد دگر نیست حاجت حافظ دعای نیم شب و درس صبحگاهت بس
بخواجه یوق دخی اوراده احتیاجک هیچ دعاء نصف شب و درس طاک سکا بسدر
بمنت دگران خو مکن که در دو جهان رضای ایزد و انعام پادشاهت بس
خوی اتمه غیریلرین منتین که کونینده رضای حق ایله انعام شه سکا بسدر

شد

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

گلعذاری ز گلستان جهان ما را بس زین چمن سایهٔ آن سرو روان ما را بس
بر یکانی گل گلزار جهاندن بزه بس بو چمندن او بوی سرو روان ظل بزه بس
من و همصحبتی اهل ریا دورم باد از گرانان جهان رطل گران ما را بس
بن ریا اهلی ایله مجلس اولمق دور اولسون کائناتک ثقلاسندن اغر جام بزه بس
قصر فردوس بپاداش عمل میبخشند ما که رندیم و گدا دیر مغان ما را بس
کوشک جنتکه ویررلر عمللر قرشولغی بز ایبو زمست و فقیر سمت خرابات بزه بس
بنشین بر لب جوی و گذر عمر ببین کین اشارت ز جهان گذران ما را بس
جای کنار دینه اوتور دکود عمرین کچمه‌سنی بو اشارتکه کچر عمر جهاندن بزلره بس
دوننن بزه

جهاندن
وهمصحبتی وهمصحبت
سایه اول بوی عمر بو چمندن بزه بس
دوراوله اهل ریا ایله مجلس اولمق بیله
بله
عمل

نقد بازار جهان بنکر ازار جهان — کر شما را نه بس این سود و زیان ما را بس

حال بازار جهانه و جهان رنجنه — کر سزه یتمز ایسه بو ضرر راضی بزه بس

یار با ماست چه حاجت که زیاده طلبیم — دولت صحبت ان مونس جان ما را بس

دوست بزم ایله نه حاجت که زیاده استیه لم — کم او جان مونسنک صحبت ذوقی بزه بس

از در خویش خدا را به بهشتم مفرست — که سر کوی تو از کون و مکان ما را بس

اوز قپوکدن بنی کوندرمه جنانه — کم محلک طرفی کون و مکاندن بزه بس

حافظ از مشرب قسمت کله بی انصافیست — طبع چون اب و غزلهای روان ما را بس

خواجه تقدیرلردن دکل انصاف شکوا — صو کبی پاک طبع شوخ غزللر بزه بس

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

اکر رفیق شفیقی درست پیمان باش — حریف حجره و کرمابه و کلستان باش

وفالو یارسک اکر سن درست پیمان اول — حمام و خانه ده کلشنده مونس جان اول

شکنج زلف پریشان بدست باد مده — مکو که خاطر عشاق کو پریشان باش

بو کاکل بوکلی پریشان یل الینه ویرمه — مزاج عاشقی دیمه که دی پریشان اول

کرت هواست که با خضر همنشین کردی — نهان ز چشم سکندر چو اب حیوان باش

اکر که خضر ایله اولمغه مصاحب — سکندردن کوزه اب حیات کبی پنهان اول

رموز عشق نوازی نه کار هر مرغیست — بیا و نو کل این بلبل غزلخوان باش

دکل ایشی قوشین رموز عشق — بو عندلیب غزلخوانه کل کلستان اول

طریق خدمت ایین و بنده کی کردن — خدا را بو رهاکن بما و سلطان باش

طریق خدمت عادی و قوللق ایتکده — حواله سن بکا ایت و ادهخی سلطان اول

دکر بصید حرم

دکر بصید حرم تیغ بر مکش زنهار — وز انچه با دل ما کرده پشیمان باش

صفین حرم قوشنه من بعد قلج چکمه — او نسنه دن که دله ایلدک پشیمان اول

تو شمع انجمنی یکزبان و یکدل شو — خیال کوشش پروانه بین و خندان باش

سن انجمن مومیسین بر لسان و بر دل اول — انک خیال چالیشنی کوروب و خندان اول

کمال دلبری و حسن در نظر بازیست — بشیوه نظر از نادران دوران باش

کمال حسن و کوزللک و فور عشاقده — ظریفجه بقمغله نادران دوران اول

خموش حافظ و از جور یار ناله مکن — ترا که کفت که در روی خوب حیران باش

بخواجه جور کوزللردن شکایت اغه سلوک — سکا کوزل یوزه کیم سویلدیکه حیران اول

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

ای همه شکل تو مطبوع و همه جای تو خوش — دلم از عشوه یاقوت شکرخای تو خوش

ای سنک طبیعتجه هر شکل و یرک جمله ده خوش — کوکلم اول چینیجی قند لبک طودیله خوش

همچو کلبرک طری هست وجود تو لطیف — همچو سرو چمن خلد سراپای تو خوش

تازه کل یپراغی وش هب بدنک نازکدر — سرو باغ ارام اساقمو جسمکده ده خوش

شیوه ناز تو شیرین خط و خال تو ملیح — چشم و ابروی تو زیبا قد و بالای تو خوش

نازک و خوشجه ادالک هم خط و خالکده کوزل — قاش و کوزکده لطیف قامت و بویکده ده خوش

هم کلستان خیالم ز تو پر نقش و نکار — هم مشام دلم از زلف سمن سای تو خوش

طوبطولو نقش و صور باغ خیالم سندن — یاسمن کبی صچکدن کوکلم ککزینه خوش

پیش چشم تو بمیرم که بدان بیماری — میکند درد مرا از رخ زیبای تو خوش

اولیم چشمکک اوکنده او ضعیفلکله — خوش بکا غک بنم امراضمی ایلرینه خوش

ایلدم اوزکو کلم ذاتکی کورمک ایله خوش

در ره عشق که از سیل بلا نیست گذار — کرده ام خاطر خود را بتماشای تو خوش

عشق یولنده که کچید سیل بلادن یوقدر — کندوکو کلم ایلدیم ذاتکی کورمک ایله خوش

در بیابان طلب گرچه ز هر سو خطریست — میرود حافظ بیدل بتولای تو خوش

گرچه هر یاکه طلب وصلی قیلرنده خطر — دردلوجه خواجه کیدر عشق و سونک ایله خوش

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

فکر بلبل همه آنست که گل شد یارش — گل در آن فکر که چون عشوه کند در کارش

فکر بلبل او که یار اوله همیشه گل اکا — گل او فکره که نیجه ناز ایده ایشنده اکا

دلربایی همه آن نیست که عاشق بکشند — خواجه آنست که باشد غم خدمتکارش

دلربالق اودکل که اولدیره عشاقی همین — هم افندیلک او کم خادمی غم اوله اکا

جای آنست که خون موج زند در دل لعل — زین تغابن که خزف میشکند بازارش

اول محلدر کاوره لعلی یورکده قان موج — بوغبوردنکه قیرداوله بزار سقسی اکا

بلبل از فیض گل آموخت سخن ورنه نبود — این همه قول و غزل تعبیه در منقارش

عشق گلدن سخن اوکرندی او قوش یوخسه دکل — بوقدر قول و غزل کزلوجه بورننده اکا

ای که در کوچهٔ جانانه ما میگذری — برحذر باش که سر میشکند دیوارش

اول حذر اوزره که باشن یرغیه دیواری سکا

ای شخص سودیکیمز جانبنه او غرادسك

صحبت عافیتت گرچه خوش افتاد ای دل — جانب عشق عزیزست فرو مگذارش

گرچه کم صحبت تقوا بکو گل خوش واقع — عشق یکاسی دخی خوش قومه آنی الدن ها

اکر از وسوسهٔ نفس

اگر از وسوسهٔ نفس و هوا دور شوی — بی شکی راه بری در حرم دیدارش

دور ایسک نفس و هوا وسوسه سندن گرچه — شبهه سز یول ایره سك وصلت جانانه بکا

صوفی سرخوش ازین دست که کج کرد کلاه — بدو جام دگر آشفته شود دستارش

صوفی سرخوش که بو یوزدن کلاه اکری ایدی — ایکی جام ایله دخی بوزق اولور صارقی اکا

دل حافظ که بدیدار تو خوگر شده بود — ناز پرورد وصالست مجو آزارش

خواجه نك کوکلی که خوی اعتش اولوب وصلکله — وصلتك پرورد نازیدر که ازار دیلمه اکا

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

با زاهد و دلتنگ مرا مونس جان باش — وین سوخته را محرم اسرار نهان باش

دون کل کیروهم طادکو کله مونس جان اول — بو یاغشه هم محرم اسرار نهان اول

زان باده که در مصطبهٔ عشق فروشند — ما را دو سه ساغر بده و گو رمضان باش

اول میکده آنی میکدهٔ عشقده صتادلر — ویر بزه دخی بر ایکی جام دی رمضان اول

در خرقه چو آتش زدی ای عارف سالك — جهدی کن و سر حلقهٔ رندان جهان باش

چون خرقه یاوردن آتش ای عارف سالك — سعی ایله که سر حلقهٔ مستان جهان اول

آن یار که گفتا بتو ام دل نگرانست — گو میرسم اینك بسلامت نگران باش

اول کمسه که کوکلم سکا ناظردر دیدی ای دل — دی سن اکا اشته ایریشم باکم بقان اول

خون شد دلم از حسرت آن لعل روان بخش — ای درج محبت بهمان مهر و نشان باش

قان اولدی دلم فرقت جان بخش لعلدن — هر دمده بری حقهٔ عشق مهر و نشان اول

تا بر دلش از غصه غباری ننشیند — ای سیل سرشك از عقب نامه روان باش

او تورمیه تا کوکلنه بر غم توزی انك — ای کوزیشی سیلی بتی ار دنجه روان اول

ایلو خواجه کم جام جهانبین ارزو
دی سن اکا منظور وزیر شهان اول

حافظ که هوس میکندش جام جهانبین   کو در نظر آصف جمشید مکان باش

حافظ هوس ایلر کم جهانبین پیاله   سویله اکا منظور وزیر شه آن اول

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلن

بدور لاله قدح کیر و بی ریا میباش   ببوی کل نفسی همدم صبا میباش

زمان لاله ده طوت جام و بی ریا هم اول   امید کل ایله بر دم صبایه همدم اول

کرت هواست که چون جم بستر غیب رسی   بیا و همدم جام جهان نما میباش

کر ایدرمکیسه هواک ستر غیبه جم آسا   بکل و کاسهٔ عالم نمایه همدم اول

نکویمت که همه ساله می پرستی کن   سه ماه می خور و نه ماه پارسا میباش

سکا دیمم که تمام ییلجه می پرست ایت   اوچ آی می ایچ و طقوز آی صلاحه همدم اول

چو پیر سالک عشقت بمی حواله کند   بنوش و منتظر رحمت خدا میباش

سنی چو پیر محبت حواله ایده میه   می ایچ و منتظر رحم ذات ارحم اول

درج

چو غنچه کرچه فروبستکیست کار جهان   تو همچو باد بهاری کره کشا میباش

اکرچه غنچه کبی بغلو لقلو کار جهان   بهار یلی کبی سن دوکم اچیجی هم اول

وفا مجوی ز کس ور سخن نمی شنوی   بهرزه طالب سیمرغ و کیمیا میباش

وفا کمسنه دن اومه و سوزی ایشتمز ایسک   اصل سز اسیان عنقا و کیمیا هم اول

مرید طاعت بیگانگان مشو حافظ   ولی معاشر رندان پارسا میباش

خلاف جنسه اطاعت دیلیجی اولمه خواجه   ولی مصاحب صوفی مست مجرم اول

فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلات

باغبان کر پنج روزی صحبت کل بایدش   بر جفای خار هجران صبر بلبل بایدش

بنجوانه کر بش اون کون

163

بنجوانه کر بش اون کون صحبت کللر کرک   خار هجران جورنه بلبلجه صبر اوفر کرک

ای دل اندر بند زلفش از پریشانی منال   مرغ زیرک چون بدام افتد تحمل بایدش

چونکه تیز دوشه قوش دامه انده تحملل کرک

قید زلفنده پریشانلقدن ای دل اینکلمه   چون دوشه تیز قوش اغه اکا تحمللر کرک

باچنین زلف و رخش بادا نظر بازی حرام   هر که روی یاسمن و جعد سنبل بایدش

کمکه سنبل بوکلو می دروی سمن منظر کرک

بویله رخسار و زلفله اولسون عاشقلق حرام   کیمکه اکا سنبل بوکم روی سمن منظر کرک

رند عالم سوز را با مصلحت بینی چه کار   کار ملکست آنکه تدبیر و تأمل بایدش

کار سلطانلقدر اولکم فکر و تدبیرلو کرک

ایش کذارلق ایله مست و ترک دنیایه وار   کار سلطاندر اولکم اکا فکر تدبیر کرک

تکیه بر تقوی و دانش در طریقت کافریست   ره رو کر صد هنر دارد توکل بایدش

توکللو کرک

عشق یولنده علم و تقوایه طیانمق کفر محض   کرطوتر یوز معرفت سالک توکللر کرک

بو دل شوریده یه اول اکری کاکل کرک کرک

نازها زان نرگس مستانه اش باید کشید   این دل شوریده کر آن جعد کاکل بایدش

اول کوزی مستانه یادن نازینی چکمک کرک   بو دل شوخه اول اکری صاچ که مادام در کرک

ساقیا در کردش ساغر تعلل تا بکی   دور چون با عاشقان افتد تسلسل بایدش

نیچه دک عذر و بهانه دور جامده ساقیا   عاشقانه چون قدح دوری دوشه زنجیر کرک

کیست حافظ تا ننوشد باده بی آواز رود   عاشق مسکین چرا چندین تحمل بایدش

خواجه کیمدر که اچیه باده صدای شاد سز

خواجه کیمدر که قیل اواز سز شرابی اچمیه   نیچون اوکز عاشقه بو نیجه تحمللر کرک

مفاعیلن   مفاعیلن   فعولن

خوشا شیراز و وضع بی مثالش   خداوندا نکه دار از زوالش

نه خوش شیرازی طور بی مثالی   زوالدن صقلو طوت یا ذا الجلال

زدکن ابادماصدلوحش الله — کە عمر خضر می بخشد زلالش
بزم اباد دکن اولسون هزاردشن — کە ویردعمر خضر آب زلالی
میان جعفر اباد مصلّی — عبیر امیز می اید شمالش
مصلّی جعفر اباد اورتەسندە — کلور مسك قاریشق باد شمالی
بشیرازای وفیض روح قدسی — بخواه از مردم صاحب کمالش
شیرازە کل وفیض جبریئلی — دیلە کور اهل فتندن کمالی
٢ صبا زان لؤلؤ شنکول سرمست — چە داری اکهی جو نیست حالش
صبا اول لؤلؤی شنکول مستدن — نە طونك اکلە بیش نە کونە حالی
١ کە نام قند مصری برد انجا — کە شیرینان ندادند انفعالش
کیم اکدی اندە قند مصری آدین — کا کا ویرمز ظریفان انفعالی

ظریفان ویرمدیلر کا انفعالی

مکن بیدادا زین خوابم خدادا — کە دادم خلوتی خوش باخیالش
بونومدن حقیچون اغە بیداد — کە خوش خلوت طونادم باخیالی

حقیچون ایتمە بو خوابدن بنی ایقاض

کر آن شیرین پسر خونم بریزد — دلا چون شیر مادر کن حلالش
کر اول فرزند شیرین دوکسە قانم — اناك سودی کبی ابت ای دل حلالی
چرا حافظ چو می ترسیدی از هجر — نکفتی شکر ایام وصالش
نکردی
چو قوردك فراقدن خواجە نیچون — شکر اتمدك روزی وصالی

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

مجابود کلوبت هم کوبە کو موش
الوب بندن قرار وطاقت وهوش

ببرد از من قرار وطاقت وهوش — بت سنکین دل سیمین بنا کوش
ایلتدی کوچ اوزمدن صبر یلە هوش — کوزلکم طاش یورك هم کوبە کو موش

نکار چابك شنکل

164

نکار چابك شنکل پری وش — ظریفی مهوش ترکی قباپوش
پری وش بر چابك دلبر وشیرین — مە اسا بو ظریف جانان عباپوش
زتاب آتش سودای عشقش — بسان دیك دائم میزند جوش
هوای عشقی نادی شدتندن — همیشە جو ملك اسا اوریرم جوش
چو پیراهن شوم آسودە خاطر — کرش همچون قبا کیرم درآغوش
اولوردم کو ملك اسا خوش طبیعت — ایدم کرانی قفتانچە درآغوش
نمی رنجم زجور او کە بنجاد — نبابد کل کسی بی نیش هم نوش
کوجنم جوردیاردن اولکە خارسز — کلی بولمز کمسنە آری سز نوش
زیرا
اکر پوسیدە کرد داستخوانم — نکردد مهرش از جانم فراموش
اکر اولورسە چوریش کمیکم — دواغدن سوسیی اولماز فراموش
دل ودینم دل ودینم ببردست — برودوشش برودوشش برودوش
بولم کو کلم بولم کو کلم ایلتدی — کوکس اوموز کوکس اوموز کوکس دوش
دوای تو دوای نست حافظ — لب نوشش لب نوشش لب نوش

بخواجە ساکە درمان ساکە درمان

سنك خواجە دواکدرسکە درمان — لبی بالی لبی بالی لبی نوش

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

دلم رمیدە شد وغافلم من درویش — کە آن شکاری سرکشتە راچە آمد پیش
بوداکم اولدی حشین غافلم کم بن بوفقە — نە کلدی کم او شکاری سراسم اوکینە

بوداکم اورکدی نجیده عکە بن بوفقە
سنی درویش

چو بید بر سر ایمان خویش می لرزم — کە دل بدست کمان ابرویست کافر کیش
سکو تچە تترەدم اوزمذهبیمك اوستونە — کوکلم کە برقشنی باکافری دین آلندە

آلندە

خیال بحر تفکر بشود دیرم هیهات

خیال حوصلهٔ بحر می بزم هیهات
چهاست در سر این قطرهٔ محال اندیش

بو قطع

اولوردکل بشودیرم خیال بحر فکر
نه کونه فکر محال وار بو قطره باشنده

اوزهوا اولدن مژه شوخه اولیم قربان

بنازم آن مژهٔ شوخ عافیت کش را
که موج میزندش آب نوش در سر نیش

اوزنده کش مژه کستاخه اولیم قربان
حیات صوفی اوده طالعه کم شکری اوجنده

از آستین طبیبان هزار خون بچکد
کرم بتجربه دستی نهند بر دل ریش

هزار قان اقیسر در طبیبی یکلرندن
زحملو کوکله کر آل اورسه تجربه اوزره بولجه

بکوی میکده گریان و سرفکنده روم
چرا که شرم همی آیدم ز حاصل خویش

ذکر ده خویش
نیجونکه اوزا اولوشمدن کلور حجاب باکه

باش اکری اغلیو میخانه یا کمن کیده رم
که حاصلاتدن اوزمدن کلور حجاب باکه

نه عمر خضر بماند نه ملک اسکندر
نزاع بر سر دنیای دون مکن درویش

نه عمر خضری قالور نه سکندری املاک
قواغه فانی جهان اوزره غوغه ای یوخقه

قموکدا الی ایرمز بلینه ای حافظ
بهر

بدان کمر نرسد دست هر گدا حافظ
خزینهٔ بکف آور ز گنج قارون بیش

اوبیله هر فقرا دستی ای خواجه ایرمز
زیاده کنز قاروندن کتور اله خزنه

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

دوش با من گفت پنهان کاردانی تیزهوش
کز شما پنهان نشاید کرد راز میفروش

ایش بیلور بر عقلی کسکین دیدی باکه کزلو دوشی
کزلوسزدن طوتمق اولمز شیخ میفروشی

گفت آسان گیر بر خود کارها کز روی طبع
سخت میگردد جهان بر مردمان سخت کوش

طوتدی قولای اشلر اوزیکه کم طبیعتدن یکا
ناسه برک ایلر جهانی خلقه برک چالشمق سخت کوش

در داد
فرو

وانگهم در داد جامی کز فروغش بر فلک
زهره در رقص آمد و بربط زنان میگفت نوش

صونکره بکا بر جام خوش صوندی کم کوکده شوقندن
کلدی رقصه زهره سازین چالدی دیدی بنوش

کوش کی بندی ای پسر

165

انجو وش بر سوز دیدم سن اکا فدر که کوش

گوش کن پند ای پسر وز بهر دنیا غم مخور
گفتمت چون در حدیثی گر توانی دار گوش

ای اوغل دکله نصیحت غم یمه دنیا ایچون
دُرجه بر سوز سا که دیدم طوت اکا فدر که کوش

با دل پرخون لب خندان بیاور همچو جام
نی گرت زخمی رسد آئی چو چنگ اندر خروش

اولمدیجه آشنا بو مخشقدن استماع رموز

جام کبی قانلو یورکله شاد و خندان لب کتور
کر زخم ایرسه کرک کوزنسا که سازجه اغله جوش

تا نگردی آشنا زین پرده رمزی نشنوی
گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش

نابلیش یوقسا که بو مخشقدن ایشتمزسین رموز
سمع نامحرم محل اولمز ملک سوزینه خوش

در حریم عشق نتوان دم زد از گفت و شنید
زانکه آنجا جمله اعضا چشم باید بود و گوش

عشق حریمنده دم اورمق قیل و قالدن اولمز
اول اجلدن که انده هر یان اولمه لازم چشم و کوش

بر بساط نکته دانان خودفروشی شرط نیست
یا سخن دانسته گو ای مرد عاقل یا خموش

نکته دانلر مجلسنده اوز صاتش مقبول دکل
یا بیلوب سوز سویله ای عاقل کشی یا اول خموش

ساقیا می ده که رندیهای حافظ فهم کرد
آصف صاحب قران جرم بخش عیب پوش

باده ویر کم ساقیا فهم ایتدی خواجه رندلکین
آصف سلطان اعظم صوچ عفو عیب پوش

مستلکین

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

عهد

در عهد پادشاه خطابخش جرم پوش
مفتی قرابه کش شد و حافظ پیاله نوش

عصرنده بر شهین که خطابخش عیب پوش
اولدی فحول پرده کش و خواجه جام نوش

حم

صوفی ز کنج صومعه با پای خم نشست
تا دید محتسب که سبو میکشد بدوش

زاهد بو جانبخ خانه دن اوتوردی کوپ دیبه
تا کوردی اوز مژه دستی چکر محتسب بدوش

احوال شیخ و قاضی و شرب الیهودشان
کردم سؤال صبحدم از پیر میفروش

احوال شیخ و قاضی نوشی یهودیان
اندم صوردم سحرده می پیرندنکه میفروش

ضی و

کفتانه کفتنیست سخن کرچه محرمی | درکش زبان و پرده نکهدار و می بنوش

فکر ایت کر کلدی خون کوکل قینعود یا بجوش یورك

سوز دینه جك دکل دیدیکن کرچه واقفی | دیل جك و سوزی صقله و ایچ باده می بنوش

ساقی بهار می رسد و وجه می نماند | فکری بکن که خون دل امد زغم بجوش

ساقی بهار ایرشدی و قالمادی می بها | فکر ایتکه کلدی دل قنی غمدن خروش و جوش

عشقست و مفلسی و جوانی و نوبهار | عذرم بپذیر و جرم بذیل کرم بپوش

ایت عذرمی قبول و صوجم لطف اتکله بوش

مسکینم و عاشقم و جوانلق و الك بهار | عذرم قبول ایت صوجمی لطف اتکله بوش

تا چند همچو شمع زبان آوری کنی | پروانه مراد رسید ای محب خموش

پروانه مرادم ایردی بس ایت محب خموش

تا نیجه دك شکایت ایده ب موجه دیل دو کلك | ایردی مرام قوشی عجب ایت کونك خموش

ای پادشاه صورت و معنی که مثل تو | نادیده هیچ دیده و نشنیده هیچ کوش

کوز کورمش و دکلدی مثل هیچ دانی کوش

ای سیرتکلی شاه جهان کم سنك کبی | کوز کورمش استماش هم دانی هیچ کوش

چندان بمان که خرقه ازرق کند قبول | بخت جوانت از فلك پیر ژنده پوش

بکیت چه باده نوش

اولدکلو قالکه کوك عباسین ایلیه قبول | بختك یکیدی پیر فلکدن که اسکی بوش

طالع ایردی هاتف غیبدن بکا که مژده بکوش ایردی

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

سحر ز هاتف غیبم رسید مژده بکوش | که دور شاه شجاعست می دلیر بنوش

سحرده هاتف غیبدن بکا ایردی مژده بکوش | که وقت شاه شجیعدر بهادر ایچ می و نوش

شد آنکه اهل نظر بر کناره میرفتند | هزار کونه سخن در دهان و لب خاموش

او حال کیدی و بن نظر اهلی طشره کیدرلر | لسانلرنده هزار کونه سوز دودانی خموش

بصوت چنك بکوییم آن حکایتها | که از نهفتن آن دیك سینه میزد جوش

بکوییم

او فقره لر اکیشالم صدای سازلر ایله | که سینه چوملکی انی خفیه جوش و خروش

شرابخانه کی ترس محتسب خورده

او موزله دون کیجه ایلترلر ایدی میکده دن

شراب خانگی ترس محتسب خورده | بروی یار بنوشیم و بانك نوشانوش

خوفنی صاوش

صوباشی خوفنی صوش شرابخانه یی بز | جمال یار له نوش ز و صوت نوشانوش

ز کوی میکده دوشش بدوش میبردند | امام خواجه که سجاده میکشید بدوش

بدوش او موزله دیمکدر

او موزله دون کونور دیرلردی میکده دن | امام و خواجه که سجاده طاشریدی بدوش

دلا دلالت خیرت کنم براه نجات | مکن بفسق مباهات و زهد هم مفروش

سنی خیر لو فلاح یوله دل دلالت ایدم | تفاخر ایله کناهله و صاتمه صوفیلق اوش

محل نور تجلیست رای انور شاه | چو قرب او طلبی در صفای نیت کوش

تجلی نوریر یدر ضمیر انور شاه | تقرب اکر چون استك درونی ذوقه دروش

بجز ثنای جلالش مساز ورد ضمیر | که هست کوش دلش محرم پیام سروش

سروش ملك دیمکدر

جلالی دعوتنك غیری اغه ورد درون | که کوکلنك قولغی وار طویر کلام سروش

رموز مصلحت ملك خسروان دانند | کدای کوشه نشینی تو حافظا مخروش

امور مملکت اسرارنی بیلور شاهلر | بخواجه کوشه نشین بر فقیرسین اغه خروش

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

شراب تلخ میخواهم که مرد افکن بود زورش | مکر یکدم براسایم ز دنیا و شر و شورش

مرد افکن

او له ادم بیقر کیفی برآجی باده استرودن | مکر بر دم ایدم راحت جهاندن شر و شوریدن

بیاور می که نتوان شد ز مکر آسمان ایمن | بلعب زهره چنکی و مریخ سلحشورش

فلك مکرندن امکان سزاسین اولمق آکه کل سن | او یو نباز زهره او یننددن و مریخی سلحشوردن

سماط دهر دون پرور ندارد شهد آسایش | مذاق حرص و آز ای دل بشوی از تلخ و از شورش

الجاغی بسلر خوش

فنانك صفره سی الجانی بسلر خوش صفا طوتمز | کوکل حرص و طمع کلکزینی یو آجیدن و طتلودن

کمند صید بهرامی بیفکن جام جم برکیر — که من پیمودم این صحرا نه بهرامست ونه
براق بهرام کور صیدی کمندین جام جم قالدی — نه بهرام ونه خود کوردوار بو صحرایی دولندم بن
نظر کردن بد رویشان منافی بزرکی نیست — سلیمان با چنان حشمت نظرها بود با مورش
نظر اتمك فقیرانه دکل اولولغه مانع — اودولتله باقردی سلیمان مورده حمیدن
بیا تا در می صافیست راز دهر بنمایم — بشرط آنکه ننمایی بکج طبعان و دل کورش
سکا کل کوسترم صافی شرابده سر دنیایی — او شرطیله که صقله کوکلی کوردم بی طبیعتدن
شراب لعل مینوشم من از جام زمرد کون — که زاهد افعیست می سازم بدین کورش
زمرد رنکلو جامدن ایچرم بن باده کلکون — کورایده دم بونکله ای کوفتك زاهدی اعلای
کمان ابروی جانانی نمی پیچد سر از حافظ — ولیکن خنده می آید بدین بازوی بیزورش
کوزلك قاشی یاسی جور مزباشی حافظدن — ولی کولمك کلور انك ضعیفجه بختی قولندن

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

صوفی کلی بچین ومرقع بخار بخش — واین زهد تلخ را بمی خوش کوار بخش
بر کل بصوفی ایله جمیع خرقه خاره ویر — بو ایچی زهدی حضمی یکین ال شرابه ویر
طامات وشطح در ره اهنك چنك نه — تسبیح وطیلسان بمی ومیکسار بخش
سن راه ذوق سازه قو کفتار وعادتی — تسبیح له طیلسانی می وباده نوشه ویر
زهد کران که شاهد وساقی نمی خرد — در حلقه چمن بنسیم بهار بخش
تقوای ذی بها الله مزیاد ساقی هم — انی بهاری باده چمن مجلسنده ویر
ای آنکه ره بمشرب مقصود برده — زان بحر لطف قطره بمن خاکسار بخش
کوکلنجه اولکشی که مرامه یول ایله دی — اول بحر لطفدن ازاجق بن حقیره ویر

زهد
بهاد

کوکلنجه اولکشی که یولا یلندی مراد ای

راهم شراب لعل

راهم شراب لعل زد ای میر عاشقان — خون مرا بچاه زنخدان یار بخش
ای شاه عاشقان یولمی اوردی ال شراب — بغرم قانینی یار چکه سی چوقورینه ویر
شکرانه را که چشم تو روی بدان ندید — ما را بعفو ولطف خداوندکار بخش
شکرانه سنه که کوزی سمت کورمدی کوزك — ایله افندیلك بزی سن عفو حفظه ویر
یا رب بوقت کل کنه بنده عفو کن — واین ماجرا بسرو ولب جویبار بخش
کل موسمنده قول کنهین ایت عفو خدا — بو جرایی سرو یله اقرصو یاکه ویر
ساقی چو شاه نوش کند باده صبوح — کو جام زر بحافظ شب زنده دار بخش
چون نوش ایده ساقی می صبح پادشاه — دی کیجه ذوقی جام زری حافظیکه ویر

راهم
کوزك
بو ماجرایی سرو راهم عادی صوبه ویر
عا
عفو
دی جام زر وصفای کیجه حافظیکه ویر

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

کنار آب وپای بید وطبع شعر ویاری خوش — معاشر دلبری شیرین وساقی کلعذاری خوش
سکوت آلتی وصو سمتی وشعری طبع وهم خوش یار — مصاحب دلبر شیرین کوزل ساقی کل رخسار
الا ای دولتی طالع که قدر وقت میدانی — کوارا بادت این عشرت که داری روزکاری خوش
اول آکاه بخت دولتکم زمانك قدرینی — خصملو بو صفا اولسون سکا کم خوشجه وقتك وار
هر آنکس را که بر خاطر زعشق دلبری بارست — سپندی کو بر آتش نه که داری کار وباری خوش
هر اول آدم که کوکلنده انك وار عشق یاردن بار — دی قو باده بوزرلکم سنك خوش کار وبارك وار
شب صحبت غنیمت دان وداد خوشدلی بستان — که مهتابی دل افروزست وطرف جویباری خوش
غنیمت بیل صحبت کیجه سین دل دادنی هم ال — کو کل دوشنلکی آی شوقی خوش و جانب بکار
عروس طبع را زیور زفکر بکر می بندم — مکر کز نقش ایام بدست افتد نکاری خوش
کلین طبعیمه فکر بکردن بغلرم خوش زینت — اوله کم نقش ایامدن دوشه دستیمه بر خوش یار

مصاحب خوشجه یار ایله کوزلجه ساقی کل رخسار
صفا
کار وباری

می در کاسهٔ چشمت ساقی دا بنا میزد — که مستی میکند با عقل ومی اد خمار خوش
کوزینک ساغرنده می طولو بر ساقی بر میل ایت — که عقله مستلك ایلرهم کتوردخوش خمار ای یار
بغفلت عمر شد حافظ بیا با ما بمیخانه — که شنکولان خوش باشد بیاموزند کاری خوش
بر زمله کل خرا باته خواجه غفلته کتدی عمر — که خوش جنبشلو دلبرلرسکا اوکراده لر خوش کار

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

مجمع خوبی ولطفست عذار چو مهش — لیکنش مهر ووفا نیست خدایا بدهش
لطف وخوبلق یریدر آیکبی رخسار کم اکا — یوق ولی مهر ووفا قیل کرم الله اکا
دلبرم شاهد وطفلست وببازی روزی — بکشد زادم وود شرع نباشد کنهش
سودیکم لطف کوزل برکون اوبو نباز — اولدرد خود بنی هم شرعده ضوج اولمز اکا
من همان به که از و نیک نکهدارم دل — که بد و نیک ندیدست و ندارد نکهش
بن اوخوشدن کوکل صقلوجه اندن طوتیم — کم اوکورمز ایو بدهم طوته مز سوزی خفا
چارده ساله بتی چابك دلبر دارم — که بجان حلقه بکوش است مه چارد هش
یاشی اون دورت طوترم چابك وشیرین بر یار — آیك اون دردی قولق حلقه سید جانله اکا
بوی شیر از لب همچون شکرش می آید — کرچه خون میچکد از شیوهٔ چشم سیهش
سکراسا دو داغندن کلیور سد قوقسی — کرچه قاره کوزی نازندن اوقر قانلر اکا
در پی آن کل نو رسته دل ما یا رب — خود کجا شد که ندیدم در این چند کهش
کوکلمز اول یکی بتمه کلك اردنجه عجب — قنده کندیکه بنجه دمکه کورشماد اکا

یاردلدارمن

یار دلدار من ار قلب بدین سان شکند — ببرد زود بجانداری خود پادشهش
یار دلدارم اکر قلب جریسین بو یله صیر — پادشاه تیز ایلدر کندو سلحدارلغ اکا
جان بشکرانه کنم صرف اکر دانهٔ در — صدف دیدهٔ حافظ شود آرام کهش
صرف ایدم جانمی شکرانه اودردانه اکر — حافظك کوز صدفی مسکن اولور ایسه اکا

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

ما آزموده ایم درین شهر بخت خویش — بیرون کشید باید ازین ورطه رخت خویش
بز بو شهرده صینامشز کند بختمز — بو بلده دن کوك جکه وز طشره توبعز
از بس که آه میزنم و دست میکزم — آتش زدم چو کل بتن لخت لخت خویش
جکمکدن آهی جوق والی جوق اصرمدن — اوز پاره پاره جسمه آتش کلجه اوردمشز
دوشم ز بلبلی چه خوش آمد که میسرود — کل کوش پهن کرده ز شاخ درخت خویش
خوش کلدی باکه دون کیجه بر بلبل ایرلدی — کل انجی دالندن ایدوب یضی کوش وتیز
کای دل تو شاد باش که آن یار تند خوی — بسیار تند خوی نشیند ز بخت خویش
ای دل سن اول سونجلوکه اول یار بد طبع — اوز طالعندن اوتوریور خوی جوق یاوز
خواهی که سخت وسست جهان بر تو بگذرد — بگذر ز عهد سست وسخنهای سخت خویش
استرمسن که او غوامیه کشتی چرخ — ایت کف ید عهود بد کدن وسوز کمز

کر موج حادثه سر بر فلك زند   عارف بآب تر نکند رخت وبخت خویش

فتنه طلاز لغی بشنی کوکه کرا بره   عارف یاش ایلمز صو یله قوب رخت وبخت اوز

ای حافظ ار وصال میسر شدی مدام   جمشید نیز دور نماندی ز تخت خویش

وصلت اکر اولیدی نصیب داعما خواجه   تخندن ایروقالمزیدی شاه هو دمز

مفتعلن   مفتعلن   فاعلن

هاتفی از کوشهٔ میخانه دوش   کفت ببخشند کنه می بنوش

خرابانده

دکن خراباندہ غیب دونکیجه   سویلدی ایچ باده جرم عفو یله

عفو الهی بکند کار خویش   مژدهٔ رحمت برساند سروش

تکرینك الطافی ایدر اوز ایشین   مژدهٔ الطافی ملك ایر کوره

لطف خدا بیشتر از جرم ماست   نکتهٔ سر بسته چه کویی خموش

حق کرمیدر صوجمزدن زیاد   سر خفیدر نه دییك طینمه

این خرد خام بمیخانه بر   تا می لعل آورد شی خون بجوش

میکده یه بو اوصجیکی ایلت   تا کمی ال کتوره قان جوشه

کرچه وصالش نه بکوشش دهند   آن قدر ای دل که توانی بکوش

وصلت یار کرچه ویرلمز بسعی   اولقدر ایت سعی که دل کوج یته

کوش من و حلقهٔ کیسوی یار   روی من و خاك در میفروش

قولغیمك حلقه سیدر زلف یار   باده فروش خاك دری یوزمله

مسلکی حافظ دکل صوج وکوج شاه عیبا ودنجی رحمی ایله

رندی حافظ نه کناهیست صعب   با کرم پادشه عیب پوش

مسلکی کوج صوج خواجه نك اولمیه   اوزنجی عیب شاه کرم بخشله

داور دین شاه شجاع

داور دین شاه شجاع آنکه هست   روح قدس حلقهٔ امرش بکوش

حاکم دین شاه شجاع اولکرواد امرینه جبریل قولغی دائره

حاکم دین شاه شجاع اولکه ایدوب   امرینه جبریل قولغین دائره

ای ملك العرش مرادش بده   وز خطر چشم بدش دار کوش

مقصدنی ویرانك ای شاه عرش   خوف نظر بدداً ای صقله

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

عین کلشن کونوسندن سیاد نسیم اوسکا

یا رب آن نوکل خندان که سپردی بمنش   می سپارم بتو از دست حسود چمنش

تازه خندان کلی کم ویردك انی بکا خدا   کونی عین جمندن سیاد نسیم اوسکا

کرچه از کوی وفا کشت بصد مرحله دور   دور باد آفت دور فلك از جان و تنش

یوز قوناق ایرو اولوب سمت وفادن کرچه او   آفت دور قمردن تن وجان دور اولا

بسو منزل

کر بسر منزل سلمی رسی ای باد صبا   چشم دارم که سلامی برسانی زمنش

کر ایرك باد سحر جانب سلما باشنه   وار امیدمکه سلام ایرکوره سین بندن اکا

قره زلفندن

یا رب نافه کشایی که دران زلف سیاه   جای دلهای عزیزست بهم بر مزنش

خوشجه ایت نافه کشالق قره زلفندن آنك   خوش کوکللر برید ربر بابنه اورعه ها

کو دلم حق وفا بر خط و خالت دارد   محترم دار دران طرهٔ عنبر شکنش

کوکلمك وار خط وخالکده دی دوستلوق حقی   خوشجه طوت انی عنبر صچیچی کیسوده ها

در مقامی که بیاد لب او می نوشند   سفله آن مست که باشد خبر خویشتنش

بر محلده کم انك اسمنه ایچرلرمی   الجق اول مستکه اوزندن انك اکاهی اولا

عرض ومال از در میخانه نشاید اندوخت   هر که این آب خورد رخت بدریا فکنش

دریایه

باب میخانه ده اولمز فزانش مال ومنال   کیمکه بو صوی ایچر توبنی دریایه صلا

رشد

هر که رشد ز ملال انده مخلفش نه حلال — سر ما و قدش یا لب ما و دهنش

کم ملالدن چکنه عشق غمی اولمزاکه خوش — باشمزله اینی اغرزی لبیمزله اولا

شعر حافظ همه بیت الغزل معرفتست — آفرین بر نفس دلکش و لطف سخنش

خواجه شعری قمو بیت الغزل اولماغه سزا — خوش سوزینه نفس دلکشنه آفرینا

مفاعلن فعلاتن — مفاعلن فعلن

چو بر شکست صبا زلف عنبر افشانش — بهر شکسته که پیوست تازه شد جانش

چونک صبحی صچینی صبا بوکوب اکدی — قمو ضعیف و مرضلر یکیله جان بولدی

کجاست همنفسی تا بکر شرح غصه دهم — که دل چه میکشد از دور کار هجرانش

قنی رفیق موافق ویرم الملوم شرح

قنی رفیق موافق ایدم عیانا غصه‌م — کوکل زمان فراقنده کم نه لو چکدی

برید صبح وفا نامه که برد بدوست — ز خون دیده ما بود مهر عنوانش

ایلندی دوسته وفا نامه‌سنکه صبح برید نفی — که اوستی شوقی آنک خون چشمم‌دندی

چشمم‌دن ایدی

زمانه از ورق گل مثال روی تو ساخت — ولی ز شرم تو در غنچه کرد پنهانش

یوزک مثالنی گل یپراغندن ایتدی زمان فلك — حجابدنی ولی غنچه ده نهان ایتدی

تو خفته‌ئ و نشد عشقرا کرانه پدید — تبارک الله ازین ره که نیست پایانش

سن ایسین اویخوده حال بوکه عشقه یوق غایت — خدا بری بو طریقدنکه یوقدر انک صوکی

جمال کعبه مگر عذر رهروان خواهد — که جان زنده دلان سوخت در بیابانش

مکر که عاشقه عذر ایلیه جمالی کوبی — که جانی عاشق صادق چولونده اتلک یاندی

بدین شکسته بیت الحزن که می آرد — نشان یوسف دل از چه زنخدانش

بو خسته خانه مغمومه کیم کتوره کم — چکه سنک قویوسندن او دل نشانینی

بکیرم ان سر زلف

بکیرم آن سر زلف و بدست خواجه دهم — که داد من بستاند ز مکر و دستانش

طوتم او زلفین اوجین هم ویرم وزیر الله — جفا و جور دیکم ایتدی اله بنم اوجونی

سحر بطرف چمن می شنیدم از بلبل — نوای حافظ خواجه خوش الحالش

الحالش

چمن یکا ایشیدردم سحرجه بلبلدن — کوزل شکل خواجه حافظ نوا و نغمه سنی

فاعلاتن فعلاتن — فعلاتن فعلات

من خرابم ز غم یار خراباتی خویش — میزند غمزه او ناوک غم بر دل ریش

غمزه سی غم اوقین اورور کوکله کم یرالو

بن خرابم غم یاردن که اوزی میکده لو — غم اوقین غمزه سی اورر کوکله کم یرالو

کر چلیپای سر زلف ز هم بکشاید — بس مسلمان که شود فتنه آن کافر کیش

بربرندن آیروب کر آچه حلقه زلفک اوجی — چوق کشی اولور اوکافر توده یه غم زده لو

وازغیر

با تو پیوستم و از غیر تو ببریدم دل — آشنای تو ندارد سر بیگانه و خویش

قاو شالی سنکه کسدم کوکلم غیردن — اقرب و یاده که اولمز بلسنک آشنا لو

با عنایت نظری کن که من دلشده را — نرود بی مدد لطف تو کاری از پیش

لطفک اغزسه مدد کتمز ایشی هیچ ایلرو

ایت عنایتله نظر عاشق دلخسته‌کمسن — کتمز اوکه مدد لطفکسز ایشی کوجو

آخر ای پادشه ملک ملاحت چه شود — کر لب لعل تو ریزد نمکی بر دل ریش

ای شه ملک حسن غایتی نه اولسه کرک — کر طوداکسه لب لعلک کوکله کم برالو

خرمن صبر من سوخته دل داد بباد — چشم مست تو چو بگشاد کمین از پس و پیش

خرمن صبرینی بن سوخته دلین ویردی یله — چونکه مستانه کوزک قوردی اوک اوادجه بوبو

مرهمی بر دل حافظ نه از آن حقه نوش — که جگر خون شد از آن غمزه چون نشتر و نیش

حافظک بغرنه قو مرهم او بالدن جندن — نیش و نشتر چه باقشدنکه قان اولمش باغرو

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

چو جام لعل تو نوشم کجا بماند هوش
چو چشم مست تو بینم مرا که دارد گوش

چو کاسهٔ لبك ایچم عقل نراده قالور
چو چشم مستکی کوردم بنی طوترکم اولور

منم غلام تو وزانکه از من ازاری
مرا بکوزه فروشی شرابخانه فروش

غلامکم کر ایسنك شویله کم بیزاربندن
بنی صات اول میاویده که کاسه لر صاتلور

بیوی آنکه بمیخانه کوزهٔ یابم
روم سوی خراباتیان کشم بر دوش

اوادم ایله که خراباتده برچناق بولیم
واروب چکم اوموزمده سراغ سو خوشی اولور

زشوق لعل تو سقای کوی میخواران
بدیده آب زند استان باده فروش

سقای سمت می ایچون لبك هواسندن
شراب صتانلر اشیکینه سبو صو کوزلر اولور

مرا مکوی که خاموش باش و دم درکش
که در چمن نتوان گفت مرغ را خاموش

بکا دیمه که اول ابسم و هم ده جك نفسك
چمنده بلبل اولمز دیمك که ابسم دور

اگر نشان تو جویم کجاست صبر و قرار
وگر حدیث تو گویم کراست طاقت و هوش

نشانك استه سم اگر صبر قرار قنده
اگر سوزك دیر ایسم کیمك عقل و کوجی قادر اولور

شراب پخته بجانهای دل فسرده دهند
که باده آتش تیزست و پختگان در جوش

دو شوك کوکل کیشیلره ویریله پخته شراب
که باده کسکین آتش پخته لرده جوشده اولور

مرا چو خلعت سلطان عشق میدادند
ندا زدند که حافظ بپوش و باش خموش

بکا که عشق شهنشك خلعتن ویررلردی
که حافظ اورت و خموش اول آوازه لر اورلوب

وادم اوموزه چکم سبو اولور

صنعجی اشیکینه سبو صو کوزلر اولور

اصل نسخه

می ایچون

کواسته سم کوکلمك قنده صبر و ارام

سوزك دیر ایسم اگر عقل و طاقتیم قادر اولور

کوکل صطلو اتشی اصلا پخته می ویریلور

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

نیست کس را ز کمند سر زلف تو خلاص

نیست کس را ز کمند سر زلف تو خلاص
میکشی عاشق مسکین و نترسی ز قصاص

زلفکك اوجی آغندن اولیمز کمسه خلاص
اولدررسین غریب عاشق سکا یوق خوف قصاص

عاشق سوخته دل تا بیابان فنا
نرود در حرم جان نشود خاص الخاص

عاشقین سوخته دلی وارمیه فانی بکا
وارمز اول جانان حرم سینه اولیمز خاص الخاص

ناوك غمزهٔ تو دست برد از دستم
حاجب ابروی تو برده گرو از وقاص

غمزه کك اوقی سنك ال ایلدردستمدن
یا قشنك اطمده اوق او کدك آلوب از وقاص

جان نهادم بمیان شمع صفت از سر صدق
کردم ایثار تن خویش ز روی اخلاص

قویدم اورتایه صدافتله موم اساجانم
ایلدم اوزتنم ایثاراکبن از اخلاص

بهوادار و اخلاص چو پروانه زشوق
تا نسوزی تو نیابی ز غم عشق خلاص

حب و اخلاصله پروانه کبی شقدن
یانمیاك تا بوله مزك عشق المندنکه خلاص

آتشی در دل پروانهٔ ما افکندی
گرچه بودیم همیشه بهوایت رقاص

سن براقدك بر آتش کوکلمه پروانه کبی
بزایدك عشقکله گرچه که دائم رقاص

کیمیای غم عشق تو تن خاکی ما
زر خالص کند ار چند بود همچو رصاص

خاك منسوب تنمز قسوة عشق کیمیاسی
خالص التون ایدرانی نقد دایسه رصاص

قیمت در گرانمایه چه دانند عوام
حافظا گوهر یکدانه مده جز بخواص

فاعلاتن مفاعلن فعلن

از رقیبت دلم نیافت خلاص
مثل القاص لا یحب القاص

دل عدو کدن بولمیدیکه خلاص
بکز اول فقره خوانه سو میه قاص

اولدورك عاشق مسکینی و قورقمازك قصاص

فانکك باشی سنك اوکدك آلوب از وقاص

اساجانم

مصراع اولی نسخه

بهوادار و شمع صفت از سر شوق

شمعه صورت انك تخیله اصفادن قچون

یانمیدقچه غم عشقدن بولمدك خلاص

جسم خاکیمزی عشقك کیمیاسی

قاوی ویقوا ایسه ده دیمکدر

نوجیبت

هر کیشی ذات کوزل انجو بکلی بیلور

ویرمه بکدانه درکهای خواصدن غیر خواص

از رقیبت

دل عدو کدن بولمدی خلاص

صاتان مصالحه دار اولکه سوممز قاص

محتسب خم شکست وبنده سرش   سن بالسن والجروح قصاص

محتسب قیردی کوبی بنده باشنی   دبش دیشه یاره هم برابه قصاص

هم جو عیست جام می که مدام   مرده را زنده میکند بخواص

جام باده مسیح کبی که همین   صاغ ایدر اولمشی ولانی بخواص

مطرب من رهی بزن که بجرخ   مشتری زهره وش شود رقاص

بجرخ

چالغیجم اودکه بر طریق کوکده   مشتری زهره وش اوله رقاص

حافظ از دل ز مصحف رخ دوست   خواند الحمد سورهٔ اخلاص

مصحف وجه یاردن او جاندن   اوقور الحمد و سورهٔ اخلاص

خواجه جاندن و مصحف یاردن یوزدن

مفتعلن   مفاعلن   مفتعلن   مفاعلن

حسن و جمال تو جهان جمله کرفت طول و عرض   شمس فلک خجل شده از رخ خوب ماه ارض

کوك کوکشی اولوب خجل خوب بکا غنده ماه ارض

خوب و لطافتک طوتدی جهانی طول و عرض   کوك کونی اولدی شرم خوب یانغیندکه ماه ارض

دید حسن خوبیت بر همه خلق واجب است   رویت روت بلکه بر جمله ملائکست فرض

حسن و جمالکی کورم واجبه در هب عالمه   جمله ملکلر او سنه بلکه یوزکده کوردمه فرض

از رخ تست مقتبس جود دجهاردم اسمان   همچو زمین هفتمین مانده بزیر بار فرض

نور الجی یوزکدن اول شمس سمای رابعه   دین بوکی السنه قالوب هم یدی قاتجه خاك او ارض

جان که فدای او نشد مرده بجاودان عاند   ترك اسیر او نشد لایق اوست قطع و رض بومچ

اولمدی جان که اکا فدا قالدی اوجا ابد اولو   اولمدی بر وجود اسیر لایق اکاکه قطع و رض

بوسه بخاك پای او دست نجا دهد ترا   قصهٔ شوق حافظا باد رساند ش بعرض

ایغی خاکین اوبچه آنك قنده سکا و یره ال   فقرهٔ شوقی ای خواجه ایر کوره یل سکا بعرض

فصل بیاکه و شنوم بوی جان

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلن

بیا که میشنوم بوی جان از آن عارض   که یافتم دل خود را نشان از آن عارض

قفوی جان اشیدیرم بکل که او عارضدن   که او زکو کل نشانن بولمشم او عارضدن

اورخساردن

معانی که ز خودی بشرح میکویند   ز حسن و لطف بر سی بیان از آن عارض

شو شکلی کم خود بلوردن بیانله دیرلر   بیان حسن و جمالینی صور او عارضدن

اورخساردن

بکل بمانده قد سرو ناز از آن قامت   خجل بمانده کل کلستان از آن عارض

جامورده قالمشم او قددن لطیف بوبی سروك   قالوب خجلده کلستان کلی او عارضدن

اورخساردن   قددن بوبی   خجلده

بشرم مانده تن یاسمین از آن اندام   بخون نشستهٔ دل ارغوان از آن عارض

وجود یاسمن اول جسمدن قالوب محجوب   هم ارغوان بوراکی تشنه در او عارضدن

اورخساردن

کرفته نافهٔ چین بوی مسك از آن کیسو   کلاب یافته بوی جنان از آن عارض

او کیسودن طوتوب اول چینی نافه مسك قوقسین   کلاب قوقوی او جماق بولوب او عارضدن

اورخساردن   کیسودن   زعفودن

ز مهر روی تو خورشید کشته غرق بعرق   نزار مانده مه اسمان از آن عارض

سنك یوزك سویسندن اولوب کونش دره غرق   آرقجه قالدی سمانك مهی او عارضدن

اورخساردن

ز نظم دلکش حافظ چکیده اب حیات   چنانکه خوی شده جانها چکان از آن عارض

طموکوکل چکیجی شعر خواجه دن کوش   تراولمش او یله که جان طاملیور او عارضدن

اورخساردن

مفتعلن   مفاعلن   مفتعلن   مفاعلن

کرد عذار یار من تا بجنست کرد خط   ماه فلك ز روی او واست فتاد در غلط

طرف یکاغ یاریمه جوده که یا زیلالی خط   ماه فلك یوزندن آنك دوغریسی دوشدی در غلط

شط

از هوس لبش کران اب حیات خوشتراست | کشت روان ز دیدهٔ چشمهٔ اب همچو شط

دودانی ادز وسندن انک کب حیاتجه اول | کوزیکادن اولدی اقر چشمهٔ اب صانکه شط

کو بهواست میدهم کرد ملال جان و دل | کاه باب میکشم اتش عشق او چو بط

کوبریرم هوایله جانی و کوکلی کونوزکبی | عشقی اودین که اولدیرم ابکوزم صانکه بط

خط

کر بغلامی خودم شاه قبول میکند | تا بجبا ذکی دهد بنده به بنده کیش خط

شاهه کندو بنی قوللغه ایلسه قبول | تاکه مبارکی ویره بن قولی قوللغینه خط

ایحیات حافظا کشت خجل ز نظم تو | کس بهوای عشق او شعر نکفت ازین غلط

عشق غلط

کفته لرکدن ای خواجه ابحیات اولوب خجل | عشق هواسله شعر کسه دیمدی بوکونه غلط

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

زچشم بد رخ خوب ترا خدا حافظ | که کرد جمله نکوئی بجای ما حافظ

سنک کوزل رخنه بد کوزدن اول خدا حافظ | هب ایلوکی حفظ ایده که اتدی اورا حافظ

بیا که نوبت صلحست و دوستی و وفا | که تا نونیست مراجنک و ماجرا حافظ

بکل که وقت وفاهد صلح و دوستلقدر | که بوق سنکله بکا جنک و ماجرا حافظ

اکرچه خون دلستخورد لعل او بستان | بجای اوز لبم بوسه خون بها حافظ

اکر بو دلک قاننی ایچدی لبی انک آل سن | لبیدن اول بیرینه بوسه قان بها حافظ

اوز کجا

تو انکجا و امید وصال او زکجا | بدامنش نرسد دست هر کدا حافظ

امید وصلی انک قنده سنده قنده سین | ایرشمز انکه هر فقیر الی حافظ

بزلف و خال بتان دل مبند دیکر باز | اکر بجستی ازین بند و این بلا حافظ

امید وصلی نیرده و سنده قنده سین | که دامنینه الی ایرمز هر کدا حافظ

دل اتمه بردخی بند خال و زلف خوبانه | اکر بو بند و بلادن خلاص اولدک حافظ

بیا بخوان غزلی خوب

نو

بیا بخوان غزلی خوب و تازه و تر و نو | که شعر تست فرح بخش و غم زدا حافظ

که شعرک اچیجی غم بخش سواددا حافظ

بکل اوقی بکی بر تازه تر کونلجه غزل | که شعرک اچیجی غم و بریجی فرح حافظ

دردددرد

تو دلق شعبده پوشیدهٔ برو زاهد | تو دردِ دُرد بنوشیدهٔ بیا حافظ

لباس حیله‌لی کیمش سنی ای صوفی بوریکه وار | بکل بروی عشقی سن ایچمیشک حافظ

سن ایچمیشک عشقی بکل بیا حافظ

بوقت صبح چو رندان بنال از دل و جان | بکاو من بکن آندم یکی دعا حافظ

وجانا

سحرجه جان و کوکلدن سن ایکله رندانجه | بنم ایچون او زمان ایله بر دعا حافظ

چه ذوق یافت دل من که کفته از لطف | مراست تحفهٔ جانبخش دلربا حافظ

بنم کوکلم نه صفا بولدی لطفدن دیدیکم

بنم کوکلم نه ذوق بولدی دیدیله الطافدن | بکا او دلبر جانبخش تحفه سی حافظ

بکا هدیه جانبخش دلربا حافظ

هدیه

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

قسم بحشمت و جاه و جلال شاه شجاع | که نیست با کسم از بهر مال و جاه نزاع

غم

شه شجاعک اولو قدر و شانینه قسم | که مال و منصب ایچون بر کشیله یوق نزاع

بعاشقان نظری کن بشکر این نعمت | که من غلام مطیعم تو پادشاه مطاع

که بن غلام مطیعم سن اولو ملکم

بو نعمه شکری ایچون عاشقانه ایله نظر | که بن مطیع قولکم سن او یوجه پادشهم

بفیض جرعهٔ جام تو تشنه‌ایم ولی | نمیکنم دلیری نمیدهیم صداع

هم باش اغری ویره مزم

بیالک ارتغی فیضینه تشنه یوز اما | یاوزلق ایده مز باش اغری ویره مزم

شراب خانگیم بس بی مغانه میاد | حریف باده رسید ای رفیق توبه وداع

کتورمه باده میخانه بکا او منجی بس | که اهلی ایردی بتوبه رفیقی ایت برانجم

خدا برا کیم شست و شوی خرقه کنید | که من نمیشنوم بوی خیر ازین اوضاع

بو اوادن الکلدم

خدا ایچون پاک ایدک خرقه‌می بویوب مسیله | که بن خیر قوقسین بو طوردن الکلدم

ببین که رقص کنان میرود بناله چنك | کسی که رخصه نفرمودی استماع سماع
صدای سازله رقص ایدرك كیدر كوردكم | سماع استمكه ویرمزدی اذنی اول كشیكم
جبین و چهرهٔ حافظ خدا جدا مکناد | ز خاك بارگه كبریای شاه شجاع
حق اعتسون خواجه نك ابروالن و چهره سنی | تراب درگه شاه شجاعدن بشرهم

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

بعزّ دولت كیتی فروز شاه شجاع | که با کسم نبود بهر مال و جاه نزاع
بحق دولت شاه شجاعکه نور عالم | که مال و منصب ایچون بر کسیله یوق نزاعم
بیاری که چو خورشید مشعل افروزد | رسد بکلبهٔ درویش نیز فیض شعاع
کنوردشرابکه کونش شعله بالكاده چون | فقیر اوطاسنه ایریشه نور شعله هم
صراحی یك و حریفی خوشم ز دنیا بس | که غیر ازین همه اسباب تفرقست و صداع
یتر مصاحب خوش بر قدح جهانده بکا | بونك هپ اخری بادی باش آغری و فرقته هم
برو ادیب بجامی بدل کن این شفقت | که من غلام مطیعم نه پادشاه مطاع
وارایت بو رحمه بدل بر قدح بهای اوصلو | کربن غلام مطیع مطیع شاه دکلم
ز مسجدم بخرابات میفرستد عشق | حریف باده رسید ای رفیق توبه وداع
کیدردی میکده یه عشق او زوقی مسجدن | می اهلی ایردی بتوبه رفیقی ایت براغم
هنر بجز غم ایام و غیر ازینم نیست | کجا روم بتجارت بدین کساد متاع
بونك یوق اخری بنده زمان هنر الماز | بو کونه مال کساد له قنجه قنده کیدم
ز رهد حافظ و طامات او ملول شدم | بساز رود و غزل خوان که میروم بسماع
اوصانمشم خواجه انك ادای زهدنده | اوقی غزل و دوزن و برکه ساز و سوزله کیدم

فصل بامدادان که

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

بامدادان که ز خلوتکه کاخ ابداع | شمع خاور فکند بر همه اطراف شعاع
قصر خلوتکه افلاکدن ایرته وقتی | شمس مشرقکه صاله عالمه هپ نور و شعاع
بر کشد اینهٔ از جیب افق چرخ و در آن | روی گیتی بنماید بهزاران انواع
اول زمان اینه چکر سمت افقدن کردون | کوستره وجه جهانه نیجه بیك یوز انواع
در زوایای طربخانهٔ جمشید فلك | ارغنون ساز کند زهره باهنگ سماع
کوشهٔ خانهٔ ذوقنده شه کردونك | ارغنون سازنه زهره دوزنه ایلز سماع
چنك در غلغله آید که کجا شد منکر | جام در قهقهه آید که کجا شد مناع
سازکلور داده که اول منکر عشق قنده کیدوب | جام کلور قهقهه یه کندی نه سمته مناع
وضع دوران بنگر ساغر عشرت برگیر | که بهر حالتی اینست بهین اوضاع
طور کردونی کورو ب ال اله عشرت قدحین | کیم بهر حالده بودر طور کوزل خوش اوضاع
طرهٔ شاهد دنیا همه بندست و فریب | عارفان بر سر این رشته نجویند نزاع
بو جهان دلبرینك کاکلی هپ قید و مکر | عاقلانه اتمیه بو حیله ایپی او زره نزاع
عمر خسرو طلب ار نفع جهان میطلبی | که وجودیست عطابخش و کریمی نفاع
کر دیلك فائدهٔ عالمی شاه عمر دیله | کیم کرم بخش و جود در و کریمی نفاع
مظهر لطف ازل روشنی چشم امل | جامع علم و عمل جان جهان شاه شجاع
لطف حق مظهری هم عین امید بر نوری | جامع علم و عمل روح جهان شاه شجاع
حافظا بنده صفت بر در او باش مقیم | که جهاندار مطیعست و شهنشاه مطاع
قول کبی اول قپوسنده انك ای خواجه مقیم | کم طوتر امر خدا شاه جهان شاه مطاع

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

در وفای مهر تو مشهور خوبانم چو شمع شب نشینی کوی سربازان و رندانم چو شمع

دلربا مشهوردیم عشقك وفاسنده چو موم شب مقیم بزم سربازان و رندانده چو موم

روز و شب خوابم نمی آید بچشم غم پرست بس که در بیماری هجر تو گریانم چو شمع

کیجه کوندز اویقو کلمز عین غم پرورده مه قانی چوق اغلادیغچون ضعف هجر کده چو موم

رشتهٔ صبرم بمقراض غمت ببریده شد همچنان در آتش مهر تو خندانم چو شمع

صبر عبك قطع اولدی مقراض غمکله ایبلکی هم اودکلو کولرمکم عشقك اوده چو موم

در شب هجران مرا پروانهٔ وصلی فرست ورنه از دست جهانی را بسوزانم چو شمع

باکه هجران کیجه سی کوندر وصال پروانه سین یاندیریرم بوخسه کم دنیایی عشقکله چو موم

گر کمیت اشك گلگونم نبودی گرم رو کی شدی روشن بگیتی راز پنهانم چو شمع

اشك کلکونم رونشی اولمسه محکم دوبیش کزلو رازم نیجه اولوردی آشکار خلقه چو موم

کوه صبرم نرم شد چون موم در دست غمت تا در آب و آتش عشقت گدازانم چو شمع

نرم اولوب دست غمکده طاغ صبرم موم کبی محو اولوردم تا که آب و نار عشقکده چو موم

بی جمال عالم آرای تو روزم شب بست با کمال عشق تو در عین نقصانم چو شمع

عالم روشنده یوز کسن بنم کونم کیجه عین نقصانده یم عشقك کمالیله چو موم

سر فرازم کن شبی از وصل خود کردا کشا تا منور گردد از دیدارت ایوانم چو شمع

بر کیجه شاد ایت بنی وصلکدن ای کردا حکن تا جمالکدن بنم قصرم منیر اوله چو موم

همچو صبحم یکنفس باقیست بی دیدار تو چهره بنما دلبرا تا جان برافشانم چو شمع

بر نفس قالدی سحر اسا جمالکسز بکا ای کوزل کوستر یوزك تا جان بخش ایدم اکا چو موم

آتش مهر تورا حافظ

آتش مهر تورا حافظ عجب در سر گرفت آتش دل کی باب دیده بنشانم چو شمع

آتش عشقك که حافظ طوتدی باشنده عجب بغز عبك نازدن نیجه سوندیرم اکلمله چو موم

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

سحر ببوی گلستان همی شدم در باغ که تا چو بلبل بیدل کنم علاج دماغ

امید گلستنله بردم ایرته باغده اولدم که تا ایدم دلی بلبل کبی دوای دماغ

بچهرهٔ گل سوری نگاه میکردم که بود در شب تاری بروشنی چو چراغ

چون ایلدم نظر اول قیرمزیجه گل یوزنه قرا کیجه ده پرتو اوردی صانکه چراغ

چنان بحسن جوانی خویشتن مغرور که داشت از دل بلبل هزار گونه فراغ

اودك یکتلکنه کندو حسننه مغرور طوترکه بلبلی دلدن هزار دورلو فراغ

گشاده نرگس رعنا ز حسرت آب در چشم نهاده لاله ز سودا بجان و دل صد داغ

کوزنده نرکس رعنا فراقدن اجمش کوز ولاله جان و دله ادزودن قویمش یوز داغ

زبان کشیده چو تیغی بسرزنش سوسن دهان گشاده شقایق چو مردم ایغاغ

ندامتیله چکوب دیل قلیج کبی سوسن شقایق اجمش اغز صانکه غمزادی ایغاغ

گهی چو باده پرستان صراحی اندر دست گهی چو ساقی مستان بکف نهاده ایاغ

کهیجه باده ایجنلر کبی النده قدح کهیجه ساقی مستانجه الوب الله جام ایاغ

نشاط و عیش و جوانی چو گل غنیمت دان که حافظا نبود بر رسول غیر بلاغ

صفا و ذوقی چو گل کنجلکی غنیمت بیل دکل کم ایلچی یه لازم بخواجه غیر بلاغ

امید کلستنله اولدم ایرته باغده

هزار بار فراغ
هزار کره فراغ

اودکلو اوزی یکتلکی حسننه مغرور

ایغاغ غماز آدم

ایاغ

مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

طالع اگر مدد دهد دامنش آورم بکف | گر بکشم زهی طرب ور بکشد زهی شرف

طالع اگر مدد ویره دامنی الم بکف | گر چکرم گوزل صفا اولدیره گر گوزل شرف

طرف کرم زکس نبست این دل پر امید من | گرچه سخن همی برد قصهٔ من بهر طرف

ایلك اوجین کمسنه دن طوتمدی بو چوقی امیدلو دل | گرچه سوزم حکایه می ایلدیسو بهر طرف

چند بناز پرورم مهر بتان سنگدل | یاد پدر نمیکنند این پسران ناخلف

نیجه به طاش یورکلو یار عشقنی بسلیم بنا | آنه لرینك یاد ایلمز بو پسران ناخلف

از خم ابروی توام هیچ گشایشی نشد | واه که درین خیال کج عمر عزیز شد تلف

اگر یلیکلدن ابرو نکك هیچ بکا اولمدی فتوح | واه که بو اکری فکرده اولدی عزیز عمر تلف

ابروی دوست کی شود دست کش من ضعیف | کس نزدست ازین کمان تیر مراد بر هدف

یار قشی بن ضعیفجه نك ال ایدکی اولور قچان | قصد اوقنی بو یایدن اورمدی کس علی الهدف

من بخیال زاهدی گوشه نشین و طرفه انکه | مغبچهٔ زهر طرف میزندم بچنگ و دف

فکر صوفیلغیله بن گوشه نشین عجب اوکم | دوم گوزلی او دربنی ساز و دفیله هر طرف

نقش

بی خبرند زاهدان نقش بخوان و لا تقل | مست ریاست محتسب باده بده و لا تخف

تو دکی دیمه و نعت او قی صوفیلر اگر بی خبر | مست ریا صو باشی ویر ساقی خمور لا تخف

صوفی شهر بین که چون لقمهٔ شبهه میخورد | پاردمش دراز باد این حیوان خوش علف

گور صوفیسنی بلده نك شبهه لو بر طعام یدی | اولسون او زنجه قوسقنی حیوانه بو یراد علف

حافظ اگر قدم زنی در ره خاندان عشق | بدرقهٔ رهت شود همت شحنهٔ نجف

حافظ اگر قدم اوره ذی عشق ارینك یولنه گر | یولكك اوله رهبری همت صاحب نجف

[illegible]

فصل مقام امن و وجه رفیق

176

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

مقام امن و می بیغش و رفیق شفیق | گرت مدام میسر شود زهی توفیق

بیغش

شراب صاف و امین یر و مرحمتلو رفیق | گر اوله ساکه میسر همین گوزل توفیق

همیشه ساکه میسر اولورسه خوش توفیق

جهان و کار جهان جمله هیچ در هیچ است | هزار بار من این نکته کرده ام تحقیق

جهان ایشی و جهان جمله یوغله بوقدر | هزار کره بو رمزی بن ایتمشم تحقیق

بمأمنی رو و فرصت شمر غنیمت وقت | که در کمین گه عمرند قاطعان طریق

بوری امین یره وار وقت خوشی صای رخصت | عمر یولی پوسکاهنده وار کسیجی طریق

دریغ و درد که تا این زمان ندانستم | که کیمیای سعادت رفیق بود رفیق

یازیق و حیفکه بکا بلمدم بو آنه دکین | که کیمیای سعادت ایمش رفیق و رفیق

بیا که توبه ز لعل نگار و خندهٔ جام | تصوریست که عقلش نمیکند تصدیق

بکل کچن لب یاردن و خندهٔ جامدن | او بر فکر که انی ایلمز عقل تصدیق

فدای خندهٔ ساقی هزار جان اندم | که تر کند لب لعل از شراب همچو عقیق

هزار جان فدا ساقی تبسمینه اودم | که باده دن تر ایدر ال دو دانغی صانکه عقیق

ملاحتی که تو را در چه زنخدانست | بکنه آن نرسد صد هزار فکر عمیق

لطایفا که سنك وار چنگك بو قوقونده | نتیجه سینه ایرشمز هزار فکر عمیق

کجاست اهل دلی تا کند دلالت خیر | که ما بدوست نبردیم ره بهیچ طریق

بر اهل دل قنی ایده که تا دلالت خیر | که بر طریقله بز ایلتمدك حبیبه طریق

اگر چه موی میانت بچو منی نرسد | خوشست خاطرم از فکر این خیال دقیق

اگر چه قیلجه بلك ایرمیه بنم کبی یه | بو فکردن گوکلم خوشکه اول خیال دقیق

جه عجب

اكوبرنك عقيقست اشك من چه عجب — كه مهر خاتم چشم منست همچو عقيق

عجب دكل كرايسه كوزيشيم عقيق لونده — كه ديدم خاتميك مهري شكلي صانكه عقيق

بخنده كفت كه حافظ غلام طبع توام — ببين كه تا بچه حدم همي كنند تحميق

كولوشله يار ديدي اى خواجه طبعكك قولو — كورا ولكه تا نه قياسله بنى ايدر تحميق

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

زبان خامه ندارد سر بيان فراق — چه كونه شرح دهم با تو داستان فراق

قلم لسانى طوتامز هواى شرح فراق — نه كونه سكا ويريم شرح داستان فراق

رفيق خيل خيالم وهم ركيب شكيب — قرين اتش هجران وهم قران فراق

خيالى جيشنه رفيقم ركاب صبره يقين — هجرا ودينه يقينيز وهم قرين فراق

دريغ مدت عمرم كه بر اميد وصال — بسر رسيد ونيامد بسر زمان فراق

يازقكه مدت عمرم كه اميد وصلنله — ايروب صوكه وصوكه كلمدى زمان فراق

سرى كه بر سر كردون بفخر ميسودم — براستان كه نهادم براستان فراق

فرحله كوك يكا بر باشكه سودر يدم — قودم بحق صديقلو براستان فراق

چه كونه باز كنم بال در هواى وصال — كه ريخت مرغ دلم پر بر آشيان فراق

قنته كونه هواى وصالده اجق ايدم — كه كوكلمك قوشى پر دوكدى در مكان فراق

چه كونه دعوى وصلت كنم بجان كه شدست — دلم وكيل قضا وتنم ضمان فراق

نه كونه وصلكى دعوى ايدمكه جانله — قضا وكيلى كوكلم هم تنم اودى فراق

ز سوز شوق دلم شد كباب دور از يار — مدام خون جكر ميخورم ز خوان فراق

كوكل كباب اولوب عشق آتشيله يارده دور — يبيرم هميشه جكر قانى در سماط فراق

عم

كنون چه چاره كه در بحر غم بكردابى — فتاد زورق صبرم ز بادبان فراق

نه چاره شمديكه درياى غمده كردابه — دوشوب سفينهٔ صبرم ز بادبان فراق

بسى نماند كه كشتى عمر غرقه شود — ز بحر شوق تو در موج بيكران فراق

عمر سفينه سى چوق قالمديكه غرق اوليسر — تلاطم سويدن بى كنار بحر فراق

فلك چو ديد سرم را اسير چنبر عشق — ببست كردن صبرم بريسمان فراق

فلك چو كوردى بشيمى اسير چنبر عشق — بوبون صبرمى عقد اتدى بر رسوم فراق

فراق وهجر كه آورد در جهان يارب — كه روز هجر سيه باد خانمان فراق

جهانه فرقت وهجرانى كيم كتوردى عجب — هجر كونى قرا اولسون وخانمان فراق

بپاى شوق كر اين ره بسر شدى حافظ — بدست هجر ندادى كسى عنان فراق

بو يول سوكى آيغيله نتيجه بولسه خواجه — كمسنه ويرمزيدى هجر الينه كام فراق

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

كسى مباد چو من خسته مبتلاى فراق — كه عمر من همه بكذشت در بلاى فراق

كمسنه اولميه بن خسته وش كرفت فراق — كه كجدى هب عمرم وادى در بلاى فراق

غريب وعاشق وبيدل فقير وسر كردان — كشيده محنت ايام وداغهاى فراق

غريب وعاشق وبى كس وباشى دونك يو خسول — فلك بلاسنى چكمش وبنجه درد فراق

اكر بدست من افتد فراق را بكشم — بآب ديده دهم باز خونبهاى فراق

اكر اليمه دوشرسه فراق اولديريرم — كوزم يشيله ويرم ينه قان بهاى فراق

كجا روم چه كنم حال دل كرا كويم — كه داد من بستاند دهد سزاى فراق

نره كيدم نه ايدم حالكو كلى كيمه دييم — كه او جمى كيم الديم ويره سزاى فراق

فراقرا بفراق تو مبتلا سازم   چنانکه خون بچکانم ز دیدهای فراق

ایدم فراقکه بن مبتلا فراقی بکم   که اوبله قان آقیدایم ز چشمهای فراق

زعینهای

من از کجا و فراق از کجا و غم ز کجا   مکر بزاد مرا مادر از برای فراق

نه سمتده بن و فراق قنده غم دخی قنده   مکر انام بنی دوغردی اوله لاجل فراق

نه یوردنم و فراق قنده المکم قنده
مکر انام بنی دوغوردی از برای فراق

بداغ عشق چو حافظ از بن جهت شب و روز   به بلبل سحر میزنم ندای فراق

بونك ایچون سوی زحمیله روز شب خواجه وش   سحر قوشیله اودیرم که بن صدای فراق

زحمیله

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

ای دل ریش مرا با لب تو حق نمك   حق نکه دار که من میروم الله معك

ای که درد لو دلیمك وار لبکه حق نمك   کالی خوش صقلیجه طوت بن کیدهدم حق بیله جك

تو پی آن گوهر پاکیزه که در عالم قدس   ذکر خیر تو بود حاصل تسبیح ملك

سنسین اول جوهر پاك عالم ارواحده کم   ذکر خیرك اوله بود حاصل تسبیح ملك

در خلوص منت ار هست شکی تجربه کن   کس عیار زر خالص نشناسد چو محك

گر خلوص صمدده شکك وار ایسه سن تجربه ایت   کیمسه بیلمز زر خالص دکرین مثل محك

کر خلوص صمده شکك وار ایسه تجربه ایت

گفته بودی که شوم مست دو بوست بدهم   وعده از حد بشد و ما نه دو دیدیم و نه یك

سن دیمشدك که ویرم ایکی اوپوش مست اولیم   کوردمك وعده آشوب جهانه دو وار و نه بیك

بگشا پسته خندان و شکر ریزی کن   خلق را از دهن خویش مینداز بشك

آچ کولرقسد یغکی دوك کلمات شکرینی   شبهه یه آغزکده ایچون خلقی دوشوردمه دو شك

چرخ بر هم زنم ار غیر مرادم گردد   من نه آنم که زبونی کشم از چرخ و فلك

ارغیر

کاممك عکسی فلك کر دونه بو برنه اورم   اول دکل و نکه زبونلق چکم از چرخ و فلك

چون بر حافظ خویشتن

چون بر حافظ خویشتن نگذاری باری   ای رقیب از بر او یکدو قدم دورتر ك

اوز خواجه یانه چون وارمغه قومغك باری   سنده بر ایکی ایاق دوشمن اوزاك ایرودغه جك

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلات

مفاعلن

اگر شراب خوری جرعه فشان بر خاك   در آن گناه که نفعی رسد بغیر چه باك

شراب ایچر سك اگر ساچ جام ایچنی بر خاك   او جرم و صوچده که نفعی ایریشه غیره نه باك

بغیر چه باك

برو بهر چه تو داری بخور دریغ مخور   که بی دریغ زند روزگار تیغ هلاك

بودی و هر نه که طوتك یی آنی یمه حزن   که بی دریغ سکا اورد فلك قلیچ هلاك

بخاك پای تو ای سرو ناز پرور من   که روز واقعه پا وامگیرم از سر خاك

تراب مقدمك ایچون ای سرو بدوت نازندم   که مومغك کونی طوغه ایاغکی از سوی خاك

نازندم

چه دوزخی چه بهشتی چه آدمی چه ملك   بمذهب همه کفر طریقت است امساك

نه طامو اهلی نه اوجماق نه انسله نه ملك   کفر قموسی یولنده طریقجه اول امساك

جهت جهانی بولنی

مهندس فلکی راه دیر شش جهتی   چنان ببست که ره نیست زیر دام مغاك

فلك مهندسی حق شش جهت لواوین بولنی   او رسمه بغلدی یول یوق ز تحت چرخی مغاك

دام مغاك
چوقور
لواوین

فریب دختر رز طرفه میزند ره عقل   مباد تا بقیامت خراب طارم تاك

عقل یولین عجب اوردادم قزی نارك   قیامه دك خراب اوله یا آصمه دچارداك

آصمه دچارداك

براه میکده حافظ خوش از جهان رفتی   دعای اهل دلت باد مونس دل پاك

خرابیوله جهاندن بخواجه خوش کتدك   دعای اهل دل اولسون انیسك ای دل پاك

مونس دل

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلات

هزار دشمنم ار میکنند قصد هلاك   گرم تو دوستی از دشمنان ندارم باك

هزار عدوم کو ایدرلرسه باکه قصد هلاك   اگر بکا یار ایسك سن عدودن اتمم باك

هزار عدو کو ایدرلرسه باکه قصد هلاك
اکر بکا یار ایسك طوتمم عدودن باك

من العيد وصال توز نده میدارد | وكرنه صددهم از هجر تست بیم هلاك
بنی وصالك امیدی طوترردی یوخسه | هزار كز بكا هجركدن اوله خوف هلاك
نفس نفس اكر از باد نشنوم بویت | زمان زمان كنم از غم چو كل كریبان چاك
اكر قوقك دویا مزسم صولوقم صولوق بیلدن | وقت وقت ایدم كلجه یاقه غمدن چاك
رود بخواب دو چشم از خیال تو هیهات | بود صبور دل اندر فراق تو حاشاك
وادر می خوابه خیالكدن ایكی كوز هیهات | اولور می فرقتك ایچره صبور كوكل حاشاك
اكر تو زخم زنی به كه دیكران مرهم | وكر تو زهر دهی به كه دیكران تریاك
اكر كه سن یره اورك كه خوشدر دیكر مرهم | اكر زهر ویره سك سن كه خوش دیكر تریاك
بضرب سیفك قتلی حیاتنا ابدا | بان روحی قد طاب ان یكون فداك
تیغكله ضرب بنی قتلك حیا غزا بدی | حقیقة كه كونكل سكا جانم اولمه فداك
عنان مپیچ كه كر میزنی بشمشیرم | سپر كنم سر ودستت ندارم از فتراك
چودمه دیزكنی كم كر اورك قلیجله بنی | باشم سپر ایدم ال چكمیم كه از فتراك
ترا چنانكه توی هر نظر كجا بیند | بقدر بینش خود هر كسی كند ادراك
سن اویله سنكه سنی هر كورنكوردقنده | اوزی كوردیشی قدر هر كشی ایدر ادراك
بچشم خلق عزیزان زمان شود حافظ | كه بر در تو نهد روی مسكنت بر خاك
اودم اولور خواجه حافظ جهانك كوزنده عزیز | كه قابوك اوزره قویه مسكنت یوزین بر خاك

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

اكر بكوی تو باشد مرا مجال وصول | رسد بدولت وصل تو كار من باصول
اكر كه سمتكه اوله بكا مجال وصول | ایریشه دولت وصلكده ایشلرم باصول

قرار برده زمن ان

قرار برده زمن ان دو سنبل رعنا | فراغ برده زمن آن دو نركس مكحول
طوداغنی بندن ایلندی او ایكی خوش كاكل | فراغنی بندن ایلندی او ایكی كوز مكحول
چو دل ز جوهر مهر تو صیقلی دارد | شود ز زنك حوادث هر آینه مصقول
كوكل جواهر عشقكله چونكه طوتر صیقل | اولور جهان غم و باسندن البت اول مصقول
من شكستهٔ بدحال زنده كی یابم | دران نفس كه به تیغ غمت شوم مقتول
دیریلكی بولور دم بن شكسته حالی كوفی | او دمده كم غم تیغكله بن اولم مقتول
چه جرم كرده ام ای جان و دل بحضرت تو | كه طاعت من بیدل نمی شود مقبول
حضورك نه كناه اتمشم بجان و كوكل | بو بن یوركسز بن اولمز كه طاعتی مقبول
چو بر در تو من بی نوای بی زر و زور | بهیچ باب ندارم ره خروج و دخول
قپوكده بن زر و زور سز و بی نوایم چونكه | طریقی یا هیچ یكا طوتمم ایدم خروج و دخول
كجا روم چه كنم | كه كشته ام ز غم جور زور كار ملول
نره كیدم و نیدم بیلیم نه چاره ایدم | فلك جفاسی غمندن بن اولمشم كه ملول
خرابتر ز دل من غم تو جای نیافت | كه ساخت در دل تنكم قرارگاه نزول
غمك خرابه محل بولمدی بنم دلدن | كه دوز دیلدی طار كوكلمده طورداقی یری نزول
بدرد عشق بساز و خموش شو حافظ | رموز عشق مكن فاش پیش اهل عقول
مراض عشقده خواجه قانع اول دخی اسیم | فاش اتمه نكتهٔ عشقی او كنده اهل عقول

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن

بعهد گل شدم از توبهٔ شراب خجل | كه كس مباد ز كردار ناصواب خجل
شرابه توبه دن اولدم زمان كلده خجیل | كه كمسه اولمیه شایسته سز عملده خجیل

صلاح من همه دام رهست و من زین بحث | نیم ز شاهد و ساقی بهیچ باب خجل
قوجه بولانمغی تقوام و بن بو دعوادن | دکلجه‌یم یار و خوبدن که بر وجه ایله خجل
ز خون که وقت شب دوش در سراچۀ چشم | شدیم در نظر رهروان خواب خجل
کوزم اوینداقان دون کیجه دمکی چاندن | بز او لجیننز کیجه کیدن نوم کوزنده خجل
تو خوب روی تری ز آفتاب شکر خدای | که نیستم ز تو در روی آفتاب خجل
یوزک کوزللکی کونشدن زیاده حقه شکر | دکلجه‌یم بن اونکله که کونش یوزنده خجل
بود که یار نپرسد کنه بخلق کریم | که از سؤال ملولیم و از جواب خجل
اولا که یار صوچمزی صورمیه کوزل خویله | که مجزونز صورسند نه جواب ایدنده خجل
رخ از جناب تو محرومیست یا تافته‌ام | نیم بو بادۀ توفیق ازین جناب خجل
بنجه زمان ایشیککدن جوق دونمدم یوزمی | دکلجه‌یم بو جنابدن که عوق حقله خجل
چرا ز بر لبی جام زهر خنده زند | اگر نه از لب لعل تو شد شراب خجل
بنچون قدح لبک اللنده چشم خنده اورر | اگر که می لب لعلکدن اولدیسه خجل
رواست نرگس مست ار فکند سر در پیش | که شد ز شیوۀ آن چشم پر عتاب خجل
دوشسه نرگس مست او کر باشی لایقدر | که اول عتاب طولی کوز جلوه‌سندن اولدی خجل
حجاب ظلمت از آن بست آب خضر که گشت | ز طبع حافظ و این شعر همچو آب خجل
سیاهی پرده حیات صوینی بغلدی انکچون | که طبع خواجه و بو نظم صوجه دنده خجل
از آن نهفت رخ خوش در نقاب صدف | که شد ز لؤلؤی نظم دری خوشاب خجل
انکچون اوزینی اخفا صدف نقابه ایدوب | که نظم انجولرندن خوشاب دردان خجل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

ای رخت چون

بز اولجینز کیجه کیدن کوزنده بو خجل

صح نسخه شراب خجل

خجل

رخ

یوزینی کزلدی اولجون صدف نقابنده
که اولوب درنظر خوشاب ایله خجل

180

ای رخت چون خلد لعلت سلسبیل | سلسبیلت کرده جان و دل سبیل
ای رخک جنت دوداغک سلسبیل | سلسبیل اتدی سکا جان دل سبیل
سبزپوشان خطت بر لعل لب | همچو مورانند گرد سلسبیل
دوداغک طرفنده خط سبزه‌پوش | صان قارنجه‌لر بطرف سلسبیل
یارب این آتش که در جان منست | سرد کن زانسان که کردی بر خلیل
بو آتشکم وار بنم جانمده حق | شویله‌جه سرد ایتکم اندک بر خلیل
من نمی‌یابم مجال ای دوستان | زانکه او دارد جمال بس جمیل
بن بولامم هیچ مجال ای دوستان | زیرا او حسنی طوتر غایت جمیل
پای ما لنگست و منزل چون بهشت | دست ما کوتاه و خرما بر نخیل
پایمز اقسق و بیراو جماقجه دور | دستمز قیصه و خرما بر نخیل
حافظ از سرپنجۀ عشق نگار | همچو مور افتاده شد در پای پیل
عشق جانان پنجه‌سندن بو خواجه | دوشمش اولدی مور کبی در پای فیل
شاه عالم را بقا و عز و ناز | باد و هر چیزی که خواهد زین قبیل
عز و ناز و صاغلغی شاهین اوله | هر نه نسنه کم دیلر بوندن قبیل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

ده روا نزاع عشق بس باشد دلیل | آب چشم اندر رهش کردم سبیل
بولادینه عشق اولور کافی دلیل | ابلدم بولنده کوز یاشم سبیل
موج اشک ما کی آرد در حساب | آنکه کشتی راند بر خون قتیل
قانع نعداد ایدر اشکم موجنی | اولکه زورق صالدی در خون قتیل

مورانند

صان قارنجه طوتمش اطراف سبیل

کردی

خویله صووق ایتکه اندک بر خلیل

اول

انبج اوستنده

پادشاهه عز و ناز اولسون بقا
هر نسنه‌یی استرسه کرا اندن قبیل

مصرع ثانی
رهش باشد سبیل
اولیسر کوز یاشی بولنده سبیل

اولکه صالدی خون دقتول کوکلی
تنده ایده یاشمین موجنی عد
کشتی کرچه کجیدرلکی بونده مراد کوکلدر

اختیاری نیست بدنامی من | ضلّنی فی العشق من تهدی السبیل
اختیارمله دکل بدناملغم | بولازندی عشقده بولیمه دلیل
آتش روی بتان برخود مسوزن | یابرآتش خوش کذر همچون خلیل
وجه خوبانه اودین اورمه اوزیکه | یاکه خوش کچ عشق اودندن صانه خلیل
یا بنه برخود که مقصد کم کنی | یامنه یا اندرین ره بی دلیل
یا اوزیکه قوکه ضایع اندك مرام | یا ایق قومه بو بوله بی دلیل
سالها در فکر آن بیتم که بیت | بیلبانی برلب دریای نیل
نیجه دمدکه اول بیت فکرنده یم | کیم لب نیلده دیدی برفیلچی بیل
یا درسوم بیلبانی یاد کیر | یامرو هندوستان با یاد پیل
یاکه طوت خاطرده فیلچی عادتن | یابهای فیل له کتمه هنده بیل
بی می ومطرب بفردوسم مخوان | راحتی فی الراح لافی السلسبیل
مطرب ومیسز اوقومه جنته | میده در ذوقم دکل در سلسبیل
حافظا کر معنئی داری بیار | ورنه دعوی نیست غیر از قال وقیل
کرطوترسك خواجه بر معنا کتور | یوخسه دعوی قیل وقال غیری دکل

فاعلاتن مفاعلن فعلن فعلات

خوش خبر بادی ای نسیم شمال | که بما میرسد زمان وصال
خوش خبراولدك ای نسیم شمال | کم بزه ایریشور زمان وصال
یا برید الحمی حماك الله | مرحبا مرحبا تعال وتعال
صقلسون حق سنی حمی بیکی | مرحبا مرحبا وکل وتعال

یا انسمك ایلدکتمه هنده فیل

سازومیسز عدنه اوقومه بنی
میده ذوقم سلسبیلده بیل دکل

یوخسه دعواك قیل وقال اخردکل

بیکی

مالسلمی ومن بذی سلم

181

مالسلمی ومن بذی سلم | این جیراننا وکیف الحال
حال سلمی وذی سلمده اوله نك | قوکشولرمز قنده نیجه هم انکه حال
عرصهٔ بزمکاه خالی ماند | از حریفان وز رطل مالامال
خالی میدان بزم حز قالدی | باده نوشدن قدحده مالامال
عفت الدار بعد عافیة | فاسئلوا حالها عن الاطلال
خانه ویران ابولکندن صونك | بودن یوندن سؤال ایدك احوال
سایه افکند حالیا شب هجر | تا چه بازند شب روان خیال
سایه صالدی هجر شبی شمدی | تا نه اینش ایده شب کیدیجی خیال
قصة العشق لا انفصام لها | قصمت هاهنا لسان مقال
فقرهٔ عشقده انفصال یوقدر | بونده مقطوع ولدی زبان مقال
نزك ماسوی کس غمی بنکرد | آه ازین کبر با وجاه وجلال
برکشی یا کسه یا دعز با قمز | آه بو عنوان وکبردن وجلال
فی کمال الجمال نلت منی | صرف الله عنك عین کمال
حسن کاملده ارزو که ایردك | حق ایده دفع اوزکدن عین کمال
حافظا عشق وصابری تا چند | ناله عاشقان خوش است بنال
نیجه دك خواجه عشق وصابرلق | عاشقین خوش ایکیسی سنده بنال
نغاکی

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

ای برده دلم را تو بدین شکل وشمائل | پروای کست نیست جهانی بنو مائل
بو شکل وطبیعتله الان کوکلمی ای دل | یوق ساکا نظر کیسه عالم سکا مائل

عفت الدار

رول

سنده تا ابزدکیده تا بنیم کمال

دفع دفع دفع

کوکلمی

که آه کشم از دل و که تیر تو ای جان … بیش تو چه گویم که چه ها میکشم از دل
که آه جگرم ایچرودن کاهی اوقدن جانا … قانکده نه دییم که نه لر چکمشم از دل

وصف لب لعل تو چه گویم بر قیبان … نیکو نبود معنیٔ رنگین بر جاهل
لعلین لبکك وصفنی اعدایه نه دییم … اولمز دیعه خوش رنکلو جه معنایی جاهل

هر روز چو حسنت ز دگر روز فزونست … مه را نتوان کرد بروی تو مقابل
کوندن کونه حسنك اولیور چونکه زیاده … اولمز یوزیکه ایلمه مهتابی مقابل

دل بردی و جان میدهمت غم چه فرستی … چون نیك غمینیم چه حاجت بتحصل
آلدك دلی ویردم سکا جان غم نه صلادرسین … بر لك غملوجه یوز چون نه کرك حزنه تحصل

حافظ چو تو پا در حرم عشق نهادی … در دامن او دست زن و از همه بگسل
قویدك یا خواجه چونکه ایاق عشق حرمینه … اورسن انك اتکینه ال جمله دن اوزل

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

بسحر چشم تو ای لعبت خجسته خصال … برمز خط تو ای آب حیوان فال
سنك کوزك سحری کبی بیار قوتلو خصال … نکات خطك ایچون ای نشانی قوتلوجه فال

بنوش لعل تو ای آب زندگانی من … برنگ و بوی تو ای نوبهار حسن و جمال
سنك لذیذ لبك کبی بهی حیاتمه صو … تو قنك و رنکك ایچون ای بهار حسن و جمال

بگرد راه تو یعنی که سایبان امید … بخاك پای تو یعنی که رشك آب زلال
سنك یولك توزی حقی که سایبان امل … تراب مقدمك ایچون کو نولر آب زلال

بجلوهای تو چون شیوهای رفتن کبك … بغمزهای تو چون عشوهای چشم غزال
یوریشی شیوهٔ کلکلیجه جنبشك حقی … ادای چشمك ایچون صان ادای عین غزال

نه لر چکرم از دل

فرستی

تحصل

تحصل

زیلنه انك اوردا الیکی جمله دن اوزل

بهی کوزك سحری کبی نه خوش بجه قوتلو خصال

خطك ایچون رموز

رموز

بطیب خلق تو و نفخهٔ

182

بطیب خلق تو و نفخهٔ شمامهٔ صبح … ببوی زلف تو و نکهت نسیم شمال
کوزل خویك و سحر خوش قوقو نفخهٔ کبی ایچون … و کاکلك قوقوسی ایچون و عطر ریح شمال

بآن عقیق که ما راست مهر خاتم چشم … بآن گهر که شما راست درّ درج مقال
بزم او آل یاشمز چون که کوزیوزیکنه مهر … سیزك او کوهر ایچون که لآل درج مقال

بآن صحیفهٔ عارض که گشت گلشن عقل … بآن حدیقهٔ بینش که شد مقام خیال
اوروخ صحیفه سی حقی که اولدی گلشن اوص … او گلستان کوزکی ایچون که اولدی جای خیال

که در رضای تو حافظ گر التفات کنی … بعمر باز غماند چه جای مال و منال
اودك که خواجه رضا کده اگر ایدك رغبت … حیات ایچون کرو قالمزنه نسنه مال و منال

رحیاتله بشه قالماز دکل کرمال و منال

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

دارای جهان نصرت دین خسرو کامل … یحیی بن مظفر ملك و عالم و عادل
سلطان جهان ناصر دین هم شه کامل … یحیی بن مظفر که شه و ملك عالم و عادل

ای درگه اسلام پناه تو گشاده … بر روی جهان روزنهٔ جان و در دل
ای درکهی اسلامه پناه ذاتك آچمش … عالم یوزینه جان بجه سی هم قپو در دل

تعظیم تو بر جان و خرد واجب و لازم … و انعام تو بر کون و مکان فایض و شامل
جانیله او صه واجب و الزم سکه تعظیم … هم کون و مکانه کرمك کافی و شامل

روز ازل از کلك تو یك قطرهٔ سیاهی … بر روی مه افتاد که شد حل مسائل
خامکدن ازل کونی سنك بر قره داملہ … ای یوزینه دوشدی کم اوله حل مسائل

خورشید چو آن خال سیه دید بدل گفت … ای کاج که من بودمی آن هندوی مقبل
چون کون او سیه خالی کوردی کوکلنه دیدی … کشکه بن اولیدم او سیه چردهٔ مقبل

ناصر

قطرهٔ سیاهی

یوزنه صح

بر قره داملہ

رقص وسماعست
وسماعت

شاها فلك از بزم تو در رقص و سماعست | دست طرب از دامن این زمزمه مگسل

کوك در رقص و سماعده سنك ای شه قوپیدن | بو طوره آتکندن شن الکسمه که مکسل

مو بو شو جهان کز از زلف کمندت | شد کرده بدخواه گرفتار سلاسل

اچ موکرم ایت خلقه کز لفك طوزاغندن | دشمن بوینی اولدی گرفتار سلاسل

دور فلکی یکسره بر منهج عدلست | خوش باش که ظالم نبرد راه بمنزل

افلاکی دورش دوغری عدالت یوله درهب | ظالم کشی ایلتمز یولی خوش اول که بمنزل

حافظ چو در شاه جهان مقسم رزقست | از بهر معیشت مکن اندیشه باطل

چون شاه جهانبانی خواجه مقسم رزقدر | سن اغمه کجمك ایچون اندیشه باطل

یوله درهب
مقسم رزقست
رزقدر

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

شمیم روح وداد شمیم برق وصال | بیا که بوی ترا میرم ای نسیم شمال

قفولدم سوگلی عطرین وصال نشانی کوردم | بگل که قربان اولدم قوقوکه یا بیع شمال

احادیا بجمال الحبیب قف وانزل | که نیست صبر جمیلم ز اشتیاق جمال

بری نکار دوه سین ابرلیو سودن این وود | که خوش دکل بکا صبر ایلمه ز شوق جمال

شکایت شب هجران فرو گذار ای دل | بشکر آنکه برافکند پرده روز وصال

بری کوکل شب هجران شکایتن ترك ایت | اوشکر ایچون که بر اقدی حجابی روز وصال

چو یار بر سر صلحست و عذر میخواهد | توان گذشت ز جور رقیب در همه حال

بزمله یار چو بار شوق و دیلکده عذر | قو جفای عدودن گچ کرك هر حال

بیا که پرده گلریز هفت خانه چشم | کشیده ایم بتحریر کارگاه خیال

بگل که کل دوکیجی کوزه یدی قات پرده | جکوبلرز که دو ناغمه کارگاه خیال

بگل که قربان اولم قوقوکه یا بیع شمال
جمال الحبیب یادوه لری
وصال
جکن بیاردوه سین ابرلیو سوزن این جود
جو یار بر شمه هواده و ایلکده عذر
زجور
درهمه
و دیلمکده
عذر
بگل بری طوبی کل دوکیجی کوزه حجاب
کارگاه خیال
کاه خیال

بجز خیال دهان تو

بجز خیال دهان تو نیست در دل تنك | که کس مباد چو من در پی خیال محال

فك خیال دیکر نسنه یوق حزین دلده | بنجه اولمیه کمسه که در خیال محال

ملال مصلحتی می‌نمایم از جانان | که کس بجد ننماید ز جان خویش ملال

عیان حزن ایده دیر بر خصوصیچون یاردن | کمسنه قصدی یارندن بلور غیبه که ملال

قتیل عشق تو شد حافظ غریب ولی | بخاك ما گذری کن که خون مات حلال

سویکك اولدی غریب خواجه اولمشی لیکن | کل اوغره قبریمزه فاغز سکه اوله حلال

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

هر نکته‌ای که گفتم در وصف آن شمائل | هر کو شنید گفتا لله در قائل

هر بر رموزکه دیدم اول خوی خوش حقنده | هر کیمکه ایشتدی دیدی حقا که حق قائل

گفتم کی بخشی بر جان ناتوانم | گفت آن زمان که نبود جان در میانه حائل

دیدم قچان آجرسن بو خسته جانه اوزره | دیدی او دمکه اولمز جان اورته فرده حائل

تحصیل عشق و رندی آسان نمود اول | آخر بسوخت جانم در کسب این فضائل

تحصیل عشق و مسلك اسان کورندی اول | تا کسب ایدنجه یاندی جانم بو خوش فضائل

حلاج بر سر دار این نکته خوش سراید | از شافعی نپرسید امثال این مسائل

دار اوزره باشنده حلاج ایرلر بو رمزی خوش بنجه | صورمك اوشافعیدن بونك کبی مسائل

دل داده‌ام بیاری شوخی و کشی و نکاری | مرضیة السجایا محمودة الخصائل

بر یار وشوخ و نازك جانانه ویرمشم دل | اطواری و خلقی مقبول ممدوح هم خصائل

خزینه دلده دهانك خیالی اخر یوق
که بنجه اولمیه کمسه بی خیال محال
ملیل لك ابلو اظهار ایدرم بر خصوصیچون یاردن
بلور غیبه بو را کندن کمسنه قصدی ملال
سویکك اولمشی اولدی غریب خواجه انما
هر کیمکه ایشتدی دیدی حقا که حق قائل
نمود
خوش ایرادی بو رمزی
خصائل

از آب دیده صدره طوفان نوح دیدم   از لوح سینه نقشت هرکز نکشت زائل
بو ذکر کوزم یاشندن طوفان نوحی کوردم   دل لوحه سندن اولمز شکلك مدامه زائل
دردا که در بر خود یادم نداد دلبر   چندانکه از جوانب انکیختم وسائل
کندو قتینه رخصت حیفا که ویرمدی یار   هر یاکه دن بلوردم اولدی کلوکم وسائل
ای دوست دست حافظ تعویذ چشم زحمت   یا رب که بینم آنرا در کردنت حمائل
ای یار الی خواجه نك کوز زحمنه حمائل   کوردم اولوردی یا رب بو یکده آنی حمائل

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیل

اکر بر خیزد از دستم که با دلدار بنشینم   ز جام وصل می نوشم ز باغ وصل کل چینم
کلو دسه کرالمدن شاه خوبانیله او توردم   ایچم می کاسهٔ بختدن وصال باغنده کل دیرم
شراب تلخ صوفی سوز بنیادم بخواهد برد   لبم بر لب نه ای ساقی وبستان جان شیرینم
صوفی یاقیجی اچی می دیلر ایلتمه بنیادم   لبم او زره لبك قو ساقیا الجان شیرینم
مکر دیوانه خواهم شد که از عشق تو شب تا روز   سخن با ماه میکویم پری در خواب می بینم
مکر مجنون دیلرون اولمه عشقکدن که شب تا روز   قمرله سویلشوردم سوز دوشمده پری کوردم
لبت شکر بمستان داد چشمت می بمیخواران   منم کز غایت حرمان نه با آنم نه با اینم
شکر ویردی لبك سرخوشه کوزك باده می نوشه   بنم محروم بغایت کم نه اندانم نه بوندانم
شب رحلت هم از بستر روم بر قصر حور العین   اکر در وقت جان دادن تو باشی شمع بالینم
دوشکدن کیدرم کوچ کیجه سی تا کوشك غلمانه   اکر جان ویردیکم دمده اولورسك شمع بالینم
چو هر خاکی که باد آورد فیضی بود از انعامت   ز حال بنده یاد آور که خدمتکار دیرینم
بهر طبراقکه لطفکدن کتوردی یل چو فیض اوله   قولك حالندن ایت الحق که خدمتکار اسکیکم

نهر کو نقش نظمی زد

نهر کو نقش نظمی زد کلامش دلپذیر آمد   تذروی طرفه میکیرم که چالاك شاهینم
دکل هر کسکه نقش نظم اوردی سوزی کله مقبول   غریب و سوکلی سوز طوتررم که طبع چالاکم
وکر باور نمی داری رو از صورتکر چین پرس   که مانی نسخه میخواهد ز نوك کلك مشکینم
کر ایناندیرمز یسك وار دیو نقاش چینه صور   که مشکین خامه مك اوجندن استرنسخه مانی جم
صباح الخیر زد بلبل کجایی ساقیا برخیز   که غوغا میکند در سر خوش چنك دوشینم
صباح الخیر اوردی عندلیب قالق قنده سین ساقی   که جنبش ایده یور باشمده دونکیجه کی ساز نالهم
رموز مستی و رندی ز من بشنو نه از حافظ   که با جام و قدح هر شب ندیم ماه و پروینم
اشتمه خواجه دن دنیاشیت سز خوشلغی عشقی مستانه   که هر شب جام و کاسیله مه و پروینه یولداشم
وفاداری و حق کویی نه کاری هر کسی باشد   غلام آصف دوران جلال الحق والدینم
دکلدر هر کسك کاری وفادارلق دیعك حق سوز   جلال الدین و حق نام اصف دوران غلامی یم

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

بکذار تا ز شارع میخانه بکذریم   کز بهر جرعهٔ همه محتاج این دریم
قو تاکه راه میکده دن بز ده کیجه وز   کیم بو قپویه جرعه ایچون جمله محتاجز
روز نخست چون دم رندی زدیم و عشق   شرط آن بود که جز ره این شیوه نسپریم
اوردق ازلده چونکه دم عشق و مسلك   شرط اول اوله که کتمیه لم غیری یوله بز
جایی که تخت و مسند جم میرود بباد   کر غم خوریم خوش نبود به که می خوریم
بر یرکه تخت و تاج سلیمانی کیدر یله   کر غم چیکسك خوش اولمیه کم باده ایچه وز
تا بو که دست در کمر او توان زدن   در خون دل نشسته چو یاقوت احمریم
تا اوله کم قوشاغنه امکان ال اوریه   با غر قانده قرمزی یاقوت دو دیریز

واعظ مکن نصیحت شوریدگان که ما — با خاك کوی دوست بفردوس ننکریم

شوریده کانه اغه اوکوت واعظا کیم بز — یارك ترابی کویی ایله عدنه بقمزیز

چون صوفیان بحالت رقصند مقتدا — ما نیز هم بشعبده دستی برآوریم

حالات رقصه چونکه صوفیلر اولدیلر امام — بز دخی حیله یا که کرك ال که طوته وز

از جرعهٔ تو خاك زمین در ولعل یافت — بیچاره ما که پیش تو از خاك کمتریم

جرعه کدن اعتبار لعل بولدی خاك یر — بز در تلو بوز یا نکده که طپراقدن الجغز

زان پیشتر که عمر گرانمایه بگذرد — بگذار تا مقابل روی تو بگذریم

اندن اوکوردی کم بهاسی اغر عمر عزیز کچه — ترك ایت بزی یوزیکه مقابل که کیچه وز

حافظ چو ره بکنگرهٔ کاخ وصل نیست — با خاك آستانهٔ این در بسر بریم

وصلت سرای شرفه سنه یوق طریق خواجه — بو قابونك اشیکی ترابیله کیچه وز

فعولن مفاعیلن — مفاعیلن فعولن

الم یان للاحباب ان یترحموا — وللناقضین العهد ان یتندموا

مفاعیلن مفاعیلن — فعولن

ترحم وقتی دوسته کلمدی — ندامت نقض عهده کلمدی می

المرء اتهم ابناء من بات بعدهم — وفی صدره نار الاسی یتضرم

کیجه کیروقلاندن بو قمی اخبار — که کوکسنده علو لوغم اودی وار

فیالیت قومی یعلمون بما جری — علی مریع منهم فیحفوا ویرحم

نولیدی یاربلیدی خلق نه جاری — اولردن باکه عشق رحم اوله جاری

اتی موسم النیروز واحضرت الربی — فما للغوانی الغید لا یترنم

بهار وقتی کلوب

Margin notes: یارك ترابی صح — مقتدا اولوب — چون / طوته وز — اندن اوکوردی کم کچه اغر بها الو عمر / عمر — بریم — ندامت نقض عهده کلمدی می — ابناء — مرتع

بهار وقتی کلوب داغلر چمن زاد — نیجون خوش اوتمسن الرایر لامزلر

حکی الدمع منی ما الجوانح اضمرت — فیا عجبا من صامت به یتکلم

اوسزی فقره اندی اشك کوزم — عجب کم کلدی دلسزدن تکلم

شهود بها الاوطار تقضی من الصبا — وفی نشانا عیش الربیع محرم

کرك فصل بهارده میل عشرت — حرام بیزه بهارده نیل عشرت

بنی عمنا جودوا علینا بجرعة — وللفضل اسباب بها یتوسم

ویرن بر جرعه بیزه ای عملر — که حال فضله باعث دیو اشلی

ایا من علا کل السلاطین سطوة — ترحم جزاك الله فالخیر مغنم

ایا حشمتله جمله شاهه غالب — آجی حق ویره سا کم خوش مطالب

لکل من الخلان ذخر وجنة — وللحافظ المسکین فقر ومغرم

قو احباب ایچون ایچم یه یم وار — غریب حافظا ایچون فقر و ویریم وار

مفاعلن فعلاتن — مفاعلن فعلات

بعزم توبه سحر گفتم استخاره کنم — بهار توبه شکن میرسد چه چاره کنم

دیدم که قصد رجوعله طلب استخاره ایدم — ایرشدی توبه بوزن نوبهاره چاره ایدم

سخن درست بگویم نمی توانم دید — که می خورند حریفان و من نظاره کنم

کلامی دوغری دیریم اولمیه کوجم کم کورم — که عاشقان ایچه لر می وبن نظاره ایدم

بدور لاله دماغ مرا علاج کنید — گر از میانهٔ بزم طرب کناره کنم

علاج ایدك کم کیز عه کر لاله فصلنده — میان بزم صفادن اگر کم طشره اولم

Margin notes: الحافظ — کنید — اکر کناره ایدم — دوا ایدك کم دماغیم لاله فصلنده فصلنده

سمنله کلدن انی زیور و بزکله ایدم

بتخت کل بنشانم بتی چو سلطانی　　ز سنبل و سمنش ساز طوق و یاره کنم

چو پادشاه دیکرم تخت کلشنه بر شاه　　اکا سمن و چیچکدن بزك و زیور ایدم

ز روی دوست مرا چون کل مراد شکفت　　حواله سر دو شمن بسنك خاره کنم

چو یار عك یکاغندن اجلدی غنچهٔ کام　　عدو بشینی قیچی طاشن یکا حواله ایدم

کدای میکده ام لیك وقت مستی بین　　که ناز بر فلك و حکم بر ستاره کنم

فقیر میکده یم لیك اول مستلکی کور　　که کوکه ناز ایدرم حکمی بر ستاره ایدم

مرا که نیست ره و رسم لقمه پرهیزی　　چرا مذمت رند شرابخواره کنم

بکا که لقمه یه یوق راه و رسم پرهیزلك　　نیچون شراب ایچکن سرخوشه مذمت ایدم

چو غنچه با لب خندان بیاد مجلس شاه　　پیاله کیرم و از شوق جامه پاره کنم

کولج لبیله کل اسا بشوق مجلس شاه　　قدح طوتم و لباس شوقله پاره پاره ایدم

اکر ز لعل لب یار بوسهٔ دسدم　　جوان شوم ز سر و زندکی دوباره کنم

ایر دسه آل دوداغندن یارین بکا بر اوپش　　یکت بشمدن اولم ایکی کره دیرلك ایدم

ز باده خوردن پنهان ملول شد حافظ　　بیانك بربط و نی رازش آشکاره کنم

شرابی کزلوجه ایچمکدن اولدی خواجه حزین　　صدای نای و قوپوزله سرّ اشکاره ایدم

مفاعیلن　　مفاعیلن　　مفاعیلن　　مفاعیلن

بیا تا کل بر افشانیم و می در ساغر اندازیم　　فلك را سقف بشکافیم و طرحی نو در اندازیم

بکل تا کم صچالم کل و باده جامه قویالم　　فلك طامك یارالم هم تمل اکا یکی اورالم

اکر غم لشکر انکیزد که خون عاشقان ریزد　　من و ساقی بهم تازیم و بنیادش بر اندازیم

اکر صالرسه غم عسکر که دوکه عاشقان قانن　　سکردوب بن ایله ساقی تملدن انی ییقالم

شراب ارغوانی را

186

مجمر بخور دان دیکلدر

شراب ارغوانی را کلاب اندر قدح ریزیم　　نسیم عطر کردان را شکر در مجمر اندازیم

قزل رنك باده جامی ایچره کل صویی دوکالم　　داغیدن خوش قوقی یل مجمرینه شکر اطالم

چو در دستست رودی خوش بکو مطرب سرودی خوش　　که دست افشان غزل خوانیم و پاکوبان سر اندازیم

الکده چونکه وار خوش ساز عطرب خوش مقام ایرله　　کرال صوب قرحلو باش صلالم نعت اوقویالم

صبا خاك وجود ما بدان عالیجناب انداز　　بود کان شاه خوبان را نظر بر منظر اندازیم

تراب جسمم صال اول جناب عالیه ای ریح　　اوله کم شاه خوبان منظرینه کوزمه صالالم

یکی از عقل میلافد یکی طامات میبافد　　بیا کین داوریها را بپیش داور اندازیم

بری اوصدن اوردلاف بیری طوقور سوز صوفیه　　بو ایکی فرقه فصلین کل عدلشه یا که اطالم

بهشت عدن اکر خواهی بیا با ما بمیخانه　　که از پای خمت روزی بحوض کوثر اندازیم

عدن اوجماغین استر سك بزمله کل خرابانه　　که بر کون کوب دیبندن تا سنی کوثره یکا اطالم

سخندانی و خوشخوانی نمی ورزند در شیراز　　بیا حافظ که تا خود را بملکی دیکر اندازیم

سخندانلیغه خوشخوانلیغه شیرازده چالشمزلر　　اوزیمزی کل یا حافظ تا کہ آخر ملکه اطالم

فاعلاتن　　فعلاتن　　فعلاتن　　فعلن

بارها کفته ام و بار دیکر میکویم　　که من کم شده این ره نه بخود میجویم

نیجه کره دیمشم هم دخی بر کره دیرم　　کم بن افتاده او ز سله بو یولی یوریم

در پس اینه طوطی صفتم داشته اند　　انکه استاد ازل کفت بکو میکویم

طوطی وش اینه اردنده بنی طوتمشلر　　اول شیئکم دیدی استاد ازل دی دیرم

من اکر خارم و کر کل چمن آرایی هست　　که از آن دست که می پروردم میرویم

کر کلم کر دیکنم عالمی وار زین ایدیجی　　اول ید قدرتله کم بنی بسلر بسترم

دوستان عیب من بیدل حیران مکنید ‌‌ گوهری دارم و صاحب نظری میجویم

اتمکز بن دلی یوق خیرنی تعییب دوستلر ‌‌ بر جواهر طوترم بر نظر اهلی دیلرم

گرچه بادلق ملمع می گلگون عیبست ‌‌ مکنم عیب کزو رنگ ریا میشویم

گرچه گل رنگ می عیب چوق یالو خرقه ایله ‌‌ باکه عیب ایتمه ریا رنکنی اندن کیدرم

گریه و خنده عشاق ز جایی دگرست ‌‌ میسرایم شب و وقت سحر می مویم

عاشقین اغلمه سی کولمه سی بشقه یردن ‌‌ ایرلرم کیجه لین وقت سحر اغلادم

حافظم گفت که خاک در میخانه مبوی ‌‌ گو مکن عیب که من مسک ختن میبویم

باکه حافظ دیدی میخانه قپوسین قوقمه ‌‌ دیسن عیب ایتمه که بن مسک ختن قوقلادم قلرم

مفاعیلن مفاعیلن ‌‌ مفاعیلن مفاعیلن

بمژگان سیه کردی هزاران رخنه در دینم ‌‌ بیا کز چشم بیمارت هزاران درد برچینم

سیه کرپکله بو لمده هزاران انتک کدک پیدا ‌‌ بکل کم خسته چشمکدن کرایدم بیك مرض پیدا

بیا ای همنشین دل که یارانت برفت از یاد ‌‌ مرا روزی مبادا آندم که بی یاد تو بنشینم

بکل الکلنجه کوکلم که کندی خاطرکدن دوست ‌‌ بکا اول کون میسر اولمسون ذکوکسز اول پیدا

جهان پیرست و بی بنیاد ازین فرهادکش فریاد ‌‌ که کرد افسون و نیرنگش ملول از جان شیرینم

تملسز اکی دردنیا بو فرهاد اولدیرندن داد ‌‌ کم اندی مکر و سحری طتلو جاندن بنی ایبا

جهان فانی و کرباقی فدای شاهد و ساقی ‌‌ که سلطانی عالم را طفیل عشق می بینم

فنا و کربقا عالم فدای یار و ساقی در ‌‌ کم عشق بولینه تابع هب کوریرم دولت دنیا

اگر بر جای من غیری گزیند دوست حاکم اوست ‌‌ حرامم باد اگر من جان بجای دوست بگزینم

بر یعه بشقه سین یار کرپسند اتسه او دخی حاکم ‌‌ اکر بن یار یرینه جان بسند ایدم حرام اولا

در

زناب آتش دوری

چون بیالو طونه گوهری گل رنگ عیب

ایرلرم کیجه لری وقت

ونیرنگش ملول

برجای

کو ایدرسم پسند یار یرینه جانی حرام اولا

زتاب آتش دوری شدم غرق عرق چون گل ‌‌ بیار ای باد شبگیری نسیمی زان عرق چینم

حریق نار فرقتدن گل اسا غرق درّ اولدم ‌‌ کتور ای شب اسن یل اول عرق چیندن عطرن باکا

حدیث آرزومندی که در این نامه ثبت افتاد ‌‌ همانا بی غلط باشد که حافظ داد تلقینم

کلام دردمندلك کم بو دیوانده اولوب ثابت ‌‌ همین کرچك غلطسزدر که حافظ اوکردوب باکا

مفاعلن فعلاتن ‌‌ مفاعلن فعلن

بغیر از آنکه بشد دین و دانش از دستم ‌‌ بیا بگو که ز عشقت چه طرف بربستم

اوقومه دین کیدوب الدن دانه اندن اوزکه بکا ‌‌ بکل و سویله که عشقکدن اصّی نه اولدی بکا

اگرچه خرمن عمرم غم تو داد بباد ‌‌ بخاک پای عزیزت عهد نشکستم

اگرکه خرمن عمریمی ویردی بیله غمك ‌‌ بخاك پای خوش کچوده صیمق یوق عهدی بکا

چو ذره گرچه حقیرم ببین بدولت عشق ‌‌ که در هوای رخت چون بمهر پیوستم

چو ذره خوردم اگر کوك ساية عشقده ‌‌ رخك هوا اسله اولدی که کون وصالی بکا

بیار باده که عمریست تا من از سر امن ‌‌ بکنج عافیت از بهر عیش ننشستم

کتور شرابی که نیجه دم امین یکادن ‌‌ بو جانب صاغلغه اوتورمدم لاجل صفا

اگر ز مردم هشیاری ای نصیحت گوی ‌‌ سخن بخاک میفکن چرا که من مستم

اگرکه اوصلو کشیدنسك ای اوکوتجی ‌‌ براغمه طپراغه سوزك که سرخوشم زیرا

چگونه سر ز خجالت بر آورم بر دوست ‌‌ که خدمتی بسزا برنیامد از دستم

اوتاندن نیجه باش یاره قالدیره‌یم ‌‌ که جقمدی برایش الدنکه اکه لایق اوله

بسوخت حافظ و آن یار دلنواز نگفت ‌‌ که مرهمی بفرستم چو خاطرش خستم

طوتشدی خواجه و اول یار دلنواز دیمدی ‌‌ چو خسته اندم انی کوندرم که مرهم اکا

عرق چینم

عطر باکا

ثبت افتاد

عهدی بکا

ز خجالت

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

بازای ساقیا که هواخواه خدمتم — مشتاق بندکی و دعاکوی دولتم

کل کل بساقی خدمتکی سوکلواسته‌ گیم — قوللغ سود و دولتکه بزد دعاجیم

زانجاکه فیض جام سعادت فروغ تست — بیرون شدی نمای ز ظلمات حیرتم

بر شوق خوشکه ساغر فیضکدن اول محل — کوستر که طشره حیرت غمدن خروج ایدم

غرق — هرچند غرق بحر کناهم ز صد جهت — تا آشنای عشق شدم ز اهل رحمتم

یوز یا کدن نه دکلو ایسک بحر جرمه غرق — تا آشنای عشق اولوبم رحمت اهلیم

عیبم مکن برندی و بدنامی ای فقیه — کین بود سرنوشت ز دیوان قسمتم

بازیلو — بدنام و سنکیله بکا اتمه عیب فقیه — قسمت بریدن اوله بو کیم یازیلو سرم

می خورکه عاشقی نه بکسب است و اختیار — این موهبت رسید ز میراث فطرتم

کسب و کاری — می ایچ کم کسب و کاری دکل کرمداولق — میراثدن ایردی باکه بو بخشش خلقتم

من کز وطن سفر نکزیدم بعمر خویش — در عشق دیدن تو هواخواه غربتم

بنکم وطندن اتدم عمرمده هیچ سفر — کورمك تعشقنده سنی غربت استرم

دورم بصورت از در دولت پناه تو — لیکن بجان و دل ز مقیمان حضرتم

دولت مدار قپوکدن ایراق صورتا ایسم — جان و کوکلله لیك یانکده طورانده‌یم

حضر خجسته — دریا و کوه در ره من خسته و ضعیف — ای خضر پی خجسته مدد ده بهمتم

واریق لمده — دریا و طاغ یولمده وبن خسته واریق — ای قوتلو ایزلی خضر مدد ایله همتم

کر دم زنی ز طره مشکین ان نکار — فکری آی ای صبا ز مکافات غیرتم

اوزنك — مسکلو جعدنی اول کوزلك کر اوزنك نفس — حیرت غمندن ایله فکر بله که جیقایم

دراِبروی تو تیر

هوش

و موقوف — در ابروی تو تیر نظر نا بکوش هوش — آورده و کشیده و موقوف فرصتم

قاشیکه بقمه اوقنی تا اوص قولاغنه — چکمش کتوردمشم دخی فرصت کوزادیرم

حافظ به پیش چشم تو خواهد سپرد جان — در این خیال ار بدهد عمر مهلتم

مهلت — حافظ کوزك اوکنده دلبر ویره جانی سنك — مهلت ویرورسه کر عمرم بو فکرده‌یم

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

بشری اذ السلامة حلت بذی سلم — لله حمد معترف غایة النعم

خوش کلدی مژده صاغ واسن شهر عزه شا — الطافی تا ای کلیوبن حقه چوق ثنا

آن خوش خبر کجاست که این فتح مژده داد — تا جان فشانمش چو زر و سیم در قدم

قنده اول بو فتح خوش خبری ویردی مشتلق — جان صاچم آیغینه انك سیم و زر جبه تا

بیمانسکن هر اینه کرد شکسته حال — ان العهود عند ملیك النهی ذمم

البت اولور که عهدی بو زن با عال حال — ارباب اوص یاننده عهود صقلو در زیرا

از بازکشت شاه چه خوش طرفه نقش بست — آهنك خصم او بسراپرده عدم

آقینی شاهدنی نه کوزل بغلادی شکل — انك عدوسی قصدی عدم خانه‌ یکا

می جست از سحاب امل رحمتی ولیك — جز دیده اش معاینه بیرون نداد نم

رحمت دیلو دی ابر امیدنی عدو ولی — کوزندن اوزکه ویرمدی نم طشره ظاهرا

در نیل غم فتاد سپهرش بطنز کفت — الان قد ندمت وما ینفع الندم

غم نیلنه دوشوب اکا کوك طعنله دیدی — پشیمان سین الیوم ندم اضی انعدی سکا

ساقی بیا که دور کلست و زمان عیش — پیش آر جام و هیچ مخور غم ز بیش و کم

کل کم بساقی موسم کل هم زمان ذوق — آرتق و نقصه غم ییه هیچ جام کتور او کا

بشنوز جام باده کاین ذال نوعروس   بسیار کشت شوهر چون کیقباد و جم

بو نو کلین فریبی ایشت جام باده دن   اولدردی کیقباد و جم اسا اوجوق قوجا

فریبی

ای دل تو ملك جم مطلب جام می بخواه   کین بود قول بلبل بستان سرای جم

سن استه جام می دیلمه ملك جم کو کل   کیم کوشك باغ جمده بودر قول بلبلا

حافظ بکنج میکده دارد قرارکاه   کالطیر فی الحدیقة واللیث فی الاجم

میخانه کوشه سین خواجه ارامکاه طوتر   صان باغده عندلیب واسد شکلی قوردیا

قوردیا

قوردیا

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

بی توای سرو روان باگل و گلشن چه کنم   زلف و سنبل چه کشم عارض و سوسن چه کنم

سنسز ای سرو روان گلشن و گل نیلیه یم   زلف و سنبل نه چکم عارض و سوسن نه ایدیم

اه کز طعنهٔ بدخواه ندیدم رویت   نیست چون آینه‌ام روی ز آهن چه کنم

ندیدم

اه کم طعن عدودن بوزیکی کورمدم   چون دمور دن یوزم آینه دکل نیلیه یم

برو ای ناصح و بر درد کشان خرده مگیر   کار فرمای قدر میکند این من چه کنم

باده نوشانه بو واعظ یوری وار طوتمه طعن   بونی ایلر قدر بن ایش کورانی بن نه ایدیم

برق غیرت چو چنین میجهد از مکمن غیب   تو بفرما که من سوخته خرمن چه کنم

برق عشق بو یله کمینکاه غیبدن اطلود   سن بیور خرمنی بن یانمشه کم نیلیه یم

شاه ترکان چو پسندید و بچاهم انداخت   دستگیر ار نشود لطف تهمتن چه کنم

شاه ترکان چو بنی کوردی سزا بتره اطه   دستمك لطفی معین اولمیه کر نیلیه یم

مددی گر بچراغی نکند اتش طور   چارهٔ تیره شب وادی ایمن چه کنم

نار طور داغیه بر شوقله کر باکه مدد   کوه ایمن وقرا کیجه دوا نیلیه یم

کوه ایمن وقرا کیجه دوا سین بن ایدیم

حافظا خلد برین

حافظا خلد برین خانهٔ موروث منست   اندرین منزل ویرانه نشیمن چه کنم

جنت اعلا بقا موروث بدر خانه خواجه   بو خراب خانه ایچنده او توراق نیلیه یم

اوتوراقلق نه ایده یم

مفاعیلن   مفاعیلن   فعولن

بتیغم گر کشد دستش نگیرم   وگر تیرم زند منت پذیرم

الین طوتمم کر اولورسه بسیغم

بسیغم

اولورم

کر اولدرسه قلیجله الینی طوتمم   وگر اوق اورسه بن منت پذیرم

کمان ابروی مارا گو مزن تیر   که پیش دست و بازویش بمیرم

بزم یاقشلو باده سویله اوق اورمه   که دستی قولی اوکنده اولورم

غم گیتی گر از پایم در اورد   بجز ساغر نباشد دستگیرم

بنی عالم غمی یقر سه ایقدن   جامك غیری اولیمز الطوتادم

بر آی ای آفتاب صبح امید   که در دست شب هجران اسیرم

بطوغ امید صبحك آفتابی   کالندم لیل هجرانك اسیرم

بفریادم رس ای پیر خرابات   بیك جرعه جوانم کن که پیرم

پیرم

ایرش امداده میخانه شیخی   بکیت ایت بر قدحله بنکه پیرم

بگیسوی تو خوردم دوش سوگند   که من از پای تو سر برنگیرم

سوکند

سنك کیسوکا ایچدم دون کیجه آند   کا یاغکدن بشم قالدرمیایم

بسوز این خرقهٔ پشمینه حافظ   که گر آتش شود در وی نگیرم

این خرقه

بو یوك خرقانی یاق اوده بحافظ   کالشما یم اکا کر او داولورسم

بو تقوا خرقه سین یاق اوده حافظ

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلات

تو همچو صبحی ومن شمع خلوت سحرم / تبسمی کن وجان بین که چون همی سپرم

سحرجه سن صباحه و یا لنجه شمعه بنم / تبسم ایله وجان گور که نیجه بن ویریرم

چنین که در دل من داغ زلف سرکش تست / بنفشه زار شود تربتم چو درگذرم

دلمده وار بو قدر زلف سرکشکك یاراسی / کم اوله خاك مزارم بنفشه لك چیچکلو اولم

بر آستان امیدت گشاده ام دو چشم / که یك نظر فکنی خود فکندی از نظرم

امید آستانکه دیدم قپوسین اچیشم / که بر نظر صالسك خود نظردن الطفیکم

چه شکر گویمت ای خیل غم عفاك الله / که روز بیکسی آخر نمی روی ز سرم

نه شکر ایدم سکا حق عفو ایده بنم غم جریسی / که تنهالق گونی گتمزسك باشمدن آخردم

غلام مردم چشمم که با سیاه دلی / هزار قطره بباره چو درد دل شمرم

گوزم بیبکی قولویم که بویله ظالم ایکن / هزار دمله اقیدر چو درد دل صایسم

بهر نظر بت ما جلوه میکند لیکن / کس این کرشمه نبیند که من همی نگرم

بهر نقشله ایدر شیوه یارمز اما / بو نازی کمسه گورمز که بن مدام گورورم

بخاك حافظ اگر یار بگذرد چون باد / ز شوق در دل آن تنگنا کفن بدرم

گر اوغرایه خواجه قبرینه یل کبی جانان / اوطار لقدن اچره کفن چاك سوقندن ایدرم

الطفیکم اچیشم

بنم غم جریسی آزلی

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

تا سایهٔ مبارکت افتاد بر سرم / دولت غلام من شد و اقبال چاکرم

تا سایهٔ خوشنك گوگدی شوب باشمه بنم / دولت قول اولدی باکا واقبال ده چاکرم

شد سالها که از سر من رفته بود بخت / در دولت وصال تو باز آمد از درم

ییللر اولوبکه گتمش ایدی طالع زسر / وصلك سعادتنده گرو گلدی طالعم

خوشلغم خوشلغم

گلدی سروتم

بیدار در زمانه

بیدار در زمانه ندیدی کسی مرا / در خواب اگر خیال تو گشتی مصورم

دنیاده کیمسه گورمزیدی اویانق بنی / دوشده خیالك اولسه ایدی گوز مشکلم

من مجو دل غم تو بپایان برم ولی / باور مکن که بی تو زمانی بسر برم

ایلتم مخکده عمری بن غایته ولی / سنسز اینانمه غایته بردمکه ایلتیم

درد مرا طبیب نداند دوا که من / بی دوست خسته خاطرم و با دوست خوشترم

بیلمز طبیب علاجی بنم دردیمه که بن / یارسز شکسته خاطرم و یار ایله یکرم

گفتی صبا ورخت اقامت بکوی من / من خود بجان تو کز ازین کوی نگذرم

دیدك گوتورمه سمتمه اسباب دوتکی / بن خود بویاکه دنکه دو… گچمیم

دیدك گوتورمه سمتمه ثوب اقامتك

گچمزم

هر کس غلام شاهی وملوك آصفیت / حافظ کمینه بنده سلطان کشورم

هر کیمسه بر شهك قولیدر بر وزیرك قولی / اقلیم شهرینك ای خواجه ادناجه قولیم

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

جوزا سحر نهاد حمایل برابرم / یعنی غلام شاهم و سوگند میخورم

جوزا سحر

جوزا سحرده قویدی حمایل برابرم / یعنی که بن شهك قولویم انده ده انجم

ساقی بیا که از مدد بخت کارساز / کامی که خواستم ز خدا شد میسرم

کل کیم بساقی ایش گوریجی بختك مددندن / بر کامکه حقدن استریدم اولدی قسمتم

جامی بده که باز بشادی روی شاه / پیرانه سر هوای جوانیست در سرم

ویر بر قدح که شه یوزینك شادلغی ایچون / پیر ایکن ده وار بشمده یکنلك هواسیم

شاهك قدحلو یوزی ایچمانی ویرکه بر قدح

راهم مزن بوصف زلال خضر که من / از جام شاه جرعه کش حوض کوثرم

الحقه یولم اورمه حیات صوینی که بن / شاهك جامندن ارغه حیات صوییجی

شاها من ادبعرش رسانم سریر فضل   مملوك این جنابم و مسکین این درم

بن تحت فضلی عرشه ایلتدمسه پادشاه   بو حضرتك قولی و بو بابك فقیریم

من جرعه نوش بزم تو بودم هزار سال   کی ترك آب خورد کند طبع خوگرم

بن مجلسكده نیجه سنه باده نوش ایدم   ایلك یکاف ترك نیجه اید طبع مکرم

مجلسکده

گر باورت نمی کند از بنده این سخن   از گفته کمال دلیلی بیاورم

گر اعتماد اولمزیسه بنده نك بو سوزه   شاهد سکا کمال سوزندن گتوره یم

گر برکنم دل از تو و بردارم از تو مهر   ان مهر بر که افکنم ان دل کجا برم

سندن الام کوکل قوییم سندن عشقی گر   کیمه قویام بو عشقی نره کوکلم ایلته یم

عهد الست من همه با عشق شاه بود   وز شاه راه عمر بدین عهد بگذرم

اولمشدر عشق شاهله عهدم ازل قمو   اول عهد میله راه حیاتدن گچیسرم

~~منصور بن محمد اوغلی که منصور غازیدن~~   ~~بو اسم پاکدن که خود او زده غالبم~~

مظفر

منصور بن محمد غازیست حرز من   کز این خجسته نام بر اعدا مظفرم

کو این محمد اوغلی که منصور غازیدر   سنجه‌ام مظفر عدوا اوزره غالبم

بو اسم پاکدر که

گر دون چو کرد نظم ثریا بنام شاه   من نظم در چرا نکنم از که کمترم

چون اسم شهله اندی فلك نظم اولگری   بن نیجون اتم انجو دیزیم کیمدن اکسکم

شاهین صفت چو طعمه چشیدم ز دست شاه   کی باشد التفات بصید کبوترم

زدست شاه

شاهنجه لقمه شاهین الندن چو طاطدم   نیجه اوله صید کوگرجینه اسنه گم

ای شاه شیرگیر چه کم گردد ار شود   در سایهٔ تو ملك فراغت میسّرم

ارسلان طوتیجی شه نه نقص اوله گر اوله   سایکده کسب و کاره فراغت میسّرم

بال و پری ندادم و این طرفه تر که نیست   غیر از هوای منزل سیمرغ در سرم

طرفه ترکه

بو قدر قنادو قوبریغ

191

عنقا بینك آخری بوق باشن استه‌کم

بو قدر قنادو قوبریغم اما عجب بو کم   باشمده یوق سیمرغ یرینك غیری استه‌کم

شعرم چو نیمن مدح تو صد ملك دل گشاد   کویی که تیغ تست زبان سخن ورم

خوش مدحتکله آچدی سوزم نیجه شهر دل   گویا که قیلیجك گیبیدر سوز دیین دلیم

مدحتکله

بر گلشنی اگر بگذشتم چو باد صبح   نه عشق سرو بود نه شوق صنوبرم

گر اوغرادمسه باد سحر گیبی بر باغه   نه سرو عشقی باشده نه عرعر ایدی سوزم

بر باغه اوغرادم سحری یل گیبی اگر   نه سرو عشقی ایدی نه عرعر سوزی بنم

بوی تو می شنیدم و بر یاد روی تو   دادند ساقیان طرب یکدو ساغرم

طویدم قوقوکی هم یوزیکك شوقنه سنك   عشرت سقالری ویردی بکا بر ایکی ایجم

ویردی بکا سقای صفا بر ایکی ایجم بودم

سنجم

مستی بآب یکدو عنب وضع بنده نیست   من سال خورده پیر خرابات پرورم

وضع

بر قاج اوزم صوییله دگل مستلك ایشم   بن یاش بیمش و پیر و میخانه پیرورم

پیل

با سیر اختر و فلکم داوری بسیست   انصاف شاه باد درین قصه یاورم

انصاف

دور فلك و یلدیزیله جوق خصومتم   اولسون بو ایشده پادشهك عدلی یاورم

یاردم

شکر خدا که باز درین اوج بارگاه   طاوس عرش می شنود صیت شهپرم

حقه شکر بو بارگاه اوستنده کیم بوگون   جبریل امین یلگم سسنی ایشیدر بنم

شبل الاسد بصید دلم حمله کرد و من   گر لاغرم وگرنه شکار غضنفرم

حمل اتدی گوکلم المغه ارسلان اتیکی بن   گر ارقیم و گر دکلم ارسلان اوییم

نامم ز کارخانهٔ عشاق محو باد   گر جز محبت تو بود شغل دیگرم

محو اوله کارخانهٔ عشاقدن آدیم   عشقکدن او زکه شغلم اگر وارسه بنم

ای عاشقان روی تو از ذره بیشتر   من کی رسم بوصل تو از ذره کمترم

ای شه بو زیکه ذره‌دن ارتقدر عاشقان   بن نیجه وصلوکه ایریشم ذره‌دن اکم

بنما عین که منکر حسن رخ تو کیست | تا دیده اش بگزلك غیرت برآورم

یوزیلك

کوستر بکا که منکر اوله کیم حسن وجهکك | غیرت بجاغی ایله کوزین تا چیقاره ایم

بر من فتاد سایهٔ خورشید سلطنت | اکنون فراغتست ز خورشید خاورم

اوستومه سلطنت کونشنك دوشدی کولکه سی | شمدی آفتاب مشرقدن وار فراغتم

مقصود ازین معامله بازار تیزیست | نه جلوه می فروشم و نه عشوه میخرم

بو طوریدن دکل که مرادم قیزدیرم بازار | نه صاتارم ادا و نه ده عشوه آلورم

حافظ ز جان محب رسولست و آل | حقا بر این گواست خداوند داورم

جاندن رسولی هم انك آلین سوز خواجه | حقا که بو که بونه در شاه عادلم

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

چرا نه در پی عزم دیار خود باشم | چرا نه خاك سر کوی یار خود باشم

نیچون هوای دیارم ایزنده اولمیایم | نیچون محلهٔ یارم ترابی اولمیایم

نیچون که اوز یاریمك سمتی خاکی اولمیایم

غم غریبی و محنت چو بر نمی تابم | بشهر خود روم و شهریار خود باشم

غریبلکین غم و دخی نه طاقتم چون یوق | وارم دیاریمه اوز پادشهم اولایم

ز محرمان سراپردهٔ وصال شوم | ز بندگان خداوند کار خود باشم

وصالك ایچ بکا محرملرندن اولایم | افندیلك ایده نك قوللرندن اولایم

چو کار عمر نه پیداست باری آن اولی | که روز واقعه پیش نگار خود باشم

دکل چو وقت عمر بللو باری اول یکدر | اجل کونی که حبیبیم او کنده اولایم

همیشه پیشهٔ من عاشقی و رندی بود | دگر بکوشم و مشغول کار خود باشم

رندی

مدام ایشم ایدی عاشقلق و رندلق | اوز ایشیمه چالیشایم و مشغول اولایم

ز دست بخت گران

ز دست بخت گران خواب و کار بی سامان | گرم بود گله ای راز دار خود باشم

واغر

دوزنسز ایش واغر خوابلو بختك الندن | شکایت کرایدر اولسم اوز یمه اولایم

بود که لطف ازل رهنمون شود حافظ | و گرنه تا بابد شرمسار خود باشم

مکر حقیقی کرمی رهنمون اوله حافظ | اگر که اولمیه اولنجه محجوب اولایم

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

صلاح از ما چه می جویی که مستان را صلا گفتیم | بدور نرگس مستت سلامت را دعا گفتیم

نه استرسن صوفیلق بزدن که مستانه کلك دیدك | کوزنرگس کوزیلك دوزنده صاغلیغه دعا دیدك

در میخانه ام بگشا که هیچ از خانقه نگشود | گرت باور بود ور نه سخن این بود ما گفتیم

در میخانه آچ کا جلدی شی باکم مسجدن | سکا اینانسن کر اوله اولمیه سوز بو که بز دیدك

من از چشم تو ای ساقی خراب افتاده ام لیکن | بلایی کز حبیب آید هزارش مرحبا گفتیم

کو حبیب

حبیب

کوزکدن بن خرابه دوشمشم اما ای ساقی | کلا بو دوست کیم یاردن بزا کا بیك مرحبا دیدك

قدت گفتیم که شمشادست بس خجلت ببار آورد | که این نسبت چرا کردیم واین بهتان چرا گفتیم

قدت گفتیم — چرا گفتیم

دیدك قدك که سرو بیدر کنو ردی چوق حجاب حاصل | که بو تشبیهی نه انده هم بو بهتانی نیچون دیدك

اگر بر من نبخشایی پشیمانی خوری آخر | بخاطر دار این معنی که در خدمت کجا گفتیم

بو سوزی اینکه در خاطره قوللیغی سکا دیدك

بکا رحم ایلمزسك کرندامت پرسك البته | بو سوزی ایله در خاطر که خدمتده نیره دیدك

جگر چون نافه ام خون گشت کم زینم نمی باید | جزای آنکه با زلفش سخن از چین خطا گفتیم

گفتم

اولوب قان نافه وش بغرم کبو ندن کوکمز دی | انك اجری که چینه زلفنه سوز خطا دیدك

تو آتش گشتی ای حافظ ولی با یار در نگرفت | ز بدعهدی گل گویی حکایت با صبا گفتیم

سن آتش اولدك ای حافظ ولیکن صارمدی یاره | نسیمه کوییا بدعهد کلدن فقره لر دیدك

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

چل سال بیش رفت که من لاف میزنم | کز چاکران پیر مغان کمترین منم

قرق ییل زیاده کندی که بن لاف اوریرم | کیم پیر میکده قولنك کمتری بنم

هرگز بیمن عاطفت پیر می فروش | ساغر تهی نشد ز می صاف روشنم

الطاف پیر میکده عینله هر زمان | روشن شراب نابدن اولمادی بوش جامم

در جاه و عشق و دولت رندان پاکباز | پیوسته صدر مصطبها بود مسکنم

عشق منصبنده دولت مستان پاکله | میخانه صدری ایدی مدام مسکنم بنم

در شان من بدرد کشی ظن بد مبر | کالوده گشت خرقه ولی پاك دامنم

حقمده درد کشلکی بد ظن ایلمه کم | خرقهم می آلوده اولدی ولی پاك دامنم

شهباز دست پادشهم یارب از چه روی | کز یاد برده اند هوای نشیمنم

شاهین دست شاه ایکن آیا نه سببدن | فکرمدن الدیلر هوس مسکنم بنم

حیفست بلبلی چو من اندر چنین چمن | با این لسان عذب که خاموش چو سوسنم

بویله چمنده بن کبی بر بلبله یازیق | سوسن کبی بوطلو دیلیله سکوت ایتیمم

آب و هوای فارس عجب سفله پرورست | کو همرهی که خیمه ازین خاك بر کنم

شیراز ایو آب و بادی عجب بسلر الچغی | قانی رفیق کراوبه بو یردن قوپاره یم

حافظ بزیر خرقه قدح تا بکی کشی | در بزم خواجه پرده ز کارت برافکنم

خرقه التنده قدح بخواجه نیجه دکچکن | آصف قتنده پرده کارکدن الدیرم

صاف شرابدن اولمدی بوش قلب روشنم

مصطبها مصطبها

هر دم ده صدر میکده لر ایدی مسکنم

همرهی

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

حاشا که من بموسم گل

حاشا که من بموسم گل ترك می کنم | من لاف عقل میزنم این کار کی کنم

بن دور گلده اولیه کم ترك می ایدم | بن لاف عقل اوررم دخی بو ایشی کی ایدم

مطرب کجاست تا همه محصول علم و زهد | در کار بانك بربط و آواز نی کنم

سازنده قنده زهد و علم حاصلین قمو | تا صرف ذوق صوت قوپوز ساز و نی ایدم

از قال و قیل مدرسه حالی دلم گرفت | یکچند نیز خدمت محبوب و می کنم

دل قیل و قال مدرسه دن شمدی اکرندی | بر نیجه دم ده خدمت محبوب و می ایدم

کی بود در زمانه وفا جام می بیار | تا من حکایت جم و کاوس و کی کنم

دوستلق جهانده اولدی قجان جام می کتور | تا بن حکایه کاوس و جم همده کی ایدم

حکایه

از نامه سیاه نترسم که روز حشر | با فیض لطف او صد ازین نامه طی کنم

قورقم که روز محشر اوله دفترم سیاه | یوز بویله نامه حق کرم و عفو اله طی ایدم

کو پیك صبح تا گلهای شب فراق | با آن خجسته طالع فرخنده پی کنم

طلب یکی قنده کم شب فرقتدن اشتکا | اول بختلو ایزی فرخنده پی ایدم

اول قوتلو بختلو ایزی صبح

اول بختی قوتلو ایزی فرخنده کلب پی ایدم

خاك مرا چو در ازل از خون سرشته اند | با مدعی بگو چرا ترك می کنم

قادر مشلر آب مبیدن ازل چونکه خاکی | اعدایه سویله کم نه یجون ترك می ایدم

این جان عاریت که بحافظ سپرد دوست | روزی رخش ببینم و تسلیم وی کنم

بو عاریت نیجه روح که یار ویردی حافظه | بر کون کوروب یوزینی ویرم جانی وی ایدم

جانی اکا ویریم ایم دیمکدر

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن

حجاب چهره جان میشود غبار تنم | خوشا دمی که ازین چهره پرده بر فکنم

حجاب ویرده اولور وجه جانه طوز بنم | نه خوش بران که بو یوزدن حجابی قالدیره یم

چنین قفس نه سزای چو من خوش الحانست | روم بگلشن رضوان که مرغ آن چمنم
بویله قفس نه روا بن کبی خوش آوازه | ادم باغنه کیده یم که اول چمن قوشییم
عیان نشد که چرا آمدم کجا بودم | دریغ و درد که غافل ز کار خویشتنم
نه کلام اولمدی ظاهر و قنده بن ایدم | یازقکه کندو ایشمدن حیفکه غافلیم
چه گونه طوف کنم در فضای عالم قدس | چو در سراچهٔ ترکیب تخته بند تنم
نه گونه گلشن عالم قدسده سیر ایدم | عناصر اوچکزنده چو بغلو تخت تنم
مرا که منظر حور است مسکن و مأوا | چرا بکوی خراباتیان بود وطنم
بکا که بر وطوراق قصر حور و غلمان در | نیچون محلهٔ سرخوشیلر اوله وطنم
اگر ز خون دلم بوی مشک می‌آید | عجب مدار که همدرد نافهٔ ختنم
کلو دسه کک قوقوسی بغر غدن قانندن اگر | تعجب ایتمه ختن نافه سیله همدردم
طراز پیرهن زرکشم مبین چون شمع | که سوزهاست نهانی درون پیرهنم
زر دیله نقشنی و دیلو کورمه کوملکم موجه | که کوملکم ایچره وار نهانی آتشم
بیا و هستی حافظ ز پیش او بردار | که با وجود تو کس نشنود ز من که منم
بکا وار لوغی قالدر خواجه نک اوکندن | براو ایشتمیه بنده که وار لغکله بن ایم

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

گر دست دهد خاک کف پای نگارم | بر لوح بصر خط غباری بنگارم
الوبرسه بکا خاک کف پای نکارم | گوزلو ... بن نقش اوریسام

کوال ویره خاک طبانه پای نکارم
کوزلو حدقه سنه خط توزین نقش اوریسام

پروانهٔ او گر رسدم در طلب جان | چون شمع همان دم بدمی جان بسپارم
پروانه سی ایر رسه اگر جانی دیلکنده | شمعه کبی اول دمده همان جان ویریسادم

دیلکنده

گر قلب دلم را

194

گر قلب دلم را ننهد دوست عیاری | من نقد روان در دمش از دیده شمارم
یار
قلب کوکلمه بر قیمت اگر قویمزسه یار | گوزدن گهر اتک بولنه انجه صیادم
دامن مفشان از من خاکی که پس از من | زین در نتواند که برد باد غبارم
بن خاکدن اولدکدنصکره اتک سلکمه کیم | کوچلنمیه بیل بو قپودن ایلته غبارم
بر بوی کنار تو شدم غرق و امید است | از موج سرشکم که رساند بکنارم
مأمول وصالکله غریق اولدم امیدوار | ایر کوره کناره بنی گوز موجی صنادم
زلفین سیاه تو بدلداری عشاق | دادند قراری و ببردند قرارم
عاشق دلین الماغه ایکی زلفی سیاهک | صوو ویردیلر ایلندیلر اما که قرارم
امروز مکش سر ز وفای من و اندیش | زان شب که من از غم بدعا دست برارم

اول شبکه غمکدن بدعا الی یوجه لادم

باش چکمه وفامدن که بو کون داخی فکر ایت | اول کیجه که غمدن بدعا ال یوجه لادم
ای باد از آن باده نسیمی بمن آور | کان بوی شفا می‌دهد از رنج خمارم

بر رایحه الکل بکا اول باده دن ای یل

بر رایحه الکل بصبا باکه امید است | کیم رنج خماردن او قوقو ویره مددم
چون وصف سر زلف تو باشد سخن من | پیوسته از آن همنفس مشک تتارم
سوزم چون اولوب وصف سر زلفکله هب | هر دم او ایچون همنفس مشک تتارم
حافظ لب لعلش چو مرا جان عزیز است | عمری بود آن لحظه که جان را بلب آرم

ارم کوندم دیکه ده اتا بونده قیام مغانه دز
جانی قیام

حافظ چو لب لعلی بکا جان عزیز در | بر عمر اولور اول دمکه لبه جانی کتورسادم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

نجشیم

حالیا مصلحت وقت در آن می‌بینم | که کشم رخت بمیخانه و خوش بنشینم
شمدی وقتک ایشینی اویله کوریرم | کیم خرابانه چکم نوبت و خوش اوتورم

[illegible]

صراحی

جز صراحی و کبابم نبود یار و ندیم … تا حریفان دغا را ز جهان کم بینم

اولمیه یار و ندیم باکه کباب آخر می … تا جهاندن که مکر اهلنی بن آز کوردم

جام می کیرم و از اهل ریا دور شوم … یعنی از خلق جهان پاک دلی بگزینم

جام می طوتوب اولم اهل ریادن هم دور … یعنی موجود جهاندن ایجی پاک الده ایدم

پس که در خرقهٔ آلوده زدم لاف صلاح … شرمسار رخ ساقی و می رنگینم

چوق می آلوده لباسده صوفیلق دم اوردم … رنک میدن و رخ ساقیدن اوتانیغم

سر بآزادگی از خلق برآرم چون سرو … گر دهد دست که دامن ز جهان درچینم

قالدیرم صح

سروش قالدیرم آزاده بشیمی خلقدن … ال ویرورسه که جهاندن اتکم دیوشیرم

بر دلم گرد ستمهاست خدایا مپسند … که مکدر شود آیینهٔ مهرآیینم

دلده وار توز غموم باکه خدا کورمه سزا … کیم مکدر اوله مرآت محبت آلودم

سینهٔ تنک من و بار غم او هیهات … مرد این بار گران نیست دل غمگینم

طار جه سینمله انک بار غمی امکانسز … غملو کوکلم بو اغیر یوکه دکلدر آدم

من اگر رند خراباتم و گر حافظ شهر … این متاعم که همی بینی و کمتر زینم

بن شهر صالحی گر میکده رندیسم گر … بو قماشم که کوردسین بن ازین اکسیکم

چرخ

بندهٔ آصف عهدم دلم آزرده مدار … که اگر دم زنم از چرخ بخواهد کینم

آصف عصره قولم کوکلمی محزون طوتمه … کوکدن اوچم الور اگر که شکایت اتسم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

خیز

خیز تا خرقهٔ صوفی بخرابات بریم … دلق طامات ببازار خرافات بریم

قالق که تا میکده یه زهد طوننی ایلده لم … بیت بزارینه فقیر خرقه سنی ایلده لم

کوش بستیم وز

کوش بستیم وز افسانهٔ واعظ رستیم … چند چون بیخبران ننگ خرافات بریم

لرجه

بغلدق کوش و مثال صوفیدن قورتلدق … بیخبرلرجه نیجه عار حماقت چکه لم

تا همه خلوتیان جام صبوحی گیرند … چنگ صبحی بدر پیر خرابات بریم

تا که خلوتیلر طوتغیچون جام صبوحی … ساز طلک پیر خرابات درینه ایلده لم

سوی رندان قلندر بره آورد سفر … دلق بشمینه و سجادهٔ طامات بریم

جانب رند قلندرلره یول تحفه سنی … اسکی یوک خرقه و سجادهٔ زهدی ویره لم

ور نهد در ره ما خار ملامت زاهد … از گلستانش بزندان مکافات بریم

خار ذم قورسه اگر صوفی بزم یولمزه … انی گلزاردن آلوب سجن جزایه ویره لم

شرممان باد ز پشمینهٔ آلودهٔ خویش … گر باین فضل و هنر نام کرامات بریم

اولسون اوز خرقهٔ آلودهٔ میدن بزه شرم … بو هنر علمله ایلترسک اگر فضله اسم

پس مجالت که ازین حاصل اوقات بریم … قدر وقت ار نشناسد دل و کاری نکند

دل وقت قدرنی بلمزسه و اتمزسه عمل … چوق بو اوقات عملندن جکرز ندم و شرم

سقف مقرنس

فتنه میبارد ازین سقف مقرنس برخیز … تا بمیخانه پناه از همه آفات بریم

قالق یغر حادثه باداری بو کهنه کوکدن … تا خراباته قوغمدن امان ایلده لم

بیرسیم

در بیابان هوا گم شدن آخر تا چند … ره بپرسیم مگر پی بمهمات بریم

بولہ لم

ضایع اولمق نیجه دک نفس و هوا چولنده … صورالم یول اوله کم دوغری یول ایزبوله لم

با توان عهد که در وادی ایمن بستیم … همچو موسی ارنی گوی بمیقات بریم

سنله اول عهد که ایمن دره سنده دوکدم … صانکه موسی ارنی دیرجه الکا ایلده لم

کوس ناموس تو از کنگرهٔ عرش زنیم … علم عشق تو بر بام سموات بریم

برج عرشده جلالم شوکتمك کوسنی بز | عشقمك سنجغنی کوك طامنه ایلده لم

خاك کوی تو بصحرای قیامت فردا | همه بر فرق سر از بهر مباهات بریم

سنكك خاکنی صحرای قیامتده یارین | فخر ایچون هب دبه مز اوزره قویوب یادشهم

حافظا آب رخ خود بر در هر سفله مریز | حاجت آن به که بر قاضی حاجات بریم

خواجه او زیوز صویکی دوکمه هر ادنی درینه | استك اول ایك که دیلك و یریجیه ایلده لم (عرض ایده لم)

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

خیز تا از در میخانه کشادی طلبیم | بر ره دوست نشینیم و مرادی طلبیم

قالق که تا فتحی در میکده دن استیه لم | یار بولنده دورالیم مقصد عز استیه لم (اوتورورلیك)

زاد راه حرم وصل نداریم مکر | با کدایی ز در میکده زادی طلبیم

یوق وصالی حرمی بولنه هیچ آذیغمز | فقرله زادی در میکده دن استیه لم

اشك آلوده ما کرچه روانست ولی | بر رسالت سوی او پاك نهادی طلبیم

قانلو جه کوز یشیمز کرچه رواندر اما | ایلجیلکه او بر پاك طبع سلیم استیه لم

لذت داغ غمت بر دل ما باد حرام | کر ز جور غم عشق تو دادی طلبیم

شرحه قیغك اوله دادی حرام کوکلمزه | عشقك جور غمندن کر امان استیه لم

نقطه خال تو بر لوح بصر نتوان زد | مکر از مردمك دیده مدادی طلبیم

نقطه خالکی کوز لوحنه اورمق اولمز | اوله کم کوز بیکندن که مداد استیه لم

عشوه از لب شیرین تو دل خواست بجان | با شکر خنده لبت کفت مزادی طلبیم

شیوه طتلو جه دیلکدن دیلدی جانه کوکل | خوش کولوشله دوداغك دیدی زیاد استیه لم

تا بود نسخه عطری دل سودا زده را | از خط غالیه سای تو سوادی طلبیم

لذت داغ غمك اوله حرام کوکلمزه

مراد موکب یکلدر

شیوه طتلو دوداغك دیلدی جانه دل

سوداذه کوکلمزه

196

سوداوی کوکلمزه

٤

سودالی کوکلمزه خوش قوقو بر نسخه اوله | خوش از یك قوقو خطکدن نکهه هوا استیه لم

چو غمت را نتوان یافت مکر در دل شاد | ما با امید غمت خاطر شادی طلبیم

بولنمق اولمز چو غمك بر دل دوشنده مکر | بز غمك امیدیله روشن دل استیه لم

بر در مدرسه تا چند نشینی حافظ | خیز تا از در میخانه کشادی طلبیم

اوتورورسین نیجه دك مدرسه با بنده (خواجه) | قالق که تا فتحی در میکده دن استیه لم

مدرسه تا چند

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

خیال روی تو چون بکذرد بکلشن چشم | دل از پی نظر آید بسوی روزن چشم

یوزك خیالی سنك او غرایه چو کوز باغنه | نظر ایچون کله دل پنجره کوزیا ننه

بیا که لعل و کهر در نثار مقدم تو | ز کنج خانه دل میکشم بمخزن چشم

بکل که لعل و جواهر صاچیمه مقدمکه | چکم خزینه دلدن بدیده مخزننه

سزای تکیه کهت منظری نمی بینم | منم ز عالم و این کوشه معین چشم

سکا اوتورمه ی سیران یری روا کوردم | بنم قمودن عیاندر کل بو دیده بوجغنه

نخست روز که دیدم رخ تو دل می کفت | اکر رسد خللی خون من بکردن چشم

ازل کونی که یوزك کوردی کوکلم دیدی | بکا ضرر دایره کرکوز قانم سنك بوینه

سحر سرشك روانم سر خرابی داشت | کرم نه خون جکر میکرفت دامن چشم

سحر طوتردی قان کوز یشم خرابلق اوجین | یوراك قنی دوك اکر طوتمسه کوز اتکنه

ببوی مژده وصل تو تا سحر شب دوش | براه باد نهادم چراغ روشن چشم

امید مژده وصلکله دون کیجه بصباح | چراغ روشن کوزم قودم یلین یولنه

بر انتظار کسی رحم کن که شب همه شب | برخ روانه کند خون دل ز روزن چشم

کوزاولوغندن بسحر

براد ضرور تنه ایت دم که شب بسحر … آنده کوز دلیکندن یوزك قانی یوزنه

بحر دمی که دل دردمند حافظ را … مزن بناوك دلدوز و مردم افکن چشم

اوقنه صح

بحق ارلکیجون درنلو کوکلی خواجه نك … باورمه اردوشودن دل دیکن کوزك اوقینه

دیکیجی کوز اوقنه

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

حرم آن روز کزین منزل ویران بروم … راحت جان طلبیم وزپی جانان بروم

قونلو اول کونکه بو ویرانه جه اوددن کیدەم … استیم راحت جان هم کوزل آردنجه کیدم

کرچه داغ کبجایی نبرد راه غریب … من ببوی خوش آن زلف پریشان بروم

بیلودم کرچه ایلتمز غربا بریره یول … بن او داغنق زلفك خونجه قوقوسیله کیدم

چون صبا با دل بیمار و تن بی طاقت … بهواداری آن سرو خرامان بروم

یل کبی خسته کوکلم هم تن بی طاقتله … اول بوبی سرو خرام عشقی ایله بن کیدەیم

دلم از وحشت زندان سکندر بگرفت … رخت بربندم و تا ملك سلیمان بروم

وحشت سجن سکندردن اوصاندی کوکلم … بغلیم یوکی و تا ملك سلیمانه کیدم

تا زیانرا چه غم حال کران باران نیست … پارسایان مددی تا خوش و آسان بروم

چون اغربوکلو لرین حال غمی اطلویه یوق … عابدان یاکه مدد تاکه قولای خوشجه کیدم

دیده

در ره او چو قلم کرچه بسر باید رفت … با دل زخم کش و دیده گریان بروم

بوریمك

کر یولنده چو قلم باشله کرکسه یوریمك … یاره لو بغر عیله اغلیجی کوزله کیدم

نذر کردم که کزین راه بپایان آرم … تا در میکده شادان و غزلخوان بروم

کر براز طشره بوغمدن که جیقم نذر ایتدم … میکده بابنه دك شوراوقویوب شادجه کیدم

بهواداری او ذره صفت رقص کنان … تا لب چشمه خورشید درخشان بروم

اول نگار عشقی

197

اوینه رق

اول نگار عشقی ایله ذره شکل رقص ایدرك … تا درخشان کونشین عین کنارینه کیدم

ورچو حافظ نبرم ره زبیابان بیرون … همره کوکبه آصف دوران بروم

خواجه وش غمدن اکر یول طیشه جیقمزسیم … عسکر اصف دورانله بولداش کیدەدم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

در خرابات مغان نور خدا می بینم … این عجب بین که چه نوری وکجا می بینم

عشق حق میکده راهبیانده کوردم … بو عجب کودکم نه نور ددونه یرده کوردیرم

عشق حقی که خراباتی پیرانده کوردیرم

کیست دردکش این میکده یارب که درش … قبله حاجت و محراب دعا می بینم

ای عجب دردکشی کیمکه بو میخانه دری … قبله مقصد و محراب دعالر کوردیرم

دری

نیازده کوردیرم

منصب عاشقی و رندی و شاهد بازی … همه از تربیت لطف شما می بینم

منصب تازه سوریش مسلك و عاشقلغی هم … هب سزك لطفکزین تربیه سندن کوردیرم

لطفکز تربیه سندن اوکه جمله کوردیرم

جلوه بر من مفروش ای ملك الحاج که تو … خانه می بینم و من خانه خدا می بینم

نازو شیوه بکا کل صاغه امیر حاجی که سن … سن کوردسین اوی بن صاحب خانه کوردم

کس ندیدست ز مشك ختن و نافه چین … آنچه من هر سحر از باد صبا می بینم

کورمامش کمسه ختن مسکی و چین نافه سنی … هر سحر اول شئی بن بادصبادن کوردم

بن انی بادصبادن سحرانده کوردیرم

نیست در دائره جز نقطه وحدت کم و بیش … که من این مسئله بی چون و چرا می بینم

یوق وجودده کم و بیش نقطه وحدتدن غیر … زیرا بو مسئله یی بن نته لکسز کوردم

بن بوجهانی نته لکسز که همیشه کوردیرم

خواهم از زلف بتان نافه کشایی کردن … فکر دورست همانا که خطا می بینم

ایلمك اجمه کویك زلف خوباندن دیلرم … اویله کم فکر بعید سهو و خطایی لر کوردم

ایلمك کوبك اجیش زلف خوباندن دیلرم

اویله کم فکر بعید سهو و خطاده کوردیرم

سوز دل اشك روان ناله شب آه سحر … این همه از نظر لطف شما می بینم

خوش نظر اولدکه شرکت بونلری جمله کوردیم

سوزدل اشك روان اه سحر کیجه فغان | هب بوادی نکه همتکزدن کوردم
هردم از روی تو نقشی زندم راه خیال | باکه کویم که درین پرده چها می بینم
اوردیم راه خیال نقش یوزکدن هردم | کیمه دیمه بیلودم پرده ده نیلر کوردم
دوستان عیب نظر بازئ حافظ مکنید | که من اورا زمحبان شما می بینم
دوستلر اعتك خواجه نك نازه سودیکین عیب | زیرا بن انی سزك سودیکزدن کوردم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

دوستان وقت کل امد که بعشرت کوشیم | سخن پیر مغان نیست بجان بنیوشیم
وقت کل کلدی بدوستلر که صفایه دوشه لم | جانله شیخ مغان سوزینی بز دکلیه لم
خوش هوائیست فرح بخش خدایا بفرست | نازنینی که برویش می کلکون نوشیم
خوش هوا ذوق ویریجی تکری بزه سن کوندر | برکوزلکم یوزی شوقنه قزل می ایچه لم
ارغنون ساز فلك ره زن اهل هنرست | چون ازین غصه ننالیم وچرا نخروشیم
ارغنون سازی کوکین اهل هنر رهزنیدر | بوکدردن نیجون اه نیجه خروشلانمیه لم
کل بجوش امد وازمی نزدیمش آبی | لاجرم زاتش حرمان وهوس میجوشیم
کلدی کل جوشه وصو اوردمدق اکا میدن | شبهه یوق اغش حرمان وهوسدن جوشه لم
میکشیم از قدح لاله شراب موهوم | چشم بد دور که بی مطرب ومی مدهوشیم
صانکه آلوده می لاله قدحدن چکه وز | بد نظر اوله اراق بی می ساز هوشلانلم
نیست در کس کرم و وقت طرب میکذرد | چاره آنست که سجاده بمی بفروشیم
وقت عشرت کچیور کیمسه ده یوق لطف وکرم | اولدر چاره که سجاده می بزصاتالم
حافظا این حال عجب باکه توان کفت که ما | بلبلانیم که در موسم کل خاموشیم

کیمه ممکن دیمه بو حال

نسخه
کومن اورا زمحبان خدای بینیم
زیرا حقانی سونلردن انی بن کوردم
کیمه دیمه نیجه شیلر بو حجابده کوردیم
کم سزلر سودیکی کزدن انی دیره کوزدیم
١
٢
بو کوردکه نیجه اه جوش نیجون اغلیلم
٢
نیست
چاره

198

کیمه ممکن دیمه بو حال غریبی که بز | بلبلانزکه سکوت موسم کلده ایده لم

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

دی شب بسیل اشك ره خواب میزدم | نقشی بیاد روی تو بر اب میزدم
دون کیجه سیل یشله ره خواب اوردیم | یوزنك اکنسله صویه دخی نقش اوردیم
ابروی یار در نظر و خرقه سوخته | جامی بیاد کوشهٔ محراب میزدم
دلبر قشی اوکومده وحال خرقه یانمش | محراب بوجانمی فکر ایله جام اوردیم
روی نکار در نظرم جلوه می نمود | وزدور بوسه بررخ مهتاب میزدم
قارشمده یار جمالی بکا کوستردی ناز | ایراقدن اوپمه مه رخنه بن اوردیم
چشم بروی ساقی وکوشم بقول چنك | فالی بچشم وکوش درین باب میزدم
یاز بن بو زیله کوز قولغم صوت سازله | چشم وقولقله بو شکله فال اوردیم
نقش خیال روی تو تا وقت صبحدم | برکارکاه دیدهٔ بی خواب میزدم
یوزك خیال صورتنی وقت صبحه دك | بیدار کارکاه کوزمده اوردیم
ساقی بقول این غزلم کاسه میکرفت | میکفتم این سرود می ناب میزدم
بوبسته تکلفیله بکا بادلو تردی جام | بو ایرله ایچشی بنده دیوب می اوردیم
هر مرغ فکر کز سر شاه طرب پرید | بازش زطرهٔ تو بمضراب میزدم
هر فکرمك قوشیکه اوچوب شادنشا هجودن | مضراب کاکلکله انی بار اوردیم
خوش بود وقت حافظ وفالی مراد وکام | برنام عمر ودولت احباب میزدم
خوش ایدی وقت خواجه واسکی فالنی | دولتله عمری آدنه یارانك اوردیم
احبابه

بلبلانز که نیجه کل وقتی سکوت بز ایده لم
دون کیجه سیل کوزی ده خوابه اوردیم
دون کیجه سیل کوزی ده خوابه اوردیم
وجهك اکنسله دخی نقش آبه اوردیم
اکتفله جامی کوشهٔ محرابه اوردیم
مهتاب
بن اوپمه قرشودن رخ مهتابه اوردیم
کوز یاریله هم قولغم صوت سازله
چشم وقولقله فالی بو بابه اوردیم
کم کارکاه دیدهٔ بی خوابه اوردیم
بوایرله دیدیم وی نابه اوردیم
شاه حجودن صح
کاکلکله
هر فکرمك قوشی که شهی شاد لغنه اوچوب
زلفکله انی باره که مضرابه اوردیم
مضرابه اوردیم

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلات

دوش سودای رخش کفتم زسر بیرون کنم | کفت کو زنجیر تا تدبیر این مجنون کنم

عشق رخسارین دیدم دو نیجه باشدن چیقره ایدم | دیدی زنجیر قانی تا تدبیر بو مجنونی ایدم

قامتش را سرو کفتم سر کشید از من بخشم | دوستان از راست میرنجد نکارم چون کنم

قدینه سروی دیدم باشن چکدی بندن خشمله | سود یکم دوغریدن انجنور بدو نکاری نیجه ایدم

نکته ناسنجیده کفتم دلبرا معذور دار | عشوهٔ فرمای تا من طبع را موزون کنم

طارطنز سوز سویلدم ای دلربا معذور طوت | برادا قیل که تا بن طبعی موزون ایدم

زرد رویی میکشم زان طبع نازک بی کناه | ساقیا جامی بده تا چهره را کلکون کنم

طبع نازکدن کناهسز صاری یوزلک چکرم | برقدح ویر ساقیا تا چهره‌یی کلکون ایدم

ای نسیم منزل لیلی خدا را تا بکی | ربع را برهم زنم اطلال را جیحون کنم

ای صبای خانهٔ لیلا حقیچون نیجه دک | بر برینه سمتی اوردم یورت یرن جیحون ایدم

من که ره بردم بکنج حسن بی پایان دوست | صد کدای همچو خود را بعد ازین قارون کنم

بول ایلدم بنکه یاری حسن بیحد کنجنه | یوز کدا بن کبی بوندن صکره بن قارون ایدم

ای مه صاحب قران از بندهٔ حافظ یاد کن | تا دعای دولت آن حسن روز افزون کنم

ایله یاد حافظ قولکدن ای مه صاحب قران | تا دعا کم دولت حسنک زیاده اولسون ایدم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

دیده دریا کنم و صبر بصحرا فکنم | واندرین کار دل خویش بدریا فکنم

ایلیم چشمی دکز صبری ده صحرایه صلام | کندی کوکلومی بو ایشده دریایه صلام

از دل تنک کنهکار برآرم آهی | آتش اندر کنه آدم وحوا فکنم

جیقرم طارو کنهکار

جیقرم طار و کنهکار کوکلدن بر آه | کم انی جرم حوا آدم آتشینه صلام

خورده ام تیر فلک باده بده تا سرمست | عقده در بند کمر ترکش جوزا فکنم

ییمشم تیر فلک ویر بکا تا سرخوش | کوکبك اوقلوغنی بل باغنه بن دوکمه صلام

جرعهٔ جام برین تخت روان افشانم | غلغل چنك درین كنبد مینا فكنم

فضلهٔ باده‌یی بو تخت روان اوزره صچم | نغمهٔ سازیده بو قبهٔ مینایه صلام

مایهٔ خوشدلی آنجاست که دلدار آنجاست | میکنم جهد که خود را مکر آنجا فکنم

انده در اصل کوکل خوشلغی کیم دوست انده | اوز یمی سعی ایدرم اوله کم اول سمته صلام

بکشا بند قبا ای مه خورشید کلاه | تا چو زلفت سر سودا زده در پا فکنم

اچ طونك باغنی ای یوزی قمر بورکی کونش | سوداوی باشمی تا صاچ زلفك پایه صلام

حافظا تکیه بر ایام چو سهوست و خطا | من چرا عشرت امروز بفردا فکنم

چونکه ایامه طایانمق بخواجه سهو و خطا | بوکونك ذوقنی بن یارنه بن نیجه صلام

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

دوش بیمار تو چشم تو ببرد از دستم | لیکن از لطف لبت صورت جان می بستم

کوجه ایلردی بنی کیجه کوزك خسته لکی | لیك جان شکلی بنه لطف لبکدن باغلردم

عشق من با خط مشکین تو امروزی نیست | دیرکاهست کزین جام هلالی مستم

زلف مشکینکه عشقم دکل ابو کونلك | کیچ زماندر که بو آی قدحدن مستم

از ثبات خودم این نکته خوش آمد که بجور | بر سر کوی تو از پای طلب ننشستم

کلدی خوشی بو کلا صبردن بکا بو حال خوشیم | سمتکی اوامده بن ایاق اوتوره‌مادم

عافیت چشم مدار از من میخانه نشین | که دم از خدمت رندان زده ام تا هستم

کم نفس خدمت بسناندن اودرم ناوادرم

بن خرابانده طوراندن صوفیلق سن اوقمه   کم نفس خدمت سندن اودیرم ناوادرم

درده عشق اذان سوی فنا صد خطرست   تا نکویی که چو محروم بسر امد دستم

وادء عشقده اوا اولمکدن اوته یوز خوف   جون عمر ایردی بشه تادیعه کم قورتلدم

بعد ازینم چه غم از ناوك ازار حسود   که بمحبوب کمان ابروی خود پیوستم

بعد ازین باکه نه غم طعن عدوا وقندن   کم کمان قشلو اوزم یارینه بن اولشدم

بوسه بر درج عقیق تو حلالست مرا   که بافسوس وجفا مهر وفا نشکستم

باکا اوپمك یراشور حقه باقوتك   کم جفا ظلمله عهد بله وفا صیمادم

صنمی لشکریم غارت دل کرد وبرفت   اه اکر عاطفت شاه نکیرد دستم

اندی یغما دلی بر عسکری نازه کندی   اه اکر طوتمزیسه دخی شهنشه دستم

رتبت دانش حافظ بفلك بر شده بود   کرد غمخوارهٔ شمساد بلندت بستم

حافظك پایهٔ علمی فلکه چقمشدی   یوجه قدك بنی بست ایندی حقیر وخود غم

فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلات

دردم از یارست و درمان نیز هم   دل فدای او شد و جان نیز هم

درد بکا یاردن و درمانی داخی هم   دل فدا اولدی اکا جان داخی هم

این که میکویند آن بهتر زحسن   یار ما این دارد و آن نیز هم

بوکه خوبلقدن کوزل دیرلردی آن   یاریمز طوتر بونی هم انی هم

هر دو عالم یك فروغ روی اوست   کفتمت پیدا و پنهان نیز هم

وجهنك بر شعله سی دردو جهان   ساکه دیردم کزلو ظاهر داخی هم

دوستان در پرده میکویم سخن   کفته خواهد شد بدستان نیز هم

بعد ازینم

ظلم وجور بیله که عهد بیله وفا صیمادم حلالست

عشقی ای دوستلر

200

عشقی ای دوستلر نهانی سویلرم   ظاهرا سویلنسه کرك داخی هم

خون ما ان نرکس مستانه ریخت   وان سر زلف پریشان نیز هم

اول کوزی مستانه دوکدی قانمز   داخی اول زلف پریشان اوجی هم

اعتمادی نیست بر کار جهان   بلکه بر کردون کردان نیز هم

اعتماد یوقدر جهانك ایشنه   بلکه دونه کن سمایه داخی هم

یاد باد آن که بقصد خون ما   عهد را بشکست و پیمان نیز هم

دوراندن

یاد اوله اول قانمزین قصدینه   کیم صیدی عهدی و پیمانی داخی هم

چون سر امد دولت شبهای وصل   بکذرد ایام هجران نیز هم

دولت وصلت لیالی چون تمام   کیجیسر ایام هجران داخی هم

نقش خالش خون چشم بارها   اشکارا ریخت پنهان نیز هم

نقش خالی نیجه کز کوزم قانن   اشکاره دوکدی کزلو داخی هم

عاشق از قاضی نترسد می بیار   بلکه از یرغوی سلطان نیز هم   می

قاضیدن قورقمز کتور می عاشقان   شه یساغندن بلکه داخی هم   می

محتسب داند که حافظ عاشقست   واصف ملك سلیمان نیز هم

صوبشی بیلور که عاشقدر خواجه   فارس اقلیمی وزیری داخی هم

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

در نهان خانهٔ عشرت صنمی خوش دارم   کز سر زلف و رخش نعل در آتش دارم

مخفی ذوق خانه ده بر صورت زیبا طوترم   کم رخ و زلفی ایچون نعلی آتشده طوترم

کوزلو بر صورت خوش خانهٔ ذوقده طوترم

ورندم

عاشق وورندم ومیخواره باواز بلند
وین همه منصب از آن حور وپری وش دارم

مست وعاشق بنم اواز بلند له مینوش
هب بو جاهی اوپری حور بجه دن بن طوترم

کر تو زین دست مرا بی سر وسامان داری
من بآه سحرت زلف مشوش دارم

کر طوترسك بنی بی صبر وقرار بویلجه
آه صبحله پریشان زلفك بن طوترم

ور بکاشانهٔ رندان قدمی خواهی زد
نقل شعر شکرین ومی بیغش دارم

خانهٔ مستلره کراور دمق ایق استرسڭ
طتلو اشعاری مزه هم می صافی طوترم

ور چنین چهره کشاید خط زنکاری دوست
من رخ زرد بخونابه منقش دارم

بویله چنکاری خطی یار دیو زین اچرسه اکر
بن صاری بکزیمی ال قانله رنکلو طوترم

ناوك غمزه بیار وکره زلف که من
جنکها بادل مجروح بلاکش دارم

غمزه اوقین وزلف زردهنی الکل بن کم
دردجکن پاره لو کوکلمله صواشلو طوترم

حافظا چون غم وشادی جهان در کذرست
بهتر انست که من خاطر خود خوش دارم

چونکه کچمکده جهانڭ قیغوسی هم شادیسی خواجه
بنده اوز خاطرمی انوکیچون خوش طوترم

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

دیدار شد میسر وبوس وکنار دهم
از بخت شکر دارم واز روزکار دهم

وصلت میسر اولدی واوپمك قوجمق دخی
بختمدن ایلرم شکری چرخدن دخی

زاهد برو که طالع اکر طالع منست
جامم بدست باشد ولعل نکار دهم

وارکیت بصوفی طالع اکر طالعم بنم
دستمده جام وساغر اولور زلف یار دخی

ما عیب کس برندی ومستی نمی کنیم
لعل بتان خوشست ومی خوشکوار دهم

بز شخصه رند ومستلکله اتمیوز عیب
خوشدر کوزل دودانی می خوشکوار دخی

اول پری جوی بجه دن بو سوزی جمله طوترم

داغنوی زلفکی بن اه سحرله طوترم

بیغش

بن صاری بکزمی رنکلوجه قانیله طوترم

بوس وکنار

حد ایلرم ستاده واز روزکار دخی

خوشست

خوشدر لب کوزل ومی خوشکوار دخی

ای دل بشارتی دهمت محتسب نماند
وز می جهان پرست وبت میکسار دهم

ویرم کوکل که مژده سکا قالمدی رقیب
پر می پرست جهانده کوزل باده نوش دخی

آن شد که چشم بد نکران بودی از کمین
خصم از میان برفت وسرشك از کنار دهم

اول چشم بد که ناظر ایدی کندی بو سیدن
خصم اورته دن روان وسیلم اقدن دخی

خاطر بدست تفرقه دادن نه زیرکیست
مجموعهٔ بخواه وصراحی بیار دهم

خاطر غموم الینه دکل ویرمك او صلولق
مجموعه استه کل وکتور دسته جام دخی

بر خاکیان عشق فشان جرعهٔ لبش
تا خاك لعل کون شود ومشکبار دهم

عشق خاکیانی اوزره لبك آرتغینی صاچ
تا خاك لعل رنك اوله عنبر فشان دخی

چون کائنات جمله ببوی تو زنده اند
ای آفتاب سایه ز ما بر مدار دهم

چونکم سنك امیدکله جمله خلق دری
قالدرمه بزدن ای یوزی کون سایه کی دخی

چون آب روی لاله وکل فیض لطف تست
ای ابر لطف بر من خاکی ببار دهم

چون حسنڭ فیوضی کل ولاله یوزی صوی
یاغدر کرم بلوطی کرم اوستمه دخی

اهل نظر اسیر تو شد از خدا بترس
وز انتصاف آصف جم اقتدار دهم

قورق تکریدن که اهل نظر اولدی قول سکا
قدرتده جم وزیرینڭ عدلندن ای دخی

برهان ملك ودین که ز دست وزارتش
ایام کان یمین شد ودریا یسار دهم

برهان دین ودوله که النده وزارتڭ
ارزاق معدنی چوق اولوب مالی یم دخی

بر یاد رای انور او اسمان بصبح
جان میکند فدا وکواکب نثار دهم

نورانی فکری عشقنه صبحی فلك اتك
ایلر فدا او زینی کواکب نثار دخی

عزم سبك عنان تو در جنبش آورد
این پایدار مرکز عالی مدار دهم

دبزکین جابکلغڭ کتوردی رقص وجنبشه
بو یوجه چرخی ثابت اولان مرکزی دخی

بوكوك لونلو بوجه كمرلو حصار دخی

يوزی

خزان

كوی زمين دبوده چوكان عدل تست | وين بركشيده قبهٔ عالی حصار هم
چوكان عدلكدن قالمشدر بو يوزی طوپی | بوكوك لونلو بوجه حصار قبه سی دخی
تا از نتيجهٔ فلك وطور دور اوست | تبديل سال وماه وخزان وبهار هم
تا اولدیسم سير قراركاه چرخ سند | تبديل ماه وسال بهار هم خزان دخی
خالی مباد كاخ جلالت ز سروران | وز ساقيان سروقد وگلعذار هم
بوش اولمسون جلالتك اوی شخص عاليدن | رخسار گل وقدی اوزون ساقيدن دخی
حافظ كه در ثنای تو چندين گهر فشاند | بيند ز كفت بود حجيل وشرمسار هم
حافظ كه مدحنكده بو دكی صحيح جوهری | دستك قتنده اولدی حجيل شرمسار دخی

تبديل ای دبيل وخزان هم بهار دخی

اوز بخه بوبلو ساقيدن ای گل عذار دخی

حجيل وشرمسار هم دخی

محجل نظر اولنه

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

روزگاری شد كه در ميخانه خدمت ميكنم | در لباس فقر كار اهل دولت ميكنم
اولدی بر دمكم خرابات ايچره خدمت ايلرم | بو خسول اسبابنده اهل دولت ايشين ايلرم
واعظ ما بوی حق نشنيد بشنو اين سخن | در حضورش نيز ميگويم نه غيبت ميكنم
واعظيمز دويدی حق قوقوسن دوی بو سوزی | هم حضورنده ديرم صنما كه غيبت ايلرم
تا كی اندر دام وصل آرم تذروی خوش خرام | در كمينم انتظار وقت فرصت ميكنم
خوش خرام بر پاری دام وصله نا الماغيچون | بن بوسيده وقت فرصت انتظار ايلرم
چون صبا افتان وخيزان ميروم تا كوی دوست | وز رياحين وگل استمداد همت ميكنم
كيده دم تا سمت ياره دوشه قالقه يلكبی | خوش قوقولی ريحان وگلدن اوز همت ايلرم
زلف دلبر دام راه وغمزه اش تير بلاست | ياد دار ای دل كه چندينت نصيحت ميكنم
زلف دلبر يول طوزاغی غمزه سی تير بلا | طوت كوكل خاطرده كم بو دك اسكا پند ايلرم

نوبت بوخسوللقده كار اهل دولت ايلرم

بن بوسيده انتظار وقت فرصت ايلرم رخصت

طوت كوكل خاطرده بو بخسا كه اوكوت ايلرم ايلدم

خاك كويت برنتابد

خاك كويت برنتابد زحمت ما بيش ازين | لطفها كردی بتا تخفيف زحمت ميكنم
سمتكك خاكی چكامز بوندن ارتق زحمز | جوق كرم قيلدك بدلدار يكلو زحمت ايلرم
ديدهٔ بدبين بپوشان ای كريم عيب پوش | زين دليريها كه من در كنج خلوت ميكنم
اورتكوز بن بدكوره نك ای پادشاه عيب پوش | بو بهادرلقكه خلوت بوجغنده ايلرم
حاش لله كز حساب روز حشرم نيست بيم | فال فردا ميزنم امروز عشرت ميكنم
حاشه لله كم حساب حشردن بن قورقميم | يارينه فال اوريم بوكون صفالر ايلرم
از يمين عرش ميگويد امين روح الامين | چون دعای پادشاه ملك ودولت ميكنم
عرشين ايلر جانب صاغندن امين روح قدس | چون دعای پادشاه دين ودولت ايلرم
خسروا اميد اوج جاه دادم زين قبل | التماس آستانبوسی حضرت ميكنم
بوجه منصب طوترم اميد شها بو بابده | كه اشيكی حضرتك اوپمك نياز ايلرم
حافظم در محفلی دردی كشم در مجلسی | بنگر اين شوخی كه چون با خلق صنعت ميكنم
بر محلده حافظم بر برده عاشق دردكش | كوكه بو كستاخی خلقه بخه صنعت ايلرم

چوق كرم قيلدك كوكلدن خفتلو زحمت ايلدم

زحمت ايليم

بو بهادرلقكه بن بوجغنده خلوت ايلدم ايلدم

يارينه فال اوريم بوكون بخه عشرت ايلرم

جانب صاغندن ابد عرشين امين روح قدس

اوپمكيچون التماس اشيكك حضرت ايلرم

مفاعيلن مفاعيلن فعولن

ز دست كوته خود زير بارم | كه از بالا بلندان شرمسارم
اوز القيصالغندن تحت بارم | كه قدی بوجه لردن شرمسارم
مگر زنجير موئی گيردم دست | وگرنه سر بشيدايی برآرم
مكر بر قيلی زنجير طوته دستم | دلوليكه ويوخسه باش چكارم
ز چشمم من بپرس اوضاع گردون | كه شب تا روز اختر ميشمارم
كوزمدن طور افلاكی سؤال ايت | كه كيجه تا سحر يلدز صيارم

اليم قيصالغندن تحت حلم
كم اوزون بوبلولردن اوتنورم
شرمسارم

كيجه صبحه دك يلدز صيارم

باين شكرانه مى بوسم لب جام   كه كرد آكه ز راز روزكارم
بونك شكرى لب جام ايلرم بوس   فلك سرندن آكاه اتدى وارم

من از بازوى خود دارم بسى شكر   كه زور مردم آزارى ندارم
طوتارم جوق ثنا كندو قولمده   كه خلق انجتمكه قوت ندارم

ندارم
قولمدن

اكر كفتم دعاى ميفروشان   چه باشد حق نعمت ميكذارم
اكر ديرسم دعا باده فروشه   نه اولور نعمت حقين ويرمش اولوردم

كزادم

تو از خاكم نخواهى بركرفتن   بجاى اشك اكر كوهر نثارم
بنى قالدرمزيسك سن ترابدن   جواهر ياش يرينه بن دوكادرم

سجادرم

مكن عيبم بخون خوردم درين دشت   كه كار آموز آهوى تتارم
بو قيرده قان يديكم ايمه تعييب   كه ايش اوكرادن آهوى تتارم

سرى دارم چو حافظ مست ليكن   بلطف آن سرى اميدوارم
طوتارم خواجه وش باش سرخوش اما   اول اولو لطفنه اميدوارم

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

در خرابات مغان كر كذر افتد بازم   حاصل خرقه وسجاده روان در بازم
كر مغان ميكدهيه دوشسه بنه كچه بكا   خرقه سجاده ويرم كچديكى قيمتله اكا

ميكده شيخى بكا دوشسه بنه كچه بكا

حلقهٔ توبه چو زهاد اكر امروز زنم   خازن ميكده فردا نكند در بازم
كر صوفيلر چه بوكون حلقهٔ توبه اوردم   يا دين اجمز قپوسين خازن ميخانه بكا

ورچو پروانه دهد دست فراغ بالى   جز بدان عارض شمعت نبود پروازم
باكه پروانه جه كرويره فراغ خاطر ال   اولمز اول شمع رخك غيرى اوزره وجهه بكا

جز
اوجمغه اولمز اول رخك شمعى ديكر اوزره بكا

همچو چنك ار بكشادى

همچو چنك ار بكشادى ندهى كام دلم   چون نى از خود لبانت بدمى بنوازم
سازكبى صار مغله ويرمزيسك كام دلم   نى كبى بارى لبكدن بنى بردم اوخشا

صحبت حور نخواهم كه بود عين قصور   با خيال تو اكر با دكرى پردازم
استمم صحبت حور اولهكم اول محض قصور   كر خيالكله ديكر اولسه ده بغلنم اكا

غيرى كر اولسه خيالكله كه بغلنم اكا

ماجراى دل خون كشته نكويم با كس   زانكه جز تيغ غمش نيست كسى دمسازم
قان اولادن بغرمك احوالنى بر شخصه ديم   غيره همدم دكلم تيغ غمكدن زيرا

كمس دكل سيف غمك غيرى نديم زيرا اكا

سر سوداى تو در سينه بماندى پنهان   چشم تر دامن اكر فاش نكردى رازم
عشقكك سرى نهان قالوردى سينهمده   ياش اتك چشم اكر ايلمسه راز افشا

عشقكك سرى قالوردى سينه ده اسرارى نهان
چشم تر دامن اكر ايلمسه رازى افشا

مرغ سان از قفس خاك هوايى كشتم   بهواى تو مكر صيد كند شهبازم
قوش كبى خاك قفصدن جقوب اولدم علوى   بر محبتله بنى صيد ايده بر تازه كه تا

تازه كه تا

كر بهر موى سرى بر تن حافظ باشد   همچو زلفت همه را در قدمت اندازم
جسم حافظده اولادهر قيله بر باش اولسه   زلفك اسا قوسين آطيدم پايكه تا

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

زلف بر باد مده تا ندهى بر بادم   ناز بنياد منه تا نبرى بنيادم
ويرمه زلفك يله تا باده بنى ويرميهسين   شيوه يه اودمه تمل تا قلعمى ييقميهسين

رخ برافروز كه فارغ كنى از برك كلم   قد برافروز كه از سرو كنى آزادم
برك كلدن بنى فارغ ايدهسين يوز بر آچ   قد بلند ايله كه تا سرودن آزاد ايدهسين

شهرهٔ شهر مشو تا ننهم سر در كوه   ناز شيرين منما تا نكنى فرهادم
اولمه مشهور شهر تا قومايم داغه باشم   ناز شيرينى قو فرهاد بنى تا ايتميهسين

می مخور با دگران تا نخورم خون جگر … یاد هر قوم مکن تا نروی از یادم

ایجه می غیر له تا ایجمیه ین خون جگر … خاطردن قوملی آنمه که تا گتمیه سین

زلف را حلقه مکن تا نکنی در بندم … چهره را آب مده تا ندهی بر بادم

آچمه زلفک حلقه تا بنی بند اغیه سین … چهره درلتمه که تا باده بنی اغیه سین

> دیربیکی

یاد بیگانه مشو تا نبری از خویشم … غم اغیار مخور تا نکنی ناشادم

ذکر یار اولمه بنی کسمیه سین کندکدن … تا بیمه غیر الیمن غملو بنی اغیه سین

> یاد اکر اولمه بنی کسمیه سین کندکدن

شمع هر جمع مشو ورنه بسوزی ما را … سرمکش تا نکشد سر بفلک فریادم

اولمه هر جمعه شمع یوخسه بزی یاقر سین … جکمه باش جکمیه تا باش کوکه دادک آه وانین

> جکمه باش جکمیه تا باغوریشیم کوکه دکین

رحم کن بر من مسکین و بفریادم رس … تا بخاک در آصف نرسد فریادم

ایله بن یوخسله شفقت وایرش دادیمه … ایرمیه م خاک در آصف داددک آه وانین

جون فلک جور فلک تا نکنی حافظ را … دام شو تا بدهد طالع فرخ دادم

کو یجه جور داغه که تا حافظمی اولدرمیه سین … باکه دام اولکه کوز لبختم عدالت ویرسین

> صان فلک اغه جور نا خواجه اولدرمیک

> اول مطیع باکه کیا بختم عدالت ویرسین

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

صنما با غم عشق تو چه تدبیر کنم … تا بکی در غم تو ناله شبگیر کنم

ای کوزل بن غم عشقکله نه تدبیر ایده یم … تا غمکده نیجه دک کیجه فغان ایلیه یم

دل دیوانه از آن شد که پذیرد درمان … مگرش هم ز سر زلف تو زنجیر کنم

کندی اندن دل دیوانه قبول ایده دوا … اولمه کم زلفک اوجندن اکه زنجیر ایده یم

> کندی اندن کی قبول ایده دوا امید اول

با سر زلف تو مجموع پریشانی خود … کو مجالی که یکایک همه تقریر کنم

هب پریشانلغم اول زلفک اوجندن ایدوکین … قنده قدرتکه یکایک قمو تقریر ایده یم

انجه در مدت تو

انجه در مدت هجر تو کشیدم هیهات … در یکی نامه محالست که تحریر کنم

دود هجر کده سنک اول نه که جکدم هیهات … بر بنی ابجره محال آنی که تحریر ایده یم

ان زمان کاد زوی دیدن جانم باشد … در نظر نقش رخ خوب تو تصویر کنم

اول زمانکم بکه ارزو اوله کورمک جانم … خوب یوزک شکلنی بن دیده ده تصویر ایده دم

> جانمی کورمکه اولمکم اوله بکا ارزو

> خوب یوزک صورتنی دیده ده تصویر ایده دم

گر بدانم که وصال تو بدین دست دهد … دل و دین را همه در بازم و توفیر کنم

کر بلیدمکه بو نکله بکه وصلک ویره ال … اوینا ددم دل و دین فائضی توفیر ایده یم

دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگوی … من نه آنم که دگر گوش بتزویر کنم

بن دکل وان اوکه تذویره قولاغم طوته یم

> بن دکل وان اوکه تذویره قولاغم طوته یم

> بن دکلون اوکنی وعظه قولاغمی طوته یم

> توفیر وافر معناسنه

اول بنمدن ایرمه سوز دیمه اصل سز واعظ … بن دکل وان اوکه تذویره قولاغم طوته یم

نیست امید خلاصی ز فسادای حافظ … چونکه تقدیر چنینست چه تدبیر کنم

> امید

> جونکه

بو قدر امید خلاص فسق و فسادن نه چه بخوا … چونکه تقدیر ازل بو یله نه تدبیر ایده یم

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

گر دست رسد در سر زلفین تو بازم … چون گوی چه سرها که بچوگان تو بازم

کر ایره ایکی زلفک اوجینه بنه الم … چوکان کله طوبجه نه باشلر یووه لادم

> زلفین اوجینه کر ایرشه بنه الم

> جوکانکله طوبجه نه باشلر کجلادم

زلف تو مرا عمر درازست ولی نیست … در دست سر مویی از آن عمر درازم

بر عمر طویل کا کلک اما بکا یوقدر … بو عمر درازدن قیل اوجی الده طوتانغم

پروانه راحت بده ای شمع که امشب … از آتش دل پیش تو چون شمع گدازم

> ناری دل ایله موجه اوکده ارییایم

پروانه خط ویر بکا بو شب که بهی یاد … دل نار کله موجه اوکک ادیبایم

آندم که بیک خنده دهم جان چو صراحی … مستان تو خواهم که گذارند نمازم

برکو لمکله جان ویرم اولدم قدح آسا … استک بکا مستانه ادا ایده نمازم

> نمازم نمازم

> مستانک ادکم دیلرم قیله نمازم

میخانه ده کم اولمزاو چون آه و نیازم

چون نیست نماز من آلوده نمازی — در میکده زان کم نشود سوز و نیازم

بن پلیدنك بالکلیه دکل چونکه نمازی — اندنکه کم اولمزاو داده آه و نیازم

در مسجد و میخانه خیالت اگر آید — محراب و کمانچه ز دو ابروی تو سازم

مسجد و میخانه ده کر کلسه خیالك — محراب و کمانچه ایکی قاشکدن ایدرم

گر خلوت ما را شبی از رخ بفروزی — چون صبح در آفاق جهان سر بفرازم

بر تولك اگر خانه مزی وجهکله بر شب — آفاق جهانده یوجه ایدم صبح جبه باشم

محمود بود عاقبت کار درین راه — گر سر برود در سر سودای ایازم

ممدوح اولور ایشك صوکی بو راه سونده — آیازك اگر عشقی او جنده کیده باشم

حافظ غم دل با که بگویم که درین دور — جز جام نشاید که بود محرم رازم

بو دمده کیمه دل غمین اوله دیه خواجه — جامدن دیگر اولمایه سزا محرم رازم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

سالها پیروی مذهب رندان کردم — تا بفتوای خرد حرص بزندان کردم

نیجه ییل مذهب رندانه اویوب ملق اتدم — حرصی تا مسئلهٔ عقلله زندان اتدم

من بسر منزل عنقا نه بخود بردم راه — قطع این مرحله با مرغ سلیمان کردم

سمت عنقایه اوزومله بن ایلتمادم یول — بو قوناق قطعنی طیر سلیمانه اتدم

نقش مستوری و مستی نه بدست من و تست — آنچه سلطان ازل گفت بکن آن کردم

حال عصیان و صلاح نه بنم الده نه سنك — اول نه کم شاه ازل سویلدی ایت بن اتدم

دارم از لطف ازل جنت فردوس طمع — گرچه دربانی میخانه فراوان کردم

لطف تقدیردن امید جنت ماوی طوترم اعلا — گرچه کم میکده بوابلغنی جوق اتدم

این که پیرانه سرم

کو مسجد و میخانه ده کم کلیسه خیالك

بفزادم

کو خانه مزی بر کیجه وجهکله بن اشاك / وجهکله

عقلله

اقتدا نیجه سنه مذهب رندان اتدم

ایلتمدم اوزومله سمت سیمرغه بن یول / ابو مه بو منزله با طیر سلیمان اتدم

انی کم شاه ازلت ددی بن آن اتدم

گرچه بوابلغ میخانه فراوان اتدم / جوق دیکلد

این که پیرانه سرم صحبت یوسف بنواخت — اجر صبریست که در کلبهٔ احزان کردم

بو که پیرلکده بنی اوخشدی یوسف مثلی — بر صبر اجرنی کم بیت حزنده اتدم

سایه بر دل ریشم فکن ای گنج مراد — که من این خانه بسودای تو ویران کردم

یاده لوکو کلمه بر سایه صال ای کنز مرام — کم بن ارزوك ایله بو منزلی ویران اتدم

توبه کردم که نبوسم لب ساقی و کنون — میگزم لب که چرا گوش بنادان کردم

اوپمیم یاردو داغین توبه کم اتدم شمدی — چیزم لب که نیچون جاهله قولاق طوتدم

از خلاف آمد عادت بطلب کام که من — کسب جمعیت از آن زلف پریشان کردم

عادتك عکسی کلیشنده مراد استه که بن — کسب جمعیتی اول زلف داغنقدان اتدم

گر بدیوان غزل صدرنشینم چه عجب — سالها بندگی صاحب دیوان کردم

گر که دیوان غزلده اوتورم صدرده نه طاك — نیجه ییل صاحب دیوانلره قوللق اتدم

صبح خیزی و سلامت طلبی چون حافظ — هر چه کردم همه از دولت قرآن کردم

ایرته قلقمق و سلامت دیلمك حافظ جه — هر نه اتدم قموقی قرآن شرفندن اتدم

هیچ حافظ نکند در خم ابروی فلك — آن تنعم که من از دولت قرآن کردم

ایلمز هیچ بری محراب کژ گردونده اندکده — انی کم بن خواجه قرآنی شرفندن اتدم

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

سرم خوشست و ببانگ بلند میگویم — که من نسیم حیات از پیاله می جویم

بشیم صفالو و صوت بلندیله دیرم — که بن نسیم حیاتی پیاله دن جویم

عبوس زهد بوجه خمار ننشیند — مرید خرقهٔ دردی کشان خوش خویم

صوفیلق اکشلکی باده نوش یوزینه اوتورمز — مریض عشق و کوزل خویلو تونه قولم

مرا بجز

بر صبر اجرایکه درخانهٔ احزان اتدم / جمع حزن

کوشی بنادان اتدم

بنده لك نیجه سنه صاحب دیوان اتدم

ایرته قالقمق و سلامت دیلمك خواجه نیجون

اول صفالوکه بن اعزازه قرآن اتدم

نسیم

که بخش جان ایلی بن جام میدن استادم

مرید

یوزین بورز

کرم نه پیر مغان در بروی بکشاید … کدام در بزنم چاره از کجا جویم

اکر بو ذیعه قپو اچمزیسه پیر مغان … کیمک قپوسین اوردم قنغیدن دوا جویم

مکن درین چمنم سرزنش بخود رویی … چنان که پرورشم میدهند میرویم

جهان باغنده بکا اوبنکله طعن اتمه … اوکونه کم بکا بسلنتی ویره لر بیتم

تو خانقاه و خرابات در میانه مبین … خدا کواست که هر جا که هست با اویم

اراده مسجد و میخانه‌یی بکم کورمه … خدا شهید که بهر یره وارد کبیله‌یم

غبار راه طلب کیمیای بهروزیست … غلام دولت آن خاک عنبرین بویم

همیشه ایلکه کیمیا ارامه یول توزی … اومسک قوقولی ترابک غلام لطفیم

زشوق نرکس مست بلند بالایی … چو لاله با قدح افتاده برلب جویم

بویی اوزون کوزه‌لک چشم مستی عشقندن … کنار ایرمغه لاله کبیجه افتادم

شدم فسانه بسرکشتکی و ابروی دوست … کشید در خم چوکان خویش چون کویم

جهانه فقره بن اولدم و حالکه یار قاشی … بوکلک چوکانه جکدی مثال طوب اوزم

بیار می که بفتوای حافظ از دل پاک … غبار زرق بفیض قدح فروشویم

کتور کرمی خواجه فتواسی ایله پاک دلدن … قدح صویله ریا وکبر توزین یویم

مفعول فاعلات … مفاعیل فاعلات

صوفی بیا که خرقهٔ سالوس برکشیم … وین نقش زرق را خط بطلان بسر کشیم

کل اوستمزدن ای که ریا طونن اطه‌لم … بطلانی خط بو نقش ریا اوزره چکه‌لم

نذر و فتوح صومعه در وجه می نهیم … دلق ریا باب خرابات در کشیم

نذر و عطای تکیهٔ می اجرتیه لم … نوب ریایی میکده آبینه چاکه لم

میکده

بیرون جهیم

پیر مغان

بن او ذیعه جهان کلشننده طعن اتمه

او کونه بن بیترم ویر دیلر که بوروردم بیتکم

کواه است

بهر یر که وار انکله‌یم

طلب یولی

جکدی او زوی صان طوبیم

غبار زرق

کل صوفی کم ریا طونی اوستونن اطه‌لم

جملم جامکم و ریا قنیر … [illegible]

جکه در

جیزه لم

نوب ریایی آب خرابانه جاکه‌لم

بیرون جهیم سرخوش و از بزم مدعی … غارت کنیم باده و شاهد بدر کشیم

مستانه طشره سچرایه‌لم بزم خصمدن … می یغما ایده‌لم کوزه‌لی طشره چاکه‌لم

سر قضا که در تتق غیب منزویست … مستانه اش نقاب ز رخسار بر کشیم

سر قدر که پردهٔ غایبده کزلودر … مستانه چهره‌سندن آنک پرده چکه‌لم

کار کنیم ورنه خجالت برآورد … روزی که رخت جان بجهان دکر کشیم

خیر ایده‌لم و یوخسه خجالت ویردبزه … بر کونکه نوب یادی دیکر سمته چکه‌لم

فردا اکر نه روضهٔ رضوان بما دهند … غلمان ز غرفه حور ز جنت بدر کشیم

ویرمزلر یسه باغ ادم کر بزه یارین … کوشکلردن غلامی حوری ارمدندن چکه‌لم

کو عشوهٔ ز ابروی او تا چو ماه نو … کوی سپهر در خم چوکان زر کشیم

یار قاشی عشوه سی قنی کم ماه نو کبی … چنکال زر چوکانه فلک طوبی چکه‌لم

حافظ نه حد ماست چنین لافها زدن … پای از کلیم خویش چرا بیشتر کشیم

اورمق دکل بو کونه کذاف حدیمز خواجه … نیچون بز کلیمدن ایاق ارتق ایلته‌لم

مستفعلن مستفعلن … مستفعلن مستفعلن

عمریست تا من در طلب هر روز کاری میزنم … دست شفاعت هر زمان در نیک نامی میزنم

بر دمکه تا آدامده هر کون آدیم بن اوریرم … دست نیاز خوش ادلو شخصه هر زمان بن اوریرم

بی ماه مهر افروز خود تا بکذرانم روز خود … دامی براهی می‌نهم مرغی بدامی میزنم

عشق آتشی قیزدیران یار سوکونم تا کجیه … بر یوله بر طوزاق قودم بر قوش اغه بن اوریرم

تا بوکه یابم آکهی زان سایهٔ سرو سهی … کلبانک عشق از هر طرف بر خوش خرامی میزنم

تا کم او سروی سایه‌سندن اوله اکاهلق بوله‌لم … هر یا که دلبر خوش خرامه صوت عشق بن اوریرم

مستزویست

مستزویست صحح

قدر که غایبده

کشیم

دیکر یا که چکه‌ورز

جاکه‌ورز

رز طوبی

خویش چرا

نیچون که بز کلیمدن آیق ارتق ایلته‌ورز

هر روز کار

عشق آتشی کرم ایدن

بر یوله قودوم بر طوزاق

اکهی زان سایهٔ سرو سهی

سهی

صوت عشق

داغ سرا دد غصه را دنکین برادد قصه را   این اه خون افشانکه من هر صبح و شامی میزنم
بن بیلورم غم دوکه دربیدا ایدر خوش فقره‌لر   بو فغان صبحگاهم که هر شام و سحر بن اوردیرم
اورنك کو کلچهره کو نقش وفا و مهر کو   حالی من اندر عاشقی داو تمامی میزنم
اورنك و کلچهره قنی نقش وفا و مهر عشق قنی   عاشقلق ایجره شمدیجك دعوای تمام بن اوردیرم
هرچند کان ارام دل داغم نبخشد کام دل   نقش خیالی میکشم فال دوامی میزنم
هرنه دك اول ارام دل ویرمز بیلوردم کام دل   وصل خیال نقش ایدرم فال وصالی اوردیرم
با آن که از خود غایبم و ز می چو حافظ تایبم   در مجلس روحانیان که گاه جامی میزنم
کچدم او زمدن باخصوص صاخواجه میدن توبه‌لو   بزم کوزللرده کرهی که بر قدح بن اوردیرم

برادد قصه را
فقره‌لر
هرنه دك   اوردیرم
نقش خیالین ایدرم فال وصالین اوردیرم

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

روز عید است و من امروز در آن تدبیرم   که دهم حاصل سی روزه و ساغر گیرم
بوم عید دروبو کون بویله که بن ذای اندم   کم او توز کونلك اوروجی ویروبن جام طوتم
ذای اندم
دو سه روز است که دورم ز می و ساغر و جام   بس خجالت که بدید اید از این تقصیرم
ایکی اوچ کونکه می و ساغر و جامدن دودم   بو قصوردن او زغه بیدا اولور چوقی اوتنم
من بخلوت ننشینم پس از این و دعمل   زاهد صومعه بر پای نهد زنجیرم
بعد ازین خلوته اوتوردم اکر کیم مثلا   تکیه‌نك شیخی قوسه سلسله ایاغه بنم
پند پیرانه دهد واعظ شهرم لیکن   من نه آنم که دگر پند کسی بپذیرم
نصح پیرانه ویرر واعظ بلده م اما   غیر کس نصحی قبول ایدر او کس بن دکلم
آن که در خاك در میکده جان داد کجاست   تا نهم بر قدمش سر و بنثش میرم
اولکه جان ویردی در میکده خاکنده قنی   تا قویم باش آیغنه و او کنده اوله‌یم

میکشم باده و سجاده

میکشم باده و سجادهٔ تقوی بر دوش   وای اگر خلق شوند آگه ازین تزویرم
ایچرم باده و سجادهٔ تقوی اوموزمده   وای اکر خلق اوله‌لر آگلیجی تزویرم
خلق گویند که حافظ سخن پیر بنوش   سال خورده می امروز به از صد پیرم
خلق دیرلر که خواجه سوزینی دکله پیرك   باکه یوز پیردن ایو اسکیجه می اشبو کونم
بنیوش
خشبو غزل و زنه دقت اوله

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

عشق بازی و جوانی و شراب لعل فام   مجلس انس و حریف همدم و می شرب مدام
تازه نی سومك و کنجلك داخی لعلین رنك جام   مجلس خاص همدم یاران و می اچمکده تام
می خاص و ندیم شخص می بوشان مدام
ساقی شکر دهان و مطرب شیرین سخن   همنشین نیك کردار و ندیم نیك نام
ساقی بر شکر اغز سازنده هم شیرین کلام   خوش عمل همجلس اولدم هم مصاحب خوش نام
همجلس
شاهدی از لطف و پاکی رشك آب زندگی   دلبری در حسن و خوبی غیرت ماه تمام
تازه‌سی پاکی و نازك کو نیلو آب حیات   حسن و خوبلق غیرتنده صاو او باربدر تمام
پاك و نازك تازه سنداب حیوان کونیلر کونیده
حسن و خوبلقده کوزلکم غبطهٔ ماه تمام
بزمگاهی دلستان چون قصر فردوس برین   گلشنی پیرامنش چون روضهٔ دار السلام
بر محلکم دل آلور فردوس اعلا کوشکی وار   چورهٔ سنده بغچه‌سی صان گلشن دار السلام
صف نشینان نیکخواه و پیشکاران باادب   دوستداران صاحب اسرار و حریفان دوستکام
کوشه نشینلر موئدب صف نشینلر خوش کوکل   دوستدارلر اهل اسرار دندلرده دوست مرام
صف نشینلر خوش کوکل صدره نشینلر او صلوجه
عاشقانی اهل اسرار دندلرنده دوست مرام
بادهٔ گلرنگ تیز تلخ خوش خوار سبك   نقلش از لعل نگار و نقلش از یاقوت خام
باده‌سی کلرنك و کسکین اچی بکلو خوش ایچم   یاد دو داغندن مزه هم باده‌سی یاقوت جام
غمزهٔ ساقی بیغمای خرد آمیخته تیغ   زلف جانان از برای صید دل گسترده دام
غمزهٔ ساقی عقل یغماسنه آصمش قلیچ   دلبرینك زلف دل صیدینه قوردی مرشاغ و دام

نکته الکلو خوشنجه سویلو طتلو سوزلو خواجه ور
عالمه تعلیم بخش اولدی صاحب حاجی قوام

نکته دانی بذله کو چون حافظ شیرین سخن   بخشش آموزی جهان افروز چون حاجی قوام

نکته الکلو خوشنجه سویلو طتلو خواجه وار   شوق صلادر خلقه کرم تعلیمجی صاحب حاجی قوام

هر این صحبت نخواهد خوش دلی بروی تباه   وانکه این عشرت نخواهد زندکی بروی حرام

دیلمز هر کم بو بزمی اکر خوش دل سونك
استمز اولکم بو ذوقی هم اکا دیرلك حرام

دیلمز هر کم بو بزمی اوله اکا خوش دل سونك   استمز اولکم بو ذوقی دیرلك اوله اکا حرام

مفعول   فاعلات   مفاعیل   فاعلات

بز خاك پایك اوکنه یوز چهره قویمشز

مابیش خاك پای تو صد رو نهاده ایم   روی دیای خلق بکسو نهاده ایم

خلقك دیبا لو یوزینی بر یکه قویمشز

بز آیغك ترابنه یوز چهره قویمشز   خلقك دیبا یوزین براو غوردن بر اقمشز

ناموس چند سالهٔ اجداد نیك نام   در راه جام و ساقی مهرو نهاده ایم

خوش ادلو جدمزینجه ییل نام و شاننی   مه یوزلو ساقی یولنه هم جامه قویمشز

درسخانه قیبسین و علم بحثی چار داغین

طاق و رواق مدرسه و قیل و قال فضل   در راه عیش و شاهد کلرو نهاده ایم

درس خانه چار داق و کمرین بحث علمی هم   کلیوزلو یار یولینه دخی ذوقه قویمشز

بو کادو باری بغلو جه بر قیل له قویمشز

بنهاده ایم بار کران بر دل ضعیف   وین کار و بار وبسته بیك مو نهاده ایم

آغر چه یوك ضعیفجه کوکل اوزره قومدق   بو کادو باری بر قیل ایله بغلو قویمشز

بز تخت عشقی هم دکلوز روزله قویمشز

مامملك عافیت نه بلشکر کرفته ایم   ماتخت سلطنت نه ببازو نهاده ایم

بز ماملك صفا مزی عسکرله طوتمدق
المدق
زوریله تخت عشقی دکل بز که قویمشز
قورمشز

اول ایکی هندو زلفنه کوکلده قویمشز

هم جان بدان دو نرکس جادو سپرده ایم   هم دل بدان دو سنبل هندو نهاده ایم

بز و یرمشز اول ایکی جادو چشمه جانمز   اول ایکی هندو زلفنه ده کوکلی قویمشز

بنیادی بز اوشیوهٔ جادویه قویمشز

تاسحر چشم یار چه بازی کند که باز   بنیاد بر کرشمهٔ جادو نهاده ایم

یار چشمی سحری نانه اوینایده کم ینه   بز جادو کوزی عشقنه بنیادی قویمشز

در کوشهٔ امید چو نظارکان ماه   چشم طلب دران خم ابرو نهاده ایم

بز کوشهٔ امیده هلال کوزه دن کبی   استاك کوزین اواکری قشنی اوزره قویمشز

بی ناز نرکسش سر سودایی از خماد   هم چون بنفشه بر سر زانو نهاده ایم

سودالو باشمز سوید چشم نازیسز   دیر اوزره باش بنفشه کبی بز ده قویمشز

حافظ بعیش کوش که مانقد عقل و هوش   از بهر باد سلسله کیسو نهاده ایم

زوقه چالش خواجه کربز وار عقل واوص
جمله قویمشز

سعی ایت صفایه خواجه کر اوص عقل وارنی   زنجیر زلفه دلبرك بز که قویمشز
جمله

کفتی که حافظا دل سرکشته آن کجاست   در خلقهای آن خم کیسو نهاده ایم

دیدك کند در دل خیرانك ای خواجه   بز اول بو کیجه خلقهٔ کیسویه قویمشز

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

عاشق روی جوانی خوش نو خاسته ام   وز خدا شادی این غم بدعا خواسته ام

تازه بتمش یکیدك خوش یوزینه عاشقم   بو غمك شادنی حقدن بدعا استه مشم

ورند داسته ام

عاشق و رند و نظر بازم و میکویم فاش   تا بدانی که بچندین هنر آراسته ام

عاشقم تازه سودسر خوشم افشا دیرم   بیله سین تاکه بو دك صنعتله موصوفم

شرمم از خرقهٔ آلودهٔ خود می آید   که براو باده بصد شعبده پیراسته ام

بولشق از عالو خرقه دن اوتانغه کلور   زیرا بوذ مکر یله می اوسته بن یامشم

بامحشم   یام شم   یامه شم

خوش بسوز از غمش ای شمع که اینك من نیز   بهمین کار کمر بسته و بر خاسته ام

خوشنجه یان مو مکه غمندن آنك ایشته دخی بن   بو ایشه صد قله بل بغلوبن دو دمشم

با چنین حیرتم از دست بشد صرفهٔ کار   در غم افزوده ام انچه از دل وجان کاسته ام

بو قدر عشقله ایش فیضی الدن کندی   آرتمشم غمده اودك جان و کوکلدنکه کم

دوم

هم چو حافظ بخرابات دوم جامه قبا   بوکه در بر کشد آن دلبر نوخاسته ام
حافظ اساکیده دم میکده یه تن طونی چاك   اوله کم سینه چکه اول یکی بتمش نازم

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلن

غم زمانه که هیچش کران نمی بینم   دواش جز می چون ارغوان نمی بینم
زمانه قیغوسیکم هیچ کنارینی کوردم   صان ارغوان مین آخر دواسنی کوردم
بترك صحبت پیر مغان نخواهم کفت   چرا که مصلحت خود دران نمی بینم
دیدم که صحبت پیر مغانی ترك ایدم   نیچونکه انی قومقده او زاینیی کوردم
درین خمار کسم جرعهٔ نمی بخشد   ببین که اهل دلی در جهان نمی بینم
بکا کمسنه بو عشقده بغشلمز بر جام   جهانده اینکه نظر بر دل اهلنی کوردم
ز آفتاب قدح ارتفاع عیش بکیر   چرا که طالع وقت آنچنان نمی بینم
طوت آفتاب قدحدن ارتفاع صفا   نیچونکه طالع وقتی او دك ایی کوردم
نشان اهل دل عاشقیست با خود داد   که در مشایخ شهر این نشان نمی بینم
اوزکله طوت که دل اهلی نشانی عاشقلق   که بلده صوفیلرنده بو نشانه یی کوردم
نشان موی میانش که دل در او بستم   ز من مپرس که خود در میان نمی بینم
قیل اسایادبلی کم بغلادم دل آکه نشان   که بنداغه سؤال انده کندومی کوردم
بدین دو دیدهٔ کریان من هزار افسوس   که با دو آینه رویش عیان نمی بینم
هزار یازیق بو ایکی اغلغان کوزعه بنم   که ایکی آینه ایله یوزینی ای کوردم
قد تو تا بشد از جویبار دیدهٔ من   بجای سرو جز آب روان نمی بینم
بنم کوزم بیکارندن سنك بویك کیده لی   برنده سروك اقرصودن آخری کوردم

اخری

من وسفینهٔ حافظا

من وسفینهٔ حافظ که جز درین دریا   بضاعت سخن دلنشان نمی بینم
دیوان خواجه بکا بس که بشقه بو عیدن   کوکلده برلشه جك سوز قماشی کوردم

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

فاش میکویم واز کفتهٔ خود دلشادم   بندهٔ عشقم واز هر دو جهان آزادم
سویلیرم فاش له هم سویلدیکیمدن شادم   چاکر عشقم ایکی کوندن ازادم
طایر کلشن قدسم چه دهم شرح فراق   که درین دامکهٔ حادثه چون افتادم
باغ قدسی قوشییم نیجه ویرم فرقته شرح   کم بو دنیا آغنه نیجه لین دوشمیشم
من ملك بودم وفردوس برین جایم بود   آدم آورد بدین دیر خراب آبادم
بن ملکدیم ویریم جنت اعلا ایدی   آدم آتام بو خراب یره کتوردی اوزم
سایهٔ طوبی ودلجوئی حور ولب حوض   بهوای سر کوی تو برفت از یادم
ظل طوبی وکوکل الیجی حور حوضی کنار   فکردن کتدی هوای سر کوی جله سنم
کوکب بخت مرا هیچ منجم نشناخت   یارب از مادر کیتی بچه طالع زادم
بر منجم بنم اکلامدی بختم بخمین   نیجه کوکبله عجب اتم جهاندن طوغدم
تا شدم حلقه بکوش در میخانهٔ عشق   هر دم آید غمی از نو بمبارك بادم
تا در میکدهٔ عشقه اولالدن بن قول   نو بنو باکه کلور سعد اوله هر دم بر غم
می خورد خون دلم مردمك چشم رواست   که چرا دل بجکر کوشهٔ مردم دادم
خون بغرم ایچر اما که سزا کوز ببکم   بارهٔ بغرنه خلقین که نیچون دل ویردم
نیست در لوح دلم جز الف قامت دوست   چه کنم حرف دکر یاد نداد استادم
لوح کوکلمده الف بوی کوزل یوق غیری   نیلیم حرف دیکر ویرمدی یاد استادم

جز درین
بضاعت
عشقه قول اولوب ایکی کوندن ازادم
بندهٔ
افتادم
نیجه ایدم شرح فراق
بو خراب یره کتوردی کرا آنام آبادم
ملکدیم
خور
الیجی حور دهم لب حوض
زادم
تازه غم باکه مدام کلمده هم خوش بادم
هر دم بر غم
خلق جکرپاره سنه کم نه ایچون دل دادم
لوح کوکلمده الف قد کوزلین غیری یوق

بوکه دیه جك برده
بوکه دیمك فائده لرندندر
مغانی
اهل دلی
میانش که
افسوس

پاك كن چهرهٔ حافظ بسر زلف ز اشك ‌ ‌ ‌ ورنه اين سيل دمادم ببرد بنيادم

ايله پاك خواجه يوزين زلفك اوجيله اشكدن ‌ ‌ ‌ يوخسه بو دائم آقان سيل ايلدر بنيادم

فاعلاتن ‌ فعلاتن ‌ فعلاتن ‌ فعلن

فتواى پير مغان دارم و قوليست قديم ‌ ‌ ‌ كه حرامست مى آنجا كه نه يارست نديم

طوترم پير مغان سوزنى كم قول قديم ‌ ‌ ‌ كيم مى اول يرده حرام كه اولميه بر يار نديم

چاك خواهم زدن اين دلق ريائى چه كنم ‌ ‌ ‌ روح را صحبت ناجنس عذابيست اليم

بو ريا الوطونى اودوب برتخم نيجه ايدهيم ‌ ‌ ‌ اولمه ناجنسه يقين روح و تنه زحم اليم

تا مگر جرعه فشاند لب جانان بر من ‌ ‌ ‌ سالها تا شده ام بر در ميخانه مقيم

تا اوله كم لب يار دوستمه بر جرعه صچه ‌ ‌ ‌ اولمشم تا در ميخانه ده ييللرجه مقيم

مگرش خدمت ديرين من از ياد برفت ‌ ‌ ‌ اى نسيم سحرى ياد دهش عهد قديم

خاطرندن صناسين كتدى قديم قوللغم ‌ ‌ ‌ وير سحر بادى اكا خاطر ايده عهد قديم

بعد صد سالم اگر بوى تو بر خاك وزد ‌ ‌ ‌ سر برآرد ز گلم رقص كنان عظم رميم

خاكم اوزره اسه گر بوزسنك دصكره فوقك ‌ ‌ ‌ بالجمله باشنى قالديره جورمش كميكيم

دلبر از ما بصد اميد ستد دل اول ‌ ‌ ‌ ظاهرا عهد فراموش نكند خلق كريم

بو زاميد له كوزه لم كوكلمى آلدى اول ‌ ‌ ‌ بو كه ظاهر اونوتميه طبع سليم

غنچه گو تنگدل از كار فرو بسته مباش ‌ ‌ ‌ كز دم صبح مدد يابى و انفاس نسيم

بغلو ايشدن كو جنوب اولمه اى غنچه دل تنك ‌ ‌ ‌ كم بولورسين دم طكدن مدد انفاس نسيم

فكر بيهوده خود اى دل ز در ديگر كن ‌ ‌ ‌ درد عاشق نشود به بمداواى حكيم

فكر بيهوده قو دل ديله غيرى بابدن ‌ ‌ ‌ درد عاشق اوله مز خوش نيجه بمجون حكيم

گوهر معرفت

گوهر معرفت اندوز كه با خود ببرى ‌ ‌ ‌ كه نصيب دگرانست نصاب زر و سيم

ايت فراهم جوهر معرفانكه اوزكله ايلتك ‌ ‌ ‌ غير يلو قسمتى زيرا كه نصاب زر و سيم

دام سختست مگر يار شود لطف خدا ‌ ‌ ‌ ورنه آدم نبرد صرفه ز شيطان رجيم

قيد دبو بر كجه مكر يار اوله الطاف خدا ‌ ‌ ‌ يوخسه ادم بوله مز رخصت شيطان رجيم

حافظ ار سيم و زرت نيست چه شد شاكر باش ‌ ‌ ‌ چه به از دولت لطف سخن و طبع سليم

نوله گر يوغسه خواجه سيم و زرك شاكر اول ‌ ‌ ‌ خوش كلام سويلمدن يك نوله و طبع سليم

فاعلاتن ‌ مفاعلن ‌ فعلن

گرچه ما بندگان پادشهيم ‌ ‌ ‌ پادشاهان ملك صبحگهيم

پادشاهك اگرچه بز قوليوز ‌ ‌ ‌ صبح دم ملكنك بز اولوسيوز

گنج در آستين و كيسه تهى ‌ ‌ ‌ جام گيتى نما و خاك رهيم

يك خزينه طولى و بوش كيسه مز ‌ ‌ ‌ جام عالم نما و يول توزيوز

هوشيار حضور و مست غرور ‌ ‌ ‌ بحر توحيد و غرقهٔ گنهيم

ذوقده اوصلو بز غرور ده مست ‌ ‌ ‌ بحر توحيد ايوز غرق صوچوز

شاهد بخت چون كرشمه كند ‌ ‌ ‌ ماش آيينهٔ رخ چو مهيم

دلربا بختى چونكه شيوه ايدر ‌ ‌ ‌ بز انك صبحه جه خداى اينه سيوز

شاه بيدار بخت را هر شب ‌ ‌ ‌ ما نگهبان افسر و كلهيم

بختى بيدار شهين هر كيجه بز ‌ ‌ ‌ تاجنك هم كلاهى حافظيوز

گو غنيمت شمار همت ما ‌ ‌ ‌ كه تو در خواب و ما بديده گهيم

شاهه دى صاى غنيمت همتمز ‌ ‌ ‌ سن نومده و كوزجى جانى بز بزوز

شاه منصور واقفست که ما   روی همت بهر کجا که نهیم
شاه منصور بیلور که بز همه آن   هر یکا کم هم یوزینی قودروز
دشمنانرا ز خون کفن سازیم   دوستانرا قبای فتح دهیم
دوشمنانه ز خوندن کفن دوزارز   دوستانه ظفر قباو یرروز
رنك تزویر پیش ما نبود   شیر سرخیم وافعی سیهیم
قاغنی ده یلاندن وحیله اولمز   قرمزی ارسلاندوهم سیاه ایلانوز
وام حافظ بکو که باز دهند   کردهٔ اعتراف وما کوهیم
حافظك ویره لردی باز بوردجین   اعتراف اندك اکه بز دانیغوز

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

آن که پامال جفا کرد چو خاك راهم   خاك می بوسم وعذر قدمش میخواهم
اولکه یول خاکی کبی ایلدی پامال اوزم   خاکین اوپوب اینی زحمتی عذرین دیلرم
من نه آنم که بجور از تو بنالم حاشا   چاکر معتقد بندهٔ دولت خواهم
بن دکل اوکه ایکیلوز جمله سندن جانا   ایلکك اسینجی قول سوینك چاکریم
بسته ام در خم کیسوی تو امید دراز   آن مبادا که کند دست طلب کوتاهم
اکری زلفوکه سنك طول امل بغلمشم   اولمیه اولکه کوتاه ایلیه اسنك دستم
ذرهٔ خاکم و در کوی توام وقت خوشست   ترسم ای دوست که بادی ببرد ناکاهم
ذره طبراغم ایلکده دخی وقتم خوشدر   ناکهانی یل اسوب ایلنه بنی یاد قودرقم
صوفی صومعهٔ عالم قدسم لیکن   حالیا دیر مغانست حوالت کاهم
معبد عالم قدسی صوفیسی یم اما   شمدی بر میکده در باکه حواله شاهم

بیلورکه
دشمنانرا
اولمز
حافظین دیکه ویره لر بوردجین
ذره خاکم ومحله کده زمانم خوشدر ناکهان بر یل اسوب ایلنه بنی یاد قودرقم
باکه بر شمدی خرابانه احاله شاهم
پیر میخانهٔ سحر جام

پیر میخانه سحر جام جهان بینم داد   واندران آینه از حسن تو کرد آکاهم
خانه اسی بکا طاك جام جهان بین ویردی   اندی حسنکدن او جامده دخی آکاه اوزم
با من راه نشین خیز وسوی میکده آی   تا ببینی که در آن خلقه چه صاحب جاهم
بن دیلنجی ایله قالق جانب میخانه یه کل   کوره سین تا که او مجلسده نه صاحب شانم
مست بکذشتی واز حافظت اندیشه نبود   اه اکر دامن حسن تو بکیرد آهم
مست کجدك خواجه دن اولمدی فکرك ای یار   حسنكك دامنن آه کر طوتر ییسه آهم
خوشم آمد که سحر خسرو خاور می کفت   با همه پادشهی بندهٔ توران شاهم
باکه خوش کلدی سحر خسرو خاور دردی   پادشاهلقله قو بندهٔ توران شاهم

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

کرچه از آتش دل چون خم می در جوشم   مهر بر لب زده خون میخوردم وخاموشم
کرچه می کوپی کبی نار یورکدن جوشم   اوردمشم اغزه مهر قانمی ایچرسم سوسشم
قصد جانست طمع در لب جانان کردن   تو مرا بین که درین کار چها میکوشم
قصد جاندر لب جانانه طمع ایتملك   سن بنی کورکه بو کارده نه ایله خواهیشم
من کی آزاده شوم از غم دل چون هر دم   هندوی زلف بتی خلقه کند در کوشم
دل غمندن نیجه بن اولوردم آزاد هر دم   چون سیاه زلفین ایدر خلقه کوزلك در کوشم
خرقه پوشی من از غایت دینداری نیست   پردهٔ بر سر صد عیب نهان میپوشم
کیدیکم خرقه دکل غایت دیندار لقدن   کزلو یوز عیبمه بن پرده ایدوب در پوشم
من که خواهم که ننوشم بجز از راوق خم   چه کنم کر سخن پیر مغان ننیوشم
بن دیلرونکه می ناب دیکرین کلمجایم   نیجه ایدم پیر مغان کر سوزینی دکلمه سم

پیر میخانه سحر جام جهان بین ویردی
او مجلسده نه اهل قدم
کجدك ای حسن اوروقا اولمدی فکرك ارخواجه دن
اغزه
من کی آسوده شوم
چون سیاه زلفین ایدر یار خلقه در کوشم
دینداری
کزلو یوز عیبمه بن پرده ایدوب اوردیشم
ننوشم
کوبه صاف باده دن اخر دیلم بن غیری
نه ایلیم پیر مغان سوزین اکر طوتمایم

حاش لله که نیم معتقد طاعت خویش　　این قدر هست که گه گه قدحی می نوشم

حاشا الله که دکل اوزن اوز ایشیمه بغلو　　بو قدر وار که کهی بر شیشه باده نوشم

هست امیدم که علی رغم عدو روز جزا　　فیض عفوش ننهد بار گنه بر دوشم

وار امیدم که عدو کورلکنه محشرده　　عفوینک لطفی قومزه صوچ یوکینی بردوشم

پدرم روضهٔ رضوان بدو گندم بفروخت　　ناخلف باشم اگر من بجوی نفروشم

باغ اوجماغی بابام صاتدی ایکی بغدایه　　ناخلف بن اوله یم بر جوه کر صاتمز ایسم

گر ازین دست زند مطرب مجلس ره عشق　　شعر حافظ بر د وقت سماع از هوشم

بویله مضرب اوره کر مطرب بزم عشق نغمین　　شعر حافظ بنی آلور وقت سماع از هوشم

ورزنده یا محرو فی اد

فاعلاتن　　فعلاتن　　فعلاتن　　فعلن

گر من از سرزنش مدعیان اندیشم　　شیوهٔ رندی و مستی نرود از پیشم

گر بن طعن عدولردن اوله اندیشم　　رند و مستلك ایشی کتمز میدی از پیشم

زهد رندان نوآموخته راهی بدهیست　　من که بدنام جهانم چه صلاح اندیشم

تازه رندلر صوفیلق یولی قودیکن ناخوش　　بن که بدنام جهانم نه صلاح فکر ایدم

شاه شوریده سران خوان من بی سامان را　　زانکه در کم خردی از همه عالم بیشم

بن نظامسیزه اوقی سن بدلالر شاهی　　زیرا نقصان عقلده قمو خلقدن چوغم

بر جبین نقش کن از خون دل من خالی　　تا بدانند که قربان تو کافر کیشم

آلنکه ایله نقش خون دلیمدن بر بك　　تاکه سن کافر دینه بیله لر قربانم

اعتقادی بنما و بگذر بهر خدا　　تا ندانی که درین خرقه چه نادرویشم

بر عقیده بکا کوستر دخی کچ حق ایچون　　تاکه بو خرقه ده سن بیلمیه سن نه کیشم

شعر خوبنا د

کنده واوزاتیمه بغلودکلم حاشا کیم / بو قدر وار که کهی بر شیشه می بن نوشم

بن اولیم

من چرا باغ جهان ایجوی نفروشم / بن نیچون گلشن دنیایی جوه صاتمام

بویله مضرب اوره کر عشق نغمین مطرب بزم اریه

تازه رندلو صوفیلق یولنی قودکن ناخوش

بولی

خردی

دینه　　مذبوحم

شعر خوبنا د من ای باد بر یار بخوان　　که ز مژگان سیه بر دل جان زد نیشم

نظم خوبنادم ایلت دوسته اوقی ای یل　　کیم قرا کرپکی جان عرقیمه اوردی نیشم

دامن از دشحهٔ خون دل من درهم چین　　که اثر در تو رسد گر بخراشی ریشم

خون بغرم اثر ندن اتکك درد دیو شود　　کم ابرد ساکه اثر طرمله سنك کر یسادم

من اگر رندم و گر شیخ چه کارم با کس　　حافظ راز خود و عارف وقت خویشم

بن اگر صوفی و مستم نه ایشم وار کسله　　کندو سرم خواجه سی کندو زمانم عارفیم

فاعلاتن　　فعلاتن　　فعلاتن　　فعلات

گر ازین منزل غربت بسوی خانه روم　　دیگر آنجا که روم عاقل و فرزانه روم

گر بو غربت یکادن خانه یکا کیدرسم　　اول یره داخی کیدم عاقل و فرزانه کیدم

زین سفر گر بسلامت بوطن باز رسم　　نذر کردم که هم از راه بمیخانه روم

گر بو یولدن ایریشم بینه سلامت اوغه　　بولدن اندمکه نذر میکده یه اوبجه کیدم

تا بگویم که چه کشفم شد ازین سیر سلوك　　بر در میکده با بربط و پیمانه روم

تا دییمکم نه اولوب بو کید یشمدن ظاهر　　ساز و جامیله در میکده یه بن کیدم

آشنایان ره عشق گرم خون بخورند　　ناکسم گر بشکایت بر بیگانه روم

عشق طریقنی بیلنلر ایچه قانیمی اگر　　گر شکایتله وادم اجنبی یه نامردم

چند چند از پی کام دل دیوانه روم　　بعد ازین دست من و زلف چو زنجیر نگار

بعد ازین سلسله وش زلف نگارله بنم ال　　نیجه بر کام کوکل اردنه دیوانه کیدم

گر ببینم خم ابروی چو محرابش باز　　سجدهٔ شکر کنم وز پی شکرانه روم

گر کوریرسم ینه محرابی اگری قشین　　سجدهٔ شکر ایدم آد بجه ده شکرانه کیدم

جان طاریه سیه کوزیکی اوردی نیشم / تن یدو بکدرم بکنده

کوردیشم یادم دیبکدر / وار کسله

بن اگر صوفی و مستم نه ایشم / کندو سرم خواجه اوزدمیمین عارفیم

غربت

باب میخانه یه بن ساغر و سازیله کیدم

گر شکایت ره عشق

گر شکایت وادم ناکس و بیگانه کیدم

چی

حرم ان دم که چو حافظ بتولای وزیر … سرخوش از میکده با دوست بکاشانه روم

قوتلو اول دمکه خواجه کبی وزیر عشقیله … مست اولوب میکده دن خانه یه دوستیله کیدم

فاعلاتن فعلاتن … فعلاتن فعلن

کرچه افتاد ز زلفش کرهی در کارم … همچنان چشم کشاد از کرمش میخواهم

کرچه زلفندن ایشم بر دوکیمه دوشدی بنم … فتحی امیدین آنوکچون کرمندن دیلرم

بطرب حمل مکن سرخی رویم چون جام … خون دل عکس برون میدهد از رخسارم

جام کبی شنلکه حمل ایتمه یوزم قیرمزیسین … ویرر عکسنی یوزمدن بنم اول خون دلم

پردهٔ مطربم از دست برون خواهد برد … آه اکر زانکه درین پرده نباشد بارم

ایلتیسر پردهٔ سازنده بنی دستمدن … آه اکر شویله که بو پرده یه اولمزسه اذنم

پاسبان حرم دل شده ام شب همه شب … تا درین پرده جز اندیشهٔ او نکذارم

اولویم بکجی شب دل حرمینه هرشب … فکر یارک غیری ناکم بو اداده قومیم

دیدهٔ بخت بافسانهٔ او شد در خواب … کو نسیمی ز عنایت که کند بیدارم

فقرهٔ یادیله بخت کوزی کیدوب اویقوی … لطف حقدن قنی بر یلکه ایده ایقاظم

منم آن شاعر ساحر که بافسون سخن … از نی کلک همه قند و شکر میبارم

بن او ساحر شعرا ایمکه سوزم سحریله … نی قلمدن همه آن طتلو شکر یاغدیریرم

بصد امید نهادم درین بادیه پای … ای دلیل دل کم کشته فرو مکذارم

یوز امیدیله بو صحرایه ایاق بن قویدم … ضایع اولمش کوکلک رهبری ترک ایتمه اوزم

چون منش در کذر باد نمی یارم دید … با که کویم که بکوید سخنی با یارم

چون کوجم کورمکه بو قیل کچیدنده یاری … کیمه دیمکه دیه دلبره بر سوز بنکم

دوش میکفت که

(حاشیه: رخسارم — خوش ب / تا اولایه انک فکری نک اخر قومیم — ای کم اوتمشلر رهبری قوی عجه ایله کوم — کیمه دیمکه دیه بر سوز بجی یاره بودم)

دوش میکفت که حافظ همه رویست و ریا … بجز از خاک درت با که بکو در کارم

دون کیجه یاد ایدی کم خواجه هب وجه ریا … کیمه دی خاک درکدن دیکره مربوطم

مفعول فاعلات … مفاعیل فاعلات

من دوستدار روی خوش و موی دلکشم … مدهوش چشم مست و می صاف بیغشم

بن وجه خوش و دل چکیجی قیل محبیم … حیران چشم مست و می صاف و خوشلویم

کفتی ز سر عهد ازل یک سخن بکوی … انکاه کویمت که دو پیمانه درکشم

دیدک که سر عهد ازلدن بر کلام … اول دم دیرم سکا که ایکی باده ایچرم

در عاشقی کریز نباشد ز ساز و سوز … استاده ام چو شمع مترسان ز آتشم

عاشقلق ایچره یوق کوتیرک سازدن سوزدن … قوردقمه عشق اودیله اوزم موجه هو دمشم

من آدم بهشتیم اما درین سفر … حالی اسیر عشق جوانان مهوشم

بن جنت اهلیم ولی بو راه دینده … شمدی اسیر عشق جوانان مهجه بیم

بخت ار مدد دهد که کشم رخت سوی دوست … کیسوی حور کرد فشاند ز مفرشم

کر بخت مدد ویره سه چکم دوسته یکانیات … کیسوی حوری سیلکه بنم توزد دوشکم

شیراز معدن لب لعلست و کان حسن … من جوهری مفلسم ازان رو مشوشم

لعلین دوداقلو لر یری خوبلق یری شیراز … بن زر زوکورد بیم اوایچون تودشی بوزیم

از بس که چشم مست درین شهر دیده ام … حقا که می نمیخورم اکنون و سرخوشم

بو شهر ایچنده چوق کوزی مست کوردکم ایچون … ایچم شراب شمدی و حق بوکه سرخوشم

شهریست پر کرشمهٔ خوبان ز شش جهت … چیزیم نیست ورنه خریدار هر ششم

بر بلده در کرشمه کی یکادن خوب ادالی چوق … یوق باکه نسنه یوقسه قموسی آلوردایدم

(حاشیه: مربوطم — بیغشم — بن خوش لقا و دل چکیجی قیل محبیم — عهد — سکاکه — دورشم — مفرشم — وسرخوشم — کوزی مست کوردیکم ایچون — ز شش جهت — یوق نسنه باکه آلوردیم یوقسه هر التیسنی — یوق باکه نسنه یوقسه الوردم هپسینی)

طوتم انوکچون اینه بن اهی کم جکم

حافظا عروس طبع مرا جلوه ارزوست ... آیینهٔ ندارم ازان اه میکشم

طبعم کلینی خواجه بنم شبوه ارزولر ... طوتم بر آینه کم اوانجون آهی جکرم

حافظ زناب فکره بی حاصل بسوخت ... ساقی کجاست تا ز ندابی بر آتشم

بیهوده فکری اسیلکدن خواجه یانوب ... تا قنده ساقی اتشیمه صو ووره بنم

فاعلاتن فعلاتن ... فعلاتن فعلات

ما برادیم شبی دست و دعایی بکنیم ... غم هجران ترا چاره ز جایی بکنیم

بر کیجه قالدیرهلم ال و دعا ایلیه لم ... بر یکادن غم هجرانکه چاره ایده لم

دل بیمار شد از دست رفیقان مددی ... تا طبیبش بسر آریم و دوایی بکنیم

کندی الدن دل بیمارم ایدن امداد دوستلر ... بر حکیم تا کتوروب باشنه چاره ایده لم

انکه بی جرم برنجید و بتیغم زد و رفت ... بازش ارید خدا را که صفایی بکنیم

اولکه صوچسز کو جنوب سیفله اوردی کندی ... حفظ اتی کتورلك ذوقی بنه ایلیه لم

مدد از خاطر رندان طلب ای دل ورنه ... کار صعبست مبادا که خطایی بکنیم

استه همت ستانه کو کلدن مدد ای دل یوخسه ... اولمیه عشق ایشی تا کوج و خطا ده ایده لم

در ده نفس کز و سینهٔ ما تبکده بود ... تیر اهی بکشاییم و غزایی بکنیم

نفس بولنده که بنم سینه حرارت بردی ... بر اه او قین اجالم جنك و غزاده ایده لم

خشك شد بیخ طرب راه خرابات کجاست ... تا دران اب و هوا نشو و نمایی بکنیم

ذوق کوکی اولدی قوری قنده ده میکده که ... تا کم اول اب و هواده تر و تازه ایده لم

سایهٔ طائر کم حوصله کاری نکند ... طلب سایهٔ میمون همایی بکنیم

مرغ بی حوصله نك کولکه سی بر ایش اغمز ... بر هما سایه بلند همت ارادی استیه لم

قوردسفسزد بکدد کوکی قوسقلو قوشبس سایه م بر ایش اغمز نخ

دلم از پرده بشد

هجه

دلم از پرده بشد حافظ بهجه کجاست ... تا بقول و غزلش ساز و نوایی بکنیم

پرده دن جقدی کوکل قنده دیلی طتلو خواجه ... تا صفایی غزل و قول ایله ایلیه لم

فاعلاتن فاعلاتن ... فاعلات

ما ز یاران چشم یاری داشتیم ... خود غلط بود آنچه می پنداشتیم

بز امید طوتدق حبیبلردن وفا ... اولکه بز ظن اتدك ایش هب خطا

تا درخت دوستی کی بر دهد ... حالیا رفتیم و تخمی کاشتیم

تا نجل دوستلق اغاجی بر ویره (بیمش) ... تخمی بز اکدك و کتدك حالیا

نکتها رفت و شکایت کس نکرد ... جانب حرمت فرو نگذاشتیم

کجدی جوق ایش اغدم شکوا کسه ... اغدك اعزازیکا سین ترك بکا

کفت و کو ایین درویشی نبود ... ور با تو ماجراها داشتیم

سوز و صاوا ایین درویشلك دکل ... بو قسه سنله واراید جوقی ماجرا

شیوهٔ چشمت فریب و جنك داشت ... ما ندانستیم و صلح انکاشتیم

کوزینکك طوردی طوترش مکر و جنك ... بیلمدك ظن ایلدك کایلر وفا

کلبن حسنت نخود شد دلفروز ... ما دم همت بر آن بکماشتیم

دلفریب حسنك دکلدر کندودن ... بن دم همت حواله اتدك اکا

کفت خود دادی بما دل حافظا ... ما محصل بر کسی نگماشتیم

دیدی سن ویردك کوکل بکا خواجه ... قومدق تحصیله بر کمسه بو کا

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

ادزوست

آینه

ساقی نره ده اوره براب نار آتشم

بر کیجه قالدیرهلم ال و دعاده ایده وز

هجر یکك قیغوسنه بر یکادن چاره ایده وز بکنیم

دوستلر

عشق ایشی اولمیه تا کوج و خطاده ایده لم

غزایی

قنده که میخانه بولی

ده

داشتیم

شتیم

تاجاه

نکذاشتیم

بکا

بنود یا کا

وفا

کلبن کل او جانجی

بو کا

تا صفا قول و غزل نغمی ایلیه لم

مرحبا طایر فرخ پی فرخنده پیام　　خیر مقدم چه خبر یار کجا راه کدام

مرحبا ای خبری قوتلو کشی روشن یا　　قوتلو کلمك نه خبر قنده کوزل یولنه نکا

یارب این قافله را لطف ازل بدرقه باد　　که ازو خصم بدام آمد و معشوقه بکام

اول بو قافله نك لطف ازل رهبری حق　　کلدی دشمن اغه آندن و کوزل کامه زیرا

ماجرای من و معشوق مرا پایان نیست　　هرچه اغاز ندارد نپذیرد انجام

بن ایله یاریمك ایشنه نهایت یوقدر　　هر نه کم طوتمیه اولك صوکده قبول اولمز انکا

زلف دلدار چو زنار همی فرماید　　برو ای خواجه که شد بر تن ما خرقه حرام

چونکه یار زلفی بزی دعوت ایدر زناره　　وار یوری کا اولدی حرام جسمزه خرقه خواجا

مرغ روحم که همی زد ز سر سدره صفیر　　عاقبت دانهٔ خال تو فکندش در دام

مرغ روحم که مدام سدره دن اوردی صدا　　دانهٔ خالك آنی صوکنده براغوبدر کا اغا

گل ز حد برد تنعم بکرم رخ بنمای　　سرو مینا ز دو خوش نیست خدا را بخرام

کبریا گل حددن آشردی رخ کوستر لطفا　　نازلنو سروی دکل خوش نیجه صالین لطف خدا

چشم خونبار مرا خوب چه در خور باشد　　من له یقتل داء دنف کیف ینام

نه سزا باغدیریجی قان کوزیمه اویقو بنم　　قورقلو دردا اوزن کسه نیجه اویویه تا

تو ترحم نکنی بر من بی دل گفتم　　ذاك دعوای وهاانت وتلك الایام

سن بن عاشق اوزرینه دیدم امزسین رحم　　ادعام بو وسن اشته و بو کونلر اشتا

حافظ ار میل بابروی تو دارد شاید　　جای در گوشهٔ محراب کنند اهل کلام

خواجه گل قاشیکه میل ایلر بسه شایسته　　اهل سوز ایلیه لر گوشهٔ محرابده جا

مفعول　فاعلات　مفاعیل　فاعلات

ما بیغمان مست

ما بیغمان مست دل از دست داده ایم　　همراز عشق و همنفس جام باده ایم

بز مست بیغم و زدست کوکلی ویرمیشز　　همراز عشق و هم میه دمساز ده او لمیشز

بر ما بسی کمان ملامت کشیده اند　　تا کار خود ز ابروی جانان کشاده ایم

حق قیلدی طعنی اوستومزه جکدی خلق بزم　　تا یار قشندن اوز ایشیمز بز کا آچمشز

ای گل تو دوش داغ صبوحی کشیده　　ما آن شقایقیم که با داغ زاده ایم

دون کیجه گل صبوحی قدح داغی چکمشك　　بزلر او لاله یوزکه او داغیله طوغمشز

پیر مغان ز توبهٔ ما گر ملول شد　　گو باده صاف کن که بعذر استاده ایم

اولدیسه توبه مزدن او پیر مغان ملول　　دی صاف ایله سن میی بز عذره طورمیشز

کار از تو میرود مددی ای دلیل راه　　انصاف میدهیم که از ره فتاده ایم

سندن بتر ایش ایت مددای یول قلاغوزی　　انصافی ویریز بز که برایشدن کدوشمیشز

چون لاله می مبین قدح در میان کار　　این داغ بین که بر دل پر خون نهاده ایم

ایش اورته سنده لاله جه سن کورمه جام و می　　بو داغی کور که طوب طلو قان بغره قومیشز

گفتی که حافظ این همه رنگ و خیال چیست　　نقش غلط مخوان که همان لوح ساده ایم

دیدك که سن بخواجه بو دنك رنك خیال ندر　　خط بکلش او قوما که همین لوح یومیشز

مفاعیلن　مفاعیلن　فعولن

مژده بر دل ز نوك غمزه تیرم　　که پیش چشم بیمارت بمیرم

اوقی اوجندن بنم بغریمه اورمه　　که تا خسته کوزلك او کنده اولم

نصاب حسن در حد کمالست　　زکاتم ده که مسکین و فقیرم

کمال حدده در خوبلق نصابی　　بکا ویر کم زکات مسکین فقیرم

بز مست بیغم و کوکل دسته ویرمیشز

عشق سر داشی و باده یه همدم اولمیشز باده

تا یار قشندن اوز ایشیمز ناکه آچمشز

بعذر استاده ایم

ات سو یله صافی باده کو بز عذره طورمیشز

حق و ویریز که راه عملده دوشمیشز

دیدك بو دکلو رنك و خیال خواجه کم ندر

بکلش او قومه خطی همان لوح یومیشز

سوزاو جین بغره او ورمه او قدر ادیمم

اوکنده

زکات ویر بکا مسکین و فقیرم

رهبری فیض ازل اولدی بو کاروانه خدا کلدی اندن کوزه کامه کوره دشمنه اغا

ایدر کفره شها کا اولدی حرام جسمزه خرقه خواجا

اوردی اصلا

خوش دکل نازلنو سروی صالین خدا

ینام

دردی اوزن و قورقی کسه نیجه اویویه تا

هر صبح و مساده

من ان مرغم که هر شام و سحرگاه　　ز بام عرش می آید صفیرم

بن اول قوشم که هر صبح و مساده　　کلوده عرشدن طاق صوت و صفیرم

قدح پر کن که من در دولت عشق　　جوان بخت جهانم گرچه پیرم

قدح طولدر کا بن عشق دولتنده　　کوزل بختلو یکیدم گرچه پیرم

چنان پر شد فضای سینه از دوست　　که فکر خویش گم شد از ضمیرم

اوده صحرای سینه طوبطولو بار　　ضمیرمده که اوز فکرم اولوب گم

مبادا جز حساب مطرب و می　　اگر حرفی کشد کلك دبیرم

حساب سازو میدن اولمسون غیر　　اگر بر حرف یازه کلك کرامم

در آن غوغا که کس کس را نپرسد　　من از پیر مغان منت پذیرم

او محشر کونیکم صورمز کسه کس　　تشکر پیر میدن بن ایدردم

چو طفلان تا کی ای زاهد فریبی　　بسیب بوستان و شهد و شیرم

بنی صوفی او شانجه الدار اینده دك　　سدو المای و بال باغ ایرم

قراری کرده ام با می فروشان　　که روز غم بجز ساغر نگیرم

تعهد می فروشانله ایدم　　که جامین غیری غم کوننده طوتم

خوشا آن دم که استغنای مستی　　فراغت بخشد از شاه و وزیرم

نه خوش اولدمکه سرخوشلق غناسی　　وزیر شاهدن الچکمه ایدم

فراوان گنجها در سینه دارم　　اگرچه مدعی بیند حقیرم

طوتادم سینه م ایچره جوق خزینه　　کوردسه کر عدو صورتده خوردم

من آنگه برگرفتم دل ز حافظ　　که ساقی گشت یار ناگزیرم

اوده صحرای سینه طوبطولو یار در که کندم فکری خاطردن اولوب گم

اوده ك

ثنا پیر مغاندن بن ایدردم

بالضروری یار ساقی اولدی اکا دیمکدر

بن اولدم خواجه دکسدم امیدی　　کاکا یار اولدی ساقی بالضروردم

٦

مفعول　فاعلات　مفاعیل　فاعلات

من ترك عشق شاهد و ساغر نمیکنم　　صد بار توبه کردم و دیگر نمیکنم

بن عشق دلبر ایله قدح ترکین ایلمم　　یوز کره ایلدمده رجوع داخی اغزم

باغ بهشت و سایهٔ طوبی و قصر حور　　با خاك کوی دوست برابر نمیکنم

باغ ارمله سایهٔ طوبا و حور برین　　طپراق سمت یارله بن دنکدش ایلمم

تلقین درس اهل نظر یك اشارتست　　گفتم کنایتی و مکرر نمیکنم

عشق اهلنك اوقوتمسی درس بر غمزدر　　بر نکته سویلدم سکه تکرار اغزم

شیخم بطیره گفت برو ترك عشق کن　　محتاج جنگ نیست برادر نمیکنم

ترك ایله عشقی دیدی بکا غفله خواجه　　حاجت دکل نزاعه قرنداشم اغزم

این تقویم تمام که با شاهدان شهر　　ناز و کرشمه بر سر منبر نمیکنم

بو صوفیلق یتر که بکا شهری یارله　　کرسی بشنده شیوه و ناز ینکه اغزم

هرگز نمیشود ز سر خود خبر مرا　　تا در میان میکده سر بر نمیکنم

اولمز همیشه کندو بشیمدن خبر بکا　　میخانه ایچره تا که بشی یوجه ایتمیم

ناصح بطنز گفت حرامست می مخور　　گفتم بچشم گوش بهر خر نمیکنم

طعنیله دیدی با کر خواجه ایچمه می حرام　　دیدم باش اوزره هر اشکه قولاق ایتمزم

پیر مغان حکایت معقول میکند　　معذورم ار محال تو باور نمیکنم

پیر مغان نصیحت ایدر عاقلانه چه　　عذرم قبول محالکه کر اینان ایتمسم

حافظ جناب پیر مغان جای دولتست　　من ترك خاك بوسی این در نمیکنم

بن اولدم خواجه دن قالدردم امید　　کاکا یار اولدی ناخواه ساقی جم

بن ترك عشق و دلبر له جام ساغر ایلمم　　اندم هزار کره رجوع داخی ایلمم

دلبر محلی خاکی ایله دنکدش ایلمم

بطنز

ناصح مرتوعه جواب　　اوصلوجه بر ایکده ایلر حکایتی　　عذرم قبول خلاف سوزیکه کرایناغسم

بیر مغان اشیکی خواجه اعتباری بوقابو خاکپوسنی بن قومق ایتمزم

مفعول مفاعیل مفاعیلن فعولن

ما درس سحر در سر میخانه نهادیم محصول دعا در ره جانانه نهادیم

بز درس طلبی میکده سوداسنه قویدق محصول نیازی ده کوزل یولنه قویدق

در خرمن صد عالم و عاقل زند آتش این داغ که ما بر دل دیوانه نهادیم

بو آتش اورر عالم و عاقل چینه بو داغیکه دیوانه کوکل اوستنه قویدق

سلطان ازل کنج غم عشق بما داد تا روی بدین منزل ویرانه نهادیم

ویردی بزه سلطان ازل کنز غم عشق اندن بروکم یوز بو خرابخانه یه قویدق

در خرقه ازین بیش منافق نتوان بود بنیاد ازین شیوهٔ رندانه نهادیم

بوندن اوله مز اوله زیاده خرقه ده صوفی انک عملین بو نکیجوده مسلکه قویدق

در دل ندهم ره پس ازین مهر بتانرا مهر لب او بر در این خانه نهادیم

ویرمم دله بوندن اوته یول سومکه دلبر انک لب مهرین بو کوکل بابنه قویدق

آن بوسه که زاهد ز پیش دست بما داد از روی صفا بر لب پیمانه نهادیم

اول بوسه که زاهد بزه ال اوپکه ویردی عشرت بکادن انی لب ساغره قویدق

المنة لله که چو ما بی دل و بی دین بود آنرا که خرد پرور و فرزانه نهادیم

منت حقه کم بز کبی بی دین و دل ایمش اول کسکه عقل پرور و فرزانه جه قویدق

چون میرود این کشتی سرگشته که آخر جان در سر آن گوهر یکدانه نهادیم

بو کهنه کمی نیجه لین کیده بیلور صوکنده کیم جانی اوردر دانه کوزل عشقنه قویدق

قانع بخیالی ز تو بودیم چو حافظ یا رب چه گدا همت و بیگانه نهادیم

یانه گدا همت و بیگانه یه قویدق سنون خواجه وش

طلبی

بوز عاقل و عالم چینه اوداور اورردر

بوداغکه دلی کوکلمزک اوستنه اوردق

بنیادنی بو شیوه ایچون مسلکه قویدق

مهر بتانرا

کشته

کمی

سنون خواجه وش راضی ایدک باری خیاله بیگانه طبع همتی یوقلوغنه قویدق

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن

خیال روی تو بر کارگاه دیده کشیدم بصورت تو نگاری ندیدم و نشنیدم

خیال یوزیکی بن کارگاه دیده یه چکدم سنک شکل کوزلجه بن نه کوردم نه اشتدم

امید خواجگیم بود بندگی تو خواستم هوای سلطنتم بود خدمت تو گزیدم

امید خواجگلک واردی استدم قوللک اولم وار ایدی سلطنت ارزوسی خدمتک دیلادم

اگرچه در طلبت همعنان باد شمالم بگرد سرو خرامان قامتت نرسیدم

ارامده سنی دیر گیدا شمالیله گرچه تو زینه سرو خرامان بوییکه ایریشمادم

امید در شب زلفت بروز عمر نبستم طمع بدور دهانت ز کام دل ببریدم

صجک شبنده حیاته کونی اومی بغلمدم بن فلک دمنده مرام کوکلدن ارزومی کسدم

کناه چشم سیاه تو بود کردن دلخواه که من چو آهوی وحشی ز آدمی برمیدم

قراکوزک و دل ایچی کردانک صوچیدرکم بشردن آهوی وحشی کبیجه که اورکدم

ز شوق چشمهٔ نوشت چه قطرها که فشاندم ز لعل باده فروشت چه عشوها که خریدم

عسل بکادن سوکدن نه قطره لر بیره صچدم خمر صتان دوداغکدن نه عشوه لر دله الدم

ز غمزه بر دل ریشم چه تیرها که کشادی ز غصه بر سر کویت بارها که کشیدم

برالو بغریمه او قلر که غمزه دن اوردن سن سر کویکده المدن نه بار دیو کده چکدم

ز کوی یار بیار ای نسیم صبح غباری که بوی خون دل ریش از آن تراب شنیدم

سحر نسیمی کتور بر غبار کوزل یکه دن سن یرالو دل قنی عطرین که اول غباردن اشتدم

چو غنچه بر سرم از کوی او گذشت نسیمی که پردهٔ دل مسکین ببوی او بدریدم

چکدم

خیال یوزیکی دکان دیده یه چکدم

نه کوردم سنک اسا کوزل نه اشتدم

کوزلجه بن

دیلادم

هوای سلطنتم واردی خدمتک دیلادم

نرسیدم

کیدا شم

بر ابریدم

بن کوکلدن

دلخواه

اورکدم

قطرها نه جلوه لر

دله الدم

کویکده

یکادن غباردن

که پردهٔ دل سکینک اول عطر ایله پرتدم

باش اوزره غنچه جبریل کبی کوزلیکادنکم   غریب کوکل اوزدنن و بویله پردهٔ پرتدم

بخاک پای توسوکند و نور دیدهٔ حافظ   که بی رخ تو فروغ از چراغ دیده ندیدم

تراب پایکه آندم و خواجه کوزی نورینه   ضیا کوزی چراغندن کبی رخک کورمادم

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

ما بدین در نه پی حشمت و جاه امده ایم   وز بد حادثه اینجا بپناه امده ایم

بز بو بابه اولولق منصبه کلمش دکلوز   بو یره بد حادثه دن بز صغنه کلمش ایدوز

ره رو منزل عشقیم و ز سرحد عدم   تا باقلیم وجود این همه راه امده ایم

منزل عشقه بز زیولجی عدم سرحددن   تا بودك بولکه وجود اقلیمنه کلمش ایدوز

سبزهٔ خط تو دیدیم و ز بستان بهشت   بطلبکاری این مهر گیاه امده ایم

سبزهٔ خطکی بز باغ ارمدن کوردك   بو محبت اوتونی استکله کلمش ایدوز

با چنین گنج که شد خازن او روح امین   بگدایی بدر خانهٔ شاه امده ایم

بو نجلك کنزله بز خازنی کا اولدی جبریل   فقر له خانهٔ شاه قاپوسنه کلمش ایدوز

لنگر حلم تو ای کشتی توفیق کجاست   که درین بحر کرم غرق گناه آمده ایم

فیض حق قنده که راحت اوله سین ای زورق (فالیون)   بو کرم بحرنه کم غرق صوچه کلمش ایدوز (جرمه غریق)

اب رو میرود ای ابر خطاشوی بباد   که بدیوان عمل نامه سیاه امده ایم

صوچ یویان ابر یاغدر کیده یوز یوز صویمز   کم عمل عرصه سنه نامه سیاه کلمش ایدوز

حافظ این خرقهٔ پشمینه بینداز که ما   از پی قافله با آتش آه امده ایم

خواجه ترك ایت بو ریا خرقه سنی زیرا کی بز   اردلرنده بولرین اه اودیله کلمش ایدوز

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

تراب پایکه اندم و نور دیدهٔ حافظ

ندیدم

هر نه محلده که برك و نوا بازلمش اولسه
نعمتك کمالی مراد و برك و ساز دخی کذلك
قونغه احضار اولنن طعام مراد اولنور

بو نجه یول تا که وجود اقلیمنه کلمش ایدوز

منزل
یولجی

بو محبت اوتینك استکنه کلمش ایدوز

نسخه
تا بو بیله کنزیله که جبریل انکا اولدی خازن

بو یم لطفه که بز غرق گناه کلمش ایدوز
ای زورق

ای بو یاه جرمی یو باغ یاغ کیده بور بور صویمز
کیده یوز یوز صویمز

خرقه
اردلرندن

نسخه
ات خواجه بو ریانی طون رها زیرا که بز
خلف کاربانندن اوداهله کلمش ایدوز

فصل ماناکو بیم بدوبن

ما نکوییم بد و میل بناحق نکنیم   جامهٔ کس سیه و دلق خود ازرق نکنیم

ناسزا ایتمیه لم هم کونی سوزدن دیمه لیم   کس یوزین قاره و کوك خرقه مزی ایتمیه ونلم

عیب درویش و توانگر بکم و بیش بدست   کار بد مصلحت انست که مطلق نکنیم

فقر و باییکم وار تقله عیب ایتمه کونی   ایش اوردکم بد ایشی مطلقا بز ایتمیه لیم

خوش برانیم جهان در نظر راه روان   فکر اسب سیه و زین مغرق نکنیم

سوره لم یولجیلر اوکنده کوزل قالقیده رق   یا غیراطلو طونانوق فکر ایری ایتمیه ونلیم

رقم مغلطه بر دفتر دانش نکشیم   سر حق باورق شعبده ملحق نکنیم

حکمیز خط غلط علمیزین دفترینه   حقه باز صحیفه ملحق سر حق ایتمیه ونلیم

زاهد ار منع من از باده کند آن بهتر   کالتفاتش بمی صاف مروق نکنیم

میدن ایلرسه منع صوفی بزی اولی یکدر   کالتفات اکرمی صافی رواقله ایتمیه ونلیم

شاه اگر جرعهٔ رندان نه بحرمت نوشد   هیچ کارش ز سر صدق بر ونق نکنیم

جرعهٔ رندلری شاه حرمتیله ایچمزسه (گر ایچمز)   دو غریلقدن یکا رونقله ایشین ایتمیه ونلیم

آسمان کشتی (مستری) ارباب هنر میشکند   تکیه آن به که برین بحر معلق نکنیم

اوغرادر ضربه فلك اهل معارف گمیسین   بو معلق یمه اول یك که طیان ایتمیه ونلیم

گر بدی گفت حسودی و رفیقی رنجید   کو تو خوش باش که ما گوش باحمق نکنیم

بر حسود بر کوتی سوز دیسه کوچنسه بر (دوست)   سن دی انکا که خوش اول احمقه قولق ایتمیه ونلیم

حافظ از خصم خطا گفت نگیریم برو   ور بحق گفت جدل با سخن حق نکنیم

گر خصم دیسه خطا طو تموز انی خواجه بز   دیدیکی گر حقسه حق سوزه لج ایتمیه هم ونلم

مفاعیلن   مفاعیلن   مفاعیلن   مفاعیلن

نسخه
نا حق نکنیم
نسخه
ناسزا ایلمیز هم کونی سوز دیمیوز
کس یوزین قاره و کوك خرقه مزی ایلمیوز
نسخه
کس اوین قاره و کوك خرقه مزی ایلمیوز
نسخه
نه بر کس قاره و کوك خرقه نه
بد و عیب ایتمه کم وار تقله فقر و غنا
مصلحت اولکه بد ایش مطلقا بز ایتمیه لیم
ابری تورکی جا غر سغه دیرلر
سوره لم سالکلر اوکنجه کوزل اوینه ده رق
خنبو مصراع تحریر اولنه

علمیزین

صدقدن بکا ایشین رونقله ایتمیه ونلیم

هنر

سن خوش اول دی انکا بز کا حمقه کوش الیمیوز
ایتمیه ونلیم

که اوز جانم کبی سمتی احبابنی بن طوتم

مرا عهدیست با جان که تا جان در بدن دارم　　هواداران کویش را چو جان خویشتن دارم

بنم وار یاریله عهدم مدام کم جان وتن طوتم　　محلّه سینك احبابنی اوز جانم کبی طوتم

صفای خلوة خاطر ازان شمع چگل جستم　　فروغ چشم و نور دل ازان ماه ختن دارم

یالنجی کوکلمك ذوقین کوردیم اول چکل　　اومهتاب ختندن نور دل شوقی بصر طوتم

بکام و آرزوی دل چو دارم خلوتی حاصل　　چه فکر از خبث بدگویان میان انجمن دارم

دل آرزوسی مرادنجه باکه حاصل چون یالنجی　　کوتی سوز سویلین جمعی میاننده نه خوف طوتم

گرم صد لشکر از خوبان بقصد دل کمین سازند　　بحمد الله والمنّه بتی لشکرشکن دارم

کوکل صیدینه یوز عسکر قوردسه یوسی خوبلردن　　ثنا و حمد الله بر صنم عسکرصیدر طوتم

خدارا ای رقیب امشب زمانی دیده برهم نه　　که من با لعل خاموشش نهانی صد سخن دارم

بو شب یوم کوزیکی بردم خدا ایچون بری دوشمن　　کانك خاموش لبیله بن خفی یوزدکلو سوز طوتم

چو در گلزار اقبالش خرامانم بحمد الله　　نه میل لاله و نسرین نه برگ نسترن دارم

چو یادین عزّی باغنده خرامانم بحمد الله　　نه آل کل لاله یه میل و نه اردواله بن طوتم

الا ای پیر فرزانه مکن منعم ز میخانه　　که من در ترك پیمانه دلی پیمان شکن دارم

بنی منع ایتمه کل میخانه دن ای پیر عاقللو　　که ترك ایتمکده جامی توبه صیر بر کوکل طوتم

شراب خوشگوارم هست و یاری چون نگارم هست　　ندارد هیچ کس یاری چنین یاری که من دارم

سیکیجی خوش شرابم وار و یارم کبی یارم وار　　کیمسنه بویله یار طوتمز که اول یاری که بن طوتم

مرا در خانه سروی هست کاندر سایه قدش　　فراغ از سرو بستانی و شمشاد چمن دارم

سزد کز خاتم لعلش زنم لاف سلیمانی　　چو اسم اعظمم باشد چه باك از اهرمن دارم

سزادر مهر لعلندن سلیمانلق لافین اورسم　　چون اوله اسم اعظم باکه جنیدن نه خوف طوتم

برندی شهره شد حافظ پس از چندین ورع لیکن　　چه غم دارم که در عالم امین الدین حسن دارم

بونجه زهد و صلاحدن صکره اولدی خواجه سنککله شهیر اما　　نه غم طوتم جهانده چون امین الدین حسن طوتم

فاعلاتن　فعلاتن　فعلاتن　فعلات

من که باشم که بر آن خاطر عاطر گذرم　　لطفها میکنی ای خاك درت تاج سرم

بن کم اولم که او خوش طبعی یکا　　چوق کرم ایلدك ای خاك درك تاج سرم

دلبرا بنده نوازیت که آموخت بگو　　که من این ظن برقیبان تو هرگز نبرم

سویله یار بنده نوازلیغی کیم اوکرتدی سکا　　بن بو ظنّی خصمانکه که همین ایلمزم

همتم بدرقهٔ راه کن ای طایر قدس　　که درازست ره مقصد و من نوسفرم

ای قدس مرغی بکا همتك ایت یولده رفیق　　زیرا کم یول ایره هم اسنك وهم نوسفرم

ای نسیم سحری بندگی من برسان　　که فراموش مکن وقت دعای سحرم

ای سحر بادی ایرشدرا کسن قوللوغمی　　ایتمه نسیان که صباح وقتی دعا میده بنم

خرم آن روز کزین مرحله بربندم رخت　　وز سر کوی تو پرسند رفیقان خبرم

قوتلو اولکون که لباس بغلیه یم بو یولدن　　صورالر سمتنك اوجندن که احبا خبرم

راه خلوتگه خاصم بنما تا پس ازین　　می خورم با تو و دیگر غم دنیا نخورم

کوستر ای خاص کوشکه یول بکا بوندن صوکره　　می سنکله ایچه یم داخی غم دنیا یمیه یم

پایهٔ نظم بلندست و جهانگیر بگو　　تا کند پادشه بحر دهان پر گهرم

بو جهه دن نظم کلام قدری جهانگیر دخی دی　　تا که پر جوهر ایده پادشه یم دهنم

حافظا شاید اگر در طلب گوهر وصل　　دیده دریا کنم از اشک و در او غوطه خورم

خواجه شایسته اگر جوهر وصل ارامده　　کوز یشندن ایدوب طالغه دخی انده یریم

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

مرا میبینی و دردم زیادت میکنی دردم / ترا میبینم و میلم زیادت میشود هر دم

بنی کوردکسین اول آنده قرق ایلرسین ای دردم / کوردیگم بن سنی اولور سکا هر دم فزون میلم

بسامانم نمی پرسی نمیدانم چه سر داری / بدرمانم نمی کوشی نمیدانی مگو دردم

دوزنلیکمی صوردمزسین نه سودا بیلمزم طونك / علاجیمه چالشمزسین بیلمزسین مکو دردم

نه راهست این که اندازی مرا برخاك و بگذاری / گذاری ادوبادم برسنا خاك و رهت گردم

نه یولدر بوکه خاکه اوزره بنی قویوب گیده سین / کوزبراو نه صور حالی خاك راهك اولایم

نه دامن دست از دامن بگیرم در رخاك وانگه هم / چو بر خاکم روان کردی بگیرم دامنت گردم

قوم دامنکی الدن مکر قرمده هم اول دم / چو اولا سنك روان قبریمه طوز دامنك طوتیم

فرو رفت از غم عشقت دمم دم میدهی تاکی / دمار از من برآوردی نمیگویی برآوردم

دم عشقك نیجه بی باطله دی نیچه بیدیدار سین / دعمزسین بردم الصولوق آلورسین بوتکلی اوجم

شبی دلرا بتاریکی ز زلفت بازمیجستم / رخت میدیدم و جامی ز لعلت بازمیجستم

قراکیلیغ زلفکده دادادم کوکلی بر شب / رخك کوردیدم جام لبکدن ایچیم بحدم

کشیدم در برت ناگاه و شد در تاب گیسوت / نهادم بر لبت لب را و جان و دل فدا کردم

سنی کوکسومه ناکاه چکدم ... / لبم قودم لبك اوزره و جان و دل فدا اتدم

بعزم سبزه و صحرا چو میکردی روان دیدما / سرانشک سرخ میکردم روان بر چهره زردم

قراك و سبزه قصدیله روان چو اوله سین سبز / صرصرگی یوزیم اوسته روان اولور قزل یاشم

تو خوش میباش با حافظ برو گو خصم جان میده / چو گرمی از تو میبینم چه غم از خصم دم سردم

خوش اولسن حافظیله او عدوی سویلیجان ور سن / چو سندن کوردم الطاف خصم بسویلدی نه غم

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

من نه آن رندم که ترك شاهد و ساغر کنم / محتسب داند که من کاری چنین کمتر کنم

بن نه اول کسمکه ترك نازه و ساغر ایدم / محتسب بلور که بویله ایشی بن کمتر ایدم

من که عیب توبه کاران کرده باشم سالها / توبه از می وقت گل دیوانه باشم گر کنم

توبه کارانه نیجه ییل بن که عیب اغش اولم / کر ایدم گل دوری میدن توبه دیوانه اولم

عشق دردانست و من غواص و دریا میکده / سر فرو بردم در آنجا تا کجا سر بر کنم

دانه انجو در عشق بن طالبم میکده / باشی طالدردم انکا آیا نه دم باشن چیقرم

من که از یاقوت و لعل اشك دارم گنجها / کی طمع در فیض خورشید بلند اختر کنم

بن که باشمده دُرّ و یاقوت خزینه طوترم / کوکبی عالی کونش فیضینه ارزو نیجه ایدم

من که دارم در گدایی گنج سلطانی بدست / کی طمع در گردش گردون دون پرور کنم

بن که بو خصوص لقدر کنز شاهی الده طوترم / نیجه دون پرور فلك دورینه ارزو ایلیم

لاله ساغر گیر و نرگس مست و بر من نام فسق / داوری دارم بسی یا رب کرا داور کنم

باده گیر لاله و نرگس مست و برمن نام فسق / چوق دعاوی طوترم یا کیمی حاکم ایدم

وقت گل گوئی که زاهد شو بچشم و سر ولی / میروم تا مشورت با شاهد و ساغر کنم

وقت گل درسك بکا کا اول صوفی کوز باشی اوستنه / لیك وارم شورت محبوب و جامیله ایدم

عاشقان را گر در آتش مینشاند لطف دوست / تنگ چشمم گر نظر در چشمه کوثر کنم

کر کورسه لطف یار عشاقی لایق آتشه / کر نظر اولم نظر کر کوثری عینه ایدم

گر چو بید بی ثمر ناگه چنین صاف شوم / بعد ازین از شرم روی گل کجا سر بر کنم

میوه سز سوکو نیجه ناکاه بویله ساده کر اولم / بعد ازین گل بوی شرمندن قنجه باشی قالدرم

[Marginal notes:]

منسی بلیم طوترسین سن کی صوره مزسین ... نه سودا بیلمزم و ادوکا صوره ... برخاك

دمار یعنی انتقام ... اوجم الدم یعنی ... بونکله انتقام الدك ... دم بالحدیجم غم عشقکدن الدك نیجه ...

اوستنه قرانك

فصل ...

توبه کر ... دیوانه اولم

انجو در عشق میکده دریا و طالبم ... باشی ... قالدیرم

خورشید

منت ایلیم ... ولاله و نرکس ... واسناد

کر قیلم ... نیجه باشی بوجه ایدم قالدیرم نسخه

شکست

چون صبا مجموعهٔ گل را باب لطف شکست   کج دهانان خوان کر نظر در صحیفهٔ دفتر کنم

چونکه گل کونجین صبا آب لطافتله بوزدی   کر دل اوقوبن نظر صحف کتابه کر ایدم

کرچه کرد آلود فقرم شرم باد از همتم   کر باب چشمهٔ خورشید دامن تر کنم

کرچه غرقم تو ز فقره همتمدن شرم اولم   کون بیکارینک صو بیله کر اتک بن یاش ایدم

عهد و پیمان فلک را نیست چندان اعتبار   عهد با پیمانه بندم شرط با ساغر کنم

یوق سمانک عهد و قولنه اوده کلو اعتبار   بغلویم عهدی قدحله شرطی ساغرله ایدم

باز کش یکدم عنان ای ترک شهر آشوب من   تا ز اشک و چهره راهت پر ز در و زیور کنم

جك کر و دیزکین بر آزای یار شهر آشوب من   تا یولك اشك و یوزمدن پر در و جوهر ایدم

شیوهٔ رندی نه لایق بود وضع را کنون   چون در افتادم چرا اندیشهٔ دیگر کنم

طوغرو خوشلق دکل حالیمه لایق شمدی بجك   چونکه بن دوشدم نیچون بر غیر افکار ایلیم

دوش میکفتند لعلت خنده میبخشد ولی   تا نبینم در دهان خود کجا باور کنم

دیدیلر دون کیجه لعلك بخش ایدر ده قند ولی   کورمینجه تا اوز اغزمده اینانا نیجه ایدم

کوشهٔ محراب ابروی تو میخواهم ز بخت   تا در آنجا صبح و شامی درس عشق از بر کنم

طالعمدن کوشهٔ محراب قاشك استرم   تا که صبح و شام اوبرده درس عشق از بر ایدم

من که امروزم بهشت نقد حاصل میشود   وعدهٔ فردای واعظ را کجا باور کنم

بن که بوکون با که جنت حاصلاتی وار اوله   واعظك یارینکه وعدینه اینانا نیجه ایدم

من غلام شاه منصورم نباشد دور اگر   از سر تمکین تفاخر بر شه خاور کنم

بن قولویم شاه منصورك بعید اولمز اکر   شاه مشرق اوزره قدرتدن کمال فخر ایلیسم

دوش لعلت عشوه میداد حافظ را ولی   من نه آنم کز وی این افسانها باور کنم

حافظه عشوه ویردی

حافظه عشوه ویردی دون کیجه لعلك ولی   بن دکل اوکه بو مثله اینانا اندن ایدم

زهد وقت گل چه سودا بست حافظ هوش دار   تا اعوذی خوانم و اندیشهٔ دیگر کنم

صوفیلق نه اردو د گل دورنده طوت اوصوای خواجه   تا اعوذی اوقویم ساکا و آخر فکر ایدم

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

مژدهٔ وصل تو کو کز سر جان برخیزم   طائر قدسیم و از دام جهان برخیزم

مژدهٔ وصلی فنی جان سوبسندن قالقم   بزم قدسی قوشیم دام جهاندن قالقم

بولای تو که کر بندهٔ خویشم خوانی   از سر خواجگی کون و مکان برخیزم

اوز قولم کر او قوسنك بایکه سوای حقیچون   سر نسر عالمه شاه اولمه هوادن قالقم

یارب از ابر هدایت برسان بارانی   پیشتر زانکه چو گردی ز میان برخیزم

حق هدایت بولوطندن بکا ابر کور دیغمور   اندن اوکدین که تو ز اسا ارالقدن قالقم

بر سر تربت من بی می و مطرب منشین   تا ببویت ز لحد رقص کنان برخیزم

قبرم اوجنده اوتورمه می و مطرب سز سن   تا قوقکله ایدرك رقص قبردن قالقم

کرچه پیرم تو شبی تنگ در آغوشم کیر   تا سحرگه ز کنار تو جوان برخیزم

کرچه پیرم بنی بر کیجه طوت قوجغکده بر شب   تا سحر وقتی یانکدن که جوان بن قالقم

خیز و بالا بنما ای بت شیرین حرکات   که چو حافظ ز سر جان و جهان برخیزم

قالق و کوستر بویك ای خوشجه رویشلو دلبر   خواجه وش تا هو سر جان و جهاندن قالقم

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلن

غماز شام غریبان چو گریه آغازم   بمویهای غریبانه قصه پردازم

غماز شام غریبه چون آهه بشلایم   حزینجه نغمله نو فقره پیدا ایلیهیم

بیاد یار و دیار انچنان بگریم زار | که از جهان ره و رسم سفر براندازم
اکثیله یار و دیار اویله اغلیم زاری | که بو له کتمه رسومین قوودن آطایم
من از دیار حبیبم نه از بلاد غریب | مهیمنا برفیقان خود رسان بازم
شهیریار دن ایم کوچه بلده دکلم | بنی رفیقلریمه یینه ایر کور ای تکریم
خدای را مددی ای دلیل ره تا من | بکوی میکده دیگر علم برافرازم
حقیچون ایت مددای یول قولاغوزی تا بن | که قالدیرم ینه میخانه یا که سنجاغم
خرد ز پیری من کی حساب برگیرد | که باز با صنمی طفل عشق میبازم
قجان بنم قوجه لقدن حساب طوتر عقلم | که ینه بر خوش اوشاقله محبت اوینارم
بجز صبا و شمالم نمی شناسد کس | عزیز من که بجز باد نیست دمسازم
بنی صبا و شمالدن دکرکمسی بیلمز | عزیزم ای که یلین غیری یوق ایقداشم
هوای منزل یار آب زندگانی ماست | صبا بیاد نسیمی ز خاک شیرازم
بزم حیات صویمز در هوای خانهٔ دوست | کتور صبا بکا خاک شیرازدن قوقسم
سرشکم آمد و عیبم بگفت روبا روی | شکایت از که کنم خانگیست غمازم
کوزم یشی کلوب عیبیمی یوز یوزه دیدی | او عده قووجی شکایت کیمدن ایده یم
ز چنگ زهره شنیدم که صبحدم میگفت | مرید حافظ خوش لهجهٔ خوش آوازم
سحرده زهره ساز ندن طیشتمدم دردی | صداسی خوش دیلی خوش حافظک مریدیم

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

هر چند پیر و خسته دل و ناتوان شدم | هرگه که یاد روی تو کردم جوان شدم
اولدم نه دکلو خسته دل و پیر و ناتوان | هر نه زمانکه یوزک ایدم یاد اولم جوان

شکر خدا که از مدد

دفیقلریمه ایرشد دیبنه یادم
علم
کوزلجه بر اوناشاعیله کشتی اوینایم
کس اکلامز بنی شفقه صبا و بوراز دن
سو دیکم بلین اخر کو بوق ایقداشم
بزم محله یار بادی آب دیرلکم
کتور تراب شیرازدن بکا عطر یادم
بار آب نکه
بوزیمه قرنشو کلوب کوزلتیم دیدی عیبیم
شکایتیمز بکاه او عده غمازم کیمدن
استمنم سحری ساز زهره دن دردایدی
نخ خواجه خوش یوز و خوش نجه اوازم

شکر خدا که از مدد بخت کارساز | بر منتهای همت خود کامران شدم
حمد اوله حقه هر نه دیلک حقدن ایلدم | اولدم صوکنده همتم اوزره که کامران
در شاهراه دولت سرمد بتخت بخت | با جام می بکام دل دوستان شدم
دولت مدیدانك اولو یولنده تخت بخت | اولدم می و قدحله دل کام دوستان
ای گلبن جوان بر دولت بخور که من | در سایهٔ تو بلبل باغ جهان شدم
نو گل اوجاغی یمیش دولتی که بن | سایکده مرغ باغ جهان اولدم ای جوان
اول ز حرف و صوت جهانم خبر نبود | در مکتب غم تو چنین نکته دان شدم
اولکی یوقدی حرف و صوت جهاندن خبر بکا | اولدم بو دکلو مکتب غمکده نکته دان
ازان زمان که فتنهٔ چشمت بما رسید | ایمن ز شر فتنهٔ آخر زمان شدم
آندن برو که فتنهٔ چشمك بکا ایروب | اولدم که شر فتنهٔ صوکك دوردندن امان
آن روز بر دلم در معنی گشاده شد | کز ساکنان درگه پیر مغان شدم
معنا قپوسی اولدی اوگون کوکلمه کشاد | کا اولدم مکین درگه پیر مغاندن
قسمت حوالتم بخرابات میکند | چندانکه این چنین زدم اینچنان شدم
ایلر بنی حواله خرابانه امر حق | چالشدم اولقدر که بوش جقدی فال همان
من پیر سال و ماه نیم یار بی وفاست | بر من چو عمر میگذرد پیر از آن شدم
بن پیر ماه و سال دکلم یار بی وفا | اوغر دکچو عمر چه بکا پیر اولم اذان
دوشم نوید داد عنایت که حافظا | باز آ که من بعفو گناهت ضمان شدم
دون کیجه ویردی مژده بکا لطف حق خواجه | سن ایت رجوع که عفو صوچه بن اولم ضمان

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

ضمان یعنی کفیل

این چه شورست که در دور قمر میبینم — همه آفاق پر از فتنه و شر میبینم

بو نه غوغا که جدال دور قمرده کوریرم — جمله آفاقی طولو فتنه و شرده کوریرم

هم اوغل آتاسنه دو دشمن و عدوان کوریرم

دختران را همه جنکست و جدل با مادر — پسران را همه بدخواه پدر میبینم

هر

جنك و غوغاده قوانه لریله قیزلر — جمله اوغلانلری دشمن پدرینك کوریرم

قمو

ابلهان را همه شربت ز گلابست و شکر — قوت دانا همه از خون جگر میبینم

جمله احمقلرین ایجدیکی گلابیله شکر — جمله عالم از یغین خون جکرده کوریرم

کردن خارده قمو حلقه آلتون کوریرم

اسب تازی شده مجروح بزیر پالان — طوق زرین همه در گردن خر میبینم

مجروح اولمش عربی آت کسمر آلتنده — حلقهٔ زرلویی هب کردن خرده کوریرم

پند حافظ بشنو خواجه برو نیکی کن — که من این پند به از گنج گهر میبینم

ای عزیز دکله خواجه پندنی وار ایلك ات — کنز جوهردن ایو زیرا بو نصحی کوریرم

زیرا بو نصحی بو کنز کهرده کوریرم

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

افسر سلطان گل پیدا شد از طرف چمن — مقدمش یارب مبارك باد بر سرو و سمن

ظاهر اولدی گل شهینك تاجی گلشنده بکا — قونلو اولسون سرو و گلزاره قدومی ای خدا

خوش بجای خویشتن بود این نشست خسروی — تا نشیند هر کسی اکنون بجای خویشتن

خوش یرنده بو شهك ذاتینه شایسته جلوس — هر شخص شمدی اوتوره اوز یرنده تا شهها

خاتم جم را بشارت ده بحسن خاتمت — کاسم اعظم کرد ازو کوتاه دست اهرمن

صوك خیرلو مژده سنی ویر سلیمان مهرنه — اسم اعظمدر که اندی دیو الین آندن قصا

تا ابد معمور باد این خانه کز خاك درش — هر نفس با بوی رحمان میوزد باد یمن

تا ابد بو او اوله صاغ خاك پایندن آنك — بوی رحمانله اسر باد یمانی دائما

شوکت پور پشنگ

223

در همه شهنامها

شوکت پور پشنگ و تیغ عالم گیر او — در همه شهنامها شد داستان انجمن

عالم هب

شوکتی ابن پشنك و سیفی عالم گیرانك — هر کتابده یاد بلور هر بزمده داستان اولدی

محلده هر بزمده سویلنور هر بر تواریخده اولدی

خنك چوگانی چرخت رام شد در زیر زین — شهسوارا چون بمیدان آمدی گویی بزن

نسخه چونکه سن میدانه کلدك آت اوردی طوپی ای پادشاه

بو نه کوکلك چوکن آطی رام اولدی تخت زیننده — اوردی طوپه چوکن میدانه کلدك ای شهها

جویبار ملك را آب از سر شمشیر تست — تو درخت عدل بنشان بیخ بدخواهان بکن

مملکت ایرماغنك ماء الحیاتی قلیجك — سن عدالت شاخنی دیك اعدا کوکینی قاز سوك شهها

گوشه گیران انتظار جلوهٔ خوش میکنند — بر شکن طرف کلاه و برقع از رخ بر فکن

اولیالر خوش ادا که ایده یو دلر انتظار — طرف تاجیکی قو باد برقع یوزکدن قو شهها

نشینلر انتظار
ایده بو وحدت نشینلر خلوتنده انتظار
تاجکك یانغنی چوز اورتوی جمالدن یوز شهها

مشورت با عقل کردم گفت حافظ باده نوش — ساقیا می ده بقول مستشار مؤتمن

مشورت عقلیله ایتدم دیدی حافظ باده ایچ — مشورت اهلی امین قولنجه ویر می ساقیا

باده
مستشار معتمد قولنجه ویر ساقیا
نسخه جرعه دن ویرسون بکا

ای صبا بر ساقی بزم اتابك عرضه دار — تا از آن جام زر افشان جرعهٔ بخشد بمن

ساقی بزم شهنشاهه سن ایت عرض ای صبا — تا او آلتون سرلو جام جرعه دن ویرسون بکا

عرض ای صبا
اول زر افشان کاسه دن فضلندن بکا بخش ایده تا

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

ای نور چشم من سخنی هست گوش کن — چون ساغرت پرست بنوشان و نوش کن

ای کوزمك ضیاسی ایشت وار که بر سخن — چون ساغر طولیجه در ایچ هم ایچورده سن

چون طولیدر الکده قدح ایچ ایچورده سن

پیران سخن بتجربه گویند گفتمت — هان ای پسر که پیر شوی پند گوش کن

پیرلر صنانله دیر سوزی بن سا که سویلدم — صاقین اوغل که پیر اوله سین پندی دکله سن

پسرکه
پندی دکله سن
پیرلر صنانله سوز دیدیلر ساکه بن دیدم
الت ایشته اوغل اوله سین اوکونلکن

بر هوشمند سلسله ننهاد دست عشق — خواهی که زلف یار کشی ترك هوش کن

عشقین الی عقللو کسه زنجیر اورمدی — یار زلفنی چکه استر یسك عقلی قو که سن

نوز زلف یاری چکه دیلرساك کرك اوصی سن

ایله طلب بو ایشده همم میفروشدن

تسبیح و خرقه لذت مستی نبخشدت — همت درین عمل طلب از میفروش کن

ویرمز صفای مستلکی تسبیح و خرقه هم — همت بو ایشده ایله طلب میفروشدن

با دوستان مضایقه در عمر و مال نیست — صد جان فدای یار نصیحت بنوش کن

ویرمکده کوجلک اولمیه دوستانه مال و جان — یوز جان فدا اول کوت طوتیجی یاره ایله سن

در راه عشق وسوسهٔ اهرمن بسیست — هش دار و گوش دل به پیام سروش کن

جو قدر طریق عشقده شیاطینی وسوسه — اوصو طوت پیامنه دل کوشین ایله سن

برگ و نوا تبه شد و ساز طرب نماند — ای چنگ ناله برکش و ای دف خروش کن

جوش ایت بدف واه و فغان جنگ ساز سو

اولدی فتاده نان و نعم ساده یوق نظام — جنگ ساز فغان واهی و دف ایت خروش ده سن

ساقی که جامت از می صافی تهی مباد — چشم عنایتی بمن دردنوش کن

نسخه بن دردمنده عین عنایت کل ایله سن

جامك بساقی اولمیه بوش صافی باده دن — بن دردنوشه عین عنایت بر ایله سن

سرمست در قبای زرافشان چو بگذری — یك بوسه نذر حافظ پشمینه پوش کن

انواب زرفشانده چو سرخوش نجه کیدرسن — نذر ایت عباسی یوك خواجه یه بر او بوله سن

او بوله سن

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

بالا بلند عشوه گر نقش باز من — کوتاه کرد قصهٔ زهد دراز من

بوینی اوزنجه جلوه جی بر حیله باز جیغم
اندی اوزنجه فقره زهدم قصه بنم

قدی اوزونجه الدایجی حیله باز یارم — اوزونجه اتفاقی کوتاه ایلدی بنم

دیدی دلا که آخر پیری و زهد و علم — با من چه کرد دیدهٔ معشوقه باز من

کوردکمی دل که زهد و صلاح پیرلکین صو کین — نه اندی بکا کوردیکنه عشق ایدن کوزم

از آب دیده بر سر آتش نشسته ام — کاو فاش کرد در همه آفاق راز من

اوتوردم شم که اشك کوزمدن او داوستنه — کیم جمله خلقه اندی او فاش سرّمی بنم

اوستنه

گفتم بدلق زرق

224

گفتم بدلق زرق بپوشم نشان عشق — غماز بود اشك و عیان کرد راز من

اندی

اورتم نشان عشقی دیدم کهنه توبه له — غمازلق ایتدی کوزیشم ایتدی عیان سرم

مستست یار و یاد حریفان نمی کند — ذکرش بخیر ساقی مسکین نواز من

نسخه جغم نوازاو خسانیجی

سرخوش کوزل و اغزاکش باده نوش دری — خیر اوله ذکری ساقی مسکین نوازیم

ترسم که از خرابی ایمان که می برد — محراب ابروی تو حضور نماز من

کندیه شمعه وشی کوله دار کریه ایلسم

بن قورقرم خرابهٔ دیندن که ایلدر — اگری قسنك حضور نمازیمی اوه بنم

برخود چو شمع خنده زنان گریه میکنم — تا با تو سنگدل چه کند سوز و ساز من

و یا نیشم

کندیمه موجه کوله اود و بلدم بکا — سن کوکلی طاشه تا نه ایده اه و یا نیشم

مجازم

نقشی بر آب میزنم از گریه حالیا — تا که شود قرین حقیقت مجاز من

نقش اوریرم صوا و زده بکادن که شمدیجك — اولورنه دم قرین حقیقت مجاز بنم

نسخه اولیدی قچاندا اسوکه قوقوسندن ایه انك
خوش نجه قوقوم اوله انك ایشی نظاملغم

یا رب کی آن صبا بوزد کز نسیم او — گردد شمامهٔ کرمش کارساز من

آیا قچان اسا او صبا کانك عطرندن — انك لطیف قوقوسی اوله ایش نظاملغم

هر کیجه بیلو ایشی و یا نشی مسلکم بنم

زاهد چو از نماز تو کاری نمی رود — هم مستی شبانه و سوز و نیاز من

هر کیجه ... سوزم بنم

ای صوفی بودیغز جو نمازکدن ایش سنك — هر شب نیاز و مستیانشتی کوزل بزم

سلطانه کیم عدوی قهر دوست سوز بنم

حافظ ز غصه سوخت بگو حالش ای صبا — با شاه دوست پرور و دشمن گداز من

دی حالین ای صبا که خواجه یاندی غصه دن — شاهیمه کیم عدوی قهره دوست سوزدر بنم

مستفعلاتن مستفعلاتن

چندانکه گفتم غم با طبیبان — درمان نکردند مسکین غریبان

اول دکلو دیدم کیم غم با طبیبان

اول دکلو دیدم غم با طبیبان — اصلی اتمدی هیچ مسکین غریبان

فیض اتمدیلر مسکین غریبان

رقيبان

درج محبت بر مهر خود نيست　　يارب مبادا كام رقيبان

عشق حقه سى اوز مهرنجه دكل　　اولمايه اى حق مقصود دشمنان

آن گل كه هر دم در دست خاريست　　گو شرم بادت از عندليبان

اول گل كه هر دم دستنده　　اوتان دى اكا بلبللر كرداب

يارب امان ده تا باز بيند　　چشم محبان روى حبيبان

يارب امان وير تا بينه كوره　　كم عين عشاق رخسار جانان

ما درد پنهان با يار گفتيم　　نتوان نهفتن درد از طبيبان

بر كز لو دردى اول يار ديدك　　صقلامق اولمز درد از طبيبان

اى منعم آخر بر خوان وصلت　　تا چند باشيم از بى نصيبان

صفراى وصلك آخر جواغرد　　تا نيجه اولاوز اذ بى نصيبان

حافظ نگشتى شيداى گيتى　　گر مى شنيدى پند اديبان

دنيا دلو سى اولمزدى حافظ　　كرچه كه ديدى نصحى اديبان

مفعول　فاعلات　مفاعيل　فاعلات

اى روى ماه منظر تو نوبهار حسن　　خال و خط تو مركز لطف و مدار حسن

اى يوزى كور بنشده قمر نوبهار حسن　　خالك محل لطف و خطك هم مدار حسن

در چشم پر خمار تو پنهان فسون سحر　　در زلف بى قرار تو پيدا قرار حسن

آرامسز صحكده كز لو سنك نسخۀ سحر　　مخمور كوزنكده آرامسز صجكده نمايان قرار حسن

ماهى نتافت همچو تو از برج نيكويى　　سروى نخاست چون قدت از جويبار حسن

برمه سن اسابرلمدى برج حسنده　　بر سروى يتمدى چو بوياك از بيكار حسن

دكل

دى انكا اوتن اوتن عاشقلر كدن
دى انكه

يارب امان ورنا كوره نكراد

پنهان

معشوقه ديدك

كركنمك اولمز درد ار طبيبان

منعم كسر ميمله جومرد كشى ديمكدر

تا نيجه اولاوز بزبحر و ما اد نسخه

ماوان
اديبان

مجنون عالم اولمزدى حافظ

بهار

در بنشده

نسخه
اى لمحه قمر كوردنش نوبهار حسن

آرامسز

هم بى سكون صحكده هويدا قرار حسن

خرم شد از ملاحت

خرم شد از ملاحت تو عهد دلبرى　　فرخ شد از لطافت تو روزگار حسن

حسنا الفكدن اولدى لطيف خوبلغين دمى　　خوبلقلغكدن اولدى لطيف روزگار حسن

از دام زلف و دانۀ خال تو در جهان　　يك مرغ دل نماند نگشته شكار حسن

عالمده زلفك اغ و بنكك دانه سنده اى　　قالمادى بر كوكل قوشى كه اولمايه صيد حسن

گر دلبت بنفشه از آن تازه و تر است　　كاب حيات مى خورد از چشمه سار حسن
تازه و تر بنفشه لبك جورده سنده ازان　　كاب حياتى ايچده از چشمه سار حسن

دائم بلطف دايۀ طبع از ميان جان　　مى پرورد ترا بناز در كنار حسن

هر دم جان ايچره نازله كم دايۀ طبع　　بسلر سنى كه خوش غله در كنار حسن

حافظ طمع برید كه بيند نظير تو　　ديار نيست جز رخت اندر ديار حسن

كوردمكده خواجه كسدى اميد مثلكى سنك　　بر نسنه خدك اخرى يوق در ديار حسن

مفاعلن　فعلاتن　مفاعلن　فعلن

بهار و گل طرب انگيز گشت و توبه شكن　　بشادى رخ گل بيخ غم ز دل بر كن

بهار دله فرح انگيز گل اولدى توبه بوزن　　سرود گل رخله غم كوكين خو بار دلدن

رسيد باد صبا غنچه از هوا دارى　　ز خود برون شد و بر خود دريد پيراهن

ايرشدى باد صبا غنچه عشق و شوقندن　　طيشاده كندى ز خود بر تدى كوملك اوشندن

طريق صدق بياموز از آب صافى دل　　براستى طلب آزادگى ز سرو چمن

طريق صدقى دلى صاف اولدن صودن اوكرن　　و دو غريلقله ديله ساده لك ذ شر و چمن

عروس غنچه بدين زيور و تبسم خوش　　بعينه دل و دين مى برد بوجه حسن

گلك گلينى بو زينتله خوشنجه كولكله　　كوزلجه بوزله آلود دين و دل بعين حسن

نسخه
فرح اولدكدن اولدى كوزل خوبلغين دمى

عالمده زلفك اغ و بنكك دانه سنده اى

زلفك بكده تازه و تر اول ايچون بنفشه

كم اچقدى ايچده او چشمه سار حسن
كه ايچدى ما دعكده يعنى بكار ارشندن

چشمه باشنده طبع دايه سى همين

نازيله جان ايچنده
كنار قوجغى ديمكدر در ديار حسن

نسخه
هيچ يوقدر بكانغكك دكرى در ديار حسن

ايو دن اولندى كندى طشره و دونار اوز ديد

بوزن

نسخه
قميص معنا بدو اوزردن

سرو چمن

طريق صدقى

حزن

صفیر بلبل شوریده و نفیر هزار | برای وصل گل آمد برون ز بیت حزن

دلیجه بلبلك اصلیغی نیجه نك دادی | ظهوره وصل گلچون گلوبغم اوندن

ز دست برد صبا کرد گل کلاله نگر | شکنج گیسوی سنبل ببین بروی سمن

یل الوزاغدن اطراف کلاه قوردیکی کور | بیاض یوزنده که سنبل بوکم صچین کورسن

حدیث قصهٔ دوران ز جام جو حافظ | بقول مطرب و فتوای پیر صاحب فن

پیام فقرهٔ دورانی جامدن استه خواجه | بسوز مطرب و فتوای اهل فن پیرایلن

الابلغدن بصا اطراف کلاه قوردیکی کور صچین بخبد

حدیث فقره جرخی دیلو خواجه جامدن کلام مطرب و فتوای پیر اهل سخن

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

چو گل هر دم ببویت جامه در تن | کنم چاك از گریبان تا بدامن

کل اسانده طوتش قوفتلا هر آن | بقه چاك ایده رم تا کم بدامان

تنت را دید گل گویی که در باغ | چو مستان جامه را بر دید در تن

تنك گلشنده گل کوردی که گویا | تن اوزره پرندی جامه صانکه ستان

من از دست غمت مشکل برم جان | ولی دلرا تو آسان بردی از من

گوجین دست غمکدن قورترم جان | سن آلدك بندن اما کوکلی آسان

بقول دشمنان برگشتی از دوست | نگردد هیچ کس با دوست دشمن

عدو سوزیله یاردن اندك اعراض | هیچ اولمز کیشی دوستیله دشمان

مکن کز سینه ام آه جگرسوز | برآید همچو دود از راه روزن

ایتمه سینه دن آهی جکرسوز | گلوبا جه بولندن صانکه دومان

تنت در جامه چون در جام باده | دلت در سینه چون در سیم آهن

لباسکده تنك صاجامده باده | گوگسده بوراکك سیمده دمور جان

قوفتلا تنده طوتوم کلجه هر آن

تنك گلشنده کوردی گل که گویا

لباید برندی تنده صانکه ستانه

گمسنه ایلمز دوست بو عدوان

گمسنه اولسون هیچ دوستك دشمان

تنی کناره نحساب اولنه

اعراض

سینه مدن اتمکم آهی جگرسوز

جکرسوز

بیار ای شمع

بیار ای شمع اشك از دیده چون میغ | که شد سوز دلت بر خلق روشن

بوم یاغدر کوزکدن یاشی بولوتجه | که کوکلك یانیشی خلقه اولدی روشن

دلم را شکن و در پا میانداز | که دارد در سر زلف تو مسکن

صیمه کوکلومی یاغنده براقمه | که طورتر زلفك اوجنده اومسکن

چو دل در زلف تو بستست حافظ | بدین سان کار او در پا میفکن

چو دل زلفکه خواجه باغلمشدر | بو روش ایشلو بی صالمه ایاغه سن

باغدر یاشی کوزکدن موم بولوتجه

براقمه یاغنده کوکلومی صایمه

بو کونده ایشی صالمه ایاغه سن

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

چون شوم خاك رهش دامن بیفشاند ز من | ور بگویم دل بگردان رو بگرداند ز من

سلکر اول بندن اتك خاك رهی چون کم اولم | دونده در بندن بوزین کوکلومی کر دوندر دیسم

عارض رنگین بهر کس مینماید همچو گل | ور بگویم باز پوشان باز پوشاند ز من

گل کبی رنگین یکاغین کوستردر اول هر کسه | بندن اورتر یوزینی اول یوزیکی کر اورت دیسم

گر چو شمعش پیش میرم بر غمم خندد چو صبح | ور برنجم خاطر نازك برنجاند ز من

کر اولم موم جه اوکنده صان سحر قیغوره شاد | نازکانه طبعی بندن اینجنور کر اینجنم

دیده را گفتم که آخر یك نظر سیرش ببین | گفت می خواهی مگر تا جوی خون راند ز من

کوز عه دیدم که بر باقایت طوبیجه انی سیر | دیدی استرکم مکر بندن آقه قان عین دم

او بخونم تشنه و من بر لبش تا چون شود | کام بستانم ازو یا داد بستاند ز من

قانیمه اول تشنه بن دوداغنه تا نیجه اولور | بندن اول الامی کامی یوخسه بن اندن الام

دوستان جان دادم از بهر دهانش بنگرید | کو بچیزی مختصر چون باز میماند ز من

کورك ای دوستلر ویریرم جانی بر بوسه ایچون | مختصر شی ایچون بندن قالور عاجز اوچم

بگردان زمن

دیسم

همچو

هرکسه

غمم

موم جه کر اوکنده اولسم قیغورمه شاد صبح

بنکرید

گرچو فرهادم بتلخی جان برآید باك نیست | بس حكایتهای شیرین باز میماند ز من
قهریله فرهاد چه گرجانم جیقرسه غم دگل | چوق قلور طتلو حكایتلر كه بندن صو كره
ختم كن حافظ كه گر زین گونه خوانی درس عشق | عشق در هر گوشهٔ افسانهٔ خواند ز من
گر اوقور سك درس عشقی سن بو یوزدن ای خواجه | بندن اوقور هر بوجقده نقرهٔ عشقی امم

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

خدا را كم نشین با خرقه پوشان | رخ از رندان بی سامان مپوشان
او تورمه حق ایچون باخرقه پوشلر ایله | یوز اورتمه بی نظام مستاندن ای جان
درین خرقه بسی آلوده كی هست | خوشا وقت قبای باده نوشان
بو خرقه پوشده وار چوق بولشقلق | نه پاكدر وقت خوب باده نوشان
تو نازك طبعی و طاقت نداری | گرانیهای مشتی دلق پوشان
سن ایسك طبع خوش كوچ طوتمز سك | بر آوج اغر یلقد كهنه پوشان
درین صوفی وشان دردی ندیدم | كه صافی باد عیش درد نوشان
بو صوفی كبیلرده كورمدم درد | كه صافی اوله ذوق درد نوشان
بیا و زغبن این سالوسیان بین | صراحی خون دل و بربط خروشان
بگل كور بو مرایی صوفی حیران مغبون | صراحی بغری قان قوبوز ده نالان
چو مستم كرده مستور منشین | چو نوشم داده زهرم منوشان
چو سرخوش ایلدك اوتورمه مستور | چو بال ویردك بكا زهر ایتمه احسان
لب میگون و چشم مست بگشای | كه از شوقت می لعلست جوشان
لب محبوبك و مستانه گوزك آچ | كه شوقكدن سنك آل باده جوشان

زدل گرمی حافظ

ز دل گرمی حافظ بر حذر باش | كه دارد سینهٔ چون دیگ جوشان
خواجه نك اتشی بغرندن حذر ده اول | كه انك گوكسی دخی دیگجه جوشان

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

خوشتر از فكر می و جام چه خواهد بودن | تا ببینم كه سر انجام چه خواهد بودن
جام و می فكر و خیالندن ایو نرك نه اولیسر | تا كورم عاقبة الامر كه احوال نه اولیسر
غم دل چند توان خورد كه ایام نماند | گو نه دل باش و نه ایام چه خواهد بودن
دل غمین نیجه ییك اولدكه ذوق گونلری یوق | دی نه دل اوله نه گونلر اولانا نه اولسه گرك
باده خور غم مخور و پند مقلد مشنو | اعتبار سخن عام چه خواهد بودن
سن ایچ قیغو یمه دیكلمه جاهل اوگودین | شخص جاهل سوزینك فیضی نه اولسه گرك
مرغ كم حوصله را گو غم خود خور كه برو | رحم آن كس كه نهد دام چه خواهد بودن
اوز غمینی ییه دخی حوصله سز قوشی كه انكا | قور اوكس كم طوزاغی مرحمتی نه اولسه گرك
دست رنج تو همان به كه شود صرف بكام | دانی آخر كه بناكام چه خواهد بودن
یك همین مصحفنه خرج اولدكم ال امكك | سن بیلور سنكه ضرورتده صوكنه نه اولسه گرك
برده از دل حافظ بدف و چنگ و غزل | تا جزای من بدنام چه خواهد بودن
یولدن الدم خواجه نك شعر و دف و سازله دلك | بن گوكی آدلو یه تا اجر و جزا نه اولسه گرك

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن
مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

دانی كه چیست دولت دیدار یار دیدن | در كوی او گدایی بر خسروی گزیدن
بیلور مسین كه دولت دیدار یاری گورمك | سلطانلق او زره كوینده خسولقی بكنمك

تا كورم عاقبة الامر كه احوال نه اولیسر

ازجان طمع بریدن آسان بود ولیکن — از دوستان جانی مشکل توان بریدن

جاندن امیدی کسمك آسان اوله ولکن — جان سودیی دوستاندن مشکل اوله کسلمك

خواهم شدن ببستان چون غنچه با دل تنك — وانجا بنیك نامی پیراهنی دریدن

صان غنچه استریدم گلزاره کتمه دل تنك — هم انده او صلولقچون یرتم دیرمکه کوملك

که چون نسیم با گل راز نهفته گفتن — که سر عشقبازی از بلبلان شنیدن

گل ایله که یل آسا سویلشمه مخفی اسرار — که تازه سومه سرین مرغاندن اشتمك

بوسیدن لب یار اول ز دست مگذار — کاخر ملول گردی از دست و لب گزیدن

اوپمکی قومه الدن دلبر دوداغینی کم — ایصیرمه صوك لب و دست غمله کرك ایسکه ایتمك

صوکره دست و لب ایصیرمقدن اولغم بیمکلك

فرصت شمار صحبت کز این دو راهه منزل — چون بگذریم دیگر نتوان بهم رسیدن

دوست صحبتین صی ایلك بو ایکی یوللو یردن — چونکه کیده وز اولیماز بربرنه داخی ارمك

صحبتین صی

گویی برفت حافظ از یاد شاه منصور — یا رب بیادش آور درویش پروریدن

راه جنت و جهنم

شه منصور اکیشندن دیرسك کندی خواجه — حق قلبنه کتوردکم بو خصوصلکی کوزتمك

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

زدر درآ و شبستان ما منور کن — هوای مجلس روحانیان معطر کن

هوای مجلس روحانیی معطر ایت

قپودن ایچرو گل خانه مز منور ایت — هوای بزم روحانیلری معطر ایت

بچشم و ابروی جانان سپرده‌ام دل و جان — بیا بیا و تماشای طاق و منظر کن

کوزینه قاشنه بن ویرمشم که جان و کوکل — کل قشنده کوزینی بکل بکل سیر ایت

زخاک مجلس ما ای نسیم باغ بهشت — ببر شمامه بفردوس و عود مجمر کن

تراب بزممزی ای صبای باغ ارم — ایلت شمامه جنا و عود مجمر ایت

بگو بخازن جنت

هدیه

ادم بکا بهدایه و عود مجمر ایت

بخور دانه عود اتیجی ایله

بتحفه

بگو بخازن جنت که خاک این مجلس — بتحفه بر سوی فردوس و عود مجمر کن

دی خازن ارمه کم بو مجلسك خاکین — ایلت ارم بکا اهدا و عود مجمر ایت

حجاب دیدهٔ ادراک شد شعاع جمال — بیا و خرگه خورشید را منور کن

بکل دیمکدر ... درپوجه

اولوب فهم کوزینه پرده پرتوی دیدار — بکل و خرگه شمسی که سن منور ایت

ستارهٔ شب هجران نمی‌فشاند نور — ببام قصر بر آو چراغ مه بر کن

چیق سرای طامنه ای چراغنی نور ایت

فراق کیجه سنك اختر بخی نور صاچماز — سرای طامنه چیق آی چراغنی نور ایت

چراغنی

چو شاهدان چمن زیردست حسن تواند — کرشمه بر سمن و ناز بر صنوبر کن

چمن کوزللری چونکه حسنکك الی التنده — کرشمه یاسمنه نازده سروه دلبر ایت

فضول نفس حکایت بسی کند ساقی — تو کار خود بده از دست و می بساغر کن

نفس فضولی ایدر چوق حکایه ای ساقی — ویر الدن او زایشوکی سن و باده ساغر ایت

بزی حواله صان شکر ایت اول دوداغیکه

اول دوداغکه

طمع بنقد وصال تو حد ما نبود — حوالتیم بدان لعل همچو شکر کن

دکل که حدیمز ایتمك وصال نقده طمع — بزی حواله او آل دوداغیکه صان شکر ایت

اوکا ویر قدح دوداغین صوکره مستلره ویر

لب پیاله ببوس آنگهی بمستان ده — بدین دقیقه دماغ خرد معنبر کن

قدح دوداغنی اوپ اوندن صوکره سرخوشه ویر — دماغ عقلی بو رمز یله طولو عنبر ایت

اگر فقیه نصیحت کند که عشق مباز — پیاله‌ای بدهش گو دماغ را تر کن

حریفان باده نوشان اولوب عشاق

اگر که صوفی سکا انسه پند که سومه کوزل — ویراکه بر طولو جام هم دیکه کوکنی تر ایت

حریفان میستان اولغله ترجمه دخی عشق میله ایجاد اولندی

از آن شمائل الطاف خلق خوش که تو راست — میان بزم حریفان چو شمع سر بر کن

او خلق و خوش

او خلق خوش که و خوش طبعکه سکا وارد — میان مجلس عشاقی موجه پر نور ایت

از این مزوجه و خرقه نیك در تنگم — بیك کرشمهٔ صوفی کشم قلندر کن

بو تاج و خرقه دنی اضطرار ایدهیم محکم — براحمق اولدی بحق طورله قلندر ابت

بس از ملازمت عیش و عشق مهرویان — زکارها که کنی شعر حافظ از برکن

صفا و ذوقه میل تازه سومه دن صکره — که شعر خواجه یی اتدیکک زاید ازبر ابت

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

شراب لعل کش و روی مه جبینان بین — خلاف مذهب انان جمال ایشان بین

قزل شرابی چک الینی قمر یوزینه باق — مرایی بولی خلافنجه بو یله یوزه باق

بزیر دلق ملمع کمندها دارند — دراز دستی این کوته آستینان بین

یما لو خرقه سی آلتنده اولر کمند طوتر — بو قیصه یکلولرینک ال اوزونلغینه باق

بخرمن دو جهان سرفرو نمی آرند — دماغ و کبر کدایان خوشه چینان بین

ایکی جهانک چوخ خرمانه باش اکمزلر — ازیق دیرن فقراده غنا و ککره باق

کره زابروی بر چین نمی کشاید یار — نیاز اهل دل و ناز نازنینان بین

کوزل قشینی چاتوب بوزمدن دوکم احمز — نیاز اهل دله ناز نازنینه باق

حدیث عهد محبت زکس نمی شنوم — وفای صحبت یاران همنشینان بین

اشتمدم براحدن سویه عهد و وفا — وفای عهد جلیسان دوستانه باق

اسیر عشق شدن چاره خلاص منست — ضمیر عافیت اندیش پیش بینان بین

بنم خلاصمه چاره اسیر عشق اولمق — اوکین کوروب و سلامت فکر ایدنه باق

غبار خاطر حافظ ببرد صیقل عشق — صفای آینه پاک پاک دینان بین

ایلدی مصقل عشق خواجه نک طبعی نو زین — آریجه دینلولرین ذوق پاک قلبنه باق

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

نکتهٔ دلکش بکویم

نکتهٔ دلکش بکویم خال آن مهرو ببین — عقل و جان را بستهٔ زنجیر آن کیسو ببین

دل چکن رمزی دییم اول خال آیی یوزلوی کور — اول صچی زنجیرینک بغلوسی عقل و جانی کور

عیب دل کردم که وحشی وضع و صحرایی مباش — کفت چشم نیم مست ترک آن آهو ببین

کوکلی عیب ایتدمکه اولمه وحشی دل صحرانشین — دیدیکم اول نیم مست یا چشم آهو یی کور

حلقهٔ زلفش تماشاخانهٔ باد صباست — جان صد صاحب دل آنجا بستهٔ هر مو ببین

حلقهٔ زلفی تماشاگاهدر صبحی یلین — بغلودر هر برقلینه یوز دل اهلی جانی کور

عابدان آفتاب از دلبر ما غافلند — ای ملامت کو خدا را رو مبین و رو ببین

کون پرستلر دربزم جانا غزدن غافلدن — طعن ایدن ای کمسه هیچون شکله بقمه یوزی کور

زلف دل دزدش صبا را بند بر کردن نهاد — با هواخواهان رهرو حیلهٔ هندو ببین

دل اوغوریسی صچی اوردی صبا بوینه بند — عشق داری یولجی یه اول حیلهٔ هندویی کور

آنکه من در جستجویش از خود یکسو شدم — کس ندیده است و نبیند مثلش از هر سو ببین

اولکه بن انی طلبده بریکا کتدم زخود — مثلنی کس کورمیش کورمز بهر سمت انی کور

حافظ ار در کوشهٔ محراب میمالد رواست — ای ملامت کو خدا را آن خم ابرو ببین

کوشهٔ محرابده خواجه خاکه یوز سورسه سزا — ای ملامت سویلیان هیچون او خم ابرویی کور

از مراد شاه منصور ای فلک سر بر متاب — تیزی شمشیر بنکر قوت بازو ببین

شاه منصورین مرادندن فلک دوندرمه باش — تیغنک کسکینلکین کور قوت بازویی کور

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

شاه شمشاد قدان خسرو شیرین دهنان — که بمژکان شکند قلب همه صف شکنان

طتلوجه فملو شهی پادشه سرو قدان — صف بوزانلر یوزاکین کرپکله هب بوزغان

بوز دل

صبا دل

بوزغان

انداختن اطوق معناسنه
دیدی کم ای کوزو نوری قموی شیرین سخنان

مست بگذشت و نظر بر من مسکین انداخت — گفت کای چشم و چراغ همه شیرین سخنان
گچدی مستانه و من درویشه صالدی نظری — دیدی ای کوزی وهم نوری قموی خوش سخنان
تا کی از سیم و زرت کیسه تهی خواهد بود — بنده من شو و برخور ز همه سیم تنان
سیم و زردن نیجه دک بوش اوله کیسه کا — اول قولم اول هم بیش سیم بدنلردن همه آن
کمتر از ذره نهٔ پست مشو مهر بورز — تا بخلوتگه خورشید رسی چرخ زنان
اوله پست عشقه اوزن ذره دن اکسکلک یوق — تا که خلوتکه خورشیده ایره سن طوروا نغان
بر جهان تکیه مکن ور قدحی می داری — شادی زهره جبینان خور و نازک بدنان
ایمه دنیایه میل وار ایسه بر کاسه مینک — آنی زهره تنی خوش عشقنه ایچ طوبه مه بدنان
پیر پیمانه کش ما که روانش خوش باد — گفت پرهیز کن از صحبت پیمان شکنان
باده نوش شیخمز ایسه روح و روانی اوله شاد — دیدیکم صحبت جام قیریجیدن اول اصغنان
با صبا در چمن لاله سحر میگفتم — که شهیدان که اند این همه خونین کفنان
گلشن لاله ده دیدمکه سحر وقتی یله — کیم کیمدر بو شهید دیو جمله بو قنلو کفنان
گفت حافظ من و تو محرم این راز نه‌ایم — از می لعل حکایت کن و سیمین ذقنان
دیدی بن سن دکلوز خواجه بو اسراره بیلور — آق چکادن و قزل باده دن ایت فقره هان
دامن دوست بدست آر و ز دشمن بگسل — مرد یزدان شو و ایمن گذر از اهرمنان
دامن دوستی کتور دسته عدودن کسل — حق اری اول و امین دیو و پریدن بجوان

دسی چرخ
عشقه جالش
قدحی
بجان

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

گلبرگ را ز سنبل مشکین نقاب کن — یعنی که رخ بپوش و جهانی خراب کن
گل برگنه عنبری سنبلدن ایت نقاب — یعنی که اورت یکاغنی جهانی سن ایت خراب

کل رنک یکاغنه زلف معنبردن ایت نقاب
کناره خراب اوله

بفشان عرق ز چهره

بفشان عرق ز چهره و اطراف باغ را — چون شیشه‌های دیده ما پر گلاب کن
صاچ چهره دن عرق و باغین اطرافینی — مانند کوز شیشه سی طولو ایت گلاب
بگشا بشیوه نرگس پرخواب مست را — و ز رشک چشم نرگس رعنا بخواب کن
مستانه اویخولی کوزیکی جلوه ایله آچ — رعنا چشم نرگسی ایت کوینده بخواب
ایام گل چو عمر برفتن شتاب کرد — ساقی بدور باده گلگون شتاب کن
گل دوری اندی صانکه عمر کبی که ایوی — گل رنک شرابی دوره کتور ساقی ایت شتاب
بوی بنفشه بشنو و زلف نگار گیر — بنگر برنگ لاله و عزم شراب کن
اشیت بنفشه قوقسنی زلف یاری طوت — بو لاله رنکنه و عزم ایت شراب
همچون حباب دیده بروی قدح گشا — وین خانه را قیاس اساس از حباب کن
صان می قباد جقی کوزیکی وجه میله آچ — بو اوی بقاسین ایله قیاس جام از حباب
زانجا که رسم و عادت عاشق کشی تست — با دشمنان قدح کش و با ما عتاب کن
اندن که عاشقی اولدرمه عادتک — ایچ می عدولر ایله بزه ایله سن عتاب
حافظ وصال میطلبد از ره دعا — یا رب دعای خسته دلان مستجاب کن
استر وصالی خواجه دعا و نیاز ایله — ایت خسته دل دعاسنی یا رب مستجاب

مست رنک
رعنا کوزینی نرگسین ایت کوینده بخواب
نسخه
گل دوری کیتمکه عجله ایدی صانکه عمر
بنکر برنک لاله و عزم
اول دم قبادجقه دیر
حباب صوو
نسخه
از حباب
آچ می قبادجقی کوزیکی
قوقسنی بنفشه قوقسنی زلف یاری طوت
بو لاله رنکنه دخی ایت نتی شراب
مستجاب
یا رب دعای خسته دلی ایله مستجاب

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

صبح است ساقیا قدحی پر شراب کن — دور فلک درنگ ندارد شتاب کن
ساقی صباح پیاله‌یی سن پر شراب ایت — طورغز مکث که دور فلک کل شتاب ایت
زان پیشتر که عالم فانی شود خراب — ما را ز جام باده گلگون خراب کن
اندن اوکورد کم اوله فانی جهان خراب — گلگون قدح میله بزی سن خراب ایت

نسخه
کلرنک قدح میله بزی سن خراب ایت

خورشید می ز مشرق ساغر طلوع کرد　　　گر برگ عیش میطلبی ترك خواب کن

می آفتابی مشرق جامدن ظهور ایدوب　　　اسباب ذوقی استر یسك ترك خواب ایت

روزی که چرخ از گل ما کوزها کند　　　زنهار کاسهٔ سر ما پر شراب کن

بر گون که ایده جاموری عزمدن فلك قدح　　　لطف ایله باشمز قدحین پر شراب ایت

ما مرد زهد و توبه و طامات نیستیم　　　با ما بجام بادهٔ صافی خطاب کن

بز زهد و توبه مردی و طامات دکللرز　　　صافیجه باده جامیله بیزه خطاب ایت

کار صواب باده پرستست حافظا　　　برخیز و روی عزم بکار صواب کن

باده پرستلك ای خواجه حافظ ایو جه کار　　　قالق سن و روی نیتی امر ثواب ایت

مفتعلن　　مفاعلن　　مفتعلن　　مفاعلن

فاتحهٔ چو آمدی بر سر خستهٔ بخوان　　　لب بکشا که میدهد لعل لبت بکشته جان

چون بسته بو خسته نك فاتحه کلدك اوقی جان　　　آچ دوداغیکی مرده یه لعل لبك که ویره جان

آنکه ببرشن آمد و فاتحه خواند و میرود　　　گو نفسی که روح را میکنم از پیش روان

صورمغه کلدی او قودی اولکه هم کیدوب　　　بردم اکا دی دوره کم آردنه جان ایدم روان

ای که طبیب خستهٔ روی زبان من ببین　　　کین دم و دود سینه ام بار دلست بر زبان

کورد یلیمك یوزینی ای خسته دلك طبیبی سن　　　دم تو تنی بو سینه مك قلبیو کید علی اللسان

گرچه تب استخوان من کرد ز مهر گرم و رفت　　　همچو تبم نمیرود آتش مهر از استخوان

کوندن استمه گرم ایدوب گرچه کیمی کیدوب　　　کتمز استه مزکی عشق آتشی ز استخوان

حال دلم چو خال تو هست بر آتش وطن　　　جسمم از ان چو چشم تو خسته شدست و ناتوان

مسکنی آتش اوسته حال دلم بکا کبی　　　اولدی تنم کوزلك کبی خسته او جهدن و ناتوان

بازنشان حرارتم ز آب دو دیده و ببین　　　نبض مرا که میدهد هیچ ز زندگی نشان

ایکی گوزم صویله کل سوندر او دیمی دانی کور　　　نبضمی کیم حیاندن هیچ ویردی می او لنشان

آن که مدام از پی عیش صراحی داده بود　　　شیشه ام از چه میبرد

اولکه همین صفا ایچون ویرشیدی بکا قدح　　　شیشه می ایلدی دندیش طبیبه هر زمان

حافظ از آب زندگی شعر تو داد شربتم　　　ترك طبیب من بیا نسخهٔ شربتم بخوان

آب حیاتدن ای خواجه ویردی شربت بکا سوزك　　　ایله طبیبی ترك و کل نسخهٔ شربم اوقی جان

مفاعلن　　فعلاتن　　مفاعلن　　فعلن

منم که شهرهٔ شهرم بعشق ورزیدن　　　منم که دیده نیالوده ام ببد دیدن

بنم که سعی مجتنله شهرهٔ شهرم　　　بنم که بغمه حرامه گوزم بولاشدیرم

وفا کنیم و ملامت کشیم و خوش باشیم　　　که در شریعت ما کافریست رنجیدن

جفا کشنز و وفا ایده دیز و خوش اولورز　　　که بوگلزده کفر اینجدیش گوجنمك هم

به پیر میکده گفتم که چیست راه نجات　　　بخواست جام می و گفت راز پوشیدن

ددمکه پیر خراباته نه طریق فلاح　　　قدح له می دیلدی دیدی کزلمك سر هم

مراد ما ز تماشای باغ عالم چیست　　　بدست مردم چشم از رخ تو گل چیدن

مرادمز بزم ای کوردن جهان باغین　　　الیله گوزبیکی نك رخك گلین دیرم

بمی پرستی از ان نقش خود بر آب زدم　　　که تا خراب کنم نقش خود پرستیدن

شراب میسلله اوز نقشیمی ویردم آب اوزره　　　که اوز نقوشمه طپماغی تا خراب ایدم

برحمت سر زلف تو واثقم ورنی　　　کشش چو نبود ازان سو چه سود کوشیدن

دایانودم چچکلك اوچی رحمنه یو خسه　　　چو بو قچکش اویکادن نه اصّی چالوشم

زخط یار بیاموز مهر با رخ خوب — که کرد عارض خوبان خوشنت کردیدن

کوزل یکانغه محبت اوقی خط یاردن — که طرف حدکوزللرده خوشنجه دورغونم

عنان بمیکده خواهیم تافت زین مجلس — که وعظ بی عملان واجبست نشنیدن

بو بزمدن دیلوز یوز چویرمه میکدهیه — کرك که بی عملان بندلنی استماع ایم

مبوس جز لب معشوق وجام می حافظ — که دست زهد فروشان خطاست بوسیدن

کنار جام ولب یاردن اخر اوپمه خواجه — که صوفیلق صتانك اوپمه الین خطا دیدم

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

میفکن بر صف رندان نظری بهتر ازین — بر در میکده میکن کذری بهتر ازین

سر خوشان درکنه صالکه نظر بونده یك — باب میخانه یه سن ایله کذر بونده یك

در حق من لبت این لطف که میفرماید — سخت خوبست ولیکن قدری بهتر ازین

حقمه بو کرمی کم بیورور دوداغك — یك کوزللیك اوله جزئی قدر بونده یك

آن که فکرش کره از کار جهان بکشاید — کو درین نکته بفرما نظری بهتر ازین

اول کشیکم دوکمی کار جهاندن آچار — دی که بو نکتهده بر بقمه بیور بونده یك

دل بدان رود کرامی چه کنم کر ندهم — مادر دهر ندارد پسری بهتر ازین

ویرمیم دل بنیجه ایدم کر او عزیز اوغلانه — مادر دنیا طوغورماز که پسر بونده یك

ناصحم کفت که جز غم چه هنر دارد عشق — کفتم ای خواجهٔ عاقل هنری بهتر ازین

نصحتم ایدی آخر نه هنر عشقده دیدی طور واعظم — دیدم ای اوصلو خواجه واری هنر بونده یك

من که کویم که قدح کیر و لب ساقی بوس — بشنو ای جان که بکوید دکری بهتر ازین

بن که دییم که قدح طوت و لب ساقی اوپ — دکله جان کم دیه بر سوز که دیکر بونده یك

کلك حافظ شکرین میوه نباتست بچین — که درین باغ نبینی ثمری بهتر ازین

حافظك خامه سی شکرلو یمش قند دوشور — کوردمدکم بو فنا باغده ثمر بونده یك

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

میسوزم از فراقت روی از جفا بکردان — هجران بلای باشد یارب بلا بکردان

یانایورم فراقدن دیجدن یوزیکی دوندر — فرقت بلامز اولدی یارب بلایی دوندر

مه جلوه مینماید بر سبز خنك کردون — تا او بسر در آید بر رخش پا بکردان

کوك اطلی اوزره جرخیه مه کوستر ادالر — کاول باشی اوزره کلسون بوزاطه پایی دوندر

یغمای عقل و دین را بیرون خرام کرمست — بر سر کلاه بشکن در بر قبا بکردان

یغمای عقل و دینچون مستانه طشره صالین — قبو بر کلاهی باشدن اوستوکه نوبی دوندر

مرغول را برافشان یعنی برغم سنبل — کرد چمن بخوری همچون صبا بکردان

سنبوله نسبت ایچون کیسو کیایت پریشان — قوقلت صبا کبیچه اطرافی باغی دوندر

ای نور چشم مستان در عین انتظارم — چنك حزین و جامی بنواز یا بکردان

ای نور عین عشاق محض ایم انتظارده — یا چال بو اینجه سازی یا خونبجه می جادوندر

دوران چو مینویسد بر عارض خطی خوش — یارب نوشتهٔ بد از یار ما بکردان

رخساری اوزره دوران یازدقجه بر کوزل خط — یادم یوزنده ای حق کوتی یازوی دوندر

حافظ ز خوب رویان بختت جزاین قدر نیست — کر نیستت رضایی حکم قضا بکردان

بختك بوده کدا اخر بو قدر خواجه یوزی خوشنده — کر حشنود ک بو غیسه حکم قضایی دوندر

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

کرشمه‌ئی کن و بازار ساحری بشکن — بغمزه رونق ناموس سامری بشکن

شیوه و کرشمه ناز معناسنه در
صچی توکیبور و قیبور دیمکدر

کرشمه ایله سحر بازلغین بزادن صچی — نظر له سامرینك نامی اعتبادن صچی

بباد ده سر و دستار عالمی یعنی — کلاه گوشه بآیین دلبری بشکن

صبایه ویرقونك باش و صارغین یعنی — کوزللکین کلهی کوشه سی توراسین صچی

بزلف گوی که آیین سرکشی بگذار — بغمزه گو که سپاه ستمگری بشکن

دی سنکه زلفکه آیین سرکشیی قو — و دی که غمزه که ظالملرین جیوشین صچی

برون خرام بر گوی خوابی از همه کس — سزای حور بده رونق پری بشکن

صالین جیق القیره خوبلق طوبین هر کسدن — سزاسنی حوره ویر پری اعتبادین صچی

با هوان نظر شیر آفتاب بگیر — با بروان دوتا قوس مشتری بشکن

جیرانی کوزیله ارسلان آفتابی طوت — و مشتری نجمك یا قشکله قوسین صچ

چو عطر سای شود زلف سنبل از دم باد — تو قیمتش بسر زلف عنبری بشکن

بلین دمنده اولور عطر آلزدچو سنبل زلف — عبیر صچك اوجی ایله آنك بهاسین صچی

چو عندلیب فصاحت فروشد ای حافظ — تو قدر او بسخن گفتن دری بشکن

صتار بهی خواجه چونکم بلاغتی بلبل — دیمکله دریجه سوزسن آنك بهاسین صچی

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

مرغ دلم طایریست قدسی ز عرش آشیان — از قفس تن ملول سیر شده از جهان

عرش علا یوه لو قدسی قوشی مرغ جان — تن قفصندن ملول طویمش اولوب ازجهان

سدرة المنتهی

چون ببرد مرغ دل سدره بود جای او — تکیه گه بازما کنگره عرش دان

کنگره حصار بدنی و مناره شرفه‌لری
و کوبریلر قورقولغی و بونلر مثللو سنه در

مرغ دلم چون اوجه سدره مقامی اوله — کوکلمزین بازینه عرش علا بیل مکان

سایهٔ دولت فتد بر سر عالم همه — گر بکشد مرغ ما بال و پری بر جهان

سایهٔ دولت دوشر هب باشنه عالمین
سایهٔ دولت دوشر
هرکیمك باشنه سایهٔ دولت دوشر

سایهٔ دولت دوشر هب باشنه عالمین — چکسه قو اوستنه بال و پرین مرغ جان

چرخ

در دو جهانش مکان نیست بجز فوق چرخ — جسم وی از معدنست جان وی از لامکان

آبخور صوات یعنی صو ایچجاق

کوك ایو زدندن دیکر یوق اکا کوینده یر — عنصردن جسم آنك روحی یری لامکان

انکه او صو ایچدیکی گلشن باغ جنان

عالم علوی بود جلوه که مرغ ما — آبخور او بود گلشن باغ جنان

قوشمزین دورانی عالم علوی او له — صو ایچجانی او له گلشن باغ جنان

تا دم وحدت زدی حافظ شوریده حال — خامهٔ توحید کش بر ورق انس و جان

حال بوزیق خواجه تا وحدته دم اورادسن — چك قلم توحیدی بر ورق انس و جان

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

باغه کتور

یاد باد آن آهوی مشکین بختن باز رسان — وان سهی سرو روان را بچمن باز رسان

بازرسان

یاد باد اول مسك ككلین ینه ختن یا که ایلت — هم او دوز سرو روانی ینه سن باغه ایلت

بخت پژمردهٔ ما را بنسیمی بنواز — یعنی آن جان ز تن رفته بتن باز رسان

بخت پژمرده مزی و خشه بزم بریل ایله — یعنی تندن اوکیده جانی ینه جسمه ایلت

ماه و خورشید بمنزل چو بامر تو رسند — یار مه دوی مرا نیز بمن باز رسان

چونکه ایر دامرکله ای وکونش منزلنه — سن بنم یوزی قمر یاری بکا ینه ایلت

دیدها در طلب لعل یمانی خون شد — یارب آن کوکب رخشان بیمن باز رسان

اولدی قان کوزلری عزادامده لعلیمن — یارب اول نجم درخشانی ینه شهره ایلت

سنسز بن دیلمز صاغلغی بن سوزکم بودر

سخن اینست که ما بی تو نخواهیم حیات — بشنو ای پیك خبر گیر و سخن باز رسان

سوز بودر استمز صاغلغی بز کم سنسز — دکله ای سوز طوتجی ساعی خبر ینه ایلت

وزغن

بروای طایر میمون همایون آثار — پیش عنقا سخن زاغ و زغن باز رسان

قرغه

کیت بهی طالعی خوش قوش ومبارك اتار   چیلاق وقرغه سوزین عنقا یکا غنه ایلت

زغریبی

آنکه بودی وطنش دیدهٔ حافظ یارب   بمرادش زغریبی بوطن بازرسان

اولکم ایدی وطنی دیدهٔ حافظ یارب   مقصدی اوزره آنی سن ینه شیرازه ایلت

فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلات

بدخشان

در بدخشان لعل اگر از سنك می آید برون   آب رکنی چون شکر از تنك می آید برون

گر بدخشانده

قرمزی لعل طشره سنکدن طاغده گر بدخشانده جقار   رکن آبادده شکرجه طشره تنکدن جقار

در درون شهر شیراز از در هر خانهٔ   دلبری رعنای شوخ شنك می آید برون

هر باب منزلدن مدام

شهر شیراز ایچره هر باب خان وخانه‌دن   طشره بر خوب وزیبا دلبر رعنا جقار

قاضی ومفتی

از سرای قاضی ومفتی وشیخ ومحتسب   بادهای بی‌غش وگلرنك می آید برون

مفتی

خانهٔ قاضی ومفتی ضابط وشیخدن دخی   طور طو سز گل رنکلو باده ساغر وصهبا جقار

بر سر منبر بوقت وزذاتی حال   از سر دستار واعظ بنك می آید برون

بنکلك طشره جقار

صوفیلق حالنده وجدان وقتی منبرده ایکن   واعظك صارقی وجنداقندن طشره افیون جقار

در درون باغها آواز مطرب صبح وشام   وای بلبل با نوای چنك می آید برون

گلشن ایچره صبح وشام آواز مطربدن دخی   طشره صوت سازله بلبلدن آه ووا جقار

در چنین شهری بهجر یار واندوه فراق   حافظ از خانه چنین دلتنك می آید برون

بویله شهر ایچره غم هجر وفراق یارله   خانه‌سندن بویله غمناك خواجهٔ دانا جقار

فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلات

ای قبای پادشاهی راست بر بالای تو   زینت تاج ونگین از گوهر والای تو

سلطنت اسبابی شاها قدیکه اوبغوندر سنك   تاج وخاتم زینتی ذات شریفکدن سنك

افتاب فتح را

234

هر دم طلوغش

افتاب فتح را هر دم طلوعی میدهد   از کلاه خسروی رخسار مه سیمای تو

کلاهدن

فتح ونصرت افتابینه ویرر هر دم طلوغش   پادشاهانه کلاهدن مه شکل یوزك سنك

گرچه خورشید فلك چشم وچراغ عالمست   روشنایی بخش چشم اوست خاکپای تو

مقدمك

عالمین چشم وچراغی گرچه شمس آسمان   بخش نور ایدن انك گوزینه خاك

جلوه گاه طایر اقبال گردد هر کجا   سایه انداز همای چتر گردون سای تو

هر محل دولت قوشینك اوله سیرانگهی   کولکه صالسه گوك کبی چتر همایونك سنك

شرع   دردسوم

در دسوم شرع وحکمت با هزاران اختلاف   نکتهٔ هرگز نشد فوت از دل دانای تو

اختلافات هزار اوله رسم حکم وشرعده   اولمدی بر نکته فوت دانای فکرکدن سنك

خوش لهجه

آب حیوانش ز منقار بلاغت میچکد   طوطی خوش لهجه یعنی کلك شکرخای تو

بین خامك
خوش لسان

مصطلح بودرندن آب زندگانی طاملدر   خوش شکل طوطی که یعنی قندیبن خامك سنك

دوزکار
انجه اسکندر

انچه اسکندر طلب کرد ونه دادش روزگار   جرعهٔ بود از زلال جام جان افزای تو

انی کم اندی سکندر داد ز دوران ویرمدی   ایدی کم بر جرعه جان افزا زلالکدن سنك

محتاج نیست

عرض حاجت در حریم حضرتت محتاج نیست   راز کس مخفی نماند با فروغ رای تو

عرض

نزد شاهانکده عرض حاجته یوق احتیاج   کمسه سری مخفی قالمز شوق رأیکله سنك

خسروا پیرانه سر حافظ جوانی میکند   بر امید عفو جانبخش گنه بخشای تو

اختیارلق دمده ییکتلك ایدر حافظ شها   صوچ بغشلادیجی جان عفوك امیدیله سنك

مفعول   فاعلات   مفاعیل   فاعلات

ای خون بهای نافهٔ چین خاك راه تو   خورشید سایه پرور طرف کلاه تو

ای یار بولك ترابی ختن مسکه قان بها   کون بوردکیکه اوجی ظلینك پروردی شها

کون بوردکیك اوجی سایه سی فیضیدر ای شها

نرگس کرشمه میبرد ازحد برون خرام | ای جان فدای شیوهٔ چشم سیاه تو

حددن زیاده نرکس ادا ایلنه بورچالین | قاده کوزك اداسنه ای جان وتن فدا

خونم بخور که هیچ ملك باچنین جمال | از دل نیایدش که نویسد گناه تو

ایچ قانمی که بربری هیچ بویله حسنله | کلمز دلندن اگه یزه برگناه سکا

آرام خلق وخواب جهان ازسبب توبی | زان شد کنار دیده ودل تکیه گاه تو

سنسین قرار خلقه جهان خوابنه سبب | اندن اولوب کنار دل وکوز محل سکا

باهر ستارهٔ سروکاریست هرشبم | از حسرت فروغ رخ همچو ماه تو

هر یلدزیله هرکیجه وادر براشم کوچم | آیجه منیر فراق یوزکدن سنك شها

یاران همنشین همه ازهم جدا شدند | مائیم واستانهٔ دولت پناه تو

ابروجه بربریله اولوب جمله دوستان | دولت ماب اشیکك ایله بزایسوز شها

حافظ طمع مبر ز عنایت که عاقبت | آتش زند بخرمن غم دود آه تو

ای خواجه لطفدن امید کسمه عاقبت | کاهك دخانی خرمن قیغویه اوره

مفعول فاعلات | مفاعیل فاعلات

ای آفتاب آینه دار جمال تو | مشك سیاه مجمره گردان خال تو

ای بادسنك طوتوجی کوزکی آینه دار جهانکه | مسك سیاهده مجمره کردانکه خالکه

صحن سرای دیده بشستم ولی چه سود | کین گوشه نیست درخور خیل خیال تو

میدان خان دیده یودم نه اوصی لیك | لایق دکل بوکوشه جیوش خیالکه

این نقطهٔ سیاه که آمد مدار نور | عکسیست در حدیقهٔ بینش ز خال تو

بو نقطهٔ سیاه که کوزده کلدی نور باد | کلشن سرای کوزده اولوب عکس خالکه

نرکس ادا

ایچ قانم ای که بویله کوزللکله هیچ ملك

خلق وجهان سکونت وخوابنه سن سبب

خلق وجهان کوز اوچی اندن اولدی کوکل تکیه گاه سکا

از حسرت

آهك دخانی

کسمه کم صوکی لطف

ای آینه طوتوجی کوزنش یار وجهله

خیل وجیش عربیدر سرای

عسکر ولشکر معناسنه در

میدان خان کوزی یودوم لیك اوصی

بینش اسم مصدر کوزده اولوب

کورش معناسنه در

تا پیش بخت باز شوم

تا پیش بخت باز روم تهنیت کنان | کو مژدهٔ ز مقدم عید وصال تو

تا بختیمك اوکنه کیدم تبریك ایده رك | بر مژده قانی مقدم عید وصالکه

تا آسمان ز حلقه بگوشان ما شود | کو عشوهٔ ز ابروی همچون هلال تو

تاکم قولاغی کوپه لو قول بیزه کوك اوله | برناز قنی هلالجه قشلکدن کورشلکه

در اوج ناز ونعمتی ای آفتاب حسن | یارب مباد تا بقیامت زوال تو

ناز ونعم اوجنده سین ای خوبلغین کونی | تا حشره حقدن اولمیه نقصان حالکه

در چین زلف او ای دل مسکین چگونهٔ | کاشفته گفت باد صبا شرح حال تو

ای درد منده کوکل صچ چیننده نیجه سین | کم دیدی بللو باد صبا کوکلی حالکه

مطبوع‌تر ز نقش تو صورت نبست باز | طغرانویس ابروی مشکین مثال تو

نقش کردن اوزکه بغلمدی کل صورتی هیچ | عنبر مثللو قاشکی طغرا چکن سکه

برخواست بوی گل ز در آشتی در آی | ای نوبهار ما رخ فرخنده فال تو

کل عطری قالقدی کیر آچ و باب صلحدن | خوش فال منزوالك یا ازغ رخکه یارکه

در پیش خواجه عرض کدامین جفا کنم | شرح نیازمندی خود یا ملال تو

جودین وزیرا وکنده ایدم عرض قنقی سین | اوز درد دلکم دیمی ویا کوسنکلکه

حافظ درین کمند سر سرکشان بسیست | سودای کج مپز که نباشد مجال تو

چوقدر بو باغ عشقده خواجه سرکشان بشی | اکری هوس بشورمه دکل حدو کوچ سکه

مفاعلن فعلاتن | مفاعلن فعلن

بجان پیر خرابات وحق نعمت او | که نیست در سر من جز هوای خدمت او

خرابه پیری جانیچون وحق نعمت او | که یوق باشمده بنم بشقه عشق خدمت او

دوجهود

دوم

قول اوله قولاغی کوپه لو تا فلك بزه بنم

تا بقیامت

ای پادشاه حسن اولمایه حقدن اخره دك نقص حالکه

کاشفته دیدی باد صبا شرح حالکه

پراکنده وکوکی

نبست باز

ای نوبهار بنکانی بزه فال خوش بکه

کیر آچ و باب

بهشت اگرچه نه جای گناهکارانست / بیار باده که مستظهرم بهمت او

دکل اگرچه گناهلره محل اوجمق / کتور شرابکه دایاغم امید رحمت او

چراغ صاعقهٔ آن سحاب روشن باد / که زد بخرمن ما آتش محبت او

اویله برم بولودینك چراغی روشن اوله / که اوردی خرمنیمزه آتش محبت او

بیار باده که دوشم سروش عالم غیب / نوید داد که عامست فیض رحمت او

بری عالم غیبدن کیجه بکا می ویر / که ویردی مژده حقیقی عام فیض رحمت او

بر آستانهٔ میخانه گر سری بینی / مزن بپای که معلوم نیست نیت او

اشیك میکده ده کر کوره سك بر باش / ایاقله اورمه دکل بللو کم نه نیت او

مکن بچشم حقارت نگاه بر من مست / که نیست معصیت و زهد بی مشیت او

کل ایتمه بقمه حقارت کوزیله بن سکره / دکل گناهله تقوا که بی ارادت او

نمیکند دل ما میل زهد و توبه ولی / بنام خواجه بکوشیم و فر دولت او

صلاح و توبه یه ایتمز بزم کوکل اما / وزیر ادیله چالیشم و عون و دولت او

دلا طمع مبر از لطف بی نهایت دوست / که میرسد همه را لطف بی نهایت او

کوکل نهایتی یوق لطف یاردن کسمه / که جمله یه ایریشور لطف بی نهایت او

مدام خرقهٔ حافظ بباده در گروست / مگر ز خاک خرابات بود فطرت او

همیشه خرقهٔ حافظ رهنده باده ایچون / مگر که خاک خراباتدن ایدی خلقت او

مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

تاب بنفشه میدهد طرهٔ مشکسای تو / پردهٔ غنچه میدرد خندهٔ دلگشای تو

قیوری اول بنفشه یه ویردی صجك ازیجه / ییرتر او غنچه پرده سین دل آچیجی تبسمك

اوزلف شمشك رخساره قندیلی اولشن / کوکسن چیچیزه اوردی آتش محبت او

چراغی روشن اوله

کویردی مژده عمومیدر فیوض رحمت او

نیت او

ایاقله اورمه کم بللو دکل نه نیت او

سکره

کل ایتمه عین حقارتله بقمه بن مستمه

زهد

دلیمز اغبه میلی صلاح و توبه یه لیك

خرقهٔ

ویردی صجك

ای گل خوش نسیم من

236

ای گل خوش نسیم من بلبل خویش را مسوز / کز سر صدق میکند شب همه شب دعای تو

ای قوقوسی گوزل گلم عندلیبکی یاقمه سن / کم ایدر اول صداقتله هر کیجه هب دعاك سنك

من که ملول گشتمی از نفس فرشتگان / قال و مقال عالمی میکشم از برای تو

بن نفس فرشتهلردن اولوردم حزین ملیل / هم جکرم سنك ایچون سوز و صدا عالمك

عشق تو سرنوشت من خاک درت بهشت من / مهر رخت سرشت من راحت من رضای تو

باشمه دین سوزك یازی خاك درك بکا ارم / عشق رخك برادیشم خوشلوغم رضای سنك

خرقهٔ زهد و جام می گرچه نه درخور همند / این همه نقش میزنم از جهت رضای تو

ثوب صلاح و جام می بر برینه دکل سزا / بن او دیرم بو درلو نقوش خوشلوغك ایچون سنك

دلق گدای عشق را گنج بود در آستین / زود بسلطنت رسد هر که بود گدای تو

عشق فقراسی ثوبنك بکلری ایچره کنز اولور / سلطنته تیز ایرر اول هر کیم اولور گداك سنك

شاهنشین چشم من تکیه گه خیال تست / جای دعاست شاه من بی تو مباد جای تو

اکلنه جك خیالك شهنشینی گوزم بنم / جای دعادر ای شهم اولمیه آنسز یرك

شور شراب و سوز عشق آن نفسم رود ز سر / کین سر پرهوس شود خاک در سرای تو

[illegible] باشدن اودم کیدر / کم اوله بو هوای سر خاك در اوك سنك

خوش چمنیست عارضت خاصه که در بهار حسن / حافظ خوش کلام شد مرغ سخن سرای تو

تازه خطك گوزل چمن خاصه که نو بهار حسن / سوزك گوزل خواجه اولوب سوز دیجی قوشك سنك

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

خط غدار یار که بگرفت ماه ازو / خوش حلقه ایست لیك بدر نیست راه ازو

یارین صقال محبتی که طوتدی ماه ازو / خوش حلقه لیك چقمغه یوق طشره راه ازو

یاقمه سن

حزین ملیل

بکا ادم

نقش

سلطنته تیز ایرد

رود ز سر

نفسم رود ز سر

خوش چمنیست

سنك

نسخه

یوقدر که راه ازو

بخواه

ابروی دوست گوشهٔ محراب دولتست … انجا بمال چهره و حاجت بخواه ازو

محراب دولتك بو جبهی دوستان قشی … سن سور یوزاکه حاجتکی دانی خواه ازو

ای جرعه نوش مجلس جم سینه پاك دار … کاینه ایست جام جهان بین که آه ازو

ای بزم جمده جرعه ایچن ادی طوت کوکس … جام جهان غبار ایینه دد آه واه ازو

کردار اهل صومعه ام کرد می پرست … این دود بین که نامهٔ من شد سیاه ازو

اعمال اهل تکیه بنی اندی می پرست … کور بو دخانی دفترم اولدی سیاه ازو

شیطان غم هر آنچه تواند بکو بکن … من برده ام بباده فروشان پناه ازو

غم ابلسی نه نسنه یه قادر سه سویله ایت … ایلتمشم که باده فروشه پناه ازو

ساقی چراغ می بره آفتاب دار … کو بر فروز مشعلهٔ صبحگاه ازو

طوت ساقی باده قندیلنی کون طریقنه … دی روشن ایله مشعلهٔ صبحگاه ازو

آبی بروز نامهٔ اعمال ما فشان … بتوان مکر ستردن حروف گناه ازو

ساقی بر آب عمللر دفترینه صاچ … بو موق مکر کم اوله حروف گناه ازو

آیا درین خیال که دارد گدای شهر … روزی بود که یاد کند پادشاه ازو

طوتر فقیر بلده عجب بو خیالده کم … بر کون اولور می کا یلیه یاد پادشاه ازو

حافظ که ساز مجلس عشاق راست کرد … خالی مباد عرصهٔ این بزمگاه ازو

اسباب بزم عاشقی تکمیل ایدوب خواجه … بوش اولمسون بو دائرهٔ بزمگاه ازو

مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

گلبن عیش میدهد ساقی گلعذار کو … باد بهار میوزد بادهٔ خوشگوار کو

ذوق ویره بو دکل اوجنی ساقی گلعذار قنی … هم اسیو دبهار یلی بادهٔ خوشگوار قنی

سن سور محراب

فروز مشعلهٔ

گلبن

خوشگوار ایو سینکیجی دیمکدر

هر گل نوز طرق

رفنی

هر گل نو ز گلرخی یاد همی دهد ولی … گوش سخن شنو کجا دیدهٔ اعتبار کو

هر گل تازه بر گل خددن اکیش ویرر ولی … قنده سوز اشیدن قولق دیدهٔ اعتبار قنی

مجلس بزم عیش را غالیه مراد نیست … ای دم صبح خوش نفس نافهٔ زلف یار کو

مجلس بزم ذوق دگل کامیجه مسك و عنبرین … ای دم خوش سحرلی نافهٔ زلف یار قنی

حسن فروشی گلم نیست تحمل ای صبا … دست زدم بخون دل بهر خدا نکار کو

خوبلغی گل صتیشنه یوق بصبا تحملم … خون دله ال اوردمشم تکری ایچون نکار قنی

شمع سحر ذخیره کی لاف ز عارض تو زد … خصم زبان دراز شد خنجر ابدار کو

قاده کوددن سحر مومی اوردی دخکدن ایجه لاف … اولدی لسان خصم اوزون مقراض ابدار قنی

گفت مگر ز لعل من بوسه ندارئ آرزو … مردم ازین هوس ولی قدرت واختیار کو

دیدی مگر که یوقی سکا بوسه لبمدن آرزو … بن اولورم بو ارزودن لیك کوج اقتدار قنی

حافظ اگرچه در سخن خازن گنج حکمتست … از غم روزکار دون طبع سخن گذار کو

سوزده حکم خزینه سی خازنی گرچه کم خواجه … بد فلکین غمندن آه طبع کلام گذار قنی

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

مرا چشمیست خون افشان ز دست آن کمان ابرو … جهان بر فتنه خواهد شد از آن چشم از آن ابرو

بنم کوزم بجاغن خانه کالندن اول کمان ابرو … او کوزدن اولیسر بر فتنه عالم هم از آن ابرو

غلام چشم آن ترکم که در خواب خوش مستی … نگارین گلشنش دو دیست مشکین سایبان ابرو

او یادین چشمی قولیوم که خوش اویقولو مستلکده … نگارستانچه یوزکلزارده مشکین خیمه آن ابرو

هلالی شد تنم زین غم که با طغرای مشکینش … که باشد مه که بنماید ز طاق آسمان ابرو

هلال اولدی تنم بو قیغودن مشك رنك نشانیله … کم اوله طاق کوکدن کوستره مه کم همان ابرو

عبرت آلور کوز قنده

دیمکدر دکل

ذوق وصفا جمعیتی مراد مجلسك و منتظم المجلس

حسن

خوبلغی تحملم

بن بو هوادن اولمشم لیك کوج اقتدار قنی

لیك کوج

خواجه خازنی

گرچه کلام حکمتك خزینه

گرچه

کالندن

چشمی

مشکینش

حادر آن ابروم

تو کافر دل نمی بندی نقاب زلف میترسم   که محرابم بکرداند خم آن دلستان ابرو

نقاب زلفکی اورتمز سنی دلبر مرحمت قوردم   بنی دوندوره محرابدن که اواکری دل آلادن ابرو

روان کوشه کیر از آن جبینش طرفه کلزاد است   که بر طرف چمن زادش همی کردد جهان ابرو

آنك آلنی عجب عزلت نشینانه کلستاندر   که کلزار یانکه جکر ینودهم اولور صالنان ابرو

همیشه چشم مستت را کماه حسن در زه باد   که از سست تو تیر او کشد بر مه کمان ابرو

مدام اولسون کریشده یای حسنی چشم مستینک   که شستکدن جکر اولدوقچه هلال اوزره کمان

رقیبان غافل و مارا از آن چشم و جبین هر دم   هزاران کونه پیغامست و حاجب در میان ابرو

عدولر بلمز اول چشم و آلیندن بزه هر ره وار   خبرلر نیجه بیك دلواداده ترجمان ابرو

دکر چو دو پری را کس نکوید با چنان حسنی   که این را این چنین چشمست و آنرا آنچنان ابرو

دخی کمسه دیمز چو دو پری به بو یله خوب لقله   که بو که بو بجلك کوز و اکاهم آن جنان ابرو

اگرچه مرغ زیرك بود حافظ در هوا داری   بتیر غمزه صیدش کرد چشم آن کمان ابرو

اگرچه خواجه چابك قوش ایدی عشق و محبتده   انی صید ایلدی غمزه او قیلدی اول کمان ابرو

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

ای پیك راستان خبر یار ما بگو   واحوال گل به بلبل دستان سرا بگو

گرچکلر الچیسی خبر یاری بیزه دی   گل حالنی ده فقره دین عندلیبه دی

ما محرمان خلوت انسیم غم مخور   با یار آشنا سخن آشنا بگو

الفت سرای محرمیوز بزکه دیمه   دوستك سوزین صقینمه که یار آشنایه دی

بر این فقیر نامهٔ آن محتشم بخوان   با این گدا حکایت آن پادشاه بگو

اول اهل حشمت امرین اوقی بو فقیره سن   اول پادشه حکایه سنی بو گدایه دی

دلها ز دام طره

طره

دلها ز دام طره چو بر خاک میفشاند   با آن غریب ما چه گذشت از هوا بگو

چون خاکه سلکدی دام صچندن کو کللری   عشقدن نه کجدی اول فقرا کو کلو بزه دی

گر دیگرت بر آن در دولت گذر بود   بعد از ادای خدمت و عرض دعا بگو

کچمك اولورسه بر دخی اول باب دولته   بعد الادای خدمت و عرض دعاده دی

در راه عشق فرق غنی و فقیر نیست   ای پادشاه حسن سخن با گدا بگو

بو قدر طریق عشقده فقیر و غنی به فرق   ای خوبلقین شهنشهی سوزی بو قولکه دی

هر کس که کفت خاك در دوست توتیاست   گو این سخن معاینه در چشم ما بگو

هر کیم دیدیسه یار قپوسی خاکی کیمیا   بو سوزی دی عیانجه بزم کوزیمزه دی

صوفی که منع ما ز خرابات میکند   گو در حضور پیر من این ماجرا بگو

میخانه دن صوفی که بزی منع و دفع ایدر   دیکل اکا که بونی بزم پیر اوکنده دی

آن می که در سبو دل صوفی بعشوه برد   کی در قدح کرشمه کند ساقیا بگو

اول می که الدی صوفی دلین دیشده بناز   ای ساقی نازی نیجه ایدر اول قدحده دی

بر هم چو میزد آن سر زلفین مشکبار   با ما چه سر داشت بیا ای صبا بگو

اول مشکبار صچی او جچون بر برینه اوردی   گل ای صبا طوتردی نه سودا بزمله دی

مرغ چمن ز نالهٔ من دوش میگریست   آخر تو واقفی که چه رفت ای صبا بگو

دون کیجه بلبل اغلریدی ناله دن بنم   واقف سین ای صبا که نه صوکی نه اولدی باکه دی

جان پرورست قصهٔ ارباب معرفت   رمزی برو و بپرس و حدیثی بیا بگو

جان بسلیجی فقره سی اهل معارفك   بر نکته وار و صور بزه کل بر خبر ده دی

هر چند ما بدیم تو ما را بدان مگیر   شاهانه ماجرای گناه گدا بگو

بزهر نه دك بدبزبزى اول بدله طوعنه سن | سن ماجراى جزم فقيرى شهانه دى

حافظ كرت بمجلس او راه ميدهند | مى نوش وترك زرق زبهر خدا بكو

شاه بزمنه اكر ويريلور سكه بو خواجه | ميخ وقويديم الحجوق بن ربادة دى

فاعلاتن فعلاتن | فعلاتن فعلن

مزرع سبز فلك ديدم وداس مه نو | يادم از كشتهٔ خويش آمد وهنكام درو

كوك كوكك تر لاسنى كوردم اوراغنى مه نوى | يادمه كلدى بنم وقت اكين بحجى درو

كفتم اى بخت بخسبيدى وخورشيد دميد | كفت با اين همه از سابقه نوميد مشو

ديدم اى بخت اويودك حال بوكه كونش دوغدى | ديدى بونلر له كچك دخى اوميزاوله مشو

كر روى پاك ومجرد چو مسيحا بفلك | از چراغ تو بخورشيد رسد صد پرتو

كر كوكه پاك ومجرد كيده سك مسيحى صايان | شمسه عشقكدن ايرر يوز جه ضيا هم پرتو

مجرد

تكيه بر اختر شب دزد مكن كين عيار | تاج كاوس ببرد وكمر كيخسرو

نجم شب دزده طيانما كه بو دون عيار | تاج كاوسى قابوب هم كمر كيخسرو

آسمان كو مفروش اين عظمت كه اندر عشق | خرمن مه بجوى خوشهٔ پروين بدو جو

صنمه بوك اولولق كو كه ذكر عشق ايچره | مه حجى بر شعره صالقم اولكراكى جو

بو جوه خرمن مه صالقم اولكراكى جو نسخه

كوشوار زر ولعل ار چه كران دارد كوش | دور خوبى كذرانست نصيحت بشنو

كرچه آلتونلو لعل كوبه طوتر قولق آغر | جاغ خوبلق كچكن نصحى اشيت هم بشنو

چشم بد دور ز خال تو كه در عرصهٔ حسن | بيدقى راند كه برد از مه وخورشيد كرو

عرصهٔ خوبده اوله ابروبكدن بدكور | سودى بر بيدقى اى وكوندن آلوب اجرو كرو

خوبلق ارضنده اوله جر پياده سورودى اى كوندن اجرو كرو الوب

آتش زرق وريا خرمن دين خواهد سوخت | حافظ اين خرقهٔ پشمينه بينداز و برو

باقيس دين پيجبى

باقيس دين پيجبى زرق وريادن آتشى | اشبو بوز خرقهٔ اى خواجه براق كيت وبرو

مفعول فاعلات | مفاعيل فاعلات

كفتا برون شدى بتماشاى ماه نو | از ماه ابروان منت شرم باد رو

كتدك قمر اكه ديدى يكى آى كوزمكه | قاشم آيندن اوله بوى اوتانش سكه

واركت سكا هلال بچه قسمنده حجاب اوله نسخه

عمريست تا دلم ز اسيران زلف تست | غافل ز حفظ جانب ياران خود مشو

تا بجه دمكه كوكلى بزم زلفك اسيريدر | اوله بريصفيه ده اويارلك يكه

اوز يارلك — تا نبجه دمكه كوكلم اسير زلف بنيم

مفروش عطر عقل بهندوى زلف ما | كانجا هزار نافهٔ مشكين بنيم جو

زلف سياه باره عقل عطرن اوكمه سن | كانده هزار مسك كوبكى پارم ار پهيه

زار

تخم وفا ومهر درين كهنه كشت زار | آنكه عيان شود كه رسد موسم درو

بو سبزه زار كهنه ده تخم وفا وعشق | اولدم عيان اولور كه بچم موسمى ايره

ساقى بيار باده كه رمزى بكويمت | از سر اختر كهن وسر ماه نو

ساقى شراب كتور كه سكا بر رموز ديم | دفتار اسكى آيله يكى آى سرجن سكه

ترك كلاه زو ونوذن تاجيدر سكه

شكل هلال هر سر مه ميدهد نشان | از افسر سيامك وترك كلاه زو

هر آى باشنده شكل هلال اوير نشان | زو پهلوان كلاه قو دبغين تاجى پادشه

حافظ جناب پير مغان مأمن وفاست | درس حديث عشق بر او خوان وز او شنو

پير مغان جنابى وفا معدنى خواجه | عشق درسى سوزين آندن اشيت سويله هم آكه

فاعلاتن فعلاتن | فعلاتن فعلن

اى كه با سلسلهٔ زلف دراز آمده | فرصتت باد كه ديوانه نواز آمده

اى كه زنجير او زون زلفكله كلمش سين | اوله فرصت كه دلى او خشمغه كلمش سين

كاى او زون كاكل زنجير كله كلمش سين
وصحك كاوله (?) او خشمغه كلمش سين

ساعتی ناز مفرما و بگردان عادت   چون بپرسیدن ارباب نیاز آمده

نازه امر ایتمه بر آن عادتکی هم دوندر   چونکه ارباب نیازه صورمغه کلمشسین

پیش بالای تو نازم چه بصلح و چه بجنگ   که بهر حال برازنده ناز آمده

صلح و بوز شده اولم قدک اوکنده قربان   زیرا هر حالده که سن نازه سزا کلمشسین

وبوز شده

آب و آتش بهم امیخته از لب لعل   چشم بد دور که خوش شعبده باز آمده

اب واود بر برینه قاریشدرق اول لعل لبه   بدکوز اولسون ایراجق خوش اوینه کلمشسین

لعل لبه

اب واود بر برینه مختلط اول ال لبده بدکوز اولسون ایراکم خوش اوینه کلمشسین

آفرین بر دل نرم تو که از بهر ثواب   کشته غمزه خود را بنماز آمده

یومشاقلق کوکلکه تحسین که ثواب ایچون   سن غمازینه کوزک اولدیشنه کلمشسین

زم اوودن کوکلوکه تحسین که اجر و ثواب ایچون سن غمازینه کوزک مرده سنه کلمشسین

زهد من با تو چه سنجد که بیغمای دلم   مست و آشفته بخلوتکه راز آمده

ساکه زهدم نه چکر کم کوکلم یغمایه   مست و مدهوش اوله قبیا اوینه کلمشسین

نه ویره کم

گفت حافظ دگرت خرقه شراب آلوده   مگر از مذهب این طائفه باز آمده

خرقک آلوده می بینه سنک خواجه دی   بو خصوصه بو زمره یولندن کرویه کلمشسین

خرقک خواجه دی

مستفعلن فعولن   مستفعلن فعولن

از خون دل نوشتم نزدیک یار نامه   انی رأیت دهرا من هجرک القیامه

یازدم یورک قاننده یار جانبینه نامه   تحقیق جهانی کوردم هجرکده ای قیامه

یورک

دارم من از فراقت در دیده صد علامت   لیست دموع عینی هذا لنا العلامه

یوزدک نشان طوتادم بن کوزده صد تکلک   کوزم یشی دکلدر انجق بزه علامه

هرچند کازمودم از وی نبود سودم   من جرب المجرب حلت به الندامه

هس ازوی

هر نه قدر صنادم اندن اولمدی بکا هیچ   کیمکه صنادی صنانمشی قونادی اکا ندامه

پرسیدم از طبیبی

فی بعدها سلامه

پرسیدم از طبیبی احوال دوست گفتا   فی قربها عذاب فی بعدها سلامه

طبیبدن

صوردم که طبیبدن جانان مزاجی دیدی   قربنده وار مشقت بعدنده وار سلامه

باد صبا ز ماهم ناگه نقاب برداشت   کالشمس فی الضحی تطلع من الغمامه

الضحی

باد صبا مهرمدن قالدردی پرده ناگاه   صان کون دوغه ضحاده بولوطدن (از غمامه)

گفتم ملامت آید گر گرد دوست گردم   والله ما رأینا حبا بلا ملامه

والله ما رأینا حبا بلا ملامه

سمتنه دیدم طولاشسم ازاده کا کوردم   والله کوردم بر یار دسومه بی ملامه

حافظ چو طالب آمد جامی بجان شیرین   حتی یذوق منه کاسا من الکرامه

چونکه خواجه طالب اولدی جانیله جامی   ناکم که طاده اندن بر جام من الکرامه

مفعول   فاعلات   مفاعیل   فاعلات

دیده اوروکمش یعنی وحشی اولمش دیمکدر

ای من جدا مشو که توام نور دیده   آرام جان و مونس قلب رمیده

دیده

بندن یار اولمه ایرو که سن نور دیده سین   جانم حضوری و وحشی کوکل مونسیده سین

یار اولمه بندن ایرو که سن نور دیده سین

از چشم زخم خلق مبادت گزند از آنک   در دلبری بغایت خوبی رسیده

بدچشم خلقدن اولمیه ضرر سکا کاوک ایچون   خوبلقده دلربالغه غایت رسیده سین

از دامن تو دست ندارند عاشقان   پیراهن صبوری ایشان دریده

سوز اج کوبیوم صبر اکر طوتمه بدکوکل

چکمز سنک اتکندن الین عاشقانه قمو   صبر اینمکه کوملکین اولار دلک ایدوب دریده سین

دل بد مداهان که دستی هم برود وصل   شبها چو زهر فرقت جانان چشیده

چشیده طانمش دیمکدر

اج کوزکه روز وصل ایرکه طوتمه بدکوکل   زهر فراق باری که یجه جوق چشیده سین

اج

منعم مکن ز عشق وی ای مفتی زمان   معذور دارمت که تو او را ندیده

عشقندن آنک ایتمه منع مفتی آن بنی   معذور دستی طوتادم انی کورمیشسین

کوزسز مفتی ایسن عشقندن انک ایلیم منع خواجه دان

سرزنش

این سرزنش که کرد ترا دوست حافظا   بیش از گلیم خویش مگر پا کشیده

بو باشه قاقمغه که خواجه اندی ساکه دوست   خر فکدن ایوادغه مکر سن کشیده سین

مستفعلن فعولن   مستفعلن فعولن

ای از فروغ رویت روشن چراغ دیده   مانند چشم مستت چشم جهان ندیده

بوزك نوردن آیدین قندیل دیده جانا   خلق کوزی کورمشدر مستانه کوزك اسا

همچو تو نازنینی سر تا بپا لطافت   گیتی نشان ندیده ایزد دنیا فریده

باشدن ایاغه نازك سن کبی بر لطیف یار   خلق کورمش مندین خلق ایتمه مشده مولا

بر قصد خون عشاق ابروی و چشم مستت   گاه این کمین کشاده گاه آن کمان کشیده

قانکله چشم مستنك عاشق قانینه قصداً   گاه بو بوسی آچمش که چکمش اول کمانی

تا کی کبوتر دل چون مرغ نیم بسمل   از زخم تیر چرخت در خاك و خون طپیده

دلجی بیرم قوشی اسا او قوشی دل نیجه دك   سر دیای اوقی بردن خاکیله قانده یاطا

از سوز سینه هر دم دودم بسر بر آید   چون عود چند باشم در آتش آرمیده

هر دم یانیشی بردن توتون جقار باشمه   نا نیجه دك آتشده تابت اولم عود آسا

گر زانکه دام گردد بخت رمیده با من   هم زان دهن برآرم کام دل رمیده

گر شویله کم اولورسه رام باکه وحشی طالع   وحشی کوکل مرادین ایدم او فمدن اجرا

میلی اگر ندارد با عارض تو ابرو   پیوسته از چه باشد چون قد من خمیده

گر عارضکه میلی قاشنك که طوتمیدی   هر دم ندن اکلمش اولور بنم بل آسا

گر بر لبم نهی لب یابم حیات باقی   آن دم که جان شیرین باشد بلب رسیده

گر قوتك لبك لبیمه بولم حیات باقی   اول دم که طتلو جانم الغزعه ایرشمش اولا

تا کی فرو گذاری

تا کی فرو گذاری چون زلف خود دلم را   سرگشته و پریشان ای نور هر دو دیده

زلفك کبی اشاغه قودسین دلم نیجه دك   باشی ازبك و داغینق ای ایکی کوزه نورا

در پای خار هجران افتاده در کشاکش   وز گلشن وصالت هرگز گلی نچیده

خار فراق آیاقده تشویشده دوشدی کوکلم   بر گل وصال باغکدن دیرمش دکل مدام

ما را بضاعت اینست گر در مذاقت افتد   درهای شعر حافظ بنویس در جریده

سرمایه من بزم بو گر خطکه دوشرسه   یاز جونکو که خواجه نك انجوی شعر بوای شا

گر دست من نگیری با خواجه باز گویم   با عاشقان مسکین دل برده بدیده

طوتمزسك اگر که الیمی البت و زبره دیرم   آلدك کوزکله مسکین عشاق دلینی جانا

مفاعلن فعلاتن   مفاعلن فعلن

خنك نسیم معنبر شمامهٔ دلخواه   که در هوای تو برخاست بامداد بگاه

عبیر قوقولی و قوتلو کوکل دیلیجی صبا   سنك سوکده ایرکن سحرده اول بیدا

دلیل راه شو ای طایر خجسته لقا   که دیده آب شد از شوق خاك آن درگاه

به یوزلی قوتلو قوش اول یول قولاوزی بزه سن   او یر ترابی سو بسندن اولدی دیده که ما

بیاد شخص نزادم که غرق خون دلست   هلال را زکنار شفق کنند نگاه

اکتسله ذات آدیغم که خون بغره غرقیدر   شفق کنارنده انسوندن نظر اهلا لجه بکا

بعشق روی تو روزی که از جهان بروم   ز تربتم بدمد سرخ گل بجای گیاه

یوزك سو بسله بر کون کیدمکه دنیادن   قزل گل اوت یرینه مقبرمدن اوله عیان

ز دوستان تو آموخت در طریقه مهر   سپیده دم که صبا چاك زد شعار سیاه

طریق عشقده سنك دوستلركدن اوکرندی   سحر دمنده سیاه توبین اتدی چاك هوا

مده بخاطر نازك ملالت از من زود | كه حافظ تو خود این لحظه گفت بسم الله

كوزلجه خاطرڭه سندن بو مدة نجیزلك | كه اوز خواجك دڭ بودم ده بدأ اسم خدا

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

درسرای مغان رفته بود و آب زده | نشسته پیر و صلایی بشیخ و شاب زده

سبولی باب خرابات ایدی صوا اوریلوب | صلایی سیخ اوتورمش جوان و پیره اوروب

سبوکشان همه دربنده‌اش بسته کمر | ولی ز ترك كلاه چتر بر سحاب زده

قدح چكن قموبل بغلو خدمتینه آنك | ولكلاه قومه سندن بلوطه چادر اوروب

فروغ جام و قدح نور ماه پوشیده | عذار مغبچگان راه آفتاب زده

قدحله جامی ضیاسی قمر نورین اورتمش | بكاغ مغبچكانی كونش یولینی اوروب

ز ناز و عربده ساقیان شیرین‌کار | شكر شكسته سمن ریخته رباب زده

اداسی طلو کوزلك نزاع و نازندن | شكر قیرق و دوكك دستی سازی مطرب

عروس بخت در آن حجله با هزاران ناز | شكسته وسمه و بر زلف مشك‌ناب زده

ساده من كلینی اول حجله‌ده بیك نازله | قشبنه دستنی قیرمش و بكی زلفه

گرفته ساغر عشرت فرشته رحمت | ز جرعه بر رخ حور و پری گلاب زده

طوتوب صفا قدحین مرحمتلو شكلی ملك | پری و حوره دخی جرعه‌دن گلابی اوروب

سلام کردم و با من بروی خندان گفت | که ای خمارکش مفلس شراب زده

سلام ویرنجه بیره یوزکولجله باکه دیدی | که ای خمار چکه کن دردمند و باده

که این کند که تو کردی بضعف همت و رای | ز کنج خانه شده خیمه بر خراب زده

سن اندیك كیم ایده ضعف رأی و همتله | كیدوب خزینه اوندن خرابه چادر اوروب

(margins) که حافظك دڭ بودم بدأت بسم خدا — اصل نسخه خواجه‌ك دڭ بو دمده — نشسته بشیخ — جکیجی دستی قموقولغینه بغلو کمر — حجله — پری

وصال دولت

وصال دولت بیدار ترسمت ندهند | که خفته‌ای تو در آغوش بخت خواب زده

وصالی ویرمیه قورقرم سكا اویانق بخت | كه سن قوجاغی اویو بخت اویویه واروب

فلك جنیبه‌کش شاه نصرة الدین است | بیا ببین ملکش دست در رکاب زده

فلك یدك چکیجی معین دین شاهك | اوزنكسینه ملك كل و كور انك ال اوروب

خرد که ملهم غیبست بهر کسب شرف | ز بام عرش صدش بوسه بر جناب زده

عقل كه بلادر جی غیبی کسب عزت ایچون | انك حضورینه یوز بوسه عرشدن اوروب

بیا بمیکده حافظ که بر تو عرض کنم | هزار صف ز دعاهای مستجاب زده

بخواجه میکده‌یه كل كه عرض ایدیم اوزكه | خلوص اوادعیه لرده هزار بیك صف اوروب

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

دوش رفتم بدر میکده خواب آلوده | خرقه تر دامن و سجاده شراب آلوده

دون بكه كتدم او میخانه‌یه خواب آلوده | خرقه تر دامن دخی سجاده شراب آلوده

آمد افسوس‌کنان مغبچه باده‌فروش | گفت بیدار شو ای رهرو خواب آلوده

می‌فروش مغبچه سی كلدی بزه طعن ایده رك | دیدی كم اول اویانق سالك خواب آلوده

شست و شویی بکن آنگه بخرابات خرام | تا نگردد ز تو این دیر خراب آلوده

یو غسل ایدنمه ایله اودم میکده‌یه كل صالین | سندن اولمایه كه بو بیت خراب آلوده

با طهارت گذران منزل پیری و مکن | خلعت شیب چو تشریف شباب آلوده

منزل پیرلكی پاكلقله كچور دیم ایتمه | خرقه پیرلكی سن خلعت شباب آلوده

با هوای لب شیرین‌دهنان چند کنی | جوهر روح بیاقوت مذاب آلوده

نیجه دلك خوش نیجه قیزك عشق لبیله ایده سك | جوهر روحی قزل باده مذاب آلوده

(margins) کرسن ساده قوجاغنده اویوده بخت اوروب — اوزنكسینه انك كل و كور ملك ال اوروب — عرش — اول اویانق دیدیكای سالك خواب آلوده — مغبچه دوم واردی ناز ایده [illegible] — خرام — یون ارین آیدا اودم میكده‌یه كل صالین — شاب و شباب بكت دیكلدر جوان معناسنه — شاب آلوده — نسخه عشق لبلیله نجه دلك طلو هاك ایده سك

اشنا یان ده عشق در بن بحر عمیق · غرقه کشتند و نکردند بآب آلوده

بو دریاده محبت بولنی بیلشلر · اولدیلر جمله غریق او لمدیلر آب آلوده

پاك و صافی شو و از جاه طبیعت بدرای · که صفایی ندهد اب و تراب آلوده

پاك و صاف اول و طبیعت قوینی سنده جیق · زیرا بر مرصوص صفا کا اوله تراب آلوده

کفتم ای جان جهان دفتر کل عیبی نیست · که شود فصل بهار از می ناب آلوده

دیدم ای جان جهان دفتر کل عیب دکل · نوبهار وقتی اوله کم می ناب آلوده

کفت حافظ لغز و نکته بیاران مفروش · آه ازین لطف بانواع عتاب آلوده

دیدی یارانه معما و رموز صانمه خواجه · آه بو لطفندن آنك درلو خطاب آلوده

مستفعلن فعولن · مستفعلن فعولن

دامن کشان همی رفت در شرب زر کشیده · صد ماه رو ز رشکش جیب قصب دریده

زر چکمه اینجه جامه دامن کیدر دکچمش · یوزم ماهجه یوزلو رشکدن بزدلباسی یرتمش

از تاب آتش می بکرد عارضش خوی · چون قطرهای شبنم بر برك کل چکیده

می اودی قیزدیغندن رخساری طرفی درلو · کل یبراغینه صانکم بی طاملسی طمرمش

لفظی فصیح و شیرین قدی بلند و چابك · روی لطیف و دلکش چشمی خوش کشیده

یاقوت جان فزایش از آب لطف زاده · شمشاد خوش خرامش در ناز پروریده

یاقوت لبی فرا جان دکمش حض صوبندن · جمشیر جه خوش خرامی نازنده بسلنمش

ان لعل دلکشش بین وان خنده پر آشوب · وان رفتن خوشش بین وان کام آرمیده

اول دلاجکن لبن کور دو اول کولمه طولو فتنه · اول خوش روشنی کور هم اول یا بجه ادیم آطش

آن آهوی سیه چشم

ازدام

آن آهوی سیه چشم از دام ما برون شد · یاران چاره سازیم با این دل رمیده

اول قاره کوزلو اهو طشره اولدی اغمزدن · دوستلر نه چاره ایدم بو دل رمیده

زنهار تا توانی اهل نظر میازار · دنیا وفا ندارد ای نور هر دو دیده

تا قدرنجه صاقین انجمه اهل عشقی · طوغز جهان وفا ای ایکی کوزه نوری

تا کی کشم عنایت زان چشم دلفریبت · روزی کرشمه کن ای یار برکزیده

تا کی چکم ازارك اول دلفریب کوزکدن · بر جلوه ایله بر کون ای یار جفایش

کر خاطر شریفت رنجیده شد ز حافظ · باز آ که توبه کردیم از کفته و شنیده

کر خاطر شریفك حافظدن اولدی غمناك · اندك رجوع که اندن دغشم هم اسیدلمش

بس شکرها که کویم از بنده کی خواجه · کر اوفتد بدستم آن میوهٔ رسیده

جوق اونچه لر دیایم اول خواجه قوللغندن · کر دستمه دوشرسه اول میوه کم ایرشمش

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

سحر کاهان که مخمور شبانه · کرفتم باده با چنك و چغانه

سحر وقتی که مخمور کن شبانه · می الدم دسته با ساز و کمانه

نهادم عقل را ره توشه از می · بشهر مستیش کردم روانه

قودم عقلیمه یول آزیغی میدن · انی مستلك یکا اندم روانه

نکاری میفروشم عشوهٔ داد · که ایمن کشتم از مکر زمانه

بکا بر عشوه و یردی میفروش یار · که مکر آندن اولدم امن امانه

ز ساقی کمان ابرو شنیدم · که ای تیر ملامت را نشانه

اشتدم ساقی قاشی کماندن · که ای لوم اوقنه اولان نشانه

تبندی زان میان طرفی کمر وار — اکر خود را ببینی در میانه
قوشاقجه یار بلنده اصی دونمك — اوزك سن کر کورك اندر میانه

برو این دام بر مرغ دکر نه — که عنقا را بلندست آشیانه
بودی بو اغی قور بر غیری قوشه — که عنقایه بو سکد دیوه لانه

ندیم و مطرب و ساقی همه اوست — خیال آب و کل در ره بهانه
او در هب مطرب و ساقی مصاحبه — خیال صو و چامور عشقده بهانه

بده کشتی می تا خوش برانیم — ازین دریای ناپید اکرانه
جیقالم تا که خوش و برجام باده — بو کورد غزاوجی محمد لیمانه

که بندد طرف حسن از وصل شاهی — که با خود عشق بازد جاودانه
کیم ایلر فیض خوبلق وصل شاهدن — که عشق بازلغی کندو یه همانه

وجود ما معمابیست حافظ — که تحقیقش فسونست و فسانه
معماد بزم وار لو بحافظ — کانك تحقیقی امثال و فسانه

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

چراغ روی ترا کشته شمع پروانه — مرا ز حال تو با حال خویش پروانه
بوزك ضیاسنه اولمش که شمعه پروانه — حالکدن او زبنم احوالمه قیرمه نه

خرد که قید مجانین عشق میفرمود — ببوی حلقهٔ زلف توکشت دیوانه
عقل که عشق دلو سینه بیورد جنس و قیود — امید حلقهٔ زلفکله اولدی دیوانه

بمژده جان بصبا داد شمع در نفسی — ز شمع روی تواش چون رساند پروانه
صبایه مژده ایچون وردی شمعه جان فی الحال — چو بو ز نور کدن ایرشدردی مومه خطابانه

نور کدن — ببوی زلف تو

244

ببوی زلف تو کر جان بباد رفت چه شد — هزار جان کرامی فدای جانانه
صچاك امیله نوله جان هوایه کتدیسه — هزار جان عزیزلر فدا که جانانه

بر آتش رخ زیبای او بجای سپند — بغیر خال سیاهش که دید به دانه
یوز دلکین برینه یار رخی اودی اوزره — سیاه بکی دیکر بنی که کوردی خوش دانه

من رمیده ز غیرت فتادم از پا دوش — نکار خویش چو دیدم بدست بیکانه
بن اودکمه دوشدم ایافدن کجیله غیرتدن — چو کوردم اوز کوزه لم بن بدست بیکانه

چه نقشها که برانکیختیم و سود نداشت — فسون ما بر او کشته است افسانه
نه حیله لر که بلوردتك و طوغدی اشی — بزم مکر او لوب اکا مثال و افسانه

مرا بدور لب دوست هست پیمانه — که بر زبان نبرم جز حدیث پیمانه
کوز لبی دورنده بنم سوزم واردر — که ویرمیم دیله آخر کلام پیمانه

حدیث مدرسه و خانقه مکو که باز — فتاد در سر حافظ هوای میخانه
کلام مدرسه هم تکیه دیمه باکا کم — بشینه دوشدی خواجه نك هوای میخانه

مستفعلاتن مستفعلاتن مستفعلاتن مستفعلاتن

عیشم مدامست زان لعل دلخواه — کارم بکامست الحمد لله
ذوقم دوام اولدی بدنکه دلخواه — ایشم مرادجه الحمد لله

کر بخت سرکش تنکش ببر کش — که جام زر کش که لعل دلخواه
جکسه آغی کوکسه بر کز بخت سرکش — که زر قدح جك که لب که دلخواه

ما را بمستی افسانه کردند — پیران جاهل شیخان کمراه
مستلکله بزی دستان ایدوبدر — پیران نادان شیخان کمراه

از قول زاهد کردیم توبه / واز فعل عابد استغفر الله

زاهد سوزندن اندك رجوع بز / عابد ایشندن استغفر الله

جانا چه کویم شرح فراقت / چشمی وصد نم جانی وصد آه

ای یار فراقك نیجه ایدم شرح / کوز بر و یوز یاش جان بر و یوز آه

کافر مبیناد این غم که دیدست / از قامتت سرو از عارضت ماه

کورمایه دوشمان بو غمکه کوردم / سروی بویکدن خددکدن ای ماه

از صبر عاشق خوشتر نباشد / صبر از خدا خواه صبر از خدا خواه

اولمز یورك صبر عاشقاندن / صبر استه حقدن صبر از خدا خواه

دلق ملمع زنار راهست / صوفی بنه از این رسم و این راه

رنکین یالوطون یول قوشاغی / صوفی براق سن بو رسمی بو راه

وقتی بر ویش خوش بود وختم / از وصل جانان صد لوحش الله

بردم بو زیله خوش ایدی وقتم / هیچ وصل یاردن آیرمسون الله

رخ بر نتابم از راه خدمت / سر بر ندارم از خاك درکاه

خدمت یولندن دوندرمزم یوز / قالدرمزم باش از خاك درکاه

شوق دخت بر دازیاد حافظ / ورد شبانه درس سحرکاه

بو ذوقك الدی فکر خواجه دن / اوراد شبانه درس سحرکاه

مستفعلاتن مستفعلاتن / مستفعلاتن مستفعلاتن

کر تیغ بارد در کوی آن ماه / کردن نهادیم الحکم لله

اول ماه یکاده تیغ یاغسه کرتیغ / بوبون قوموشز الحکم لله

ابین نقوا ما

بوز

بو غمکه کوردی دل کوزمیه خصم

حد و عارضی بکاق دیمکدر

حقدن دیله دائم حقدن صبر خواه

دلق ملمع درلو درلو یماقلو خرقه

نسخه سودی زنار حق یول

یا مالو خرقه زنار حق یول

صوفی براق بو رسمی هم بو یولی راه

اصلا لوحش الله اولوب کثرت استعمال

ایله لوحش الله اولمشدر

نسخه آیرمسون یاردن وصلندن الله لوحش الله

خاك درکاه جانانك اولدیغی بحرقبو تراپندن

نسخه بو ذوقك نوری الدی فکر خواجه دن ورد شبین هم درس سحرکاه

نسخه کر یاغسه سیف اول مه یکاده شاه

245

ابین نقوی مایز دانیم

ابین نقوی مایز دانیم / لیکن چه چاره با بخت کمراه

تقوا سیاقین بزده بیلورز / اما نه چاره کاول بخت کمراه

با شیخ و واعظ کمتر شناسیم / یا جام باده یا قصه کوتاه

آز اکلهدز بز واعظله شیخی / ویر جام می یا ایت قصه کوتاه

من رند و عاشق انکاه توبه / استغفر الله استغفر الله

بن رند و عاشق اولدم و دونم / استغفر الله استغفر الله

عکسی ز مهرت بر ما نیفتاد / آیینه رویا آه از دلت آه

کونك مقابل دوشمادی بیزه / ای یوزی مرآت غلبکدن آه و آه

الصبر مر و العمر فان / یا لیت شعری حتام القاه

صبر اتمك آجی محمود مده فانی / علم اولیدی نا کوردم اول شاه

حافظ چه نالی کر وصل خواهی / خون بایدت خورد در کاه و بیکاه

حافظ نه انکلك کر وصلی استك / لازم قان ایجمك هر آن و هر کاه

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

عیدست و موسم کل ساقی بیار باده / هنکام کل که دیدست بی می قدح نهاده

کل موسمی و بیرام ساقی کتور پیاله / کل وقتی کم کوروبدر مینسز قونوب پیاله

زین زهد و پارسایی بکرفت خاطر من / ساقی بده شرابی تا دل شود کشاده

بو بوکلی قوللغندن ایکرندی خاطر بز / ای ساقی ویر شرابی تا دل آچلمش اوله

صوفی که دی نصیحت میکرد عاشقانرا / امروز دیدمش مست تقوی بباد داده

صوفی که دون نصیحت ایلردی عاشقانه / کوردم بو کون آنی مست ویرمش صلاحی یله

هیچ اکلماز زواعظله شیخی نسخه

بن عاشق و مستم دونم اولدم

کونك مقابل دوشمان بیزه

حتی ما القاه

اوزم قان ایجمك در وقت و هر کاه

مست

بوز هدسالکاندن اکرندی خاطر عزیز طوتلدی بو دلکم آه

این یك دو روز دیكر كل اغنیمتی دان — كرعاشقی طرب جوی باساقیان ساده

بیل بو براكی كون كل دو دینی دانمی فرصت — ذوق استه كر محب سك خوش یوزلی ساقیلرله

كل رفت ای حریفان غافل چرا ننشینید — بی بانك رود چنك وبی یار و جام باده

كل كتدی ای مجلس غافل نه اوتوردسز — بی ساز و سوز و صوتسز بی یار و می پیاله (سوسز)

در مجلس صبوحی دانی چه خوش نماید — عكس عذار ساقی در جام می فتاده

طلك بزمنی بیلورمك كوردونسز نه خوش نجه — ساقی یكانغی دوشمش جام میه خیال له

مطرب چو پرده سازد شاید اكر بخواند — از طرز شعر حافظ در بزم شاهزاده

سازنده چون دوزه ساز لایق اكر اوقوده — شهزاده مجلسنده اشعار خواجه طرزله

بیل بو ایكی كونی هم دور كل غنیمت بوزلی / كل دوری مزاجی دانمی فرصت / چرا ننشینید

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

نصیب من چو خرابات كرده است اله — درین میانه بكو زاهدا مرا چه كناه

بنم نصیبمی میخانه ایلمش چون اله — بصوفی سویله بنیچون بوراده ده نه كناه (اورده ده)

بنم چو میكده ایتمش نصیبمی الله نسخه

كسی كه در ازلش جام می نصیب افتاد — چرا بحشر كنند این كناه ازو در خواه

ازلده بركسه كم جام می نصیب دوشدی — نیچون جزاده ایدرلر بو جرمی انده خواه

بكو بصوفی سالوس خرقه پوش دورو — كه كرده دست درازی و آستین كوتاه

دی ایكی یوزلو عبا پوش مرائی صوفیه — كه ال اوزونلغی ایتمش و یكلرینی كوتاه

نسخه كنار دریا یله بولدن چقاردك عبد الله

اوسرخوشانه همی قولویم كه دی بیروا نسخه

تو خرقه را ز برای ریا همی پوشی — كه تا بزرق بری بندكان حق از راه

ریایی اشلمك ایچون عبا كیرسین سن — كه حق قوللرین ایلده سن ریا ایله ازراه

غلام همت رندان بی سر و پایم — كه هر دو كون نیرزد به پیش او یك كاه

اومست بی سر و پانك غلام همتیم — انك اوكنده دو عالم كه دكمیه بر كاه

بی سروپا باشسز و ایقسز دعك اولور / لاابالی ودی بیروا اولان مستانه دیرلر / اوباشی ایقی یله مز سرخوشنیك هم قولویم / نسخه بخرابه اوخ

مراد من زخرابات چونكه

246

مراد من زخرابات چونكه شد حاصل — دلم ز مدرسه و خانقاه كشت سیاه

چون اولدی میكده دن كام من حصولیله قرین — كوكل مدارس و مسجددن اولدی اوزكه سیاه

برو كدای در هر كدا مشو حافظ — مراد خویش بیابی مكر بشیء الله

بهر كدا قپوسنك فقیری اولمه خواجه — مرادكی بوله مزسین مكر بشی الله

بشیء الله نسخه برا اولنه

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

آصلی نه اوله

ناكهان پرده براندختهٔ یعنی چه — مست از خانه برون تاختهٔ یعنی چه

ناكهان پردهٔ ترك ایلمیشك یعنی نوله — خانه دن مست طیشری سكرامشك یعنی نوله

زلف در دست صبا كوش بفرمان رقیب — این چنین با همه در ساختهٔ یعنی چه

بل الده زلفك امر رقیبله قولغك — بو نجلك جمله ایله قارشمشك یعنی نوله

شاه خوبانی و منظور كدایان شدهٔ — قدر این مرتبه بشناختهٔ یعنی چه

دلربا شاهی و مقبول فقیر اولمش سین — بو مراتب قدرین بیلمدیكك یعنی نوله

ز سر زلف خود اول تو بدستم دادی — بازم از پای در انداختهٔ یعنی چه

ویرمدكمی الیمه سن صاچیكك اوجنی اول — آیغمدن ینه صوكرا اطدیغك یعنی نوله

صاچیكك

سخنت سر دهان كفت و كمر سر میان — وز میان تیغ بمن آختهٔ یعنی چه

سوزك اغز سرینی دیدی كمر بل سرینی — اورته دن باكه قلیج چكمه جكك یعنی نوله

باكه بلدن قلیچ چكمه جكك یعنی نوله

هر كس از مهرهٔ مهر تو بنقشی مشغول — عاقبت با همه كج باختهٔ یعنی چه

طبلهٔ سندن سویكك برایشه مشغول هر كس — اكری صوكرا جمله ایله اویناینك یعنی نوله

طبله سندن سویكك هر كیشی مشغول برایشه / اكری هر كسله صوكرا اویناینك یعنی نوله

حافظا در دل تنكت چو فرود آمد یار — خانه از غیر نپرداختهٔ یعنی چه

چونكه طار كوكلوكه یار اندی نزول ای حافظ — غیریدن خانهٔ بوش ایلمدك یعنی نوله

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

وصال او ز عمر جاودان به — خداوندا مرا آن ده که آن به

اوزون صاغلقدن آنك وصلی یكدر — خدا ویر بکا انی کم اوشی یكدر

بشمشیرم زد و باکس نگفتم — که راز دوست از دشمن نهان به

بنی تیغله اوردی شخصه دیمادم — که یار سری اعدادن خفی یكدر

دلا دائم گدای کوی او باش — بحکم آن که دولت جاودان به

انك سمتی فقیری اول همین دل — او بوزدنکم صفای سرمدی یكدر

بخلدم دعوت ای زاهد مفرما — که این سیب ذقن زان بوستان به

بنی خلده بو دمده صوفی دعوت — که اول باغدن بو ایکلك المسی یكدر

بداغ بندگی مردن درین در — بجان او که از ملك جهان به

بو بابده داغ قوللق ایله اولمك — کانك ملكدن جهاندن جان حقی یكدر

خدا را از طبیب من بپرسید — که آخر کی شود این ناتوان به

طبیبمدن بنم صورك حقیجون — قچان اولور که بو دردلو کشی یكدر

جوانا سر متاب از پند پیران — که رای پیر از بخت جوان به

یکیت دوندرمه باش پیر اوکوندن — که بخت تازه لکدن پیر رأیی یكدر

شبی میگفت چشم کس ندیدست — ز مروارید گوشم در جهان به

دریدی گوردمدی کس گوزی برشب — جهانده قولغم دردی کبی یكدر

سخن اندر دهان دوست گوهر — ولیکن گفته حافظ از آن به

گوهر دریا دبن اغزنده کلامی — خواجه شعری ولی اندن دخی یكدر

فصل في حرف الياء ...

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

ای دل بکوی دوست گذاری نمیکنی — اسباب جمع داری و کاری نمیکنی

دل یار محلّه سنه گذار ایلمزمیسك — جمعه سبب طوتنك و برایش ایلمزایسك

چوگان کام در کف و گویی نمیزنی — بازی چنین بدست و شکاری نمیکنی

مقصد چوگانی الده واورمزمیسك طوپی — بویله دوغان الکده وصید ایلمزایسك

این خون که موج میزند اندر جگر ترا — در کار رنگ و بوی نگاری نمیکنی

بو قانکه موج اوردجکرك ای بحره ای سنك — بریار یکانغی دنکنه صرف ایلمزایسك

مشکین از آن نشد دم خلقت که چون صبا — بر خاك کوی دوست گذاری نمیکنی

خلقك صولوغی بجه ازان مسکلو اولدی — کم خاك کوی یاره گذار ایتمامش ایسك

ترسم کزین چمن نبری آستین گل — کز گلشنش تحمّل خاری نمیکنی

بن قورقرم که گل تکینی بو ندن ایلتمك — برخاره بغچه سنده صبر که ایلمزایسك

ساغر لطیف و دلکش و می افکنی بخاك — و اندیشه از بلای خماری نمیکنی

خوش جام و میله طولو وشن خاکه بیر اغك — مخمور لغین بلاسنی فکر ایلمزایسك

در آستین جان تو صد نافه مندرج — وان را فدای طرّه یاری نمیکنی

جانك یکنده یوز جه سنك نافه مندرج — بر یار صجینه سن انی صرف ایلمزایسك

ادی غرور و مستیت از راه برده است — و آیینه دار ترك غباری نمیکنی

حافظ برو که بندگی بارگاه دوست — گر جمله میکنند تو باری نمیکنی

دوست بارگاهنك بخواجه کیت کی قوللغین — عاشقلر اسه هب هله سن ایلمزمیسك

وارد و مساعد و برایش ایلمزایسك
وسعك وصال و واوار و برایش ایلمزایسك
چوکان مقصد الده واورمزایسك طوپی
باغنده جوره یکانه صبر کی ایلمزایسك
تغك
غفلت غروری جولدن الوب اوزکی بلی
غفلت غروری اوزك الوب واهله یی
مرآت طونك ترك غبار ایلمزایسك
برینه دمبدم اوردی قلیجله
بنی اوردی تیغله شخصه دیمایم بسیم محرم اولنه
او حکیمه کم ذوق سرمدی یك
بنی اوجماغه زاهد دعوت ایتمه نسخ
بیر اتشی و پیر اکهی یك رأیی
اوکوندن

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

ای دل آن دم که خراب از می کلگون باشی
بی زر و گنج بصد حشمت قارون باشی

اول دم ای دل که خراب بادهٔ کلگونله اوله سین
یوز قارونون حشمتی ایله زر و گنز سز اوله سین

در مقامی که صدارت بفقیران بخشند
چشم دارم که بجاه از همه افزون باشی

بر محلده که ویررلر فقرا یه حرمت
وار امیدم کانده زیاده قمودن سن اوله سین

در ره منزل لیلی که خطرهاست در آن
شرط اول قدم آنست که مجنون باشی

لیلینك منزلی یولنده خطر وار کانده
اولدر اول قدمی شرطی که مجنون اوله سین

نقطهٔ عشق نمودم بتو هان سهو مکن
ورنه چون بنکری از دائره بیرون باشی

بل سکا مرکز عشقی اینجه خطاکی سنزدم
یوخسه جونکه بقه سین طشره حرمدن اوله سین

کاروان رفت و تو در خواب و بیابان در پیش
کی روی ره ز که پرسی چه کنی چون باشی

کاروان کندی و سن خوابده و چول اوکده
کی کیدرك کیمه صورارك هم نه ایدرك نیجه اوله سین

ساغری نوش کن و جرعه بر افلاك افشان
چند چند از غم ایام جگرخون باشی

بر قدح باده نوش ایت هم کوکه ساچ بر جرعه
نیجه بر قهر فلکدن که جکر خون اوله سین

تاج شاهی طلبی گوهر ذاتی بنمای
ور خود از گوهر جمشید و فریدون باشی

کر دیلك تاج شهی جوهر ذاتك کوستر
یوخسه جمشید و فریدون صویك اولسه نوله سین

حافظا از فقر مکن ناله که شعر اینست
هیچ خوش دل نپسندد که تو محزون باشی

فاقه دن اینجه خواجه ناله بو نظم ایسه سنك
خوش طبع کمسه روا کورمیه غملو که اوله سین (محزون)

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

احمد الله علی معدلة السلطان
احمد شیخ اویس حسن ایلخانی

عدل شاه اوزره

عدل شاه اوزره ثنا ایدرم اللهه کا حمد
شاه ایلخانی حسن بن اویس شیخ احمد

خان بن خان شهنشاه شهنشاه نژاد
آنکه میزیبد اگر جان جهانش خوانی

خان بن خان و شهنشه نسلی شاهنشاه
جان عالم اکه دیسك یراشور میزیبد

دیده نادیده باقبال تو ایمان آورد
مرحبا ای بچنین لطف خدا ارزانی

کورمدن کوزسنك اقبالکه اقرار ویردی
مرحبا ای کرم حقه سزا خان احمد

ماه اگر بی تو برآید بدو نیمش بزنند
دولت احمدی و معجزهٔ سبحانی

بدر اگر دوغسه ایکی پاره ایدرلر سنسز
دولت احمدی هم معجزهٔ حق ابرزد

جلوهٔ بخت تو دل میبرد از شاه و گدا
چشم بد دور که هم جانی و هم جانانی

بختکك جلوه سی دل شاه و کدادن ایلتر
یاری هم جان جهان دور اوله سندن (کوزی بد)

برشکن کاکل ترکانه در طالع تست
بخشش و کوشش خاقانی و جنگیزخانی

برچین ایت زلفکی خوبلر کبی کیم بختکده
سی جنگیز شهله بخشش خاقان احمد

گرچه دوریم بیاد تو قدح می نوشیم
بعد منزل نبود در سفر روحانی

گرچه سندن ایراغز عشقکه می نوش ایده رز
اوله مز منزل ایراق روح کیدیشنه احمد

از گل فارسیم غنچهٔ عیشی نشکفت
حبذا دجلهٔ بغداد و می ریحانی

فارسی گلدن اچلمادی بکا غنچهٔ ذوق
بغداد ایرماغی نه خوش بادهٔ ریحان احمد

سر عاشق که نه خاک در معشوق بود
کی خلاصش بود از محنت سرگردانی

عاشقین باشکه یار بابنك اولمز خاکی
کی خلاصی اوله حیرت محنتدن احمد

ای نسیم سحری خاک در یار بیار
تا کند حافظ ازو دیدهٔ دل نورانی

ای صباح بادی کتور یار قپوسنك خاکین
تا خواجه دل کوزین آیدین ایده اندن احمد

اولدم ای دلك خراب قرمزی میدن اوله سین
یوز قارون نیجه حشمتك بی زر و کنز سن اوله سین

وار امیدم کر فزون انده قمودن اوله سین

لیلی کر خطر

صدری

یوخسه نیته بقه سین طشره حرمدن اوله سین

قنده کیدرك نه ایدرك کیمه صورارك جونه اوله سین
نیجه وقت اولورسین دیمکلر
جونه

از جوهر

یوخسه نسل فریدونله جمدن اوله سین

نپسند دکه

شخص خوش طبعه پسند کلیه محزون اوله سین

نسخه
اولکه خلق جانی دیسك کر یراشور میزبید

نسخه
کوردیبان هم کوردن اقبالکه اقرار ویردی

سنسز

جان و یاری تعیین هودر اوله کیسندن کوز بد
سك

خوبلر ایسا زلفك نیجه فوق بختکدن
بخش و سعی شه جنکیزله خاقان احمد

کرچه سندن ایراغز عشقکله منبو شز

مسکنی مبلغ نه خوش دجلهٔ بغداد احمد
باده

نیجه حیرت محنتدن خلاص اوله احمد

ای صباح

مفعول مفاعلن — مفعول مفاعیلن

ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی — دل بی تو بجان آمد وقتست که باز آیی

ای خوبلره شاهنشه تنهایی غمندن آه — دلجانه کلوب ینسز وقتی که بکلا ای شاه

مشتاق و مهجوری دور از تو چنانم کرد — کز دست بخواهد شد پایاب شکیبایی

سندن ایره او یله اندی فرقتله بنی عشقك — الدن کیدیبس صبر ایتمك طاقتی کم ای شاه

ای درد توأم درمان بر بستر ناکامی — وی یاد توأم مونس در کوشه تنهایی

دردك بکه درمان در ناکام دوشکنده ای یار — اکلنجه بکا ذکرك یالکز بو جفنده ای شاه

در دائرهٔ قسمت ما نقطهٔ پرکاریم — لطف آنچه تو اندیشی حکم آنچه تو فرمایی

قسمت چرمنده بن پرکار ازله نقطه — الطاف او که فکر ایتدك حکم او لکه بیوردك شاه

یا رب بکه شاید گفت این نکته که در عالم — رخساره بکس ننمود آن شاهد هر جایی

بو رمزی عجب کیمه دیمك اوله عالمده — کوسترمدی یوز شخصه هر جایی او دلبر آه

دی شب گله زلفش با باد صبا گفتم — گفتا غلطی بگذر زین فکرت سودایی

دونکیجه صچندن شکوا اطك یله دیدم بن — دیدی که غلطدر کچ بو فکر هوادن آه

صد باد صبا اینجا با سلسله میرقصد — اینست حریف ای دل تا باد نه پیمایی

یوز باد صبا بونده زنجیر یله رقص ایلر — بودر کوزل ای دل تا اولجك نه یلی ای واه

ساقی چمن و گل را بی روی تو رنگی نیست — شمشاد خرامان کن تا باغ بیارایی

گلزار دکلك ساقی یوق دونکی یوز کسز — قد بکی خرامان ایت گلزاری بزت ای شاه

دائم گل این بستان شاداب نمی ماند — دریاب ضعیفان را در وقت توانایی

قالمز بو یوزك گلزاری تازه مدام ای یار — در دولری کوزلت سن جسنك دمی شاهنشاه

دل جانه کلوب ینسز گل وقتدر کای شاه

کم طاقت وار املق الدن کیدی سرای شاه

شکوای مجبن دونبن دیدم سحری باده

بودر کوزل ای دل تا بادی بیجون اولجك آه

ایت تا باغی بزت ای شاه

این بستان

زین دائره بن

244

زین دائرهٔ مینا خونین جگرم می ده — تا حل کنم این مشکل در ساغر مینایی

بو دائرهٔ کوکدن بغرم خون اولوب می ور — بو مشکلی تا شیشهٔ جامدن ایدهیم حل شاه

حافظ شب هجران شد بوی خوش صبح آمد — شادیت مبارك باد ای عاشق شیدایی

خوشبوی سحر کلدی حافظ شب فرقت رفت — اولسون سکه خوش شادلق دیوانه کوکل هرکاه

مفاعلن فعلاتن — مفاعلن فعلاتن

اتت روائح رند الحمی وزاد غرامی — من المبلغ عنی الی سعاد سلامی

قودولو عود قوقوسی کلدی اولدی عشقم زیاده — کیم ایصال ایده که بندن سلام و عشقی محبوب سعاده

پیام دوست شنیدن سعادتست و سلامت — فدای خاك در دوست باد جان گرامی

پیام یاری ایشتمك سلامت و خوشلق — عزیز جانم اوله خاك باب یاره فداه

بیا بشام غریبان و آب دیدهٔ ما بین — بسان بادهٔ صافی در آبگینهٔ شامی

غریبلر اخشمی کل سن و آب دیده مزی کور — شراب صافیه شامی قدح که تنشه ساده

وان رغبت بخلد وصرت ناقض عهد — فما انطیب نومی وما استطاب منامی

اکر قیلق قیوب او جماعه رغبت ایلرسم بن — خوش اولمسون همین اویقولرم کم اوله فناده

اذا تغرد عن ذی الاراك طائر خیر — فلا تغرد عن روضها انین حمامی

قچان خیرلو قوش اوترسه ذا الاراکی محلدن — فغان و نالهلر ایتمز طیور باغ سعاده

بسی نماند که روز فراق یار سر آید — رأیت من هضبات الحمی قباب خیامی

یادین فراقی کونی جوق قالمدی نهایته ایرسون — حمامی بار دیه سندن اوبای کوردم اماده

خوشا دمی که در آیی و گویمت بسلامت — قدمت خیر قدوم نزلت خیر مقامی

نه خوش اودم که کله سین کوزلجه سلام دیهیم بن — کوزل کلشله کلوب سین و قونغه خوشجه جاده

نسخه: تا حل ایدهیم بونی بللوری قدحده ای شاه بللوری

رند عوده و دفنه یه و سائر قوقوب انجه دیرلر خمی قودولو یعنی حمی جاری جمن قودودو قلعه کبی

سعادتست

ناقص اولم بن سوزمدن ناغبت ایدرسم نعیمه نطاقم اوله فناده ابوجه اولمیه او نجم

ذا الاراك مسواك اجقان محل ذالاوداك اولوکم صاغغه اوجان خیرلو قوش تطیردن او لوجان بدو سعد اولنوردی قوش ضد عدد اولنور صوله اوجان

بالاده محمی قودو او دو محل دیه لرند جادرلر کارکله حلیمه ولده ماده اماده کوردم قودیلو

250

امید هست که زودت بخت نیك ببینم — تو شاد گشته بفرمان دهی و من بغلامی
گوزلجه طالعله وار اوهمکه تیز سنی کوردم — بن اولمه قول و سن امر ویرمله ایرله شاده
من ارچه هیچ ندارم سزای صحبت شاهان — ز بهر کار ثوابم قبول کن بغلامی
اگرچه صحبت شاهه سز الکلام بکله یوقدر — ثوابلو بر اشیجی دن ایت قبول غلام ملغه ساده
بعد منك و قدر صوت ذلیلاکهدلی — اگرچه روی چو ماهت ندیده ام بتمامی
بن اولمشم ایره گسندن ادیجی صانکه هلالك وار — اگرچه ماهچه یوزك کورمدم تمامجه بو راده
چو کلك در خوشابست نظم پاك تو حافظ — که گاه لطف سبق میبرد ز نظم نظامی
بخواجه آریجه نظمك دیزلو صادر خوشاب — که درس نظم نظامیدن ایلته وقت خوشاده ایلتزاده

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

ای دل گر از آن چاه زنخدان بدرآیی — هر جا که روی زود پشیمان بدرآیی
اول بنز زنخداندن اگر دل که چقاسین — هر قنده که وارسك تیزه ر لطشرح چقاسین
شاید که بپای فلکت دست نگیرد — گر تشنه لب از چشمهٔ حیوان بدرآیی
برصویله طوغرسه اللك کوکسکه لایق — سن چشمهٔ حیواندن اگر تشنه چقاسین
هشدار که گر وسوسهٔ نفس کنی گوش — آدم صفت از روضهٔ رضوان بدرآیی
اوصلادم که اگر وسوسهٔ نفسه اوپارسك — ادم کبی کلزاردن که چقاسین
جان میدهم از حسرت دیدار تو چون صبح — باشد که چو خورشید درخشان بدرآیی
هجران یوزکدن ویریرم صانکه سحر جان — بن تولوکون اسا اولهکم اودنکه چقاسین طشره
چندان چو صبا بر تو گمارم دم همت — کز غنچه چو گل خرم و شادان بدرآیی
اول دکسکه صالدم دم همت که یل آسا — صان گل کوله رك شادله اودنکه چقاسین

در تیره شب هجر

در تیره شب هجر تو جانم بلب آمد — وقتست که همچون مه تابان بدرآیی
هجرك شب ظلمتده کلوب اغزیمه جانم — یادلوقمر اسا دمیدر طشره چقاسین
بر خاك درت بسته ام از دیده دو صد جوی — تا بو که تو چون سرو خرامان بدرآیی
گوزدن ایکیوز خاك درکده بو کدم جای — صان سرو خرام تا اوله اودنکه چقاسین
در خانهٔ غم چند نشینی و ملامت — وقتست که از دولت سلطان بدرآیی
بیت الحزن و غمده نیجه بر اوتورارك دل — وقتی که اوکدن دم سلطانده چقاسین
حافظ مکن اندیشه که آن یوسف مه روی — باز آید و از کلبهٔ احزان بدرآیی
فکر ایتمه خواجه اول بوری ماه یوسف ثانی — کیرو کله کم بیت حزندن چقاسین

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

ان غالیه خط گر سوی ما نامه نوشتی — گردون ورق هستی ما در ننوشتی
اول زلف عبیر بنکه گر نامه یزیدی — بیزم ورق وارلغمز کوك دوزدامزدی
هر چند که هجران ثمر وصل برارد — دهقان جهان کاش که این تخم نکشتی
هجران نه قدر میوهٔ وصل ایلسه پیدا — بو تخمی جهان کویلوسی کشکه اکمیه ایدی
کلکت مریزاد زبان شکر نیش — مهر از تو ندیدار نه جوابی بنوشتی
دو کلمیه خامه ك که شکر دیللو مداما — سندن بزه عشق کورمیدیکم نامه یزیدی
معمار وجود ار نزدی نقش تو بر عشق — در راست محبت گل ادم نسرشتی
عشق اوزره وجود معمارکر اوردمسه نقشك — ادم جمهور دین عشق دره سی بو غره مزدی
زاهد مکن از نسیه حکایت که بنقدم — یاریست چو حوری و سرایی چو بهشتی
زاهد ویره سی جنتی فقره اینمه بزم وار — حوری کبی یار دم وارم روضه منندی

ادمی

دوست ببینم

من ارچه هیچ

بکله

دیزیلو آریجه نظمك ادلر صانیجه خواجه

ای دل اگر اول بنز جکاهدن که چقاسین

هجر هجر

هجرك

کوزدن تبوغ خاکدن بو کدم ایکیوز جای

دهقان

معمار وجود اوریکر نقشنی عشقه

نسخه مصراع اول آمرزش نقدست کسی را که دو اینجا
غفران اولور ... حوری کبی یار خانه ده وار روضه منندی

مفرش بباغ ادم وبخوت شداد | بك شیشه می ونوش لبی ولب کشتی
شدادی غروره وادم باغنه صاغه | بر شیشه میی طلولبی سبزه کناری
جهل من وعلم تو فلك راچه تفاوت | انجا که بصر نیست چه خوبی وچه زشتی
علمکله بنم جهلمدن افلاکه نه فرق وار | اول یرکه کوزم یوقاکه نه چرکین وخوبی
تنهانه منم کعبهٔ دل بتکده کرده | در هر قدمی صومعهٔ هست وکنشتی
بن انجه دکل کعبهٔ دل بت اوی ایتمش | هر بر قدمی یریوزینك مسجد ودیری
در مصطبهٔ عشق تنعم نتوان کرد | چون بالش زر نیست بسازیم بخشتی
اولمز چو حضور ایلمه میخانهٔ عشقده | کر یچله اوله لم چون بزه یوق یصدیق زرلی
تاکی غم دنیی دنی ای دل دانا | حیفست ز خوبی که شود مائل زشتی
خوش دل نیجه دك چکمه دنی دنیا غمین سن | خوش شدن اوله یازقکه سوزشتی قبیحی
آلوده کی خرقه خرابی جهانست | کو راه روی اهل دل پاك سرشتی
اثواب ریا سمعه سبب بوزمغه خلقی | بر سالك عشق خلقت پاك قانی دل اهلی
از دست چرا هشتی سر زلف تو حافظ | تقدیر چنین بود چه کردی که بهشتی
حافظانه ایچون زلفك اوجین قودی الندن | تقدیر بوایدی نیلیه کم صالمیه ایدی

ترسابچهٔ دوش همی کفت که حافظ | حیفست که هر دم کند آهنك کنشتی
هر دم دریدی دون کیجه بر مغبچه حافظ | یازقکه ایدر هر دم وار قصد کنشتی

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

ای که مهجوری عشاق

251

ای که مهجوری عشاق روا میداری | عاشقانرا ز بر خویش جدا میداری
ای که هجران دل عاشقی لایق طوتنك | ای که عشاقی یانکدن که فراقده طوتنك
تشنهٔ بادیهٔ را هم بزلالی دریاب | بامیدی که درین ره بخدا میداری
عشق اوواسی صوسزین اب وصال الله ایله قاندر | بر امید له که بو عشق ایچره خدایه طوتنك
دل ربودی وبحل کردمت ای جان لیکن | به ازین دار نکاهش که مرا میداری
ایچیورغیری کشیلرکه بنم صهبامز | بر تحمل ایده رز کر بزه لایق طوتنك
ای مکس حضرت سیمرغ نه جولانکه تست | عرض خود میبری و زحمت ما میداری
ای سینك اوجه جغك یر دکل عنقا سمتی | اوز وقارك ایلدوب بیزه ده زحمت طوتنك
تو بتقصیر خود افتادی ازین در محروم | از که می نالی و فریاد چرا میداری
اوز قصورکله بوبابدن ایراجق دوشدك سن | کیمدن ایکلك ونیچون آه وفغانی طوتنك
حافظ از پادشهان پایه بخدمت طلبند | کار ناکرده چه امید عطا میداری
چاهی خدمتله دیلرلر بخواجه شهلردن پایه | ایتمدك ایش که نه بخشایش امیدین طوتنك
حافظا عادت خوبان همه جورست وجفا | پس چرا این همه ناله ز جفا میداری
خوبلرین عادتی هب جور وجفا ای حافظ | پس نیچون بو بخلین آهی جفادن طوتنك

فاعلاتن مفاعلن فعلن

ای که دائم بخویش مغروری | کر ترا عشق نیست معذوری
ای که دائم اوزکله سین مغرور | بوقسه کر عشق سکا ایسك معذور
کرد دیوانکان عشق مکرد | که بعقل عقیله مشهوری
عشق دلوسی بنینه باقلشمه | کم عزیز عقلله ایسك مشهور

نسخه بوقدر دركو عشقی باشكده سنك

مستیٔ عشق نیست در سر تو　　　　دو كه مست شراب انكوری

مستلكی عشق یوق سنك باشده　　　　یوری سنسین كه مست اب انكور

روی زرد است واه درد آلود　　　　عاشقان را دوای رنجوری

بكزی صاری واه دردلو اولمق　　　　عاشقانه نشان بوكم رنجور

نبود باغ خلد را رونق　　　　بی می داوق ولب حوری

باغ اوجماغه اولمیه شنلك　　　　صافی جیسز وبی لب یار حور

مهران ماه یابدت ورزید　　　　ورچه چون آفتاب مشهوری

اول مرهك عشقنه كرك كوشش　　　　كرچه سن كون كبی ایسك مشهور

بكذر از ننك ونام خود حافظ　　　　ساغر می طلب كه مخموری

خواجه كچ اوز ننشان ونامكدن　　　　جام می استه كم ایسیك مخمور

فاعلاتن　　فعلاتن　　فعلاتن　　فعلن

ای كه دركوی خرابات مقامی داری　　　　جم وقت خودی ار دست بجامی داری

ای شوكم میكده سمنده كه برجایك وار　　　　وقتنك شاهیسین اوز الده اكر جامك وار

ای كه با زلف ورخ یار كذاری شب وروز　　　　فرصت باد كه خوش صبحی وشامی داری

ای كه زلف ورخ یار ایله كچر روز وشبك　　　　فرصتك اوله همین خوش سحر وشامك وار

وی كه با وصل دلارام كزیدی خلوت　　　　بغنیمت شمر این لحظه كه كامی داری

ای شوكم وصل نكاری ایله خلوت ایدرسك　　　　صای غنیمت بو دمی سنكه حصول كامك وار

ای صبا سوختكان بر سر ره منتظرند　　　　كر از ان یار سفر كرده پیامی داری

دل یانقلر كوزه درلر یولده اوجنده ای یل　　　　كر سفر ایتمش او یاردن واربسه دی اخبار

كوبهنكام

نسخه رنجوری عشق خسته لكیدر

نسخه صافی یاده سز وبی لب حور

كوشش

نسخه ای سنك سمت خرابات ده كم دوراغك وار
وقتنك خسروسین الده اكر جامك وار

صای كرم بو دمی كم الده بودك كامك وار

كوسفر ایتمش او یاردن كدی یا پامك وار

كو بهنكام وفا كرچه ثباتت نبود　　　　میكنم شكر كه بر جور دوامی داری

سویله كم یوق دم دوستلقده ثباتك كرچه　　　　ایلرم شكر كه جوری ایتمده اقدامك وار

خال سرسبز تو خوش دانهٔ عیشست ولی　　　　بر كنارش چمنش واه كه چه دامی داری

خوش صفا دانه سیدر سبزه چه خالك اما　　　　واه كه كلزارك اوجنده نه عجب آغك وار

بوی جان از لب خندان قدح میشنوم　　　　بشنو ای خواجه اكر زانكه مشامی داری

عطر جان ایشیدیرم خنده لب ساغردن　　　　ایشت اندن بخواجه كرچه سكا كوكزك وار

نامی از میطلبد از تو غریبی چه شود　　　　تو بی امروز درین شهر كه نامی داری

اسمكی سندن اكر استسه بر كس نه اولور　　　　كم بو شهر ایچره كه سنسین كه بو كون نامك وار

بس دعای سحرت حارس جان خواهد بود　　　　تو كه چون حافظ شب خیز غلامی داری

چوق سحر ادعیه سی مونس جانك اولیسر صباح　　　　سنكه حافظ كبی بر شب اویانق قولك وار

فاعلاتن　　فاعلاتن　　فاعلاتن　　فاعلات

ای كه بر ماه از خط مشكین نقاب انداختی　　　　لطف كردی سایهٔ بر آفتاب انداختی

ای كه خط عنبرینه بو ذیكه چكدك نقاب　　　　ایلدك احسانكه صالدك سایه سن بر آفتاب

تا چه خواهد كرد با ما آب ورنك عارضت　　　　حالیا نیرنك نقشی خوش بر آب انداختی

آب ورنك عارضك آیا بزه نه ایتمك كرك　　　　شمدی كندی نقشنك دسمین صو یه صالدك

كوی خوبی بردی از خوبان عالم شاد باد　　　　جام كیخسرو طلب كافراسیاب انداختی

خوبلغین طوبن قموخوبانده آلدك خسرو اول　　　　خسروی جام استه كم بیقدسنك افراسیاب

كنج حسن خود نهادی در دل ویران ما　　　　سایهٔ رحمت بر این كنج خراب انداختی

كندو عشقنك كنزنی قویدك بزم ویران دله　　　　ظل رحمت صالدك ای بو كوشه یه كاندر

اشبو نسخه سروری شرحنده مسطور اولمغله نظر وتصحیح اولنه

كر بعمری صنمی رسم جفائی بنهد
تو بای جانكه درین شیوه دوامی داری

كر آن ترك ایده سین رسم جفائی ای یار
سنسین ای جانكه بخشنده كه اقدامك وار

عیشست

بخواجه مشامك اكر كوكزك وار
سكا

نامك وار

سنسین الیوم كه بو شهرده ابجنده

خیز
مونس جانك

چوق

آیا بزه

بر آب

كوشه　　خراب

باخت

هرکسی با شمع رخسارت بوجهی عشق باخت زان میان پروانه را در اضطراب انداختی

شمع رخساریکه بریوزله قمو عشق اوینادی اول آرادن صالدڭ ای پروانه یی در اضطراب

طاعت من کرچه سرمست و خرابم رد مکن کاندرین شغلم بامید ثواب انداختی

کرچه سرمستلکدن خرابم طاعتم رد ایلمه کم بنی بو شغل عشقه تویدڭ امید ثواب

پرده از رخ بر فکندی یکنظر در جلوه کاه وز حیا حور و پری را در حجاب انداختی

پردهٔ اطدڭ یوزکدن جلوه کاهده بر نظر شرمنده پری و حوری قودڭ اندر حجاب

خواب بیداران ببستی وانکه از نقش خیال تهمتی بر شبروان داخیل خواب انداختی

نوم بیدارانی بوکدڭ صوڭره خیال نقشدن جیش نومی شبروانه ایلدڭ جرم انتخاب

از فریب نرکس مخمور و لعل می پرست حافظ خلوت نشین را در شراب انداختی

الدامه سندن خمار کوزڭ و می رنك دوداغڭ خواجه خلوت نشینی ایلدڭ اهل شراب

وز برای صید دل در کردنش زنجیر زلف چون کمند خسرو مالك رقاب انداختی

کوکلی صید ایتمکیچون بوینه زنجیر زلف صالدڭ آغ لطفوڭ شاهان کم صاحب رقاب

نصرة الدین شاه یحیی انکه خصم ملك را از تف شمشیر چون آتش در آب انداختی

نصرة الدین شاه یحیی اولکه خصمی اولکه سن صان آتش تیغڭ شعاعیله صویه صالدڭ براب

داور دارا شکوه ای انکه تاج آفتاب از سر تعظیم بر خاك جناب انداختی

شوکت دارا ده حاکم ای اوکم کون تاجنی خاکه صالدڭ اولو لقدن یاکه ای عالی جناب

باده نوش از جام عالم بین چو بر اورنك جم شاهد مقصود را از رخ نقاب انداختی

باده ایچ جام جهان بیندن چو تخت جمده سن دلبر مقصود رخندن فالدیردڭ آلدڭ نقاب

زینهار از آب شمشیرت که شیران را ازاده تشنه لب کردی و کردان را در آب انداختی

رخسارت

اضطراب

کم بنی قویدڭ بو شغل عشقه امول ثواب

شبروانه نوم کروهڭ ایلدڭ جرم انتخاب

الدامه سندن باده رنك اغزڭ و مخموری کوزڭ

صالدڭ احسانڭ کمندین شاه صاحب رقاب

بر تو سنکه آطلدڭ صویه صان آتش براب

خصمی

ای شه دارا حکومت اولکه شمسین تاجنی اویله کم کون تاجنی

نسخه

جم

مقصدڭ شوخی یوزندن فالدیردڭ آلدڭ نقاب

تشنه لب کشتی قیلانکا نیزه دراب انداختی

صوسز اولدڭ بنجه قیلاندی اطلدڭ دراب

نسخه تحریر اوله جقدر

ادبیتی کوده امانیم

آب تیغکدن امان کم نیجه ارسلانلر ازان تشنه لب اندڭ نیجه هم پهلوان اطدڭ دراب

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

ای در رخ تو پیدا انوار پادشاهی در فکرت تو پنهان صد حکمت الهی

ای کم یوزکده ظاهر انوار پادشاهی فکرکده هم نهاندر یوز حکمت الهی

کلك تو بارك الله بر ملك دین کشاده صد چشمه آب حیوان از قطرهٔ سیاهی

خامه ڭ که بارك الله دین ملکنی اچوبدر یوز عین آب حیوان از قطرهٔ سیاهی

بر اهرمن نتابد انوار اسم اعظم ملك آن تست و خاتم فرمای هرچه خواهی

انوار اسم اعظم دیوه اوزره شعله لنمز اول مهر و ملك سنکدر امر ایله هرنه خواهی

در حشمت سلیمان هر کس که شك نماید بر عقل و دانش او خندند مرغ و ماهی

هر کمکه کوستره دسه جم شاهلغنده شبهه علمیله عقلنه انك کولر طیور و ماهی

باز ار چه کاه کاهی بر سر نهد کلاهی مرغان قاف دانند آیین پادشاهی

قور کاه و کاهی طوغان باشینه کرچه اوکوف قاف طاغی قوشی بیلور آیین و رسم شاهی

تیغی که آسمانش از فیض خود دهد آب تنها جهان بکیرد بی منت سپاهی

کوکڭ بر قلیج که ویره فیضی صو بندن اکا یالین طوتر جهانی بی منت سپاهی

کلك تو خوش نویسد در شان یار و اغیار تعویذ جان فزایی افسون عمر کاهی

دوشمان و دوستڭ حقنده یازار خوشکه خامه ڭ جان آرتغه وفقی عمری قیصالتمه نسخه کاهی

ای عنصر تو مخلوق از کیمیای عزت وی دولت تو ایمن از صدمت تباهی

کیمیای احترامدن مخلوق وجودڭ ای شاه بختڭ شدید بلادن مأمون بشانه تباهی

کر پرتوی ز تیغت بر کان و معدن افتد یاقوت سرخ رو را بخشند رنك کاهی

دراب

قطرهٔ

خواهی

خواهی شعله صالمز نسخه

طیور قوشلر ماهی بالق

عسکر منتی دیمکدر احتیاجسز

کر پرتوی

دوشرسه صمانکه کاهی ال

دوشرسه قیلیجکدن معدنله کانه شعله	ال دنك طشنه وبردلر دنك صمانکه کاهی
عجب بست پادشاها کزمی تهیست جام	اینك زبنده دعوی و ز محتسب کواهی
برنیجه دمدر ای شاه جامم که خالی میدن	قولدن بواذعا ضابطدر ندر کواهی
دانم دلت ببخشد بر عجز شب نشینان	کر حال من بپرسی ز باد صبحکاهی
کوکلك اچیب بیلودم شاه توران فقیره	کر حالمی صوردسڭ ریحدنکه صبحکاهی
ساقی بیار ابی از چشمهٔ خرابات	تا خرقها بشوییم از عجب خانقاهی
برصو کتوربسا قی میخانه چشمه سندن	تکیه تکبر ندن تا توب یویایم بشاهی
در دودمان ادم تا وضع سلطنت هست	مثل تو کس ندانست این علم را کماهی
ادم اوغللرنده سلطانلق اوله لی وضع	کس بلمدی سن اسا بو علمی حق کماهی
جور از فلك نیاید با تو ملك صفاتی	ظلم از جهان برمن شد تو جهان پناهی
کلمز جفا فلکدن سنجه ملك صفاتله	ظلم اولدی باکه خلقدن سنکن جهان پناهی
جایی که برق عصیان بر ادم صفی زد	ما را چگونه زیبد دعوی بی کناهی
بر یرکه شمشك جرم ادم صفی یه اوردی	بیزه نیجه یراشور دعوای بی کناهی
حافظ چو پادشاهت که کاه میبرد نام	زبخش زبخت منما باز ای عذر خواهی
چو نکم اکا دادیکی که که بخواجه شاهك	کوسترمه الم بخدن کل عذر راسته خواهی
یَا مَلْجَاءَ الْبَرَایَا یَا وَاهِبَ الْعَطَایَا	عَطْفًا عَلیٰ مُقِلٍّ حَلَّتْ بِهِ الدَّوَاهِی
یا خلق صغینجاغی بخشش ویریجی ای شاه	آجی فقیری قوندی بردر که اکا دواهی

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

ای قصهٔ بهشت ز کویت حکایتی	شرح جمال حور ز رویت روایتی

ای یادادم

254

ای یادادم اکیشی محلك حکایتی	حور خوبلغك بیانیده یوزك روایتی
انفاس عیسی از لب لعلت لطیفهٔ	واب خضر ز نوش دهانت کنایتی
عیسی دمی که لعل لبکدن لطیفه در	ماء الحیات ندن طتلو جه فمك کنایتی
هر پاره از دل من و از غصه قصهٔ	هر سطری از خصال تو و ز رحمت آیتی
هر پاره سی بنم کوکلك قفره غصه دن	خوشنجه خصالکك سطری رحمت آیتی
کی عطر سای مجلس روحانیان شدی	کل را اکر نه بوی تو کردی رعایتی
روحانی بزمه عطر ازیجی قنده اولوردی	کر اولمیدی کلم کله عطرك رعایتی
در ارزوی خاك ره یار سوختیم	یاد آور ای صبا که نکردی حمایتی
یارك ایاغی خاکی هواسنده یاغنوز	در خاطر ایت که ایلمدك بیل حمایتی
در آتش از خیال رخش دست میدهد	ساقی بیا که نیست ز دوزخ شکایتی
الویرسه کر خیال رخك نار طاموده	کل ساقی یوق بکا که جهنم شکایتی
بوی دل کباب من آفاق را کرفت	این سوز اندرون بکند هم سرایتی
بریان اولان دلم قوقسی طوتدی عالمی	بواج یانیشنی یا فزایدر هم سرایتی
ای دل بهرزه دانش و عمرت ز دست شد	صد مایه داشتی و نکردی کفایتی
یوق بیره کندی عمر و علم الدن ای کوکل	یوز مایه واردی ایتمدك اکا کفایتی
دانی مراد حافظ ازین درس غصه چیست	از تو کرشمهٔ و ز خسرو عنایتی
بیلور مسك غم اوقومدن قصد خواجه نه	سندن امید شیوه امیرد عنایتی

مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

کواهی دانق یعنی شاهد دیمکدر

قولدن دربو دعوامه نیجه که کواهی

حسنك بیانی حوری یوزکدن روایتی

لطیفهٔ

انوزن عیسا العل لبکدن لطیفه در

شیرین تمکدن ابحیات ده کنایتی

در ارزوی خاك ره یار سوختیم

کماهی تحقیقله بیلمدی

قناعتی

مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

این خرقه که دارم در رهن شراب اولی — وین دفتر بیمعنی غرق می ناب اولی

بو ثوبی که طوتارم رهن اولمه شرابه بك — بو فائده سز دفتر غرق اولمه می نابه بك

چون عمر تبه کردم چندانکه نکه کردم — در کنج خراباتی افتاده خراب اولی

چون عمری هبا ایتدم اولدقلو نظر ایتدم — میخانه بوجاغنده دوشوب خراب اولمق بك

چون مصلحت اندیشی دورست ز درویشی — هم سینه پر آتش به هم دیده پر آب اولی

چونکم ایشه فکر ایتمه درویشی طبیعتدن دور — بر نار دوکس ایتمك خوش کوز طولی صو اولمق بك

من حالت دل زاهد با خلق نخواهم گفت — این قصه اگر گویم با چنگ و رباب اولی

صوفینك ایچی حالین خلقه دیمك استمم — بو فقره‌یی گر دیرسم ساز و سازیله اولمق بك

تا بی‌سر و پا باشد اوضاع فلك زین دست — در سر هوس ساقی در دست شراب اولی

تا اوله فلك طوری بو وجهله بی باسر — ساقی هوسی باشده هم الده اولمق بك

از همچو تو دلداری دل بر نکنم آری — گر تاب کشم باری زان زلف بتاب اولی

بن سنجلین یاردن بیل کوکلی قالدرمسم — گر قهر چکم باری بو کاکلو صاچدن بك

چون پیر شدی حافظ از میکده بیرون آی — رندی و هوسناکی در عهد شباب اولی

چونکم خواجه پیر اولدك کل طشره خراباتدن — کم رندلك وار ذوق کنجلکده اولمق بك

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

ای که در کشتن ما هیچ مدارا نکنی — سود و سرمایه بسوزی و محابا نکنی

ای که اولدرمکده هیچ بیزی مدارا ایتمك — بقدك اصل و عمر مایه‌مزی قایرمك

دردمندان بلا زهر هلاهل دارند — قصد این قوم خطا باشد هان تا نکنی

دردعشقیله مریض زهر هلاهل طوتر — ایلمك بونلره قصد اوله خطا ها ایتمك

بو ثوب کی طوتارم بن رهن اولمه می اولمش بك
بو دفتر بی اصلی می نابه اولمه غرق بك
دفتر رهن
بر آیده کوز اولمق بك
بر اود کوکسی اولمق بك خوش
دورست
چون ایتمه فکر ایشه
طولی
بو فقره‌یی کر دیرسم ساز و سوزیله اولمق بك
باشده
بن سن کبی یاردن انم بو وجهله دل اوت
هر اول بو کمی صچدن کر باری جکم قاتی بك
اول کوکلی
بسوزی
بونلره قصدی اوله حذر نا ایتمك خطر
قصدی خطر اوله

رنج مارا

رنج ما را که توان برد بیك گوشه چشم — شرط انصاف نباشد که مداوا نکنی

بر کوز اوجیله ایلتمك بزم امکان دردی (کیدرملك) — اولمیه شرط ترحم که دوا سن ایتمك

دیده ما چو بامید تو دریاست چرا — بتفرج گذری بر لب دریا نکنی

چون کوزیمز سنی امیدله بحر اولدی بنچون — سن تفرجله لب بحره گذر نه ایتمك

نقل هر جور که از خلق کریمت کردند — قول صاحب غرضانست تو آنها نکنی

هر جفا کایلدیلر نقل کریم طبعکدن — اهل نفسانی سوزی درکه سن آنی ایتمك

بر تو گر جلوه کند شاهد ما ای زاهد — از خدا جز می و معشوق تمنا نکنی

گر سکا سود یکمز جلوه ایدرسه زاهد — یادومیدن دیکرینی تکریدن استك ایتمك

حافظا سجده محراب ابرو تش کن — که دعایی ز سر صدق جز آنجا نکنی

خواجه محراب کبی قاشینه سن ایله سجده — بردعا کم بو برین غیر یده دوغری ایتمك (اخلاص)

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

ای بیخبر بکوش که صاحب خبر شوی — تا راه رو نباشی کی راهبر شوی

ای بیخبر چالشکه خبر اهلی اوله‌سین — تا اولمدقچه یولجی قولاوز نجه اوله‌سین

در مکتب حقایق پیش ادیب عشق — هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی

عشق خواجه‌سی اوکنده حقایق برنده‌سن — سعی ایت اوغل و بر کون اتا سن که اوله‌سین

خواب و خورت ز مرتبه عشق دور کرد — آنگه رسی بعشق که بی خواب و خور شوی

عشق رتبه‌سندن ایراق خواب و یم سنی — عشقه ایرك او دمکه یم خوابسز اوله‌سین

گر نور عشق حق بدل و جانت اوفتد — بالله کز آفتاب فلك خوبتر شوی

دوشرسه جان و کوکلوکه کر نور عشق حق — بالله که کوکك کونشدن اوزی نورلو اوله‌سین

بتفرج
کوزیمز چونکه امید تکلیم اولدی بنچون
هر جفا کایلدیلر طبع کریمکدن نقل
اخلاص
ای بی خبر خبرداری چالشکه اوله‌سین
تا سالك اولمینجه قولاوز نجه اوله‌سین
چالشکه سنده بر کون اوغلانه اوله‌سین
عشقه اودم ایرك کیم خوابسزکه اوله‌سین
ایرك
اویقویم سنی
بالله

کیمیای عشقی تا بولوب التنده اوله سین

دست از مس وجود چو مردان ره بشوی — تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی

اهل طریقده با قر وار لقدن ال یوسن — اکسیر عشقی تا که بولوب التون اوله سین

از پای تا سرت همه نور خدا شود — در راه ذو الجلال چو بی پا و سر شوی

باشدن ایاغه دك اوله سین نور حق — حقین بولنده السز ایاقسز چو اوله سین

یکدم غریق بحر خدا شو گمان مبر — کز آب هفت بحر بیك موی تر شوی

دریای حقه بر نفس اول غریق وایتمه ظن — کم قیلجه بحر سبعه صوبندن یاش اوله سین

وجه خدا اگر شودت منظر نظر — زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی

حق وجهی گر اولورسه نگاه باقه جق محل — شك قالمدیکی اهل نظر صکره اوله سین

بنیاد هستی تو چو زیر و زبر شود — در دل گمان مدار که زیر و زبر شوی

چون وارلغك اساسی اوله آلتی اوست سنك — ظن ایتمه دلده بر دخی آلت اوست اوله سین

گر در سرت هوای وصالست حافظا — باید که خاك درگه اهل بصر شوی

باشکده آرزوی وصال وار ایسه گر خواجه — لایق نظر اری بر ینك خاکی اوله سین

مستفعلن فعولن — مستفعلن فعولن

با مدعی مگویید اسرار عشق و مستی — تا بیخبر بمیرد در درد خودپرستی

اسرار عشقی دیمك صوفی یه رادنسلك — تا کم خبرسز اولسون بادرد تن پرستلك

با ضعف و ناتوانی همچون نسیم خوش باش — بیماری اندرین ره خوشتر ز تندرستی

ضعف وار یقلغیله باد صباجه خوش اول — کم تن درستلکدن بو یولده خوش ضعیفلك

در گوشهٔ سلامت مستور چون توان بود — تا نرگس تو با ما گوید رموز مستی

تقوا ایله سلامت کنجنده اوله مکان — مادام گوزك که بیزه سویلر رموز مستلك

عاشق شو ار نه

حقین بولنده بی سر و پا چونکه اوله سین

بردم غریق عشق خدا اول و ایتمه ظن
کم سبعه صودن ابصلا قیلجه اوله سین
بجه

الت اوست کوکلده طوتمه گمان سنکه اوله سین

روبی دل اهلی درگه خاکی که اوله سین
گر

خوش
خوشش

عاشق شو ار نه روزی کار جهان سر آید — ناخوانده نقش مقصود از کارگاه هستی

عاشق اول الا بیتره دنیانك ایشی برگون — وارلقدن اوقومادن کوکلنجه کام نسلك

در آستان جانان از آسمان میندیش — کز اوج سربلندی افتی بخاك پستی

جانانك اشیکنده فکر ایتمه قهر گوکدن — کم پایهٔ رفیعدن دوشك ییره کم پستلك

خار ارچه جان بکاهد گل عذر آن بخواهد — سهلست تلخی می در جنب ذوق مستی

گرچه آجید ردیکن جان استر گل انك عذرین — آسان می اجیلیغی وقت صفای مستلك

صوفی پیاله پیما حافظ قرابه پرداز — ای کوته آستینان تا کی دراز دستی

صوفی قدحله می نوش قرابه ایله خواجه — یك قیصه صوفیلر تا نیجه بو ال اوزونلك

مستفعلن فعولن — مستفعلن فعولن

ای دل مباش خالی یکدم ز عشق و مستی — زانکه برو که رستی از نیستی و هستی

ای دل بر آن بوش اوله عشقیله مستلکدن — وار د کیت که صوك خلاصك وار بو قلغیله

گر خرقه پوش بینی مشغول کار خود باش — هر قبله که باشد بهتر ز خودپرستی

گر خرقه پوش گوردسك اول اوز ایشنکه مشغول — هر اهل دین یك اوله اوزینه طاپولقدن

در مذهب طریقت خامی نشان کفرست — آری طریق رندی چالاکیست و چستی

اهل طریق یولنده چیکلك نشان کفردر — چابکلغیله تیزلك اوت طریق سکران

تا فضل و عقل بینی بی معرفت نشینی — یك نکته‌ات بگویم خود را مبین که رستی

مادام گوردك اوصی علمك بی معرفت قالورسین — بر نکته سکا دییم اوزك گورمه قورتلدك اوله سین

ان روز دیده بودم این فتنه‌ها که برخاست — کز سرکشی زمانی با ما نمی‌نشستی

گوردش ایدم او گون بن بو فتنه لرکه قالقدی — بردم جامشلغکدن او تورمدك که بزلن

خار ارچه
مسلك صفا دمنده می اجیلیغی سهلك نسخه

گرچه
نسخه

صهبای صوفی اول جرقیر بیله خواجه دوکو
نسخه

ای قیصه بك صوفیلر تا نیجه ال اوزونلك

و مستی

وار صوکی خلاصك اندن کیت بو قلغیله وارده

طریق سکران

شر کدر

نکته‌ات

تاکوردکجه علم و عقلك بی معرفت قالورسین

نشینی

بیمعرفت

سلطان من خدارا زلفت شکست ما را | تا کی کند سیاهی چندین دراز دستی

ای شاهم اللهیچون زلفك بنی تدی پامال | تا بو نجه الاوزونلق نیجه اوله بر سیاهده‌ن

دوش آن صنم چه خوش گفت در مجلس مغانم | با کافران چه کارت گر بت نمی‌پرستی

بزم مغانده اول بت خوش دیدی باکه دوش | کفار ایله ایشك وار کر بوته طاپمزسین

از راه دیده حافظ تا دید زلف پستت | با جمله سربلندی شد پایمال پستی

حافظ طریقی کوزدن پست زلفکی کوردن | اولدی بودك هنرله ایاقلر آلتلرنده

نسخه: ای شاه چونکه زلفك بنی تدی پامال

نسخه: اولدی ایاقلر آلتی بودکلو معرفتلن

فعلن — فاعلاتن فعلاتن — فعلاتن فعلن

بشنو این نکته که خود را زغم آزاده کنی | خون خوری گر طلب روزی ننهاده کنی

دکله بو رمزی که اوزك ساده کدردن آزاده‌سین | قوغدق رزق طلبکم ایده‌سین قان ییه‌سین (بی‌نصیب)

دکله بو رمزی اوزك غمدن آزاد ایده‌سین

آخر الامر گل کوزه گران خواهی شد | حالیا فکر سبو کن که پر از باده کنی

اولیسین صوڭ اوجی بالچق باردقجیلر | شمدیلك ایت که فکر دستی طولی ایده‌سین

شمدیلك فکر ایده کور دستی طولو کا ایده‌سین — طولی

گر از آن آدمیانی که بهشتت هوس است | عیش با آدمی چند پری زاده کنی

گر اول کسلردن ایسك کیم هوسی باغ ادم | بر نیجه ابن ملکلرله صفا ایلیه‌سین

آزاده — باغ

تکیه بر جای بزرگان نتوان زد بگزاف | مگر اسباب بزرگی همه آماده کنی

لاف ایله و دوشله اولورلر کاننه وار متو اولماز | جمله اسباب رجالی مگر آماده ایده‌سین

خاطرت کی رقم فیض پذیرد هیهات | مگر از نقش پراکنده ورق ساده کنی

خاطرك نیجه قبول فیض خط ایلر اولمز | نقش کثرتدن آری صفحه مگر ایلیه‌سین

اجرها باشدت ای خسرو شیرین دهنان | گر نگاهی سوی فرهاد دل افتاده کنی

ای محبوبلرین شاهی سکا اوله ثواب | دل اوغلان فرهادیکه باکه نظر کر ایده‌سین

کار خود گر بکرم

بکرم — کار خود

کار خود گر بکرم باز گذاری حافظ | ای بسا عیش که با بخت خداداده کنی

اوایشك حقه اگر تسلیم ایدرسك حافظ | داد حق بختکله چو نیجه که ای ذوق ایده‌سین

ای صبا بندگی خواجه جلال الدین کن | تا جهان پر سمن و سوسن آزاده کنی

ای صبا خواجه جلال الدینه ایله قوللق | تا کل و لاله ایله طولی جهانی ایده‌سین

نسخه: خدمت ایت خواجه جلال الدینه ای باد صبا | تا کل و لاله ایله طوب طولو دنیایی ایده‌سین

مفاعلن فعلاتن — مفاعلن فعلن

بصوت بلبل و قمری اگر ننوشی می | علاج کی کنمت آخر الدواء الکی

صدای بلبل و قمری ایله ایچمزسك کر می | دوای داغ سکا ایدم که صوڭ علاج وکی

دوا داغ وکی نسخه

اینکی ذهی اغلمق معاننه در

چو گل نقاب برافکند مرغ زد هو هو | منه ز دست پیاله چه میکنی هی هی

براقدی کل چو نقابی و قوشلر دونر اوروب | براقمه ساغری الدن نه ایشن ایدرسن هی هی

چو هست آب حیاتت بدست تشنه ممیر | فلا تمت و من الماء کل شیء حی

الکده آب حیاتك چو وار صوسز اولمه | کی اولمه اول دیری صودر که در دیری هر شی

ذخیره بنه از رنگ و بوی فصل بهار | که میرسند ز پی رهزنان بهمن و دی

قونو بهاردمنك رنگ و قوقسندن ازیق | که ایرشور بازین آرد نجه یول اوران برف و دی

زمانه هیچ نبخشد که باز نستاند | مجو ز سفله مروت که شیئه لا شی

زمانه ویرمیه هیچ شی که آلمیه بینه | دینلدن اسنمه الطاف که سیئه لا شی

دینلدن اسنمه

شکوه سلطنت و حکم کی ثباتی داشت | ز تخت جم سخنی مانده است و افسر کی

نچان ثبات طوتوب احکام و سلطنت کی | که سوز قالوب جمك تختیدن و تاج کیدن کی

و تاج کیدن وی واردن تخففدر یاد قلنمیکد

خزینه داری میراث خوارگان کفر است | بقول مطرب و ساقی بفتوی دف و نی

خزینه دارلغی میراث یبانلرین شرکدر | کلام مطرب و ساقیله فتوای دف و نی

دینی خرید

نوشته‌اند بر ایوان جنت المأوی — که هر که عشوهٔ دنیی خرید وای بوی

که قصر باغ بهشت اوزره بونی یازمشلر — که دنیا ذوقنی هر کم آلودسه ویل اکا وی

سخا نماند سخن طی کنم شراب کجاست — بده بشادی روح و روان حاتم طی

فنی شراب دوده لم سوز که قالمدی اکرام — ویر ای که حاتم طی جانی شادلغیچون می

بخیل بوی خدا نشنود بیا حافظ — پیاله گیر و کرم ورز و الضمان علی

بخیل حقیقی قوقسین کل ایشتمز ای حافظ — کر علک آبت و قدح طوت کفالت اوستمه

متفاعلن فعولن — متفاعلن فعولن

بفراغ دل زمانی نظری بماه رویی — به از انکه پادشاهی همه عمر های و هویی

نظر ایتمه یوزی آیه بر آزجق صفای قلبله — یکدر اوسلطنتدن عمری کچه هب که های هویله

بخدا که رشکم آید بر خت ز چشم خویشتم — که نظر دریغ باشد بچنان لطیف رویی

کلّه کوزنی اوز کوزمدن کاغیکه تکریچون حقی — که نظر حیف اولیسر اوکبی یوزی جمیله

دل من شد و ندانم که چه شد غریب ما را — که کذشت عمر و نامد خبری ز هیچ سویی

کیدوب اول غریب نیجه کوکلم و نه اولدیغنی بلمزم — که کچوب بر ادا خبر کلمدی بر طرفدن ایله

نفسم باخر آمد نظرم ندید سیرش — بجز این نماند ما را هوسی و آرزویی

دم ایردی صوکه کوزم سنی کورمدی طویجه — بونک اخری بر آرزو بکا قالمدی هوسله

مکن ای صبا مشوش سر زلف آن پریوش — که هزار جان حافظ بفدای تار مویی

اوپریچه یار صچینک ای صبا اوجین ایتمه بکا — که هزار جان خواجه قیلی تارنه فدا اوله

مستفعلن فعولن — مستفعلن فعولن

بگرفت کار حسنت چون عشق من کمالی — خوش باش ز انکه نبود این حسن را زوالی

عشقم کبی طوتوبدر

نوشته
سخا نماند
نظر
خویشتم
نسخهٔ سودی: رشکم کلیور بن حقیچون که اوز کوزمدن
حقیچون نکه
بنم اول غریب جه کوکلم کیدوب اولدی نیجه بلیم
بل بر نشان

عشقم کبی طوتوبدر حسنک ایشی کمالک — خوش اول کانکچون اولمز بو حسنک زوالک

در وهم می نگنجد کاندر تصور عقل — آید بهیچ معنی زین خوبتر جمالی

کلمز که ذهنمه هیچ عقلک تصوّر ینه — بر وجهله که خوش بوندن زیاده کوردلک

آن دم که با تو باشم یکساله هست روزی — وان دم که بی تو باشم یک لحظه هست سالی

اول دمکه اولم سنکله برکون قدر کلور یل — اول دمکه سنسز اولم بر دیجه بر سنه لک

شد خط عمر حاصل گر ز انکه با تو ما را — هرگز بعمر روزی روزی شود وصالی

ذوق عمر اولور نمایان کر سنکله باکه سنله — برکون اولورسه قسمت عمرده کورشملک

چون من خیال رویت جانا بخواب بینم — کز خواب می نبیند چشمم بجز خیالی

یوزک خیالین ای یار دوشده نیجه کورم بن — کورمز که دوشدن اخر کوزم خیالی نیجک

رحم آر بر دل من کز مهر روی خوبت — شد شخص ناتوانم باریک چون هلالی

ای یار کمود ترحم کوکلومه خوب یوزکچون — جسم ضعیفم اولدی اینجه هلالجه بجاک

حافظ مکن شکایت گر وصل یار خواهی — زین بیشتر بباید بر هجرت احتمالی

حافظ شکایت ایتمه کر وصل یار دیلرسک — بوندن زیاده کرکدر هجره سکا تحمّلک

مفعول فاعلات — مفاعیل فاعلات

بلبل ز شاخ سرو بگلبانگ پهلوی — میخواند دوش درس مقامات معنوی

سرو دالنده پهلوی صوتیله عندلیب — دون کیجه عشق مقامی اوازن درسن اوقود ایدی

یعنی بیا که آتش موسی نمود گل — تا از درخت نکتهٔ توحید بشنوی

کوستردی یعنی آتش موسایی کلکه کل — تا کم انجدن ایشیده سین رمز توحیدی

ان دمکه
سالی
بردم اولور سنه لک
نسخه: ذوق عمر اوله جمع کوشونکله باکه سنکله
عمرم اچنده اولورسه برکون نصیب کورشمک
اینجک
خواهی
نسخه: بلبل بو داغ کلدن نکم پهلویجه دردی
درس مقام عشقی دون کیجه اوقوردی

غان

مرغان باغ قافیه سنجند و بذله کو | تا خواجه می خورد بغزلهای پهلوی
باغین طیوری خوش دیبجی نغمه قافیه | تا پهلوی غزلله ایچه می وزیر ایدی
خوش وقت بوریای کدایی و خواب امن | کین عیش نیست درخور اورنگ خسروی
راحتجه اویقو وقتی و بوخسول حصیر خوشی | سلطانی تخته اولیه لایق بو ذوقی دی
جمشید جز حکایت جام از جهان نبرد | زنهار دل مبند بر اسباب دنیوی
جامدن دیکر ایلتمدی جم فقره دنیادن | ذوق جهانه بغلمه دل صاقین ای ددی
دهقان سال خورده چه خوش کفت با پسر | کای نور چشم من بجز از کشته ندروی
جوقی یاشلو کویلی سویلدی اوغلنه خوش | کسل اکدیکین دیکر کوزعك نوری بجدی
چشمت بغمزه خانهٔ مردم سیاه کرد | مخمور دیت مباد که خوش مست میروی
غمزه ایله اندی قاره کوزك عالمین اوین | بر ك مست بودرسین اولیه مخمور لغك ادی
این قصهٔ عجب شنو از بخت واژکون | ما را بکشت یار بانفاس عیسوی
دکله بو طرفه فقرهٔ بخت نکوسدن | عیسی نفسله بیزی کوزل مرده ایلدی
ساقی مکر وظیفهٔ حافظ زیاده داد | کاشفته کشت طرهٔ دستار مولوی
ساقی کانه ویردی زیاده باده خواجه یه | ملانك اولدی صاروقی اوجی داغناقجه دی

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

بیا با ما مورز این کینه داری | که حق صحبت دیرینه داری
اوزغه بزله کل بوکین طوترسین سلك | که اسکی دوستلغین حقین طوترسین سلك
نصیحت کوش کن کین دُر بسی به | ازان کوهر که در کنجینه داری
نصیحت دکله کم بو انجو چوق یك | او جوهردنکه مخزنده طوترسین سلك

در مخزن

بفریاد خمار مفلسان

وزیردی
کم شاه تخته اولیه لایق بو ذوقی دی
نسخه عباره بجز سین ای کوزم نوری اکدیکك اخری
خوش مست بودرسلك اولیه مخمور لقك ادی
دیکدر فارغ عورتش داغناق اولدی
اوجی داغناقجه دی کم صادق اوجی ملانك اشفته اولدی
جمله قافیه کاف خطابدر اولسه خوش اولور

259

بفریاد خمار مفلسان درس | خدا را کر می دوشینه داری
ایرش امدادنه مخمورلرك کدانك | حقیچون می اکر دوندن طوتارسین سلك
ولیکن کی نمایی رخ برندان | تو کز خورشید و مه آیینه داری
نجان یوز کوسترر سین مسته اما | که آیینه مه و کوندن طوتارسین سلك
بدر رندان مکو ای شیخ و هش دار | که با مهر خدایی کینه داری
دیمه مستانه بد واعظ واوص طوت | که عشاقی خدایه کین طوتارسین
نمی ترسی ز آه آتشینم | تو دانی خرقهٔ پشمینه داری
بنم اتشلو آهمدن نه قورقمك | بیلورسین سنکه یوکدن خرقه طون
ندیدم خوشتر از شعر تو حافظ | بقرآنی که اندر سینه داری
بحافظ کوردمدم نظمکدن اوزکه اعلا | که قرآن حقی حفظکده طوتارسین

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

بچشم کرده أم ابروی ماه سیمایی | خیال سبز خطی نقش بسته أم جایی
برای شکللو کوزل قاشنی نشان اندم | خیال نقش خط سبزی بر یره جکدم
امید هست که منشور عشق بازی من | ازان کمانچهٔ ابرو رسد بطغرایی
برات تازه بر سنلیکه امیدوارم | او یاقاشندن ایریشه نشان کامید
سرم ز دست شد و چشم از انتظار بسوخت | در آرزوی سر و چشم مجلس آرایی
کوزغدن کوزیمز یاندی کندی الدن باش | که ذوق بزم اولانك باش و کوزین آرزو
مکدر است دل آتش بخرقه خواهم زد | بیا بیا که کرا میکند تماشایی
دیالو خرقهدن آه ملو دل اودم آتش | بکل بکل که دکر سیره بونی کم اندم

سزا

نجان مستانه یوز کوستر رسین
مستنه اما
کر حقین دوستلرینه کین طوترسین
یوکدن طون طوترسین طوتارسین
نسخه اوقرآن حقی کم حفظا طوترسین
برای شکل کوزلین قاشنی نشان اندم
اندم
اندم
الملو دل دیلرم اودریالو طونه اودم

دران مقام که خوبان بغمزه تیغ زنند عجب مدار که سری اوفتاده در پایی

اویرده کم کوزاوجیله قلیج اوردخوبان اایاغه باش دوشوب اینجه عجب که بن اندم

مراکه از رخ او ماه در شبستانست کجا بود بفروغ ستاره پروایی

بنم او یاریکاغنده کاو مده وارماهم ضیای بجه اولورقنده احتیاجلق کم

زمام دل بکسی داده ام من درویش که نیستش بکس از تاج وتخت پروایی

وتخنجوه

کوکل الجامنی برشخصه بن فقیر ویردم که شخصه رغبتی یوق تاج وتختنجوه بیلکم

فراق و وصل چه باشد رضای دوست طلب که حیف باشد از و غیر او تمنایی

فراق و وصلی نوله سن رضای دوست استه حیف اولورداکا آنك ذکردن ارزودکم

بروز واقعه تابوت من زسرو کنید که میروم بداغ بلند بالایی

وفاتمك کونی ابدین تابوتم عرعردن کیده یوردم بوجه بو بیلو داغیله بوکونکم

درد ذشوق برآورند ماهیان بنثار اگر سفینهٔ حافظ رسد بدریایی

بالقلر انجو چیقار دنثاره شوقندن وار دسه بحره خواجه نك دیوانی اگر

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

بودی

بجان او که کرم دست رس بجان بودی کمینه پیشکشی بندکانش آن بودی

ال ایرمه جانیمه جانی اچون کر اولیدی که قوللغینه ایك آز تحفه م اول جان اولوردی

اگر دلم نشدی پای بند طرهٔ او کیم قرار درین تیره خاکدان بودی

کر اولمیدی کوکل زلفنه ایق بغلو قجان بوجو لملك خاکده قرار یکه اولوردی

درآمدی ز دردم کاشکی چو لمعهٔ نور که بر دو دیدهٔ من حکم او روان بودی

ضیای نور جه قپو مدن کیر بدی کشکه اجره که تا ابکی کوزمه حکمی جاری اولیدی

قست

باز فلکه دحمی کوکلده براز جه اولیدی

برخ چو مهر فلك بی نظیر افاقست بدل دریغ که یك ذره مهربان بودی

کوزل یکاغله کولك کونی عدیم جهان براز جه رحمی دلنده یا ذ فکم اولیدی

بخواب نیز نمی بینمش چه جای وصال چو این نبود و ندیدم باری آن بودی

انی دوشمده ده کورمم نه یرده قالدی وصال چون اولمدی بونی کورملك اوباری اولیدی

قدش

به بندکی قدش سرو معترف کشتی اگر چو سوسن ازاده اش زبان بودی

اولوردی قامتنك قوللغینه سروی مقر اگر چه سوسن ازاده وش دیلی اولیدی

ز پرده نالهٔ حافظ برون کی افتادی اگر نه همدم مرغان صبح خوان بودی

پرده

قجان دوشردی خواجه اهی پردهٔ دن طشره طیور طلك او قیانله هم اواز اولیدی

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

چه بودی ار دل آن یار مهربان بودی که حال ما نه چنین بودی ار چنان بودی

نه اولیدی قلب او یار کرد حیمجه اولیدی که بو بیله حالمز اولمزدی او بیله اولیدی

کرم زمانه سرافراز داشتی و عزیز سریر عزتم آن خاك آستان بودی

طوتایدی کر بنی دوران عزیز و حرمتلو محل حرمتم اول خاك اشیکی اولوردی

عیان شدی که بها چیست خاك پایش را اگر حیات گرانمایه جاودان بودی

اولیدی

عیان اولوردی که خاك ایاغی قیمتی نه اگر که عمر عزیزه ابدلك اولیدی

بکفتمی که چه ارزد نسیم طرهٔ دوست گرم بهر سر موئی هزار جان بودی

که زلف یار قوقسی نه دکر دیر یدم بن اگر بهر قیلم اوجنده بیك جان اولیدی

نشان طغرا دیکدر

برات خوشدلی ما چه کم شدی یارب گرش نشان امان از بد زمان بودی

نه نقص اولوردی عجب خوش کوکل براتمزه امان نشانی جهان بدلکندن اولیدی

زبرده کاشوون آمدی جو قطرهٔ اشك / که بردو دیدهٔ ما حکم اوروان بودی

بشنیم طرحه کلیدی طیشه چجابده کاش / ایکی کوز غمزه نا حکمی جاری اولیدی

اکر نه دائرهٔ عشق راه بر بستی / جو نقطه حافظ مسکین درانمیان بودی

اکر که بغلمیدی حریم عشق یولین / او اورته ده خواجه حافظ جو نقطه اولیدی

فاعلاتن فعلاتن / فعلاتن فعلن

تو مکر بر لب ابی بهوس بنشینی / ورنه هر فتنه که بینی همه از خود بینی

سن کنارده صوده غفلته مکر اوتوراسین / بو خسه هر فتنه که کورك اوز کده کورهسین

بخدایی که توئی بندهٔ بکزیدهٔ او / که برین جاکر دیرینه کسی نکزینی

نکری حقیچون انك سنکه کوزیده قولو سین / کم بو اسکی قولك اوزره کسی خوشلنمیه سین

بعد ازین ما و کدا اوئی که بس منزل عشق / ره روان را نبود چاره بجز مسکینی

بعد ازین فقر یله بو زمنزل عشقنده کم / سالکه کسنك غیری دوا یوق بیله سین

ادب و شرم ترا خسرو مهرویان کرد / آفرین بر تو که شایستهٔ صد چندینی

شرم و ادابله اتدی سنی خوبلر شاهی / آفرین سا که که یوز بو قدره لایق سین

کر امانت بسلامت ببرم باکی نیست / بی دل سهل بود کر نبود بی دینی

کر سلامتله ایمان ایلترسم یوقدر خوفی / عاشق اولمق اوله سهل اولمزیسم کر دیندن

صبر بر جور رقیبت چه کنم کر نکنم / عاشقانرا نبود چاره بجز مسکینی

صبر ایدم نیجه عدو جورنه کر اینمز سم / اولمیه سکنتك غیرد دوا اهل یقین

سخنی بی غرض از بندهٔ مخلص بشنو / ای که منظور بزرکان حقیقت بینی

بی غرض بر سوز ایشت بو دل پاك قولکدن / ای حقایق بین اولو لرباد که اولو منظر سین

نازنینی جو تو پاکیزه دل و پاك نهاد / بهتر آنست که با مردم بد ننشینی

سن کبی خلقی پاك طبع سلیم نازك باد / يك اوددرکم یرامز شخصله اوتورمیه سین

حیفم آید که خرامی بتماشای چمن / که تو خوشتر ز کل و تازه تر از نسرینی

حیف کلور باکه که باغ سیرنه صالنمز سین / سنکه کلدن خوش شرف انجه سمندن خوشسن

عجب از لطف تو ای کل که نشینی با خار / ظاهرا مصلحت وقت درین میبینی

ای کل اوتوردیغکه خارله لطفکدن عجب / کوردیکن وقت ایشینی انده که سن کوردر سین

شیشهٔ بازی سرشکم نکری از چپ و راست / کر بدین منظر بینش نفسی بنشینی

صاغ و صولدن کوردکك اشکم شیشه بازلغین / کر بو کوز منظره دستونه برآن اوتوراسین

سیل این اشك روان صبر دل حافظ برد / بلغ الطاقة یا مقلة عینی بینی

حافظك صبر دلین الدی بو اشك سیل روان / ایرلدی مقلهٔ کوز ایردی صوکه تاب و کوچین

تو بدین نازکی و خوشی دلی ای شمع چکل / لایق بزمکه خواجه جلال الدینی

سن بو خوش طبع و کوزللکله چکلو دلبر / مجلس خواجه جلال الدینه کم لایق سین

مفعول فاعلات / مفاعیل فاعلات

خوش کرد یاوری فلکت روز داوری / تا شکر چون کنی و چه شکر آنه آوری

اندی فلك جدل کونی یاردم سکا یکین / تا نیجه شکر ایدك و نه شکرانه ایده سین

در کوی عشق شوکت شاهی نمی خرند / اقرار بندکی کن و دعوای چاکری

شاه شوکتینی المیه لر عشق کویندە بیل / دعوای قوللغیله قول اقرارین ایده سین

انکس که اوفتاد و خدایش کرفت دست / کو بر تو باد تا غم افتادکان خوری

اول کسکه دوشکین اولدی الین طوتدی حق دخی / دیکه کا اوله سا که غم دردلو بیه سین

ساقی بعزّ دکانی عیش از درم درآی — تا یکدم از دلم غم دنیی بدر بری
ذوق مژده سیله ساقی قپودن کیر ایچره‌ین — دلدن جهان غمینی بران تا چیقاره‌سین
درشاه راه جاه وبزرگی خطر بسیست — آن به کزین کریوه سبکبار بگذری
چوقدر طریق منصب وبکلکده خوف وبیم — سن بو بلکدن اول ایوکیم یکلو کچه‌سین
سلطان وفکر لشکر وسودای کنج وتاج — درویش وامن خاطر وکنج قلندری
سودای شه خزینه وتاج فکری عسکری — خاطر صفا ایله میکده بوجاغی درویشین
نیل مراد بر حسب فکر وهمتست — از شاه نذر خیر وز توفیق یاوری
مقصوده ایرمه قصد وچالشیق قدرجه‌در — شه خیری نذر ایدوب وعون حقدن استه‌سین
یک حرف صوفیانه بگویم اجازتست — ای نور دیده صلح به از جنگ داوری
بر حرف دییم صوفیجه سکا وارسه اذن — خصمانه جنکدن ایچه کوزم نوری بارشین
حافظ غبار فقر وقناعت ز رخ مشوی — کین خاک بهتر از عمل کیمیاگری
یوزدن غبار فقر وقناعت یومه خواجه — کاکسیر حیلرایشندن ایا بوتراب یکین

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

دو یار زیرک واز باده کهن دو منی — فراغتی وکتابی وگوشه چمنی
ایکی رطل می کهنه وایکی خوش یاران — صفای دل وغزلخوانلک کوشه بوستان
من این مقام بدنیی وآخرت ندهم — اگرچه در پیم افتند هر دم انجمنی
جهان وآخرته ویرمزم بو کشی بن — کرآردیمه دوشه‌لر طعنله کسانه هر آن
هر آنکه کنج قناعت بکنج دنیی داد — فروخت یوسف مصری بکمترین ثمنی
هر اولکه کنج قناعتی کنز دهره ویرد — بهای آزه صاتوبدر که مصری یوسفی صاتدی

بیاکه فسحت این

نسخه: کیر یار قپودن ایچره صفا مژده سیله سین / تا بر نفس جهان غمینی طشره ایلیه‌سین
وبکلکده خوف وبیم
سودای شاه خزینه وتاج هم جیوش فکر
سعی وهمت ندکلو ایسه وصل کام اولدی
کنج بوجهه دیمکدر — هر آن

بیاکه فسحت این کارخانه کم نشود — بزهد همچو توپی یا بفسق همچو منی
کل اولمز اکسکی بو کارخانه وسعتنک — سنکیچه‌نک زهدی بنجه‌نک صوچیله بجان
بگوشه بنشین خوشدل وتماشا کن — که کس بیاد ندارد چنین عجب زمنی
اوتور بو جقده کوکل خوش شغل ایله سیر — که کیمسه خاطره طوتمز بو نوعه عجب دم وان
بروز واقعه غم با شراب باید گفت — که اعتماد بکس نیست در چنین زمنی
کدر کونی غمی دیمک کرک می وجامه — که اعتماد کیمسه‌یه یوق در بو کونه دمده وان
نگار خویش بدست کسان همی بینم — چنین شناخت فلک حق خدمت چو منی
اوزم نگارنی دست کسانده کوردیم — بنجه‌نک قدرین کوک بوشنجی بیلدی همان
بصبر کوش تو ای دل که حق رها نکند — چنان عزیز نگینی بدست اهرمنی
براقمز ایلمز الله کوکل چالش صبره — اوکونه مهر سلیمانی دست دیوده همان
زتند باد حوادث نمی توان دیدن — درین چمن که گلی بوده است یاسمنی
ظهور ایدن کونی یلدن دکل کوردم ممکن — بو باغده یاسمن وکل اولوردی هردم وان
ازین سموم که بر طرف بوستان بگذشت — عجب که رنگ گلی مانده است یا سمنی
بو باد صرصر یکم کجدی طرف کلشندن — عجب که قیل قوقسی رنک کلده قاله همان
مزاج دهر تبه شد درین بلا حافظ — کجاست فکر حکیمی ورای برهمنی
فلک مزاجی خواجه بو بلاده اولدی فنا — حکیمی فکری قنی رای برهمان زمان

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

در همه دیر مغان نیست چو من شیدایی — خرقه جایی گرو باده و دفتر جایی
بر دلی بن کبی یوق جمله مغان دیرنده — خرقه بر برده شراب رهنی کتاب بر برده

سن اسا زهد ایله بنجه کناه ایله ای جان
هر آن
برهمن بر مشهور فیلسوف حکمانک اسمیدر
مغان پیر واختیار دیمکدر / دیر کلیسایه ومعبد خانه‌یه تعبیر اولنور

دل که آیینهٔ شاهیست غباری دارد — از خدا می‌طلبم صحبت روشن رایی

دلکه سلطانه سز آیینه در تو زطوتر — ذای خوش صحبتنی استرم اللهدن

چو پها بسته ام از دیده بدامن که مکن — در کنارم بنشانند سهی بالایی

دوکمشم تا باتك کاشنك کوزمدن جابجا — بر بویی سرو قدان تا دیکه‌لر یانیمه

کشتی باده بیاور که مرا بی رخ دوست — گشته هر گوشهٔ چشم از غم دل دریایی

الکتور می کیسین کم رخ یار سز بکا — دل غمندن کوزمك هر بیکی اولدی بیمده

کرده ام توبه بدست صنمی باده فروش — که دگر می نخورم بی رخ بزم آرایی

ایتمشم توبه که بر باده فروش دستنده — ایچمیم می که رخ بزم آراسز بردمده

سر این نکته مگر شمع برآرد بزبان — ورنه پروانه ندارد بسخن پروایی

شمعه بو نکتهٔ عشقی دا زبان آله دیله مکر — یوخسه پروانه سوزه طوتمیه رغبت شوقده

سخن غیر مگو با من معشوقه پرست — کز وی و جام میم نیست بکس پروایی

بن جوان پروره یار سوزینك آخردیمه — زیرا اندن و جامدن کسه یوق میلمده

نرگس ار لاف زد از شیوهٔ چشم تو مرنج — نروند اهل نظر از پی نابینایی

گر کوجنمه اوره لاف طود کوزکدن نرگس — کتمز اردنجه کوردك اهل نظر زیراده

این حدیثم چه خوش آمد که سحرگه می‌گفت — بر در میکده با دف و نی ترسایی

وقت طلك باكه نه خوش کلدی بو سوزکم دیدی — نای و دف له بر اودم باب خرابانیده

گر مسلمانی از اینست که حافظ دارد — آه اگر از پی امروز بود فردایی

مسلمانلق بو ایسه کم خواجه حافظ طوتر — واه اگر بو کونك آردنجه اوله یارینده

نسخه طوتر توز

اشکی کوزده بانك بغلمشم کم جابلر

نسخه رخ — بی رخ مجلس آرای بعد بم بر دمده

نسخه جامدن میلم یوق کسده

زیرا یاردن

مرنج

اهل نظر هر آنده

فصل دیدم بخواب

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

دیدم بخواب دوش که ماهی برآمدی — کز عکس روی او شب هجران سرآمدی

کوردم دوشمده دون کیجه بر مه دوغر ایدی — عکس یوزندن ظلم شب کاکسلور ایدی

تعبیر چیست یار سفر کرده میرسد — ای کاج هرچه زودتر از در درآمدی

تعبیر ندر که یار سفر ایتمش ایریشور — ای یار تولیدی تیز چه قپودن کیره ایدی

ذکرش بخیر ساقی فرخنده فال من — کز در مدام با قدح و ساغر آمدی

خیر اوله ذکری فالی کوزل ساقیمك بنم (بختی) — کم جام و میله بابدن اودائم کلور ایدی

خوش بودی ار بخواب بدیدی دیار خویش — تا یاد صحبتش سوی ما رهبر آمدی

دوشده نه خوش اولوردی کوردیدی اوز دیارینی — تا صحبت انکله بزیکه رهبر کله ایدی

آنکو ترا بسنگ دلی کشت رهنمون — ای کاشکی که پاش بسنگی درآمدی

اولکم حجر یورکلوکه اولدی دلیل سکا — کشکه ایاغی طاشه کوزل طوقنه ایدی

فیض ازل بزور و زر ار آمدی بدست — آب خضر نصیبهٔ اسکندر آمدی (ابو)

گر فیض حق کلیدی اله زور و زر ایله — آب حیات نصیب سکندر اولور ایدی

جانش نثار کردمی آن دلنواز گر — چون روح محض جلوه کنان در بر آمدی

اول دلنوازه ایلر یدم جان نثار اگر — صان روح محض ادا ایده رك کم کله ایدی

آن عهد یاد باد که از بام و در مرا — دائم پیام یار و خط دلبر آمدی

یاد اوله اول وقت که بکا طام و قپودن — هردم پیام دوست و خط یار کلور ایدی

کی یافتی رقیب تو چندین مجال ظلم — مظلومی ار شبی بدر داور آمدی

قنده بولوردی ظلمه رقیبك بو دك مجال — حاکم در ینه بر کیجه مظلوم کله ایدی

کاج کاشکی کبی که معناسنه اولوب اهدن تمنی ظهور ایدر

تمنی افاده ایتمکین معناسی ضرورت اولمغله بو محلده ماه معناسی وزن ایچون ویریلور

اول قپودن هب کلور ایدی

تا بز بکا سوزین ایکیشه کس کله ایدی

اولکم سکا دلیلك اولوب طاشه یورکلوده

خامان ره نرفته چه دانند ذوق عشق — دریادلی بجوی و دلیری سرآمدی

چیلر که کتمامش بوله نه ذوق عشق بیلور — دریادل اوسته اسنه بسته عشق ایلندی

گر رسو بحر را بعیان فرق نیستی — کاو بیهوده راز جبین عنبر آمدی

فرق یوق اولیدی بحر و برارالغنده کر — النی بوزاغ باهو دیدی مسک کلهٔ ایدی

ور دیکری بشیوهٔ حافظ زدی رقم — مقبول طبع شاه هنر پرور آمدی

کر غیری کس او دیدی خواجه طرزنده غزل — اولطبع شاه اهل هنره خوش کلور ایدی

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

روزکاریست که ما را نکران میداری — بنده کانرا نه بوضع دکران میداری

منتظر بن نیجه دمدرکه بنی طوترسین — غیریلر طوریجه نه قوللریکی طوترسین

کوشهٔ چشم رضایی بمنت بازنشد — این چنین عزت صاحب نظران میداری

کوشهٔ عین رضا ازاولمدی باکه مکشوف — اهل دل حرمتنی بویلجه می طوترسین

نه کل از داغ غمت رست نه بلبل در باغ — همه را جامه دران نعره زنان میداری

بولمدی باغده خلاص چراغ غمکدن کل و مرغ — جمله کسین برنیجه طوندوه صوت اوریجی طوترسین

ساعد آن به که بپوشی چو تو از بهر نکار — دست در خون دل پرهنران میداری

اورتکسین بازوکی او ایلدیک کبی سن زنکار ایچون — اهل عرفان یورکی قاننده الا طوترسین

بد ریحر بیه اخر تو بای دل زچه روی — طمع مهر و وفا زین پسران میداری

سنکی ایکیل بدرلر نجه به بستن [illegible] بوزدن — بو اوشاقلردن امید مهر و وفا طوترسین

کیسهٔ سیم و زرت پاک بباید پرداخت — زین طمعها که تو از سیمبران میداری

انجه و زر کیسه کی پاکجه بوشالتمق لازمدر — کوکسی سیملردن ایچون [illegible] امید طوترسین

دل ودین رفت

بحریله برارا سنه بوق فرق اولیدی کر
اولملقدن بیت سوزی زرخنده نظیرا ولنه اخرشجه طره
خوش طبع شاه پرور فضله کلور ایدی
غیریلر طرزی نه ده قوللریکی طوترسین
ومرغ
نسخه اودن اوران برنیجی طوق جملاسنی طوترسین
نسخه سنکی ایدل بدرلرکه صنانی بس نه بوزدن
مهر و وفا کبی بوار غلاملردن اومی طوترسین
کیسهٔ سیم و زرک سیمبرلردن ایچون سیمساردن

راست نجی

دل و دین رفت ولی راست نمی یارم گفت — که من سوخته دل از تو بر ان میداری

دین و دل کیدی ولی راست دیمکه بوق کوجم — بن دلی یانغی کم سن اوسیاق طوترسین

گرچه رندی و خرابی گنه ماست همه — عاشقی گفت که تو بنده بر آن میداری

گرچه کم مست و خرابلق بزه صوچ جمله — دیدیکم عاشقی سن قولی بوسیاق طوترسین

ای که در دلق ملمع طلبی ذوق حضور — چشم سری عجب از بیخبران میداری

کهنه رنک طونلرده ای که ایستیجی راحت قلب — بیخبرلرده عجب سر امید بن طوترسین

نرکس باغ نظر چون توی ای چشم و چراغ — سر چرا بر من دلخسته کران میداری

ای کوزم نوری نظر باغی کلی چون سن سین — باش اغرلیغی نیجون بن ضعیفه طوترسین

تا صبا بر گل و بلبل ورق حسن تو خواند — همه را شیفته حال و نکران میداری

تا کل و بلبله بل اوقیدی حسنک صحیفین — منتظر جمله بر اکنده حال طوترسین

گوهر جام جم از کان جهان دکرست — تو تمنا ز گل کوزه کران میداری

جام جم جوهری بنک اصلی دکر عالمدن — سن جناقجی چموردندان اوم طوترسین

مگذران روز سلامت بملامت حافظ — چه توقع ز جهان گذران میداری

کل سلامت کوننک ای خواجه کچورمه غمله — دور ایدنن فانی جهاندن نه امید طوترسین

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

دوشم بباغ صبحدمی تا چنم کلی — آمد بکوش ناکهم آواز بلبلی

بن صبحکاهدم نیجه به وارد مکه کل درم — کلدی اکسن قولاغمه بلبل سسی او دم

مسکین چو من بعشق کلی کشته مبتلا — واندر چمن فکنده ز فریاد غلغلی

اولمش فقیر هوای کله نیجه مبتلا — صالمش او باغ ایچنه فغاندن آوازهم

سن اونموله نیجه کبی دل یانغی طوترسین
دیدیکی بر عاشقی سن بویله قولی طوترسین
ای کوطالب بیالوخرقه لوده ذوق حضور
بیخبرلردن [illegible] باشنی الحق طوترسین
بن دل اوبرنجه [illegible] ایچون باشنی اغرلی طوترسین
بن ضعیفه نه ایچون باشنی ثقیلی طوترسین
جمله نی حال پریشان بقیجی طوترسین
سن طمع طین جناقجیدنی طوترسین
دورایدن فانیدنی سن نه امیدی طوترسین
عشق کلیله نیجه اولدی مبتلا فقیر

میکشتم اندران چمن باغ دمبدم … میکردم اندران کل و بلبلی تأملی

کزدم طولندم اول چمن باغده بزمان … اندم فکر او دمده کل و عندلیبی هم

کل یار خار کشته و بلبل قرین عشق … این را تغیری نه وان را تبدلی

بلبل قرین عشق و کل اولمش انیس خار … تغییر نه بوکه وار نه اکا وار خلل و کم

چون کرد در دلم اثر آواز عندلیب … کشتم چنانکه هیچ نماندم تحملی

چون عندلیب صداسی ایدوب بغرمه اثر … اولدم او دکلو قالمدی هیچ طاقتم جکم

بس کل شکفته میشود این باغ را ولی … کس بی بلای خار نچیدست از و کلی

بو باغ کلی کشاده اولور بس همین ولی … اندن کمسنه دیرمدی بر کل بیخار و غم

حافظ مدار امید فرج زین مدار کون … دارد هزار عیب و ندارد تفضلی

بو کائناتدن ای خواجه طوتمه سرور امید … بیک عیبی وار و طوتمز او بر ایلک و کرم

مفعول … فاعلات … مفاعیل … فاعلات

زین خوش رقم که بر کل رخسار میکشی … خط بر صحیفهٔ کل و کلزار میکشی

بو خط خوش جه دنکه کل حدیکه جکک … کلزار و کل صحیفنه بطلان خط جکک

اشک حرم نشین نهان خانهٔ مرا … زان سوی هفت پرده ببازار میکشی

کزلو اوم جلیسی کوزم یاشی محرمم … اول سبع پرده نك اوته دن سیله بن جکک

کاهل دو چو باد صبا ابروی زلف … هر دم بقید سلسله درکار میکشی

یلجه آخر دو شلوین سن بوی زلفله … هر دمده قید زنجیرله سن ایشه جکک

هر دم بیاد آن لب میکون و چشم مست … از خلوتم بخانهٔ خمار میکشی

هر دم او چشم مست و لب لعلی یادله … تنهای مدن اوزومی میخانه به جکک

کفتی سر تو بستهٔ فتراك ما شود … سهلست اکر تو زحمت این بار میکشی

دیدك کرك که نر کمزه بغلو اوله باشك … آسان اکر که سن بو الم بوکنی جکک

با چشم و ابروی تو چه تدبیر دل کنم … وه زین کمان که بر دل بیمار میکشی

چشم و قشکله کوکلمه نه فکر و رای ایدم … بو باید فغان که دل خسته یه جکک

باز آکه چشم بد ز رخت دفع میکنم … ای تازه کل که دامن از این خار میکشی

کل بینه کم یوزکدن ایدم بد کوزی منع … ای تازه غنجه کم بو دیکندن اتك جکک

حافظ دکر چه میطلبی از نعیم دهر … می میجشی و طرهٔ دلدار میکشی

انعام چرخدن نه دیلك داخی ای خواجه … باده ایجك و کاکل یارك سن جکک

مفاعلن … فعلاتن … مفاعلن … فعلن

ز دلبرم که رساند نوازشی قلمی … کجاست پیك صبا کر همی کند کرمی

کیم ایرکوره بکا بار دلبر اوخشایسی قلم … قنی که پیك صبا کر ایده رسه ایدر اوکرم

نمی کنم کله لیکن ابر رحمت دوست … بکشت زار جکر تشنکان نداد نمی

شکایت ایتمزم انجق سحاب شفقت یار … بو داکی تشنه لرك جایرینه و یرمدی نم

قیاس کردم و تدبیر عقل در ره عشق … چو شبنمیست که بر بحر میکشد رقمی

طریق عشقده رأی او صی قیاس ایدم … دکیز بن اوستنه صانکم جکرجه قطره رقم

بیا که خرقهٔ من کرچه وقف میکدهاست … ز مال وقف نبینی بنام من درمی

بکل که میکده لر وقفی کرچه کم خرقم … آدیمه مال وقفدن که کورمیك درهم

چرا بیك نی قندش نمیخرند انکس … که کرد صد شکر افشانی از نی قلمی

نه المز او کشی کیم بر شکر قمیشنه آه … بنمکه یوز شکر افشانلق ایتدی نالجه قلم

عالم بیراق وسبحانی معناسنه در

دلم کرفت ز سالوس وطبل زیر کلیم / بیا که بر در میخانه بر کنم علمی

او صاندی دل خرقه ایندن مرائی ستلکدن / بیاب میکده یه کل که قالدیرالم علم

طبیب راه نشین سر عشق نشناسد / برو بدست کن ای مرده دل مسیحی دمی

بوله جلیس حکما سر عشقی بیلمزلر / بوری کتور الله ای مرده دل مسیحی هم

حدیث چون وچرا درد سر دهد ای دل / پیاله کیر وبیاسا ز عمر خویش دمی

کلام چون وچرا درد سر ویردی ای دل / طوت الده جام وحیاتکدن ایت حضور بردم

بیا که وقت شناسان دو کون بفروشند / ببک پیاله می صاف وصحبت صنمی

ایکی جهانی صتار لر وقت بیلنلر کل / که بر قدح می صافه ویاد همدمه هم

دوام عیش وتنعم نه شیوهٔ عشق است / اگر معاشر مایی بنوش نیش غمی

دکلدر اولمه مدام ذوق ودمده عشق طوری / بی نیش غم اگر ایسک بزمله سن همدم

سزای قدر تو شاها بدست حافظ نیست / جز از نیاز شبی ودعای صبحدمی

الده یوق خواجه نک شانکه سزا شئ هم / کیجه نیازینک آخر دعای صبحیجه هم

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی / ازین باد ار مدد خواهی چراغ دل بر افروزی

کلیور سمت دلبردن که عطر باد نوروزی / بو یلدن کر مدد استرسک کوکل شمعین بر افروزی

چو کل کر خردهٔ داری خدا را صرف عشرت کن / که قارون را غلطها داد سودای زر اندوزی

طوت رسنک کلجه زر کلجه حقیقتدن ذوقه صرف الله / جفالر ویردیکم اکا هوای جمع زر دوزی

میی دارم چو جان صافی وصوفی میکند عیبش / خدا را هیچ عاقل را مبادا بخت بد روزی

جان اسا صافی باده م وار وصوفی انکا طعن ایلر / کونی بخت اولمسون اوصلویه یارب قسمت ور روزی

طوتدم ساغر صافی وجانجه صوفی انکا طعن ایلر

طریق کام جستن چیست ترک کام خود کردن / کلاه سروری آنست کز این ترک بر دوزی

مراد استه منک یولی نه در اوز کامی ترک ایتمک / او در شاهی کله کانی بوزکردن دیکک اندوزی

ندانم نوحهٔ قمری بطرف جویبار از چیست / مکر او نیز همچون من غمی دارد شبانروزی

ندندر بیلمزم قمری فغانی جای کنارنده / مکر اول داخی بن اسا طوترغم کیجه کوندوزی

جدا شد یار شیرین بت کنون تنها نشین ای شمع / که حکم آسمان آنست اگر سازی وگر سوزی

اولوب سندن جدا خوش یار اول نور شعد موم تنها / که کوکک حکمی بودر کر اوی کر کسه یان یاقیل سوزی

سخن در پرده میگویم ز خود چون غنچه بیرون آی / که بیش از پنج روزی نیست حکم میر نوروزی

دیرم سوز پرده دن چیق طشره غنچه کبی اوز کده / که بیش کوندر کل ادنوک که حکم شاه نوروزی

بعجب علم نتوان شد ز اسباب طرب محروم / بیا ساقی که جاهل را ببین تر میرسد روزی

صفا نوعندن اولق دور دکل خوش کبر علمله / بساقی کل کابر کور جاهله جوق رزق وجوق روزی

برو می نوش رندی ورز وترک زرق کن ای دل / کزین بهتر عجب دادم طریقی کر بیاموزی

بوری وار سلک ایت ایچ می دیاو زرقی ترک ایت دل / عجب طوتیم که بو ندن یک یول اوکرانورسک آموزی

ببستان رو که از بلبل رموز عشق گیری یاد / بمجلس آی که از حافظ غزل گفتن بیاموزی

بوری وار باغه بلبلدن نکات عشقی طوت از بر / وکل کم بزمه حافظدن دیمک نظم اوکرن آموزی

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

زان می عشق کزو پخته شود هر خامی / کرچه ماه رمضانست بیاور جامی

اول می عشقکه پشیک اندن اولور هر بر خام / کرچه کم ماه صیام باکه کتور سن بر جام

روزها رفت که دست من مسکین نگرفت / ساق شمشاد قدی ساعد سیم اندامی

نیجه کون کندیکه بن یوخسول الی طوتمدی ام / سرو بوی بالادیرینی بازوی هم سیم اندام

سیره

روزه هر چند که مهمان عزیزست ای دل — صحبتش موهبتی دان وشدن انعامی

ای کوکل هر نقدر صوم ایسه مهمان عزیز — صحبتنی لطف خدا بیل کیدیشنی هم انعام

مرغ زیرك بدر خانقه اکنون نپرد — که نهادست بهر مجلس وعظی دامی

شمدی اوحمزه در مسجده چابك اوصوفی — زیرا هر بزم نصیحده قولوبدر بر دام

گله از زاهد بدخو نکنم رسم اینست — که چو صبحی بدمد در پیش افتد شامی

بدطبع صوفیدن اتم بو در عادت شکوا — چون سحر دوغه دوش آردینه انك کا اخشام

یار من چون بخرامد بتماشای چمن — برسانش زمن ای پیك صبا پیغامی

سودیکم چون صالنه باغ وچمن سیرینه — بندن ایرکور آکا ای پیك صبا بر پیغام

کو حریفی که شب وروز می صاف کشد — بود آیا که کند یاد ز دردآشامی

سویله بر کسکه چکر لیل ونهار صافی شراب — هیچ اولور می که یاد ایده بر دردآشام

حافظا گر ندهد داد دلت آصف عهد — کام دشوار بدست آوری از خودکامی

لایبقك ویرمزیسه خواجه اگر آصف دهر — رأی خود لقدن الله کوچ کوره لك کام ومرام

مفاعیلن مفاعیلن فعولن تم

مهمان

پیغام وپیام خبر دیمکدر

شاید چمن صبا

برعشق آشام

اصف دهر عهد

نسخه لایبقك ویرمزیسه صدرنشین خواجه اگر فکر اوزکدن کوچ کوره لك کام ومرام

سحر که ره روی در سرزمینی — همی گفت این معما با قرینی

سحر وقتنده بر یولجی صحراده — بو رمزی دردی دوستنه لغزده

که ای صوفی شراب آنگه شود صاف — که در شیشه برآرد اربعینی

اودم صافی اولور ای صوفی مکم — جیقاره اربعین شیشه ده کوبده

گر انگشت سلیمانی نباشد — چه خاصیت دهد نقش نگینی

سلیمان پرمغی گر اولمسیدی — نه خاصیت ویرردی نقش یوزکده

خدا زان خرقه

خدا زان خرقه بیزارست صدبار — که صدبت باشدش در آستینی

خدا اول خرقه دن یوزکز بیزاردر — که یوز بت اوله اول خرقه یکنده

درونها تیره شد باشد که از غیب — چراغی برکند خلوت نشینی

کوکللر اولدی پوس اولاکه غیبدن — اوباره برچراغ خلوت نشینده

مروت گرچه نامی بی نشانست — نیازی عرضه کن بر نازنینی

مروت اگرچه بی نشان برآد اگرچه — آنی عرض ایله بر نازك وجوده

ثوابت باشد ای دارای خرمن — اگر رحمی کنی برخوشه چینی

بخرمن صاحبی اجر اوله سا اکا — ترحم گر ایدرسك بر دردمنده

نمی بینم نشاط وعیش در کس — نه درمان دلی نه درد دینی

برآدم صفا و ذوق کوردم — نه دل درمان وارنه درد دینده

نه همت را امید سربلندی — نه نقش عشق بر لوح جبینی

نه وار امید عالی همت وقصد — نه وار عشقه نشان لوح جبینده

زحافظ را حضور درس خلوت — نه دانشمند را علم الیقینی

نه وار حافظده ذوق درس وخلوت — نه وار علم الیقینلو عالمانده

درمیخانه بنما تا بپرسم — مآل خویش را از پیش بینی

درمیخانه نی کوستر صوا ایم — کاوکین کوره یدن اوز حقوق الملده

اگرچه رسم خوبان تندخوییست — چه باشد گر بسازی با غمینی

اگرچه تندخولق رسم خوبان — نه اولور اوبسك اکدر نکیله سنده

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

اوله

نشینی

مروت گرچه بر آدیوق نشانی

مروت

غنچه چمن بی نشان بیوق مجی مقاسنه

فقیر دیمکدر

نسخه نه وار درمان دله نه درد دینده

جبینده

لوح آلنده

دانشمند

نه وار

بنما

صوا ایم

باغمینی

تندخوی سرکشلك

عشقندن فاو نیجاغمه فاو نسوم که حراره عشقندر
سلیما اسم تصغیر محبوبه‌نك اسمیدر

سُلَیمی منذ حلّت بالعراقِ — الاقی من هواها ما الاقی
سُلَیما اوله‌لی نازل عراقه — هوا سندن اولاشورم حراقه
الا ای ساربان محمل دوست — الی رکبانکم طال اشتیاقی
بهی یار محملینک ساربانی — سنک رکبانه ارتدی اشتیاقه
دروغ خویشدار نادیده دوست — الا تعساً لایام الفراق
ایچمه قان اولدی یاری کورمکدن — بیل اولم بوقی تحمل آن فراقه
خرد در زنده رود انداز ونوش — بکلبانک جوانان عراقی
آت اوصی زنده رود جاینه ایچ — باو بیدر سوز جوانان عراقه
بساز ای مطرب خوشخوان خوش کوی — بشعر پارسی صوت عراقی
اوقی خوش سویله خوش هوز ساز مطرب — بفارس نظمه اوازن عراقه
جوانی باز می آرد بیادم — سماع چنک ودست افشاقی
کتور دکنجلکیمی خاطریمه — اصول سازه الصالبنس ساقه
می باقی بده تا مست وخوش دل — بباران برفشانم عمر باقی
می باقی ویر کم مست وخوش دل — ویرم یارانه عمر باقی باقه
بیا ساقی بده رطل کرانم — سقاك الله من کاس الدهاق
بکا آغر قدح ویر کل ای ساقی — صوو ارسین حق طونجا مله دهاقه
دمی با نیک خواهان متفق باش — غنیمت دان امور اتفاقی
برآن اول خوشجه دوستلرله اتفاقه — غنیمت بیل جالش امر اتفاقه
ربیع العمر فی مرعی حماکم — حماك الله یا عهد التلاقی

سنک
اولم
مطرب
کنجلکیمی
الی صالمه اصول سازه ساقه

قودوکز او نلانغنده

رغبنا العنب روز نسخه
اونلادق بز

قودوکز او نلانغنده عمر خوش لق — سنی جوق صفله سین وقت ملاقه
مضت فرص الوصال وما شعرنا — وانی الان فی عین الفراق
بکوی بر فرصند وصلت بلدیک بز — بن الان دوشمشم عین فراقه
عروس بس خوش شمای دختر رز — ولی که که سزاوار طلاقی
بهی اصمه قزی جوق خوش کلین سن — سزاسین کاه وکه اما طلاقه
مسیحای مجرد را برازد — که با خورشید سازد هم وثاقی
براشو ربا لکز عیسا به ایجق — کاوداشلق ایده کونله رفاقه
نهانی الشیب من وصل العذارا — سوی تقبیل وجه واعتناقی
بنی نهی ایتدی بیرلك وصل یاردن — یوزاو بکدن دیکر صارمه عناقی
دموعی بعدکم لاتحقروها — فکم بحر عمیق من سواقی
بشیمه زار دیکر جه طوتمکز خور — سواقدن نیجه یم جمع اوله آقه
وصال دوستان روزی ما نیست — بکو حافظ غزلهای فراقی
بزه قسمت دکل دوستلر وصالی — اوقی حافظ غزلهای فراقه
سحر با باد میکفتم حدیث آرزومندی — خطاب آمد که واثق شو بالطاف خداوندی
سحرده ییجه سویلردم کلام شوق وارزومه — نداکلدی که الطاف خدایه اول توکلده
قلم را آن زبان نبود که سر عشق میکوید — ورای حد تقریرست شرح آرزومندی
اودل اولمایکم اسرار عشقی سویلیه خامه — نشوق شرحی تقریر وحدودن دندر آکاریده
دل اندر زلف لیلی بند وکار از عقل مجنون کن — که عاشق را زیان دارد مقالات خردمندی
صچ لیلایه دل بند ایت وایش ایت عقل مجنونده — که طوتراو صولوقی سوزی ضرر اشخاص عشاقه

عروس بس
بشیمه
ما نیست
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن فعولن
وابش

الا ای یوسف مصری که کردن سلطنت مشغول   بدر را باز پرس آخر کجا باشد مهر فرزندی

اول اکاه یوسف مصری کا پدر دوستی مشغول   باباکه صورکه اوغللق سوکیسی وار دخی حدده

بسحر غمزهٔ فتان دوا بخشی و درد انگیز   بچین زلف مشک افشان دل آرامی و دلبندی

ویردفتان کوزك سحریله درمان درد ایدیجی   قودجوق عطرناك زلفك دل آرام دانی دل

جهان پیر رعنا را ترحم در جبلت نیست   ز مهر او چه میجویی در و همت چه میبندی

ایکی یوزلو فنا پیر برادیشنده یوق شفقت   انك نه اسنك سوکیسندن نه باغلك اکه همتده

درین بازار اگر سودیست با درویش خرسندست   خدایا منعمم گردان بدرویشی و خرسندی

کراضی وارسه بو دنکده قانع درویشله وار   بنی قانع فقیر قلقله خدا ابت نعمت اسیده

دعای صبح و آه شب کلید گنج مقصودست   بدین راه و روش میرو که با دلدار پیوندی

شب اهی طلک دعاسی خزینهٔ کامیکه مفتاحدر   بو یوله بو یوریشله یوری وار یاره ایرسنده

همای چون تو عالی قدر حرص استخوان تا کی   دریغ آن سایهٔ دولت که بر نااهل افکندی

سن اسا قدر عالی قوشکه تا نیجه کمك سیلی   او دولتك کولکه سین بازق که نااهله صالدك

بخوبان دل مده حافظ ببین آن بی وفاییها   که با خوارزمیان کردند ترکان سمرقندی

بخواجه و بر مه دل محبوبلره کور اول وفاسزلق   که اندیلر سمرقندی کوزللر خوارزمیلرده

بشعر حافظ شیراز می رقصند و می غلطند   سیه چشمان کشمیری و ترکان سمرقندی

خواجه شیرازی شعرینه بو والا نوب ایدرلر رقص   قرا کوزلو سمرقندی و کشمیری کوزللرده

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلات

ساقیا سایهٔ ابرست و بهار و لب جوی   من نگویم چه کن ار اهل دلی خود تو بگوی

باز کونی ساقی بیکار باشی بولوت سایه‌یله   اهل دلسك بغم کرك ایدسن سویله

بو بلرنا

کراستی

نسخه: شب اهی طلك دعاسی خزینهٔ مقصوده مفتاحدر

269

بوی یکرنگی ازین نقش نمی آید خیز   دلق آلودهٔ صوفی بمی ناب بشوی

بو نشکلدن بر اداطور و وفوقی کلمز قالق   زاهدین پیس طونینی بیقه می خالصله

سفله طبعست جهان بر کرمش تکیه مکن   ای جهان دیده ثبات قدم از سفله مجوی

اعتماد ایتمه خوی کونی جهان لطفنه سن   استمه ثبت قدم سیاح اولان از سفله

گوش بگشای که بلبل بفغان میگوید   خواجه تقصیر مفرما گل توفیق ببوی

اچ قولاغك که بلند صونله بلبل سویلر   ایتمه تقصیر خواجه سن گل توفیقی قوقله

دو نصیحت کنمت بشنو و صد گنج ببر   از در عیش درآی و به ره عیب مپوی

ایلیم ایکی اوکوت دکله و یوز خزینه ایلت   باب ذوقدن کیر ایچه یلمه عیبلامه یوله

روی جانان طلبی آینه را قابل ساز   ورنه هرگز گل و نسرین ندمد ز آهن و روی

وجه یار استرسك اکه سن اینه بول   یوخسه بتمز دمور و توجده گل و نسرینله

بیشتر زان که شوی خاك در میکده ها   یکدو روزی بسر ابردهٔ میخانه بپوی

اولمدن خاك در میکده لر سن اوکدین   بر ایکی کون حرم میکده ده بل کیجه له

شکر آنرا که دگر باز رسیدی ببهار   بیخ نیکی بنشان و گل توفیق ببوی

اکه شکرانه ایچون کم دخی ایردك یازه   ایلو کین کوکنی دیك سن گل توفیقو قوقله

گفتی از حافظ ما بوی ریا می آید   آفرین بر نفست باد که خوش بردی بوی

خواجه مز دیدك ای سمعه قوقوسی کلیور   خوش ایلندك قوقوی کم دمکله تحسین اوله

مفاعیلن   مفاعیلن   فعولن

سلام الله ما کر اللیالی   وجاوبت المثانی والمثالی

شبان مادام قطار ده حق سلامی   ایکی اوچ تللی ساز سویلشدیکچه

نسخه: خوی دونانی جهان لطفنه سن ایتمه کوین

نسخه: خواجه بیورمه قصور کیم گل توفیق قوقله

استریسك

کز کیجه له

نسخه: خوش ایلدك قوقوی کیم دمکه تحسین اوله

مثانی ایکیش والمثالی مثالث اوچر لو دیکلر

وجاوبت جوابلشدی یعنی سویلشدی واو اتشمده اوله

علی واد الاراك ومن علیها | وداد باللوی فوق الرمالی
اراك وادیسنه آنده اولانه | دما لده یوجه بیت ساجغه هم
دعاگوی غریبان جهانم | وادعوا بالتواتر والتوالی
دعاجی یم جهان سیاحلرینه | دعایی بربرادردی ایلرم هم
بهر منزل که روی آرد خدایا | نگه دارش بلطف لایزالی
بهر قوناغه کم حق یوز گتوره | ابد لطفکله آنی صقله سن هم
منال ای دل که در زنجیر زلفش | همه جمعیتست آشفته حالی
کوگل زنجیر زلفنده ایکلمه کم | داغنق حال آنده جمع اولمقده در هم
اموت صبابةً یالیت شعری | متی نطق البشیر عن الوصالی
اولوردم شوقدن نه اولیدی بیلم | دیبیدی مژده جی وصلین نجان دم
فحبك راحتی فی كل حین | وذكرك مونسی فی كل حالی
قمو اوقاتده عشقك راحتمدر | بهر حالده سوگیم آدك اگکم
سویدای دل من تا قیامت | مبادا از سر سودای تو خالی
بنم کوگلومك ایچی تا محشر | بوش اولماسون سوگك اوندن ایچم
کجا یابم وصال چون تو شاهی | من بدنام رند لاابالی
سن اساشه وصالین قنده بولم | که بن بدنام مست ولی حجابم
زخطت صد جمال دیگر افزود | که عمرت باد صد سال جلالی
خطکدن دخی بوز قات آرتدی حسنك | جلالی بیلجه عمرك اوله بوز دم
بدان نقاش قدرت آفرین باد | که گرد مه کشد خط هلالی

اوقدرت صانعه

اوقدرت صانعه یوز آفرین باد | هلالیجه خط چکمه یوز بکاهم
تو می باید که باشی ورنه سهلست | زیان مایهٔ جاهی ومالی
گرگسین سن اوله سین بو خسته آزشی | اصول مال ومنصب نقصی هر دم
خداداند که حافظ را غرض چیست | وعلم الله حسبی من سؤالی
بیلور حق کم ندر قصدی خواجه نك | سؤالمدن ده کافی علم حق هم

فعولن فعولن فعولن فعولن

سلامی چو بوی خوش آشنایی | بدان مردم دیدهٔ روشنایی
سلام اوله خوش دوستلغین قوقوسنده | اوکوز آیدینی مردمینه رسالدهم
درودی چو نور دل پارسایان | بدان شمع خلوتکه پارسایی
صوفیلر ایچی شوقی کبی تخیلات | اوقولقی پرنده که تنها موماده
نمی بینم از همدمان هیچ برجای | دلم خون شد از غصه ساقی کجایی
برین هیچ برنده حبیبانی کوزدم | ایچم غمدن اولدی قان ای ساقی قنده
مصوفی افکن کجا میفروشند | که درتابم از دست زهد ریایی
صوفی بیقجی خمری نرده صاتارلر | که صوفی صوفیلقدن ایم اوصاندم
رفیقان چنان عهد صحبت شکستند | که گویی نبودست خود آشنایی
صدیلر او دم عهد دوستلغی یاران | دییدك که هیچ دوستلق اولمامش اوزده
زکوی مغان رخ مکردان که آنجا | فروشند مفتاح مشکل کشایی
خرابات یکادن جوزمه یوز اولیر | صاتارلرکه مفتاح مشکل کشاده

گرك کم سن اولاسین بو خسته آسان زیاندر مالین اصلی منصبین هم
موماده
تنالر
ایچم اولدی قان ساقی قنده از غصه
صوفی قوید نبی خمری قنده صاتارلر
صوفی قوید بنی خمری قنده صاتارلر ریالو صوفیلقدن ایم کاوصاندم
کربی تابم اول صوفیلقدن که شمعه اوصاندم دبکدر
چنان عهد
اوزجه اوکده
نسخه مغان باکده بوز چوزمه کاوبرده

عروس جهان کرچه درحد حسن است — زحد میبرد شیوهٔ بی وفایی

اکرچه خوب لقده دنیا کلینی — اشوردسنو بردن وفاسز لغیده

دل خستهٔ من کرش همتی هست — نخواهد ز سنکین دلان مومیایی

کر اولیدی وار خسته کوکلومه غیرت — دواطاش یورکدن دیله مز علاجده

بیاموزمت کیمیای سعادت — ز همصحبت بد جدایی جدایی

سکا ایلك اکسیر بن اوکراده بنی — اوتور مقدن ایت بدله بعدت ابراقده

مرا کر تو بکذاری ای نفس طامع — بسی پادشاهی کنم در کدایی

بنی قودسك اوزحالمده ای کوتی نفس — قنی جوق اولولق ایدم بوخسولقده

مکن حافظا از جور دوران شکایت — چه دانی تو ای بنده کار خدایی

خواجه اینمه شکوا جفای زماندن — نه بیلك خدالق اینسینی بسنده

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

سحرم هاتف میخانه بدولت خواهی — کفت باز ای که دیرینهٔ این درکاهی

صوت میخانه سحر ایلیکم استکله بکا — کل برو دیدی بو برا کیسی سبن قالمه طکا

همچو جم جرعهٔ می کش که ز سر ملکوت — پرتو جام جهان بین دهدت اکاهی

جم کبی جرعهٔ می ایچ که ملك سرندن — صان جهان بین قدحی الکلامه بیندویره سکا

بر در میکده رندان قلندر باشند — که ستانند و دهند افسر شاهنشاهی

بر نیجه مست قلندر در میخانه ده اولور — کم ویرورلر شهه تاجی والورلر جانا

خشت زیر سر و بر تارك هفت اختر پای — دست قدرت نکر و منصب صاحب جاهی

باشنك التنده کرپیچ سبعهٔ سیاره ده ایاق — اهل جاه منصبنی کور ید قدرتندن هما

سر ما و در میخانه

241

سر ما و در میخانه که طرف بامش — بفلك بر شده دیوار بدین کوتاهی

باب میخانه بشیمز له که طامی کوشه سی — اسمان اوزره اولوب حالکه بو ویش سطحی

با کدایان در میکده ای سالك راه — با ادب باشی اکر از سر خدا اکاهی

باب میخانه کدا سیله جهی عشقه روان — اول ادب له کر ایسنك اکه اسرار خدا

اکرت سلطنت فقر ببخشند ای دل — کمترین ملك تو از ماه بود تا ماهی

کر سکا سلطنت فقری ویریرلرسه کوکل — ملکتك این اذانجی مهدن اوله بالغه تا

قطع این مرحله بی همرهی خضر مکن — ظلماتست بترس از خطر کمراهی

کتمك اینمه بوده مشقه خضر بولدا شسز — قاره کو درخطر کمرهیدن قورقه شها

حافظ خام طمع شرمی از این قصه بدار — عملت چیست که مزدش دو جهان میخواهی

طوت بو امثالدن اوتان ای طمعی خام حافظ — کم ندر کارك ایکی کونی دیلك اجرت اکا

تو در فقر ندانی زدن از دست مده — مسند خواجکی و مجلس توران شاهی

ویرمه الدن که فقر بابنی قاقمق بلمك — اصفیت یرینجی هم بزم توران شاهی دلا

کذرت بر ظلماتست بجو خضر وشی — که درین مرحله بسیار بود کمراهی

خضر وش بولداش اراکر ظلمانه کیده سین — زیرا بو یولده قنی جوق قطر یق ازغونی اولا

بکر اندیشه بجمیلست وکنون می باید — کوشوا دش ز در و دانهٔ توران شاهی

بکر فکرك قنی خوشی اکه کر کدر شمدی — انجودن برکوبه کم حبهٔ توران شه اولا

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

سینه مالامال درد است ای دریغا مرهمی — دل ز تنهایی بجان آمد خدا را همدمی

سینه درد ایله طولی حیفا که قنده بر دوا — تنهالقدن کلدی دل جانه قنی یاران خدا

همتی

نسخه: کونی صحبتدن اول ابراغ وودوده

نسخه: فقیر لقده ایدم اولولیغی جوقچه

نسخه: ابزر میخانه سیسی ایلکم استکله بکا

نسخه: جرعهٔ ماز جرعهٔ سی نامکوت سرندن

نسخه: جك بزم جرعهٔ مرنی ابن کبی ویرر سکا

نسخه: جام جهان بین الکلامکن

قیصا

راه

ملکلکك

اینمه بوده

نسخه: خنده اولبوب

منتبو الکی بب انه سقف می خنده اولبوب نظر اولنه

بلکه سروری وشمی خنده اولنظر اولنه

اراکن ایله اکر ظلماته کیدرسه اولدکد

جمیلت

نسخه: طولی طولی عشقیله سینم قنده حیفا بردوا

چشم آسایش که دارد از سپهر تیز رو | ساقیا جامی بیاور تا بیاسایم دمی

چرخ تیزرودن امید استراحت کیم طوتر | بر قدح ساقی کتور راحت ایدیم بر دمجه تا

خبر ناخاطر بدان ترک سمرقندی دهیم | کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی

اول سمرقندی جوانه ویره لم فالوکو کلمن | کیم نسیمندن کلور مولیان جانی عطری ها

زیرکی را گفتم این احوال بین خندید و گفت | صعب کاری بو العجب حالی پریشان عالمی

برکسه بو حال عشقی کوردیدم کولدی دیدی | بو العجب حالدر دوکوچ ایش عالم آشفته در دلا

سوختم در چاه صبر از بهر آن شمع چگل | شاه ترکان غافلست از حال ما کو رستمی

یاندم اول بر صبر ده اول چکل شمعی ایچون | حالمزدن ترک شهی غافل قنی رستم شها

در طریق عشقبازی امن و آسایش بلاست | ریش باد آن دل که با درد تو خواهد مرهمی

نوجوان سومک یولنده امن و راحتلک بلا | اوله اول دل یاره لو درد کله کیم استر دوا

اهل کام و ناز را در کوی رندی راه نیست | ره روی باید جهانسوزی نه خامی بی غمی

بو قدر اهل ناز و کامه سمت رندانه طریق | عاشق بی غم کرک بر تکین خلق خام اولمیا

آدمی در عالم خاکی نمی آید بدست | عالمی دیگر بباید ساخت وز نو آدمی

خوش کتینی بو عالم طپراقده کلمز هیچ اله | یتشقه بر عالم کرک دوزدمک یکی خلقدن ها

گریهٔ حافظ چه سنجد پیش استغنای عشق | کاندرین طوفان نماید هفت دریا شبنمی

نه دا استغنای عشقده گریهٔ حافظ دک | کیم بو طوفان ده کورینور هفت دریا چی دلا

مفعول فاعلات | مفاعیل فاعلات

ساقی بیا که شد قدح لاله پر ز می | طامات تا بچند و خرافات تا بکی

کل کیم بساقی اولدی طولو لاله جامی می | اوز ترکیبجه مثالی نیجه نوره تا بکی

جام لاله دی

بگذر ز کبر و ناز

(حاشیه: کفم — مرهمی — کیم — نیست — نسخه: عاشق بی غم کرک بر تکین خلق خام اولمیا — طوفانده — اوز نجه کیجه تا نیجه ایمین و تا بکی)

بگذر ز کبر و ناز که دیدست روزگار | چین قبای قیصر و ترک کلاه کی

کچ کبر و نازدن که فلک کوردی قیصرک | قفتانی دور دیکین و کلاه قوربغنی کی

هشیار شو که مرغ سحر مست گشت هان | بیدار شو که خواب عدم در پیست هی

مست اولدی عندلیب چمن کایق اول کوز آچ | اویانق اول که نوم عدم آرده جه در دهی

خوش نازکانه میچمی ای شاخ نوبهار | کاشفتگی مبادت از آسیب باد دی

ای ایلک بهار خدانی کوزل خوش خرامه سین | کیم قیشن بلند اولمیه سکا ضرر بهی

بر مهر چرخ و شیوهٔ او اعتماد نیست | ای وای بر کسی که شد ایمن ز مکر وی

اطوار چرخه مهرنده هم بو قدر اعتماد | ای واه او شخصه کاولدی امین از جفا

فردا شراب کوثر و حور از برای ماست | امروز نیز ساقی مهروی و جام می

یارین شراب کوثر و حوری بزم ایچون | بو کون دخی بزم یوزی مه ساقی جام می

باد صبا ز عهد صبا یاد میدهد | جان داروی که غم ببرد در ده ای صبی

ویر داکتر زمان بهاردن صبا بلی | جان اوفی ویر که غم کیدر در ای صبی

حشمت مبین و سلطنت گل که میبرد | فراش باد هر ورقش را بزیر پی

عنوان و احتشام کله دقت ابر کودسر | هر بیر یا بخین فراش صبا تحت پایه ی

در ده بیاد حاتم طی جام یک منی | تا نامهٔ سیاه بخیلان کنیم طی

ویر حاتم طی آدنه بر من آلور قدح | تا قاده نامه سین کوتیننک ایدم که طی

ان می که داد حسن و لطافت بارغوان | بیرون فکند لطف مزاج از رخش بخوی

اول می که ارغوانه ویردی حسن و رنک خوش | خوش طبعی دردله طشره براقدی یوزنده ای

(حاشیه: آسیب — وی — ایچون — صبی صبینک اسم تصغیری — لطف مزاجلقندن رنکی طشره ایچن یوزنده اوفدی)

قوشاقی بغلمشده نی

مسند بباغ بر که بخدمت چو بندکان / استاده است سرو و کمر بسته است نی

یصدیق ایلیت که کلشنده قوللرجه خدمته / طورمش ایقده سروی کمر بغلمشده نی

سازندکان

بشنو که مطربان چمن راست کرده اند / اواز چنک و بربط و طنبور و نای و نی

سازنده کان باغی ایشت کاندی اویدیرمش / صوت کمانچه طنبوره هم ساز و نای و نی

حافظ حدیث سحر فریب خوشت رسید / تا حد مصر و چین و باطراف روم وری

بیجی طرف

سحر آلدایجی خوش نیجه سوزلرك ابردی ای خواجه / مصر یله چین سنوردنه دك طرف روم و ری

مستفعلن فعولن / مستفعلن فعولن

شهریست بر ظریفان و زهر طرف نکاری / یاران صلای عشقست کر میکنید کاری

طولی ظریف بو شهر از هر یاکده دا اوله یار / عشقه صلا بدر و سنلر کر ستر ایدر دکز کار

چشم جهان نبیند زین تازه تر جوانی / در دست کس نیفتد زین خوبتر نکاری

بوندن کوزلجه تازه کودمز کوزی بو خلقین / بر شخص السنه دوشمز بوندن کوزلجه بر یار

جسمی که دیده باشد از روح آفریده / زین خاکیان مبادا بر دامنش غباری

کیم کورمش اوله جاندن بر تن که یاراد لمش / اولمایه دامنده بو خاکیده تو زاتار

ای بوی خوشت از کل صد بار نازنین تر / زین رهگذر مبادا بر دامن تو خاری

ای بوی خوش نیجه کلدن نازکلو کیده بوز کز / اولمایه دامنکده بو ره کذرده بر خار

چون من شکسته دا ادیش خود چه دانی / کم غایت توقع بوسیست یا کناری

بنجلین فقیری کس نه سودك طیکدن / بك اومدیغم که سنده بر بوسه یا قوجق یار

می بیغش است دریاب شتاب وقتی خوش است / سالی دکر که دارد امید نو بهاری

تیز اول وصافی میایچ خوش دم ایت تدارك / بر غیری ییل امیدین کم الك بهارده طونر

در بوستان حریفان

در بوستان حریفان مانند لاله و کل / هر یك کرفته جامی بر یاد روی یاری

کلشنده باده نوشلر صان لاله هم کل اسا / هر بیری بر کوزل یوز شقیقنه کاسه طوتار

اینکه

چون این کره کشایم وین راز چون نمایم / دردی و سخت دردی کاری و صعب کاری

نیجه اجام بو دوکمی هم کوستریم بو سری / بر درد که قانی در دهم برایشکه مشکل ایش بار

هر تار موی حافظ در دست زلف شوخی / مشکل بود نشستن در اینچنین دیاری

هر قیل اوجی خواجه نك بر زلف یار الندده / بو بخلین شهرده اوتورمق اوله دشوار

مفاعلن فعلاتن / مفاعلن فعلن

صبا تو نکهت آن زلف مشکبو داری / بیادکار بمانی که بوی او داری

صبا او نکلو صجك قوقسی که سنده وار / جهانده تحفه قلاسین که سنده عطری وار

دلم که کوهر اسرار عشق و حسن دروست / توان بدست تو دادن کرش نکو داری

کوکل که جوهر اسرار عشق و حسن انده / البکه ویرمك اولور کر خوش آنی طوتار یار

قبای حسن فروشی ترا برازد و بس / که همچو کل همه آیین رنك و بو داری

لباس خوبلغی صاتمق براشور انجه سکا / که کلجه سنده قمو رنك و دسم قوقی وار

دم از ممالك خوبی چو آفتاب زدن / ترا سزا که غلامان ماه رو داری

کوزن آسا خوبلق ایلندن بو کونه دم اورمق / سکا سزا که نیجه بو زی مه قراوش وار

دران شمائل مطبوع هیچ نتوان کفت / جز این قدر که رقیبان تند خو داری

او خوش نیجه خوبلو حقنده کلام دیمك اولمز / بو دك دیکر جیه که خوی کوتی رقیب طوتار

نوای بلبلت ای کل کجا پسند افتد / که کوش هوش بمرغان هرزه کو داری

قچان سکا دوشر ای کل صدای بلبل خوش / که کوش و هوشکی بدکو طیوره طوتار وار

2073

بجرعهٔ تو سرم مست کشت نوشت باد — خود از کدام خمست این که در سبو داری
خوش اوله ایجدیکك اردنجه اولدی باشم — که قنغی کوپده اوله بو که سبوده می کم واد
بس کشتی خود ای سرو جو بباد مناز — که کر باو رسی از شرم سر فرو داری
بیکاد قوانی سوغه اوزك اوزادیغنه — که کرابرشنك الکاشنمده باش اکمك واد
دعاش کردم و خندان بزیر لب میکفت — که کیستی تو و با من چه کفت و کو داری
بن اندم اکه دعا زیر لب کولمله اوکفت — نه کمسه سن و بنمله نه سوز و صداو طونك
بکنج صومعه حافظ مجوی کوهر عشق — قدم برون نه اکر میل جست و جو داری
بو جانع تکیه ده عشق لعلین استمه حافظ — آیغ قوطشره ادابو بکرا ایرمه میلك واد

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

طفیل هستی عشقست ادمی و پری — ارادتی بنما تا سعادتی ببری
وجود عشقین اوپونغی بربله ادم اولا — که ایلکی ایلده سین اراده کوستراکا
چو مستعد نظر نیستی وصال مجوی — که جام جم نکند سود وقت بی بصری
چو کوردمکه سکا یوقی قابلیت استمه وصل — که جام جم دم کوردلکده اصی اتمیه ها
می صبوح و شکر خواب صبحدم تا چند — بعذر نیم شبی کوش و کریهٔ سحری
سحر میی و لذیذ ابرته اویخوسی نجه دك — که عذر دون یروسنه جالش وایرته نکا
بیا و سلطنت از ما بخر بمایهٔ حسن — وزین معامله غافل مشو که حیف خوری
کل آل او لولغی بزدن نقود خوبلغله — بوا بنده اولمه که غافل حیف ییدك صوکره
بکوش خواجه و از عشق بی نصیب مباش — که بنده را نخرد کس بعیب بی هنری
جالش بخواجه محبتده اولمه بی بهره — هنرسز الکر غیبلو کمسنه قولی زیرا

جوهر هنرده با شیم

چو هر خبر که شنیدم دری بحیرت داشت — ازین پس من و مستی و وضع بی خبری
قو خبرکه ایشتدم طوتی جو حیرته باب — بنمکه بیخبر و مست ادابونك صوکره
تو خود چه لعبتی ای نازنین شعبده باز — نه در برابر چشمی نه غایب از نظری
بنازنین واو بونبازکه سن نه لعبت سین — نه کوزه قرشو کوردینك نه کز لو کوزده ها
هزار جان مقدس بسوخت زین غیرت — که هر صباح و مسا شمع خلوت دکری
هزار جان عزیز یاندی بو غیوردن — که نو دبزم دیکر سین بهر صباح و مسا
دعای کوشه نشینان بلا بکرداند — چرا بکوشهٔ چشمی بما نمی نکری
قضایی دوندریجید دعای کوشه نشین — نیچون بزه نظرك کوز اوجیله بو قجانا
زمن بحضرت اصف که میبرد پیغام — که یاد کیرد و مصرع زمن بنظم دری
جناب اصفه بندن کم ایلته بو خبری — که فارسی ایکی مصراعی بندن ازبر اولا
بیا که وضع جهانرا چنان که می بینم — کر امتحان بکنی می خوری و غم نخوری
بکل که طور جهانی کوردیرم اویله که بن — کر امتحان ایدك ایچ می و غم بیمز سین ها
کلاه سروریت کج مباد بر سر حسن — که زیب بخت و سزاوار تخت و تاج زری
اولو لغك کلهی خوب باشکده اولمیه کج — که طالعین بزکی تاجه ز دو تخته دوا
طریق عشق طریقی عجب خطرناکست — نعوذ بالله اکر ره بمامنی نبری
محبتك یولی قورقنجلو بر عجب یولدر — بر ایچه سمته یولی ایلتمز ایسك صیغنین بخدا
ببوی زلف و رخت میروند و می ایند — صبا بغالیه سایی و کل بجلوه کری
امید زلف و رخکله کلور کیدر هپ — صا الغالیه کل از مکله نافه باد صبا

جو هر خبر کو شنیدم دری بحیرت داشت
بونك صوکی که بیخبر و مست ادا
نسخه
سن
بنازنین واو بونبازنه دان لعبت سین
نه کوزه مدن ایرا
زهی و وصل تو در حیرتم چه چاره کنم
نه در نه دوا وصل وهجر بذ ابدم
دری فارسی لسانك برنوعی
زمن بنظم دری صح
زری
زیب
کلهی خوب
طریق عشق طریق عجب خطر
بجلوه
از مکله

خوش اولادی جرعه کله باشم اولان نوشت خوش
بوکوه رسیده جم درقنغی کوبده طونك
نسخه اکرکه ابرك کابت باشنی شرمده طونك
کیستی
نه کمسه سین و سوزه صاوی بنمله سن طونك
برون نه اکو
نسخه قوطشره یا ادابو ایرمه میلی سن طونك
طفیل هستی عشقست ادمی و پری
بنمانا
بی
سحر سحر
وایرته نکا
۲ وطك اغلا
کرکمسه عیبله بی معرفت قول المزاوله
المر

لیلای لیلة العمری

امید

بیمن همت حافظ امید هست که باز | ادی اسامر لیلای لیلة العمری

حافظله امیدکه بنده

کوزلجه همت حافظله وار امیدکه بنه | کوردم مصاحب اوله یار شب بدره بکا

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

ای باغم تو مارا ابو ندلا یزالی | قد ضاع فی هواك عمری ولا ابالی

غمکله

بغلمنه من غمکله اوکدن صوکه بجانا | تحقیق هواکده کندی عمرم ضایع اصلا

عیش سکان

عیش سکان کوبت هر بی خرجه داند | یالیت لی مجالاً فی ذلك الحوالی

سمناك کلابی ذوقین هر بخبر نه بیلور | نه اولیدی اولیدی انده بر اولمه کوچی بکا

خوبان وفا ندارند ای جمع پاکبازان | لا ترقبوا وفاءً عن صاحب الجمالی

خوبلر وفاسی اولماز ای بزم نحصی پاکان | سز انمکز وفا اوم صاحب جمالدن اصلا

ازاب دیده یاراشد دازم آشکارا | ارحم علی دموعی یا من علمت حالی

ای یار کوزم صوبندن سترم عیان اولوبدر | رحم ایت کوزم یشینه حالیمی بیلن ایا

زنده کانی

ما تشنه لب کذشتیم بر آب زندکانی | یا ساقیاً اغثنی من شربة الزلالی

بحدك حیات صوبندن بز تشنه لب صوبز جه | ابله زلال صوبندن امداد بکا بسقا

من ترك دین ودنیا کردم ز آرزویت | جاوزت فی هواکم عن حب جاه ومالی

دنیاو دینی بن ترك اندم سنك هواکدن | سودای مال وجاهدن بحدم هواکده جانا

حافظ اکر بمیرد بر خاك آستانت | قد صار ذا حیاة کانت بلا زوالی

طپراغ ایشیککده حافظ اکر اولورسه | تحقیق اولور ذو السن صاحب حیات اوزناها

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

ای زشرم عارضت کل غرق خوی | بر عرق پیش عقیقت جام می

غرق قرزه درکل

لبکده

ستم دوداغك بانده بر جام می
یاراتش

غرق ترد کل زخك شرمندن ای | بر عرق نزد لبکده جام می

ژاله بر لالست یا بر کل کلاب | یا برانش آب یا برودن خوی

یا کلابی کلده یا چه لاله ده | اوده ده صو می یا بوزکده تری

میشد از چشم ان کمان ابرو ودل | از پیش میرفت وکم میکرد پی

می چکدیم زلفنده آتك البوب

اول کمان ابرو کیدوب کوزدن دل | کیدر اردنجه بوقد ایلر از یوی

امشب از زلفش بخواهم داشت دست | روی موی ازدن بانك میزن کوی چی

چنك دا

استیم طوتم بوشب زلفندن ال | وار موی ازدن اوقی صوت چی کبی

چنك را در دست مطرب نه دمی | کو زکنش بخرامش وبخروش زنی

بر نفس مطرب الینه سازی قو | طبر ملاعبرقین دی ابر له صوتی ارزنی

نغم ای

عود برانش نه ومنقل را بسوز | غم مدارا زشدت سرمای دی

منقلی یاق انش اوزره عود ده قو | طونمه قیش صوغیفی سن دن غم ای

یا تو دین بس کر خلك خواری کند | باز کود حضرت دارای ری

ساکه بوندن صوك خلق جوار ایده کر | حضرت ری شاهنه وار سو بله ای

طی دورمك دوراری دیکدر

خسرو افاق بخش ان کر سخا | نامه خاتم ونامش کرد طی

بخش عالم شه که جود ندن انك | نامه خاتم ونامی اولدی طی

آنکه بهر جرعه جان میدهد | جان او بستان وجامی ده بوی

ساکه اولکم جان ویرد بر جرعه جوه | جاندن ابت آنی قبول ویر اکه می

جام می بیشتر ده جون حافظ بخور | غم که کی کی بوده وکاوس کی

اوك کوروصاص خواجه جام می بیه | غم که جم نولدی قنی کاوس وکی

کر دفع رنجوری

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

بیار باده و بازم رهان ز مخموری — که هم بباده توان کرد دفع رنجوری

شراب کتور و خماردن خلاص ایت ودها — که دفعی ایلمه میله اولور درده دوا

بهیچ وجه نتابد فروغ مجلس انس — مکر بروی نکار و شراب انکوری

قونوشمه بزم موحی برنکادن اولمزشن — کوزل یوز یله مکر بادهٔ اوزمله یا

بسحر غمزهٔ فتان هیچ غره مباش — که آزمودم و سودی نداشت مغروری

نسخه: ادیب نیجه بر ایدک اوکونت ایتمه عاشقلق

سن اولمه فتنه کوزک سحری ایله هیچ مغرور — صنامه ایلدم اصلی ایتمدی غرور اصلا

ادیب چند نصیحت کنی که عشق مباز — که هیچ نیست ادب این سخن بدستوری

نسخه: اولور کوکل ارینک جان و کوکلی صاغ عشقله ابدک که

نیجه بر اوکوت ایدرک که ایتمه واعظ عاشقلق — بو سوزک تابد سومده بازیلو بوقد زیرا

بعشق زنده بود جان صاحب دل — اکر تو عشق نداری برو که معذوری

نسخه: سن عشقی طونمزیسک کیت عذرلوسین زیرا

اولور کوکل ارینک جانی دیری عشقیله — بوغیسه عشقک اکروار عذرلوسین زیرا

بیک فریب ز زهادم صلاح خویش ازدست — دریغ ان همه زهد و صلاح و مستوری

نسخه: قودم صلاحمی بر جلوه حکله الدن بن هبها

بر آلدایشله قودم اوز صلاحمی الدن — یازیق او زهد و صلاح و صوفیلیغه هبها

رسید دولت وصل و کذشت محنت هجر — زهاد کشود دل باز در و بمعموری

ایرشدی دولت وصلت و کچدی هجر و الم — کوکل ایلی بنه معمور لغه قودی یوزها

بهر کسی نتوان کفت درد او حافظ — بدان بکو که کشید دست محنت دوری

قمو یه سویلمک اولمز بو خواجه دردین آنک — اوشخصه سویله که زحم فراقی چکمشهیی اوله

چکمشهی اوله

تم

مفعول مفاعلن فعولن

ای باد نسیم یار داری — زان نفحهٔ مشکبار داری

سن بلکه نسیم بار

سن بلکه نسیم یاری طوتک — اول مسک بوکی روزکاری طوتک

زنهار مکن دراز دستی — با طرهٔ او چه کار داری

کل ایتمه صقین دراز دستلک — زلفیله انک نه کاری طوتک

ای کل تو کجا و روی زیباش — او مشک و تو با خار داری

سن قنده بکل و نرده خوش یوز — اول زلفی و سنکه خاری طوتک

ریحان تو کجا و خط سبزش — او تازه و تو غبار داری

سن قنده باودن و نرده کوک خط — اول تازه و سن غباری طوتک

نرکس تو کجا و چشم مستش — او سرخوش و تو خمار داری

سن قنده بنرکس و او کوزی مست — سرخوش او و سن خماری طوتک

ای سرو تو با قد بلندش — در باغ چه اعتبار داری

ای سروانک بو جه بو یله — کلشنده نه اعتباری طوتک

ای عقل تو با وجود عشقش — در دست چه اختیار داری

اوص سنده وجود عشق وار یکن — دستکده نه اختیاری طوتک

روزی برسی بوصل ای حافظ — کر طاقت انتظار داری

ایرک خواجه سن وصاله برکون — سن صبره کر اقتداری طوتک

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

بدید آمد رسوم بیوفایی — نماند با کس نشان آشنایی

ظهوره کلدی رسم بیوفالق — کسه قالمادی نشان آشنالق

تم

عیان اولدی رسوم بیوفالق — کشیبه بوقد نشان آشنالق

حسیس باشد صونی فاقه دن هب
هنر اهلی بودم دست کدالق

برند از فاقه نزد هر خسیسی | کنون اهل هنر دست گدایی
بهر الحاقه بو فلقدن صونکرلر | بودم اهل هنر دست گدالق
کسی کو فاضلست امروز در دهر | نمی‌بیند ز غم یکدم رهایی
بو کون شول کسکه فاضلدر جهانده | که دردن بر نفس کورمز رهالق

خلاصلق

ولیکن جاهلست اندر تنعم | متاع او چو هست این دم بهایی
ولی نادان و جاهل نعمت ایچره | انک مالینه وار بودم بهالق
اگر شاعر بگوید شعر چون آب | که دل را زان فزاید روشنایی
دیسه کر شعری بر شاعر صو آسا | که آدنسه کوکله اندن روشنالق

نسخه کر کوکله اندن ادرنسه روشنالق

نبخشندش یکی جو زانکه امساک | اگر خود فی المثل باشد سنایی

نسخه ویرلمز بخل و امساکدن برادیه

برادیه ویرمزلر بخل و امساک | سنان منلندن کر اولسه صفالق

بوری بو فلقده صبر ایت بادشالق

خرد در گوش هوشم دی همی گفت | برو صبری بکن در بی‌نوایی
دردیکه عقل و هوشم کوکننده دون | یوری بو فلقده صبر ایت بی‌کدالق
قناعت را بضاعت ساز و میشو | درین درد و غنا چون بی‌نوایی
ایدن مایه قناعت بان و یا قیل | بو درد و فاقه ده صانکم غنالق
بیا حافظ بجان این پند بشنو | که گر از پا در افتی پارسایی

کل ای حافظ ایشت بو نصحی جانله

کل ای حافظ بو پندم دکله جانله | کایاقدن کر دوشک باشه چیقالق

مفاعیلن مفاعیلن فعولن تم

بروز اهد با امیدی که داری | که دارم همچو تو امیدواری
بصوفی طوتدیغک امیدلکیت وار | که سن کبی امید طوتدیغم وار

کر نسخه طوتدم بندم امیدوار

بجز ساغر چه دارد

نه وار جامدن دیکر لاله الده

بجز ساغر چه دارد لاله در دست | بیا ساقی بیاور تا چه داری
نه طوتر جامدن اخر لاله الده | بکل ساقی کتور تا کم نه بک وار
مرا در رستهٔ دیوانگان کش | که مستی خوشترست از هوشیاری

بنی چک صف مجنونانه ساقی

بنی دیوانه لر صفی راسته چک | که مستلک یک ایقلقدن هوشیاد
بپرهیز از من ای صوفی بپرهیز | که کردم توبه از پرهیزکاری

توبه ای یار نسخه

صقین بندن صقین بندن ای صوفی | که پرهیز لکدن اندم توبه زهاد
بیا دل در خم گیسوی او بند | اگر خواهی خلاص و رستگاری
خم گیسوی یاره بغله کل دل | گراسنک فوز و قورتلمغه بهر یاد

انک بوکلم صحیحه

بدور گل خدارا توبه بشکن | که عهد گل ندارد استواری
کلک دورنده قیر توبه چو حقیچون | که کل دوری متانت طوتمز ای یار
عنان نوبهار عمر بگذشت | چو از طرف چمن باد بهاری (فصلی)
عزیز لکیدی عمرن الک بهاری | بهاری یلچه سمت باغدن ای یار

عمرن

بیا حافظ شراب لعل گون نوش | چرا عمرت بغفلت میگذاری
کل ای خواجه شراب لعلی نوش ایت | نیچون غفلتله عمرک ایدک امرار

سنک جهانده مراد اولور تم کم طولانک

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

ترا که هرچه مرادست در جهان داری | چه غم ز حال ضعیفان ناتوان داری
سنک که هر نه مرادک جهانده وار طوتک | ضعیف و خسته حالندن نه قیغو غم طوتک
بخواه جان و دل از بنده و روان بستان | که حکم بر سر آزادگان روان داری
کل اسنه جان و کوکل بن قولکدن آل فوری | که عاشقان بشنی اوزره روان حکم طوتک

میان نداری و دارم عجب که هر ساعت   میان مجمع خوبان کنی میان داری

مدام عجب طورترم سنکه بل میان داری   میان جمع خوبانده میانجیلق ایدرسن

بیاض روی تورا نیست نقش در خور ازانک   سوادی از خط مشکین برار غوان داری

بوزک بیاضنه لایق دکل نقش او انجون   که ارغوانی رخک اوزره مسکلو خط طوتك

بنوش می که سبك روحی ای ظریف مدام   علی الخصوص دران دم که سرکران داری

عفیفجه جانسین ای عارف همیشه ایچ می کم   خصوصیله بو زمانده کاغرجه باش طوتك

مکن عتاب ازین بیش و جور بر دل من   بکن هر انچه توانی که جای ان داری

بکا عتاب و جور ایلمه بوندن جوق   هر انی استه بریدر که کوچ اکا طوتك

باختیار اکر صد هزار تیر جفاست   بقصد جان من خسته در کمان داری

جفا او قینی اکر یوز بیك اختیار کله   ضعیفجه جانیمه قصدیله یایده سن طوتك

بکش جفای رقیبان و خوشدل باش   که سهل باشد اکر یار مهربان داری

جفا و جور رقیبانی چك و اول خوشدل   که اول قولای اوله کر مرحمتلو یار طوتك

بوصل دوست کرت دست می رسد یکدم   برو که هر چه مراد است در جهان داری

وصال یاره الك بر نفس ایرسه اکر   یوری که هر نه مراد کسه دنیاده طوتك

چو ذکر لعل لبش میکنی و میشنوی   حدیث با شکرست انچه در دهان داری

چو یاد ایدك لب لعل حبیبی هم اشیدك   شکرلو سوز در انی کاغزده سن طوتك

چو کل بدامن ازین باغ میبری حافظ   چه غم ز ناله و فریاد باغبان داری

انکله باغ وصالدن کل ایلتك ای خواجه   فغان و ناله دوشماندای نه غم طوتك

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلن

دران

همیشه عفیفجه بدنسین ای عارف می ایچ

وجود مکن

جوق

اکر ایرسه الك وصل یاره بردم وار   یوری بو داده اولور هر نه کامکم طوتك

نسخه: شکرلو سوز درانی سن اغزده کم طوتك

انکله خواجه کل ایلتك وصال باغندن   نه قیغو آه و انین رقیبدن طوتك

چو سرو اکر بخرامی دمی بکلزاری

چو سرو اکر بخرامی دمی بکلزاری   خورد ز غیرت روی تو هر کلی خاری

چمنده سرو جه بردم صلینه سن کر یار   که غیرت یوزکیچون قوجه کل بر خار

زکفر زلف تو هر حلقهٔ و آشوبی   ز سحر چشم تو هر کوشهٔ و بیماری

سنك سیاه صچیکك خلقه سیله بر فتنه   سنك کوزك سحرندن بهر کوشه سیله بیمار

مرو چو بخت من ای چشم مست یار بخواب   که در پیست ز هر سوی آه بیداری

یوریمه خوابله بختم کبی بهی کوزی مست   که ساکه هر یکادن اردجه آه عاشق وار

نثار خاك رهت نقد جان من هر چند   که نیست نقد روان را بر تو مقداری

یولك ترابنه قربان ندکسه جان نقدی   قنکده قدری یوغیسه رواجی جانك یار

دلا همیشه مزن لاف زلف دلبندان   چو تیره رای شدی کی کشایدت کاری

هر ان کوز للرك اورمه کوکل صچی لافین   چو رایك اوله طونوق ساکه کی اجلور کار

سرم برفت و زمانی بسر نرفت این کار   دلم کرفت و نبودت غم کرفتاری

باشیم کیدوب بنجه دم باشه کتمدی بو ایش   او صانمدی دل سکا غم اولمدی کرفتار یار

چو نقطه کفتمش اندر میان دایره آی   بخنده کفت که ای حافظ این چه برکاری

دیدمکه نقطه جه کل سن میان دایره یه   دیدیکه سن نه سراسمه سین کولمله یار

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

جان فدای تو که هم جانی و هم جانانی   سر فدای تو و کرنه من و سر کردانی

جان فدا اوله سکا جان دخی جانانسین سن   باش فدا اوله سکا یوخسه که حیرانم بن

سر سری از سر کوی تو نخواهم برخاست   کار دشوار نکیرند بدین اسانی

استم فالقمغه اسانلغله سمکدن   بویله مشکل ایشی هیچ برکشی طوتمز اهون

واشوبی و بیماری وار اولدیغی معنا سندر

زکفر   نوهس

زلفك قنج

بهر کوشه بیمار   نسخه

همیشه زلف کوزللردن اورمه لاف ای دل   سکا چو رای اوله طونوق قجان اجلور کار

بو ایش

دیدی کولمله که خواجه بو نه سراسیمه وار   ... معنا سندر   سرکردان

برکاری باشی دونك و سراسیمه

نسخه: اکر جانا اوله فدا کم روح و جانانسین سن

برخاست

فالقمغه سهولله قادر دکلم سمکدن

خام را طاقت پروانهٔ پرسوخته نیست — نازکان را نرسد شیوهٔ جان افشانی

بال و پر یانمجی پروانه کوجی یوق چیکده — جان فدا جلوه سی خوش نازکلره ایرمز دوشن

بی‌نوا دارم گرفتن بود از ناکامی — با تو گستاخ نشستن بود از خبرانی

سنسز ارام و قرار طوتمه ضرورتدن اوله — سنله گستاخلق اوتورمق اوله بی خبرلقدن

فاش کردند رقیبان تو سر دل من — چند پوشیده بماند سخن پنهانی

کوکلمک سرّنی فاش ایتدی سنک دشمانک — نیجه دک اورتولیجه بو بله قاله کزلو سخن

تا بماند تر و شاداب نهال قد تو — واجب آنست که بر چشم منش بنشانی

خوش خدانی بو بوکلک قالمغون تازه و تر — لازم اولدر که کوزم اوزره آنی دیکه سن

در خم زلف تو دیدم دل خود را روزی — گفتمش چونی و چونست می زنی ای زندانی

کوکلمی اگر نیجه زلفکده کوردم برکون بن — سجنه محبوس نیجه سین نیجه‌لک دیدم

گفت اری چه کنی گر نبری رشک بمن — هر گدا را نبود مرتبهٔ سلطانی

بنده سین دیدی بلی گر بکا رشک ایتمز سک — سلطنت پایه سنه هر فقیر ایرمز کم بن

راستی چندی تو حافظ بنود صحبت ما — پس اگر بر سر این کوی کنی سکبانی

دوغریسی صحبتمز خواجه دکلدر حدک — گر بو کوی یا که دن سکبانلق ایدرسک ایده سن

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

چون در جهان خوبی امروز کامکاری — شاید که عاشقان را کامی ز لب برآری

جونکم بو کون کوزللک دورنده کامکارسن — عشاقه لبلرکدن لایق که کام ویرسن

با عاشقان بیدل تا چند ناز و عشوه — بر بیدلان مسکین تا کی جفا و خواری

تا نیجه ناز و شیوه عشاق بیدلانه — جور و جفا نیجه دک عشاق بی کسله سن

تا چند همچو چشمت

مجنت ده اولم — بیقراری

تا چند همچو چشمت در عین ناتوانی — تا چند همچو زلفت در تاب و بیقراری

کوزک کبی نیجه دک عین عجزده ایدک — زلفک کبی نیجه دک بی تاب و آرام ایدرسن

دردی که از تو دارم جوری که از تو بینم — گرشمهٔ بدانی دانم که رحمت آری

سندنکه طوتدم دردسندنکه کوردم جور — کم بیلوردم بلیدک کر ازجه رحم ایدرسن

اسباب عاشقی را بسیار مایه باید — دلهای همچو آتش چشمان رود باری

عاشقلق ایشنه چوق سرمایه لازمدن — یورکلر اودجه کوزلر یاغدیرمجی ایدکسن

در هجر مانده بودم باد صبا دمانید — از بوستان وصلت بوی امید واری

هجرانده قالدم ایدی ایرکوردی باد صبحی — عطرک امید لکینی کلزار وصلکدن

گرچه ببوی وصلت در حشر زنده کردم — سر بر نیارم از خاک از روی شرمساری

امید وصلک ایله گر صاغ اولم حشرده — باشم حجاب بوزندن قالدرمیم ترابدن

از بادهٔ وصالت گر جرعه بنوشم — تا زنده‌ام نورزم ایین هوسباری

گر وصلتک میندن بر جرعه بن ایچرسم — جان تنمده آسیلمق دسیمه نا صنعم بن

ما بنده‌ایم و عاجز تو حاکمی و قادر — ور میکشی بزودم ور میکشی بزاری

بز قوللرز و عاجز سن قدرتلی حاکم — کرسن جبک کوجکله کرزار ایله اولدیرک

آخر ترحمی کن بر حال زار حافظ — تا چند ناامیدی تا چند خاکساری

کل حال ذلته سن ایت مرحمت خواجه‌نک — تا نیجه دک امیدسز تا نیجه خور ایدرسن

تم

مفعول مفاعلن فعولن

ساقی اگرت هواست با می — جز باده میار پیش ما هی

میلک صبه وارسه اگر باده — میدن دکری کتورمه اوکه واد

صان جرعهٔ می ذوقی کنو دواد نسخه

سجاده و خرقه در خرابات — بفروش و بیا د جرعهٔ می

سجاده و طونی میکه لرده (خرقه) — صان جرعهٔ باده یی کنو دواد

اثبات

کر زنده دلی شنو زمستان — در کلشن جان ندای یا هی

قلبک صاغیسه اپشت زمستان — سن کلشن جانده صیت غفار

دل زنده ایسک اپشت زمستان — جان کلشنی ایچره صیت غفار

با درد درای سوی درمان — کو نین نکر بعشق لاشی

نسخه: کور عشقله نسی دکل جهان اواد

در دیله دوا ایکا یه سن کل — لاشی جهان که عشقله کورواد

اسرار دلست درد عشق — آواز رباب و ناله نی

اسرار کوکل طریق عشقده — طنبور صدا و صوت نی یاد

یک مفلس پاک درده عشق — بهتر ز هزار خاتم طی

بر پاکچه فقیر طریق عشقده — بیک خاتم طایئدن کوزل یاد

سلطان صفت ادب بجی رو — می آید و خلق شهر در پی

اول یوزی بر صنم شه آسا — نشنه یاد دادده شهر لو قولواد

مردم نکران بروی خوبش — وز شرم کرفته عارض خوی

خوب یوزینه ناظر ان قوم خلق — طوغمش یوزی در حیاد ای یاد

حافظ ز غم تو چند ناله — آخر دل من شکسته تا کی

کو کلم قریغی نیجه ای یاد

غمدن خواجه ایکلیه نیجه بر — کو کلم نیجه د شکسته ای یاد

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

خوشتر از کوی خرابات نباشد جایی — کر بیرانه سرم دست دهد ماوایی

صحت میخانه دن اولماز خوش اراق بر جایا — اختیار لقده منه ال ویره کر بر ماوا

محل

اردزوی بکم

کزلو سندن نظوتم ایله دم اردوین

آرزوی بکنم از تو جه پنهان دادم — شیشهٔ باده و جایی تنزّه و زیبایی

سندن آرزوایله دم کیزلو نه طوتم انی — بر قدح باده و خوش یار و محل زیبا

جای من دیر مغانست مروّح وطنی — رای من رای بتانست مبارک رایی

مسکنم دیر مغاندر که مفرّح مسکن — فکرم اول فکر کوزللر که او فکر زیبا

چه کنی نوش که در دیر چو من شیدا نیست — نیست این جز سخن بوالهوس رعنایی

سن جهانده نه ایچک یوق دل نیجه دیر سک — بوالهوس سوزینک آخر بود کلادر رعنا

با ادب باش که هر کس نتواند کفتن — سخن پیر مکر برهمنی یا رایی

بیر سوزینی اوله مکر هندو حکیمی یارا

اول ادبله قوغلق دیکه قادر اولماز — بیر سوزینی مکرم هندو حکیمی اولا

ای کوزل نیجه صفا خاطر عیسندن غیر

صنما غیر تو در خاطر ما کی کنجد — که مرا نیست بغیر از تو کسی پروایی

سندن آخر کوزل خاطرمه کی صیغا — سندن آخر بله بنم کمسه ایله یوق پروا

پروا الفت معناسنه

رحم کن بر دل مجروح و خراب حافظ — زانکه هست از پی امروز یقین فردایی

شفقت

ایله ویران یرالو قلب خواجه یه رحمت (شفقت) — زیرا وار در بو کونک صوکی یقینا فردا

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

صبحست و ژاله میچکد از ابر بهمنی — برک صبوح ساز و بده جام یک منی

نسخه: ملک آرزوین حاضر له ویر رطل جامی ویر — نسخه مصراع ثانی

طک وقتی یاغدیر در قیر اینجی زمهریر — دو زطک نواله سینی ویر رطل جامی ور

در بحر مایی و منی افتاده ام بیا — می تا خلاص بخشدم از مایی و منی

خون پیاله خور که حلالست خون او — در کار باده باش که کاریست کردنی

نسخه: اول یار ابیشدن ایله جنک کم برابیشدر — خون

نوش ایله خون جامی که آنک حلال قنی — اول یار ابیشنده اکلیه جنک کم برابیشدر

جیك وقتی کر خمار سکه باشن اغرسی وبر

کر صبحدم خمار ترا دردسر دهد ... ببشانی خمار همان به که بشکنی

طك وقتی خمار سکه باشن اغریسی ویرر ... اول بك که سن خمار آلین ایده سین کسر

سکه

ساقی بدست باش که غم در کمین ماست ... مطرب نگاه دار همین ره که میزنی

کناره نسخه تحریر اولنه
اللّٰه بساقی کم بوسیده قیغومز بزم
نسخه

تیز اول بساقی کم بوسیده قیغومز بزم ... ساز نده طوت مصون بو یولکم الك اوردر

می ده که سر بکوش من آورد چنك و کفت ... خوش بکذران و بشنو ازین بیر منحنی

می ویر که ساز کتوردی بشین کوشمه دی ... قدی بوکك قوجه دن ایشت خوشجه دم کچیر

نسخه
کچدی بیهوده عمر هب هوس و اسکله
باکه ویر جام می اوغلکم ایراك ایر لیکه

حافظ به بی نیازی رندان که می بخورد ... تا بشنوی ز صوت معنی هو الغنی

ایچ باده بی نیازی مستان ایچون خواجه ... تا ایشیدك که صوت مغنیدن اول قدیر

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

عمر بکذشت به بیحاصلی و بو الهوسی ... ای پسر جام میم ده که به پیری برسی

کچدی بیحاصل عمر استك و خواهشکله ... ویر بکا جام می اوغل که ایره سین پیرلکه

لمع البرق من الطور و آنست به ... فلعلی لك آت بشهاب قبسی

سمت یار دن بلو روب شعله اذکوردم ... ایلرم اوم کتوردم شعله ایله اکسی سکه

بمقام

چه شکرهاست درین شهر که قانع شده اند ... شاهبازان طریقت بمقام مکسی

نیجه کس وار که بو شیراز ده اولو لر قانع ... نیجه شاهین طریقت که مقر سینکه

نیجه شاهین طریقت کسنك سکنه

دوش در خیل غلامان درش میرفتم ... کفت کای بیکس و بیمار تو باری چه کسی

دون کیدر دم قپوسی قوللری زمره سیله ... دیدی کای خسته و بیکس کشی کمسین دی هله

قوللری اورناسنده

ناچو مجمر نفسی دامن جانان کیرم ... دل نهادیم بر آتش ز پی خوش نفسی

کیرم
صان بخوردان طوترم یار انکین تا کیران
خوش نفس اولمغیچون کوکلی قودق کم آتشه

صان بخوردان طوترم یار انکین برده جه ... خوش نفس اولمغیچون کوکلی قودق آتشه تا

بادل خون نافه چون

281

بمشکین

بغریم قان اولمغله نافه جه لایق اوله خوش
هرکم اولدیسه جهان شهرتی مشکین دمله

بادل خونین شده چون نافه خوش باید بود ... هر که مشهور جهان گشت بمشکین نفسی

نافه وش بغری قان اولمقله کرك خوش اولمق ... هر او کسکم دم مشکینله جهان شهرتی اوله

کاروان کندی و سن اویخوده سین چول اوکده

کاروان رفت و تو در خواب و بیابان در پیش ... وه که بس بیخبر از این همه بانك جرسی

کندی کاروان و سن اویخوده او کی چول برده ... بو نیجه چاکلر چالنور یوق خبرك وه که سکه

نسخه
اصلق اوراچ بر همت شجر طوبادن
طوباشاخده

بال بکشای و صفیر از شجر طوبی زن ... حیف باشد چو تو مرغی که اسیر قفسی

اچ هم بالی واور صقلغی طوبی دالدن ... سنجه بر قوش قفصین اوله اسیری حیفا

چند پوید بهوای تو بهر سو حافظ ... یسر الله طریقا بك یا ملتمسی

نیجه دك عشقکله خواجه یلر هر سمته ... سو دیکم قولادی ایده سن یکا حق بر یول اکا

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

کتبت قصة شوقی و مدمعی باکی ... بیا که بی تو بجان آمدم ز غمناکی

مثال شوقمی یزدم و آغلیجی کوزم ... بکل که کلدم المدن اولومه سنسزکم

بسا که گفته ام از شوق با دو دیده خویش ... ایا منازل سلمی فاین سلماکی

نسخه
به دلربا نوده ای کوزم محلی کوزم

نه جو قجه دیمشدم ایکی کوزمه شوقدن ... به سلما کزنره ده ای سلم محلی کوزم

عجب واقعه و غریب حادثه ایست ... انا اصطبرت قتیلا و قاتلی شاکی

صبورم اولومه بن حزنکاده قاتلیم

عجب واقعه دانی غریب حادثه در ... که بن اولومه صبوردم و شاکی قاتلیم

کراش که کند عیب دامن پاکت ... که همچو قطره که بر برك کل چکد پاکی

کیمه سزا که ایده پاك دامنك تعییب ... که جی طماد کبی کل بیراغینه پاکسین کچ

زد براجی

ز خاك پای تو داد آب روی لاله و کل ... چو کلك صنع رقم زد بر آبی و خاکی

کله ولاله به حرمت ویروب ابی خاکك

کله ولاله به یوز صوبی ویردی پا خاکك ... او رونجه عنصره خط کلك صنع حق چونکم

صبا عبیرفشان گشت ساقیا برخیز   وهات شمسة کَرْمٍ مُطَیَّبٍ زاکی
بساقی قالوکه صبا صاچیجی عبیر اولدی   کتور کوزل قوقولی اصمه شمه سین سنکم
دع التکاسل تَغْنَمْ فقد جری مَثَلٌ   که زادِ راه روان چستیست و چالاکی
براق تکاسلی اول نعمتیله ضرب مثل   که بو لحی ازبغی تیز لکله چست و چوبالک کم
اثر نماند زمن بی شمائلت آری   اَرَیٰ مآثِرَ مَحیای مِن مَحیاکی
سنك خوی یکسز اثر قالمدی اوزمدن اوت   کوریرم ایلکی دیریلکمك یوزکدن کم
ز وصف حسن تو حافظ چگونه نطق زند   که چون صفات الهی ورای ادراکی
نه کونه نطق اوره خواجه که وصف حسنکدن   صفات حق کبی ادراکدن الکادی او کم

منفاعلن فعولن   منفاعلن فعولن

که بر د بنزد شاهان ز من گدا پیامی   که بکوی میفروشان دو هزار جم بجامی
کیم ایلته بن کدادن خبر اول حضوره جامه   سیچی صاتلور محلده ایکی بیك جم الجامه
شده ام خراب و بدنام و هنوز امید وارم   که بهمت عزیزان برسم بنیك نامی
اولوبم خراب و بدنام و هنوز که وار امیدم   کا اولولر دعاسی ایله ابریشم ابو جه نامه
تو که کیمیا فروشی نظری بقلب ما کن   که بضاعتی ندارم و فکنده ام دامی
سن او کیمیا صاتنسین نظر ایله قلبیمزه   که بضاعه طوتمیوزهم آنی قوردیمش عوامه
ز دهم میفکن ای شیخ بدانهای تسبیح   که چو مرغ زیرك افتد نفتد بهیچ دامی
بنی آطمه بولدن ای شیخ نیجه دانه تسبیحله   که چابك قوش اساد و شسه او که دوشمز هیچ دامه
برو ید پارسایان که برفت پارسایی   می ناب درکشیدیم و برفت نیك نامی
بو یی وار ارای صوفیلر صوفیلق دمی کیدو بدر   جکریز شراب صافی و کیدوب ناموس و نامه

عجب از وفای جانان

عجب از وفای جانان که تفقدی نفرمود   نه بخامهٔ سلامی نه بنامهٔ پیامی
عجبیم وفای یاردن که سئوالی یوق قولندن   نه سلامی وار قلمله نه ده بر خبر بنامه
سر خدمت تو دارم بخرم بلطف و مفروش   که چو بنده کمتر افتد بمبارکی غلامی
طوترم بشمدی ایشیك بنی خوش له آل و صاتمه   که بو قولجه قوتلو لقده دوشر از که بر غلامه
بکجا برم شکایت بکه گویم این حکایت   که لبت حیات ما بود و نداشتی دوامی
نره یه شکایت ایلیم کیمه بو مثالی دییم   که حیاتمز لبك دی ولی طوتمدك مدامه
اگر این شراب خامست و گر این حریف پخته   بهزار بار بهتر ز هزار پخته خامی
اگر ایسه چیك بو باده و گر ایسه پخته بو شخص   نیجه کره بر چیك احسن نیجه بیك پخته نیك
بگشای تیر مژگان و بریز خون حافظ   که چنان کشندهٔ را بکند کس انتقامی
مژه اوقینه کشاد ویر دخی دوك خواجه نك   که او وفی قتیله ایرمز کسنی دستی انتقامه

مفعول مفاعیل   مفاعیل فعولن

گفتند خلایق که توئی یوسف ثانی   چون نیك بدیدم بحقیقت به ازانی
سنسین دیدیلر ساکه قمو یوسف ثانی   چون کوردم ایواندن ایو سین بحقانی
شیرین تر ازانی بشکر خنده که گویند   ای خسرو خوبان که تو شیرین زمانی
شکر کولو شکله سکه شیرینجه که دیرلر   سنسین بکوزللك شهی شیرین زمانی
تشبیه دهانت نتوان کرد بغنچه   هرگز نبود غنچه بدین تنك دهانی
ایتمك اوله من غنچه یه بکزتمه دهانك   هر دم اوله من بو بیجه طار غنچه دهانی
گر سرو بماند از قد و رفتار تو برجای   بخرام که از سرو گذشتی بروانی
گر قالدی بر یره قد و رفتارکدن سرو   صالین که روانیله کچوبسین بسن انی

صد باد

صد بار بگفتی که دهم زین دهنت کام | چون سوسن آزاده چرا جمله زبانی
یوز کز بو قمدن سکه دیدکه ویرم کام | زنبق کبی نیچون که لسان جمله جه بانی
چشم تو خدنک از سپر جان کذراند | بیمار که دیدست بدین سخت کمانی
کوزک نکچوبر جان سپرندکه خدنک اوق | کیم کوردی دخی خسته بو ویوس دجه کمانی
چون اشک ببیند از پس از دیده مردم | آنرا که دمی از نظر خویش برانی
کوز یاشی کبی دیده مردم دن آنا دسین | اول شخصی که بردم نظر کدن سوردانی
در راه تو حافظ چو قلم کرد ز سر پا | چون نامه چرا یکدمش از لطف نخوانی
عشقکده خواجه باشدن ایاق اندی قلم وار | صان نامه نیچون سن اونی قومز لطفله اوقی
از بیش مراد حافظ مجد بدیع خود را | در عشق رخت داد دل و دین و جوانی
اس سورمه یانکدن کدر آلوده خواجا کی | ویردی دل و دین عشق بکنا غکده جوانی

جمله

کوز یاشی کبی کم نظر خلقدن آنا دسین / انی که بران اوز نظر کدن سوردانی / نسخه

کنجکله دل و دین رخکه غنچه ویردی / نسخه

مفاعیلن مفاعیلن فعولن تم

لبش

لبش میبوسم و در میکشم می | بآب زندگانی برده ام پی
دوداغین اوپرم هم ایچرم می | ایلتدم آب حیوانه ایز و پی
نه رازش می توانم گفت با کس | نه کس را می توانم دید با وی
نه سرین دیمکه شخصه کوجم وار | نه وار کوجم کوردم شخصی با وی
لبش میبوسد و خون میخورد جام | رخش میبیند و گل میکند خوی
قدح اوپر لبه یاری ایچر قان | بکاغین کل کورور دو کر فخوی
کل از خلوت بباغ آورد مسند | بساط زهد را چون غنچه کن طی
عدم دن کل کتوردی باغه مسکن | لباس زهد اندی غنچه وش طی

نسخه / دو کر دو فخوی

انکلاوبکد

دوربك

ایله / بعد جام می و از جم

بده جام می و از جم مکن یاد | که میداند که جم کی بود و کی کی
جمی یاد اینمه ساقی جام می ویر | بیلور کیمکه قنجاده جم دخی کی
بزن در چنگ چنگ ای ماه مطرب | رکش بخراش تا بخروشم از وی
بمطرب ماهی اور دس سازه مضرب | طمار دین طرمله تا جوشم ازوی
چو چشمش مست را مخمور مگذار | بیاد لعلش ای ساقی بده می
انک کوزی کبی مخمور براقمه | ویر ای ساقی لبی یادینه سن می
بخون بیدجان از آن قالب جدائی | که باشد خون جامش در رگ و پی
اونندن استمز ایرلمه جانکم | طمار دو ایلکند اوله جام می
چو مرغ صبح میگوید که هو هو | منه از دست جام باده هی هی
سحر قوشی که سویلر آه فریاد | قومه الدن می جامی که هی هی
زبانت در کش ای حافظ زمانی | حدیث بی زبانان بشنو از نی
دیلک چک برزمان ای خواجه حافظ | ایشت دلسز لکین سوزینی ازنی

بهی مطرب بهای اور سازه مضرب / ذک طمو / مطرب / طمار دین چلک که جوشسم اندن از وی / نسخه

لبی یادینه

وبی

شدن

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

مخمور جام عشقم ساقی بده شرابی | پر کن قدح که بی می مجلس ندارد آبی
مخمور جام عشقم ویر ساقی آب مقبول | طولدر قدح که میسز بوق دوقی محصول
عشق رخ چو ماهش در پرده راست ناید | مطرب بزن نوایی ساقی بده شرابی
مهجه بکامی عشقی کلمز بو پرده ده راست | سازنده چال نوایی ویر ساقی آب مقبول
شد حلقه قامت من تا بعد ازین رقیبت | زین در دگر نراند ما را بهیچ بابی
خلقه اولدی قامتم تا بوندن صوکره رقیبک | باب آخره بو بابدن هیچ سوده بنی اول

مخمور / مخمور

بیاب قدح که میسز طولو صفا هیچ اول / نسخه

بو پرده ده / نوابی

در انتظار رویت ما را امید وادی / در غشوه وصالت ما و خیال خوابی

یوزك نظارتنده امید لكیله یوز بز / اطوار وصلنكده خواب و خیال ایله یوز قول

مخمور آن دو چشم آخر كم از سؤالی / بیمار آن دو لعلم آخر كم از جوابی

مخمور او ایكی كوزم دكمز میم سؤاله / دكمز میم جوابه بن اول دو لعله مقتول

حافظ چه می‌نهی تو دل در خیال خوبان / كی تشنه سیر كردد از لمعهٔ سرابی

بیچون بخواجه قورسین خوبلر خیالنه دل / بی نوا اولان سرابدن نیجه اوله طوق صوز كاول

مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

می خواه و گل افشان كن از دهر چه می‌جویی / این گفت سحرگه گل بلبل تو چه می‌گویی

می استه و گل ساچ سن نه استرسن كه جهاندن سن / بونی دیدی طاكده گل بلبله كه نه درسك سن

مسند بگلستان بر تا شاهد و ساقی را / لب گیری و رخ بوسی می نوشی و گل بویی

گلزاره ایلت سكن تا دلبر و ساقینك / ایصرسین اوپرسین یوزین گل قوقلایوب می اچرسین

تا غنچهٔ خندانت دولت بكه خواهد داد / ای شاخ گل رعنا از بهر كه می‌رویی

تا كیمه كوله اغزك دولت ویره‌سین آیا / ای خوش نجه گلك دالی بتدك كیمكیچون سن

شمشاد خرامان كن و آهنگ گلستان كن / تا سرو بیاموزد از قد تو دلجویی

بویوكی خرامان ایت هم قصد گلستان ایت / تا اوكرنه سرو بكم دل المغی قدكدن

امروز كه بازارت پر جوش خریدارست / دریاب و بنه زادی از مایهٔ نیكویی

بو كونكه بازارك خوش آلیجی ایله چوقدر / جمع ایت و برآزق قوسن مایهٔ ایلكدن

چون شمع نكورویی در رهگذر بادست / طرف هنری بربند از مایهٔ نیكویی

یوز خوشلغی شمعی چون یل اوغرانغی یرده‌در / بر معرفت اوجین دوتسن مایهٔ ایكلكدن

آن طرّه كه

آن طره كه هر جعدش صد نافهٔ چین ارزد / خوش بودی اگر بویی بویش ز خوش خویی

اول صاچكه بهر بوكی بوز نافهٔ چین دكر / اولوردی خوش اولیدی كر حصه‌سی خوش خویدن

هر مرغ بدستانی در گلشن شاه آید / بلبل بغزلخوانی حافظ بدعاگویی

بر فقره ایله هر قوش شه باغنه كلمكده / نغمه ایتمكله بلبل حافظ دعاگویلكده

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

نوبهارست در آن كوش كه خوشدل باشی / كه بسی گل بدمد باز و تو در گل باشی

الك بهار دراكه سعی ایله كه خوشدل اوله‌سین / زیرا چوق دم بیته گل آچیله سن گلده اوله‌سین

چنگ در پرده همین میدهدت پند ولی / وعظت آنگاه كند سود كه قابل باشی

هر زمان پرده‌ده سازنسانكه ویرر نصحی ولیك / اولدم ایلر سكا پند اصی كه قابل اوله‌سین

من نه گویم كه كنون با كه نشین و چه بنوش / كه تو خود دانی اگر زیرك و عاقل باشی

بن سكا شمدی دیمم كیمله اوتور هم نه ایچ / كم بیلك سن انی كر زیرك و عاقل اوله‌سین

در چمن هر ورقی دفتر حالی دگرست / حیف باشد كه ز حال همه غافل باشی

باغده بر اوزكه شكل حاله كتاب هر بیراق / حیف سكا كم همونك حالنه غافل اوله‌سین

گرچه راهیست پر از بیم ز ما تا بر دوست / رفتن آسان بود ار واقف منزل باشی

كرچه بزدن طولی تا یاره دكین یول قورقو / كتمك آسان اوله كر واقف منزل اوله‌سین

نقد عمرت ببرد غصهٔ دنیی بگزاف / گر شب و روز درین قصهٔ مشكل باشی

عمرك نقدینی آلور غصهٔ دنیا آلداقی / كر بوتون فقره مشكلده شب و لیل اوله‌سین

حافظا گر مدد از بخت بلندت باشد / صید آن شاهد مطبوع شمایل باشی

یوجه بختكدن اولورسه مدد ای خواجه سكا / اول خوبی خوش كوزلی صیدیله نائل اوله‌سین

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن

نسیم صبح سعادت بدان نشان که تو دانی — گذر بکوی فلان کن در آن زمان که تو دانی

بخوش سحر یلی سن اول نشانله سنکه بیلورسین — نکار بکا گذر ایله او دمده سنکه بیلورسین

تو پیک خلوت رازی و دیده در ره است — بمردمی نه بفرمان چنان بران که تو دانی

سن اول یالیغه اوین بکسین و کوز یوله ناظر — امر له صانعه نیاز ایله شو یله کیت که بیلورسین

بکو که جان ضعیفم ز دست رفت خدارا — ز لعل روح فزایش ببخش از آن که تو دانی

دی اکه کندی ضعیف جانم الدن الله ایچون کم — فزای جان دوداغندن ویرانی سنکه بیلورسین

من این حروف نوشتم چنانکه غیر ندانست — تو هم ز روی کرامت چنان بخوان که تو دانی

بو حرفلری یازدیم بن که شو یله بیلمدی کمسه — وسن کرم یکادن شو یله اوقی سنکه بیلورسین

امید در کمر زر کشت چه گونه ببندم — دقیقه ایست نکارا در آن میان که تو دانی

نه کونه بغلیم ازدو قوشاغ زرکشکه بن — بر اینجه لك وار او بلده که انی سنکه بیلورسین

خیال تیغ تو با ما حدیث تشنه و آبست — اسیر خویش گرفتی بکش چنان که تو دانی

بزه خیال قلیجك که تشنه هم صو سوزیدر — که طوتدك اوز قولك اولدر که او یله سنکه بیلورسین

یکیست ترکی و تازی درین معامله حافظ — حدیث عشق بیان کن بهر زبان که تو دانی

بو کونه ایشده بخواجه عربجه تورکجه بردر — بهر دیل ایله صبا ایله عشق سوزین که بیلورسین

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

نوش کن جام شراب یك منی — تا بدان بیخ غم از دل برکنی

بر دطللق جام می نوش ایت همین — تا انکله غم کوکین قوپاره سین

دل کشاده دار چون جام شراب — سر گرفته چند چون خم دنی

طوت کشاده جام می اساکو کل — باش دیقاجلو کوبجه بنجه اوله سین

چون ز خم بیخودی رطلی کشی — کم زنی از خویشتن لاف منی

چون بیخود لق کوبدن ایجك بر رطل — لاف اورز کدن بنلکی آزاورسین

سنك سان شو در قدم نی همچو آب — جمله رنك آمیزی و تردامنی

اول ایاق قدم طاشجه اولمه صو کبی — قادیشو دهر رنکه تردامن همین

دل بمی در بند تا مردانه وار — گردن سالوس و تقوی بشکنی

ویر بکنلکی کوکل باده یه — زهد و تقوا بوینی کسر ایده سین

خیز و جهدی کن چو حافظ تا مکر — خویشتن را در پای معشوق افکنی

قالق و جهد ایت خواجه ویرنا اوله کم — دوست ایاغنه اوزك برغه سین

فاعلات مفعولن فاعلات مفعولن

وقت را غنیمت دان آن قدر که بتوانی — حاصل از حیات ای جان این دمست تا دانی

بودمی عنایت بل اول دکین که قادرسین — وار لغی حیاتین جان بو دمی که بیله سین

کام بخشی گردون عمر در عوض دارد — جهد کن از دولت کام عیش بستانی

کوك ویرنجه مقصود انصا غلغك طوترسین عکسین — سعی ایت که وارلقدن داد ذوقی الاسین

بند عاشقان بشنو و ز در طرب بازآی — کین همه نمی ارزد شغل عالم فانی

نصح عاشقان دکله کل صفا قپو سندن — کم بو جمله ذوق دکمز فانی عالمین شغلین

پیش زاهد از رندی دم مزن که نتوان گفت — با طبیب نامحرم حال درد پنهانی

شیخ قتنده سنلکدن اورمه دم دیمك کاولمز — بلمین طبیبه عرض ایلمك نهان دردین

باغبان چو من زینجا بگذرم حرامت باد · گر بجای من سروی غیر دوست بنشانی

بغچوان حرام اولسون چونکه بن بو دنیادن · قبریمه دکر سنك کر براغاج حبیب غیری

خم شکن نمی داند این قدر که صوفی را · جنس خانگی باشد همچو لعل رمانی

کوپ قیران اغا بیلمز صوفیه بو دکلو وار · خانه سنده اولمش می صانکه لعل رمانین

می دوی و مژگانت خون خلق میریزد · تیز میروی جانا ترسمت فرو مانی

سن کیدرك و مژگانك عالمین دوکر قانن · تیز یوریر سنك ای دلبر قورقرم که قالاسین

بادهای شب خیزان ای شکر دهن سنین · در پناه یك اسمست خاتم سلیمانی

ایتمه لج کر شب خیزنن آل دعاسین که ای لب قند · بر اسم پناهنده خاتمی سلیماننین

دل ز ناوك چشمت گوش داشتم لیکن · ابروی کماندارت می برد به پیشانی

دل کوزلك اوقندن بن طوتردم خفی اما · یای طوتن قشنك الور جانم غبله اوقاشن الین

یوسف عزیزم رفت ای برادران رحمی · کز غمش عجب دیدم حال پیر کنعانی

سود یکم یوسف کیتدی مرحمت ایدین اخوان · حالنی غریب کوردم اه که پیر کنعاننین

زاهد پشیمان را ذوق باده خواهد کشت · عاقلا مکن کاری کاورد پشیمانی

اولدرمین ذوقی توبه ایلین شخصی · ابلهه برابش اوصلوکا یدم اول سنی غمکین

از دم دراز و ری نازتم رشادی دست · روشنی بمن بیوست راستی بعهمانی

فابوده کیره برکون نا اودم فرجه ال · شنلکم بکا ابردی قو نغیله ای غمکین

جمع کن باحسانی حافظ پریشان را · ای شکنج گیسویت مجمع پریشانی

ایلو کیله جمع ایله خواجهٔ پریشانی · داغنیغی جمع ایده ای صچی شکنج آیین

گر تو فارغی از من ای نگار سنگین دل · حال خود بخواهم گفت پیش آصف ثانی

حالنی بزو

طاش یغرلو یار دم سن کر بکا اسك بندن · اول وزیر اوکینه بن حالمی دیبسادم

مفاعیلن مفاعیلن · مفاعیلن مفاعیلن

هوا خواه توام جانا و میدانم که میدانی · که هم نادیده میبینی و هم ننوشته میخوانی

سنك عشقکله بم ای یار بیلورمکه بیلورسکده · کورك کورملدك زیرا بازلمادق اوقورسکده

ملك در سجدهٔ آدم زمین بوس تو نیت کرد · که از حسن تو چیزی یافت بیش از حد انسانی

ملك آدم سجود نده ایدوب نیت زمین بوسك · که بولدی حد انساندن زیاده سنده حسنکده

خم جعدت بنامیزد کنون مجموعهٔ دلهاست · ازان بادی نبادت که انگیز دبر پریشانی

قورخچوق زلفك الله صاقلسون دل درنکی شعدی · اولمدن امنك اولسون کم سکافتنت قوبادانده

امید از بخت میدارم که بگشایم کمر بندش · خدا را ای فلك با من گره بگشا ز پیشانی

طو تاردم اوم که بختمدن جوزم بل باغینی یادرین · آلندن آج فلك دوکم حقیقیدن اولمه قصقاننده

بیفشان زلف و صوفی را ببازی و برقص آور · که از هر رقعهٔ دلقش هزاران بت بیفشانی

صچاك سالك هم کتور رقصه و لعبه زاهدی جانا · که هر بر یامه سنده طوتنك بیك بت صچاسکده

چراغ افروز چشم ما نسیم زلف خوبانست · مبادا این جمع را یارب غم از باد پریشانی

کوز بوز شمعنك شوقی کوزللر زلفنك عطری · پریشانلق یلندن اولمسون غم حق بوددنکده

ملامت گو چه دریابد ز راز عاشق و معشوق · نبیند چشم نابینا خصوص اسرار پنهانی

نه اکلر دم ایدنلر عاشق و معشوقه سرندن · کوزی کورمز کورك مخصوصکه کزلو سر کورده قنده

ملول از همرهان بودن طریق کاردانی نیست · بکش دشواری منزل بیاد عهد آسانی

رفیقلر دن حزین اولمق دکلدر ایشکذار یولی · اکشله خوشی دمین جلك زحمتن جای ور داجقده

دریغا عیش شبگیری که چون باد سحر بگذشت · بدانی قدر وصل ای دل چو در هجران فرومانی

بازیق اول کیجه دوقینه که کیجدی صباح سحر بادی | جو بیلک دل او وصالی قودین قلاسی بخز هجرانه
خیالِ چنبرِ زلفش فریبت میدهد حافظ | نگر تا حلقهٔ اقبال ناممکن بجنبانی
خیال حلقهٔ زلفی ویردحیرت سکا حافظ | که تا امکانسز اقبال حلقه‌سین دپرتمه کورسنه

مفاعلن فعلاتن | مفاعلن فعلن

هزار جهد بکردم که یار من باشی | مراد بخش دلِ بیقرارِ من باشی
هزار سعیلر ایتدمکه یارم اوله‌سین | و بیقرار دلیمک بخش کامی اوله‌سین
دمی بکلبهٔ احزانِ عاشقان آیی | شبی انیسِ دلِ سوکوارِ من باشی
بر آن کله سین اوبیت الحزان عشاقه | المزده دلیمک بر شب انیسی اوله‌سین
چراغ دیدهٔ شب زنده دار من کردی | انیس خاطر امیدوار من باشی
شعاع دیدهٔ احیای لیلم اوله‌سین | امیدلو خاطرمه هم ایاقداش اوله‌سین
من این مراد ببینم بخواب نیم شبی | بجای اشک روان در کنار من باشی
دو شنده نصف لیلده کوردیمی بو کامی | روان دینیم برینه قوجعمده اوله‌سین
ازان عقیق که خونین دلم ز غشوهٔ او | اگر کنم گلهٔ راز دار من باشی
او لعلدنکه دلم قنلو عشوه‌سندن آنک | گر اشتکا ایدرم راز دارم اوله‌سین
چو خسروان ملاحت به بندگان نازند | تو در میانه خداوندکار من باشی
کوزللک اولولاری چو فولری او خشاید | سن انلرین اراسنده افندیم اوله‌سین
شود غزالهٔ خورشید صید لاغر من | گر آهوی چو تو یکدم شکار من باشی
اولور شکاری که بن لاغرین کونش آهوسی | اگر که سنجه بر آهو شکارم اوله‌سین
سه بوسه کز دو لبت کردهٔ وظیفهٔ من | اگر ادا نکنی قرض دار من باشی

وظیفهم انذرا

سحر بادی

بخز هجرانه

نسخه ویرد الدانمک ای خواجه خیال حلقهٔ زلفی

و بخش کام دل بیقرارم اوله‌سین

نسخه الملو کوکلمه بر شب انیسم اوله‌سین

نسخه شعاع دیدهٔ شب زنده دارم اوله‌سین
الملو خاطرمه یار و همدم اوله‌سین
احیای لیلم

نسخه اقن بینیم برینه درقوجاغم اوله‌سین
در کنارم

نسخه اگر شکایت ایدم راز دارم اوله‌سین

چو خوبلر اولولری بندگانه فخر ایده
نسخه فخر ایده اولنه

وظیفهم اندک ایکی لبلرکدن اوچ بوسه | اگرکه ویرمزیسک باکه بورجلوم اوله‌سین
در آن چمن که بتان دست عاشقان گیرند | گرت ز دست بر آید نگار من باشی
او باغده کیم طوته‌لر عاشقانک الین خوبان | اگر گلور سه الکدن که یارم اوله‌سین
من ار چه حافظ شهرم جوی نمی ارزد | مگر تو از کرم خویش یار من باشی
اگر چه خواجهٔ شهرم بر اربه بن دکم | مگر که سن کرمکدن حبیبم اوله‌سین

مستفعلن فعولن | مستفعلن فعولن

یا مبسما یحاکی درجا من اللآلی | یا رب چه درخور آمد گردش خط هلالی
ای درجه بکزر اغزی طو بطولی انجو اولا | طرفنده خط هلالی یا رب کلور نه احرا
حالی خیال وصلت خوش میدهد فریبم | تا خود چه نقش بازد این صورت خیالی
شمدی خیال وصلک خوش ویرد الدانیشم | بو صورت خیالی نه شکلی اوردکم آیا
دل رفت و دیده خون شد تن خست و جان زبون شد | فی العشق معجبات یأتین بالتوالی
دل کیندی اولدی کوز قان جرح اولدی تن از یق جان | عشقده کلور غرایب حالللر مدامه زیرا
دل خون شدم ز دست شوخ و ز ناز چشم مستش | اوذیت بالرزایا ما للهوی و مالی
بغرم قان اولدی الدن هم ناز مست کوزنده | دو شدم بلایه نولدی عشقیله داغی باکا
خوبی تو گر نگردد دهر گز دگر نگردد | عاشق درین جوانب عارف درین حوالی
دو غمز سه کر طبیعتک هیچ بر دخی دونمز | عاشق اولان بو طرفه عارف اولان بو باکا
یا راکبا تبری عن مؤنقی و هادی | ان تلق اهل نجد کلم بحسب حالی
ای ایلین سواری عهد و وثاقم انکار | گر اهل نجد کورسک دی حسب حالم اکا

نسخه اگر که خواجهٔ شیرازم ار به دکم بن

نسخه گردش طرفکده

خط هلالی اولدر که بکی ای ظهورنده
اطرافنده اینجه خط اولدیغی کبی بوزینک
اطرافنده صقال دخی اکا بکزر

بو صورت خیالی اوزره نه شکلی کم تا

تن خسته و جان زبون شد

نسخه عشق ایجره وار غرایب حالات کلور مداما

و مالی

و ثاقم اعراض

اهل شیراز کورسک دی حسب حالم اکا
نجد مکه ایله بصره اراسنده بر محلدر که
بصره حاجیلری اکا اوغرامینجه اولمز
خواجه شیرازی نجده تشبیه بر له
تکلم بیورمشلر

خواجه مرحوم شیرازی بلدهٔ نجد تشبیه برله بیورمشلردر ای ملالولو بلوکی نسخه

دلبر بعشق بازی خونم حلال دانست | فتوای عشق چونست ای زمرهٔ موالی

یار تازه سود یکم چون قانم حلال جه بلدی | ای زمرهٔ موالی عشق ایچره نیجه فتوا

العین ما نامت شوقاً لاهل نجد | والقلب ذاب وجداً فی دائه العضال

شوقیدن اهل نجدک کوزم اویومدی هیچ | غمدن اریدی کوکلم دردی اوکلمز اصلا

نسخه اهل شیرازه شوقندن کوزم اویومدی هیچ اریدی بغرم

لله ذات دمل کان الحبیب فیها | طار العقول طرا من نظرة الغزالی

اول برکه اولدی آنده ذات شرفی حقله | بر باقیه سندن انک هب اوچدی عقل شیدا

نسخه بر باقیشدن انک هب اوچدی عقل شیدا

از جاه جنبز مکذر کر عاقلی وزیرک | امن و شراب بیغش معشوق و جای خالی

کر اوصلو هوشلو ایسک واز کلمه دورت خصوصدن | صافی مبیله بوش برهم یار یله امین جا

می ده که کرچه کشتم نامه سیاه عالم | نومید کی توان بود از فضل لایزالی

ویر باده کرچه کاولدم صوچلوسی عالمین بن | اومسن نیجه اوله اولمق حقک رحمتندن ایا

ساقی بیار جامی وز خلوتم برون کن | تا در بدر بکردم قلاش و لاابالی

ساقی کتور پیاله سود طشره خلوتمدن | تا در بدر طولاشم بو خسولجه مست و رسوا

سود طشره صو قیلفدن برون

چون نیست نقش دوران در هیچ حال ثابت | حافظ مکن شکایت تا می خوریم حالی

شکل جهان دکلدر چون هیچ بر بوز اوزره ثابت | خواجه شکایت ایتمه مادامکه حالا

صافیست جام خاطر در دور آصف عهد | قم فاسقنی رحیقا اصفی من الزلال

وقتن وزیر دمده خاطر پیاله سی پاک | قالق ویر زلالدن آری ای ساقی باده بکا

پاک

پیاله م صافی زلالدن اعلا

الملک قد تباهی من جده و جده | یارب که جاودان باد این قدر و این معالی

بختیله اشتیاقله ابر خلقی فخر ایدرلر | اولسون الهی ممدود بو قدر و شان والا

مسند فروز دولت کان شکوه و هیبت | برهان ملک و ملت بو نصر بو المعالی

انوار بخت و دولت

زلالدن قابرد اوقنور ظلاقدن بکله معروف اولا

انوار بخت و دولت هم کان شان و شوکت | مملکت ایل اساسی بو نصر ابن علیا

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

سبت سلمی بصدغیها فؤادی | وروحی کل یوم لی تنادی

اسیر ایتدی دلم دو زلفله سلما | وروحم هر کون ایلر باکه شکوا

نسخه وواصلنی

خدایا بر من بیدل ببخشای | واوصلنی علی رغم الاعادی

کرم ایت حق ایچون بن عاشقه یار | ایرشدر وصلکه رغما للاعدا

نوزاول تقدیرنده در تنبیه هیچ

امن انکرتنی عن عشق لیلی | تعزّ اول دو یکی لولی بوادی

بنی ای عشق باردن ایدن انکار | سن اوکدین کور ملیک بوزی لالا

که همچون مت بیوتن دل اویره | غریق العشق فی بحر الوداد

کر کدی نیجه کوکلک بر اوخوردن | اولیدی غریق عشق دکز سودا

نسخه

بپی ماجان غرامت بشنو عن | غزت بک دیدی روشنی از اماری

عوض بو لیله ساکه جان سباد ای | فناسی کر کوردرسک بزده ای شا

غم دل این بو انت خوردنا جاد | وغیر نه وابنی اتجب نشادی

نسخه

کرک ناچار ییمک سن دل غمینی | سکانشا بسته سن شی کور دلالا

نکا دار دغم سودای عشقت | توکلنا علی رب العبادی

سنک سودای عشقکده بریمی یار | توکل ربه خلقه اولموش زها

نسخه

دل حافظ شد اندر بند زلفت | بلیل مظلم والله هادی

صچک بندینه کندی خواجه کوکلی | دلیل در قاره کوشن اکه مولا

دلیلدر آنکه شب مظلمده مولا

مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

جرمزاد بنی جحیم نسخه

نو دخدا اغمایدت آینه مجرّدی — ازدرمادرا اکر طالب عشق سن مدی

کوستره شوق حق سکا آینهٔ تفرّدی — کر قبول ‌منزدن ایجروکرد یلك عشق سرمدی

باده بده که دوزخ ادنام کناه مابرد — اب زند بر آتشش معجزهٔ محمّدی

ویر بکامی که کراکه طاموکنا هم آدین — آب شفاعت اوده اکا معجزهٔ محمّدی

شعبده بازی کبی هر دم ونبست این روا — قال رسول ربّنا ما انا قط من ددی

ای بو کاید دکل سزا دعا حقه بازلق — هیچ دکلم اویونجی بن نکر عز الجسی ددی

کر تو بدین جمال وفر سوی چمن کنی کذر — سوسن وسرو وکل بتو جمله شوند مقتدی

سن بو جمال وحسنله باغه اکر ایدك کذر — سوسن وکل وسرو اولور لر سکا جمله مقتدی

مرغ دل تو حافظا بستهٔ دام ارذوست — ای متعلق خجل دم مزدن از مجرّدی

خواجه سنك کوکل قوشك ادزو طوزاغنه بند — بغلو سین ای اونا نکه سن اودمه دم مجرّدی

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

دل منه بر دنیی واسباب او — زانکه از وی کس وفاداری ندید

قومه دنیایه وعنوانه دل — زیرا آندن کمسه دوستلق کورمدی

کس عسل بی نیش ازین دکان نخورد — کس رطب بی خار ازین بستان نجید

یمدی نیش سز بو یردن کمسه بال — کمسه کل خارسز بو باغدن دیرمدی

هر بنا با می چراغی بر فروخت — چون تمام افروخت بادش در رمید

بارلدوب برشمعه هر بر دمده اول — بادی سوندردی تمام چون بارلدی

بی تکلف هر که دل بروی نهاد — چون بدیدی خصم خودمی برورید

لاابالی دل اکا هر کیم قودی — کوردکزاولدر دی جو خصمین بسلدی

شاه غازی خسرو

شاه غازی خسرو کیتی ستان — انکه از شمشیر او خون میچکید

غازی سلطان شاه دنیا الیجی — اول قلیجندنکه قان داملر ایدی

که بیك حمله سپاهی میشکست — که بهونی قلب کاهی میدرید

بر صالشده که صیردی بیك کشی — که بر اونله قلب اوین پر نار ایدی

سروران ابی سبب میکرد حبس — کردنان را بی کنه سر میبرید

بی سبب شاهانی ایلردی اسیر — صوچیسز اولولر بشین کسر ایدی

از نهیبش بچه می افکند شیر — در بیابان نامی او چون میشنید

هیبتندن بوروسین ارسلان قودی — چون بیابانده آدین ایشتسه ایدی

عاقبت شیراز و تبریز و عراق — چون مسخّر کرد وو قتش در رسید

آخر بغداد و تبریز و شیراز — اندی تسخیر چون دمی ایرمش ایدی

انکه روشن بد جهان بینش بدو — میل در چشم جهان بینش کشید (اجل)

اولکه روشندی جهان بین کوزی اکا — میل جهان بین کوزنه چکمش ایدی

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

ساقیا باده که اکسیر حیاتست بیاد — تا تن خاکی من عین بقا کردانی

ای کتور باده که کیمیای حیاتدر ساقی — تا تراب تنمی عین حیات ایلیه سین

چشم بر دور قدح دارم وجان بر کف دست — بس خواجه که تا ان ندهی نستانی

دور جامه طوترم کوز اوجه ده هم جان — تا بشیجون انی سن الیمه بین ویرمیه سین

همچو کل در چمن از باد میفشان دامن — زانکه در پای تو دادم سر جان افشانی

باغده کل بیلدن اتك سیلکدیکی وش سن بنده — طوترم یا بکه جان زیراکه ویرمله هوسین

دد اوبون باسی اطلاقیه مطلقا اوبوده من ددی یعنی بن هیچ اوبون باز دکلم والحاصل اوبون بازلقدن حظ ایدر دکلم هردم ایدك اوبونجلق سکا دکل سزاکه بو هیچ دکلم اوبونجی بن مرسل حقم ددی

نسخه سن بو جمال وو نفیله بغه کر ایدك کذر

خواجه سنك کوکل قوشك آرزو دامنی بغلو (ک) دوزانی

دنیی

نیش بال ادسیك دیکنده دیرلر

صو جبز

جمع مطلع اندی اجل ایرمش ایدی

ی

حیانسب باد

نسخه ان ایلسین تا تراب بدن چشمه صو

باده

نسخه تا نشیجون انی نا الیه سین ویرمیه سین

قیسابن

سیلکدیکی قیسابن بندن

نسخه سلکمه بندن انکی باغده کل اسایلدن

وقیسابن بندن

بر مثانی و مثالث بنوا زای مطرب — وصف آن ماه که در حسن ندارد ثانی
ایرله مطرب ایکی اوچ تللو جه سازله — وصفین اینت حسنده یوق تانیسی اول ماهك

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

بکوش هوش دهی منهی ندا در داد — ز حضرت احد لا اله الّا الله
عقل قولاغنه ویردی قولك صدا هاتف — نظیری یوق و جنابی احد اولان حقدن
که ای عزیز کسی را که خواریست نصیب — حقیقت آنکه نیابد بزور منصب و جاه
که ای عزیز کشیه کم نصیب اوله خورلق — اودر که کرچکی بولمز شرفله جاه زوردن
بآب زمزم و کوثر سفید نتوان کرد — کلیم بخت کسی را که بافتند سیاه
اغارغه کوثر و زمزم صو بیله اولمز هیچ — کسین که بخت کلیمین طوقودیلر قرادن

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

دل مبند ای مرد بخرد بر سخای عمرو و زید — کس نمی داند که کارش از کجا خواهد کشاد
بغلمه دل زید و عمرو ین لطفنه ای اوصلو شخص — کمسه بیلمز کم نه سمتدن آچیلور ایشی انکا
رو توکل کن نمی دانی که نوك کلك من — نقش هر صورت که زد رنکی دکر بیرون فتاد
وار توکل ایت بنم خامم اوجی بیلمز مسین — اوردی هر بر شکله نقشی اولدی آخر رنك عنا
شاه هرمز م ندید و بی سخن صد لطف کرد — شاه یزدم دید و مدحش کفتم و هیچم نداد
کوردمدی شخصم و سوزسز بوز کرم اندی او شاه — کوردی مدح اتدم یزد شاه و یرمدی نسنه بکا
کار شاهان اینچنین باشد توای حافظ مرنج — داور روزی رسان توفیق و نصرت شاه را دهاد
شهلر ایشی بویله اولور خواجه اینجنمه سن — انلره توفیق و نصرت ویره رزق ویرن خدا

مفعول مفاعلن فعولن تم

روح القدس آن

روح القدس آن سروش فرخ — بر قبهٔ طارم زبرجد
اول قوتلو ملك که جبرئیلدر — طامنده کوکبین که در زبرجد
میکفت سحرکهان که یا رب — در دولت و حشمت مخلّد
دردیکه سحر دمنده یا حق — دولت و سعادتی مؤبّد
بر مسند خسروی بماناد — منصور مظفر محمّد
اول تخت شهنشهیده قالسون — منصور مظفری محمد

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

بعهد سلطنت شاه شیخ ابو اسحاق — به پنج شخص عجب ملك فارس بود آباد
زمان سلطنت شاه شیخ بو اسحاقده — عجم ایلی ایدی بش شخصله عجب آباد
نخست پادشهی همچو او ولایت بخش — که جان خویش بپرورد و داد عیش بداد
اوکی اوونش ایدی بر شاه که ایل بغشلردی — که جانی بسلدی عدلیله ویردی ذوقه کشاد
دکر مربّی اسلام شیخ مجد الدین — که قاضیٔ به از و آسمان ندارد یاد
بری که بورد اسلام شیخ مجد الدین — که طوتدی فلك آندن ایو جه حاکم باد
دکر بقیهٔ ابدال شیخ امین الدین — که یمن همت او کارهای بسته کشاد
بریده شیخ امین الدین ابدالدن صوکی — که همتی برکاتیله کوچ ایشی کشاد
دکر شهنشه دانش عضد که در تصنیف — بنای کار مواقف بنام شاه نهاد
بریده شاه علوم کم عضد بیانند — مواقف ایشی بناسین شهین ادیله نهاد
دکر کریم چو حاجی قوام دریا دل — که نام نیك ببرد از جهان ببخشش و داد
بریده حاجی قوام جه کریم و دریا دل — کا دین ایلندی جهاندن کرمله هم باداد

حافظ مرحوم ملك شیخی ویری حاجی قوام الدین که کندو لیجوه شیرازده حافظ
مدرسه و خانقاه بنا ایلمشلردر
قوام حاجی قوام کبی دیکلر

نظیر خویش بنکذاشتند و بکذشتند — خدای عز و جل جمله را بیامرزاد
بولر نظیر قومدیلر و کوجدیلر بوندن — جناب حق ایده رحمت قموسین ایلیه شاد

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

کدا اکر کهر پاك داشتی در اصل — بر آب نقطهٔ شرمش مدار بایستی
فقیر اکر کهر اردی اصلده طوتیدی — وقاری اوزره حیا نقطه‌سی کرك ایدی
ور آفتاب نکردی فسوس جام زرش — چرا تهی ز می خوشکوار بایستی
کر اتمیدی کونش سحری زر جناغنده — کوزل سکیجی شرابدن نیچون بوش اولیدی
اکر سرای جهان را سر خرابی نیست — بنای او به ازین استوار بایستی
ییقلمغه میلی یوغسه کر جهان اوینک — بناسی بوندن ابودك متین کرك ایدی
زمانه کر نه سر قلب داشتی کارش — بدست آصف صاحب عیار بایستی
فلك هواسی خناباکه طوتمیدی ایشی — الندن صاحب عیار آصفك کرك ایدی
چو روزکار جز این یك کریم بیش نداشت — بعمر مهلتی از روزکار بایستی
فلك بو بر اولودن غیری طوغمدی چونکم — فلکدن عمرنه بر دم مهل کرك ایدی

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

بسمع خواجه رسان ای ندیم وقت شناس — بخلوتی که در و اجنبی صبا باشد
وزیر قولاغنه ابر کور وقت بلیجی ندیم — شو تنها القده که آنده صبا یبانجی اوله
لطیفهٔ بمیان آر و خوش بخنداش — به نکتهٔ که دلش را در آن رضا باشد
کتور لطیفه میانه وزیری خوش کولدر — ویر دموزله هم کوکلینك رضاسی اوله
پس انکهش ز کرم این قدر بلطف بپرس — که کر وظیفه تقاضا کنم روا باشد

اودم صوکی کرمندن

اودم صوکی کرمندن بوندن کوزل صورکم — وظیفه می کرایدرسم تقاضه لایق اوله

فعولن فعولن فعولن فعول

تو نیك و بد خود هم از خود بپرس — چرا دیکری بایدت محتسب
سن ایو و بد خوی بلغل صور اوزکدن — نیچون لازم آخر حسابجی سکه اوله
ومن یتق الله یجعل له — ویرزقه من حیث لا یحتسب
خدادن که قورقر قبلور بر آکا — ویرر سن مدیکی محلدن یم آکا

فاعلاتن مفاعلن فعلن

بر تو خوانم ز دفتر اخلاق — آیتی در وفا و در بخشش
فن خویدن کل اوقیم سکه درس — باب اکرامده هم وفاده سکا
هر که بخراشدت جکر بجفا — همچو کان کریم زر بخشش
کمله طیرمالدی سنك جکرك — صان کریم معدنی ذهب ویر آکا
کم مباش از درخت سایه فکن — هر که سنکت زند ثمر بخشش
اوله سایه صلان اغجدن کم — کیم طاش اورسه میوه‌کی ویر آکا
از صدف یاد کیر نکتهٔ حلم — آنکه بردست کهر بخشش
ایت صدفدن حلم رموزنی یاد — کیم کسسه بشنك کهر ویر آکا

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

سرای و مدرسه و بحث علم و طاق و رواق — چه سود چون دل دانا و چشم بینا نیست
سرای و کوشك و کمر بحث علم و مدرسه هم — نه اصی ایدر کور بجی کوز و قلب عرفان یوق
سرای قاضی یزد ارچه منبع فضل است — خلاف نیست که علم نظر در آنجا نیست

نظر نظر که

اوی بنده قاضی سینك اگرچه مخرج علم | خلافی بوقتکه علومه نظر که اندم بوق

مفاعلن فعلاتن | مفاعلن فعلات

حسود خواجهٔ ما را بگو که بد مپسند | وگرنه دور زمان جز بدت جزا ندهد

دی کورمه بد سوزی لاین حسود خواجه | و بو خسه کونینك آخر فلك سکا ویرمز

مکن ستیزه که هر کز بعقل و فکر فضول | فلك زمام تصرف بدست ما ندهد

زیاد عقل و فکرله همیشه ایتمه عناد | فلك بولادن تصرف الیمزه ویرمز

بآنکه در نظر جم جهان بیارآیند | بترك کو هر جام جهان نماندهد

آنوکله کم نظر جمده دونانور دنیا | جهان نما جامنك جوهرین اکا ویرمز

نعوذ بالله اگر تیر زآسمان بارد | که باد در حرم کبریای ما ندهد

یغارسه اوق بزه کوکدن صیانت ایده خدا | که بولخواجم اولولیغی حریمنه ویرمز

بحق نعمت حاجی قوام ما کز قدر | ز بهر مصلحت خود بدین رضا ندهد

قوام دین نعمی حقیچون که فضلندن | اوزی خصوصنه وادما مغه رضا ویرمز

مفعول فاعلات | مفاعیل فاعلات

شاها مبشری ز بهشتم رسیده است | رضوان سرشت و حور وش و سلسبیل بوی

شاهم ادمدن ایردی بکا مژده جی شعر | خوش کوشکلو حور وش بورخوبا سلسبیل بوی

خوش لفظ و پاك معنی و موزون و دلپذیر | صاحب جمال و نازك و بکر و لطیفه کوی

موزون و دل پذیر و کوزل لفظلی خوش | نازکجه قیز و اهل حسن هم لطیفه کوی

کفتم بدین سراچه ز بهر چه آمدی | کفتا ز بهر مجلس شاه فرشته خوی

کلدین نیچون بو خانه جکه اکه سویلدم | دیدی براولوبزمی ایچون کم فرشته خوی

اکنون زصحبت من

اکنون ز صحبت من مفلس بجان رسید | نزدیك خویش خوانش و کام دلش بجوی

بن مفلس سوزندن ایرو بشمدی جانه او | اوزیا نکه اوقی اکه دلکامی ویر بجوی

مفاعیلن مفاعیلن | مفاعیلن مفاعیلن

بدین ظلمت سرا تاکی ببوی دوست بنشینم | کهی انکشت در دندان کهی سر بر سر زانو

اونودم یا د امیدیله بو ظلمت خانه ده تاکی | کهی دیشمده بر ماغم کهی باشم دیزم اوزره

تناهی الصبر مذحلت بماوی الاسد سرحان | وطار العقل اذ غنی بمغنی الود فی غربانو

دوکندی صبرم ارسلان خانه یه قوردلر نزول | اوجدی عقلم کوکرجین خانه ده اوندو کیجون

بیا ای طایر فرخ بیاور مژدهٔ دولت | عسی الایام ان یرجعن قوما کالذی کانوا

کنور کل مژدهٔ دولت بری قوتلو مبارك | امید وار قومی عالم دوندیره اوزره اولدیغی

فاعلاتن فاعلاتن | فاعلاتن فاعلات

ساقیا پیمانه پر کن زانکه صاحب مجلست | آرزو می بخشد و اسرار می دارد نکاه

ایله ای ساقی قدح پر زیرا بز ملك صاحبی | بخش ایدر مقصودیکی هم رازیکی طوتر نکاه

جنت نقدست اینجا عیش و عشرت تازه کن | زانکه در جنت خدا بر بنده ننویسد کناه

باغ اوجمق بونده موجود ذوق و عشرت تازه ات | زیرا حق یازمزادمده بنده سی اوزره کناه

ساز چنك آهنك عشرت صحن مجلس جای رقص | خال جانان دانهٔ دل زلف ساقی دام راه

صوت ساز او قور صفا میدان مجلسکاه رقص | خال یار دل حبه سی هم زلف ساقی دام راه

دولت داران دوستکامند و حریفان با ادب | بیشکاران نیك نام و صف نشینان نیکخواه

دوست طونانلر دوست مراد او باده نوشلر ده ادیب | باشده وصفده او توران ناملو کسرهم خیرخواه

دور از این خوشتر نکرد ساقیا عشرت کزین | حال از این خوشتر نباشد حافظا ساغر بخواه

بوندن اعلی چرخ دونغزای ساقی بکْن   خواجه بوندن بکراداولمزجام می اسنه بخواه

فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلات

پادشاها لشکر توفیق همراه تواند   خیز اگر بر عزم تسخیر جهان ده میکنی

عسکر توفیق حق یولداشکا ای پادشاه   وار بسه فالوایت سفر قلبکنی ایل ضبط الملک

باچنین اوج جلال از پیشگاه مسکنت   آگهی و خدمت دلهای اگه میکنی

بو مثللو اولولقله مسکنلک طبعدن   سنسین اگاه وار درگاه قلبه خدمت الملک

کادر بر وفق مراد صبغة الله میکنی   باقر بب برنك این نیلی خم زنکار فام

بوچو بید چنکاری رنك کوبدکی الدامی ایله   خلقت حق امرینه اوبغونجه ایشلك الملک

آنکه ده باهفت ونیم اوردبس سود نکرد   فرصت باداکه هفت ونیم باده میکنی

اول چوق قاصی ایتمدی که اون اندیدی بوجوغی   رخصتك اولسون یدی بوجوقکه اونله الملك

فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلات

ای مقر اصل عالی جوهرت از حقد وحرص   وی مبرا ذات میمونت از زرق دیو

ای صوفی عالی نسب حرصدن وحسددن عاری ذات   ای ریاو سمعه دن آری وبختی فوتلو ذات

در بزرگی کی روا باشد که تشریفات را   از فرشته باز گیری وانگهی بخشی بدیو

اولولقده قنده اوله جائز که اولو لقلری   سن ملکدن الهسین دیوه ویرهسین تشریفات

فاعلاتن   فاعلاتن   فاعلات

حسن این نظم از بیان مستغنی است   بر فروغ خور کسی جوید دلیل

حسنی مستغنی بو نظمك وصفندن   استمز کس کون شعاعینه دلیل

افرین بر کلك نقاشی که داد   بکر معنی را چنین حسن جمیل

چرخ دنیا دونغز

فاعلاتن

مسکنت

باچنین اوج جلال از پیشگاه بیدی بوجوق انجه اول بازرگانك که بخارندن یدی بوچوق انجه اون اولکه زیاده فائده اتمدی زبرا اوج انجه التی بول ایله بر انجه ایکی بول فائده اتمش اولور انا فتح ممالکده سندن فرصتك اولسون که اون انجه ایله یدی بوچوق فائده ایدسین هند کفرایدن تاجرکبی ایکی انجه ایله بر انجه قزاغعله ایکی انجه ایله ایکی بول فائده ایدر فائض اتمدی جوق فائده اوزانی برقزاندی

اولکه دورندن نسخه دورندن

حرص

حسددن عاری ذات

تشریفات

نسخه سن الاسین بر بدن دیوه ویره سین تشریفات

نقاشی که داد بس

خانه اول شخصه

خانهٔ اول شخصه تحسین کم ویرور   بکر معنایه بو ویش حسن جمیل

عقل در حسنش نمی باید بدل   طبع در لطفش نمی بیند بدیل

حسن عقلنده گرکمز مثل اکا   لطف طبیعنده آنك کورمز بدیل

معجز است این نظم یا سحر حلال   هاتف آورد این سخن یا جبرئیل

بو شعر معجز می یا سحر حلال   یا کتوردی بونی غیب یا جبرئیل

کس نداند گفت رمزی زین نمط   کس نیارد سفت دری زین قبیل

کمسه بیلمز رمزی بو طرزه سویلمك   کس بو ویش انجو دله قادر دکل

فاعلاتن   فعلاتن   فعلاتن   فعلن

خسروا داد گر بحر کف شیر دلا   ای جلال تو بانواع هنر ارزانی

ای عدالتلو بحر ایه لوشه یورکی شیر   ای جلالك نیجه بك صنعته شایسته امیر

همه آفاق گرفت وهمه اطراف گشاد   صیت سعودی وآوازهٔ شه سلطانی

طوتدی آفاقی قو هر طرفی فتح اندی   شهلقك اوقی وخوش نامکك آوازی امیر

گفته باشد مکرمت ملهم غیب احوالم   این که شد روز منیرم چو شب ظلمانی

غیب الهام سکا حالم دیمش اولا که مکر   بو که اولدی شب ظلمانی بکا یوم منیر

در سه سال آنچه بیند وخنم از شاه و وزیر   همه بر بود بیکدم فلك چوگانی

انی کم اوج سنه ده شاه و وزیردن الدم   قاپدی بر آنده فلك چوکنی بالجمله امیر

دوش در خواب چنان دید خیالم که سحر   گذر افتاد بر اصطبل شهم پنهانی

دونکیجه دوشده شوویش کوردی خیالم که سحر   اوغرامق دوشدی شهین آخورینه کیزلو سر

بسته بر آخر او استری من جو میخورد   توبره افشاند بمن گفت مرا میدانی

نمی نمی

بل

بدیل صفت مشبهه اولور. نظیر معناسنه در

معجز می یا سحر

نسخه بو سوزی آوردغیب یا جبرئیل

نسخه هاتف آوردی بو سوزی یا جبرئیل

اطراف

طوتدی

از شاه و وزیر

الدم

چنان دید

فانم بغلواخوردنده شعبرهم برابدی ... سلکدی طوربه وبکا دیدی بیلورمن بنی بیر

هیچ تعبیر نمی دانمش این خواب کجیست ... توبفرمای که در فهم نداری ثانی

بیلمزم هیچ بو دوشین کم ندر تعبیری ... سن بیور فهم وفراستده که یوقدر سا که نظیر

فاعلاتن فعلاتن ... فعلاتن فعلن

قوّت شاعره من زسر فرط ملال ... متنفّر شده از بنده کریزان میرفت

بك حزندن سحری قوّت شاعر جیلکم ... اولدی بندن متنفّر قجاروق هم کندی

نقش خوارذم وخیال لب جیحون می بست ... باهزاران کله از ملك سلیمان میرفت

شکل خوارزمله لب جیحونی بغلردی فکر ... نیجه بیك شکوا ایله ملکت جمدن کندی

میشد انکس که جز او جان سخن کس نشناخت ... من همی دیدم وکالبدم جان میرفت

کندی اول کس که آنك سوز جاننی بیلمدی کس ... بن همان کوردم ودم جان بدنمدن کندی

چون همی کفتمش ای مونس دیرینه من ... سخت میکفت ودل آزرده وکریان میرفت

چون دیدم کنمه اکا ای بنم اسکی دوستم ... دیدی سر دباکه حزین قلبله کریان کندی

کفتم اکنون سخن خوش که بکوید بامن ... که ان شکر لهجه خوش کوی سخندان میرفت

اکه دیدمکه بکاکیم دیه شمدی ایی سوز ... کاول شیرین لهجه کوزل سوزلو اوفیا خوشدن کندی

لابه بسیار نمودم که مرو سود نداشت ... زانکه کار از نظر رحمت سلطان میرفت

چوق نیاز ایتدم اکا کتمه دیو طوغدی آص ... زیرا ایشی نظر مرحمت شهدن کندی

پادشاها ز سر لطف وکرم باز شناه ... چه کند سوخته کز غایت حرمان میرفت

لطف واحسان یکه دن اوقی بنده آنی شها ... نه ایلسون یاندیکه محروم ملوچوقدن کندی

مفاعلن فعلاتن ... مفاعلن فعلن

فساد چرخ نه بینند

فساد چرخ نه بینند وشنوند همی ... که چشمها همه کورست وکوشها همه کر

فلك فسادنی کورمز قوابشید مزلر ... که هپ قولقلری صاغر وکوزلری کور

بسا کسا که مه ومهر باشدش بالین ... بعاقبت ز کل وخشت کرددش بستر

اولور نیجه کشیلر یصدبغی مه وکونشدن ... نتیجه اکه دوشك کرپج وجمودندن اولور

چه فائده ز ذریره باکشادتیر قضا ... چه منفعت ز سپر با نفاذ حکم قدر

قضا اوقی اطیله زره دن اکانه اصی ... نفوذ امر حقه نه سپردن اصی اولور

اکر ز آهن وپولاد سور حصین کنی ... حواله چون برسد رود اجل بکوید در

اکر دمور وجلکدن دیوارلو قلعه ایدك ... اجل چون ایره ملك قاپو قاقه جانك آلور

بروشنی وخوشیء عیش خویش غرّه مشو ... که ظلمت از پی نورست وزهر زیر شکر

خوش اولمه ذوق وصفای اوزکله سن مغرور ... که قندین التی زهر نور صوکیجه ظلمت اولور

دری که بر تو کشایند در هوا مکشای ... دهی که بر تو نمایند در هوس مسپر

هوایه آچمه سکه بر قپو که آچارلر ... هوسله کرمه اوبوله که سکه کوستریلور

غبار چرخ ببین ونهاد دوّر نکس ... بساط دهر نورد ولباس آز بدر

عجبنی کور فلکین هم زمانه طبعنه بق ... طمع لباسنی جك طشره نوب حرصده دور

مفاعلن فعلاتن ... مفاعلن فعلن

بمن پیام فرستاد دوستی دی روز ... که ای نتیجه کلکت سواد بینایی

بدو نکه کون بکا کوندوزی بر خبر بر دوست ... کورد ملکین قراسی خامه کلکك صوارا اوجی ایا

پس از دو سال که بخت بخانه باز آورد ... چرا ز خانه خواجه بدر نمی آیی

کنود دیدی بخت ایکی ییلدن کیرو سنی اوبکه ... نیچون وزیر سراینده طشاره کلمزسن ایا

جواب دادم وگفتم بدار معذورم — كه اين طريقه نه خود كاميست وخود رايى

جواب ويردم اكا بدمكه طوت بنى معذور — بو يول دكل اوزعك رأى واسته كيله بكا

وكيل قاضيم اندر كذركمين كردست — بكف قبالهٔ دعوى جو مار شيدايى

كچيدم اوزره بوسى قاضى محضرى قوردش — صان انكر كه ايلادى الده حجت دعوا

كه كر برون نهم از آستان خواجه قدم — بگيردم سوى زندان برد برسوايى

اكر كه طشره قويم پاو نيرا شبكنده — طوتر بنى ايلدر بدلكيله زندانه تا

جناب خواجه حصار منست كر انجا — كسى نفس زند از زحمت تقاضايى

وزير سرايى بكا قلعه در اكر كاندم — دم اوردسه كس الا جقدن الم وبردسه بكا

بعون قوت بازوى بندكان خواجه — بسيليش بشكافم دماغ سودايى

وزير قرا و خنك بازو قوتيله انك — يرام شمار يله سود الوكگز و باشين ايا

چه جاى اين كه زبيوند كان و نون مارا — بجز ملازمتش نيست علت غايى

بكانه يربو كه انجق براد بلالى جهان — اوتوردبغم دكل اخر سوى بهانه بكا

هميشه باد كشاده در ش بكام وزمهر — كمر به بند كيش بسته چرخ مينايى

مدام اوله قپوسى اچق مرا بجه شو قنده — مينا الوكوك قوشنى قولغنده بغلو اولا

مفعول فاعلات مفاعيل فاعلات

كلقند شعر من زبنفشه شكر رباست — زان غيرت طبرزد وكعب الغزال شد

شعرم كه كل نباتى قيردادبنفشه دن — دشكندن او طبرزد و كعب الغزال اوله

باد ادهانش تلخ كه عيب نبات كرد — خاكش بسر كه منكر اب زلال شد

آنك اجى اوله اغزى نباته كم اندى عيب — خاك اوله انك بشينه كه منكر زلال اوله

هركس كه كور زاد

هر كس كه كور زاد زمادر بعمر خويش — كى مشترئ شاهد صاحب جمال شد

هر كيم كه دوغدى كور انه دن صاغلغنده اول — قنده آليجى اوله دلبر صاحب جمال اوله

مفعول مفاعلن فعولن

بگذشتن فرصت اى برادر — دركرم دوى جو ميغ باشد

فرصت كچشى ديمى برادر — تيز لك كيد يشى بولوطجه اوله

درياب كه عمر بس عزيزست — كر فوت شود دريغ باشد

بيل ايت براق عمر جوق اولو — كر اولسه تلف يازقجه اوله

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

صباح جمعه بد و سادس ربيع نخست — كه از دلم غم ان ماه روى شد زائل

ربيع اولك التنجى يوم جمعه سحر — قمر جه جهره لوكو كلمدن اولدى كم زائل

بسال هفتصد و شصت و چار از هجرت — جواب گشت بمن حل حكايت مشكل

كه هجرتك يديوز التمشبله درت سنه سى — مثال صوبكه حل اولدى فقرهٔ مشكل

دريغ و درد و تأسف كجا دهد سودى — كنون كه عمر بياز بجه رفت و بيحاصل

حيف كه درد و تاسف قجان وير راضى — كه شمدى ديرلك اويونجقله كتدى بيحاصل

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

اى ميوهٔ بهشتى كامد بدستت اى جان — در دل چرا نكشتى از كف چرا بهشتى

اى جان اليكه كلدى اول ميوهٔ بهشتى — كوكله نه اكمدك نه الدن قودك بهشتى

تاريخ اين حكايت كر از تو بازپرسيد — سر جمله اش فروخوان از ميوهٔ بهشتى

بو فقره تاريخين كر سنده صور درلرسه — هب اوقى باش اشاغه از ميوهٔ بهشتى

سرتا قدم اوقو هب از ميوهٔ بهشتى نسخه

اوزره

با وزير

بشكافم

نسخه سوى محنت ديمكلدر اوتوردبغم دكل اخر بهانه ده دولا

نسخه سپهر سرجه عمرن بغلو خندمنده اولا

نباتى

كم

نسخه بولوطجه تيز لك كيد يشى اوله اكاه اول صاغلغى فنى جق عمر نزاوله

صباح

نسخه بوزى قمر جه كوكلمدن اولدى كم زائل

هفتصد

هفتصد

سنه سى

اى ميوه اولكه بهشتى او جاغه منسوب ميوه ايكنجى بهشتى يدن براقدك قوتمك بكلدى

سنه ٧٧٩ شورى

سوره ٧٠٤

نعمه ٧٦٤

نسخه صوك الالتى هم طقوز بيل صاغلغندن

مفاعيلن مفاعيلن فعولن تم

برادر خواجه عادل طاب مثواه | پس از پنجاه و نه سال از حياتش
وزير قرداشى عادل خوش برى اولسون | كه صوك الالتى طقوز بيل صاغلغندن
بسوى روضهٔ رضوان روان شد | خدا راضى ز افعال و صفاتش
روان اولدى ادم كلزار سمتنه | حق اوله راضى شكلندن وايشندن
خليل عادلش پيوسته برخوان | وز انجا فهم كن سال وفاتش
مدام اكا اوقى عادل خليل سن | وفاتى سالين ايت ادراك بوراددن

مفعول سنه ٧٧٥ فاعلات مفاعيل فاعلات

رحمان لا يموت چو اين پادشاه را | ديد انچنان كز و عمل خير لا يفوت
چونكم بو پادشاهى او رحمان لا يموت | كوردى او دكلو خوب نسخه ايش اندن كه لا يفوت
موتش قرين رحمت خود كرد تا بود | تاريخ اين معامله رحمن لا يموت
اوز رحمتينه اتدى يقين موتنى تا اوله | بو وقعه نك كه تاريخى رحمن لا يموت

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن سنه ٧٨٥ فعلن

آصف عهد زمان جان جهان توران شاه | كه درين مزرعه جز دانهٔ خيرات نكشت
اصف دور زمان روح جهان توران شاه | خوش حبوب آخرتى اكمدى بو مزرعه ده
ناف هفته بد و از ماه رجب كاف و نون | كه بگلشن شد و اين گلخن بر دود بهشت
هفته اورتاسى و ماه رجبك يكرمى برى | اوجمعه كندى بو كلخانى قودى برد و ده
انكه ميلش سوى حق بينى و حق كو بى بود | سال تاريخ وفاتش طلب از ميل بهشت
اولكه انك ميلى ايدى حق بينله حق سوزلك | قونى بيل ميل بهشتندن ديله تاريخى ده ده

٧٨٧ سنه

خونسخه اندنكه لا يفوت

لا يفوت قوت اتمز ابدى يعنى خيرى قومزدى رحمن لا يموت

ناف و ناف كوبك يعنى اورته برهوله دود وتوتون بهشت قودى

نسخه تم ١٢٢١ سنه ٢٢ ع ١ را

١٧٠ والحق والدين

مفاعيلن مفاعيلن فعولن تم

بهاء الحق والدين طاب مثواه | امام سنت و شيخ جماعت
بهاء الدين و حق اولسون بى نقش | طريقه مقتدى شيخ جماعت
چو مى رفت از جهان اين بيت ميخواند | بر اهل فضل و ارباب بلاغت
بو نى اوقودى بو ندن چون كيددى | كه اهل علم اولانه هم فصاحت
بطاعت قرب يزدان ميتوان يافت | قدم در نه كرت هست استطاعت
اولور حق قربى بولمق قول للعبله | قوسنده يا اكر وارد سه اطاعت
بدين دستور تاريخ وفاتش | برون آر از حروف قرب طاعت
بو قانون اوزره تاريخ وفاتى | حروفندن ايت اخراج قرب طاعت

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

مجد دين سرور و سالار قضات اسمعيل | كه زدى كلك زبان آورش از شرع نطق
مجد دين فخر قضات سرورى هم اسمعيل | شرعدن نطقى ديل آور قلمى كاورردى
ناف هفته بد و از ماه رجب رفته دو پنج | كه برون رفت از ين منزل بى وضع و نسق
هفته اورتاسيدى اوج بش رجب آيدن كتمش | طشره بو طور و نظامسز جه محلدن كتدى
كنف رحمت حق منزل وى دان و انكه | سال تاريخ وفاتش طلب از رحمت حق
رحم حق صيغنى بيل اكه محل اندن صوكره مسكن | اسنه قونى بيلينك رحمت حق تاريخ دى

مفعول فاعلات مفاعيل فاعلات

اعظم قوام دولت و دين انكه بر درش | از بهر خاك بوس نمودى فلك سجود
اولو وزير دولت و دين اولكه بابنه | كوسترردى خاكين اويكجون آسمان سجود
با آن جلال و آن عظمت زير خاك شد | در نصف ماه ذى القعده از عرصهٔ وجود

بهاء الحق

نسخه عبادتله اولور خود قربى بولمق

واد بسه قدرت

اسمعيل

نسخه رحم حقدن ديله قونى بيلنى تاريخ دى

اول دل جلال وحشمتله کندی بخت خاك | ذی القعده نصفی خاك بدندن اوکان جود
ناکس امید جود ندارد دگر زکس | آمد حروف سال وفاتش امید جود
ناکمسه کمسه دن دخی اوم طوغسون کرم | کلدی حروف سال وفاتی امید جود

سنه ٧٦٤

نسخه: ناکمسه کمسه دن کرم امید طوغسون

مفعول مفاعیل | مفاعیل فعولن

ایام بهادست وگل ولاله ونسرین | ازخاك برآيند تو دخاك چرا ای
ایام بهار در گل ونسرین ایله لاله | خاکده جیفه یوریسن بحون خاکده قالسین
چون ابر بهاران بروم زار بگریم | برخاك توچند انکه توازخاك برآیی
یاذلر بولوطی وش وادام اغلیه زق حوق | قبر یکه سنك اوله که خاکده جیفا سین

وگل ولاله

مفعول فاعلات | مفاعیل فاعلات

اذ کیست تا بحضرت سلطان ادا کند | کرخود دو رکشت شتر کبها بدید
اول کیمکه تا جناب شهه تقریر ایلیه | تا جود کوکدن اولدی حمل هرم لر بدید
رندی نشسته برسر سجادهٔ قضا | حیزی دکر بمرتبهٔ سروری رسید
سجادهٔ حکومته بر مسند اولوب نشین | براولولو محله دخی برسفیه رسید
ان رند کفت چشم وچراغ جهان منم | وان حیز کفت نطفهٔ دارایم وفرید
اول مست دیدیکه خلقه کوز وشمعه بنم | واول بوشت دیدیکه ابن شهم عصریمه فرید
ای اصف زمانه زبهر خدا بکو | باخسروی که دولت او باد برمزید
سویله بری وزیر جهان حقایچون بونی | بر پادشاهه که اوله انك دولتی مزید
شاها روامدار که مفعول من اراد | کردد بروزکار تو فعال ما یرید
کم سندیسه مفعول لحشاه طوغمه کم سزا | دور کده اسند یکنی انسونکه ما یرید

کدیلر جوه خرمنزل اولمشدکه
ناسزالر بر منصبه کجدکده سویلنور

نسخه: اول مست دیدیکه خلق کوزنده شعله سی بنم

زان حبهٔ حضر

مفاعیلن

مفعول مفاعیلن | مفعول مفاعیلن

زان حبهٔ حضر اخود کردی کبك هضمی | هر کو بزند یك جو بی تیغ زنده سی مسیغ
اول دانه حضرادن بی هضمی که تیز لکدن | اوتوز فوشراوده خیشه هرکم جاله بربا
زان لقمه که صوفی را در معرفت اندازد | یك ذره وصد مستی یك دانه وصد سیمرغ
بر صوفیکه آندن براطوار اکه عرفانه | بر ذره سی یوز نشئه بر دانه سی یوز عنقا

فاعلاتن فاعلاتن | فاعلاتن فاعلات

سال وفال وحال ومال واصل ونسل وبخت | بادت اندر شهریاری برقرار وبر دوام
فال وسیل هم حال ومال واصل ونسل وبخت و | شاهلغکده اوله بونلر برقرار وبر دوام
سال خرم فال نیکو حال سالم مال بر | اصل ثابت نسل باقی بخت عالی بخت رام
فوتلو سیل فال خوش لو سال چوقلو غمسز جه حال | اصلی ثابت نسلی باقی بختك عالی بختده رام

وبخت وبخت

نسخه: فوتلو سیل فال الاو ... / ثابت اصلك باقی نسلك عالی بختك بخت رام

فاعلاتن فاعلاتن | فاعلاتن فاعلات

سرور اهل عجم ابر شمع بزم انجمن | صاحب صاحب قران حاجی قوام الدین حسن
اهل دولت سروری ارباب فضلك شمعی | هم وزیر شهنشه حاجی قوام الدین حسن
هفتصد پنجاه وچار از هجرت خیر البشر | مهر را جوزا مکان وماه را خوشه وطن
خیرادم هجر تندن یدیوز هم الی دورت | شمسه مسکن برج جوزا هم مه خوشه وطن
سادس ماه ربیع الاخر اندر نیم روز | روز آدینه بحکم کردکار ذو المنن
التنجی ماه ربیع الاخرین کون یاروسی | جمعه کونی حکم جناب حقله اول صاحب منن
مرغ روحش کوهای اسمان قدسی بود | شد سوی باغ بهشت از دام این دار المحن
مرغ روحی کم های آسمان قدس ایدی | کندی اوجمقه دنیا یکا فوتلدی بو غمخانه دن

صاحب قران صاحبی ... / قوام الدین حسن ...
شمسه مسکن برج جوزا سنبله ماهه وطن

بحکم

المحن

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

کو فرصتی که خدمت پیر مغان کنم / وز بند پیر دولت خود را جوان کنم

رخصت فنی که خدمت شیخ مغان ایدم / نصحندن آنك اوزتنی نوجوان ایدم

من سالها مجاور میخانه بوده ام / باقی عمر خدمت آن آستان کنم

بن نیجه ییل که میکده ده اولمشم مقیم / عمرم صوکنی خدمت اول استان ایدم

دی شیشه دید با من وبشکفت محتسب / زین بعد از ین بزیر مرقع نهان کنم

کوردی بنمله شیشه‌ئی هم قیردی محتسب / من بعد خرقه م التنه بن نی نهان ایدم

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

حکیم فکر من از عقل دوش کرد سؤال / که ای یگانهٔ الطاف خالق رحمان

حکیم فکرم ایدوب دون کیجه سؤال او عقلدن / که ای فریدیٔ الطاف حضرت رحمان

کدام گوهر نظمست در جهان که ازو / شکست قیمت بازار لؤلؤ عمان

جهانده قنغی نظم جوهر بید ردر کاندن / قیرلدی قیمت بازار انجوی عمان

جواب داد که بشنو ولی زمین مشنو / که این قصیده فلان گفت واین غزل بهمان

سوز بن صد یقین ایشیت سن ایشتمه بندن لیك / که بو قصیدهٔ دیدی فلان بو نظمی فلان

سر آمد فضلای زمانه دانی کیست / ز روی صدق ویقین نه ز راه کذب وگمان

بیلور میسین فضلای زمانه سن کیمدر / طریق صدق وصفادن دکل بلا وگمان

شهنشه فضلا پادشاه ملك سخن / جمال ملت ودین خواجهٔ جهان سلمان

شهنشه علما سوز ممالکینه ده شاه / جمال مذهب ودین خواجهٔ جهان سلمان

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

تم

میخانه بوده ام

نسخه: بن نیجه ییل مجاور میخانه اولمشم

بهمان

سلمان صاوجی در که سلاطین ایلخانینك مداحیدر فضل وکمالی خواجه حافظین تعریفنده معلوم اولدر وکمال خواجه

دریغا خلعت روز

298 بودی

دریغا خلعت روز جوانی / کرشی بو دی طراز جاودانی

لباس نوجوانلق کوکی حیفا / کر اولیدی انی طو دایم لك

دریغا حسرتا درد اگر چون / بخواهد رفت آب زندکانی

بو ابر مقدن یازق دردا فراقم / کرك بن دن کیده بیسر آب دیرلك

همی باید بریدن از خویش وپیوند / چنین رفتست حکم آسمانی

مدام کسمکده در اسباب اقربادن / بو کونه حکم جاری صاحب ملك

وکل اخ مفارقه اخوه / لعمر ابیك الا الفرقدانی

بهر قرداشه قرداشندن فراق وار / باباك عمری حقیچون الا ابو نه بر لك

مفعول مفاعلن فعولن

ای باد صبا اگر توانی / از راه وفا ومهربانی

ای باد صبا کوجك بر سه / شفقت بکه دن دخی وفا جه

از من ببری خبر بیارم / کان سوخته نو در نهانی

بندن یارمه خبر اولسه / کم اول یانغك سنك نهانجه

می پرس دو ز اشتیاق میکفت / کای بی تو حرام زندکانی

اولو دیردی اشتیاقدن / سنسز که بکا عمر حرامجه

مفاعیلن مفاعیلن فعولن

بعلمست آدمی انسان مطلق / چو علمش نیست شد حیوان مطلق

کیشیلك علمله انسان مطلق / چون اولدی علمی یوق حیوان مطلق

عمل بی علم باشد جهل مطلق / بجهل ای جان نشاید یافتن حق

نسخه: جوانلق کوینکی طوتی یازقکم / کیدر سر او زغوز ده آب دیرلك

نسخه: مدام کسمکده پیوند اقربادن / بوکون جاری حکم صاحب ملك

[illegible]

نسخه: ای باد صبا اگر کوجك وار

کای فوت اولدم هم دریغا / سنسز بکه کای عمر حرامجه ودیردی

شد حیوان مطلق مطلق

جهلله

من

عملا اولور علمسز جهل مطلق   اولامز بوبله ای جان جهلله حق

مفعول   مفاعلن   مفاعلن   فعلن

من حاصل عمر خود ندادم جز غم   در عشق ز نیك و بد ندادم جز غم

اوزمانغلمك حاصلی یوق باکه غمین غیر   طوتمم ایو بد دنده مجنده غمین غیر

یك همدم و دمساز ندادم نفسی   یك مونس و و نام زد ندادم جز غم

اویغو بجه ایهدانش و رفیق لحظه جه طوتمم   بر مونس بللوجه ده طوتمم که غمین غیر

مفعول   مفاعیل   مفاعیل   فعولن

هردی ز کنند در خیبر بپرس   واسرار کرم ز خواجه قنبر بپرس

ارلکی

خیبر قپوسین سوکیجیدن ارلکی صور   قنبر اغاسندن کرم سر بنی صور

کر تشنه فیض حق بصدقی حافظ   سر چشمه آن ز ساقی کوثر بپرس

اول جشمه بنی ساقی کوثر علیدن صور   کر تشنه ایسك فیض حقه حافظدن

نسخه: اول ساقی علیدن جشمه بنی صور / بنی صور

مفعول   مفاعیل   مفاعیل   فعولن

کر همچو من افتاده این دام شوی   ای بس که خراب باده و جام شوی

کر بنجه بو عشق آغنه دوشمش اوله سین   ای جو قجه خراب می و جامین کم اوله سین

نسخه: کای جو می و جام مستی کسنده اوله سین

نسخه: افتاده اکر بنجه بو عشقه اوله سین

ما مست و خراب و رند عالم سوزیم   باما منشین وکرنه بد نام شوی

بز رند جهان مست و خراب یا قجیوز خلق   او تورمه بزمله بد خلق بو غسه اوله سین

نسخه: بز رند جهان مست و خراب یا قجیوز / بز رند جهان مست و خراب یا قجیوز او تورمه اوله سین / بو قسه بد نام بزله او تورمه اوله سین

مفعول   مفاعیل   مفاعیل   فعول

در سنبلش آو یختم از روی نیاز   کفتم من سودا زده را چاره بساز

بلوارمه بکادی یا پشوب زلف نکاره   دیدمکه بو سودالویه بر چاره جك ایت

بلوارمه بکاده یا پشوب کا کلنه

کفتاکه لبم

دیدیکه لبم طوت و براق کا کلمی سن

299

کفتاکه لبم بکیر و زلفم بکذار   در عیش خوش آویز نه در عمر دراز

کاکل

دیدیکه لبم طوت و براق کاکل و زلفم   خوش ذوقه یا پش عمر درازی براق ایت

مفعول   مفاعلن   فعولن   فعلن

قرابه

چون غنچه کل قرابه پرداز شود   نرکس بهوای می قدح ساز شود

چون غنچه کل آجیلوبن اوله طبقجه   نرکسده هوای میله اوله قدحجه / ساغرجه

فارغ دل انکسی که مانند حباب   هم بر سر میخانه بر انداز شود

اول کسکه دلی حبابجه غمدن فارغ   می المغیچون اوله صان خانه صارجه

مفعول   مفاعلن   مفاعلن   فعلن

زان باده دیرینه دهقان پرورد   درده که طراز عمر نو خواهم کرد

جوانی

اول اسکیجه میدن که انی کویلو قوروبدر   ویر باکه که ایتمك دیلرم طور جوانی

مستم کن و بیخبر ز احوال جهان   تا سر جهان بکویمت ای سره مرد

مست ایت و خبرسز بنی احوال جهاندن   دییم سکا نامرد خشین سر جهانی

مفعول   مفاعلن   مفاعلن   فعلن

ای انکه نهند مهر و ماه از تمکین   بر خاك جناب تو شب و روز جبین

ای اول کشیکم قدر کیجون قور کونش دمه   طپراغ حضوریکه سنك آلتنی دورمه

با دست و زبان و دل تنکم منشان   بر آتش انتظار و فارغ منشین

طار لقله دیلم دستمی هم کوکلم او تورتمه   فرقت اودنه قو بوداوزم راحت او تورمه

مفعول   مفاعیل   مفاعیل   فعول

با دوست نشین و باده جام طلب   بوس از لب آن سرو کل اندام طلب

دوستیله اونوردانمی می وجام طلب ایت   شفقتا الوداع عس کل بندن طلب ایت

راحت جراحت

مجروح چو راحت جراحت طلبد   کو از سر نیش این حجام طلب

چون باده سنه مجروح اد خوشنجه علاجی   دی این حجام نشترن اوجندن طلب ایت

مفعول   مفاعلن   فعولن   فعلن

تا حکم قضای آسمانی باشد   کار تو همیشه کامرانی باشد

تا حکم قضای آسمانی اوله   هر دمجه ایشك كه كامرانی اوله

جامی که ز دست تو خوردی می نوشی   سرمایهٔ عیش جاودانی باشد

برمی که حبیب سنه شجاعدن ایچك   سرمایهٔ ذوق جاودانی اوله

مفعول   مفاعیل   فعولن   فعلن

نه دولت دنیا بستم می ارزد   نه لذت هستیش الم می ارزد

وزحمه

نه دولت دنیا الم وزحمنه دكر   نه وارلغنك لذتی قهرنه دكر

نه هفت هزار ساله شادی جهان   این محنت هفت روزه غم می ارزد

حزنه

هم نه یدی بیك یللق اولان دنیا سونجی   اشبو یدی كون هفته سنك حزننه دكر

مفعول   مفاعلن   فعولن   فعلن

امشب ز غمت میان خون خواهم خفت   واز بستر عافیت برون خواهم خفت

بو شب كركم یا غمه غمكدن بكا فان ایچره   هم یا غمه كرك تقوا طوندن بكه طشره

باور نکنی خیال خود را بفرست   تا در نگرد که بی تو چون خواهم خفت

انمز سك ابنان اوزجه خیالاتكی كوندر   سنسز بكا نا نیجه یاتش اولا اوكوره

درازوی بولی

300

مفعول   مفاعلن   فعولن   فعلن

كنارك ایله بن اولدم

در آرزوی بوس وکنارت مردم   وز حسرت لعل آبدارت مردم

نسخه: نطوبلینه ایدم بكم كوتاه ایدم بن فقره كل كم كرو بولكوز غدن بن اولدم

سودای لب بوسه کنارك ایله بن اولدم   طتلوجه لبك آبرو لعقندن بن اولدم

قصه چه کنم دراز کوتاه کنم   باز آی که باز انتظارت مردم

اوزونجه

اوزونجه نیدم فقره کوتاه ایلیه یم   کل کم کرو بولك كوزه مكدن بن اولدم

مفعول   مفاعلن   فعولن   فعلن

نسخه: سنسز چقه دم بردمی كراردكلم

جانا چو شبی با تو بروز آوردم   کر بی تو دمی بر آوردم نامردم

ای جان چو سنکله کیجه یی صبحه کتوردم   سنسز چه اکر چیقه دیرم نامردم

وز مرك نترسم پس ازین کاب حیات   از چشمهٔ نوش لب لعلت خوردم

قورقمم بن اولمدن که بو بن آب حیاتدن   كم چشمهٔ قند لب لعلكدن ایچرسم

تا کی بود این جور و جفا کردن تو   پیوسته دل خلایق آزردن تو

بو جور و جفا کی نیجه دك ایلمك اوله   زایدیره خلقیی کوکلك یقمغك اوله

تیغست بدست اهل دل خون آلود   کر بر تو رسد خون تو در کردن تو

ارباب دلك قنلو قلیج وار درالنده   بو ینو که دو کر کرا ایسه قانك سنك اوله

لب باز مکیر یك زمان از لب جام   تا بر داری کام جهان از لب جام

آیرمه لبی بر نیجه دم ساغری قندن   تا جمع ایده سك كام جهانی لب جامدن

در جام جهان چون تلخ و شیرین بهمست   این از لب یار خواه وان از لب جام

وشیرین بهمست

نسخه: طنلو لب یاردن دیله تلخی لب جامدن

چون جام جهاندن بیله در طنلو آجی   بونی لب یاردن دیله سن آنی لب جامدن

کفتی که تراشوم مدارا اندیشه   دل خوش کن و بر صبر کمار اندیشه
دیدک که سنک بن اولورم ایلمه اندیشه   ایت قلبکی خوش صبره حواله دخی اندیشه
کو صبر و چه دل کا بنجه دلش میجو اند   یک قطرهٔ خونست و هزار اندیشه
صبر ایتمه قنی قلبده نه دانی که قلب (دل) دیرلر   بر قطره جه قاندکه او بر نیجه بیک اندیشه

خردهٔ

عشق رخ یار بر من زار مکیر   بر خسته دلان خردهٔ بسیار مکیر
بن زاره رخ یار سوسین ایلمه اسناد   جوق خردهٔ دل خسته لره ایلمه اسناد
صوفی چو تو رسم ره روان میدانی   بر مردم رند نکتهٔ دشوار مکیر
چون عادت سالکلری سن صوفی بیلورسین   بردن کوچ ایشی ایتمه خمار دلره اسناد

بتوان

نی قصهٔ آن شمع چکل بتوان کفت   نی حال دل سوخته دل بتوان کفت
اول یار چکل اوله وصف جوبی دیمک لا   حال دلی سوخته اولور آنی دیمک لا
غم در دل تنک من از آنست که نیست   یک دوست که با وی غم دل بتوان کفت
غم انوکیجون طار جه کوکل ایجره که یوقدر   بر دوستکه اکا دل غمینی سویلمک اولا

مفعول   مفاعیل   فعولن   فعلن

جهانی زرله

نسخه: صید ایتمک اوله خوب جهانی زرله

خوبان جهان صید توان کرد بزر   خوش خوش بر ایشان بتوان خورد بزر
دنیا کوزه لین ایتمک اوله صید زرله   خوش خوش یمشین اوله بیمک هم زرله

نرکس کلاهد

301

نسخه: کاول اذهی نیجه باش اصا بود زرلرایله
کاول اذهی (داخی)

نرکس که کلاهدار جهانست ببین   که او نیز چه کونه سر بر آورد بزر
نرکسکه جهان سروریدر ایله نظر   کاول نیجه باش اکدی زره بو نیجه زرله

ماهی که قدش

مفعول   مفاعیل   فعولن   فعلن

ماهی که قدش بسرو می ماند راست   آیینه بدست روی خود می آراست
بر مه که بوبی سرو محقق بکزر   کندی یوزینی آیینه الدره اوبزر
دستار جهٔ بیش کشش کردم کفت   وصلم طلبی زهی خیالی که تراست
بر جوره جک اندم اکا بیش کش دیدیکم   وصلم دیلمک خوش بو خیالک که دکر

مفعول   مفاعیل   فعولن   فعلن

قسام بهشت و دوزخ آن عقده کشای   ما را نکذارد که در آییم ز پای
طامو وادم قاسمی اول مشکل اجان   قومازیزی کم بز دوشه لم پایدن اوها

مرد

تاکی دود این کرک ربایی بنما   سر پنجهٔ شیر افکنی ای مرد خدای
تا نیجه روان اوله بو ظلمت کوستر   سر پنجه کی ای شیر بیقجی مرد خدا

مفعول   مفاعیل   فعولن   فعلن

سیر انکه همی

جز نقش تو در نظر نیاید ما را   جز کوی تو رهکذر نیاید ما را
سیر انکه همی نقشک آخر بزه یوق   بر اوغرایه جق کوینک اخر بزه یوق
خواب ار چه خوش آید همه را در عهدت   حقا که بچشم در نیاید ما را
خوش کر چه کلور هر کسه نوم و قتکده   کر چک بو که کلمز کوزه خواب نوم بزه یوق

مفعول   مفاعلن   فعولن   فعلن

چشمت که فسون و رنک میبارد ازو   زنهار که تیغ جنک میبارد ازو

فسون سحر دیمکدر
بس

کوزك كه يغار فسون وحيله اندن ‌ ‌ ‌ امان كه يغار قبليچ غوغا اندن
بس زود ملول كشتی از هم نفسان ‌ ‌ ‌ آه از دل تو سنك مباد ازو
چوق تيزكه مصاحبكدن اولك محزون ‌ ‌ ‌ اجار يغا بو آه كه سنك كوكلكدن

جوق تيزجه كه محزون اولبوكه دوستكدن

مفعول ‌ مفاعلن ‌ فعولن ‌ فعلن

تر دامن شد

هر دوست كه دم زد از وفا دشمن شد ‌ ‌ ‌ هر پاك روی كه بود تر دامن شد
هر دوستكه وفادن دم اوردی دشمن اولوبدر ‌ ‌ ‌ هر پاك طور وار ايدی تر دامن اولوبدر
كويند شب آبستن روز است عجب ‌ ‌ ‌ چون مرد نديد از كه آبستن شد
ديرلركه كيجه حال غيب بوكلودر اما ‌ ‌ ‌ چون كورمدی چومردی بوك كيمدن اولوبدر

دنياكه حادثات له هر كيجه بوكليدر
كون طوغمدن نه لر طوغه كم بيله ناكهان

مفعول ‌ مفاعلن ‌ فعولن ‌ فعلن

ای باد حديث من نهانش ميكو ‌ ‌ ‌ سوز دل من بصد زبانش ميكو
ای يل كوزل نهانجه سوزم سويله ‌ ‌ ‌ يوز دل له دلم حرارتن هم سويله
ميكو نه بدان سان كه ملالش كيرد ‌ ‌ ‌ ميكو سخنی و در ميانش ميكو
شو يله ديكم آنی نه ملالت طوتسون ‌ ‌ ‌ سوز سويلر يكن ميانه سن هم سويله

مفعول ‌ مفاعيل ‌ فعولن ‌ فعلات

كفتم كه لبت كفت لبم آب حيات ‌ ‌ ‌ كفتم دهنت كفت زهی حب نبات
ديدم نه لبك ديدی لبم آب حيات ‌ ‌ ‌ ديدم كه نه اغزك ديدی خوش حب نبات
كفتم سخن تو كفت حافظ كفتا ‌ ‌ ‌ شادی همه لطيفه كويان صلوات
ديدم كه سوزك خواجه ده سويلر ديدی ‌ ‌ ‌ هر خوش ديبچی شاد نه سويلك صلوات

مفعول ‌ مفاعيل ‌ فعولن ‌ فعلن

ماهم دار خنی

ماهم كه رخش روشنئ خود بكرفت ‌ ‌ ‌ كرد خط او دامن كوثر بكرفت
يادم كه رخی شعلهٔ شمسی طوتدی ‌ ‌ ‌ خط نوزی آنك طرف بكانی طوتدی
دلها همه در چاه زنخدان انداخت ‌ ‌ ‌ وانكاه سر چاه بعنبر بكرفت
هب چاه زنخدانه دل عاشقی آطدی ‌ ‌ ‌ واندن صوكی عنبر له قوبی باشنی طوتدی

مفعول ‌ مفاعيل ‌ فعولن ‌ فعلن

نظير بجمال

ماهی كه نظير خود ندارد بجمال ‌ ‌ ‌ چون جامه ز تن بركشد آن مشكين خال
بر ماه كه كوزللكده اوطوتمز امثال ‌ ‌ ‌ تندن چو جكر طوننی اول مشكين خال
در سينه زنازكی دلش بتوان ديد ‌ ‌ ‌ مانندهٔ سنك خاره در آب زلال
كوكسنده ايچين كورملك اولهخوشلقدن ‌ ‌ ‌ صافی صو ايچنده قره طاش صانكه اوحال

مفعول ‌ مفاعيل ‌ فعولن ‌ فعلن

سيلاب كرفت كرد ويرانهٔ عمر ‌ ‌ ‌ واغاز پری نهاد پيمانهٔ عمر
ويران عمرين طوتدی يانن سيل فنا ‌ ‌ ‌ عمرين قدحی بشلدی طولماغه وا
هشيار شو ای خواجه كه خوش خوش بكشند ‌ ‌ ‌ حمال زمانه رخت از خانهٔ عمر
اوصلو خواجه اول اجكده در خوش خوش كم ‌ ‌ ‌ حمال جهان خان عمردن اشيا

ويران كوكلك طوتدی بر يانی عشق
عمرين قدحی طولغه هم بشلدی عشق
غافلجه اوتورمه خواجه حمال قضا
خوش خوش چكبور خان عمردن بوكی عشق

مفعول ‌ مفاعيل ‌ فعولن ‌ فعلن

از چرخ بهر كونه همی دار اميد ‌ ‌ ‌ وز كردش روز كار می لرز چو بيد
هر كونه فلكدن طوت اميد هر دم وان ‌ ‌ ‌ تتره سكوت اسا فلكين دونكلكنده
كفتی كه پس از سياه رنكی نبود ‌ ‌ ‌ پس موی سياه من چرا كشت سفيد
ديدك كه سيه رنكدن اعلا اولمز ‌ ‌ ‌ پس قاره صچم نيچون آغردی ای جان

مفعول مفاعلن فعولن فعلن

سحر

چشم تو که سحر بابلست استادش … یارب که فسونها مرواد ازیادش

کوزك که سنك سحر ابابل خواجه کا … فکرندن آنك سحری بحق کتمیه تا

وان کوش که حلقه کرد در کوش جمال … آویزهٔ دُر ز نظم حافظ بادش

اولکوش که ایدوب اذن کوزللك حلقه … اولسون خواجه نك لؤلؤ نظمی کوپه کا

اول کوشکه ایدوب حلقه کوش خوبلقده
ایکی کوشده قولغو دیمکدر

مفعول مفاعلن فعولن فعلن

با می بکنار جوی میباید بود … وز غصه کناره جوی میباید بود

می ایله کنار صوده اولمق لایق … غمدن لب غصه ده اولمق لایق

این مدت عمر ما چو کل ده روزست … خندان لب و تازه روی میباید بود

بو عمر عزیز وقتی کل اسا اون کون … کولج لب و یوز تازه جه اولمق لایق

مفعول مفاعلن فعولن فعلن

ای شرم زده غنچهٔ مستور از تو … حیران و خجل نرکس مخمور از تو

شرمنده بوموق غنچه بیاد کم سندن … خیران و خجیل نرکس مخمور سندن

کل با تو برابری کجا یارد کرد … که او نور زمه دارد و مه نور از تو

کل قنده که قادر سنله اوله برابر … کم مهدن اوشعله طوتوب ای نور سندن

مفعول مفاعلن فعولن فعلن

اول بوفائی وصالم در داد … چون مست شدم جام جفا بر سر داد
(ویردی / ویردی)

اوك دوستلغله باده وصلین بکه … چون مست اولورم جام جفا اوسننه

با آب دو دیده رفتم و آتش دل … خاك رهِ او شدم ببادم داد

کوکلم طولواود

کوزم

کوکلم طولواود ایکی کوزم یاشله کندم … اولدم بولینك خاکی بنی اول ایله بردی

با مردم نیك و بد نمی باید بود … در بایهٔ دیو و دد نمی باید بود

خوش کس ایله بد اولمه نه لازمکه سکا … بر تیمجی و دیو اولمه نه لازمکه سکا

بر تیمجی و دیو اولمه نه لازمکه سکا

مفتون معاش خود نمی باید بود … مغرور بفضل خود نمی باید بود

اوز اپشنه کس اولمه کرکمز مفتون … علمیکه فضول اولمه کرکمز که سکا

ای سایهٔ سنبلت سمن پرورده … یاقوت لبت دُرّ عدن پرورده

ای سایهٔ سنبل که سکا بسلو سمنده … لؤلؤی یتیم بسلوینك آل دوداغکده

دن کوجده دیمکدر

همچون لب خود مدام جان می پرور … زان راح که روحیست بدن پرورده

هر دم لبك اسادنی سن جان بسله … جان بسله او می ایله که اول بسلوجه
(کوبده)

هر دوز

هر روز دلم بزیر باری دکرست … در دیدهٔ من ز هجر خاری دکرست

هر کون کوکلم بر یوکین النده بنم … هجرانده کوزم ایچره عجب خارده بنم

من سعی میکنم قضا میکوید … بیرون ز کفایت تو کاری دکرست

بن جهد ایدرم لیك ازل حکمی دیر … وار طشره ایشکدن ایلرو ایشده بنم

چون باده ز غم چه بایدت جوشیدن … با لشکر غم نمی توان کوشیدن

غمدن نه کرك جوش و خروش اسکه می اسا … غم لشکرینه قرشو کلوب ایلمه غوغا

غمدن نه کرك اسکه خروش ایمه می اسا
غمدن نه کرك اسکه فسادی می سا
غمدن نه کرك اسکه کوپرمك

نسخه حضراجه لبك طوغمه ابراق ساغری اذن خوش اوله می ایچمك لب حضراده همارا

سبزست لب ساغر از دود مداد   می برلب سبزه خوش بود نوشیدن

جامدن لبکی طوغمه ابراق سبزه جه زیرا   می ایچمه کرك سبزه کنارنده همارا

ایام شبابست شراب اولیستر   هم غمزده را مست وخراب اولیستر

ایام جوانلق می مست اولمق یکدر   هم غملوجه یه مست وخرابلق یکدر

عالم همه سر بسر خرابست ویباب   درجای خراب هم خراب اولیستر

خرابلقده

باشدن بشه ویران وخراب عالم هب   هم جای خرابلقده خراب اولمق یکدر

بازآی که جانم بجمالت نکرانست   بازآی که دل درغم هجرت بفغانست

جانم بوزیکی کوزلر

کل کم کرو جانم بوزیکی آرزولر   کل کم غم هجر کره کوکل ناله وآه ایلر

بازآی که بی روی تو ای یاد عزیز   سیلاب زچشم من سرکشته رواننست

نسخه ای یاد عزیز کل کرم وکم بوزکز بن سرکشته کوزندن آقایور سیللر

ای یاد عزیزم کل کم کرویوزکسز   بن سوسم وحیرانك کوزندن آقر سیللر

بر کیر شراب طرب انکیز وبیا   پنهان ز رقیب سفله مستیز وبیا

میی سن بن یکه کل

طوت الده صفالو میی سن بن یکه کل   لچ ایتمه عدوی دیندن کز لوجه کل

مشنو سخن خصم بنشین ومرو   بشنو زمن ای نکار برخیز وبیا

ایشتمه عدو سوزین اوتور هدمی کتمه   بندن ایشیت ای سوزکوزه لم قالق یکه کل

هجرت که بجان من درویش آمد   کوئی نمکی بر جکر ریش آمد

عبداه لنداز

نسخه کویا کرمك بوراکینك درمنه کلدی

هجرك که سنك بن فقراجانه کلدی   طوزکوبه که بورك یراسنه کلدی

ابراق دکمی

ترسیدمی کز توشوم روزی دور   دیدی که همان روز بدم بیش آمد

سندن ابراق اولم دیو قورقاردم   کوردکمی همان بدکونی کم اوکومه کلدی

شیرین دهنان عهد بپایان نبرند   صاحب نظران ز عاشقی جان نبرند

مرا مراد مراد

ابرکورمیه بپایانه وفا خوش دهنان   عشقندن دخی عشق صاحبی الیمیه جان

معشوقه چو بر مراد رای تو بود   نام تو میان عشق بازان نبرند

ای جان

چونکم اوله یار رأی ومرادجه سنك   صاحب نظران ایجره ادك ایرمیه ای جان دارمه

۷ بوسطر بوش

۷ زلفین تو پیچ وخم وتاب ازچه کرفت   وان چشم خمارین تو خواب ازچه کرفت

نسخه هیچ برکسنی اودمادی سکا کل ورقیله باشدن ایغه بوی کلاب تانیه طوتندی

۷ زلفك نیچون اکرمله بوکم تابه طوتندی   هم چشم خمارك نه ایچون خوابه طوتندی

چون هیچ کسی برك کلی برتو نزد   سرتا قدمت بوی کلاب ازچه کرفت

برکس سکا هیچ اورمدی بر کل ورقیله   باشدن پایه دك بوی کلاب تانیه طوتندی

خار غمها دارد

راه طلب تو خار غمها دارد   کوراه روی که این قدمها دارد

ادامه بولك نیجه کدر دیکنی طوتر   بر یول ادی قانی که او یوآیغی طوتر

دانی که که دوشناس عشقست انکو   بر چهرهٔ جان چراغ دمها دارد

نسخه جان بوزینه عاشق همك شعله‌م طوتر

عشق ناملوسی کیمدرکه بیلورمذك اول کس   عاشق دمنك شعله‌سی جان بوزینه طوتر

برداد دل ازمادر دهرای فرزند — بانصف اخیرشوهرش دربیوند
دنیا اناسندن باوغل کوکلکی آل واد — ادلك باغنك نصف اخیرنه انك واد
بی قلب ندانی این چنین شخصی را — چون حافظ اکرشوی بروین خرسند
بی دل بوکبی آدمی سن بلمزسین — صان خواجه اکراولیه سین قانع دیدار

من باکمر تو درمیان کردم دست — بنداشتم که درمیان چیزی هست
بیلکده بن اول قوشغکه الاوردم — اول بیلده سنك نسنه جیککه واصلاندم
بیداست کزان میان چه بربست کمر — تامن ذکمر چه طرفه خواهم بربست
ظاهرکه او بیلدن نه فیض بغلدی قوشق — تابنده او باغدن اولکه نسنه جو کدم

قوشغکه صح

مقبول دل خواص ومشهور عوام — خوش لهجهٔ موزون حرکت بدرتمام
مشهورانام معتبراهل عظام — اطوار مطابق بوزی خوش ماه تمام
درخطهٔ شیرازبنامست ونشان — روداوردی حافظ حاجی احمد نام
اقلیم شیرازده اکه وارنام ونشانی — حافظ حاجی احمدکه نهرجاری بنام

نسخه: جای الدی او حافظ حاجی احمدکه بنام

اوازبر مرغ طرب میشنوم — یانغمهٔ کلزار ادب میشنوم
عشرت قوشنك صوتی قنادین دوبردم — اسنك باغنك خوش قوقوسنی بادوبردم
یاباد حدیثی زلبش میکوید — القصه دوابات عجب میشنوم
یاسوزمی لبندن کوزلین سویلریل — سوزبوکه حکایات غریبه دوبردم

باشاهد شوخ

باشاهد شوخ وشنك وبامطرب ونی — کنجی وفراغتی ویك شیشهٔ می
بردلبرشن شوخله هم مطرب ومی — برکوشه کدرسنجه کوکل برشیشه می
منت نبرم بیك جو ازحاتم طی — چون کرم شود زباده ماداردك وبی
برادبه جه حکم منی حاتم طابدن — چون کرم اوله سیکرله طمرمیدن همی

دلك وبی صح
دلك وبی

درهجر تو من زشمع افزون کریم — دایم چوصراحی اشك کلکون کریم
هجرکده سنك شمعدن افزون کریم — ساغرکبی هردمجه بنیم کلکون کریم
چون ساغرباده ام ازدل تنکی — چون نالهٔ جنك بشنوم خون کریم
بن نقلت قلبدن قدح می کبی یم — چون ناله سازی ایشیدم خون کریم

کندوبی

عیبست عظیم برکشیدن خود را — ودجملهٔ خلق برکزیدن خود را
براوزکه عیب حکمه بوجه کندوبی برکس — هرکسدن ایوطوغمه عیب کندوبی برکس
ازمردمك دیده بباید آموخت — دیدن همه کس راوندیدن خود را
کوزی بکندن کسنی لایق اوکرنمك — هرشخصی کوریرکورمیه هیچ کندوبی

برکس
کوزی
برکس
بوبوتش سطر ۷ اول

جانم بفدای انکه او اهل بود — سردرقدمش اکرنهی سهل بود
جانم انکا قربان که اهل اوله — کرقودسك ایاغینه باشی سهل اوله
کویم بیقین که ترا دوزخ چیست — دوزخ بجهان صحبت نااهل بود

دبیم سکا کم طاموندر تحقیقا | دنباده ندیم طاموکه نااهل اوله

اشبو رباعی خسرو دهلوینکدر

سرتاسر آفاق جهان سودن | نطاف فلك بخون دل اندودن
باشدن بشه آفاقی هوانده سورمك | طوقوزکوکه دل قانی ایله صوو برمك
صد سال دگر اسیر زندان بودن | بزانکه دمی همدم نادان بودن
یوز یل دخی زندانه اسیر اولمقلق | ناداننله بر آن اوتورشدن یکرك

تا کار بکام دل مجروح بود | تا ملك تنم بی ملك روح بود
تا یاره لوکوکلوم جه قمو اشلر اوله | تا مملکت تنده شه روحسز اوله
امید من آنست بدرگاه خدا | کابواب سعادت همه مفتوح بود
امیدم اودر که حق درکه بنم | ابواب مراحم قمو اجلش اوله

ای دوست دل از جفای دشمن درکش | با روی نکو شراب روشن درکش
ای یار کوکلك جفای دشمندن چك | خوشجه بو نزله شراب عشقی سن چك
با اهل هنر کوی گریبان بکشای | وز نا اهلان تمام دامن درکش
ارباب دله آچ کوکسك دوکمه لرینی | نکمیلگا انك اولمیان اربابندن چك

ارباب دن

ای کاج بخت سازکاری کردی | یا دور زمانه بازیاری کردی
ای کشکه ایدیدی بکه بخت اویغونلق | یا دور زمانه ایده ایدی اویصونلق

از دست جوانیم

306

از دست جوانیم چو بربود عنان | پیری چو دکاب پایداری کردی
چون کنجلکمك قابدلمدن بولرین | اوزنکی کبی پیرلك ایدیدی دورغونلق

کنجلکمك صح

عمری زپی مراد ضایع دارم | وز دور فلك چیست که نافع دارم
بن عمری مرادجونکه ضایع طوترم | هم دور فلکدن که نه نافع طوترم

فلکدنکه

با هر که بکفتم که ترا دوست شدم | شد دشمن من وه که چه طالع دارم
هر کیمه که دیدمسه سکا دوست اولدم | اه اولدی بکا خصم اونه طالع طوترم

یاران چو بهم دست در آغوش کنید | این گردش چرخ را فراموش کنید
چون بر بریله آل قوجوشین دوستلر ایدرسز | اول آن بو فلك گردشنی نسیه ایدرسز

نسخه خوشقیه اوباقی کون عشرت ایدرسز

چون دور بمن رسد تمامم برجای | بر یاد من ان دور بقا نوش کنید
وقتم چو نبرد باکه که قالمز بر یر | خوشقیه بنم اول کرو دور اصفا ایدسز

امروز درین زمانه عهد شکن | کو دوست که عاقبت نکردد دشمن
بو کون بو وفاسیز جهانده ای جان | بر دوست قنی که صو کنجه اولمز دشمان

کرفتم میه

تنهایی را از آن کرفتم دامن | تا دوست نبینندم بکام دشمن
طوتندم او ایچون دامن عزلت کیم | مقصود که عدو جه بنی تا کورمیه دوستان

ای دوست بکام دشمنانم کردی | بودم چو بهار چون خزانم کردی

ای یار بنی سن عدو مرا مپنجه اندك — ایدم چو بهار بنی کوز آسا اندك

در کیش تو من راست بدم همچون تیر — قربان دو دمت چرا کمانم کردی

بولکده ایدم که اوقکبی بن دوغری — قربانك اولم قدیمی چون یا اندك

وسلیمی

از عاجزی وسلیمی ومسکینی — وز کبر و بزرکواری وخود بینی

مسکینلکدن

عاجزلك وهم سلیم ومسکینلکدن — کبر یله اولو لقله دخی خود بینلکدن

بنشینم

بر آتش اکر بنشانیم بنشینم — بر اسب اکر بنشانمت ننشینی

اوداوزره اوتورتسك بنی سن اوتوررم — دیکسم سنی آطاوزره اوتورمزسین

بوسطر بورنی

غافل منشین که ای یار از تیزی آه — کاتش رسد زآتش انکیزی آه

غافل کوزل اوتورمه که کسکین آهدن — ابریشه سکا اودکه اودآلود آهدن

وسحر سحر

تا در سر کوی خود نبینداری سهل — شب کردی کریه وسحرخیزی آه

ظن ایتمیه سین سمتك اوجنده اسانتا — شب کریه ایدن هم سحری قالقجی آهدن

بر دل غم روزکار ناکی داری — بکذار جهان وهرچه در وی داری

دنیا غمینی نا بنجه دك دلده طوترسین — دنیایی براق هر نه که هم انده طوترسین

یاری وشرابی طلب وپای کلی — در دست کنون که جرعه می داری

بر دوستله کل سایه سی هم اسنه شراب — بر جرعه سی شمدیکی سن الده طوترسین

من جای غم تو در

جکر

من جای غم تو در قلب خویش کنم — درد تو دوای جکر ریش کنم

اوزبغرم ایچنده غمکه یر ایلردم — دردیکه ده مجروح جکرم یر ایلردم

چندانکه تو بر دلم جفا بیش کنی — من بر سرانم که وفا بیش کنم

اولدکلوکه سن کوکلومه جور ارتق ایدرسین — اول آرزوده یم بنکه وفا ارتق ایدم اکثر

گفتم که چه خالست بدین شیرینی — گفتا تو سلیم وساده ومسکینی

جمال

دیدمکه بو نه بك که شیرینلك بویله — دیدیکه سلیم وفقرا ساده جه سین بویله

در آینهٔ جمال ما خالی نیست — تو مردم چشم خود در آن میبینی

بو قوحسنمزین آینه سی ایچره بنم خال — کوزك ببکین سن کوره سین انده که بویله

اشکم چو رخ نکار من کلکون شد — وز خون دلم خانهٔ چشم خون شد

کوکلدن

یادم دخی وش کوزیشی کلکون اولدی — کوزم اوینه قان دلمدن خون اولدی

محبوب من از ناز چنین کفت مرا — کای یار عزیز حال چشمت چون شد

چون نیجه اولدی دیمکدر

یادم بکا بویله دیدیکم نازندن — کای سوکلو یار حال کوزك چون اولدی

در غربت اکر کسی بماند ماهی — کر کوه بود از و نماند کاهی

کاهی صمان وجوب معناسنه

غربتده اکر بر کسنی قالسه بر ماه — طاغ اولسه کر قالمیه اندن بر کاه

بیچاره غریب اکرچه ساکن باشد — چون یاد وطن بر آرد آهی

کر ساکن اوله دردلو غریب بر برده — چون شهرین اکر قالد ده بر اهله واه اکاد

بو قصطر بوره بکلیجك

یا رب چو برازندهٔ حاجات تویی   هم قاضی و کافی مهمات تویی

یا رب ویریجی خلقه جو حاجات سنسین   هم قاضی کام کافی حاجات سنسین

گویم / خفیات

من سر دل خویش بتو کی گویم   چون عالم اسرار خفیات تویی

اوز دل سرینی بن سکه دییم نیجه   چون بیلیجی اسرار خفیات سنسین

مفاعیلن   مفاعلن   فعولن   تم

الا ای آهوی وحشی کجایی   مرا با تست بسیار آشنایی

بکل کم قنده سین ای اورکه‌جك یار   بنم وار جوق سنکله دوستلغم یار

دو تنها و دو سرگردان دو بی‌کس   دو دامت در کمین از پیش و از پس

یالین وار ایکی بیکس ایکی بو داد سنخه

یالین بودرد و بیکس دو بون آدم   ایکی آغ او کدن اردده بوسیده هم سم (وار)

بیا تا حال یکدیگر بدانیم   مراد هم بجوییم ار توانیم

گل ای یکدیگرین حالین بیله لیم   اولورسه قادر اسنك کام ایده لیم

که میبینم که این دشت مشوش   چراگاهی ندارد خرم و خوش

بو قادر بشوق جهانده کوریرم بن   که طوتمز بر چمنلك خوش و دوشن

که خواهد شد بگو بیدای رفیقان   رفیق بی‌کسان یار غریبان

کم اولیسر که سویلك ای رفیقلر   رفیق کمسه سز دوست غریبلر

مگر خضر مبارك پی درآید   زیمن همتش کاری برآید

مگر ایزی مبارك خضر ایریشه   که قوتلو همتندن ایش کلیشه

مگر وقت وفا پروردن آمد   که فالم لا تذرنی فردا آمد

ملی دوروز

قومه فالم

س

مگر دور وفا بر ور کلوبدی   یا النجق قومه حق فالم کلوبدی

که روزه ده روی در سر زمینی   بلطفش کفت رندی خوشه چینی

که بر سر حد ده بر شخصه بر آنجه   دیدی بر خوشه چین مستانه خوشچه

که ای سالك چه در انبانه داری   بیا دامی بنه گر دانه داری

شکارم

نه طوتك دل طغر جیغنده درویش   کلاغ قوکر طوترسك دانه برایش

جوابش داد و گفتا دانه دارم   ولی سیمرغ می باید شکارم

جواب ویردی دیدی وار دانم اکا   ولی عنقا کرك صید اوله باکا

نشانش

بگفتا چون بدست آری نشانش   که از ما بی‌نشانست آشیانش

آشیانی / سنخه: دیدی نیجه کتورك دسته آنی

نیجه اله کتورك دیدی نشانی   که بزدن بی‌نشاندر آشیانی

مده جام می و پای گل از دست   ولی غافل مباش از دهر بدمست

قومه جام می و گل دیبین الدن   ولی بون اولمه دهر مست بددن

اولدی ایشکذارلق / ایت

چو آن سرو سهی شد کاروانی   ز شاخ سرو میکن دیده بانی

چو اول راست سروی اولدی ایشکذارلق   بوداغ سرویدن ایت دیده بانلق

برفت و طبع خویش باشم حزین کرد   برادر با برادر کی چنین کرد

ایدم خوش طبع و کندی محزون ایتدی   برادر قرداشه بویله نیجه ایتدی

چنان بی‌رحم زد زخم جدایی   که گویی خود نبود است آشنایی

شودك بی‌رحمت اوردی سیف فرقت   که گویا اولمه‌مش انوکله الفت

سار من چه وزن آرد درین ساز   که خورشید غنی شد کیسه پرداز

یشیم بو طرزه اوردی نه وزن خوش   که گنشغنی گونش اولدی کیسه بوش

لب سرچشمه باید طرف جویی … نم اشکی و با خود کفت وکویی
کرك سرچشمه یانی سمت ایرمق … اوزکله کفت وکوکوز یاشی اقتمق
بیاد رفتکان و دوست داران … موافق کرده با ابر بهاران
کیدنلر عشقنه دوست طوتن عاشق … ایده ابر بهاره کوز مطابق
چو نالان آیدت آب روان پیش … مددبخش زآب دیدهٔ خویش
چون اقرصو کلوب چغلر اوکوکه … کوزك یاشندن امداد ویرسن اکه
نکر وان همدم دیرین مدارا … مسلمانان مسلمانان خدارا
مدارا ایتمدی اول اسکی دوستلر … ایدك حقیچون مدد ای مسلمانلر
مرا بکذشت اب فرقت از سر … بدین حالم مدارا نیست درخود
بنم فرقت صوبی باشدن آشوبدر … بو حالمله مدد لایق دکلدر
مکر حضر مبارك پی توانند … که این تنها بدان تنها رساند
مکر کم قوتلو ایزلو حضر قادر … فریدی فریدی یه کوره ایر
جرا با بخت خود چندین ستیزم … جرا از طالع خود میکریزم
بودك لج طالعمله نیچون ایدم … قاچیش اوزطالعمدن نیچون ایدم
هم اکنون راه کوی دوست کیرم … اکر میرم هم اندر راه میرم
همان یار سمتی بولین شمدی طوتم … اولورسم کر طریقی ایچره اولم
غریبانی که حالم را ببینند … زمانی بر سر خاکم نشینند
غریبلر کم بنم حالم کوره لر … بران قبرم اوجنده اوتورالر
غریبان غریبان یاد دارند … که ایشان یکدکر را یادکارند

غریبانی غریبلر

غریبانی غریبلر یاد ایدرلر … که بونلر بربریله یادکارلر
خدایا چاره بیچارکانی … مرا وجز مرا چاره تودانی
الهی چاره سزلر چاره سین سن … بیلك بن بندن اخر چاره سین سن
چنان کز شب برآری روز روشن … ازین اندُه برآور شادیٔ من
کاووش شبدن چقاردك روز روشن … بنم شادم چقاد قورتر بو غمدن
زهجرانش بسی دارم شکایت … غمی کنجد درینجا این حکایت
فراقندن طونادم جوق شکایت … که صغماز بو مقامه بو حکایت
توکو هرهین وازخون مهره بکذر … ز طرزی کان نکرد شهره بکذر
سن انجوکوراتك بو نجوغنی قو … اوبولدن کچ که مشهور اولمیه او
چو من ماهی کلك ادم بتحریر … تو از نون والقلم میپرس تفسیر
کنوردم حوت خامه نقشه جون بن … صورشان شرحی نوندن والقلمدن
رفیقان قدر یکدیکر بدانید … چو معلوم است شرح از بر نخوانید
بیلك قدر بنی دوستلر بریریکز … چو مفهوم بللی ازبر اوقومیك سز
مقالات نصیحت کوهمین است … که حکم انداز هجران درکمین است
همان نصیح ایدن نك کفتاری بودر … که فرقت حکمی صالان بوسیده در
روان را با خرد درهم سرشتم … وزان تخمی که حاصل کشت کشتم
جانمله عقلی بربرده بوغوردم … که اندن حاصل اندم دانه اکدم
فرح بخشی درین ترکیب پیداست … که نقش شعر و مغز جان و اجزاست
نمایان برفرح بخشا بوشیدن … که نظمین خوبلغی جان بکبی هم تن

غریبانی غریبلر اکشورلر
که بربرینی بونلر اکشورلر

چاره سین سن

انجو انجی
اوشیدن کچکه تیمنلو اولمیه اوزینه

حی

مقالات صح

سرشتم

واجزاست صح

بیاور نکهت این طب امید | مشام جان معطر ساز جاوید
بکل بو خوش امیدلك قوقوسندن | ابدایت عطرناك جانی کیکز بنی سن
که این نافه زچین جیب حورست | نه زان اهو که از مردم نفورست
که بو نافه بوکك یاقای حوردن | او اهودن دکل قاچر که خلقدن
درین وادی بیانك سیل بشنو | که صد من خون معصومان بیك جو
بو سیلك سیله بونده دکله | که یوز بطمان کناهسز قانی جوبله
پر جبریل را اینجا بسوزند | بدان تا کودکان آتش فروزند
بو یرده جبریل بالین یقارلر | کا نکله معصومان اود یاقارلر
سخن کفتن کرا یاراست اینجا | تعالی الله چه استغناست اینجا
کیمك وار کوچی سوز دیمك بو یرده | منزه حق نه مستغنی بو یرده
برو حافظ درین معرض مزن دم | سخن کوتاه کن والله اعلم
بو یرده وار بخواجه اوده سوزدم | سوزی قصر ایله سن والله اعلم

فعولن فعولن | فعولن فعول

بیا ساقی ان می که حال آورد | کرامت فزاید کمال آورد
کل ای ساقی اول می کتوردکه حال | جو غالدر کرامت کتوردکه کمال
بمن ده که بس بیدل افتاده ام | وزین هر دو بی حاصل افتاده ام
بکا ویر که عشقه جوق افتاده یم | و بو ایکیدن مابوس افتاده یم
بده ساقی ان کیمیای فتوح | که با کنج قارون دهد عمر نوح
ویرای ساقی اول کیمیای صبوح | که قارونی کنزله ویره عمر نوح

بدنا برویت

بیك جو بردار ازر بدل دیکدر

سوزدم
سوزدم صح

نسخه
او غمری کتوردکل یا ساقی که حال
کرامت جو غالدر کتوردکه کمال

310

بده تا بروی تو گشایند باز | در کامرانی و عمر دراز
ویر انی کا جادرلر یوزکله فتوح | قپوی اولولو دخی عمر نوح
بیا ساقی ان آتش تابناك | که زردشت میجویدش زیر خاك
کتور کل او ناری که پر نور و باد | که فلسوف انی زیر خاکده اراد
بمن ده که در کیش رندان مست | چه آتش پرست و چه زیبا پرست
بکا ویر انی رند بولنده که مست | نه دار اود پرستلك ند دپوت پرست
بده ساقی ان می کز و جام جم | زند لاف بینایی اندر عدم
ویر اول می که اندن صفا جام جم | اوردلاف بو قدره بصارت مدام
کوردوکلی
بمن ده که باشم بتایید جام | چو جم آکه از سر عالم مدام
بکا ویر که تایید جامله اولم | همین سر عالمدن آکاه چو جم
بیا ساقی ان جام جم ده مرا | تعلل مکن دمبدم ده مرا
او جام جمی ساقی کل ویر بکا | کل انتهی بهانه مدام ویر بکا
که خوش کفت جمشید با تاج و کنج | که یك جو نیرزد سرای سپنج
دیدی تاج و کنزله که جمشید نه خوش | برادر بایه دکمز بو دنیا که دوش
بیا ساقی ان جام چون سلسبیل | که دل را بفردوس باشد دلیل
کل ای ساقی اول جامی صان سلسبیل | که او جامه کوکله اوله دلیل
بمن ده که طنبور خوش کفت و نی | که یك جرعه می به ز دیهیم کی
بکا ویر که خوش دیدی طنبور و نی | که خوش تاج شهدن احد جام می
بیا ساقی ان بکر مستور و مست | که اندر خرابات دارد نشست

زردشت بر فلسوف حکیمك اسمیدر
آتش پرستلك ایجاد ایلمشدر
اراد

نسخه
اول اندر که ساقی که جام جم اندن
ویر اول می کورد جهانی اونی بو قلقلی
اوردر کوردیم لافنی اوردر
اندر عدم

سپنج

نسخه
که تاج شهدن کوزل بردم می

اوستور ومست فیزی وبرکل بیاد | که میخانهٔ عشقده طوتر قرار
بمن ده که بدنام خواهم شدن | خراب می وجام خواهم شدن
بکاوبر که رسوای اولیسم کرک | می وجام خرابی اولیسم کرک
بیا ساقی آن آب اندیشه سوز | که کر شیر نوشد شود بیشه سوز
ویراول صوفی ساقی که افکار یقر | کر ارسلان ایجرسه اوله بیشه یقر
بده تا روم بر فلك شیر کیر | بهم برزنم دام این کرك پیر
ویرانی که تا کوکه ارسلان کیدم | بو پیر قورد داغین بربرینه اورم
بیا ساقی آن می که حور بهشت | عبیر ملائك دران می سرشت
بکل ساقی اول می که حور جنان | ملك قوقسیله بوغوردی همان
بده تا بخوری بر آتش کنم | مشام خرد تا ابد خوش کنم
ویرانی بخور کا تش او زره ایدم | عقل ککزینی تا ابد خوش ایدم
بیا ساقی آن می که عکسش زجام | بکیخسرو وجم فرستد پیام
کل اول می که جامدن ویره عکسین ای | خبر ایرکوره خسروانه وکی
بده تا بکویم باواز نی | که جمشید کی بود وکاوس کی
ویرای تاکه نای صوفی ایله دییم | که کاوس قنغان ایدی هم شاه جم
دم از سیر این دیر دیرینه زن | صلایی بشاهان پیشینه زن
نفس بو کهن خانه سیرندن اور | سلاطین اوکدینه آوازه اور
بیا ساقی آن می که شاهی دهد | بپاکی او دل کواهی دهد
کل ای ساقی اول می که شاهلق ویرد | کوکل پاك لکینه کواهلق ویرد

خواهم
دوم
دران آنده دیمکدر
نسخه ویرانی اوداوزره بخور کا یلیم / ویرانی اوداوص دماغین ابد خوش ایدم
نسخه کل اول می که جامدن عکس ویره او / خبر ایرکوره خسرو وشاه او

بمن ده که سلطان دل بوده ام | کنون دورم ازوی که آلوده ام
بکاوبر که شاه کوکل اولمشم | بو کون دورم اندنکه بولشمشم
بمن ده مکر کردم از عیب پاك | شوم ایمن از فکرت هولناك
بکاوبر مکر پاك عیبدن اولم | سلامتجه فکر نخوفدن اولم
شرابم ده وروی دولت ببین | خرابم کن وکنج حکمت ببین
بکاوبر که می وجه با بلیغی کورد | خراب ایت بنی کنز احکامی کورد
چو شد باغ روحانیان مسکنم | درا اینجا چرا تخته بند تنم
بیرم باغ روحانیان اولدی چون | باغیم بو ندن تن تخته سیله بنجون
من آنم که چون جام کیرم بدست | ببینم درآن آینه هرچه هست
بن اویم که جام الدن چونکم طوتم | اوصر آنده هر نه وار ایسه کوردم
بمستی در پارسای زنم | دم خسروی در کدایی زنم
قفادم صوفیلق قپوسینی مست | دم اوردم کدالقده شاهلقله مست
که حافظ چو مستانه سازد سرود | زچرخش دهد رود زهره درود
چو مستلکده حافظ ایدر ایری جند | ویرد زهره سازی فلکدن بسند
بیا ساقی از بی وفایی عمس | بترس وزمی کن کدایی عمس
حیاتك وفاسزلغندن کل ای | می عشقدن اسنه حیات قوری بهی
که می غمزدایی بیفزا ایدت | دری هر دم از عیب کشایدت
که باده سکا عمری ایدر زیاد | مدام آنده بر باب غیبدن کشاد
بیا ساقی از می بنه مجلسی | که دنیا ندارد وفا باکسی

آلوده یم
سرود ایدی یعنی ایرلقی برسنه نغز اوقودی
مستانه
عمس
بهی

کل ای ساقی فور باده دن بر بزم   جهان شخصه طوتمز وفا زبرا کم
حباب میت داد ازین نکته یاد   که چون برد باد افسر کیقباد
سکا ویردی می کو بکی بوتی باد   نیجه یل ایلندی که تاج قباد
بیا ساقی از می طلب کام دل   که بی می ندیدم من ارام دل
کل ای تشنه میدن مراد کو کل   که بن کورمدم بی شراب ذوق دل
کر از وصل جانان تن صبوری کند   دل از می تواند که دوری کند
بدن وصل جاناندن صبر کر ایده   که دل میدن امکان بعیدلك ایده
بیا ساقی این جام پر کن ز می   که کویم ترا حال کسری و کی
کل ای ساقی طولدر بو جامی ز می   که دییم سکا حال کسری و کی
بیا ساقی این چه باشی ز دهر   بر آنست کت خون بریزد بقهر
کل ای کوکدن امین نیجون اوله سنك   که اول اد زوده دو که قانك سنك
بیا ساقی با ما مکن سرکشی   که از خاکی اخر نه از آتشی
کل ای ساقی اینمه بن مله عناد   که خاکدن سنك اودد دکلسك ایجاد
قدح پر کن از می که می خوش بود   خصوصا که صافی و بی غش بود
برابت ساقی میدن که خوش می اوله   خصوصیله خالص و صافی اوله
بیا ساقی آن راح ریحان نسیم   بمن ده که نه زر بماند نه سیم
کل ای ساقی اول میکه ریحان نسیم   بکا ویر که نه زر قالیسر نه سیم
بیا ساقی آن بادهٔ لعل صاف   بده تا کی از شید و تزویر ولاف
کل ای ساقی اول صافی کلکونی می   که ویر لاف و حیله مکر تا بکی

کل ای استه صح

زمی میدن
که تا می مخاطبه اتصال ایله هانجه

خاکدن سنك صح

کلکونی می

ز تسبیح و خرقه ملولم تمام   بمی رهن کن هر دو را والسلام
حزینم که تسبیح و طوندن تمام   ایکیسین رهن اینمیه والسلام
بیا ساقی از کنج دیر مغان   مشو دور کانجاست کنج روان
کل ای ترکن دیر مغاندن بجان همان   ایراغ اولمه کم بونده کنز روان
وردت هیچ کو ید مروسی دیر   جوابش چه کو بی بکو شب بخیر
سکا کیمه کس دیرسه انده بکا   نه دیرسین جواب و یرشبك خیر اولا
بیا ساقی آن ارغوانی قدح   که دل زو طرب یابد و جان فرح
کل ای ساقی اول ارغوانی قدح   که اندن بولور دل صفا جان فرح
بمن ده که از غم خلاصم دهد   نشان ره بزم خاصم دهد
بکا ویر که غمدن خلاصم ویره   بکا خاص بزمك یول نشانن ویره
بیا ساقی ان می که جان پرورست   دل خسته را همچو جان در خورست
کل ای ساقی اول می که پرورده جان   ضعیف کو کله لایق و صنا سنکه جان
بده کز جهان خیمه بیرون کنم   سرا پرده بالای کردون کنم
که ویر طشره بونده جادر بن قورم   فلك اوزره اوطاغمی بن قورم
بیا ساقی ان جام چون مهر و ماه   بده تا زنم بر فلك بارکاه
کل ای ساقی اول جامی صان مهر و ماه   بکا ویر که چرخه اوردم بارکاه
بیا ساقی از باده های کهن   بجام بیابی مرا مست کن
عتیق باده لردن کل ای ساقی ایت   بیابی قدحله بنی سرخوش نهایت
چو مستم کنی از می بی غشست   بمستی بکویم سرودی خوشست

کنج کوشه دیر مغان میکده عشق
کنج خزینه روان رواج انجه
کل ای میکده کوشه سندن بجان نسنه

بارکاه اوطاق

سرودی براپری یعنی ترنوی دیمکدر
که خوش جوابله تعبیر اولندی
بی غشست طور طوتز

چون ایدك بنی صافی میله خراب ... سکا مستلکیله دیم خوش جواب
بیا ساقی اکنون که چون بهشت ... ز روی تو این بزم عنبر سرشت
کل اولدی ارجه بهی شمدیکم ... یوزکدن بو بوغرق معنبر بزم
خذ الجام لا تخش فیه الجناح ... که در باغ جنت بود می مباح
قدح دستنه القور قمه آنده فلاح ... که اوجمق باغنده می اوله مباح
بیا ساقی از می ندارم کزیر ... بیك جام باقی مرا دست کیر

بزم بیرمك یعنی اکراه اتمم

کل ای ساقی طوتمم شرابدن یرم ... قلان بر قدح له الیم طوت بنم
که از دور کردون بجان آمدم ... روان سوی دیر مغان آمدم
که دور فلکدن کلوبم بجان ... خرابات یکایه کلوبم همان

بده

بیا ساقی آن باده ذوق بخش ... بده تا نشینم بپوشت رخش

رخش دسنم زالین اطی اسمیدر
اتا رخ اش نقد برا ولنور ایسه
بنیم ویردخی ارقه سینه که تا

کل ای ساقی ویردا و می کیم صفا ... آل اط آرقه سینه بنیم ویرکه تا
تهمتن صفت رو بمیدان کنم ... بکام دل آهنك جولان کنم
بونم شکل رستمجه میدانه ایدم ... دونم قصدین ای کام کوکلجه ایدم

مرام کوکلجه دونم قصد ایدم

بیا ساقی آن جام یاقوت وش ... که بر دل کشاید در وقت خوش

خوش

کل ای ساقی اول جام یاقوت واد ... دله خوش دمین قاپوسینی اچاد
بده تا خرد را قلم درکشم ... ز مستی بعالم علم درکشم
بکاویرکه تا عقله خامه چکم ... علم مستلکندن جهانه چکم
ز جام دما دم دمی دم زنیم ... ز می آب بر آتش غم زنیم

زنیم
دمه دم بیانی قدحدن اوراق
کودناری اوزره صوصیدن اوراق

اورالیم همین جامدن انفاس دمه ... اورالیم صوصیدن صونا دغمه

که امروز بایکدکری

می
کی فنجان بردخی ایجرز

که امروز بایکدکر می خوردیم ... چو فرصت نباشد دکر کی خوریم
بو کون بربریمزله کل می ایچك ... چون اولمایه رخصت دخی کی ایچك
که آنها که بزم طرب ساختند ... ببزم طرب هم بسیر داختند
که انلر که بزم سرودی دوزوب ... سرود مجلسیله ده قانع اولوب
ازین دامکه دیولاخ مغاك ... برفتند وبردند حسرت بخاك
بوده بو للاجوقوری اغندن اولر ... کیدوب حاکه حسرت الك ایلیدیلر
برین تخت فیروزه پیروزه کیست ... درین کاخ ده روزه بهروزه کیست

خوش کونلوکم

بو تخت پیروزده ظفر بولدی کیم ... بو اوده کوکلینجك کوشکده خوش کونلو کیم
دریغا جوانی که بر باد رفت ... خنك آنکه با دانش وداد رفت
دریغا یکتلك که باده کیدوب ... او خوش کسکه علم وعدل اله کیدوب
بده ساقی آن می که تا دم زنیم ... قدم بر سر هر دو عالم زنیم
ویر اول عشقی ساقی که دم اورالم ... ایکی عالم اوزره قدم اورالم
سبك باش رطل کرانم بده ... وکر فاش نتوان نهانم بده

بطمان

نیز اول بطمان الوجامی ویربکا ... کر اولمز عیان جه نهان ویربکا
کسی که او زدی طبل بر پشت پیل ... زدندش بنا کام کوس رحیل
اول ادم که اوردی فیل اوزره طبل ... اوردلر ضروری اکا کوچ طبل

حود
سمعمه

بتا نیر صبح از طبقهای نود ... بکوش آیدم هر دم از لفظ حود
طاق اغنده نودی طبقدن بجای ... کلور سمعمه لفظ حوددن همان
که ای خوش نوا مرغ شیرین نفس ... بجنبان پر و بال و بشکن قفس
که ای خوش صدا الوکوزل دملو قوش ... قناد قوپرف اوپنات قفص قیر بقوش

که فیروز روزی منوچهر چهر … بشنیدی که در عهد بوزرجمهر
که ای یوزی خوب رزقه بولمش ظفر … کا بشندکمی دوردنده بوزرجمهر
نوشنند بجام نوشین روان … ازان پیش کز ما نیابی نشان

نبابی

یازوبلردی جامینه آنك بجان … اوکه اوك اولدی بزدن بولامز نشان
زما بشنو این پند واموز کار … یکی نکته بر کردش روزکار
بو نصحی ایشیت بندن اوکرن وایش … فلك دوری اوزره رموزانه ایش
که این منزل درد وجای غمست … درین دامکه شادمانی کمست
که بو درد او یدر وهم جای غم … قنی شادمان آز بو دنیاده هم
بدین شادمانیم کز درد وغم … ندادیم غم کر نداریم هم

ندادیم

بو نکله سرو ریز که دردن وغم … کدر طوتمز کر طوترسفده هم
که انها که اینجا نشستند شاد … برفتند از کس نکردند یاد
اولر کیمکه بونده اوتوردی سونج … کیدوبلر و یاد کسدن اولمادی هیچ

اولمادی هیچ

کدامست جام وجم کجاست … سلیمان کجا رفت خاتم کجاست

جام جم وجم کجاست

جمین جامی قنغی وجم قنده در … نه سمته کیدوب اولدی طی قنده در
که میداند از فیلسوفان حی … که جمشید کی بود وکاوس وکی
که فیلسوفلردن قنغی بیلورکه اوحی … که جمشید قجاندی وکاوس وکی
چو سوی عدم کام برداشتند … درین بقعه جز نام بکذاشتند
ادیم چون عدم یا که قالدردیلر … بو اوده ادین غیری قوما دیلر
چو هندی دل اندر سپنجی سرای … که چون بکذری باز نابی بجای

برجو بدرنك اوه نسخه

نه بغلك کوکل بو سپنجی اوه … که بر کز کچك داخی کلمز اوه
درو بستن دل زدیوانه کیست … بدو آشنایی زبیکانه کیست
کوکل باغی دیوانه لکدن اکا … وبیکانه لکدن شنالق بوکا

کا

درین دار ششدر نیابی تو کام … محل سرور ومکان مرام
بو ششدرده بابلو اوده بولامزسن مرام … سونجلو محل قصد دلجه مقام
بده ساقی ان اب آتش خواص … کز ان آب یابم ز آتش خلاص
ویرای ساقی اول صوبی کم اود خواص … که اندن بولم نار غمدن خلاص
که در آتش است این دل روشنم … هما ناکه آبی بر آتش زنم

نسخه کوکل آتشنه اودم برصوکم برصوا اودم

اودایچنده زیرا بو روشن دلم … دل اودینه برصو سپم اوله کم

بُرداز

بده ساقی ان لعل یاقوت رنك … که برداز رخ لعل ویاقوت رنك
بساقی ویر اول لعل ویاقوتی رنك … کا لوب لعل ویاقوت بوزندان رنك
روان درده ان عین آب روان … نه آب روان کافتاب روان
بکا تیز ویر اول صوبی کم عین جان … دکل عین جان بلکه اوشمس جان
بدین سقفه نه پایه پنج طاق … توان زد بیك جام می چار طاق
بو بش طاق طقوز قات کمر بوطمه … اوله بر قدح میله کوشك پایه

طاق کمر وقبه معناسنه

که بر بام نه قبه بی ستون … توان شد کر از خود توان شد روان
دیر کسن طقوز قبه طام اوزره کم … اوله کتمه اوزدن کیدر طشره کیم
نو کر عاقلی خیز ودیوانه شو … مر خراب خود خاك میخانه شو

وفالق

کر ایسیك عقللو وفالق اول سمه … خرابانه خاك اول صوبك دو کیمه

مشوق بد این مخ

مثنوی این دیر خاکی مباد — که ناکه دهد همچو خاکت بباد

بو طپراقدن اوه اولمه قید اولمه — که ناکاه ویره خاك جه اوزك یله

بده ساقی آن خسروانی قدح — که دل را بیفزاید و جان فرح

اوشاهانه جام میله ویر ساقی سن
زیاده ایدر جان وکوکله که شن

ویرای ساقی اول خسروانی قدح — کیم اده نیره کوکله وجانه فرح

مراد از قدح بادهٔ سرمدیست — وزین باده مقصود ما بیخودیست

قدحدن مئ عشق جاوید مرام — بزم بو تجیدن بیخودلق مرام

زندگانی

جوانی چو برق یمانی گذشت — چو باد صبا زندگانی گذشت

کچوب شوق شمسك کبی کنجلك — کچوب صانکه باد صبا دیریلك

برو

برو ترك این دار ششدر بگوی — بیا دست ازین مارنه سر بشوی

نسخه بو داربو طفوز باشلو افعیدن ال
نه سر طفوز باشلو ازدرها ایلانی نسخه
بو یری وار قوبو التی بابلو محل

قوبو التی بابلو یری وار بودو — بو نه باشی ایلاندن یوال کل بودو

سر و زر درین ره روان بر فشان — وگر ازره روانی روان بر فشان

جا یك باش وزر ایت بو یوله نثار — وگر سالکی ایسك جانك ایت نثار

روان شو روان سوی دار البقا — فنا دان همه شی بقا را خدا

جایك اول کید دار عقبا یکا — هب اشیا بیل فانی باقی خدا

بده ساقی آن گوهر روح بخش — دوای دل ریش و مجروح بخش

اوجان ویریجی جوهری ساقی ویر — دواد ردلو کوکله ومجروحه ویر

که دوران چو جام از کف جم ربود — اگر عالمی باشدش زان چه سود

که جون قابدی کوك جام الندن جمك — نه فیض اکه اندن جهان اولسه آنك

بده ساقی آن آب افسرده را — بهی زنده سازاین دل مرده را

کلوب ساقی کل ویراو

315

اول صوبی

ویرای ساقی سن اول صفلمش صوبی — دیری ایله میله بو دل مرده بی

هر هر

که هر پاره خشتی که بر منظریست — سر کیقبادی واسکندریست

کاه هر دانه کرپچکه بر کوشکده در — بر اسکندرین باشی خسروده در

طشت لکن دیمکدر لکن لنکر ایله
تعبیر اولندی دشت اووه دیمکدر

بجز خون شاهان درین طشت نیست — بجز خاك خوبان درین دشت نیست

بو لنکرده یوق قان شهدن دیکر — بو صحراده یوق قان خوبدن دیکر

شنیدم

شنیدم که شوریدهٔ می پرست — بخمخانه میکفت جامی بدست

شوریدهٔ یا وحدت ایچون اولوب
شوریده بر می پرست تقدیرنده در

ایشتدم که بر می پرست شوریده — قدح الده دریدی خراباتده

نسخه
دونن آسمانکم کوتی بسلین

که گردون گردان دون پرورست — از و شاد شو هر که نادان پرست

سون

که گردان فلکدر دکوتی بسلین — سو بجز کد راندن که کوتی سون

بده ساقی آن تلخ شیرین گوار — که شیرین بود باده از دست یار

اوآجی ویر ساقی هضمی که خوش — اولیس سیجی دست یاردن که خوش

دارای صح بود

که دارا که دارای آفاق بود — بدارندکی در جهان طاق بود

او سلطان که سلطان آفاق ایدی — جهانده حکمده تك وطاق ایدی

بدست اجل این فلك در ربود — که بنداری هرگز درینجا نبود

نسخه قاپوب دست اجل اله بو کوك آنك
صنورسین دکلدی که هیچ بوراده

اجل دستی ایله قاپوب بو سما — صانورسین که بونده دکلدی اصلا

بیا ساقی از من برو پیش شاه — بگو این سخن کای شه جم کلاه

کلای وار که بند حضور شها — بو سوزی دی ای جم کلاهلی شها

دل بی نوایان مسکین بجوی — پس آنگاه جام جهان بین بجوی

از فقر فقیران دلین آل اله — صوك اندن جهان بین پیاله ایله

غم این جهان اگر ونیست نفع   بجی میتوان کردن از خویش دفع
بو دنیا غمی کیم یوق اندن نفع   کس اوز دن ایله میله امکان دفع
باقبال دارای دبهیم وتخت   بهین میوهٔ خسروانی درخت
ودور نده شاه ذوی القدر وتخت   که خوش میوهٔ پادشاهی درخت
خدیو زمین پادشاه زمان   مه برج دولت شه کامران
زمینك شهی بو زمان شاهدر   اولولو مهی کامران شاهدر
که تمکین اورنك شاهی ازوست   تن آسائی مرغ وماهی ازوست
که شاهلق برینك ازو قدرتی   واندن بالقله طیور راحتی
فروغ دل ودیدهٔ مقبلان   ولی نعمت جمله صاحب دلان
ومقبللرین کوکلی کوزی فری   قمو اهل کوکلك نعم پروری
جهان دار ودین پرور وداد ور   کز و تخت کی کشت با زیب وفر
عدالتلو دیندار ودنیا طوتان   کاولو بتخت کی زین وفر له ازان
چه کویم دهم شرح انشاد او   که عقلست حیران در اطوار او
ندیدم ... شکل شرحین آنك   که حیرتده اوصطرز وطوزنده انك
چو قدر وی از حد وصفست بیش   سر اندازم از عجز وتشویر پیش
آنك قدری حد ووصفدن چوق   باشم عجز وخودن صالدم اوکه چوق
برآرم باخلاص دست دعا   کشم روی در حضرت کبریا
خلوصیله دست دعا قالدیرم   جناب خدایه یوزم ایلرم
که یا رب بآلا ونعمای تو   باسرار اسماء حسنای تو

که ای باری الا

316

که ای باری الاو نعماك خفی   واسرار اسماء حسناك خفی
بحق کلامت که آمد قدیم   بحق رسول وبخلق عظیم
کلامك حقیچون که وصفی قدیم   رسولك حقیچون وخلق عظیم
که شاه جهان باد منصور بخت   باقبال شد آراسته تاج وتخت
که شاه عالم اوله وبختی کشاد   ودولتله تاجیله تختی آباد
زمین تا بود مظهر عدل وجود   فلك تا بود موقع جدی وثور
زمین تا اوله ظلم وعدله محل   فلك تا اوله ثور وجدیه محل
خدیو جهان شاه منصور باد   غبار غم از خاطرش دور باد
اوله شاه منصورکه شاه آفاق   کدر توزی اوله قلبندن ایراق
بحمد الله ای خسرو جم نکین   شجاعی عبیدان دنیا ودین
شکر حقه ای شه سلیمان نکین   دلیرسین جهان عرصه سنده ودین
بمنصوریت شد در آفاق نام   که منصور بودی بر اعدا مدام
آدك اولدی منصور جهانده همام   عدوك اوزره منصورکاولورسین مدام
فریدون شکوهی در ایوان بزم   تهمتن شنبردی عیدان رزم
فریدون مهابت محل صفا   ورستم صواشسین محل غزا
فلك را کهر در صدف چون تو نیست   فریدون وجم را خلف چون تو نیست
فلك ایجره سنجلیین انجو یوق   فریدون وجم سنجه بر اوغلو یوق
نه تنها خراجت دهند از فرنك   که مهراج باجت فرستد ز زنك
سکا یالکز ویرمز افرنج خراج   که کوندوره زنکدن شهی سکا باج

در خت اغاج معناسنه
نسخه: که شاهلق بری احتشامی ازو / بالو قوش تنینك صفاسی ازو
تاج ور نسخه
هوای قمو نسخه ازو
نسخه: تو جه جناب حقه ایلرم
دست
ونعمای تو
نسخه: که شاه جهان اوله وبختی کشاد
برج جدی وثور
شجیع سین
بودی
وجم را
انجو
میهراج زنکیلر پادشاهینك اسمیدر

اکر ترك وهندست وکر روم وچین | چو جم جمله داری بزیر نکین
اکر توراك وهندی وکر روم وچین | قمو بی طوتك جمجه تخت نکین
زحل بکترین هندویت در رواق | سپهرت غلامی مرصع نطاق
ایك الحق زحل جاردانکدر قولك | مجوهر قوشاقلو فلکدر قولك
هما بیست چترت همایون نظر | که دارد بسیط زمین زیر پر
اوطاغك همای مبارك اثر | که زیر پرنده هب ارضی طوتر
سکندر صفت روم تا چین تراست | کر او داشت اینه که اینی تراست
سکندر دجه تا چینه دك روم سنك | کر اول طوتر آینه که قانون سنك
بجای سکندر بمان سالها | بدانا دلی کشف کن حالها
سکندر مقامنده یللرجه قال | کشف ایله آکاه کوکل ایله حال
چو در پای وصفت ندارد کنار | ثنا را کنم بر دعا اختصار
جو اوصافکك بحری طوتمز کنار | دعا کاوزره مدحك ایدم اختصار
زنظم نظامی که چرخ کهن | ندارد جو او هیچ زیبا سخن
که نظم نظامیدن اسکی فلك | هیچ اول کبی طوتمز سخن خوشترك
بیادم بتضمین سه بیت متین | که نزد خرد برزد دُر ثمین
کتوردم متین اوج بیت ضم بوکا | که قیمتلو دردن بیك اول اوصیکا
ازان بیشتر کاوری در ضمیر | ولایت ستان باش وآفاق کیر
ضمیره کتوردیکدن وفزون | اول افاق طوت مملکتلر اکون
زمان تا زمان از سپهر بلند | بفتحی دکر باش فیروزمند

بوجه کوکدن

مزین قوشاقلو
برقنادی بکلدر سایه پرا ددر
سیم کی تخت قنادی هب ارضی طوتر
کرا اینه طوتر اول که قانون سنك لنجه

317

بوجه کوکدن اوکدن تا آخر دمه | دیکر فتحله اول مظفر همه
ازان می که جان دارد و هوش باد | مرا شربت و شاه را نوش باد
او میدن کاولوب جان وعقله دوا | بکا شرب ذوق اوله شاهه صفا
فعولن فعولن | فعولن فعولن
مغنی کجایی بکلبانك رود | بیاد آور آن خسروانی سرود
بخواننده نزدك سن جا یله کل | کتور فکره کاول شاهه ادبی غزل
بستان نوید سرودی فرست | بیاران رخنه درودی فرست
ایری ضرده سین مستدره سن کور ایر | کیدن دوستانه تحیات کور ایر
مغنی نوای طرب ساز کن | بقول وغزل قصه آغاز کن
صفا نغمه سین دوزله خواننده سن | حکایاته بشله دف ونیله سن
که بادخم بر زمین دوخت پای | بضرب اصولم برآورد زجای
که نخم بوکه دیکدی ایاغم یره | بنی بردن اصول اوروب قودتره
مغنی ازان پرده نقشی بیاد | ببین تا چه گفت از خم پرده داد
بخواننده بر شی اوعشقدن کتور | خرمدن قیوجی نه دیدیکه کور
چنان بر کش آواز خنیاگری | که ناهید چنکی برقص آوری
اودك اجلك صدای ایر بلیجی | که رقصه کتوره سین نجم چنکیی
مغنی دف وچنك را ساز ده | بیاران خوش نغمه آواز ده
بخواننده دوزن دف وسازه وير | حبیبانه خوش نغمه آوازه وير

٧ ٧

بکا شربت وشاهه اوله صفا
نی
بانك صون کلبانك بحجه صون جایند
رود زنده رود دیدیکی چاینده
سرود نونك وترکی ورتبه تعبیر اولنان
ایر بیدر
قول وغزل هر بری برمقام ونغمه اسمیدر
ناهید زهره یلدیزیدر که چنکی صوقندر

زهی زن که صوفی بحالت دوده / وصالش عستی حالت دوده
که بر پرده اوو صوفی حاله واره / او ستلکله وصله حواله واره
مغنی بزن دست در ارغنون / ببر از دلم فکر دنیای دون
بخوانده سن ارغنونه اور دال / دنی دنیا فکرینی کوکلمدن ال
مکر خاطرم یابد آسایشی / چو نبود ز غم یاوی الایشی
مکر خاطرم بر حضورلق بوله / چو غمدن الایش انکله اولمیه
مغنی بیا تا مت چنك نیست / گفت بردنی زن کر ت چنك نیست
سنك بنله یوقایرلیان کل جدل / سازك یوقسه ایرله قوبر دفه ال
شنیدم که چون می رساند کزند / خروشیدن دف بود سودمند
ایشتدم که چون می ضرر ایر کوره / کومولدیسی دفك نفع ایر کوره
مغنی کجایی که وقت کلست / ز بلبل چمنها پر از غلغلست
بخوانده نزدك کلك وقتدر / جهان بلبل وصوتله طولدر
همان به که خوانم بجوش آوری / دمی چنك را در خروش آوری
او یکدر که قانم کتورك جوشه / بران سازو چنکی کتورك جوشه
مغنی بیا عود بر ساز کن / نوا آیین نوآیی نو آغاز کن
بخوانده کل سازنی ایله نظام / یکی اسلوبی ایت یکیجه مقام
بیك نغمه درد مرا چاره ساز / دلم نیز چون خرقه صد پاره ساز
دوا بر نغمله بنم درده ایت / که خرقجه کوکلومی یوز پاره ایت
مغنی چه باشد که لطفی کنی / ز نی آتشی در دلم افکنی

نه اولوردی بر کرم ای

نه اولوردی بر کرم ای مغنی ایلسك / نی اوروسك بورا کیمه اتش قوسك
برون آری از فکر خود یکدمم / جهم بر زنی خان و مان غم
بر از طنبره فکر مدن السك بنی / فرشموش اسك غم جمعنی
مغنی کجایی نوایی بزن / بجمای نوآیان صلایی بزن
بخوانده نزدك سن اور بر نوا / وبر نی نوایانه ایت بر صلا
چو خواهد شدن عالم از ساز تهی / کدایی بسی به ز شاهنشهی
جهان بزدن اولق کرك چونکه بوش / شهانشاهلکدن کدالق نه خوش
مغنی بکو قول و بردار ساز / که بیچارکان را توئی کارساز
السه الله سازی القول اوقی اپرکین / که دردلویه سنسین دواسین دون
تو بنمای راه عراقم برود / که بنمایم از دیده من زنده رود
عراق پرده سین سازك کوستر که سن / که اولجایی بن کوستریم دیده دن
مغنی بیا ورزن کاربند / ز قول من آیین دآنا بسند
بخوانده بندن کورك ایشی کل / که عرفان بسندی اوکودمدن ال
چو غم لشکر آرد بیا راصفی / بچنك و درباب و بنای و دفی
کتوره چو چیتین غم بر کله الای / کتور اقلغ و دف و طنبور و نای
مغنی نو ستر مرا محرمی / زمانی بزن نی بکن همدمی
بخوانده اکاه بنم سره سن / بر آن نی اور ایت همدمیلك کسن
بجی دود کن از دلت کرغمیست / دمی در نی زن که عالم دمیست
دوور ایت میله غم کر کوکلده اولور / که عالم بر آنده نیه بردم اوور

بر آتش بورا کیمه بندن قوسك
شهانشاهلقدن
زنده رود بجمسانه ...
جنبشی
دف و اقلغ و طنبور یله و نای

مغنی کجایی بزن بربطی … بیا ساقی از باده پر کن بطی

بخوانده نردنك كل الجال قوبوز … برایت میدای ساقی دستی و کوز

درای همای همایون منظر … خجسته سروش و مبارك خبر

بهی قوتلو همت هما کلبرو … مبارك خبرلو ملك خو بیلو

كه باهم نشینیم و عیشی کنیم … دمی خوش برادیم وطیشی کنیم

که برلکده اوله لیم و عیش ایده لیم … بران خوش کچالیم وطیش ایده لیم

مغنی ز اشعار سن یك غزل … باهنك جنك آور انداز محل

مغنی سوزمدن بر آغاره اود … که آواز سازله مقامه کتود

که تا وجد را کارسازی کنم … برقص آیم و خرقه بازی کنم

که برحاله تا کارسازلق ایدم … کلم رقصه هم خرقه اتق ایدم

بمستی توان در اسرار سفت … که در بیخودی راز نتوان نهفت

که مشکلکه امکانده انجودلك … که اولمز بیخود لقده سر کولمك

مغنی ملولم دو نایی بزن … بیکتا نجی اوسه نایی بزن

مغنی حزینم ایکی نللی اود … حقین برلکیجون که اوج نللی اود

درون فروماندکان شاد کن … ز روزی فروماندگی یاد کن

مساکینلرین قلبنی ایله شاد … ازق یوخسلی درویشی ایله یاد

مغنی بساز این نوآیین سرود … بکو با حریفان باواز رود

بونوطرز ابریبی بخواننده دوز … دی مستانه اواز جا ییله سوز

روان بزرکان ز خود شاد کن … ز پرویز از بار بد یاد کن

اینا اوزکده ارواح

کوز کاسه وقدح

نسخه براییم

ایت اوزکدن ارواح شاهانی شاد … خسرو له سازنده سین ایله یاد

سر فتنه دارد دیکر روزکار … من و مستی و فتنه چشم یار

فلك طوتر آرزو فتن بینه بنله … بنه م چشم یار ایله مست و فتنله

درین خون فشان عرصه رستخیز … تو خون صراحی و ساغر بریز

بو میدان محشرده کاول قان دوکن … سن اول جام و ساغرله قانن دوکن

همی دارم از دور کردون شکفت … ندانم کرا خاك خواهد برفت

همین دورکوکدن عجب طوترم … کیمی خاکره طوغوق دیلر بیلمزم

دیکر همچو مغ آتشی میزند … ندانم چراغی که بر می کند

مجوسی کبی یینه براود اورر … که بیلمم نیه برابشق یار لدر

فریب جهان قصه روشن است … ببین تا چه زاید شب آبستن است

کوزل برحکایه جهان حیله سی … نه طوغوره کوز بو کلودرکیجه سی

بیاد جهان دل بسدن زینهاد … که کس بر سر پل نکیرد قرار

جهانه کوکل ویرمه کل زینهار … که طوغمز کواوزده بر کس قرار

همان منزلست این جهان خراب … که دیدست ایوان افراسیاب

همان بو جهان بو مقام خراب … که کوردمشدر ایوان افراسیاب

هم آن مرحلست این بیابان دور … که کم شد درو لشکر سلم و تور

هم اول بو بیابانده ایراق بر محل … ایکی شاه چریسی اولوب کانده حل

کجا ذای پیران لشکرکشش … کجا شیده ترك خنجر کشش

قنی ذای عسکر کش اولان کسراو … قنی ترك شیده که دشنه کش او

نه تنها شد ایوان و قصرش بباد | که کس دخمه اش هم ندارد بیاد
بولر کوشکی باده یالك کیتمدی | برین کمسه بلمز که یادده ایتمدی
یکی را قلم زن کند روزگار | یکی را دهد تیغ در کار زار
برین دوران ایدر قلم زن کسین | ویرر جنك کونی سیف برینه کسین

فاعلاتن مفاعلن فعلن تم

سك بران آدمی شرف دارد | که دل دوستان بیازارد
اول کس اوزره شرف طوتر اینکم | قلب دوستانی اینجیدر اولکم
این سخن را حقیقتی باید | تا معانی بدل فرود آید
گرچکی بو سوزك کرك کم تا | کوکله اینجه یافته معنا
آدمی با تو دست در مطعوم | سك ز بیرون براستان محروم
کس سنکله بیله جه یمکده | محروم ایت طشره ده اشیکده
حیف باشد که سك وفا دارد | و آدمی دشمنی روا دارد
ایت یازقکم اوله وفا طوتر | کس عدولك اوزره روا طوتر

مفاعیلن مفاعیلن فعولن تم

ایا ریح الصبا قلبی کئیب | مشامی من بخورك یستطیب
دهی باد صبا کوکلم کدرلو | نسیمکدن دماغم خوش قوقولو
گذرآری کن سحر بر طرف گلزار | بسرو و گل ز ما پیغام بگذار
گلستانه یاکر طاك وقتی گذر ایت | گله سرو بیه وار بزدن خبر ایت
تو باد و بش ز حسن ای گل مزن لاف | که زر دوزی نداند بوریا باف

حسنده وجه یارله

حسنده وجه یارله اورمه لاف گل | حصیر اورمجی زر بافلقده جاهل
منازای سرو با بالایش از قد | که با قدش یقین می افتی از حد
بو بیله سروی فخر ایتمه بویکدن | دوشك قد بیله شکسته اعتبارده
بیا ساقی که ایام بهار است | بر غم او که او پرهیزکار است
گل ای ساقی که ایام بهاردر | اکا رغما که اول پرهیزکاردر
شراب ارغوانی با غوانی | همی خور تا توانی میتوانی
حبیبا بیله گلگون باده خوشبجه | مدام ایچ قادر یسك قدرنجه
مده در گوش ره پند ادیبان | چه از پند وچه او از خطیبان
قولاغنه ویرمه یول نصح ادیبان | نه آنلر پندی نه صوت خطیبان
همین میگویدت در باغ بلبل | که جام از کف منه در موسم گل
همان سویلر سکا بلبل چمنده | که جام الدن قومه گل موسمنده
غنیمت دان وصال گل غنیمت | بمی خوردن مصمم کن عزیمت
غنیمت بیل گلك وصلین غنیمت | دروغی باده نوشه ایله نیت
مشو غافل که فرصت میشود فوت | دمادم وقت عشرت میشود فوت
که غافل اولمه اولمه فرصت اولیسر فوت | مداما وقت عشرت اولیسر فوت
ز حافظ گوش کن این پند یکدم | همی زن جام می والله اعلم
بو پندی دکله حافظدن که بر دم | مدام اوره جام عشق والله اعلم

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات ———

هر که آمد در جهان پر زشور | عاقبت می بایدش رفتن بگور
بو فنا یرفتنه یه کلدیسه کیم | عاقبت قبره کرك الكا كیدم
دردره عقباست دنیا چون پلی | بی بقا جایی و ویران منزلی
آخرت یولنده دنیا صان کپر | بی بقا بر یر و ویران بر مقر
دل منه براین پلی پر ترس و بیم | برك ده سازو مشو اینجا مقیم
قومه بو یره کونلکی بروبه کو کل | قایم اولمه بونده دوز آذنغ یول
نزد اهل معنی این کاخ سپنج | هست چون ویرانهٔ خالی ز کنج
عارفان عندنده بو کوك درنك قصر | صانکه کنزدن خالی بر ویرانه در
راستی در حقیقت سفته اند | عارفان این خانه را خان گفته اند
دوغریسی حقانی انجوی دلدیلر | عارفان بو خانه یه خان دیدیلر
خان اقامت را نشاید در گذر | این جهان با کس نماند در گذر
طور مغدا او غرا قدر خان لایق د کل | کچ بو دنیا کمسیه باقی د کل
دور باش از دوستی مال و جاه | زانکه مالست مار و جاهست چاه
مال و منصب دوستلغندن اول ایرا | زیرا مالك مار و منصب چاه سکا
من گرفتم خود تو چون بهرام گور | خواهی افتاد آخر اندر دام گور
بن طوتم کاو ذك سنك بهرام کور | عاقبت دوشسنك کرك اول دام کور
کر بنکو دی کور میبین گفتمت | یك زمان بی کار منشین گفتمت
کور مزاد بهرام دکلسك سن دیدم | بی تحمل دورمه برآن سن بن دیدم
هیچ کس را نیست زین منزل گزیر | از گدا و شاه و از برنا و پیر

عاقبت

چاه قوی چو زندان و منصب معنا اندر

یوق بو یردن برکسین

یوق بو یردن برکسین تخلیص هیچ | بیر و کنجدن شاه و بو خسولدن هیچ
ای که برما بکذری دامن کشان | حافظ الحمدی همی خواهد بخوان
قبرمه ای اوغرا یوب دامن چکن | خواجه استر فاتحه کل اوقی سن
قومه محروم بن فریدی بنده کی | دردمند و خور و زار افکنده کی
مفعول فاعلات | مفاعیل فاعلات
شد عرصهٔ زمین چو بساط ارم جوان | از پرتو سعادت شاه جهان ستان
یر یوزی صان بساط ارم اولدی کلستان | انوار عدل شاه جهاندن که ایل آلدن
خاقان شرق و غرب که در شرق و غرب اوست | صاحب قران و خسرو و شاه خدایگان
مغربله مشرقین شهی کم شرق و غرب ده او | صاحب قران و خسرو و شاه شهنشهان
خورشید ملك پرور و سلطان دادگر | داری داد گستر و کسری کی نشان
ایل سلیمان کونش و عدالتی پادشاه | عدلی دونیجی پادشه و کسری کی نشان
سلطان نشان عرصهٔ اقلیم سلطنت | بالا نشین مسند ایوان لامکان
سلطانلق ایلی عرصه سنك شاهلغین ویرن | ایوان کون فکان برینه اوسنده او تورن
اعظم جلال دنیی و دین آنکه رفعتش | دارد همیشه توسن ایام زیر ران
دنیا و دینك اولو شهی اولکه رفعتی | طوترکه زیر او یلونجی دوران اطینی همان
دارای دهر شاه شجاع آفتاب ملك | خاقان کامکار و شهنشاه نوجوان
ایل آفتابی شاه شجاع پادشاه دهر | سلطان کامیاب و شهنشاه نوجوان
ماهی که شد بطلعتش افروخته زمین | شاهی که شد بهمتش افراخته زمان
بر آی که اولدی یریوزی روشن یوزی ایله | بر شاه که همتیله اولوب مرتفع زمان

دامن کشان دامن سحبان

آرام شده اوبیابدنه او چوق آدی

بساط دوشتم اولدی کلستان

توسن اطوان اطسو ارجاع علی که اونو قونو

سیمرغ وهم دانبود قوت عروج — انجا که باز همت او سازد آشیان

عنقای وهمین اولیه جقماغه قدرتی — اول بیره باز همتی کم ایلر آشیان

نسخه: عنقای فهمه اولیه جقماغه قدرتی
باز دوغان و شاهین نوعی قوشدر
و اشیان یووه یه دیرلر

حکمش روان چو باد باطرف بر و بحر — مهرش نهان چو روح در اعضای انس و جان

اطراف بر و بحره روان حکمی یل کبی — اعضای انس و جانده نهان عشقی صانکه جان

ای صورت تو ملک جمال و جمال ملک — وی طلعت تو جان جهان و جهان جان

ای صورتک کمال حسن هم جمال ملک — ای طلعتک که جان جهان هم جهانه جان

تخت تو رشک مسند جمشید و کیقباد — تاج تو غیرت افسر دارا و اردوان

جمشید و کیقباد بری تختیکی کوردی — دارا و تاج خسروه در افسرک زبان

گر در خیال چرخ فتد عکس تیغ تو — از یکدگر جدا شود اجزای توأمان

کوکک دو شرسه عکس تیغک کر خیالنه — بربرلرندن ایری اوله جزء اختران

توامان جوزا ایلدیزینه دیرلر که
توشاقدن بوفر و ایکی وجوددر
اختران تفسیر اولنسه ایلدیزلر
دیمکدر

تو آفتاب ملکی و هرجا که میروی — چون سایه از قفای تو دولت بود دوان

ایل آفتاب سبک که عزم قنده ایلسک — آردکدن اوله سایه جه دولت یلوردوان

ارکان نیاورد چو تو گوهر بهیچ قرن — گردون نیاورد چو تو اختر بصد قران

ارکان برآنده بسلمدی سنجه بر گهر — سنجه نجم کتوردمیه یوز قرنده آسمان

هر دانشی که در دل دفتر نیامدست — دارد جواب خامهٔ تو بر سر زبان

هر بر علمکه دفتر ایچنده دکل کلوب — کلکک طوتر جوابی دیل اوجنده ای جوان

دست ترا بابر که بارد شبیه کرد — چون بدره بدره این دهد و قطره قطره آن

بدره اون بیک درهم دیرلر

دستک کیم ایده کم بلوطه یاغدرو شبیه — صان کیسه کیسه ویره بو هم دمله دمله آن

با پایهٔ جلال تو افلاک پایمال — وز بحر دست جود تو در هرج استان

کوکلرا یقده

کوکلرا یقده پایهٔ عظماکه هست تنک — جو مرد الک یمندن ابادهره داستان

بر چرخ علم مهری و بر فرق عقل تاج — در چشم فضل نوری و در جسم ملک جان

کوکک علمی او ذره شمس و عقل باشی اوزره تاج — سنسین فضل کوزنده ضیا ایل تننده جان

ضیا ایل تننده

علم از تو با کرامت و عقل از تو با فروغ — شرع از تو با حمایت و دین از تو در امان

سندن علم کرمله و سندن عقل نوری — سندن شرعده حمی و دین داخی درامان

ای خسرو منیع جناب رفیع قدر — وی داور عدیم مثال عظیم شان

ای قدری یوجه عالی جناب پادشاه دهر — ای مثلی یوق شهنشه عالم عظیم شان

نایکان خزینه صاحبی اولمغه شایسته

ای آفتاب ملک که در جنب همت — چون ذرهٔ حقیر بود گنج شایگان

ای سلطنت کوکی که سنک همتک یکا — خور اوله ذره دیجه کم کنز بیز اوران

در جنب بحر جود تو از قطره کمترست — صد گنج شایگان که ببخشی برایگان

جودک یمی قنده فنی قطره دن قلیل — یوز کنز شایکان که ویرک انی رایکان

سکیدرون بارخانه دیمکدر یعنی دولت جمله
بقاسنی سنک بارخانه که قونشدر دولت
سنده و خانانکده باقیدر

عصمت نهفته رخ بسراپرده ات مقیم — دولت نهاده رخت بقا زیر کیدوان

ایچ پرده ک ایچره یوز قپالو عفت اوتورور — دولت قومش بقا بر آغیر تخت بارخان

گردون برای خیمهٔ خورشید فلکه ات — از کوه و ابر ساخته نادیر و سایبان

نادیر و سایبان

خورشید علملو خیمه کبی اسمان سنک — اسکملو طاغدن اندی بلوطدن سایبان

وین اطلس منقش نه توی ذرنکار — چتر بلند بر سر خرگاه خویش دان

بو زرنکار اطلس نه قات نقشلو کوک — خرکاهک او ذره یوجه اوطاق بیل سنک همان

خرکاهک او ذره یوجه
اوطاغک بیل ای جوان نسخه

بعد از کیان بملک سلیمان نیافت کس — این ساز و این خزینه و این لشکر گران

شاهان صوکنجه بولمدی کس ملک جم دخی — بو جمع و بو خزینه و بو عسکر گران

گران آغر معناسنه

ره این ساز بوده دوزکنلک و یراغ
وجمعیت بر پادشاهه میسر اولمدی

بودی درون کلشن واز بردلان تو   درهند بود غلغل ودر زنك بد فغان

سن باغ ایجنده ذوقده ایدك ادلوكدن ای   وارایدی هندده زنكیده هم غلغل وفغان

دردشت روم خیمه زدی وزغریو كوس   تادشت هند رفت وبیابان سیستان

قوردك اوطاغی روم ایلینه صوت طبلدن   كندی اوواى هنده وتاقیر سیستان

تاقصر زر دساختهٔ لرزه اوفتاد   درقصرهای قیصر ودر خانهای خان

تاكوشك زردی یاپه لی سن دوشدی تتره ملك   ایوان قیصریه وخان اولرینه خان

ان كیست تا بملك كند با تو همسری .   ازمصر تا بروم وز چین تا بقیروان

كیمدر اوتا كه برلك ایده ایلدن سن ایله   تاروم ه مصردن دخی چیندن تاقیروان

سال دگر ز قیصر ت آرند تاج سر   وزچین ت آورند بد دگه خراج خان

سرتاج كیسریدن كله جك ییل سكا كله   چیندن كنوره لر سكا ییل هم خراج خان

تو شاكری ز خالق وخلق از تو شاكرند   تو شادمان بدولت وملك از تو شادمان

حقدن شكور سن دخی سندن شكور خلق   سن دولتكله شاد وسوینج سندن انس وجان

اینك بطرف كلشن وبستان همی دوی   بابند كان سمند سعادت بزیر ران

بودر كه سمت كلشن وباغه كیدك مدام   النكده سلطنت آتی قوللر له سن روان

ای ملهمی كه از صف كروبیان قدس   فیضی رسد بخاطر پاكت زمان زمان

قدسی فرشته یا كدن الهام بهی سكا   ابردكو زلجه خاطر یكه بر فیض هر آن

ای انكه ادپیش دلت هرچه كرد كار   داردهمی بپردهٔ غیب اندرون نهان

ای كوكلو كلن قتنده عیان هرنه كم خدا   طوترهماده پردهٔ غیب ایچره كم نهان

داده فلك عنان ارادت بدست تو   یعنی كه من كیم عنان ارادت خودم بران

دیرمش فلك بولادر

ویرمش فلك بولادر ادت سنك اله   یعنی كه بن كیمم كه سوردم اوزمرادی جان

كر كوشتبیت افتد برداده ام بتیغ   ودبخشتیت باید زر داده ام زكان

كوكك دوسكا كه كر دوشه جنك ویرمشم قلیج   اد زمسه ساكه زر ویریجی ویردم آل زكان

خصمت كجاست دركف پای خودش فكن   یار تو كیست بر سر چشم منش بنشان

قنده عدوك كه آنی طپان آلتنه براق   دوستك كیمیكه باشم وكوزم اوزره قویم ان

هم كام من بخدمت تو كشت منتظم   هم نام من بمدحت تو كشت جاودان

خدمتله ساكه منتظم اولدی مرامم   ایتمكله اولدی مدحكی ادم ابد جوان

مفاعلن   فعلاتن   مفاعلن   فعلن

زدلبری نتوان لاف زد بآسانی   هزار نكته درین كار هست تا دانی

دم اوره اولمیه آسانلغیله خوبلقدن   بوایشده بنجه نكات وار كرك كه بیلمكدن

بجز شكر دهنی مایهاست خوبی را   بخاتمی نتوان زد دم سلیمانی

اغزلذیذلكین اخر كوزللكه وار شی   یالنجه مهر یله اولمزدم اوره مه شاهلقدن

هزار سلطنت دلبری بدان نرسد   كه در دلی بهنر خویش را بگنجانی

هزار جه دولت خوبلقدن اكا ایرشمز   كرك كه صیغدیره سین كوكله اوزهنرلردن

چه كرده ها كه بر انكیختی زهستی من   مباد خسته سمندت كه تیز میرانی

قوپاردك ای بنجه طوزلر كه اوزوجودمدن   سنك اطك ضعیف اولمایه كم سوردك تیز

بهمنشینی رندان سری فرود آور   كه گنجهاست درین بی سری وسامانی

او تورمغینه كنوردباشك اشاغه رندلر له   كه بو سر اسم وبی نظم وار خزانه ده

كان معدن دیمكدر

قویم بجان نسخه

بیستان برشهر معظم اسمیدر

قیروان برشهر معظم آدیدر

ارندكنوردلر دیمكدر اما ضرورت وزن ایچون كلمه تعبیر اولنمشدر

نسخه بودی اخته كیدك كشمد كچن كلستانكا

سن هنر اصندیره سین كوكله اوز ... ...

بو نظامسز وان شفینه وار خزانده

بیار بادهٔ رنکین که صد حکایت خاص | بکویم ونکنم رخنه در مسلمانی
کتور که بادهٔ رنکینی بوز کوزل فقره | دیرم وایسلمزم مسلمانلغه ضرر بن
بخاک پای صوحی کنان که تا من مست | بکوی میکده ایستاده ام بدربانی
تراب پایینه بن مست صبوح ایدن حقی | قبو جبلقله خرابه یکا مقیم بن
بهیچ زاهد ظاهر پرست نکذشتم | که زیر خرقه نه زنار داشت پنهانی
بر آنجه زاهد ظاهر پرسته اوغرادم | که اولمیه طونی آلتنده کزلو زناردن
بنام طرهٔ دلبند خویش خیری کن | که تا خدات نکه دارد از پریشانی
سنک کوکل بغی زلفک آدینه برخیرات | که تا سنی طونه حق محو داغه نقلقدن
مکیر چشم عنایت ز حال حافظ باز | وکرنه حال بکویم با آصف ثانی
کرم کوزینی دریغ طوتمه حال حافظدن | وبو قصه آصف ثانی یه سویلیم حال بن
وزیر شاه نشان خواجهٔ زمین وزمان | که خرمست بدو حال انسی وجانی
وزیر شاه نشین اوخدیو ارض وزمان | که حال انس له جنی سونجلو دراندن
قوام دولت ودنیا محمد بن علی | که می درخشدش از چهره فر یزدانی
علی نک اوغلی محمد قوام دولت ودین | که فیض بر نوحق ایلدی یزدانک یوزدن
زهی حمیده خصالی که کاه فکر صواب | ترا رسد که کنی دعوی جهان بانی
زخوش حمیده خصالسین که فکر خوش وفقی | براشور ادعا اتسک که حافظ جهیادن
طراز دولت باقی ترا همی زیبد | که همتت نبرد نام عالم فانی
نصاب دولت باقی جهان سکا براشور | فنا جهان آدین انکمز که همتک روشن
اکر نه کنج عطای تو دستکیر شود | همه بسیط زمین رو نهد بویرانی

نسخه نعده وارانک یوزدن

همنان بیلرسن

اکرکه الطوندر اولماسه

اکر که الطوندر اولماسه کنز الطافک | جمیع یر یوزی قوردی خرابه بوزاندن
تویی که صورت جسم ترا هیولی نیست | جو جوهر ملکی در لباس انسانی
اوسنکه که صورتک جسمنک دکل هیولی ذات | بشر شکلده وصان خلقتک ملک سین سن
کدام پایه تعظیم نصب خواهد کرد | که در مسالک فکرت نه برتر از آنی
که قنقی پایهٔ تکریمه نصب ایدیشن لایق | طریق فکرده یوکسکتر اولمیه اندن
درون خلوت کروبیان عالم قدس | صریر کلک تو باشد سماع روحانی
فرشته خلوتی ایجره مکان قدسیده | اولور صفای ملایک صدای خامکدن
ترسد ز دیک آویز خواجکی کرجود | که آستین بکرد بجهان عالم افشانی
کرک که ساکه وزیری بر آصتیق جودکدن | که اسخیای جهان سیلکدی بک جوهر ملکدن
سوابق کرمت را چه کونه شرح کنم | تبارک الله ازان کارساز رحمانی
لحان کرملرکی بن نه کونه شرح ایدم | تبارک الله اودر وایش کوردیجی اللهدن
صواعق سخطت را بیان چه کونه کنم | نعوذ بالله ازان فتنهای طوفانی
نیجه بیان ایدیم بنکه شمشیر خشمک | خدایه صیغنور ز اول بلای مبرمدن
کنون که شاهد کل شد بحجله کاه چمن | جز از نسیم صبا نیست همدم جانی
عروس کل که کیدوب شمدی بیت کلزاره | کجان انیس اکا یوقدر دکو عبیر یلدن
شقایق از پی سلطان کل بسازد باز | بدست باد صبا کلهای نعمانی
نظام پرده ایدر شاه کل ایجون زنبق | صبا الیله که نعمانی کلاه لو کوردسن
بدان رسید ز نسبی نسیم باد بهار | که لاف میزند از لطف روح حیوانی
عطر لویل جا ایلشندن ایرو باد دکلو بهار | نفس اوردکه بهاد حیوان روحیم لطافتدن

نسخه ... عطای تکرید ... اوکلم صد اخری بین بن
... یرنده ... بوز ... اولوب ... اسمده ... یاز ... بجم
... کوردیکی ... هکجوری ... ایدر ... الهی ... اولدی

سحر که همچه خوش آمد که بلبلی کلبانك بغنچه میزد و میکفت در سخن دانی

کلوب سحر دمی بلبل نه خوش صدا الرله اوروب و غنچه به سوق سوزنده درددی سن

که تنك دلجه نشینی زپرده بیرون ای که در خمست شرابی چو لعل رمّانی

نظار کو کل او تو ردسین حجابده کل طشره لعلجه قبرمزی می کو یده کو بده و اراج سن

مکن که می بخوری بر جمال کل بك ماه که باز ماه دکر میخوری بشیمانی

جمال کل دمی ایچه می ایچه مك بر ماه که اول برای کله حکده ندامه پر سین سن

بشکر تهمت تکفیر کز میان بر خاست بکوش کز کل و مل داد عیش بستانی

شکر که قالقدی ارادن قباحت تکفیر دور رخ صفا کل و ملدن که ذوق آلاسین سن

جفانه شیوهٔ دین پروران بود حاشا همه کرامت و لطفست شرع یزدانی

جفایی پرورد دین جکمه اولمیه حاشا تو کرامت و احسان شرع حق بیل سن

رموز سرّ انا الحق چه داند آن غافل که منجذب نشد از جذبهای سبحانی

نکات سرّ انا الحقی اول کشی نه الکلر که جذبه لو اولمدی اول جذبهای رحماندن

درون پردهٔ کل غنچه بین که می سازد ز بهر دیدهٔ خصم تو لعل پیکانی

کلك حجابی ایچنده دو زدکه غنچه کور عدولرك کوزی ایچون قزلجه دمرندن

طراب سرای و زیر ست ساقیا مکذار که غیر جام می انجا کند کران جانی

بساقی قومه بو آصف سرایی شنلکدر که غیر جام می انده ایدر جانه اکردن

تو بودی ان دم صبح امید کز سر مهر بر آمدی و سر آمد شبان ظلمانی

سن ایدك ای دم ارزوی طلك عشقکجی ن نتیجه بولدی لیال ظلم چو طوغدك سن

شنیده ام که ز من یاد میکنی که گاه ولی بمجلس خاص خودم نمی خوانی

ایشتمشم که بنی یاد

ایشتمشم که بنی یاد ایدر ایدك گاه گاه ولی بنی او قومزسین که بزم خاصه سن

طلب نمی کنی از من سخن جفا اینست وگرنه با تو مجثی است در سخن دانی

جفا بود دیکه بندن کلام طلب ایتمك و بو خسته سوزده نه بحثم اولور کور دیك زمن

زحافظان جهان کس چو بنده جمع نکرد لطایف حکمی باکتاب قرآنی

قولو کجه دیر مدی کس حافظان عالمدن حکم لطایفنی اول کتاب قرآندن

هزار سال بقا بخشدت مدایح من چنین متاع نفیسی بجون توار زانی

بنم و یردسی مدحم سکا بقا بیك ییل که بویله بر کوزل اسباب سنکجه یرازدن

سخن دراز کشیدم ولی امیدم هست که ذیل عفو برین ماجرا بپوشانی

کلام اوزاتمشم امّا بنم امیدم واد که دامن کرمك بو خصوصه اورتك سن

همیشه تا ببهاران صبا بصفحهٔ باغ هزار نقش نکارد در خط ریحانی

چمن بوزینه بهار لورده تا که ییل هر آن کوزلجه بیك نقش اوردکه خط ریحاندن

بباغ ملك ز شاخ امل بعمر دراز شکفته باد کل دولتت بآسانی

چمن ایلنده او زون عمر له امید دالدن کا جلمش اوله کل دولتك قولایلقدن

مفعول مفاعلن فعولن تم

در عشق تو ای صنم چنانم کز هستی خویشتن دکمانم

عشقکده او دکلو بیر جانم او زوادلغمه کواد کمانم

هر چند که زار و ناتوانم گر دست دهد هزار جانم

بن خسته ندکلو ناتوانم الویرسه بکا هزار چه جانم

در پای مبارکت فشانم خوش پایکه بن آنی فشانم

قوتو پایکه انی فشانم نسخه

دیده بود

درون توره کیدر اوقو مطراق اوجنده

اورون دموره دلف

بکذار

کو بخت که از سر نیازی … در حضرت چون تو دلنوازی
قانی که او بخت ایدم نیاز دوست … یا نکده سنکجه دلنواز دوست
معروض کنم نهفته زاری … هیهات که چون تو شاه باری
ایدم سکه عرض خفیه راز دوست … اولمز که سنکجه دلنواز دوست
تشریف دهد باشیانم … اغراز لیه سین که آشیانم
هر چند ستمکری ترا خوست … کم کن تو بدی که آن نه نیکوست
ظلم ایتمه ندکلو کم خویکدر … ترک ایت بدی کاول ایو دکلدر
کر زانکه دلت نه زاهن و دوست … آخر بسرم گذر کن ای دوست
کوکلک فرضی دمو دو توجدر … دو سنکج بشیمه صوکیجه یکدر
انکاز که خاک آستانم … عدایت که تراب آستانم
کفتم که جو کشتیم بزاری … زین بس ره مرحمت سپاری
چون اولدیره سین دیدم بزاری … کیدک ده رحمه صوکیجه باری
بر دل دقیم وفا نکاری … تو خود سر وصل ما نداری
سن کوکله یراک وفا یاری … وصلک برا چون هوس نداری
من طالع و بخت خویش دانم … بن بخت و ستادم ای که دانم
ای بسته کمر ز دور و نزدیک … بر هیچ بخود ز رک و تاجیک
ای بغلو کو یقین و دور ردن … ترکی قانله بجم سکا یو قدن
کر خانه محقرست و تاریک … در مسکن اخلص الممالیک
خانم کر بر قرا کو خوردن … ایل خالصی هم کوزلجه سکن

بردیدهٔ روشنت

کوزلدن اوتوریکه کوکلدم موجودور … نسخه

استاده قیواشیکی نسخه

کیدک ره دوم صوکیجه باری

زین بس ره مرحمت سپاری

نسخه بر بغلو یقین و دوده ای … ترکیده بجم فتنه کلامشی

نسخه خانه سر قرا کوخور کاهکی

نسخه ایل خالصی هم نکابلدای

326

بردیدهٔ روشنت نشانم … آیدین کوزیمه سنی نشانم
من از تو بجز وفا نجویم … بیرون ز گل وفا نبویم
سندن دیلم وفادن آخر … قو قیم که وفا کلندن آخر
الا ده بندکی بنویم … اسرار تو پیش کس نه کویم
بیلم ده قوللغکدن اخر … اوکنده کسین دیم سر آخر
و اوصاف تو پیش کس نخوانم … وصفکده دیم کسه نخوانم
کیرم نه در وفا کشودیم … نه مهر بمهر بر فزودیم
طوتمکه فتح وفا در اندک … عشق او زره زیاده عشق اندک
نه بود هر آنچه می نمودیم … اخر نه من و تو یار بودیم
اول اولمدی کوسترنش اندک … بن سند نیتجه دوستدکلدک
عهد تو شکست و من همانم … سن عهدی صیندک و بن اوآنم
کر سر ببری بتیغ تیزم … از کوی وفات بر نخیزم
باشم کسه سین قلیچ تیزلن … قالقیم که وفاک محله سندن
ور زانکه کشند دیزه دیزم … من مهرهٔ مهر تو نریزم
کر ایلیه سین دیلم دیلم سن … عشقک مهرین که دو کمزم بن
الا که بریزد استخوانم … دو کیله مکر کا استخوانم
انها که نشان عشق جویند … جز راه مزار من نپویند
شونلر که نشان عشقی استر … قبرم بولنک اویلیه آخر
خاک من زار چون ببویند … کر نام تو بر سرم بکویند

سرکش وکده جانم آخر نسخه

بجانم نسخه

طوتمکه وفا قیوسین اجدادی نسخه

کوسترلیش

دوکیله مکرکه عظم وفانم نسخه

بن ایکلویرین جوقو قملرلر / باشمده آدك اکرکه آکادلر

فریاد برآید از روانم / طشره جیقره فغان روانم

کر بکذردم به پیش خیلی / هر یك بصفا به از سهیلی

اوکمدن اکر کچرسه جوق کس / اندن نه بك اولسه ذوقده هر کس

از تونکنم بغیر میلی / مجنونم اکر بهای لیلی

اغم میل اول سنك دیکر کس / لیلی بدلی ویررسه برکس

ملك عرب و عجم ستانم / اولمردلی کر جهان ستانم

کشتم صنما در آرزویت / آشفته و تیره دل چو مویت

اولدم کوزه لم سنك هواکده / زلفکجه حزین و شفته شوخده

هر چند نمی رسم بکویت / شب نیست که از فراق رویت

سمتیکه نه دك ایرشمسمده / شب یوقکه یوزك فراقنده

زادی بفلك نمی رسانم / ایرکورمیه یم کوکه فغانم

ای وصل تو اصل شادمانی / مانی بنشاط جاودانی

ای مایه شاد سنك وصالك / شاد لیغ ابدله سن قلاسنك

بر حافظ خود چه می فشانی / هر حکم که بر سرم برآنی

اوز حافظکه نه لر سچاسك / هر حکمی که باشمه سوداسك

سهلست ز خویشتن مرانم / آسانجه بنکدن ای مرانم

تمت

نسخه جاندن جیقه طشره کم فغانم

تونکنم

نسخه دیوانه دم اکر ستانم

نغمه

نهان سودی یانکده یاتم

نغمه یانکده اوخوش سودیم جانم